༄། །འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རྟོགས་དཀའི་སྣང་བ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་མཛད།

འགར་རྗེ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས།

མཛུག་བྱང་གི་སྨོན་ཚིག

རྣམ་དག་ལྷག་བསམ་ཟླ་བ་འབུམ་གྱི་གཟིས། །
རྣམ་འདྲེན་གཉིས་པའི་མདོ་སྔགས་ཀུན་དའི་ཚལ། །
རྣམ་ཀུན་སྐྲུ་ཡི་ཕྲེང་བ་རིམ་བྱོན་གྱིས། །
རྣམ་པར་བཞད་མཛད་དགེ་ལེགས་དཔལ་བས་སྐྱོངས། །

འདི་ལྟར་བསྐྲུན་པའི་དགེ་ཚོགས་གཏྲའི་ཀླུང་། །
ཟླ་མེད་བྱང་ཆུབ་རྒྱ་མཚོར་ལེགས་བབས་ནས། །
མཐའ་དག་འགྲོ་ལ་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཆར་གྱི། །
དགའ་སྟོན་མཆོག་གིས་དུས་ཀུན་ཚིམ་པར་ཤོག །

མདོར་ན་རྒྱལ་བསྟན་དུས་ཀྱི་མཐར་ཡང་རྒྱས། །
ཆོས་སྲིད་མངའ་ཐང་ནམ་མཁའི་མཐའ་ལ་རེག །
བསླབ་གསུམ་ལུང་རྟོགས་སྤེལ་བའི་ནོར་འཛིན་ཁྱབ། །
འཛམ་གླིང་ཞི་བདེ་དཔལ་གྱིས་འཚོ་བར་ཤོག །

ཅེས་པ་འདི་ནི་ཚེ་ལྷ་ཆོས་རིག་འབྱུང་བའི་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་ཡང་ཉིང་འགར་རྗེ་དགོན་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་འཁོར་གླིང་གི་གྲྭ་རིགས་འཛིན་པ་འགར་རྗེ་ཚུལ་ཁྲིམས་སམ་རྡོ་རྗེ་སྤྲུ་ཕྲིར་འབོད་པས་རང་ཤག་ངོ་མཚར་སྒྲུ་མའི་ཉིང་ཁང་ནས།

སྤྱི་ལོ༢༠༠༥ལོའི་ཟླ༩ཚེས༨ལ་བྲིས་པ་དགེའོ། །

དཀར་ཆག

མཆོད་བརྗོད་སོགས་གཞུང་སྤྱིའི་སྐབས་ཀྱི་དོན།

༄༅ ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མང་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་བའི་རྣམ་བཤད་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་སྣང་བ་ཞེས་བྱ་བ། བླ་མ་དང་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་པད་མོ་ལ་སྐྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་གུས་པས་ཕྱག་འཚལ་ལོ། ། གང་ཞིག་ཞི་བའི་རྒྱུ་སྐར་ཕྲེང་། ། རྒྱལ་སྲས་རི་བོང་འཛིན་པའི་དཔལ། ། ཀུན་མཁྱེན་ནམ་མཁའི་ནོར་བུ་དག ། གང་གིས་བསྒྲུབ་ཏེ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག ། ཐུབ་པ་ཚོགས་ཀུན་རི་དྭགས་མིག་ཅན་གྱི། །མཛེས་སྡུག་རྫོགས་པ་སྟོན་པའི་བ་གམ་རྩེར། །མི་ཉམས་བསོད་ནམས་ཀང་རྟེན་ལ་འཛེགས་པ། ། འཕྲོག་བྱེད་རལ་བའི་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག ། གང་ཞིག་མ་ལུས་འགྲོ་བའི་སྙིང་ལ་རབ་དཀར་བྱམས་པའི་ག་བུར་ཐིགས་རྒྱུན་ལན་ཅིག་མིན་པར་ལྷུང་བ་གང་། ། དེ་ཡི་རབ་བསིལ་གྲགས་པའི་དྲི་བཟང་ནོར་འཛིན་བུ་མོའི་འགྲམ་པ་ལ་ནི་སྒྲོལ་བྱེད་མཛུབ་མོས་བྲིས་གྱུར་བ། ། རྒྱལ་བའི་ཚོད་པན་མེ་ཏོག་དཀར་པོའི་སྙེ་མ་ཡིས་ཀྱང་གཞོན་ནུའི་ཁུར་བཞིན་གཙུག་ཏོར་ངལ་བ་ཉིད་དུ་བྱེད། ། དཔལ་ལྡན་ས་ཡི་མགོན་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་བསྔགས་པའི་ཡལ་འདབ་བདེ་གཤེགས་ཞལ་གྱི་རོལ་རྩེད་དགའ་བ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག ། དངོས་པོར་སྨྲ་བ་གླང་ཆེན་སྨྱོན་པའི་ཁོད་པའི་བྲུམ་པ་དྲལ་བྱེད་ཅིང་། ། སྟོང་ཉིད་སེང་གེའི་གད་རྒྱངས་དྲག་པོས་སྒྲིད་པའི་ཐག་རི་རྡུལ་པོར་བྱེད། ། བདེ་བཤེགས་བསྟན་པ་གངས་རིའི་སྲུལ་ན་སྙིང་རྗེའི་མིག་དམར་གཡོ་བ་ཅན། ། དཔལ་ལྡན་གདོང་ལྔའི་དབང་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་བཟང་པོས་སྐྱོང་

གྱུར་ཅིག །ལེགས་པར་བཤད་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱིས། །མི་ཉམས་
རྣམ་དཔྱོད་ཕྱིན་པ་གང་། །དེ་ཡི་ལེགས་བཤད་བདུད་རྩི་ཡང་། །
སྐལ་བཟང་སྙིང་ལ་སྤྲིན་པར་བྱ། །ཕྲག་དོག་མེ་ཡིས་མགྲིན་པའི་ཕྲུག་
སྐམས་ཤིང་། །ཡོག་པའི་ཕུད་སྒྲ་འཕྱིན་པའི་གདུག་པའི་སྦྲུལ། །དེ་
དག་འདབ་བཟང་དབང་པོའི་སྒྲར་ཁྱིམ་ལས། །ལེགས་འོངས་སྟེར་
སོའི་རྩེ་ལ་བག་ཡོད་བྱོས། །འདིར་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་
འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་བ་ཉིད་ནི་གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལ་རེ་ཞིག་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འབྲེལ་ནི། བདེ་བར་གཤེགས་པས་ཆོས་
ཀྱི་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་དུ་བསྐོར་བ་ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་
སྣོད་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། །འཁོར་ལོ་བར་བ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་
མདོ་དང་། ཐ་མ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་དང་ལྡན་པའི་འཁོར་
ལོའོ། །དེ་ལ་བར་བའི་གཙོ་བོ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་པ་ལ་སོགས་
པ་དང་། ཐ་མའི་གཙོ་བོ་ནི་མདོ་སྡེ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་པའོ།
།དེ་གཉིས་ལས། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་མན་ངག་གི་རྗེས་སུ་
འབྲངས་ཏེ། བར་བ་ངེས་དོན་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་ནས། མཐའ་བྲལ་
དབུ་མའི་ཚུལ་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་སྐུ་
མཆེད་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་དང་། དབུས་དང་
མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ། འཁོར་
ལོ་ཐ་མ་ངེས་དོན་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་རྣམ་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཚུལ་གསལ་
བར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་ཆེན་པོ་
གཉིས་སུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འཁོར་ལོ་བར་བ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་
དག་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ནི་གཉིས་ཏེ། སྙིང་པོའི་དོན་དང་། མངོན་
པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པའོ། །སྙིང་པོའི་དོན་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

གནས་ལུགས་སྟོང་བ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་གྱི་མདོས་དངོས་སུ་གཙོ་བོར་བཤད་ཅིང་།
དེ་ཉིད་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་དབུ་མ་རིགས་པའི་ཚོགས་
རྣམས་སུ་རྒྱས་པར་འགྲེལ་བར་མཛད་ལ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་
པོས་སྙིང་པོའི་དོན་དེ་ཉིད་ཇི་ལྟར་གསལ་བར་མཛད་པའི་ཚུལ་ནི་གཞན་
དུ་འཆད་པར་འདོད་དོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་ནི་རྒྱས་
འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་ལས། སྙིང་པོའི་དོན་དངོས་སུ་བསྟན་པའི······
ཤུགས་ལ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་སོ་འོག་གི་གཏེར་ལྟར་རྟོགས་དཀའ་
ཞིང་རྟོགས་ན་དོན་ཆེ་བར་དགོངས་ཏེ། རྗེ་བཙུན་གྱིས་མངོན་པར་
རྟོགས་པའི་རིམ་པ་དེ་དག་གསལ་བར་སྟོན་པ་གཏེར་གྱི་ཁ་བྱང་ལྟ་བུའི་
མན་ངག་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་མཛད་དོ། །དེ་ལ་ཡང་སློབ་
དཔོན་སྔ་མ་དག་གིས་རྣམ་འགྲེལ་མང་དུ་མཛད་ཀྱང་། ཁ་ཅིག་གིས་
སྙིང་པོའི་དོན་རྣམ་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཚུལ་དུ་གནས་པ་ལ་བརྟེན་ནས···
བཀྲལ་ཞིང་། གཞན་དག་གིས་མཐའ་བྲལ་དབུ་མ་དང་མཐུན་པར་
བཀྲལ་ཡང་། ཡུམ་གསུམ་གའི་རྒྱན་དུ་མ་སྦྱར་ལ། འདིར་ནི་སྙིང་
པོའི་དོན་མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་ཚུལ་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་
རིམ་པ་ཡུམ་གསུམ་གའི་རྒྱན་དུ་སྦྱར་བའི་སྒོ་ནས་གསལ་བར་མཛད་པ་
ཉིད་དུ་བཞེད་དེ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ་རང་དང་གཞན་གྱི་
གྲུབ་པའི་མཐའ་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་ཞིང་། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ཟབ་
དོན་གྱི་ཉིང་ཁུས་བློ་གྲོས་ཀྱི་ལུས་རྒྱས་པ། ལྷག་པའི་བསམ་པ་ཟད་དུ་
བྱུང་བ་དང་ལྡན་པས་རྗེ་བཙུན་རང་ཉིད་ལས་གནང་བ་མནོས་ཏེ།
སྐད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་བ་འདི་ཉིད་མཛད་དོ། །འདི་ལ་གསུམ།
བཤད་པ་ལ་འཇུག་པ། བཤད་པ་ཉེ་བར་འགོད་པ། བཤད་པ···

ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། མཆོད་པར་བརྗོད་
ཅིང་དམ་བཅའ་བ། རྣམ་བཤད་སྔ་མ་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ། རང་ཉིད་
འགྲེལ་བ་རྩོམ་པའི་རྒྱུ། ཁོངས་སྐྱུངས་ཞིང་རྩོམ་པར་སྤྲོ་བ་བསྟན་པའོ།
།དང་པོ་ནི། གུས་ཕྱག་འཚལ། གང་ལ་ན། ཤེར་ཕྱིན་ལའོ །
ཅིའི་ཆེད་དུ་ན། དེའི་རྒྱན་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་དག །ཡུམ་ཀུན་གྱི་
རྒྱན་དུ་འགྱུར་བར་ནི་རྣམ་པར་དབྱེ་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་
ན། འབྱེད་པའི་གེགས་བར་ཆད་སེལ་བ་དང་། དམ་པའི་སྤྱོད་པ་
དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་ཤེར་ཕྱིན་ནི། དེའི་རྒྱན་ཚིག་ཅེས་
ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྒྱན་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་དོན་གཅིག་ཏུ་
བཤད་པས། མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་ཀ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་མངོན་
རྟོགས་ཙམ་ལ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་བརྡ་སྦྱར་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཁ་
ཅིག་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་དང་། ཁ་ཅིག་ཆོས་ཉིད་དང་། ཁ་ཅིག་འབྲས་
བུ་ཤེར་ཕྱིན་ཁོ་ན་ལ་འདོད་པ་དག་ནི་དོན་མིན་ནོ། །གཞུང་འདིས་
ཤུགས་ལ་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་འཕངས་ཏེ། དེ་ཡང་ཡུམ་གསུམ་
རྒྱན་དང་བཅས་པ་སྨྲའི་བརྗོད་བྱ། མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་དོན་གྱི་
བརྗོད་བྱ། འགྲེལ་བ་འདི་ལས་བསྟན་བཅོས་ཡུམ་ཀུན་གྱི་རྒྱན་དུ་
འགྱུར་ཚུལ་ཤེས་པ་དགོས་པ། བརྗོད་བྱ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་
ཕབ་པ་དེ་དག་སྒོམ་བྱུང་གིས་ཉམས་སུ་བླངས་པ་ལས་རྣམ་མཁྱེན་འཐོབ་
པ་ཉིང་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅི་སློབ་དཔོན་སྔ་མ་དག་གིས་
བྱས་པའི་འགྲེལ་བ་འགའ་ཞིག་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་བརྩམ་མི་
དགོས་ལ། མེད་ན་མན་ངག་མེད་པས་བརྩམ་མི་ནུས་སོ་ཞེ་ན། སློབ་
དཔོན་སྔ་མ་བཞིའི་འགྲེལ་བ་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་ནི་བཤད་པ་ཕྱོགས་རེ་བ་
ཡིན་ལ། འདིར་དེ་དག་ལས་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་བར་བྱའོ་ཞེས་ཤེས་པའི་

ཕྱིར་དུ་སློབ་དཔོན་སྔ་མ་བཞིའི་འགྲེལ་བ་བྱས་ཚུལ་འཆད་པ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བཀྲལ་ཚུལ་ནི། རྣམ་བཤད་མཛད། གང་གི་ན། བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་རྒྱན་གྱིའོ། །སུས་ན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་སོ། །དེའི་ཡོན་ཏན་ནི། སྙིང་རྗེས་འགྲོ་ལ་ཆགས་པས་ཀུན་ཆགས་མཛད་པའམ། །ཡང་ན་སྙིང་རྗེས་འགྲོ་ལ་ཆགས་པས་རང་དོན་ལ་ཆགས་མེད་མཛད་པའི་སྒོ་ནས་གཞན་ སྡུག་བསྐྱལ་ལས་སྐྱོབ་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ནོ། །རྩོམ་པའི་རྒྱུ་ནི་མི་ཕམ་མགོན་པོ་ལ་གསན་ནས་ནིའོ། །གཉིས་པ་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་ཚུལ་ནི། རྣམ་པར་བཀྲལ་ལོ། །གང་ན་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོའོ། །གང་གིས་ན། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་སོ། །དེའི་ཡོན་ཏན་ནི། འགྲོ་བའི་དོན་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་ཀྱི་རྩ་ལག་ཏུ་གྱུར་པའོ། །ཇི་ལྟར་ན་རང་གི་སོས་པ་གསོར་བྱེད་པས་ཤེས་བྱ་ནང་གི་ཡིན་པ་སེམས་ཅམ་གྱི་ཚུལ་ལ་ཡང་དག་བརྟེན་ནས་སོ། །འདིས་སྔ་མ་ཡང་ལྟ་བ་འདི་དང་མཐུན་པར་བསྟན་ཏེ། འདིས་ལྟ་བ་དེ་ལྟར་འགྲེལ་བ་ནི་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་འཕགས་གྲོལ་གྱིས་མཛད་ཚུལ་ནི། རྣམ་པར་ཕྱེ། གང་ན། བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོའོ། །སུས་ན་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཞེས་བྱས་ཀྱང་ངོ་། །དེའི་ཡོན་ཏན་ནི། འཕགས་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིའོ། །ཇི་ལྟར་ན། དབྱིག་གཉེན་དེས་བྱས་པ་ཡང་དག་པར་བྱས་པ་མིན་པར་མཐོང་ནས་ཕྱོགས་སུ་མ་ལྷུང་བ་དབུ་མར་གནས་པའི་བློས་མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་ཚུལ་དུའོ། །འདིས་འོག་མ་ཡང་ལྟ་བ་འདི་དང་མཐུན་པར་ཤེས་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་སྔར་ལྟར་རོ། །བཞི་བ་བཙུན་པ་གྲོལ་སྡེས་བཤད་ཚུལ་ནི། རྣམ་བཤད་བྱས་སོ། །གང་ན་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོའོ། །སུས་ན་རྣམ་པར་གྲོལ་སྡེའོ། །དུས་

ཎི་དེའི་འོག་ཏུའོ། །ཡོན་ཏན་ནི་དད་པའི་ས་ལ་གནས་པ་ཡིས་སོ། །ཇི་ལྟར་ན་བསྟན་བཅོས་འདི་ཡུམ་གསུམ་པོ་མཐའ་དག་གི་རྒྱན་དུ་མཛད་པར་ཉེ་ཁྲི་ཁྲོ་ནའི་རྒྱན་དུ་སྦྱར་ཏེའོ། །འཕགས་པས་བཤད་པ་ལས་ཤུས་པ་ལྷག་པོ་མེད་པས་དོན་མེད་དོ་སྙམ་ན། རང་གི་བློ་གྲོས་འཕེལ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ། །གསུམ་པ་ལ་མཛད་པ་ངོ་མཚར་བར་བསྟན་པ་དང་། བཀའ་དྲིན་གྱི་ལན་དུ་དབྱེ་རིགས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་མཁས་པའི་སྣང་བྱས་ཤིང་དབྱིག་གཉེན་སོགས་འགའ་ཞིག་ཁོ་ནས་རིགས་སྟོབས་ཀྱིས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་འདིའི་དོན་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་ཡུམ་གསུམ་པོ་མཐའ་དག་གིས་བསྟན་པ་དང་། མཐའ་བྲལ་དབུ་མ་དང་མཐུན་པ་དེ་ལྟར་མཛད་པ་གང་དེ་ཡ་མཚན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་མཛད་དཀའ་བའི་ཟབ་མོའི་ལམ་ཤར་ཕྱིན་འདི་ཇི་ཞིག་ལྟར་སངས་རྒྱས་དབང་གིས་མཛད་པ་ནི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱེ་བར་རིགས་ཏེ། སྒྲུབ་པའི་མཆོད་པ་ཉིད་བླ་ན་མེད་པའི་མཆོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་ནི། ཡུམ་དོན་མ་ལུས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་བའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་བདག་གི་ནི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན་ཡང་འགྲེལ་བ་འདི་རྩོམ་པ་ལ་སྤྲོ་བ་སྐྱེས་སོ། །ཅིའི་ཆེད་དུ་ན། རང་གཞན་ལ་ཕན་གདགས་འདོད་པས་སོ། །

དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཡུམ་དོན་འཆད་པ་འདི་བསོད་ནམས་ཁྱད་པར་ཅན་དག་བསྒྲུབ་ཅིང་བསྐྱེད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བསོད་ནམས་སྤྲེལ་བའི་ཡན་ལག་མཆོད་བརྗོད།

གཉིས་པ་བཤད་པ་ཉེ་བར་འགོད་པ་ལ་གསུམ། བསོད་ནམས་སྤྲེལ་བའི་ཡན་ལག་མཆོད་བརྗོད། བསྟན་བཅོས་ལ་གཞན་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་དགོས་འབྲེལ། འཇུག་བྱ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རང་བཞིན་དངོས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། མཚམས་སྦྱར། ཚ་བ། འགྲེལ་བ་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཕྱག་འཚལ་བ་ཞེས་དྲང་ངོ་། །སུས་ན་བྱམས་པས་སོ། །དུས་ནི་རེ་ཤིག་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་དང་པོར་རོ། །གང་ལ་ན། ཡུམ་ལའོ། །ཇི་ལྟར་ན་ཉེར་ཞིར་ཕྲིད་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བརྗོད་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱིས་སོ། །དགོས་པ་ནི་དངོས་སུ་འཕགས་པ་བྱམས་པ་རང་ཉིད་དམ་པའི་སྤྱོད་པ་དང་མཐུན་པར་རབ་ཏུ་སྟོན་པས་དང་། ཆེད་དུ་བྱ་བ་གདུལ་བྱ་གཞན་དག་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་ཕུལ་དུ་དབྱུང་དུ་མེད་ཅིང་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་འབྱུང་གནས་ལ་རབ་ཏུ་དང་བ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུའོ། །དང་པོ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དང་བའི་དོན་གྱི་ཤུགས་ཀྱིས་ཡུམ་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་པས་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུའོ། །འཇུག་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ན་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ཡུམ་ལ་རབ་ཏུ་དང་བས་འཇུག་པ་ནི་ལེགས་པ་ཐམས་ཅད་འཐོབ་པའི་ཐོག་མའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་གྲུབ་ཅེ་ན་བྱམས་པའི་མཉམ་བཞག་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་དཔྱད་ནས་ངེས་དྲངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ངེས་པར་བཟུངས་ནས་སོ། །ཚ་བ་ལ། ཚིག་དོན་དང་། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གང་ཟག་ཉན་ཐོས་ཞི་བ་འཚོལ་རྣམས་ཐབས་ཀུན་ཤེས་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་ཉེར་ཞིར་ཕྲིད་མཛད་གང་ཡིན་དང་། །གང་དག་བྱང་སེམས་འགྲོ་

ལ་ཕན་པར་བྱེད་རྣམས་ཐབས་ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་འཛིག་རྟེན་
དོན་སྒྲུབ་མཛད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཐབས་རྣམ་མཁྱེན་གང་དང་
ཡང་དག་ལྡན་པས་གང་དག་ཐུབ་པ་ཇོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས''
འབྲས་བུ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཀུན་དང་ལྡན་པ་དྲང་ངེས་སྣ་ཚོགས
པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འདི་གསུངས་པར་མཛད་པའི་སྒོ་ནས་ཉན་ཐོས
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚོགས་བཅས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་ཡུམ་དུ་གྱུར་བ་
ཤེར་ཕྱིན་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །གཉིས་པ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། ཐོག་
མར་གཞི་ཤེས། དེ་ནས་ལམ་ཤེས། དེ་ནས་རྣམ་མཁྱེན་ལ་བསྟོད་
པའི་གོ་རིམས་འདི་ལྟར་འབྱུང་བ་ཅི། ཡུམ་སྲས་ཀྱི་དོན་ནི་གང་།
ཕྱག་ཡུལ་གྱི་ཡུམ་ཡང་གང་ལ་བྱ་ཞེ་ན། གོ་རིམས་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
འདི་ནི་མདོའི་གླེང་གཞིའི་འགྲེལ་བ་ཡིན་པས་དེ་དང་མཐུན་པར་བྱས་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་། བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རི་ལ་དགེ་སློང་ལྔ་སྟོང་ཙམ་
ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྟེན་ཉན་ཐོས་བསྟན་ལ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་དགྲ''
བཅོམ་པ། ཟག་པ་ཟད་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་ཉེར་ཞི་བསྟན་
ཅིང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཚད་མེད་གྲངས་མེད་པ་ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་རྟེན་བྱང་སེམས་དང་། ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཟུངས་རབ་ཏུ་
ཐོབ་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་བསྟན་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་
ཀྱིས་གདན་སེང་གེའི་ཁྲི་བཤམས་ནས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐུའི་སྣང་བ་བྱུང་བ་
རྣམས་ཀྱིས་རྟེན་སངས་རྒྱས་དང་། གསུང་གི་སྣང་བ་བྱུང་བ་རྣམས་
ཀྱིས་འབྲས་བུ་ཆོས་འཁོར་བསྟན་ལ། གསུམ་གའི་སྐབས་སུའང''''''
ཐབས་གཞི་ཤེས། ལམ་ཤེས། རྣམ་མཁྱེན་གསུམ་ཁོང་ན་གནས་པ་
རྗེ་བཙུན་གྱིས་དངོས་སུ་ཁ་བསྐང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མི་
འཐད་དེ། འཕགས་སེང་གཉིས་ཀས་མཆོད་བརྗོད་དང་གླེང་གཞི་མ་

སྒྱུར་ཞིང་། འགྲེལ་ཆེན་དུ་གླེང་གཞི་དགོས་འབྲེལ་གྱི་མཇུག་ཏུ་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྩ་བའི་རྟེན་སྟོན་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ནི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་སློབ་མི་སློབ་གཉིས་ཀ་ལ་བྱ་དགོས་ཤིང་། འབྲས་བུ་ཉེར་ཞི་ཐོབ་པའི་ཉན་ཐོས་ནི་དགྲ་བཅོམ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་དོན་ཐ་དད་ལ། གླེང་གཞིའི་སྐབས་ཀྱི་དགེ་སློང་ལྔ་སྟོང་ཞེས་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ཀྱང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཞེས་སོགས་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་དོན་ནི། གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་ཡིན་ལ། གླེང་གཞིའི་སྐབས་ཀྱི་གཟུངས་རབ་ཏུ་ཐོབ་པ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ནི་བྱང་སེམས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཁོ་ན་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གོ་རིམ་འདི་ནི་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བརྟེན་ནས་གདུལ་བྱ་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་རིམ་གྱིས་འཇུག་པའི་གོ་རིམས་དང་མཐུན་པར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡུམ་སྲས་ཀྱི་དོན་ལ། སྔ་རབས་པ་དག་དང་། ཕྱིས་ཀྱི་རྫེས་འབྲངས་ཁ་ཅིག་དུས་མཉམ་པའི་མཁྱེན་གསུམ་དང་འཕགས་བཞི་རྣམ་པར་བཞག་འཇོག་གི་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་ལ། སྔ་ཕྱི་དག་པ་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན། ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་ཆེས་མི་རིགས་ཏེ། རྣམ་པར་བཞག་འཇོག་ཡིན་ན་མཚན་མཚོན་ཡིན་⋯⋯ དགོས་ལ། ཉན་ཐོས་དང་གཞི་ཤེས། བྱང་སེམས་དང་ལམ་ཤེས་དུས་མཉམ་དག་ཕན་ཚུན་གཅིག་ཡིན་ན་གཅིག་ཡིན་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མཁྱེན་པ་སྲ་མ་སྲ་མ་རྣམས་ནི་རང་རང་གི་འབྲས་བུ་ཕྱི་མ་དག་བསྐྱེད་པའི་ཡུམ་ཡིན་པས་རྒྱུ་འབྲས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ལ། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་པོ་དང་། མཐོང་ལམ་པ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དག་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་དང་ལམ་ཤེས་སོགས་སྔ་མ་ལས་མ་སྐྱེས་ཀྱང་ཤེར་ཕྱིན་སྔ་མ་སྔོན་དུ་སོང་བ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ།

། ཕྱུག་ཡུལ་གྱི་ཡུམ་ལ་ཁ་ཅིག་སྐབས་འདིའི་ཕྱུག་ཡུལ་གཞི་ཤེས་ནི། ཉན་རང་པོ་ནའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་ལས་ཡུམ་ལ་དང་བ་སྐྱེ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡང་། ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་འདོད་ན། དེ་འདྲའི་དང་བ་ལས་ཡུམ་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་པས་འཇུག་པའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ནའང་། དེས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་འདོད་ན། ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་གྱི་དངོས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། བསྟན་བཅོས་འདི་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྡེ་སྣོད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། ཉན་རང་གིས་བསྟན་བཅོས་འདིའི་བརྗོད་བྱ། ཐོས་བསམ་སྒོམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མ་མྱོང་ས་པར་བཤད་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་པོ་ན་ཡང་། སྐབས་འདིའི་ཕྱུག་ཡུལ་གྱི་ཡུམ་དུ་འཐད་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན། ཡུམ་འདིས་ཉན་རང་གི་བཞེད་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ། འདིས་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་རྣམས་ལ་གཞི་བདག་མེད་པར་སྟོན་པའི་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྐྱེས་ཏེ། རིམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་སྤངས་ནས་ཞི་བ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་མ་གཏོགས་ཐབས་གཞན་མེད་པས་ཕྱུག་ཡུལ་གྱི་ཡུམ་ཡིན་ན། ཉན་རང་གི་བཞེད་དོན་དངོས་སུ་མི་སྒྲུབ་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་རང་ལུགས་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དང་། རྣམ་རྟགས་མཚན་མ་མ་ལུས་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་གསུམ་ག་ཆ་ཤས་སུ་ལྡན་པའི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཙམ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཞིང་། འཕགས་པ་

བཞི་གའི་དངོས་ཀྱི་ཡུམ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་མཁྱེན་ཆ་ཤས་སུ་ལྡན་པའི་
ཤེས་རབ་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན།
འོ་ན་དོན་བྱེད་པ་ཆ་ཤས་སུ་ལྡན་པའི་ཆོས་ཡིན་ན་དངོས་པོར་འགྱུར་རོ་
ཞེས་བརྗོད་ན་ལན་ཅི་ཡོད་སོམས་ཤིག །དེས་ན་ཤེར་ཕྱིན་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་ཞེས་སོགས་དང་
ཡང་ལེགས་པར་འགྲིག་པར་འགྱུར་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉན་
རང་གིས་ཡུམ་ཡིན་ན་གནོད་པ་གཞན་ཡང་འབབ་པར་སེམས་སོ། །
གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ལ། དགོས་དོན། བསྡུས་དོན། ཚིག་དོན།
བརྒལ་ལན་དང་བཞི། དང་པོ་ལ་དངོས་ཀྱི་དགོས་པ་དང་། བརྒྱུད་
པའི་དགོས་པ་དང་། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་དང་བའི་རྐྱེན་
དང་། དང་བའི་རང་བཞིན་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཚིགས་སུ·····
བཅད་པ་འདིས་ནི་ཡུམ་འདིའི་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཐུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་
ལྡན་པར་བརྗོད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། དབང་རྒུལ་དང་བ་
སྐྱེ་ཚུལ་ནི་དེ་ཐོས་ནས་རེ་ཞིག་དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་ནི་ཡུམ་
གྱིས་འཕགས་བཞི་བསྐྱུན་པ་འདི་ལ་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་མྱུར་དུ་རབ་ཏུའམ།
ཤུགས་དྲག་པོའི་དང་བ་སྐྱེའོ། །གཉིས་པ་དབང་རྣོན་དང་བ་སྐྱེ་ཚུལ་
ནི་ཡུམ་དེ་ལ་རབ་ཏུ་དང་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དོ། །གང་ན་དབང་
རྒུལ་དུ་མ་ཟད་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་པ་རྣམས་ཀྱང་ངོ་། །དང་བའི་ངོ་
བོ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་སྐྱེད་པར་བྱེད་ན། ཤེར་ཕྱིན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
ཉིད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་ཏེ་མཁྱེན་གསུམ་རང་གི་
བདག་ཉིད་དུ་ལྡན་པ་དེས་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་བསྐྱུན་པར་མཛད་པ་
ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་སྲིད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་ངེས་པར་བཟུང་སྟེའོ། །ངེས་
པ་དེ་གང་ལས་སྐྱེ་ཞེ་ན། དབང་རྒུལ་བཞིན་དུ་ཚིག་ཐོས་པ་ཙམ་ན་ལས་

སྐྱེས་པ་མིན་གྱི། གཞི་དང་ལམ་དང་རྣམ་པ་བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཚིགས་སུ་
བཅད་པའི་དོན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུམ་དེ་འདྲ་ཡོད་པ་ལ་རིགས་པས་
གནོད་པ་འབབ་མི་འབབ་དཔྱད་པ་ན་གནོད་པ་མ་མཐོང་ནས་ངེས་པ་
དེ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གཞུང་འདིས་དབང་རྣོན་ངེས་པ་སྐྱེ་བ་ནི།
དབང་རྟུལ་བཞིན་ཚིག་ཐོས་པ་ཙམ་ལས་སྐྱེ་བ་མིན་པར། ཚིག་དེའི་
དོན་ལ་ཚད་མས་གནོད་པ་ཡོད་མེད་དཔྱད་ནས་མེད་པར་མཐོང་བ་ན་
སྐྱེ་ཞེས་དབང་པོ་རྣོ་རྟུལ་གྱི་ངེས་ཤེས་སྐྱེ་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཙམ་ཞིག་
བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། གནོད་བྱེད་འདི་འདྲ་ཞིག་མེད་པར་མཐོང་ཞེས་པ་
དང་། སྒྲུབ་བྱེད་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པར་མཐོང་ཞེས་པའི་གནོད་བྱེད་
དང་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་གཞི་ངོས་འཛིན་པ་མིན་ཞིང་དེའི་ཕྱིར་གཞན་
དག་གིས་ཤེར་ཕྱིན་ཞེས་སོགས་སྒྲུབ་བྱེད་བཀྲུང་བ་ལ་སྦྱོར་བ་ནི་རིགས་
པའི་རྣམ་པ་མ་ཆགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ཡུམ་གྱིས་སྲས་འཕགས་
བཞི་གདོན་མི་ཟ་བར་བསྐྱེད་པ་དེ་ཡུམ་གྱིས་སྲས་འཕགས་བཞི་བསྐྱེད་
པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བས་སྒྲ་མི་རྟག་པའང་སྒྲ་མི་རྟག་པའི་
སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཐལ་ལོ། །ཅི་སྟེ་དེ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་སྨྲའི་དེས་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་
ཤུགས་ལ་འཕངས་པར་སྨྲའོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྒྲ་མི་རྟག་པ་བརྗོད་པས་སྒྲ་
མི་རྟག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཤུགས་ལ་འཕངས་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་དམ་
བཅའ་དང་སྒྲུབ་བྱེད་མ་ཕྱེད་པའི་གཏམ་དེ་ལ་རིགས་པ་ཤེས་པ་དག་ངོ་
ཚ་བའི་གནས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་པའི་
སྐྱེ་མེད་དུ་གང་གིས་འགྲུབ་ན་གཅིག་དང་དུ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་
བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚད་མས་འགྲུབ་པོ། །རྟགས་འདི་
དག་གི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་རྒྱས་པར་ལོགས་སུ་བཤད་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་བརྒྱད་པའི་དགོས་པ་ལ། དང་བ་ལས་འཇུག་ཚུལ་ནི། ཡུམ་དེ་ལ་རབ་ཏུ་དང་བས་ཀྱང་དེའི་ཡོན་ཏན་རིགས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཞེད་དོན་སྒྲུབ་པ་ཐོབ་པར་མངོན་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་གཉིས་ཀ་ཡང་ཡུམ་དེ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་གསུང་རབ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྣོད་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གཟུང་བ་ལ་སོགས་པའི་དོན་དུ་ཤིན་ཏུ་གུས་པར་བྱེད་དོ། །ཞུགས་པ་ལས་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཚུལ་ནི། དེ་ནས་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་གསུམ་སྐྱེ་བའི་རིམ་གྱིས… ལེགས་པའི་མཆོག་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ལ་རབ་ཏུ་དང་བ་ནི་ལེགས་པ་ཐམས་ཅད་འཐོབ་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་no། །གཉིས་པ་བསྡུས་དོན་ནི། འདིར་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་ཡུམ་ལ་བསྟོད་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་དང་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་ནི་དོན་བརྒྱད་བསྡུས་ལ། བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ཀྱང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ཡོན་ཏན་མ་ཚང་བ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བསྟོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བསྟོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཁྱེན་གསུམ་དེས་ཀྱང་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་གྱིས་འཕགས་བཞིའི་བཞེད་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་སྒྲུབ་ནུས་པ་ཡིན་པས་ཡུམ་གྱིས་འཕགས་བཞི་བསྐྱེད་ནུས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་དེ་ལྟར་བསྟོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རྒྱུ་མཚན་དང་དགོས་པ་གཉིས་པོ་དེ་ཐུགས་ལ་བཞག་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྟོད་དོ། །དེས་ན་གཞུང་འདིས་མཁྱེན་གསུམ་ནི་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་སྡུད་བྱེད་ཡིན་པས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ཡོན་ཏན་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་གཙོ་བོར་གྱུར་བའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་

རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བསྟོད་ཅེས་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། གསུམ་གྱིས་བརྒྱད་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ལ་བསྟོད་པ་ན་བརྒྱད་ཀ་ལ་མ་བསྟོད་པའི་སྐྱོན་མེད་ཅེས་པ་ནི་ཉོར་བ་ཆེན་པོ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བསྟོད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་སྒྲ་སེལ་འཇུག་མིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བསྡུས་ཚུལ་ལ་ལོ་ཆེན། མཁྱེན་གསུམ་གཏན་ལ་དབབ་བྱ་ཡིན་པས་དུས་གསུམ་གྱི་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་ལ། སྦྱོར་བཞི་དང་ཆོས་སྐུ་སྦྱོར་བ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་པོའི་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བ་ཙམ་ཡིན་པས་རྒྱ་ཆེ་བས་ཆུང་བ་བསྡུས་སོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གསུམ་གྱིས་ལྔ་བསྡུས་ཚུལ་དུ་སོང་གི་བརྒྱད་བསྡུས་པའི་ཚིག་དོན་ལ་མ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་གསུམ་དང་སྦྱོར་བཞི་ཆོས་སྐུ་ལ་གཏན་ལ་དབབ་བྱ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་དག་ལ་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་མ་འབྲེལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡར་སྐྱིད་ཅེ་ཀྱི་མཁྱེན་གསུམ་ཆོས་སུམ་ཅུ་ལ་བྱས་ནས། དེས་སྦྱོར་བཞི་དང་ཆོས་སྐུ་བསྡུས་པར་འདོད་པ་ལའང་ཚིག་དོན་ལ་མ་ཞུགས་པའི་ཉེས་པ་སྔ་མ་སོ་ན་གནས་སོ། །འབྲི་དང་དེའི་རྗེས་འབྲང་དག མཁྱེན་གསུམ་ནི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། སྦྱོར་བཞི་དང་ཆོས་སྐུ་ནི། དེ་རབ་དེའི་གོ་རིམས་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་དེའི་གནས་སྐབས་ཡིན་པས་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་སྐབས་བསྡུས་སོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ལའང་། གསུམ་གྱིས་ལྔ་བསྡུས་ཚུལ་ཙམ་དུ་སོང་ཞིང་། ཚོགས་སྦྱོར་ནའང་མཁྱེན་གསུམ་ཡོད་པར་ཐལ། དེས་ན་གསུམ་པོ་དེའི་གནས་སྐབས་ལ་བཞག་པའི་སྦྱོར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གནས་སྐབས་ཅན་མེད་པར་དེའི་གནས་སྐབས་མི་སྲིད་དེ། སོར་མོ་མེད་པའི་ཁྲུར་ཚུར་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་འདི་ནི་མཁྱེན་གསུམ་དང་། དེའི་རྣམ་པ་དང་། དེའི་སྦྱོར་

བ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལེགས་པར་མ་ཕྱེད་པའི་ནོངས་པའོ། །སྤྱོད་ཕྱེད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་བསྡུ་བྱ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་སུམ་ཅུ་དང་སྦྱོར་བཞི་དང་ཆོས་སྐུ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པའང་འཐད་པར་དཀའ་སྟེ། ཆོས་སུམ་ཅུས་མཁྱེན་གསུམ་དེ་དང་དེའི་གོ་ཆོད་ན། སེམས་བསྐྱེད་སོགས་བཅུ་རྣམ་མཁྱེན་དུ་ཐལ་ཞིང་། གོ་མི་ཆོད་ན་བསྡུ་བྱ་མཁྱེན་གསུམ་མི་ཚང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རང་ལུགས་ནི་མཁྱེན་གསུམ་ཙམ་སྤྱོད་ཕྱེད་ཡིན་ལ། འཕགས་པ་སོ་སོའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་གསལ་བ་སོ་སོ་བ་དག་ནི་བསྡུ་བྱ་ཡིན་ལ། བསྡུས་ཚུལ་ནི་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱིས་ཁྱབ་བྱ་བསྡུས་པའོ། །གསུམ་པ་ཚིག་དོན་ལ། བསྟོད་པ་དང་ཕྱག་འཚལ་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པ་ནི། ཐོབ་པར་མཛད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་ཞེས་དྲང་ངོ་། །གང་ཟག་གང་གིས་ན་ཉན་ཐོས་དང་དེའི་ཕྱོགས་སུ་བསླན་ནས་ཞི་བ་ཚོལ་རྣམས་ཞེས་པའི་ཚིག་གི་རིམ་པ་གཅིག་གིས་ཐུགས་ལ་བསྟན་པ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱང་སྟེ་རང་དོན་དུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་འདོད་པ་རྣམས་སོ། །འོན་ཀྱང་རང་སངས་རྒྱས་ཉན་ཐོས་ལས་ཁྱད་པར་གཏན་ནས་མེད་པ་མིན་ཏེ། གཟུང་རྟོག་སྤངས་པ་སོགས་རྣམ་པར་ཐར་བ་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཞིག་གིས་ལྷག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐབས་གང་གིས་ན་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ཡོན་ཏན་གཞི་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །འབྲས་བུ་གང་ན། ཕུང་པོ་དང་བཅས་པ་དང་ཕུང་པོ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མྱང་འདས་རྣམ་པ་གཉིས་ཐོབ་པར་མཛད་དོ། །དེ་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ནི། ཐེག་དམན་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པར་སྤངས་ཤིང་ལས་ཉོན་གྱི་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་མ་སྤངས་པའི་གནས་སྐབས

ཀྱི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དང་། ལྷག་མེད་ཀྱི་མྱང་འདས་ནི། ལམ་
དེས་ཉོན་མོངས་དང་སྡུག་བསྔལ་གཉིས་ཀ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པས་རབ་
ཏུ་ཕྱེ་བའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་གོ །གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པ་ནི། གང་ཟག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པར་འགྲོ་བའི་དོན་བྱེད་པ་རྣམས་ཐབས་ལམ་ཐམས་
ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་འགྲོ་བ་མཐའ་
དག་གི་དོན་སྒྲུབ་པར་མཛད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། གསུམ་པ་རྣམ་
མཁྱེན་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པ་ནི། བསྐོར་བར་
མཛད། གང་ཟག་གང་གིས་ན། སངས་རྒྱས་ཉིས་སྲིད་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་རྩ་བ་སྤངས་པས་ཡང་དག་པར་བསྔོམས་པའི་སྐུ་ཅན་རྣལ་འབྱོར་ཅན་
གྱི་དབང་ཕྱུག་ནི་ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་
པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །ཐབས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ན། རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གང་དང་ལྡན་ནའོ།
།འབྲས་བུ་གང་ན། སྲིད་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་གཉེན་པོར་ཆོས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་མ་ལུས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བསྐོར་བའོ། །འདིའི་མཐའ་
དཔྱད་པ་ལ། ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་འཁོར་ལོ་ནི་གང་། དྲང་བ་དང་
ངེས་པའི་དོན་ཡང་ཇི་ལྟ་བུ། འཁོར་ལོ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐོར་
རམ་རིམ་ཅན་དུ་བསྐོར་ཞེ་ན། དེ་ཡང་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཐམས་
ཅད་བརྗོད་བྱ་བསླབ་པ་གསུམ་གྱི་བྱེ་བྲག་ལས་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དུ་འགྱུར་
ཏེ། འདི་ལྟར་རྒྱུད་སྨིན་པར་བྱེད་པ་ལྷག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་
གཙོ་བོར་སྟོན་པ་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་དང་། སྨིན་པ་གྲོལ་བར་བྱེད་
པའི་ལམ་ལ་ནི་ཞི་ལྷག་གཉིས་ལས་ཞི་གནས་ཀྱི་ཆ་བསམ་གཏན་དང་།
གཟུགས་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་བསྡུས་པའི་ལྷག་པ་སེམས་ཀྱི་

བསླབ་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྣོད། ལྷག་མཐོང་ཆ་ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་རྣམས་སོ། །ཇོད་བྱེད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལས་ནི་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར། མདོ་སྡེ་དབྱངས་བསྙད་ལུང་བསྟན་དང་། །ཚིགས་བཅད་ཆེད་བརྗོད་གླེང་གཞི་དང་། །རྟོགས་བརྗོད་དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་དང་། །སྐྱེས་རབས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་དང་། །རྨད་བྱུང་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་སྡེ། །ཞེས་བྱ་བ་དག་གོ །མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་བྱེ་བྲག་ལས་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་དུ་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་འདོད་ཆགས་ལ་གཙོ་བོར་སྤྱོད་པ་དང་། ཞེ་སྡང་ལ་གཙོ་བོར་སྤྱོད་པ་དང་། གཏི་མུག་ལ་གཙོ་བོར་སྤྱོད་པ་དང་། གསུམ་པོ་ཆ་མཉམ་ལ་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་རེ་རེ་ལ་སྟེ། བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་གཉེན་པོར་དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་སྟོན་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གསུངས་སོ། །ཞེས་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཤེར་ཕྱིན་ཐབས་ཀྱི་ལེའུའི་འགྲེལ་བར་གསུངས་པར་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བ་ལས་བཤད་ལ། མཛོད་དུ། ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་དག །ཅེས་འབྱུང་ངོ་། །ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་ཚད་ལ། ཁ་ཅིག་ཤཱ་རིའི་བུས་བྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་ཆོས་ཕུང་གཅིག་ཚད་མཉམ་ལ། དེ་ལ་ཤློ་ཀ་དྲུག་སྟོང་ཡོད་དོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་ཕུང་པོ་དང་བདེན་པ་ལ་སོགས་པ་དོན་གྱི་སྣ་རེ་རེ་རྫོགས་པར་སྟོན་པའི་གཏམ་གྱི་ཚོགས་ལ་འདོད་ལ། ཐེག་ཆེན་པའི་ལུགས་ལ་གླང་པོ་ཆེ་རབ་བརྟན་གྱིས་བཀུར་བར་འོས་པའི་སྣག་ཚས་ཆོས་ཕུང་གཅིག་འབྲི་ནུས་པར་འདོད་པ་སོགས་ལ་ཆོས་བཤེས་ཀྱིས་བཤད་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་དུ་ཕྱེ་བའི་ཉོན་མོངས་རེ་རེའི་གཉེན་པོ་རྫོགས་པར་སྟོན་པའི་

གདམས་ཀྱི་ཚོགས་རེ་རེ་ལ་ཆོས་ཕུང་རེ་རེ་བྱ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། སྤྱོད་པ་
རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ནི། །ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོར་མཐུན་པར་གསུངས། །
ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དུས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལས་ནི། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་
དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་རྣམས་ན་རེ། ཆོས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་ཤེས་ཀཽ་ཎྜི་ནྱ་ལ་མཐོང་
ལམ་སྐྱེས་པ་ན། ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ཨ་ལ་ལ་འཇིག་རྟེན་དུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་
ལོ་བསྐོར་རོ། །ཞེས་འབྱུང་བས་སོ། །ཞེས་ཟེར་ལ། དེ་ཡང་རྟོགས་
པའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་ལ་ནི།
ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་དག་ཐེག་ཆེན་གྱི་བཀའ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། མཚན་
ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་སོགས་ཁས་མི་ལེན་ལ། བདེན་པ་བཞིའི་
འཁོར་ལོ་ཉིད་ལན་གསུམ་དུ་བཟླས་ཤིང་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་སུ་བསྐོར་
བར་འདོད་དོ། །འདིར་ནི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཉིས་ལས། རྟོགས་
པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནི། མཐོང་ལམ་དང་སྒོམ་ལམ་དག་ཡིན་ལ།
ཚོགས་སྦྱོར་ནི་མིན་ཏེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་བོན་གཅོད་མི་ནུས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ལུང་གི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནི། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་
གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་འདི་དག་ལ་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱ་ཞེ་
ན། གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་རིམ་གྱིས་འཕོ་ཞིང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཅོད་
པར་བྱེད་པས་རྒྱལ་པོའི་འཁོར་ལོ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར། ལུང་གི་
ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། འདི་ལྟར་བདེན་པ་བཞིའི་
འཁོར་ལོ་དང་། མཚན་ཉིད་མེད་པའི་འཁོར་ལོ་དང་། ལེགས་པར་
རྣམ་ པར་ ཕྱེ་ བ་ དང་ ལྡན་ པའི་ འཁོར་ ལོའོ། །དེ་ ལ་ དང་ པོ་ ནི།
གནས་དྲང་སྲོང་རྒྱུ་བ་རི་དྭགས་ཀྱི་ནགས་སུ། དངོས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་
བའི་གདུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་

དུས་སྨྲར་གསུངས་ལ། འཁོར་ལོ་འདིའི་མདོ་དངོས་ནི། ལྷ་སྡེ····བཟང་པོ་ལ་བསྟན་པ་བདེན་བཞིའི་མདོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་ཐེག་པ་དམན་པའི་སྡེ་སྣོད་ཡིན་ལ། དེ་དང་བརྗོད་བྱ་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་རྣམས་འཁོར་ལོ་དེར་སྡུད་པ་ཡིན་གྱི། འཁོར་ལོ་དང་པོར་གཏོགས་པའི་མདོ་ཡིན་ན་དུས་སྨྲར་གསུངས་པའི་ཁྱབ་པ་མེད་དེ། འདུལ་བ་ལུང་མཐུན་གྱི་མདོ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་ཁར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མཚན་ཉིད་མེད་པའི་འཁོར་ལོ་ནི་གནས་བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རི་ལ་སོགས་པར་དངོས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་དུས་བར་དུ་གསུངས་ཤིང་། བརྗོད་བྱ་སྟོང་བ་ཉིད་ལས་བརྩམས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མེད་པ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བཤད་ལ། མཚན་གཞི་ནི་ཤེར་ཕྱིན་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་དང་བརྗོད་བྱ་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་མདོ་རྣམས་འཁོར་ལོ་བར་བར་སྡུད་དོ། །ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་འཁོར་ནི། གནས་ཡངས་པ་ཅན་ལ་སོགས་པར་དངོས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་དུས་ཐ་མར་གསུངས་ཤིང་། བརྗོད་བྱ་ངོ་བོ་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་ལས་བརྩམས་ཏེ། ཀུན་བཏགས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། གཞན་དབང་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བཤད་ལ། འཁོར་ལོ་འདིའི་མདོ་དངོས་ནི་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། དེ་དང་བརྗོད་བྱ་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་མདོ་རྣམས་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་མདོར་སྡུད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཐེག་པ་དམན་པ་ལ་ཡང་དག་པར

ཞུགས་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་དོན་ནི། དེ་དང་དེའི་རིགས་སུ་ངེས་པ་ཡིན་ལ། ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་ཞེས་པ་ནི། རྒྱུན་གྱི་དབང་གིས་ཐེག་པ་གང་དུ་ཡང་བསྒྱུར་དུ་རུང་བ་མ་ངེས་པའི་རིགས་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་སོ། །ཐེག་པ་གསུམ་གའི་གང་ཟག་ཚང་བ་འཁོར་དུ་འདུས་པའི་དོན་ནི་མིན་ཏེ། རང་སངས་རྒྱས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཁོར་དུ་མི་སྲིད་དོ། །མཚན་ཉིད་མེད་པའི་འཁོར་ལོ་དུས་བར་བར་གསུང་བ་གང་ལས་ཤེས་ན། ཡུམ་གྱི་མདོར། དེའི་ཚེ་ལྷའི་བུ་བརྒྱ་སྟོང་ཚད་མེད་པ་རྣམས་ནམ་མཁའ་ལ་མེ་ཏོག་གཏོར་ནས་སྐད་མཐུན་པར་འདི་སྐད་དུ། ཀྱེ་བདག་ཅག་ལ་སོགས་པས་ནི་དེང་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ནོམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་བསྐོར་བར་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དགོངས་པ་ངེས་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། སྟོང་པ་ཉིད་སྨོས་པའི་རྣམ་པས་ཆེས་ངོ་མཚར་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་བསྐོར་ཞེས་དང་། ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་དང་ལྡན་པའི་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་བསྐོར་ཞེས་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་དང་། ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པར་བཤད་པས་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་འཁོར་ལོ་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མཁས་རློམ་གང་དག་སྨྲ་བ་ནི་མངོན་སུམ་དུ་བསྙོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་འདིའི་དྲང་ངེས་ཀྱི་ཚུལ་ཡང་། ཕལ་ཆེན་སྡེ་བ་སོགས་ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ལ་དྲང་དོན་མི་སྲིད་པར་འདོད་ཅིང་། ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་སོགས་དྲང་ངེས་གཉིས་ཀ་ཁས་ལེན་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་གཉིས་མི་མཐུན་ཏེ། འདི་ལྟར་འཕགས་པ་ཀླུ་

སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ལྟར་ན། འཕགས་པ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པ་བསྟན་པའི་མདོ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་སོགས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། སྟོང་པ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་ངེས་དོན་དང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་དྲང་དོན་ཡིན་ལ། དྲང་ངེས་ཀྱི་དོན་ཡང་གནས་ལུགས་བཙལ་བ་ན། དེས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་གནས་ལུགས་སུ་མ་སོང་བར། དེ་ལས་གོང་དུ་དྲངས་ནས་གནས་ལུགས་གཞན་ཚོལ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དྲང་དོན་དང་། མདོ་སྡེ་དེའི་དོན་གནས་ལུགས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ངེས་དོན་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལས་ཀྱང་བདེན་དངོས་བཤད་ཅིང་། ཐ་མ་དགོངས་འགྲེལ་སོགས་ལས་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་པར་གྲུབ་པར་བཤད་ལ། དེ་དག་ལ་གནས་ལུགས་སེམས་པའི་རིགས་པས་གནོད་པའི་ཕྱིར་དྲང་དོན་ཡིན་ཞིང་། བདེན་པར་མེད་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བར་བ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་འཁོར་ལོ་ཉིད་ངེས་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་འདི་ནི་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་དག་ལས་ཆེས་གསལ་ཞིང་རྒྱས་པར་གཞུང་བཙུགས་ཏེ་བཤད་དོ། །འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་ཀྱིས། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་དང་། དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་སོགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ། མདོ་གང་མདོ་གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་མདོ་དེའི་དགོངས་པ་བཤད་དགོས་པ་ནི་དྲང་དོན་དང་། མི་དགོས་པ་ནི་ངེས་དོན་ཡིན་ལ། འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལས་ཕྱི་རོལ་ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་། བར་བ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བཤད་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དགོངས་པ་བཤད་དགོས་ཀྱི། སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་ཁས་བླང་དུ་མི་རུང་

བའི་ཕྱིར་དྲང་དོན་ཡིན་ལ། དགོངས་པ་ངེས་འགྲེལ་ལས་ནི། ཀུན་
བཏགས་བདེན་པར་མེད་པ་དང་། གཞན་དབང་བདེན་པར་གྲུབ་
ཅིང་དོན་དམ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་བདེན་
པ་ཡང་ཡིན་ཞིང་། བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཞེས་ལེགས་པར་ཕྱེ་ནས་བཤད་
པ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་བླངས་པས་ཚིག་གི ་མདོ་གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་
འབྲངས་ནས་དགོངས་པ་བཤད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ངེས་དོན་ཡིན་ནོ།
། ཞེས་བྱང་ས་དང་། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ་དང་།
ཐེག་བསྡུས་དང་། རྒྱན་དང་། དབུས་མཐའི་འགྲེལ་བ་འགྲེལ་'''''
བཤད་དག་དང་། སུམ་ཅུ་བ་རྩ་འགྲེལ་དང་། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་
སོགས་ལས་ཆེས་གསལ་བར་བཤད་ཅིང་། དེས་ན་དགོངས་འགྲེལ་
ལས་གཞན་དབང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་
ཡིན་པར་ཀྲང་བཙུགས་ནས་ལེགས་པར་བསྒྲུབས་ཤིང་། མདོ་དེ་དང་
དེའི་རྗེས་འབྲང་གི་བསྟན་བཅོས་དེ་དག་ལས་གཞན་དབང་བདེན་པར་
གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་ཀུན་བཏགས་པ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པས་སྟོང་བ་གཞན་སྟོང་གི་
དོན་དུ་བཤད་པས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་དང་། གཞན་
དབང་རི་བོང་གི་རྭ་དང་མཚུངས་པ་དང་། བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་
འདུས་མ་བྱས་འདུས་བྱས་ཀྱིས་སྟོང་བ་གཞན་སྟོང་གི་དོན་དུ་འདོད་
བཞིན་དུ། དགོངས་པ་ངེས་འགྲེལ་སོགས་དེ་དག་ངེས་དོན་དུ་སྒྲུབ་པ་
ལ་འབད་པ་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི། རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་མགུལ་བ'''
གཅོད་པ་དང་མཚུངས་སོ། ། འདིར་ནི་ཡི་གེ་མངས་པར་འགྱུར་བས
གཞན་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། ། དེ་ལྟ་བུའི་འཁོར་ལོ་དེ་དག་ཀྱང་། ཁ་
ཅིག་ཅིག་ཅར་དུ་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་བསྐོར་བར་འདོད་པ་ནི་བབ་ཆོལ་
ཏེ། སངས་རྒྱས་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཐམས་ཅད་

སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐོར་ན། ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བའི་
མཛད་པ་རྫོགས་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་མཛད་པ་སྟོན་པ་ཆོས་ཉིད་
ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་པའི་མཛད་པ་བསྟན་ནས་ཞག་འགའ་ཞིག་ལོན་པ་
ཙམ་ན་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་མཛད་པ་བསྟན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ།
།དེ་བས་ན་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རིམ་ཅན་དུ་གསུངས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།
།གཉིས་པ་ཕྱག་འཚལ་བ་ནི། དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་
པས་ཡོངས་སུ་བསྐོར་བ་དེ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡུམ་དེ་ལ་ཕྱག་
འཚལ་ལོ། །བཞི་བ་བརྒལ་ལན་ལ། བརྒལ་བ་དང་། ལན་གཉིས།
དང་པོ་ནི། མཆོད་བརྗོད་བྱས་པས་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་འཇུག་པར་
ཤེས་ནས་བྱ་བ་གང་ལ་འཇུག་ཅེས་འདྲི་བ་ལ། བསྟན་བཅོས་མངོན་
རྟོགས་རྒྱན་རྩོམ་པ་ལ་འཇུག་ཅེས་ཁོང་ནས་དྲང་ངོ་། །འོ་ན་བརྗོད་
བྱ་གང་སྨྲད། གཞི་གཉེན་རྣམ་པ་གང་རུང་རེ་རེ་ཁོ་ན་སྨྲད་ན།
འབད་པ་དོན་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་འདི་དག་ཡོད་ལ། གསུམ་ག་སྨྲད་
ན་ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་ཟློས་པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོགས་པ་གཅོད་པ་ལ་
དོགས་པ་ཐ་མ་དགོས་འབྲེལ་གྱིས་གཅོད་ཅིང་། དང་པོའི་དོགས
གཅོད་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཁ་བསྐངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་མཐའ་མ་ཆོད་
པའི་སྐྱོན་ཡང་མེད་ལ། ཁ་ཅིག་མཁྱེན་གསུམ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བས་དེ་
བརྗོད་བྱར་བྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་ཞེས་དམ་བཅས་པ་བརྒལ་ཡུལ་
དུ་འཆད་པ་ནི། མཁྱེན་གསུམ་བརྗོད་བྱར་བྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་
རྩོམ་ན་གང་བརྗོད་བྱར་བྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་ཞེས་འདྲི་བ།
ལྷས་བྱིན་ཁྱོད་ཀྱི་མིང་ཅི་ཞེས་འདྲི་བའི་བླུན་པོ་དག་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ།
།ཚིག་དོན་ནི། དེ་ལྟར་ཕྱག་འཚལ་བ་དང་བསྟོད་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་
བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གཞི་དང་གཉེན་པོ་དང་རྣམ་

པ་རྣམས་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་བསྡུས་པར་མཛད་ཀྱང་། ཕྱོགས་དང་པོ་ལྟར་ན་ནི་རྩོམ་པའི་འབད་པ་དོན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་འདི་ལས་ནི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་གི་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་དག་ལས་མ་སྨོས་པའི་གཞི་གང་ཡིན་པ་དེ་འབྱུང་བ་ནི་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་མདོ་དེ་གཉིས་བརྗོད་བྱ་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཡང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་དངོས་པོ་ཁོ་ན་བསྡུས་ཤིང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་དངོས་པོ་མ་བསྡུས་པས་གཉེན་པོ་འདི་གང་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ལྟར་ན་ཡང་རྣམ་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཇོག་སྟངས་དེ་ཉིད་གཞི་མེད་པ་ཙམ་ཞིག་བསྡུས་པ་སྟེ། སྒྲོ་འདོགས་གང་ལ་གཅོད་པའི་གཞི་དང་མ་འབྲེལ་བ་ཁོ་ན་བསྟན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཇོག་སྟངས་གང་གིས་གཞི་གང་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་དོན་རྟོགས་པ་མེད་པས་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་མཁོ་བའི་དོན་ཙམ་ཟད་ཀྱང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དོན་མེད་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་གཞན་དག་སེམས་པར་འགྱུར་བ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལན་ལ་དངོས་དང་། མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་འཕགས་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་བསྡུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་སྟོན་པའི་མདོ་དགོད་པ་དང་། མདོའི་དོན་བསྡུས་ཏེ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ་དང་། ལན་གྱི་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཆོས་ཅན། གསུམ་པོ་རེ་རེ་ཁོ་ན་བསྡུས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པ་དེ་ནི་མིན་ཏེ། ཕྱོགས་གསུམ་ཆར་གྱིས་ཀྱང་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་ཆར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། མཁྱེན་གསུམ་གཏན་ལ་དབབ་པའི་ཆེད་དུའོ། །དེའི་དགོས་པ་ཡང་། འདིར་ནི་འཕགས་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་གཏན་ལ་འབེབས་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཞིང་། གང་གིས་ཕྱིར་ཉན་

ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། བླ་ན་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་གོ་རིམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མཐའ་དག་བསྡུས་པས་ན་འོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། བར་མའི་མདོ་དགོད་པ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད་གཉིས། དང་པོ་ནི། མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་འཕགས་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་བསྡུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་མདོ་ལས"""" བཤད་པ་འདི་ལྟར་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་བར་མ་ལས་རབ་འབྱོར་ཅེས་སོགས་སོ། །རྒྱས་བཤད་ལ་གསུམ་ལས། གཞི་ཤེས་ཀྱིས་ཉན་རང་གི་མངོན་རྟོགས་བསྡུས་པའི་རྒྱུམཚན་ལ། དྲིས་ལན་གཉིས་ལས། དྲི་བ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་སོགས་སོ། །ལན་ནི། རབ་འབྱོར་ཐམས་ཅད་ནི་ཕྱི་དང་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་ཇི་སྙེད་པ་འདི་ཙམ་ཞིག་ཡིན་ལ་དེ་དག་ཀྱང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་དང་། གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པར་ཤེས་ཤིང་། དེ་ཙམ་གྱིས་དེ་དག་གི་བཞེད་དོན་ཡང་སྒྲུབ་ནུས་ཀྱི། ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་མིན་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡང་མིན་པས་དེའི་ཕྱིར་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྡུས་ཞེས་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་བསྡུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་གཉིས་ལས། དྲི་བ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་སོགས་སོ། །ལན་ནི། རབ་འབྱོར་ཅེས་པོས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་རྣམས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྡུས་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་བཞེད་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ཆེད་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཉན་

ཐོས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་གཟུང་བ་བདེན་མེད་རྟོགས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་འཛིན་པ་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་སློམ་བྱུང་གིས་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་ཐོས་བསམ་གྱིས་ལམ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་དག་ཀྱང་སྤྱངས་རྟོགས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་ཞིང་དེ་དག་གི་ལམ་གྱི་བྱ་བ་ཡང་བྱེད་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར། འོ་ན་ལམ་གྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་བྱའམ་ཞེ་ན། ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ། །དུས་ནམ་ཡང་མི་བྱའམ་ཞེ་ན། རང་ཉིད་ཆོས་སྐུ་ལས་མ་གཡོས་བཞིན་དུ་གཞན་དོན་ལྷུན་གྲུབ་རྒྱུན་མི་འཆད་དུ་འབྱུང་བར་གྱུར་ཅིག་པའི་སྨོན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མ་བྱས་པ་དང་། རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་ནས་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བའི་མཛད་པ་སྟོན་པའི་དངོས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱར་གྱུར་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བའི་ཆོས་ཐོས་པའི་ཚེ་དེ་ལ……འཕགས་ལམ་སྐྱེ་རུང་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་མ་བྱས་པ་དང་། རང་ཉིད་ཐོག་མར་ལོངས་སྐུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་བ་མིན་པར་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་དབང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་བ་ཞིག་དགོས་པས་དེ་ལྟ་བུའི་ཚོགས་རྫོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཡོངས་སུ་མ་སྦྱངས་པར་མི་བྱའི། །དེ་གསུམ་བྱས་ནས་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་དོ། །དེ་ལ་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་ལ་ཡོད་པའི་སྤྱངས་རྟོགས་ཙམ་ཞིག་དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱིས་གང་དུ་རྫོགས་ཤེ་ན། དེ་འདྲ་བའི་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་མི་རྫོགས་ཏེ། ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པར་མ་སྤྱངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་མ་སྤྱངས་པར་ཡང་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པ་སྤྱངས་པས

རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རྟོགས་པ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་མི་འཐོབ་ཅིང་། ཉན་རང་
དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་དེ་འདྲའི་རྟོགས་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་
ཏུ་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པར་མ་སྤངས་ཏེ། ཉོན་ཡིད་ཀྱི་རྒྱུན་འཆད་པའི་
ས་མཐའ་ཐེག་ཆེན་ལ་ས་བརྒྱད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་ཡིད་
སྤངས་ན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་ཐོབ་དགོས་པར།
ཡིད་དང་འཛིན་དང་རྣམ་པར་རྟོག །གྱུར་ཕྱིར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ།
།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྤངས་རྟོགས་ཐམས་
ཅད་ས་དང་པོ་ནས་རྫོགས་པ་དང་། རྟོགས་པ་ས་དང་པོ་ནས་རྫོགས་
པར་བཞེད་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་འཐད་པ་མིན་ནོ། །ཡང་དག་མཐའ་ནི།
ཁ་ཅིག་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ལ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། རྫོགས་སྨིན་མ་སྦྱངས
པར་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་ནུས་པ་མི་སྲིད་པས། དེ་ལྟར་གདམས་པ་ལ་
དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ཆད་པའི་མྱང་འདས་ལ་འདོད་
པ་མི་འཐད་དེ། རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་བྱས་ནས་མངོན་དུ་བྱེད་
པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རང་ལུགས་ནི། ཆོས་ཉིད་ཙམ་ལ་
ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་ཉིད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཚད་
ནི། དེ་ལ་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ལ། ས་བརྒྱད་པ་ནས
དེ་ལ་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་འཇོག་ནུས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དེས་ཆོས་སྐུ་
མངོན་དུ་བྱེད་ནུས་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ཆོས་ཉིད་ལ་
རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་འཇོག་ནུས་ཀྱང་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་
རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་འཇོག་ནུས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟག་ཏུ་མཉམ་
པར་བཞག་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་མིན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན།
དེ་ཡིན་ཀྱང་མཉམ་པར་འཇོག་ནུས་པ་ཙམ་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ཡིན་མི་
དགོས་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་མེད་དོ། །གསུམ་པ་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་སངས་རྒྱས

ཀྱི་ མངོན་ རྟོགས་ བསྡུས་ པའི་ རྒྱུ་ མཚན་ ལ་ གཉིས་ ལས། དྲི་ བ་ ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་སོགས་སོ། །ལན་ནི། རབ་འབྱོར་རྣམ་པ་ངོ་བོ་གང་དག་དང་། རྟགས་འབྲས་བུ་གང་དག་དང་། མཚན་མ་རྒྱུ་གང་གིས་ཆོས་རྣམས་རབ་ཏུ་བརྗོད་པའི་རྣམ་པ་དེ་དག་དང་། རྟགས་དེ་དག་དང་། མཚན་མ་དེ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཁོ་ནས་མངོན་སུམ་དུ་ཐུགས་སུ་ཆུད་དེ་དེའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཞེས་བྱའོ། །གཉིས་པ་བསྡུས་པ་དང་རྒྱས་པའི་མདོ་དྲང་བ་ནི། དེ་བཞིན་མདོར་བསྡུས་པ་ལས་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ ས་ ལ་ སློབ་ པར་ འདོད་ པས་ ཀྱང་། ཞེས་ བྱ་ བ་ ལ་ སོགས་ པ་ གསུངས་ལ། རྒྱས་པ་ལས་ཀྱང་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ ལ་ ཐམས་ ཅད་ ཤེས་ པ་ ཉིད་ ནི་ ཡུལ་ གཟུགས་ ལ་ སོགས་ པའི་ ཆོས་ ལ་ རྣམ་པ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་ཅན་འབྲས་བུ་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་ སྨོངས་ པ་ སྤངས་ པ་ ཅན་ ཡིན་ ནོ། །ལམ་ ཤེས་ པ་ ཉིད་ ནི་ ཐེག་ པ་ ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་དང་། རང་དོན་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་རྟེན་ཅན་གཞན་དོན་དུ་སེམས་ཅན་མ་བསྡུས་པ་སྡུད་པ་ལ་སོགས་པར་བྱེད་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྟེན་ཅན་འབྲས་བུ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་མཐས་གཏུགས་པར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྒྱུན་ མི་ འཆད་ པ་ དང་། ཡང་ དག་ པ་ ཉིད་ ཀྱི་ མཐའ་ རྟག་ ཏུ་ མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པ་དང་། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ དང་ ཟག་ པ་ མེད་ པའི་ ལས་ ཀྱིས་ ཡིད་ ཀྱི་ རང་ བཞིན་ གྱི་ ལུས་ ལེན་ པའི་ མཚམས་སྦྱོར་བ་ཉིད་སྤངས་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟ་

བས་ན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ནི་གཞི་དང་གཉེན་པོ་དང་རྣམ་པ་
མཐའ་དག་བསྡུས་པ་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པ་རིམ་གྱིས་རྫོགས་
པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །

བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་དགོས་འབྲེལ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་ནི། སྐྱེ་བོ་བློ་གྲོས་དམན་
པ་དག་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱས་པ་དང་། འབྲིང་དང་། མདོར་
བསྡུས་པ་ལ་དད་པའི་སེམས་ཅན་གསུམ་ལ་ཕན་འདོགས་པར་བཞེད་
པའི་ཐུགས་རྗེ་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་གསུམ་པོ་དེ་དང་དེ་ལས་
མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་རིམ་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་
དོན་མཐའ་དག་གསལ་བར་མཛད་པ་མིན་ནམ། བཅོམ་ལྡན་འདས་
འཕགས་པ་མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་བས་ཀྱང་དེ་བསྟན་པ་ལ་དོན་ཅི་ཞིག་
ཡོད་སྙམ་དུ་དོགས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དང་། བསྟན་བཅོས་འདིའི་
དགོས་སོགས་བཞིའི་དོན་ལ་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་
འཇུག་པའི་ཡན་ལག་རང་གི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་དང་།
དགོས་པ་དང་། དགོས་པའི་ཡང་དགོས་པ་དང་། འབྲེལ་བ་ཁོང་ན་
ཡོད་པ་རྣམས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར། རྩ་བ་ནི་བདེ་བླག་ཏུ་ནི་
རྟོགས་པ་ཞེས། །བྱ་བ་རྒྱན་རྩོམ་པའི་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་
རྟོགས་པ་ཞེ་ན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་ལམ། སྟོན་པས་
འདི་ལས་བཤད་པ་གང་། །གཞན་གྱིས་མྱོང་བ་མིན་པ་དེའོ། །
རྟོགས་པའི་ཡང་དགོས་པ་ནི། མཐོང་འགྱུར་ཕྱིར་དུའོ། །སྲུས་ན་བློ་
དང་ལྡན་པས་སོ། །གང་ན་ཆོས་སྤྱོད་བཅུའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་མདོའི་དོན་
ནོ། །གང་གི་སློ་ནས་ན། དྲན་པ་ལ་བཞག་ནས་སློམ་པས་སོ། །

འབྲེལ་བ་ནི། རྒྱན་ལ་དགོས་པ་ཁྱད་པར་བ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ནི་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་རྟོགས་པ་ཞེ་ན། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་དོན་སྟོན་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ཉམས་ལེན་སྒྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །རྟོགས་པ་ལ་ཡང་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བ་དགོས་པའི་ཡང་དགོས་པའི་ཆེད་དུ་མངོན་པར་འདོད་དོ། །མངོན་དུ་བྱ་རྒྱུའི་བརྗོད་བྱ་དེ་གང་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཆེ་འཕྲུལ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ལ་རྗེས་སུ་སྟོན་པར་མཛད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ལས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བཙུ་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ལམ་སྟེ་རྩ་བར་དེ་གཅིག་པོ་སྨོས་པ་ནི་དེས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་མཚོན་པ་ཙམ་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་སུས་མངོན་དུ་བྱེད་ན་ཕྱི་རོལ་བ་དང་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉན་རང་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་ལ་གོམས་པར་མ་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པའི་རིམ་གྱིས་དངོས་སུ་མ་མྱོང་ངོ་། བརྗོད་པར་བྱེད་པ་ཡུམ་གསུམ་དང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་དེ་དག་ཐབས་དང་ཐབས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱིས་འབྲེལ་བར་མཛད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཉན་རང་གིས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྣོད་ལ་ཐོས་བསམ་མི་བྱེད་པས་སོ། །དེ་སྟེ་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྒྲུབ་པ་ཅི་ལ་ཡང་མ་རིག་པར་ཆས་པ་དག་ཁོ་ནས་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །ཚུལ་

ཇི་ལྟར་ན། ཐོས་བསམ་གྱིས་ཉམས་སུ་སྒྲོང་བ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི་དྲན་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོའི་དོན་མ་ལུས་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་བདག་ཉིད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲུབ་པའི་སྒྲོད་པ་ལེགས་པར་བཞག་ནས་བསྒོམས་པས། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཆོས་ཅན་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་རྟོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་རྟོགས་པའི་རིམ་པས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །རྩ་བར་ཆོས་སྤྱོད་བཅུ་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པ་ཡིན་པས། འདིར་ཕར་ཕྱིན་བཅུ་ལ་ཆོས་སྤྱོད་བཅུ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྔ་རབས་པ་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། ཞེས་པས་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། སྦྱིན་སོགས་ཀྱིས་ཐ་མ་སྒྲུབ་པ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཆོས་བཅུ་ལ་ཆོས་སྤྱོད་བཅུར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ་ཟེར་རོ། །

འཇུག་བྱ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རང་བཞིན་དངོས་བཤད་པ།

གསུམ་པ་འཇུག་བྱ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རང་བཞིན་དངོས་བཤད་པ་ལ་རྒྱས་པ་ལ་དད་པ་ལ་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་དུ་དབྱེ། བར་བ་ལ་དད་པ་ལ་དྲུག་ཏུ་བསྡུ། བསྡུས་པ་ལ་དད་པ་ལ་གསུམ་དུ་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བསྡུས་དོན་ལུས་རྣམ་བཞག་དང་། ཚིག་དོན་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་གཉིས། དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་འགྲེལ་བ་ལ་སོགས་པས་བསྔད་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལུས་རྣམ་པར་བཞག་པ་གསུངས་སོ། །དགོས་པ་ནི། ཉན་པ་པོ་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། འཆད་པ་པོས་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་དུ་བསྟན་བཅོས

ཀྱི་དོན་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་བྱས་པ་ཡང་གོ་རིམས་མ་འཛིངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཤད་པར་བྱ་སླ་བར་གཟིགས་ནས་དེའི་ཕྱིར་དུའོ། །གང་གིས་ཇི་ལྟར་ན། ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་བཅོ་ལྔས་མདོ་དང་རྒྱས་པར་བསྟན་པའོ། །

བསྡུས་དོན་ལུས་རྣམ་བཞག

གཉིས་པ་རྩ་བ་ལ། ལུས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བཤད་བྱ་གཞུང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི་འཆད་བྱེད་དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡང་དག་བཤད་དོ། །བརྒྱད་པོ་གང་ཞེ་ན་རྣམ་ཀུན་ཅེས་པ་ནས་དེ་རྣམ་བརྒྱད། ཅེས་པའི་བར་རོ། །འདིར་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣམ་བཞག མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག དངོས་བརྒྱད་ཀྱི་གྲངས་དང་གོ་རིམས་ངེས་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མཚན་ཉིད། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་གང་ཞིག་སྲིད་ཞིའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའམ་ཕྱིན་པར་བྱེད་པ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། གཞུང་ལམ་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་གཙོ་བོ་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན། དེ་ཉིད་ཡུལ་དང་བཅས་པ་རྫོགས་པར་སྟོན་པའམ། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ཐོབ་པའི་ཐབས་སྟོན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཏེ། ཤེར་ཕྱིན་འབུམ་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ནི། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་དེ་ཉིད་ཐེག་པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་འཐོབ་པའི་རྒྱུར་གྱུར་བའི་ལམ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་སློབ་ལམ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གཞན་དག་འཆད་ལ། དེ་ལྟར་ན་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཤེར་ཕྱིན་དངོས་ཡིན་ནམ་མིན་སྨྲའི། ཐེག་ཆེན་སློབ་ལམ་ཡིན་ན། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་འགྱུར་

ལ། དེ་ལྟ་ན་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པའི་ལམ་ཡིན་ན་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། སྦྱིན་པ་ཡིན་ན་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་བས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ཀྱང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་དང་འབྲེལ་བ་ཙམ་ཞིག་སྟོན་པ་རྣམས་ནི་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་མིན་ལ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་བཅོས་པོ་ན་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་ནོ། །གཞན་དུ་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ཡིན་ན། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་སུ་གཏོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་དག་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་གྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཙམ་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་དག་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་མིན་ནོ། །དེ་ལ་ནི་སློབ་ལམ་ཡིན་པས་ཀྱང་མ་ཁྱབ་སྟེ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉིད་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་ཀྱང་སློབ་ལམ་དང་མི་སློབ་ལམ་གང་ཡང་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་མིན་ན། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ལམ། དེའི་མཚན་ཉིད་དུ་སྨྲས་པ་དང་འགལ་ལོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ལམ་བདེན་ཡང་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་ལ། དེས་ན་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་དང་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་འགལ་བ་མིན་ནོ། །འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ནི། སངས་རྒྱས་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །འདི་དག་ལས་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་ན་ཤེར་ཕྱིན་དངོས་མིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། ཤེས་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་ལ་ཤེར་ཕྱིན་དུ་འདོགས་པའི་རྒྱུ་ནི་དེ་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པས་སོ། །དགོས་པ་ནི། དེ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པར་འདོད་པས་འདི་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུའོ། །འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་ན་ཤེར་ཕྱིན་དངོས་ཡིན་པས་ཁྱབ་བ་ལ། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་ནི་དངོས་ཡིན་མིན་གཉིས་ཏེ། སློབ་ལམ་ཡིན་པ་དག་ནི་དངོས་མ་ཡིན་

ཞིང་། དེ་དག་ལ་ཤེར་ཕྱིན་དུ་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན། མཐར་ཐུག་གི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པས་སོ། །དགོས་པ་དེ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་དེ་ལ་བསླབ་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུའོ། །དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་སྲིད་ཞིའི་སྒྲུ་མཐར་སོན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཙམ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་དངོས་ཡིན་ལ། སྲིད་ཞིའི་སྒྲུ་མཐར་སོན་མ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་དང་། དམན་པའི་མཐའ་ལས་ཀྱང་འདའ་བའི་སེགས་ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀའི་གཉེན་པོ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན། སློབ་དཔོན་གྱིས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ནི་དངོས་ཡིན་ལ། དེ་ཐོབ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཚིག་དང་ངག་གི་ཚོགས་ཀྱི་གཞུང་དང་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ལམ་ལ་ཡང་ཤེར་ཕྱིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཏགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་དྲང་ཞེ་ན། མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ལམ་ཞེས་གསུངས་པས། སློབ་ལམ་དེ་དག་ཤེར་ཕྱིན་དངོས་མིན་པར་བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་པས་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་གནོད་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །གཉིས་པ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་ལ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཞི་ཤེས་ཡིན་ན་ཉན་རང་འཕགས་པ་ཁོ་ན་དང་། ལམ་ཤེས་ཡིན་ན་བྱང་འཕགས་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པས་ཁྱབ་ཅེས་སྨྲ་བ་མི་འཐད་དེ། སྐབས་གསུམ་པའི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མེད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་འདོད་ན། མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་ཀ་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཐོས་བསམ་གྱིས་དྲན་པ་ལ་བཞག་ནས་སྒོམ་བྱུང་གིས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་

དང་། དང་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲས་བསྡུས་པ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྦྱར་བ་བཤད་པ་དག་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སངས་རྒྱས་ལ་ལམ་ཤེས་གཞི་ཤེས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་གཞི་ཤེས་ཡིན་ན། ཉན་རང་གི་རྟོགས་རིགས་དང་། ལམ་ཤེས་ཡིན་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་དང་། རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་སྨྲས་ནས། གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། གཞི་བདག་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས། ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ལམ་གསུམ་རང་བཞིན་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་འགལ་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། གཞི་གྲུབ་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་རང་བཞིན་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་རང་གི་རྟོགས་རིགས་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་སོ། །སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་དང་། ཉན་རང་གི་རྟོགས་རིགས་མི་འགལ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་མི་འགལ་བར་ཐལ་ལོ། །ཡང་བྱང་སེམས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལམ་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅེས་བཞེད་པའང་འཐད་པར་མི་སེམས་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་སྤངས་པའི་མྱང་འདས་དེ་གང་ཟག་སུའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མྱང་འདས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་འགགས་པའི་འགོག་པ་དེ་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་འགོག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་དེ་

དག་གི་རྟོགས་རིགས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅེས་སྨྲ་བ་ལའང་རིགས་སུ་ཐལ།
ཞེས་པའི་སྒོ་ནས་ཉེས་པ་ཀུན་ཏུ་མཚུངས་སོ། །རང་ལུགས་ནི། རྣམ་
མཁྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད། རྣམ་རྟག་མཚན་མ་མ་ལུས་པས་བསྡུས་པའི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་མཚམས་ནི་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་པོ་ནའི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ཡོད་དོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཇི་ལྟ་བ་
མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ནི་
རྣམ་མཁྱེན་མིན་ཏེ། གལ་ཏེ་དེ་དག་ཡིན་ན་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་དགོས་ན།
དངོས་པོ་ཡིན་ན་དོན་དམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་དོན་
དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པས་
ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཡིན་ན་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་བུད། དེས་ན་རྣམ་མཁྱེན་
གྱིས་ཀུང་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་ལ། ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མིན་ནོ། །
དེ་མི་འགལ་ལམ་ཞེ་ན། འོ་ན་ལམ་ཤེས་ན། ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་
ཁྱབ་པར་ཐལ་ཞིང་། སྒོ་འཛིན་དང་མིག་ཤེས་ཡིན་ན་སྒོ་འཛིན་མིག་
ཤེས་ཡིན་པའི་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་འདོད་ན། ཁྲ་འཛིན་མིག་ཤེས་
ཀུང་དེར་ཐལ་ལོ། །བརྗོད་པར་བྱ་བ་མང་ཡང་རེ་ཞིག་བཞག་གོ །
ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རང་བཞིན་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་ལམ་གསུམ་གང་ཡང་རུང་
བའི་མཚན་ཉིད་ལ་སྦྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་
མཁྱེན་པ། དབྱེ་ན་གསུམ་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་
ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་
ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀུང་ཐ་མས་རིགས་བསྒྲེའོ། །ས་
མཚམས་ནི། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཉམ་བཞག

དང་། སངས་རྒྱས་ལ་ཡོད་དོ། །གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། གཞི་ཕུང་སོགས་ལ་བརྟགས་པའི་གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་སུ་མེད་པ་ཙམ་དང་། གཟུང་བ་བདེན་མེད་ཙམ་གང་རུང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཕྱེ་བའི་མཁྱེན་པ། ས་མཚམས་ཐེག་པ་གསུམ་ཀའི་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་དོ། །དེ་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཙམ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མྱང་འདས་དངོས་སུ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡིན་ན་དེས་མ་ཁྱབ་པས། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཙམ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་མིན་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཙམ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ཞིང་། དེ་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཀྱང་། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡོད་མི་དགོས་སོ། །དེས་ན་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ཞིང་། དེ་བྱང་སེམས་ལ་ཡང་ཡོད་པ་སོགས་ལ་དགོངས་ནས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་སོགས་དང་ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་འཐོབ་པའི་རྒྱུ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པ་སོགས་ལ་དགོངས་ནས། དེ་སྐད་གསུངས་པ་མིན་ལ། དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཙམ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་བྱང་འཕགས་ལ་ཡང་ཡོད་ཅིང་། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་གྱིས་དེའི་རྒྱུའང་བྱེད་ཅེས་སོགས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དཔེར་ན། བུམ་པའི་ཁྱབ་བྱེད་དངོས་པོ་ཙམ་གྱིས་ཀ་བ་ལའང་ཁྱབ་ཀྱང་ཀ་བའི་དངོས་པོ་བུམ་པ་ལ་ཁྱབ་མི་དགོས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཙམ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ནི་གཞི་ཤེས་

ཡིན་གྱི་ལམ་ཤེས་མིན་ལ། ཆོས་བདག་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
ཙམ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་རང་རྒྱུད་ལ་སྦྱོང་བའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་
ལམ་ཤེས་ཡིན་གྱི་གཞི་ཤེས་མིན་ནོ། །འདིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
ཙམ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་སྦྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་
ཆོད་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཙམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ་སྒྲོ་འདོགས་
ཆོད་པ་ཡིན་ནོ། །འདིས་ལམ་གཞན་རྣམས་ལའང་རིགས་བསྒྲེ་སྟེ་ཤེས་
པར་བྱ་ལ། དེའི་ཕྱིར་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ལམ་ཤེས་གཞི་
ཤེས་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་གཅིག་ཡིན་ན་གཅིག་
ཡིན་པ་འགལ་ལོ། །འདིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཡང་རིགས་བསྒྲེའོ། །
ཁ་ཅིག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས
ཚུལ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་གྱིས་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟོགས་པ་
མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པར་གསུངས་པས་དེའི་སྒོ་ནས་ཤེས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ།
།འདི་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དངོས་
སུ་སྤྱོད་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཆོས་ཉིད་ལ་
མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཚེ་ན་མེད་པས་ཁྱབ་ལ། དེའི་ཕྱིར། དེའི་ཚེ་
ན་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་མེད་པས
ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །ཁོ་རང་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་སྤྱོད་པའི་བློ་ཡིན་ཀྱང་རང་
བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་དེའི་ཚེའང་ཡོད་
པར་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འོ་ན་དེས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་དེའི་ཚེ་གཟུགས
འཛིན་མིག་ཤེས་སོགས་དབང་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཡོད་དོ། །ཞེས་སླ་བ
ཅེས་འགོག་སེམས་ཤེག ཁ་ཅིག་ཚོགས་སྦྱོར་བ་སོ་སྐྱེ་ལ་ཡང་གཞི་ཤེས

ལམ་ཤེས་དངོས་ཡོད་པར་སླ་བ་མི་འཐད་དེ། མདོ་ལས། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་ཤེས་པ་དང་མཐོང་བས་བལྟས་ནས་འདའ། ཞེས་པའི་འགྲེལ་བར། འཕགས་པས་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཤེས་པ་བསལ་བའི་དོན་དུ་མཐོང་བ་སྨོས་ལ། འཁྲུལ་བའི་མཐོང་བ་བསལ་བའི་དོན་དུ་ཤེས་པ་སྨོས་སོ། །ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་གསུམ་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་གོ་ཆོད་ན། ཚོགས་སྦྱོར་ན་རྣམ་མཁྱེན་ཡང་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་བསྡུས་པ་ཙམ་ཞིག་བཀོད་པ་ཡིན་ལ། མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཁོ་བོ་འབའ་ཞིག་གི་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་དངོས་བརྒྱད་ཀྱི་གྲངས་དང་གོ་རིམས་ངེས་བ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་དུ་གྲངས་ངེས་ཤེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གཅིག་འཚང་རྒྱ་བའི་ཚ་རྐྱེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བརྒྱད་དུ་གྲངས་ངེས་ཏེ། འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ལ། འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་རྣམ་མཁྱེན་དང་། དེའི་རྒྱུ་ལམ་ཤེས་དང་། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་གཞི་ཤེས་རྣམས་སུ་གྲངས་ངེས་ཤིང་། དེ་ཉིད་ཉམས་ལྷུང་གིས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་དབང་དུ་བྱེད་པ་རྒྱུ་འབྲས་དང་། དབང་ཐོབ་ནས་བརྟན་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་སུ་ངེས་པས་སྦྱོར་བ་བཞིར་གྲངས་ངེས་ལ། ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་ལ་སྐུ་བཞི་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པར་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གོ་རིམས་ནི། སྐབས་རང་རང་གི་མཚམས་སྦྱོར་ལས་ཤེས་པར་འགྱུར་ཞིང་། ལུས་རྣམ་པར་བཞག་པ་དག་གི་ཚིག་དོན་ནི། ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་དག་བཤད་པས་བཤད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་མདོར་བསྡུ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་འདིར་མ་བྲིས་ལ། ཐུབ་པའི་རྣམ་ཀུན་

མཁྱེན་པ་ཉིད། །ཅེས་པ་ནི། ཆོས་བཅུ་པོ་འདི་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཡུལ་གྱིས་ཡུལ་ཅན་མཚོན་པའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་དེ་ཉིད་རྗེན་ཐུབ་པ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་མཐོང་བའི་ལམ། །ཞེས་པའང་འགྱུར་རྙིང་ལས། མཐོང་ལམ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི། །ཞེས་པ་ལྟར་རྗེན་གྱི་གང་ཟག་ངོས་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་བསྡུས་ཏེ་བཤད་པ་ནི། དེ་ལ་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་ཆོས་ཅན། ཡུམ་གྱི་ལུས་མདོར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཀང་གྲངས་ཙམ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ལྷག་མ་བཅུ་གསུམ་གྱིས་ནི་ཆོས་ཅན། དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་དོན་བསྡུས་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་དེ། དོན་བདུན་ཅུའི་ཀང་གྲངས་ཙམ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བསྡུས་པ་དང་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །བཞི་བ་རྒྱས་བར་མ་བཀྲལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། བསྡུས་པའི་དོན་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་རྣམས་ནི་བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་... གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་མཐའ་དག་གིས་འཆད་པས་དེ་དག་རྣམ་པར་བཤད་པས་འདི་དག་ཀྱང་བཤད་པར་བསམས་ཏེ། འདིར་ཡང་བཤད་ན་ཟློས་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་དུ་དོགས་ནས་རྣམ་པར་མ་བཀྲལ་ལོ། །

སྐབས་དང་པོ། རྣམ་མཁྱེན་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཚིག་དོན་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ལ། གཏན་ལ་དབབ་བྱ་མཁྱེན་པ་གསུམ། ཉམས་སུ་བླང་བྱ་སྦྱོར་བ་བཞི། ཐོབ་བྱ་ཆོས་སྐུའོ། །དང་པོ་ལ་འབྲས་བུ་རྣམ་མཁྱེན། དེའི་རྒྱུ་ལམ་ཤེས། དེའི་ཤེས་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གཞི་ཤེས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་འགྲེལ་དགོད། ཆོས་བཅུ་བཤད། སྐབས་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་བསྡུས་པའི་དོན་ཀུན་བསྟན་ནས་དངོས་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་སྟུད་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་རྣམ་པར་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་བཤད་པར་བཞེད་དོ། །དང་པོར་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱང་ཆུབ་རྗེས་སུ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱ་དགོས་སོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན། དེ་དེས་དོན་དུ་གཉེར་བྱའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པས་སོ། །

༡. སེམས་བསྐྱེད་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་བསམ་པ་སེམས་བསྐྱེད། དེ་ནས་གདམས་ངག་ཉོད་ཚུལ། དེ་ནས་དེ་དོན་ཉམས་སུ་བླངས་པ་ལས་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། སྤྱིའི་དོན་ལ། ངོ་བོ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་སོ། །དང་པོ་ནི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་ལྟར་ན། སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པས་སེམས་བསྐྱེད། ཅེས་སྒྲ་བཤད་ནས། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་སེམས་བྱུང་དུ་

བཞེད་ལ། དེའི་ཕྱིར་བྱང་ས་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྨོན་ལམ་གྱི་མཆོག་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པ་སྟེ། ཞེས་དང་། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་དོན་གཉིས་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་པ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པའོ། །ཞེས་སོགས་སོ། །འཕགས་སེང་ལྟར་ན། སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་པའི་སྒྲ་བཤད་ཚུལ་སེམས་ཀྱང་ཡིན་ལ། བསྐྱེད་པ་ཡང་ཡིན་པས་སེམས····བསྐྱེད་ཅེས་བྱས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན་གཙོ་བོ་སེམས་ཡིན་དགོས་པར་བཞེད་ལ། དེ་ཡང་ཡིད་ཤེས་དགེ་བ་ཞིག་ལ་བཞེད་དེ། འཕགས་པས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། སེམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ་རྣམ་པར་རིག་པའོ། །རྣམ་པར་རིག་པ་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ། དཀར་པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་ནི་དེ་ལ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་ནི། གཞན་དོན་འདོད་པས་ཀུན་ནས་བསླང་ཞིང་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་གྲོགས་སུ་ལྡན་པའི་གཙོ་བོ་ཡིད་ཤེས། གསུམ་པ་དབྱེ་བ་ལ། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། སྨོན་པ་སེམས་བསྐྱེད། འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་སོ། །འདི་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ། ཁ་ཅིག་ཆོ་གས་བླངས་མ་བླངས་ཞེས་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། ཚད་ལྡན་དུ་མས་སྨོན་སེམས་ལེན་པའི་ཆོ་ག་བཤད་པ་ལ་ཅོ་འདྲི་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་སོ་སྐྱེ་དང་། འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་འཆད་པ་མི་འཐད་དེ། ཚོགས་སྦྱོར་ན་ལམ་ལ་འགྲོ་བཞིན་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་གསུམ་དང་། ཐ་མ་བཅུ་དགུ་ལ་བྱས་ནས། དང་པོ་གསུམ་ཚོགས་ལམ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པའི་འདུན་པ་སངས་མ་རྒྱས་པར་ཡོད་པས་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་

དེ་དག་བར་དུ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པ་དང་། རྒྱུ་ཕྱིན་དྲུག་ཙམ་ལ་དམིགས་པ་ཅེས་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ལ། ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། །ཅེས་པས་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་མ་ཚང་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་འདི་གཉིས་ནི། གྲོགས་སློབ་པས་ཟིན་མ་ཟིན་ཁོ་ནས་ཕྱེ་བ་ཡིན་པ་དང་། ཡང་དེ་གཉིས་འགལ་བར་ཁས་བླངས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བསླབ་བྱ་འཆད་པ་ན། སྨོན་སེམས་ཀྱི་བསླབ་བྱ་དང་། འཇུག་སེམས་ཀྱི་བསླབ་བྱ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་དངོས་སུ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །རང་ལུགས་ནི། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གང་ལམ་ལ་སློབ་པའི་བྱ་བས་མ་ཟིན་པ་ནི་སྨོན་སེམས་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དེ་གང་དེས་ཟིན་པ་ནི་འཇུག་སེམས་ཡིན་ཞིང་། སྨོན་འཇུག་འགལ་བ་མིན་ནོ། །སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དབྱེ་ཚུལ་གཞན་ནི་མདོར་བསྡུ་བར་འདོད་པས་མ་བྲིས་སོ། །བཞི་བ་ས་མཚམས་ནི། སྨོན་སེམས་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པ་ལ་ཡང་ཡོད་དེ། དང་པོར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཐོབ་འདོད་མ་སྐྱེས་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ལ་ཡང་སློབ་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡ་མཐའ་ནི་ས་བཅུ་བའོ། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་སེམས་བསྐྱེད་མེད་དེ། རང་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་པ་དང་། དེའི་ཆེད་དུ་ལམ་ལ་སློབ་པ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དག་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པས། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་དགོས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་གཉིས་ཀ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དུ་

ཁས་བླངས་དགོས་པས། སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན་གཙོ་སེམས་ཡིན……
དགོས་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་
དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ཞི་ན་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན་གཙོ་སེམས་
ཡིན་མི་དགོས་ཤིང་། ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན། དེ་ཡིན་"
དགོས་པའི་ཁྱད་པར་ཚིག་ལ་དགའ་བ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྨྲོས་ཤིག དེས་ན་
ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་དང་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་སོགས་ཀྱིས་དོན་དམ་སེམས་
བསྐྱེད་བཤད་ཀྱང་། འཕགས་སེང་གི་གཞུང་གང་ལས་ཀྱང་། དོན་
དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་པ་ལན་གཅིག་ཀྱང་མ་བཤད་དོ། །འོ་ན་སེམས་
བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་ཐ་མ་གསུམ་སངས་རྒྱས་ས་ལ་བཤད་པ་ཅི་ཞེ་ན།
དེ་ནི་འོག་ཏུ་བསྟན་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ།
མཚན་ཉིད། དམིགས་ཡུལ། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་སོ། །དང་པོ་
ལ་དངོས་དང་། རྩོད་སྤོང་གཉིས། དང་པོ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི།
སེམས་བསྐྱེད་པ་རང་གི་ངོ་བོ་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་སྟོན་ནོ། །རྩ་བ་
ནི། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་ཅེས་པ་མཚོན་བྱ་དང་ལྷག་མས་མཚན་ཉིད་
བསྟན་ནོ། །འགྲེལ་པ་ནི། རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་སུ་གྲུབ་ནས་གཞན་
གྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར་སྐལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འབད་པར་བྱའོ་སྙམ་པའི་
འདོད་པ་རྒྱུར་ལྡན་ཞིང་། གཞན་གྱི་དོན་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་གྲོགས་སུ་ལྡན་པའི་ཡིད་ཤེས་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སེམས་
བསྐྱེད་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། སྨོན་པ་དང་འཇུག་པའི་ངོ་བོ་
ཉིད་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། རྩོད་ཡུལ་ནི། རྩ་བའི་སྐབས་
ཟིན་ནོ། །དེ་ཡང་སེམས་བྱུང་ཡིན་ན་གཙོ་བོ་སེམས་ཡིན་པར་འགལ་
བས་འདོད་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་སྨོས་པ་མི་འཐད་སྙམ་པ་
སྟེ། འདི་ལ་སེམས་སེམས་བྱུང་རྫས་ཐ་དད་འདོད་མི་དགོས་སོ། །

རྩོད་ཚུལ་ནི། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ཉིད་ནི་དེ་
དོན་དུ་གཉེར་བ་དགེ་བའི་ཆོས་ལ་འདུན་པ་སེམས་ལས་གྱུར་བ་ཡིན་ལ།
སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་སེམས་ཡུལ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་སྣང་བ་ཅན་
འབྱུང་བ་མིན་ནམ། ཇི་ལྟར་ན་གཞན་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་དེ་
སེམས་བསྐྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེའི་ལན་""
བསྟན་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན་སེམས་བྱུང་མིན་པ་བདེན་མོད་ཀྱི་
འོན་ཀྱང་རྩ་ཚིག་འདིར་སེམས་བསྐྱེད་ལ། འདོད་པའི་མིང་གིས་ཉེ་
བར་བཏགས་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ། །འདོགས་པའི་
ཆོས་གསུམ་གང་ཞེ་ན། འདོད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འདི་ལྟར་སེམས་
ཅན་སྡུག་བསྔལ་བ་ལ་མི་བཟོད་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལས་སེམས་ཅན་
མཐའ་དག་སྡུག་བསྔལ་ལས་བསྒྲལ་བར་བྱའོ་སྙམ་པའི་གཞན་དོན་བྱེད་
འདོད་པ་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལྟར་འདོད་པ་ན་སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་ལ་
དེའི་ནུས་པ་མེད་པར་མཐོང་ནས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འདོད་
པ་འབྱུང་ལ། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཡིད་ཤེས་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་
པས་དེའི་ཕྱིར། གཞན་དོན་འདོད་པའི་འདོད་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་
དང་། བྱང་ཆུབ་འདོད་པའི་འདོད་པ་གྲོགས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞིང་།
དེ་ལྟར་འདོད་པ་ལ་གཉིས་ཡོད་པས། ལན་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་ཚུལ་
གཉིས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཊཱི་ཀ་བྱེད་གང་དག་འདོད་པ་གཅིག་བྱས་
ནས། དེའི་མིང་གིས་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བཏགས་ཚུལ་གཉིས་བྱེད་པ་
དག་ལ་འདོད་པ་དེ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་དང་། གྲོགས་གཉིས་ཀ་ཡིན་
པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་པའང་ཡིན།
མི་མཉམ་པའང་ཡིན་ཞེས་དངོས་འགལ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ།
།དེས་ན་འདོད་པ་ཅེས་པ་གཞན་དོན་འདོད་པ་ལ་བྱས་པའི་བཏགས

ཚུལ་འཆད་པ་ནི། རྩ་ཚིག་འདིར་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་འདོད་པའི་མིང་གིས་སེམས་བསྐྱེད་ལ་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དགེ་བའི་ཆོས་གཞན་དོན་ལ་འདུན་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡོད་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུའི་འབྲས་བུ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་དེ་ལྟར་བཏགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་གཞན་དོན་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་དགེ་ཆོས་མཐའ་དག་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལན་གྱི་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་འདོད་པ་ཅེས་པ་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ལ་བྱས་ནས་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་འདོད་པའི་མིང་གིས་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བཏགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྐབས་འདིའི་སྨོན་ལམ་ནི་དོན་དུ་གཉེར་བ་སྟེ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་དེའི་སྒྲར་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ། སྨོན་ལམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་དེ་སྐྱེའོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ······

དམིགས་ཡུལ་ལ་གསུམ་ལས། དྲི་བས་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། ངོ་བོ་ལ་རྩོད་པའི་དྲི་བར་མ་ཟད་ཀྱང་གང་འདོད་པའི་བདག་ཉིད་དངོས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དེ་ནི་གང་ཡིན། གང་གི་དོན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དམིགས་ཡུལ་གཞན་གྱི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། རྩ་བ་ནི། བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་དོན་དེ་དང་དེ་ནི་ཡུམ་གསུམ་གྱི་མདོ་བཞིན་དུ་བསྟན་བཙོས་ལས་བསྡུས་དང་རྒྱས་པའི་སྒོ་ནས་བརྗོད་དོ། །འགྲེལ་བ་ནི་རེ་རེ་ཁོ་ནར་མ་ཟད་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྣམ་པ་གསུམ་ཅར་ལས་ཀྱང་གཞན་དོན་དང་བྱང་ཆུབ་བསྟན་ལ།

ཇི་ལྟར་བསྟན་ན། ཉི་ཁྲིའི་མདོའི་མགོ་མཇུག་གི་ཚིག་སྔ་བསྡུས་པ་ནི། ཤེར་ཕྱིན་ལ་མི་དམིགས་པར་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ དོན་ཅན་གྱིས་བྱང་ཆུབ་མདོར་བསྟན། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ ཅད་ལ་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་དང་། སྦྱིན་པ་པོ་དང་། ལེན་པ་པོ་ལ་སོགས་ པ་མི་དམིགས་པར་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཅན་ གྱིས་བྱང་ཆུབ་རྒྱས་པར་བཤད། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྐལ་བ་ཇི་ལྟ་ བ་བཞིན་དུ་ལྷ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་དགོད་པར་འདོད་པས་ཤེར་ཕྱིན་ འདི་ཉིད་ལ་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པས་གཞན་དོན་མདོར་བསྟན་ ཅིང་། སེར་སྣ་ཅན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་ལ་དགོད་ པར་འདོད་པས་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ཉིད་ལ་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ་ཞེས་པས་གཞན་ དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྒྱས་བསྡུས་ཀྱི་ཚིག་སྦྱོད་པའོ། །དེ་དག་གི་དོན་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་ལྟར་ལེན་པའི་རྒྱན་གྱི་ངག་གིས་མདོ་དེ་ འདྲའི་དོན་དང་མི་འགལ་བར་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་རྩ་ཚིག་གིས་བྱང་ ཆུབ་དང་གཞན་དོན་གྱི་མིང་ཙམ་སྨོས་པའི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྡུས་པ་དང་ རབ་དབྱེ་སྟོན་པའི་རྩ་ཚིག་གིས་ཕར་ཕྱིན་བཅུར་ཕྱེ་ཞིང་། གཞན་དོན་ བྱེད་ཚུལ་དཔེས་བསྟན་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་ཡང་དག་པར་ རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་། གཞན་གྱི་དོན་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ ཆུབ་འདོད་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པར་རྗེ་བཙུན་གྱིས་རང་བཟོར་བསྟན་ པ་མིན་གྱི་མདོ་གཞན་དུ་བཤད་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོ་ན་ རྒྱས་བསྡུས་ཀྱི་མདོ་མི་འགོད་པ་ཅི་ཞེ་ན། གཙུག་ལག་གི་གཞུང་སྐབས་ ཀྱི་དོན་སེམས་བསྐྱེད་སྟོན་པ་ལྟར་ལེན་པ་ནི༔ཡུམ་གསུམ་ཐམས་ཅད་ལས་ ཀྱང་གསུངས་མོད་ཀྱི་ཚིག་མངས་སུ་དོགས་ནས་རྒྱས་བསྡུས་ཁྲངས་ཉིད་

ཏུ་མ་གྲིས་སོ། །གསུམ་པ་དབྱེ་བ་ལ་ས་མཚམས་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་སོགས། རྩ་བ་ནི་དེ་ཡང་ཞེས་སོགས་སོ། །འགྲེལ་བ་ལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། འདུན་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། ས་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་དཀར་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་སུ་གོ་རིམས་བཞིན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ་གོ་སླའོ། །དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་འདོད་ཙམ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ནས་འགྲོ་བ་ལ་ཕན་བདེ་བྱེད་འདོད་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་རྒྱུ་ལ་སློབ་འདོད་རྣམས་གྲོགས་སུ་ལྡན་པའི་ཆ་ནས་འདུན་ལྡན་སོགས་གསུམ་དུ་ཕྱེ་ལ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུར་སྦྱིན་པ་ལ་སློབ་འདོད་སོགས་བཅུར་ཕྱེ་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ཡང་། སྦྱིན་པ་དམིགས་ཡུལ་དུ་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་བཅུར་འགྱུར་ཞིང་། གཞན་དོན་བྱེད་པའི་རྒྱུ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས། རྗེན་མངོན་ཤེས། བསྟན་བྱ་བྱང་ཕྱོགས། གཞན་དོན་བྱེད་པའི་གྲོགས་སྙིང་རྗེ་ལྷག་མཐོང་གཞན་དོན་བྱེད་ཚུལ་ཆོས་སྟོན་པ་ཡིན་པས་ཆོས་སྟོན་པའི་བདག་རྐྱེན་གཟུངས་སྤོབས། ངོ་བོ་ཆོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན། གཞན་དོན་མཆོག་ལ་གཉིས་ལས། སློབ་ལམ་གྱི་གཞན་དོན་མཆོག་བདག་གཞན་མཉམ་ཉིད་དུ་དངོས་སུ་རྟོགས་ནས་རིས་སུ་མ་ཆད་པར་བྱེད་པའི་བགྲོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ། མི་སློབ་པའི་གཞན་དོན་ཁྱད་པར་བ་ཆོས་སྐུའི་བདག་རྐྱེན་ལས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་སྟོན་པ་སྟེ། གཞན་དོན་གྱི་ཆེད་དུ་དེ་རྣམས་ལ་དམིགས་པའི་དོན་གཉེར་བ་རྣམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་རྣམས་ཀྱང་དེ་དག་དམིགས་ཡུལ་དུ་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་བྱ་ལ། དེའི་ཕྱིར་མངོན་ཤེས་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་སོགས་སུ་གསུངས་པ

ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གཞན་སྲུ་ལ་ཡང་ཡིད་བརྟན་ཡོད་པ་མ་མཐོང་ངོ་། །དེས་ན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་འཕངས་པའི་ཚོས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཆ་རྐྱེན་མ་ཚང་བ་མེད་པར་ལན་མང་དུ་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལེགས་པར་བཤད་པར་འགྱུར་རོ། །ཁ་ཅིག འདི་དག་མི་ཟད་པ་བརྒྱད་ཅུ་དང་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་ཅེས་སྨྲ་བ་ནི། དཔྱིག་གཉེན་གྱིས། དཔེ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་འདི་ནི་འཕགས་པ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས་མི་ཟད་པ་ཉིད་འབྱུང་བ་དང་སྦྱར་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མ་མཐོང་བར་ཟད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་ཞེས་སོགས་སོ། །བཞི་བ་ས་མཚམས་ནི། དེ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་གསུམ་ནི་ཆུང་ངུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་རིམ་བཞིན་ལས་དང་པོ་པའི་ས་ཚོགས་ལམ་གསུམ་གྱིས་གཙོ་བོར་བསྡུས་སོ། །དེའི་འོག་ཏུ་གཅིག་ནི་ས་དང་པོ་ལ་འཇུག་པའི་སྦྱོར་བའི་ལམ་གྱིས་གཙོ་ཆེར་བསྡུས་སོ། །དེའི་འོག་ཏུ་བཅུ་ནི་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་ས་བཅུས་བསྡུས་ཏེ་དང་པོ་མཐོང་ལམ་དང་ལྷག་མ་རྣམས་སྒོམ་པའི་ལམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ལྔ་ནི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྡུས་སོ། །ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ཨཱཧྲུས། །ས་བཅུ་པ་ལ་བཤད་ཀྱང་། འདིར་ནི་དག་ས་ཙམ་ལ་བྱའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཐ་མ་གསུམ་ནི་སྦྱོར་བ་དང་དངོས་གཞི་དང་མཇུག་གི་དབྱེ་བས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སས་བསྡུས་སོ། །འདིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ནི། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་མིན་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ཅེས་ཤེས་ཞེ་ན། ཉེར་གཉིས་པའི་སྐབས་ཀྱི་མདོར། ཤཱ་རིའི་བུ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་བསྟན་པར་འདོད་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། སྤྲང་པོ་

ཚེའི་ལྷ་སྣང་ཀྱིས་བལྟ་བར་འདོད་པས་ཡུམ་ལ་བསླབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། རྒྱལ་སྲས་····· རྣམས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ། །སྨིན་དང་འདྲ་བར་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བར་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས། བགྲོད་པ་གཅིག་པ་ཉིད་ནི་ས་དེར་གཏོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་པ་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། ཉེ་བྲི་སྣང་བར་ཡང་བགྲོད་པ་ཉིད་ནི་ས་དེར་གཏོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་བྱ་བ་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་ས་བཅུ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་འགྲེལ་ཆེན་དུ་འདི་ནི་ངེས་པར་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བར་དུ་དབྱེ་བའི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་དབྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས་གཞན་དུ་ན་རྒྱུའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཙམ་གྱིས་ནི་དེའི་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་བྱས་པར་མི་འགྱུར་བས་ན་དབྱེ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཁ་ཅིག་གིའོ། །ཞེས་པས་གཞན་ལུགས་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། གཞན་དག་ནི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་དང་འདྲ་བ་ལ་སོགས་པ་སེམས་བསྐྱེད་པ་བརྒྱད་པོ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལས་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་པ་རང་ལུགས་ཡིན་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །སྤྲིན་པ་སྤྱངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དུ་བཤད་པ་ནི་ཕལ་ཆེར་སྤྱངས་པ་ལ་དགོངས་པ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་རྒྱན་ལ་འགལ་བ་འདུ་བར་འགྱུར་རོ། །ས་མཚམས་འདི་དག་ཀྱང་ལམ་དེ་དང་དེའི་གནས་སྐབས་ན། དོན་གཉེར་དེ་དང་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་

སེམས་བསྐྱེད་གཙོ་ཆེ། ཞེས་པ་ཡིན་གྱི། སེམས་བསྐྱེད་དེ་དག་དེ་ལས་གཞན་ན་མེད་པར་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །

༣. གདམས་ངག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། སྤྱིའི་དོན་ནི་གདམས་ངག་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ཡང་ཅི་ཞིག་ཅེ་ན། ཕན་བདེའི་ཐབས་འདོམས་པའི་ངག་སྟེ། དེ་ལ་མངོན་མཐོ་དང་། ངེས་ལེགས་ཀྱི་ཐབས་འདོམས་པ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། ཕྱི་མ་ལ་ཐེག་དམན་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་གཉིས་ལས། ཕྱི་མའི་མཚན་ཉིད། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་དང་འབྲས་བུ་གང་རུང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་འདོམས་པའི་ངག དེ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཡོན་ཏན་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་ཕྱིར་འདོམས་པའི་རྗེས་བསྟན་དང་། དེ་ཐོབ་ཟིན་མི་ཉམས་ཤིང་འཕེལ་བའི་ཐབས་འདོམས་པའི་གདམས་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་དོ། །ཐེག་ཆེན་གདམས་ངག་ཉན་པ་ནི་ཚོགས་ལམ་གྱི་གོང་ནས་ཀྱང་ཡོད་དེ། ཚོགས་ལམ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ཉན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཉན་པ་པོ་ཆོས་རྒྱུན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པས་མ་ཁྱབ་ལ། ཆོས་རྒྱུན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་བདག་རྐྱེན་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་ཇི་ལྟར་ཐོས་པའི་ཚིག་དང་དོན་གོ་རིམས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མ་བརྗེད་པར་འཛིན་ནུས་པའི་དྲན་པ་དང་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའོ། །འདི་ཡང་མ་མཐའ་ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ནས་ཐོབ་སྲིད་དོ། །གདམས་ངག་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ཁྱད་པ་ཅན་མིན་པ་ནི་སྟོན་པ་པོ་འཕགས་པ་དང་སོ་སྐྱེ། བརྗོད་བྱ་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་སོགས་ཀྱིས་ཕྱེ་བ་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་དོ། །ཆོས་བཤེས་ན་རེ། ཉམས་ལེན་སྒྲུབ་པ་ཡང་གདམས་ངག་གོ །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞིག་ཡོད།

ལས་ལ་ཡོད་པའི་གདམས་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། གདམས་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདེན་པ་བཞི་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་ཏུ་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་མཚོན་བྱ་ཡིན་ན་མཚན་ཉིད་ཡིན་དགོས་པ་སོགས་སུ་འགྱུར་ཞིང་། དེ་དག་ལ་གདམས་ངག་གི་མཚན་ཉིད་གང་ཡང་མ་ཚང་ངོ་། །དེ་ལ་འདིར་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་གདམས་ངག་སྟོན་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་དང་བཅས་པ་དང་། གཞན་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་དོན་གཉེར་སྐྱེས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་དང་། དེའི་རྒྱུ་ལ་སློབ་པར་དམ་བཅས་ཤིང་སེམས་བསྐྱེད་ནས་བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་དོན་གྱི་རྒྱུ་ལ་བསླབ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་རང་དགར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སློབ་ཚུལ་ཤེས་མི་ནུས་ཤིང་། གཞན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་མཉན་ནས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཕྱོགས་རེ་ཙམ་མཉན་ནས་ཤེས་མི་ནུས་ཀྱི། ལམ་གྱི་ཆ་རྐྱེན་མ་ལུས་པ་མཉན་ནས་ཤེས་པར་བྱེད་དགོས་པས་དེའི་ཕྱིར། ཡུལ་བཅུ་ལ་གདམས་ངག་འདོམས་ཚུལ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །སེམས་བསྐྱེད་པ་ལམ་ལ་སློབ་ཚུལ་ཤེས་པར་འདོད་པ་དག་གིས་ནི་ཡུལ་འདི་ཙམ་ཞིག་ལ་ཚུལ་འདི་ལྟར་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་མཉན་པར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །གདམས་ངག་སྟོན་པ་པོ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པས་ནི་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་སྟོན་པ་ཡོད་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་པས་སོ། །གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ། སྤྱིའི་མཚམས་སྦྱར། སོ་སོའི་དོན་བཤད། གྲངས་ངེས་ཀྱི་མཇུག་བསྡུ། རྟོགས་དཀའ་བྲེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ངོ་བོའི་ཞར་ལ་དབྱེ་བ་བརྗོད་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་གདམས་ངག་འཆད་དོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་

ཀྱི་སེམས་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དག་ཇུས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གདམས་ངག་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་ཟིན་པ་ཡོངས་སུ་བསྲུང་བའི་དོན་གྱིས་མངོན་པར་འཕེལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་པོ་དེས་ཡུལ་དུ་འཕངས་པའི་ཆོས་བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་དག་འགྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཆོས་འདོམས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ། རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ལས། རྩ་བ་ནི། སྒྲུབ་དང་ཞེས་སོགས་ཏེ། ཡུལ་བཅུའི་བྱེ་བྲག་གིས་གདམས་ངག་ཀུང་བཅུའོ། །ཞེས་པའོ། །འགྲེལ་བ་ལ་བཅུ་ལས། ལམ་གྱི་ངོ་བོ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ལ་གདམས་པ་ནི་སྒྲུབ་པ་ལ་གདམས་པ་དང་། ཞེས་པ་བཤད་གཞིའོ། །ཚུལ་ཇི་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཇི་སྐད་བཤད་པ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་འཇུག་པར་བྱའོ་ཞེས་སློབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །དེ་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལས་མི་འདའ་བར་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་ཅེས་པས་ཤེས་རབ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་། ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་དང་ཐུན་མོང་མིན་པར་འཇུག་ཅེས་པས་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་བསྟན་ཏོ། །ངག་དོན་ནི། བྱང་སེམས་ཡོད་བཞིན་བྱང་སེམས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཚིག་ཆོས་ཅན། སྒྲུབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་ཡིན་ཏེ། ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་བྱང་སེམས་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དབྱེ་གཞི་ཆོས་ཙམ་མོ། །དབྱེ་ན་ཀུན་རྫོབ་དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན

པ་གཉིས་སོ། །འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གནས་ཚུལ་དང་། སྣང་ཚུལ་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱེ་བའོ། །སོ་སོའི་ངོ་བོ་ལ་གཉིས་ལས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་བཤད་ནི། བདེན་གཉིས་ལས། གང་ཞིག་གིས་སམ་གང་དག་ལ། །ཡང་དག་སྒྲིབ་བྱེད་དེ་ཀུན་རྫོབ། །ཅེས་པ་ལྟར་གནས་ལུགས་ལ་སྒྲིབ་པའི་བློ་ཀུན་རྫོབ་པ་ལ། རང་བཞིན་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་གསུངས་ནས། དེའི་ངོ་ན་བདེན་པའི་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །མཚན་ཉིད་ནི་ཐ་སྙད་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མས་དངོས་སུ་རྙེད་པའི་དོན། ཁ་ཅིག་རྟེན་འབྲེལ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། དོན་ལྡོག་དང་གཞི་ལྡོག་མ་ཕྱེ་པའོ། །དབྱེ་ན་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་དང་། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཡང་མཚན་ཉིད་རིམ་བཞིན་སྣང་བ་ལྟར་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་མི་སླུ་བ་དང་། སྣང་བ་ལྟར་ཐ་སྙད་དུ་བསླུ་བའི་ཆོས། དཔེར་ན་གསེར་བུམ་བུམ་པར་སྣང་བ་དང་། སྨིག་རྒྱུ་ཆུར་སྣང་བའི་སྣང་བ་ལྟ་བུའོ། །ཆོས་དེ་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པས་ཆོས་དེ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་མི་དགོས་ཏེ། བུམ་པའི་སྒྲ་དོན་བཞིན་ནོ། །དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་སྒྲ་བཤད་ནི། བདེན་གཉིས་ལས་བསླུ་བ་མེད་པའི་རིགས་པ་ནི། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ནི། མི་སླུ་བའི་ཕྱིར་དོན་དམ་ཞེས་བྱས་ནས། དེའི་ངོ་ན་མི་བསླུ་བའི་ཕྱིར་བདེན་པ་ཅེས་བྱ་སྟེ། མདོར་ན་རིགས་ཤེས་ཀྱི་ངོ་ན་མི་བསླུ་བའི་ཕྱིར་དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །མཚན་ཉིད་ཁ་ཅིག རང་བཞིན་སྤྲོས་བྲལ་གང་ཞིག ཡོངས་གཅོད་དུ་ཤེས་བརྗོད་གཞལ་བྱ་ལས་འདས་པ། །ཞེས་ཟེར་བ་ལ་ནི། མེད་དགག་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་བདེན་པར་ཐལ་ལོ། །རང་ལུགས་ནི། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་

ཚད་མས་དངོས་སུ་རྙེད་པའི་དོན། དབྱེ་ན་རྣམ་གྲངས་པ་དང་། རྣམ་གྲངས་མིན་པའི་དོན་དམ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱི་རྟགས་ལས་སྨྲ་གུ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་སྨྲ་གུ་བདེན་མེད་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ཡང་དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་ངེས་དགོས་པས་དོན་དམ་པ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པར་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་ལ། དོན་དམ་དངོས་ནི་མིན་པས་རྣམ་གྲངས་པའི་དོན་དམ་ཞེས་བྱའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དངོས་མིན་ཞེ་ན། སྨྲ་གུ་བདེན་མེད་སྨྲ་གུ་ཡིན་པས་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྣམ་གྲངས་མིན་པའི་དོན་དམ་དངོས་ནི། སྨྲ་གུའི་བདེན་མེད་ལྟ་བུ། དགག་བྱ་སྤྲོས་པའི་མཐའ་མ་ལུས་པ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་དག་གོ །སྨྲ་གུ་བདེན་མེད་ནི་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་ནོ། །བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཐ་དད་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་གཅིག་ཐ་དད་གང་ཡང་མིན་ལ། ཐ་སྙད་དུ་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བདེན་གཉིས་མདོ་ཙམ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་དམིགས་ཡུལ་བདེན་བཞི་ལ་གདམས་པ་ལ། གདམས་ཡུལ་བདེན་བཞི་བཤད་པ་དང་། ཚིག་དོན་གཉིས། དང་པོ་ལ། བདེན་བཞི་སོ་སོའི་ངོ་བོ་གྲངས་ངེས་དང་གོ་རིམས་ངེས་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། སྡུག་བདེན་ལ་མཚན་གཞི་ནི། ལས་ཉོན་གྱི་འབྲས་བུ་སྣོད་བཅུད་གཉིས་ཏེ། ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་སེམས་ཅན་སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེ་བའི་གནས་ཀྱིས་ཀྱང་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །མཚན་ཉིད་ནི། མི་རྟག་སོགས་མཚན་ཉིད་བཞིའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཟག་བཅས། བཞི་

པོ་གང་ཞེ་ན། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ཞིང་འཇིག་པས་མི་རྟག་པ་དང་།
གནོད་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། དོན་གཞན་གྱི་
བདག་གིས་སྟོང་བ་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་མེད་པ་
རྣམས་སོ། །དེ་དག་ལས་གཉིས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། གཞན་
གསུམ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དེ། བདེན་པ་གཞན་དང་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་
མོང་མིན་པའི་བྱེ་བྲག་གོ །ཅིའི་ཕྱིར་བཞི་པོ་འདི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མཚན་
ཉིད་དུ་བསྟན་ཞེ་ན། སྡུག་བསྔལ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
བཞིའི་གཉེན་པོར་ཏེ་རྟག་པར་འཛིན་པའི་གཉེན་པོར་མི་རྟག་པ་དང་།
གཙང་བ་དང་། བདེ་བར་འཛིན་པའི་གཉེན་པོར་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་།
བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་གཉེན་པོར་རྣམ་པ་ལྷག་མ་གཉིས་རྣམས་བསྟན་ཏོ།
།ཅིའི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་ཤེས་བྱར་བསྟན་ཞེ་ན། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་
ཤེས་པ་ནི་བདེན་པ་གཞན་གསུམ་ལ་ཡང་བླང་དོར་ལ་འཇུག་པའི་ཐོག་
མའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ཀུན་འབྱུང་ལ། མཚན་གཞི་ནི།
ཉོན་མོངས་པ་དང་དེས་བསགས་པའི་ལས་གཉིས་སོ། །མཚན་ཉིད་ནི།
རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་རབ་སྐྱེ་རྐྱེན་གྱི་རྣམ་པར་དཔྱད་ནས་སྤང་བར་བྱ་བ།
དེ་ཡང་སྲིད་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྩ་བ་ཡིན་པས་རྒྱུ་སྡུག་བསྔལ་རྫས་
རིགས་ཀུན་སྐྱེ་བས་ཀུན་འབྱུང་སྡུག་བསྔལ་དྲག་ཏུ་བསྐྱེད་པས་རབ་སྐྱེ་
བརྒྱུད་མར་སྐྱེད་པས་རྐྱེན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཀུན་འབྱུང་སྤང་བྱར་བསྟན་
ཞེ་ན། ཀུན་འབྱུང་མ་སྤངས་ན་སྡུག་བསྔལ་ཡང་སྤང་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །གསུམ་པ་འགོག་བདེན་ལ། མཚན་གཞི་ནི། དགག་གཞི་
སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ། འགོག་བྱེད་ལམ་བདེན་གྱི་དགག་བྱ། ལམ་
རང་གི་སྤང་བྱའི་ས་བོན་བཀག་པའི་བྲལ་བ་དག་གོ །འདི་དང་ཆོས་
ཉིད་གཉིས་ཁྱད་པར་མེད་པ་ནི་མིན་ཏེ། འདི་གཉིས་དགག་བྱ་གང་

བཀག་པའི་སྒོ་ནས་འཇོག་པའི་དགག་གཞི་འགག་བྱ། འགོག་བྱེད། འགོག་ཚུལ་རྣམས་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མཚན་ཉིད་ནི། འགོག་པ། ཞི་བ། གྱ་ནོམ་པ། ངེས་འབྱུང་གི་རྣམ་པར་དཔྱད་ནས་མངོན་དུ་བྱ་བའི་བྲལ་བ། དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་སྤངས་པས་འགོག་པ། སྡུག་བསྔལ་སྤངས་པས་ཞི་བ། འདི་ལས་འདོད་བྱ་མཆོག་མེད་པས་གྱ་ནོམ། ཐོབ་པ་སླར་མི་ལྡོག་པའི་རྟག་པའི་གནས་ཡིན་པས་ངེས་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ཡང་ཕན་ཡོན་འདི་དག་གི་སྒོ་ནས་ཐོབ་བྱ་དམ་པར་མ་ཤེས་ན་ལམ་ལ་ཡང་སློབ་པར་མི་འགྱུར་བས་སྔོན་དུ་བྱ་བར་བསྟན་ཏོ། །བཞི་བ་ལམ་བདེན་ལ། མཚན་གཞི་ནི། ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ཏེ། འཁོར་དང་བཅས་ན་ལམ་ལྔའོ། །མི་སློབ་ལམ་ལམ་བདེན་མིན་ན། འགོག་བདེན་ཡང་ནི་མིན་པས་ཆོས་དཀོན་མཆོག་མིན་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཚོགས་སྦྱོར་ལམ་བདེན་ཡིན་ན་སོ་སྐྱེ་ལ་འགོག་བདེན་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །མཚན་ཉིད་ནི། ལམ། རིགས་པ། སྒྲུབ་པ། ངེས་འབྱིན་གྱི་རྣམ་པར་དཔྱད་ནས་བསྟེན་པར་བྱ་བའི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས། དེ་ཡང་ཐར་བར་བགྲོད་བྱེད་ཡིན་པས་ལམ་རང་གི་སྒྲུབ་བྱ་ས་བོན་གྱི་གཉེན་པོར་བྱེད་པས་རིགས་པ། སེམས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྒྲུབ་པས་སྒྲུབ་པ་འདིས་རྟག་པའི་གནས་སུ་གདོན་མི་ཟ་བར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པས་ངེས་འབྱིན་ནོ། །འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པའང་འདི་སྒོམ་པ་ལ་རག་ལས་པས་བསྒོམ་བྱར་བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པ་གྲངས་དང་གོ་རིམས་ངེས་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་བཞིར་ངེས་ཤེ་ན། ཐར་བ་དོན་གཉེར་བླང་དོར་ལ་འཇུག་པའི་གཞི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང་། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་གཉིས་སུ་ངེས་པས་དེའི་ཕྱིར། བདེན་པ་བཞིར་ངེས་སོ། །གོ་རིམས་ནི། ནད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཤེས་པ་ན།

དེ་སྤྱང་བའི་ཕྱིར་དེའི་རྒྱུ་ལ་རྟོག་ཅེང་། རྒྱུ་ཤེས་ནས་སྤོང་ནུས་པར་མཐོང་བ་ན། དེ་སྤྱངས་པ་ལ་ཐོབ་འདོད་རྗོགས་པར་སྐྱེ་ལ། དེ་ནས་དེའི་རྒྱུ་སྤྱངས་པའི་ཕྱིར། སྣན་བསྟེན་པར་བྱེད་པ་དང་མཐུན་པར་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བའི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། རྒྱུད་བླར། ནད་ནི་ཤེས་བྱ་ནད་ཀྱི་རྒྱུ་ནི་སྤང་བྱ་ལ། །བདེར་གནས་ཐོབ་བྱ་སྨན་ནི་བསྟེན་པ་བྱ་བ་ལྟར། །སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་དང་དེ་འགོག་པ་དང་དེ་བཞིན་ལམ། །ཤེས་བྱ་སྤང་བྱ་རེག་པར་བྱ་ཞིང་བསྟེན་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ཚིག་དོན་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ལ་འདོམས་པ་ནི། འདོམས། གང་ལ་ན། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ལའོ། །ཇི་ལྟར་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལས་ཉོན་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་བ་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་དུ་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། དོན་དམ་པར་དེའི་ཆོས་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། ཤེར་ཕྱིན་དག་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་གཅིག་གོ་ཞེས་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་སྟོན་པས་སོ། །ངག་དོན་ནི། གཟུགས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་བརྩོན་ན་བརྩོན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པའི་མདོ་ཚིག་ཆོས་ཅན། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་ཡིན་ཏེ། བདེན་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བར་སྡུག་བསྔལ་ཤེས་པར་བྱེད་ཚུལ་ཚུལ་བཞིན་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཀུན་འབྱུང་ལ་འདོམས་པ་ནི། འདོམས། གང་ལ་ན་ཀུན་འབྱུང་བ་ལའོ། །ཇི་ལྟར་ན། ཐ་སྙད་དུ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུར་གྱུར་བའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་ཀུན་འབྱུང་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཀྱང་དོན་དམ་པར་ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། འགོག་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་ཅན་མིན་ཏེ། སྟོང་བ་ཉིད་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྒྱུར་གྱུར་བ་དག

རང་བཞིན་ཐ་མི་དད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ་ཞེས་སྟོན་པས་སོ། །ངག་དོན་ནི། གཟུགས་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ནམ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཚིག་ཆོས་ཅན། ཆོས་རྟགས་སྦྱ་མས་འགྲེའོ། །གསུམ་པ་འགོག་པ་ལ་འདོམས་པ་ནི། འདོམས། གང་ལ་ན། འགོག་པ་ལའོ། ཇི་ལྟར་ན་ཐ་སྙད་དུ་གློ་བུར་དྲི་བྲལ་གྱི་སྟོང་བ་ཉིད་འགོག་བདེན་ཡིན་ཀྱང་དོན་དམ་པར་དེ་ལ་ནི་གཟུགས་མེད་པ་ནས་མ་རིག་པ་སྐྱེ་བ་ཡང་མེད། མ་རིག་པ་འགག་པ་ཡང་མེད། རྟོགས་པ་ཞུན་ཚོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱང་མེད། སྤངས་པ་ཕུན་ཚོགས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་མེད། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་དང་། འགོག་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་དང་། ཉམས་པ་དང་། འཕེལ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོན་པས་སོ། །ངག་དོན་ནི། ཤཱ་རིའི་བུ་སྟོང་བ་ཉིད་མི་སྐྱེ་མི་འགག་ཅེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཚིག་ཆོས་ཅན་སོགས་སོ། །བཞི་བ་ལམ་ལ་འདོམས་པ་ནི། འདོམས་གང་ལ་ན། ལམ་ལའོ། ཇི་ལྟར་ན་ལམ་དང་། རིགས་སྒྲུབ་དང་། ངེས་འབྱིན་ལ་འདོམས་པ་གསུམ་གྱི། དང་པོ་ནི། བསྒོམ་བྱ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། བྱང་སེམས་བདག་ཉིད་ཕན་ཚུན་བསྒོམ་བྱ་སྒོམ་བྱེད་དུ་ལྡན་པར་བདེན་པ་དང་། མི་ལྡན་པར་བདེན་པ་མིན་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ལ་སྒྲུབ་པོ་ཞེས་སྟོན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ནང་ཡུལ་ཅན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སོགས་པ་ནི་ཕྱི་ཡུལ་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང་ཕན་ཚུན་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་ལྡན་པར་བདེན་པ་དང་མི་བདེན་པར་བདེན་པ་མིན་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ལ་སྒྲུབ་པོ་ཞེས་སྟོན་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། སྟོན་གྱི་མཐའ་ལམ་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་རྣམ་མཁྱེན་དག་ཕན་ཚུན་ངེས་པར་འབྱུང་བྱེད་དང་འབྱུང་བར་ལྡན་པར་བདེན་པ་དང་མི་ལྡན་

པར་བདེན་པ་མིན་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ལ་སྦྱུབ་པོ་ཞེས་སྟོན་པའོ། །
གཞན་དག་དོན་དམ་པར་ཕན་ཚུན་ལྡན་པ་ཡང་མིན། མི་ལྡན་པ་ཡང་
མིན་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་དཔོས་འགལ་ལོ། །ངག་དོན་ནི། བདག་ཉིད་སྤྱིན་
པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བརྩོན་ཞེས་བྱའམ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཚིག་
ཆོས་ཅན། ལམ་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་ཡིན་ཏེ། བདེན་
གཉིས་ལས་མི་འདའ་བར་ལམ་བདེན་ཤེས་པར་བྱེད་ཚུལ་ཚུལ་བཞིན
འདོམས་པའི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་རྟེན་དཀོན་མཆོག……
གསུམ་ལ་འདོམས་པ་ལ་གཉིས་ལས། སྤྱི་དོན་ལ་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་
མིན་པའི་སྐྱབས་གསུམ་ངོས་གཟུང་། ཐེག་པ་ཐུན་མོང་གི་སྐྱབས
གསུམ་གསུངས་པའི་དགོས་པ་བཤད། དེ་དག་ལས་ཆོས་དང་དགེ་
འདུན་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་མིན་པར་བསྟན། དཀོན་མཆོག་གི་སྤྲ་
དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གི་མཚན་
ཉིད། དོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན། དེ་ཡང་རང་དོན་མཐར་ཕྱིན་གྱི་
ཡོན་ཏན་གསུམ། གཞན་དོན་མཐར་ཕྱིན་གྱི་ཡོན་ཏན་གསུམ་སྟེ།
རྒྱུད་བླ་མ་ལས། འདུས་མ་བྱས་ཤིང་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ། །གཞན་གྱི་རྐྱེན་
གྱིས་རྟོགས་མིན་པ། །མཁྱེན་དང་བརྩེ་དང་ནུས་པར་ལྡན། །དོན་
གཉིས་ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་དང་པོ་གསུམ་
དང་། ཕྱི་མ་གསུམ་མོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་གི་མཚན་
ཉིད། གང་ཞིག་གང་གིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
རྣམ་བྱང་བདེན་པ། དེ་ལ་ཡང་འགོག་བདེན་གྱི་ཡོན་ཏན་གསུམ་དང་།
ལམ་བདེན་གྱི་གསུམ་སྟེ། བསམ་མེད་གཉིས་མེད་རྟོགས་མེད་པ། །
དག་བསལ་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཉིད་ཀྱིས། །གང་ཞིག་གང་གིས་ཆགས་
བྲལ་བ། །བདེན་གཉིས་མཚན་ཉིད་ཅན་དེ་ཆོས། །ཅེས་གསུངས

པའི་དང་པོ་གསུམ་དང་། ཕྱི་མ་གསུམ་སོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གི་མཚན་ཉིད། ཇི་ལྟ་ཇི་སྙེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་དག་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ། དེ་ཡང་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པ་ནི། སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་སྤྲོས་པའི་མཐའ་མ་ལུས་པ་བཀག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ལ་ནི་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་དོན་ལ། རྒྱུད་བླར་ཤེས་བྱ་མཐར་ཐུག་རྟོགས་པའི་བློས། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཆོས་ཉིད་ནི། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ། །མཐོང་ཕྱིར་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་དོན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཙམ་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟ་ན་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པར་ཐལ་བས་སོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རེ་རེ་ནས་མ་འདྲེས་པར་དེ་དག་གིས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟ་ན་ཀུན་མཁྱེན་དུ་ཐལ་བས་སོ། །དེས་ན་འདི་ནི་མཉམ་བཞག་ཏུ་ཆོས་ཉིད་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཆོས་ཉིད་དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་ངེས་ཏེ། སྣང་སྟོང་ཚོགས་པ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་བ་ལ་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། གཞན་དག་གོང་དུ་དྲངས་པའི་གཞུང་དེ་དག་གིས་སྐྱབས་གསུམ་དུ་ཕྱེ་ནས། དེ་ལྟར་ཕྱེ་བ་དེའི་དགོས་པ་སྟོན་པ། སྟོན་པ་བསྟན་པ་བསླབ་དོན་གྱི། །ཐེག་པ་གསུམ་དང་བྱེད་གསུམ་ལ། །མོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབང་བྱས་ནས། །སྐྱབས་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པར་སྨྲ་བ་དག་བབ་ཅོལ་ཏེ། ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མིན་པའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ངོས་བཟུང་ནས། ཐེག་ཆེན་གྱི་

འགོག་ལམ་ཁོ་ན་ཆོས་དཀོན་མཆོག་དང་། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཁོ་ན་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཏུ་བཞག་པའི་རྣམ་བཞག་དེ། ཐེག་པ་གསུམ་ལ་མོས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི་འཐྲེལ་བ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཅིང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གོང་དུ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ། འོ་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་མདོ་ལས། ཐེག་དམན་གྱི་སྨྲང་འདས་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་དཀོན་མཆོག་དང་། ཐེག་དམན་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱང་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཏུ་གསུངས་པ་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་སོ་སོར་མོས་ཤིང་། སོ་སོར་བྱ་བ་བྱེད་པར་འདོད་པའི་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་གའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པའི་ཐུན་མོང་གི་རྣམ་བཞག་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་མི་འགལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར། རྒྱུད་བླའི་འགྲེལ་བར། སེམས་ཅན་རྣམས་ཐེག་པ་ལ་རིམ་གྱིས་གཞུག་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་སོགས་སོ། གསུམ་པ་ནི། སྤང་ཕྱིར་བསླུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཕྱིར། །མེད་ཕྱིར་འཇིགས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། །ཆོས་རྣམ་གཉིས་དང་འཕགས་པའི་ཚོགས། །གཏན་གྱི་སྐྱབས་མཆོག་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་བསྟན་ལ། དེ་ཡང་གཞན་དག་ཐར་བསྟན་པའི་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་དེ་དག་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་མིན་པར་སྒྲུབ་པ་ཁོ་ན་ལ་སྦྱོར་བ་བབ་ཅོལ་ཏེ། ཐར་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་འགོག་ལམ་དང་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཁོ་ན་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཏུ་སྨྲས་ལ། འདིར་ནི་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་དང་། དམན་པའི་འགོག་བདེན་ཡང་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདི་ནི་ཐུན་མོང་གི་སྐྱབས་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པ་ལས་འཕྲོས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་ལྟར་གནས་སྐབས་སུ

ཐེག་དམན་དང་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་དགེ་འདུན་དང་། དེ་གཉིས་ཀའི་འགོག་ལམ་ཡང་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཏུ་བཤད་ཀྱང་། དེ་དག་ནི་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་མིན་ཏེ། ཆོས་ལ་ལུང་རྟོགས་གཉིས་ལས་ལུང་ནི་གཟིངས་དང་འདྲ་བར་རྟོགས་པར་མཐར་ཐུག་པ་ན་རང་གི་དོན་རྟོགས་པའི་ཐབས་དེ་སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟོགས་པའི་ཆོས་ལ་སློབ་པའི་ལམ་བདེན་ནི། དེ་ཉིད་འབའ་ཞིག་ལ་ཡིད་བརྟན་བཅས་ན་བསླུ་བས་ད་དུང་དེ་ལས་གོང་དུ་ཁྱད་པར་གཞན་ཆོལ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་དག་དེ་ནི་འདུས་བྱས་ཡིན་ལ། འདུས་བྱས་ཡིན་ན་རྫུན་པ་བསླུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་སུ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སླ་བ་ལ་ནི། གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ཀྱང་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །སློབ་པའི་འགོག་བདེན་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤྱང་འདས་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་མིན་པར། མེད་ཕྱིར། ཞེས་པས……དངོས་སུ་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཆོས་ཅན། མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་མིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་སྤང་བྱ་མཐའ་དག་ལས་གྲོལ་དགོས་པ་ལ་ཁྱོད་ཉོན་མོངས་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ཙམ་མེད་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིས་མཚོན་ནས་སློབ་ལམ་གྱི་འགོག་པ་ཐམས་ཅད་དེར་རྟོགས་ནུས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་འགྲེལ་བར་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་མེད་པ་ཙམ་གྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་ལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །གང་དག་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་མར་མེ་ཤི་བ་ལྟར་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སླ་བས་ནི་རང་མཚང་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་འདོད་ཅིང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མྱང་འདས་མེད་པར་འདོད་པའི་སྡེ་གཉིས་ཏེ་གང་ན་ཡོད་སྟོན་ཅིག །བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ནི་རྟག་རྫས་སུ་ཡང་འདོད་དོ། །དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཡང་

མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་རང་གི་དམ་བཅའ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་ལུགས་འགོད་པ་ལས་ངོ་མཚར་བ་མེད་དོ། །འཕགས་པ་སློབ་པ་དེ་དག་ཀྱང་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་མིན་ཏེ། རང་ཉིད་ད་དུང་སྒྲིབ་པའི་འཇིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་སུ་འཐད་དོ། །བཞི་བ་ནི། འབྱུང་བ་དཀོན་ཕྱིར་དྲི་མེད་ཕྱིར། །མཐུ་ལྡན་ཕྱིར་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི། །རྒྱན་གྱུར་ཕྱིར་དང་མཆོག་ཉིད་ཕྱིར། །འགྱུར་བ་མེད་ཕྱིར་དཀོན་མཆོག་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ལ་གདམས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ལ་འདོམས། ཇི་ལྟར་ན། དོན་དམ་པར་དབྱིངས་དང་ཡེ་ཤེས་སུ་མི་སྦྱོར་ཏེ། རྟོགས་པ་སངས་རྒྱས་དང་དབྱིངས་བྱང་ཆུབ་དག སྟོང་བ་ཉིད་དུ་མཚན་ཉིད་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །དོན་དམ་པར་སངས་རྒྱས་དང་རྣམ་མཁྱེན་མཚན་མཚོན་དུ་མི་སྦྱོར་ཏེ། སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པས་སོ། །དེའི་ཕྱིར། དེ་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་དུ་དོན་དམ་པར་མི་སྦྱོར་བས་སངས་རྒྱས་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་ཤིང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དམིགས་པར་བྱ་བ་དང་དམིགས་པར་བྱེད་པ་བདེན་མེད་དུ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་མཐར་ཐུག་པ་སངས་རྒྱས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བར་ལུང་འབོགས་པའོ། །ངག་དོན་ནི། གཟུགས་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱོར་བར་མི་བྱེད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཚིག་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་ཡིན་ཏེ། བདེན་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བར་སངས་རྒྱས་སྟོན་པར་འཛིན་ཚུལ་ཚུལ་བཞིན་འདོམས་པའི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་

ནི། ཆོས་ལ་འདོམས། ཇི་ལྟར་ན་ཐ་སྙད་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
ཉིད་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་ཡིན་ལ། དོན་དམ་པར་
གཞི་དང་གཉེན་པོ་དང་རྣམ་པ་མཐའ་དག་ཡུལ་དུ་བསྡུས་པ་མཁྱེན་པ་
གསུམ་པོ་དག་གིས་བསྡུས་པའི་རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་དོ་ཞེས་ལུང་འདོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །གཞན་དག་གིས་འཆད་
མ་ཤེས་སོ། །ངག་དོན་ནི། བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་པའི་ཚེ།
གཟུགས་དངོས་པོ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བར་མི་སྦྱོར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཚིག་ཆོས་
ཅན། རྟགས་ཆོས་རིགས་བསྒྲེའོ། །གསུམ་པ་ནི། དགེ་འདུན་ལ་
འདོམས། ཇི་ལྟར་ན། ཐ་སྙད་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་
པ་སློབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་རྣམས་གྲོགས་དགེ་འདུན་ཡིན་པར་ཤེས་པར་
བྱས་ནས་དོན་དམ་པར་དེ་དག་ལ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཉིད་དུ་འཇུག་པར་བྱའོ་
ཞེས་ལུང་འདོགས་པས་སོ། །དགེ་འདུན་ལ་དབྱེ་བ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན་རྩ་
བའི་དབྱེ་བ་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་གསུམ་དང་ཞུགས་པ་བཞིའི་བྱེ་བྲག་
གིས་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་བདུན་པོ་རང་སངས་རྒྱས་དང་ལྷན་ཅིག་བརྒྱད་པོ་
ཡན་ལག་གི་དབྱེ་བ་དབང་པོ་རྟུལ་པོ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་གྲངས་
ཉི་ཤུར་འཆད་པའོ། །དགྲ་བཅོམ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། ཐེག་
ཆེན་དགྲ་བཅོམ་པ་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་
ཉིད་ཀྱིས་དགེ་འདུན་དུ་མ་གཏོགས་པའོ། །ངག་དོན་ནི། ཕྱིར་མི་
ལྡོག་པའི་བྱང་ཆེན་མ་གཏོགས་པ་དབང་པོ་རྟུལ་པོ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
སོགས་ཀྱི་མདོ་ཚིག་ཆོས་ཅན། རྟགས་ཆོས་འགྲེའོ། །བཞི་པ་བྱ་བ་
ངན་ཞེན་གྱི་ལེ་ལོའི་གཉེན་པོ་མ་ཞེན་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ལ་གདམས་པ་
ནི། བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་དོན་ལ་
ནན་ཏན་བྱེད་པ་ནི་ལུས་ལ་སོགས་པའི་བདེ་བ་ཐལ་བ་ལ་ཆགས་པའི་

བསོད་ནམས་ཉིད་ཀྱིས་ལ་ལ་བྱ་བ་ངན་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པར་འགྱུར་བས་དེའི་གཉེན་པོར་མ་ཞེན་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ལ་ཆགས་ཡུལ་ལུས་ལ་སོགས་པ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་འདོམས་པའོ། །ལྔ་བ་སྒྱིད་ལུག་པའི་ལེ་ལོའི་གཉེན་པོར་ངལ་བ་མེད་པ་ལ་གདམས་པ་ནི། ལམ་ལ་དུས་ཡུན་རིང་སོ་ཞིག་ཏུ་གོམས་པར་བྱས་ཀྱང་། འདོད་པའི་དོན་བྱང་ཆུབ་མ་གྲུབ་ན་དངང་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡོངས་སུ་སྐྱོ་བར་འགྱུར་བས་དེའི་གཉེན་པོར་ཡོངས་སུ་ངལ་བ་མེད་པ་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་ལ་བདེན་པར་རློམ་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་གོ །དྲུག་པ་ཞུམ་པའི་གཉེན་པོར་ལམ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ལ་གདམས་པ་ནི། ཕྱོགས་བཅུ་ན་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་ལས་དོན་རེ་རེའི་ཕྱིར་ལམ་གྱི་ལུང་ཉོན་པར་བྱ་དགོས་ན། དེ་འདྲ་ག་ལ་ནུས་སྙམ་དུ་སེམས་ཞུམ་པར་འགྱུར་བས་དེའི་གཉེན་པོར་ལམ་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ལ་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་གོ །བདུན་པ་སྤྱན་ལྔ་ལ་གདམས་པ་ནི། མིང་དོན་གྲངས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ན། ཤའི་སྤྱན་ནི། དངོས་པོ་ཚད་སོ་སོར་ངེས་པ་སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་གཟུགས་ཕྲ་རགས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དང་། ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷའི་སྤྱན་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དུ་མའི་སེམས་ཅན་རིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་ཅན་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མཚན་མར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ནི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་པོ་རྣོ་རྟུལ་སོགས་རྟོགས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་ནི་

ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དེ་ལྟར་མཚན་ཉིད་ཤེས་པར་བྱས་ནས་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ཅིང་དོན་དམ་པར་སྤྱན་ལྔ་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ལ་སྒྲུབ་པོ་ཞེས་སློབ་པ་ནི་སྤྱན་ལྔ་ལ་འདོམས་པའོ། །ས་མཚམས་ནི། མ་མཐའ་ཤའི་སྤྱན་ཚོགས་ལམ། ལྷའི་སྤྱན་སྦྱོར་ལམ། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་མཐོང་ལམ་མཉམ་བཞག ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་དེའི་རྗེས་ཐོབ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་རྗེས་མཐུན་པ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཡོད་ཅིང་། ཐ་མ་འདི་དངོས་སངས་རྒྱས་ས་ནའོ། །ངག་དོན་ནི་བྱང་ཆེན་ཤའི་མིག་གང་གིས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཚིག་ཆོས་ཅན། སྤྱན་ལྔ་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་ཡིན་ཏེ། བདེན་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བར་སྤྱན་ལྔ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་ཚུལ་ཚུལ་བཞིན་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་པ་མངོན་ཤེས་དྲུག་ལ་གདམས་པ་ནི། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་མངོན་པར་ཤེས་པ་བསམ་གཏན་གྱི་མཐུས་ས་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། ལྷའི་རྣ་བའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ན་གནས་པའི་སྒྲ་ཆུང་ངུ་དང་ཅིག་ཤོས་བསམ་གཏན་གྱི་མཐུས་ཐོས་པའི་རྣ་བའི་ཤེས་པ་དང་། གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་བསམ་གཏན་གྱི་མཐུས་གཞན་གྱི་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། སྔོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་བསམ་གཏན་གྱི་མཐུས་རང་དང་གཞན་གྱི་ཚེ་རབས་སྔ་མ་དུ་མ་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང་། བསམ་གཏན་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷའི་མིག་གི་མངོན་པར་ཤེས་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དུ་མའི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་བསམ་གཏན་གྱི་མཐུས་མཐོང་བ་དང་། ཟག་པ་ཟད་པ་ཤེས་པའི་མངོན་པར་ཤེས་

པ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་
རྣམས་སོ། །ཞེས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པར་བྱེད་
ཅིང་། དོན་དམ་པར་གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ་
ཞེས་བསྟན་པ་ནི་མངོན་པར་ཤེས་པ་དྲུག་ལ་འདོམས་པའོ། །ས་
མཚམས་ནི། དང་པོ་ལྔ་ཕྱི་རོལ་བ་དང་ལམ་མ་ཞུགས་ལའང་ཡོད་
ཅིང་། དྲུག་པ་དགྲ་བཅོམ་གསུམ་ལའོ། །ངག་དོན་ནི། ཤེར་ཕྱིན་
ལ་སྤྱོད་པའི་བྱང་ཆེན་མངོན་པར་ཤེས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འཐོབ་སྟེ།
ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཚིག་ཆོས་ཅན། ཆོས་རྟགས་འགྲེ། དགུ་བ་སྤང་
བྱ་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ལ་གདམས་པ་ནི། མཐོང་བའི་ལམ་
བདེན་པ་བཞིས་བསྡུས་པ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཆོས་དང་
རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་དག རྣལ་
འབྱོར་བ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པས་སྒྱུ་
མ་མཁན་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་
པའི་ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ལམ་དེས་སྤང་བར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་
མཐོང་སྤངས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་སྒོམ་པར་བྱེད་དགོས་སོ། །
ཞེས་སྟོན་པ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་འདོམས་པའོ། །ངག་དོན་ནི།
རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་རྣམས་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཚིག་ཆོས་ཅན།
མཐོང་ལམ་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་ཡིན་ཏེ། བདེན་གཉིས་
ལས་མི་འདའ་བར་མཐོང་སྤང་གི་གཉེན་པོར་མཐོང་ལམ་སྒོམ་ཚུལ་ཚུལ་
བཞིན་འདོམས་པའི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཅུ་བ་སྤང་བྱ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་
གཉེན་པོ་ལ་གདམས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་འདུས་བྱས་ལམ་དང་འདུས་མ་
བྱས་འགོག་པ་དག་བདེན་མེད་དུ་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་དམ་
པར་ཕན་ཚུན་རིགས་ཐ་དད་དུ་གདགས་པར་མི་ནུས་པ་བཞིན་དུ་སྒོམ་

ལམ་གྱིས་ཀྱང་མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པའི་དངོས་པོ་ལས་རིགས་ཐ་མི་དད་པ་ལ་དམིགས་པ་སྟེ། གཉིས་ཀས་ཆོས་ཉིད་ཙམ་ལས་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། མཐོང་བ་དང་སྒོམ་པ་དག་རྟོགས་པ་རིགས་ཐ་དད་དུ་གྱུར་བ་མེད་པའི་མཐོང་ལམ་གྱིས་དམིགས་པའི་ཆོས་ཉིད་ལས་རིགས་ཐ་དད་པའི་ཡུལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒོམ་པའི་ལམ་ཟག་མེད་མཚན་ཉིད་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་མེད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་དེ་ནི་མཐོང་ལམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡུན་རིང་དུ་གོམས་པར་བྱས་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་དེས་སྤང་བར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་སྒོམ་སྤང་གི་གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་སྒོམ་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་སྒོམ་པའི་ལམ་ལ་འདོམས་པའོ། །ངག་དོན་ནི། རབ་འབྱོར་འདུས་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་མེད་པར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཚིག་ཆོས་ཅན། ཆོས་རྟགས་འགྲེ། གསུམ་པ་གྲངས་ངེས་ཀྱི་མཇུག་བསྡུ་བ་ནི། གདམས་ངག་ནི་བཅུར་གྲངས་ངེས་སོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་འདི་ཙམ་པོ་ནས་དོན་ཐམས་ཅད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་འགྱུར་བས་སོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཇི་སྐད་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་དེས་འཕངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྒྲུབ་པའི་སྒོམ་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པ་གང་ཡིན་པ་མི་དམིགས་པ་དང་། དེའི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དང་། ཐུན་མོང་མིན་པའི་རྟེན་གང་ཡིན་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱབས་གསུམ་དང་། ལམ་ཁྱད་པར་དུ་འགྲོ་བའི་རྒྱུ་གང་ཡིན་པ་མ་ཆགས་པ་དང་། ལམ་ལས་ནམ་ཡང་མི་ལྡོག་པར་འགྲོ་བའི་རྒྱུ་གང་ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་མི་ངལ་བ་དང་། ཐེག་པ་གཞན་གྱིས་མི་འགྲོ་བའི་རྒྱུ་གང་ཡིན་པ་ལམ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། ལམ་སྒྲུབ་པ་གཞན་གྱི་དྲིང་མི་འཇོག་པར་འགྲོ་བ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་གང་ཡིན་པ་སྤྱན་ལྔ་དང་།

གཞན་དོན་བྱེད་པས་ཚོགས་བསགས་ཏེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྒྱུ་གང་ཡིན་པ་མངོན་པར་ཤེས་པ་དྲུག་དང་། སྤྱང་བྱ་མཐའ་དག་སྤྱངས་པ་མཐར་ཕྱུག་པའི་རྒྱུ་གང་ཡིན་པ་མཐོང་བ་དང་སྒོམ་པའི་ལམ་དེ་དག་སྟེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་འདོམས་ཚུལ་གདམས་ངག་གི་སྐབས་སུ་བཤད་པའོ། །

རྟོགས་དཀའ་བ་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

བཞི་བ་རྟོགས་དཀའ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ལས། སྤྱི་དོན་ནི། འདིར་སྐབས་སུ་བབ་པའི་བརྗོད་བྱ་ནི། བོད་དག་གིས་མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་དགེ་འདུན་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཞུགས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ཡིན་ལ། དེ་རྟོགས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་མཚོན་བྱེད་དཔེའི་དགེ་འདུན་དུ་ཐ་སྙད་བྱས་པ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཞུགས་འབྲས་དག་ཀྱང་བཤད་པར་བྱ་བ་ཙམ་ཡིན་མོད་ཀྱང་འདིར་ནི་མངས་པས་འཇིགས་ཏེ་མ་བྲིས་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཞུགས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ལ། དངོས་བཏགས་བཤད་པ། གྲངས་དང་མཚན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པ། ས······མཚམས་སོ། །དང་པོ་ལ། དགག་བཞག་སྤང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི་སྐབས་འདིར། དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ལ་འདོམས་པའི······སྐབས་སུ་མདོ་ལས་མིང་གི་ཐ་སྙད་དངོས་སུ་མ་སྨོས་པའི་བྱང་སེམས་མང་པོ་ཞིག་གསུངས་པ་ལ། རྗེ་བཙུན་གྱིས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་འབྲས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་ཉེ་བར་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་ཅིང་དེ་དག་ཀྱང་གཞན་དག་ན་རེ། བཏགས་པ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཞིང་། འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་སྤྱངས་རྟོགས་འགའ་ཞིག་ཆ་འདྲ་བ་ཙམ་དང་། དགོས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་གང་ཟག་མ

ངེས་པའི་རིགས་ཅན་རྣམས་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ལ་དགེ་འདུན་····
དཀོན་མཆོག་ཏུ་ཡིད་ཆེས་སུ་ཞུགས་པའི་སྒོ་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་དྲང་བའི་
ཕྱིར་དང་། དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་བྱང་སེམས་ཡིན་པར་བཤད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་མི་འཐད་དེ། རྒྱུན་ཞུགས་སོགས་ཀྱི་མིང་
བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་བྱང་སེམས་དག་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཏུ་ཡིད་
ཆེས་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་འཇུག་པ་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་དགེ་འདུན་དཀོན་
མཆོག་ཏུ་ཡིད་ཆེས་ནས་འཇུག་པ་ཡིན་ནམ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་འདུན་
དཀོན་མཆོག་ཏུ་ཡིད་ཆེས་ནས་འཇུག་པ་ཡིན། དང་པོ་དེ་མི་འཐད་དེ།
དེ་ལྟར་ན་དེ་འདྲའི་རིགས་ཅན་ཐེན་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ལ། ལམ་
དེ་ཡང་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་དུ་ཡིད་ཆེས་སྐྱེ་དགོས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་
དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ལ་སློབ་འདོད་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱབས་
འགྲོ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་སོགས་གང་ཡང་རྒྱུད་ལ་མེད་པའི་ཐེག་ཆེན་
ལམ་ཞུགས་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ཡང་མི་འཐད་
དེ། དེ་ལྟར་ན་ཉན་ཐོས་ལ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དང་།
སྒོམ་ལམ་པ་སོགས་སུ་ཐ་སྙད་བཏགས་ན་ཐེག་དམན་གྱི་དགེ་འདུན་
དཀོན་མཆོག་ཏུ་ཡིད་ཆེས་སྐྱེ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་དེ་
འདྲ་བའི་རིགས་ཅན་ཐེག་ཆེན་ལམ་ལ་གཞུག་པའི་ཕྱིར་དུ་བྱང་སེམས་ལ་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཞུགས་འབྲས་ཀྱི་མིང་འདོགས་དགོས་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་
འབྲས་བུ་ལ་ཐོབ་འདོད་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་
ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་གྱི་མིང་འདོགས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱང་
སེམས་ཡིན་པ་ནི་རྒྱུན་ཞུགས་སོགས་དངོས་ཡིན་པའི་གནོད་བྱེད་དང་།
དངོས་མིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་གང་དུ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ཉིད་དངོས་
ཡིན་མིན་རྩོད་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་སྒྲ་ཡིན་པ་དེ་སྒྲ་

མི་རྟག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཁ་ཅིག་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ནས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་ཐོབ་པར་མི་བྱེད་ཅེས་གསུངས་པ་དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་སྨྲ་བ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཐེག་དམན་གྱི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཐེག་ཆེན་ལ་ཞུགས་འབྲས་མཚན་ཉིད་པ་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་དགོས་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བཏགས་པ་པར་མི་འཐད་དོ། །ཁ་ཅིག་བྱང་སེམས་ཡིན་ན། རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པར་འགལ་བར་ཁས་བླངས་ནས་དེ་མ་ཐག་འགྲེལ་པའི་ཚིག་དོན་འཆད་པ་ན། འདི་ལྟར་སྨྲས་ཏེ། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་མཐོང་བའི་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཅོ་ལྔ་ལ་གནས་པ། རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཀྱི་སྤངས་རྟོགས་སྒྲུབ་པ་ལ་བརྩོན་པས་ན། འབྲས་བུ་དང་པོ་ལ་ཞུགས་པ་སྟེ། དེ་ལ་དབང་རྟུལ་དད་པའི་རྗེས་འབྲངས་དང་། དབང་རྣོན་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲངས་གཉིས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་དངོས་འགལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་ཞེས་སྨྲས་ནས། འགྲེལ་བའི་ཚིག་དོན་འཆད་པ་ན། མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། རྒྱུན་ཞུགས་སུ་གདགས་སུ་རུང་སྟེ། ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་བརྩོན་པའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱུན་ཞུགས་སུ་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་དངོས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག མཐར་གྱིས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་མཚན་ཉིད། མཐོང་ལམ་གྱི་ཐར་འདོད་པའི་སྒོམ་སྤང་གི་

ཉོན་མོངས་ཅུང་ཟད་མ་སྤངས་པའམ། ལྔ་བའི་བར་ཅི་རིགས་པར་སྤངས་ཀྱང་རུང་། དྲུག་པ་མ་སྤངས་ལ། རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་སྦྱོར་ལམ་སྟན་གཅིག་པ་ནས་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་བཅོ་ལྔ་གང་རུང་ལ་གནས་པའོ། །ཞེས་ཟེར་ཞིང་། བྱང་སེམས་ཡིན་ན་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པར་འགལ་ལོ། །ཞེས་སླས་ནས་ཚིག་དོན་འཆད་པ་ན། སྐབས་གཉིས་པར་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་གི་དང་པོ་བཅོ་ལྔ་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་ཤིང་། ཕྱིར་འདོད་པའི་སྒོམ་སྤང་མ་སྤངས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། ཞེས་སླ་བའང་བྱང་སེམས་དེ་ལ་མཚན་ཉིད་དེ་ཚང་བར་ཁས་བླངས་པས་དངོས་སུ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། འདིར་བྱང་སེམས་ལ་ཞུགས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་མཛད་པ་ནི། དངོས་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། བཏགས་པ་པའི་ཚུལ་ལ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་གནོད་པ་འབབ་པའི་ཕྱིར་དང་། བཏགས་པ་པར་བཞེད་ན་འདོགས་པའི་ཆོས་གསུམ་སོགས་འཆད་རིགས་པ་ལ། སློབ་དཔོན་གྱིས་གང་དུ་ཡང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཕྱིར་མི་ལྡོག་འཁོར་ལོའི་མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་ནས་བརྩམས་ནས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་གང་ཟག་གི་རྣམ་བཞག་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་འཁོར་ལོའི་མདོ་ཤེས་བྱེད་དུ་དྲངས་ནས་བྱང་སེམས་རྒྱུན་ཞུགས་སོགས་ཡོད་པར་ལེགས་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། སྲིད་རྩེར་འགྲོ་གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་བཅོམ་པ་ཅམ་ལ་བཤད་པ་ཡང་། བྱང་སེམས་ལ་སྲིད་རྩེར་འགྲོ་མཚན་ཉིད་པ་འཇོག་བཞེད་ཅིང་། བྱང་སེམས་སྲིད་རྩེར་སྐྱེ་མི་སྲིད་པའི་རྒྱུ་མཚན་

གྱིས་མ་ཡིན་གྱི་གཞན་དུ་ན་དེ་ལ་རྒྱུ་མཚན་མེད་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱིར་མི་ལྡོག་འཁོར་ལོའི་མདོའི་དགོངས་པ་ནི་བྱང་སེམས་ལ་ཞུགས་འབྲས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་དགོངས་པ་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྨྲས་པའང་མི་འཐད་དེ། ཅི་ཐེག་དམན་གྱི་མདོར་བྱང་སེམས་ལ་དེ་འདྲའི་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་དགོངས་པ་འཆད་པ་ཡིན་ནམ། ཕྱིར་མི་ལྡོག་འཁོར་ལོའི་མདོ་རང་ཉིད་དུ་དེ་ལྟར་བཏགས་པའི་དགོངས་གཞི་འཆད་པ་ཡིན་ནམ། ཡུམ་གྱི་མདོ་སོགས་སུ་དེ་ལྟར་བཏགས་པའི་དགོངས་གཞི་འཆད་པ་ཡིན་ནམ། གང་འདོད་ཀྱང་། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ལས་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱེད་རང་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ། མདོ་དེའི་གླེང་གཞིའི་མཇུག་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གང་ལ་དགོངས་ཏེ་རྒྱུན་ཏུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་བསྟན་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་བསྟན་པ་བཤད་དུ་གསོལ། །ཞེས་ཞུས་པས། དེའི་ལན་གསུངས་པ་གང་ཞིག མདོ་དེ་ར་དེའི་གོང་དུ་ཞུགས་འབྲས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱང་སེམས་ལ་བཏགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཕྱིར་མི་ལྡོག་འཁོར་ལོའི་མདོ་ལས། དགྲ་བཅོམ་པར་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་གསུངས་པ་གང་ཞིག ཡུམ་གྱི་མདོ་སོགས་སུ་བྱང་སེམས་ལ་དགྲ་བཅོམ་པར་གསུངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་དགྲ་བཅོམ་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་སོགས་འཆད་པར་ཁས་ལེན་ན། སངས་རྒྱས་དགྲ་བཅོམ་བཏགས་པ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་འཁོར་ལོའི་མདོ་ནི། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་ལ། མཐར་ཐུག་གི་སྒྱུང

འདས་ཀྱི་རྒྱུན་ལ་ཞུགས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་སོགས་མེད་པར་བསྟན་ནས། བྱང་སེམས་ལ་དེ་དག་ཡོད་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། མདོ་འདིའི་འཆད་ཚུལ་རྒྱས་པར་གཞན་དུ་འཆད་པར་འདོད་དོ། །ཉན་ཐོས་ལ་རྒྱུན་ཞུགས་སོགས་དངོས་མེད་པའང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་དངོས་མེད་པའང་གང་གིས་འགོག ཉན་ཐོས་ལ་དགེ་སྦྱོང་གི་འབྲས་བུ་ཡང་མེད་པར་འདོད་དགོས་པས། ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་། འགོག་བདེན་དངོས་ལ་སོགས་པ་ཡང་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་ཉན་ཐོས་ལ་མྱང་འདས་དངོས་ཀྱང་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། མཐར་ཐུག་གི་མྱང་འདས་དངོས་མེད་པ་ཡིན་གྱི་མྱང་འདས་ཙམ་ཡང་མེད་པ་མིན་ཏེ། ཐར་བའང་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། མྱང་འདས་ཡིན་ན་མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པས། མྱང་འདས་ཀྱི་མཐར་ལྟུང་བ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞི་ཤེས་ཀྱིས་ཉེར་ཞིར་ཁྲིད་པའི་བཞེད་དོན་སྒྲུབ་མི་ནུས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ནི། བྱང་སེམས་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་མཚན་ཉིད་པ་མེད་པར་ཐལ། ཕྱིར་མི་འོང་གི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་དེ། ད་དུང་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་ཚད་མེད་པ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་ཉན་ཐོས་ཕྱིར་མི་འོང་དེའང་སྣར་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་གཞན་དོན་དུ་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་ཚད་མེད་པ་འཛིན་ནམ་མི་འཛིན། མི་འཛིན་ན་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་ཐལ་ལོ། །འཛིན་ན་དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་དངོས་སོ། །འོ་ན་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། བྱང་སེམས་ལ་དངོས་ཡོད་པ་བཀག་པ་ཅི་ཞེ་ན། གཞུང་དེ་ནི་མཐར་ཐུག་གི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཚུལ་སྟོན་པའི་མདོ་ངེས་དོན་དུ་ཁས་བླངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་

པ་ཡིན་པས་འདིར་མི་གནོད་དོ། །འོ་ན་བྱང་སེམས་རང་སངས་རྒྱས་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། འདིར་རང་སངས་རྒྱས་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཞེས་པའི་རང་སངས་རྒྱས་ནི་ཚུལ་མིན་ཏུ་མི་འདྲ་སྟེ། ཐེག་དམན་གྱི་དེ་ནི་རང་ཉིད་གཅིག་པུའི་ཕྱིར་དུ་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རང་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པས། དེ་ཡིན་ན་དགྲ་བཅོམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་ནི་སངས་རྒྱས་མེད་ཅིང་བྱང་སེམས་གཞན་མེད་པའི་འཇིག་རྟེན་དུ་རང་ཉིད་གཅིག་པུར་གནས་ནས་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་གསུངས་པས་དགྲ་བཅོམ་མིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དུ་ན་ཐེག་ཆེན་དགྲ་བཅོམ་དུ་འགྱུར་བས་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གི་ནང་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་སྨོན། དེ་བས་ན་མདོ་དང་འགྲེལ་བ་རྣམས་ལས་མིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཚུལ་དེ་ཡིན་པས་སྐབས་འདིར་ཐེག་དམན་རང་སངས་རྒྱས་དང་ཚུལ་འདྲ་བས་བརྟགས་པ་བར་འདོད་པ་ནི་བབ་ཅོལ་ལོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐེག་དམན་ལ་ནི་རང་ཉིད་གཅིག་པུའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་པས་རང་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་རང་ཉིད་གཅིག་པུར་གནས་ནས་གནས་དེར་སངས་རྒྱ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རང་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཞིང་། མདོ་ལས། རང་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་འགྱུར་བ་དག་ཡོད་དེ་ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་ཀྱང་། འགྲེལ་བ་གཉིས་སུ་རང་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་སྨོས་པ་ནི་ཚིག་ཚོགས་སྐྱུངས་པ་ཡིན་པས། དོན་ནི་བསེ་རུ་ལྟར་གནས་ནས་རང་ཉིད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟ་བུ་དངོས་ཡིན་པའི་བྱང་སེམས་མིན་ཏུའང་ཡོད་དོ། །གཉིས་པ་གྲངས་ལ་དཔྱད་པ་ནི། ཉི་ཤུའི་གྲངས་འཛིན་ཚུལ་ལ། ལེ་བརྒྱད་མར་གཞུང་གིས་ཟིན་པ་ཉི་ཤུ

དང་བརྒྱད་པ་དང་། འབྲས་གནས་དང་པོ་གསུམ་དང་། དགྲ་
བཅོམ་འབྲས་ཞུགས་རྣམས་ཀྱི་མདོ་ཉེ་ཤུ་རྩ་ལྔ་འབྱུང་བ་ལ། འཕགས་
པས་འོག་མིན་འགྲོ་ནས་སྲིད་རྩེར་འགྲོ་བའི་བར་ལྔ་པོ་གོང་འཕོ་བ་ཞེས་
གཅིག་ཏུ་བགྲངས་ཤིང་། བརྒྱད་པ་དང་། འབྲས་གནས་བར་པ་
གཉིས་དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་པ་དང་བཅས་པ་བསྣན་ནས་ཉི་ཤུར་འཆད་ལ།
སློབ་དཔོན་གྱིས་བརྒྱད་པ་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་
དང་། འོག་མིན་འགྲོ་རྣམས་དབྱེ་གཞིར་བྱས་ནས་རང་རང་གི་དབྱེ་བ་
ལས་གྲངས་འཛིན་ལ་སོགས་པར་མ་བགྲངས་ཤིང་། བྱང་སེམས་
གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་དོན་དུ་མི་གཉེར་བས་སྲིད་རྩེར་འགྲོ་དང་
གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ནས་སོ་སོར་མ་བགྲངས་ཤིང་།
རྒྱུན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་དང་། དགྲ་བཅོམ་
ཞུགས་པ་གསུམ་མདོ་ལས་ཁ་བསྐངས་ཏེ་ཉི་ཤུར་མཛད་དོ། །གསུམ་པ་
ས་མཚམས་ནི། རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་མ་མཐའ་ས་དང་པོ་དང་།
དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་པས་བཅུ་བ་ལ་འཕགས་པས་བཤད་ཅིང་། གཞན་
རྣམས་ཀྱི་ནང་གསེས་ཀྱི་ས་མཚམས་ཞིབ་ཏུ་བཤད་དཀའ་བར་སྣང་ཡང་
ཡོགས་སུ་བཤད་པར་འདོད་དོ། །གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ་
མཚམས་སྦྱར་ནི། དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གི་སྐབས་སུ་བདེ་ བླག་ཏུ
རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གསུངས་སོ།
།རྩ་བ་ནི། དབང་པོ་ཞེས་སོགས་སོ། འགྲེལ་བ་ལ་ལྔ་ལས། ཟུང་
དང་པོ་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་ཞུགས་གནས་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི།
འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་མཐོང་བའི་ལམ་
སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་གི་དང་པོ་བཅོ་ལྔ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་
ཤིང་། ཐར་འདོད་པའི་སྒོམ་སྤང་མ་སྤངས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན།

འབྲས་བུ་དང་པོ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བརྩོན་པས་སོ། །དབྱེ་ན་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། དབང་རྟུལ་དད་པའི་རྗེས་འབྲངས་དང་། དབང་རྣོན་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གི་བྱེ་བྲག་གིས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་ཙམ་ཁྱད་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་དེ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་གནས་པ་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་དེ་ཉིད་སྒོམ་སྤང་གསུམ་མམ་བཞི་སྤངས་ཤིང་། ལྷའི་སྐྱེ་བ་རིགས་མཐུན་གཉིས་སམ་གསུམ་ལེན་པ་དང་། མིའི་སྐྱེ་བ་རིགས་མཐུན་གཉིས་སམ་གསུམ་ལེན་པ་ལྷ་དང་མིའི་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་བ་ལས་གཞན་ཁྱད་པར་ཅན་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །ཟུང་གཉིས་པ་ཕྱིར་འོང་གི་སྐོར་ལ་ཞུགས་འབྲས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་སྔར་གྱི་བྱང་སེམས་དབང་པོ་རྟུལ་པོ་དང་རྣོན་པོ་དེ་གཉིས་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་གནས་པ་དད་པ་དང་མཐོང་བས་ཐོབ་པ་དག་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་གཉིས་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཕལ་ཆེར་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བརྩོན་པའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲས་གནས་ལ་ཙམ་ཁྱད་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། འདོད་ཉོན་དྲུག་པ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་ཡིན་ཏེ། གོང་གི་འབྲས་བུ་དེ་འདྲ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བྱང་སེམས་ཕྱིར་འོང་དེ་ཉིད། འདོད་པའི་སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་བདུན་ནམ་བརྒྱད་སྤངས་ཤིང་དགུ་བ་མ་སྤངས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། གཞན་བར་ཆད་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པར་སྐྱེ་བ་ལན་ཅིག་བླངས་ནས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་སྤངས་

པའི་ཞི་བ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་འོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་གསུམ་པ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་སྐོར་ལ་ཞུགས་གནས་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་བྱང་སེམས་དད་པ་དང་མཐོང་བས་ཐོབ་པ་དེ་དག་འདོད་པའི་སྒོམ་སྤངས་ཉོན་མོངས་དགུ་བ་སྤོང་བ་ལ་བརྩོན་པ་ནི་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་གསུམ་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐ་མའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ལྔ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བརྩོན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སྔ་མ་བཞིན་དུ་གྲངས་འཛིན་གཅིག་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ། དབྱེ་གཞི་ནི། དགུ་བ་དེ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། ཕྱིར་མི་འོང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲའི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་དབྱེ་ན་ལྔ་ལས། དང་པོ་བྱང་སེམས་བར་མ་དོར་འདའ་བ་ནི། གཟུགས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཀུན་སྦྱོར་སྤངས་ལ། མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་ཀུན་སྦྱོར་མ་སྤངས་པས……གཟུགས་ཀྱི་བར་སྲིད་གྲུབ་པ་ན། ལམ་མངོན་དུ་བྱས་ནས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་སྤངས་པའི་ཞི་བ་འཐོབ་པའོ། །སྐྱེས་ནས་འདའ་བ་ནི། ཀུན་སྦྱོར་གཉིས་ཀ་མ་སྤངས་པས་གཟུགས་སུ་སྐྱེས་ཙམ་ནས་དེ་འཐོབ་པའོ། །མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་པས་འདའ་བ་ནི། གཟུགས་སུ་སྐྱེས་ནས་འབད་རྩོལ་ཆེན་པོས་དེ་འཐོབ་པའོ། །མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ནི། གཟུགས་སུ་སྐྱེས་ནས་འབད་པ་ཆུང་ངུས་དེ་འཐོབ་པའོ། །ལྔ་བ་ནི། གོང་དུ་འཕོ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་འོག་མིན་གྱི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བ་ནི། འཕར་བ་དང་། ཕྱེད་དུ་འཕར་བ་དང་། གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བ་ཉིད་ཀྱིས་གོང་དུ་འཕོ་བ་སྲིད་རྩེར་འགྲོ་ལས་གཞན་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། རིམ་བཞིན་ཕྱི་མ་ལ་ཚངས་རིས་སུ་སྐྱེས་ནས། དེའི་རྗེས་

མ་ལ་འོག་མིན་དུ་དེ་འཕོབ་པ་དང་། ཚངས་རིས་ནས་གནས་འོག་མ་གསུམ་གང་རུང་དུ་སྐྱེ་ཞིང་། བར་གྱི་གནས་གཞན་བརྒལ་ཏེ་འོག་མིན་དུ་དེ་འཕོབ་པ་དང་། ཚངས་ཆེན་མ་གཏོགས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་གནས་གཞན་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེས་ནས་འོག་མིན་དུ་དེ་འཕོབ་པ་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་བྱང་སེམས་ཕྱིར་མི་འོང་དེ་ཉིད་སྲིད་པའི་རྩེ་མོར་མཐར་ཐུག་འགྲོ་བ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་དེར་སྐྱེ་བའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་སྟེ། དཔེར་ན། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་ཞི་བ་དེ་ཐོབ་པ་དང་། རྣམ་ཐར་བརྒྱད་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ལུས་ཀྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་གོང་འཕོ་ལས་གཞན་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །བཞི་བ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པ་ནི། སྲིད་རྩེའི་ཉོན་མོངས་དགུ་བའི་ས་བོན་སྤོང་བ་ལ་བརྩོན་པའི་བྱང་སེམས་སོ། །ལྔ་བ་རྩ་བར་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་ཞེས་གསུངས་པ། རང་ཉིད་གཅིག་པུར་གནས་ནས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་ནི། སངས་རྒྱས་མི་བཞུགས་ཤིང་བྱང་སེམས་གཞན་མེད་པའི་འཇིག་རྟེན་དུ་ཚེ་དེ་ལ་འཚང་རྒྱ་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཉི་ཤུའོ། །

༣. ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་བཤད་པ།

གསུམ་པ་དེ་དོན་ཉམས་སུ་བླངས་པ་ལས་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་བཤད་པ་ལ། ཐོག་མར་སྒོམ་བྱུང་གི་རྟོགས་པ་སྐྱེས་པ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་སྐྱེ་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་པ་སྤྱིའི་རྣམ་བཞག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། སྤྱིའི་དོན་ལ། རྟེན། ངོ་བོ། བློ་རིག་དཔྱད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་སྐྱེ་པའི་ལུས་དང་། སེམས་ཀྱི་རྟེན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཚེ་དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ནི། གླིང་གསུམ་གྱི་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་འདོད་

ལྷ་ དང་ བཅས་ པ་ གང་ རུང་ ཞིག་ དགོས་ ལ། སེམས་ ཀྱི་ རྟེན་ ནི། བསམ་གཏན་ས་དྲུག་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་བརྟེན་ཞིང་། བྱང་སེམས་ ཐབས་ མཁས་ པས་ འདོད་ སེམས་ ལ་ ཡང་ བརྟེན་ པར་ ནུས་ པ་ ཡིན་ ལ། ཕྱིར་ཞི་གནས་ཀྱི་སེམས་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་ཞིག་ལ་མ་བརྟེན་པར་ལྷག་མཐོང་གི་ཤེས་རབ་དངོས་སྐྱེ་མི་སྲིད་དོ། །གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་ལ་རྟེན་པ་མིན་ཏེ་ལྷག་མཐོང་ཤས་ཆུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཉེར་བསྡོགས་ཕྱི་མ་རྣམས་ལ་ཡང་མིན་ཏེ། དང་པོའི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པར་དེ་དག་མི་འཐོབ་ཅིང་། དངོས་གཞི་ཐོབ་ནས་ཉེར་བསྡོགས་ལ་བརྟེན་པ་དགོས་པ་མེད་དེ་ཞི་གནས་ཤས་ཆུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ངོ་བོ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་རྫོགས་རྗེས་སུ་བྱུང་ཞིང་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་བྱུང་། གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། དྲོད། རྩེ་མོ། བཟོད་པ། ཆོས་མཆོག་བཞིའོ། །དྲོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཐེག་ཆེན་ཚོགས་ལམ་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་བསྒོམས་པས་གཟུང་བ་བདེན་མེད་ལ་གསལ་སྣང་དང་པོར་ཐོབ་པ་ཙམ་གྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་བྱུང་། རྩེ་མོའི་མཚན་ཉིད། ཐེག་ཆེན་གྱི་དྲོད་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཟུང་བ་བདེན་མེད་ལ་གསལ་སྣང་ལྷག་པར་འཕུར་པ་ཙམ་གྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་བྱུང་། བཟོད་པའི་མཚན་ཉིད། འཛིན་པ་བདེན་མེད་ལ་གསལ་སྣང་དང་པོར་སྐྱེས་པ་ཙམ་གྱིས་ཕྱེ་བའི་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་བྱུང་། ཆོས་མཆོག་གི་མཚན་ཉིད། ཐེག་ཆེན་གྱི་བཟོད་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་འཛིན་པ་བདེན་མེད་ལ་གསལ་སྣང་ལྷག་པར་འཕུར་བའི་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་བྱུང་། དེ་ཡང་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་སྒོམ་པར་འདྲ་ཡང་། ཇི་ལྟར

རགས་པས་རིམ་པས་རྟོགས་བྱ་ལ་གསལ་སྣང་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་བློ་རིག་དཔྱད་པ་ནི། ཁ་ཅིག སྦྱོར་ལམ་འདི་དག་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་ལ་སྒོམ་བྱུང་གི་གསལ་སྣང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་པས་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པར་ཐལ་ཞིང་། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་གྱིས་མཐོང་སྤང་གི་ས་བོན་སྤོང་ནུས་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡང་མིན་ཞིང་སྒྲ་དོན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡང་མིན་གྱི་གཉིས་སྣང་གི་རྟོག་པ་ཙམ་མོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་འདི་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་ལ་སྒྲ་དོན་འཛིན་པའི་རྟོག་མེད་ཤེས་པ་ཡིན་ན། དེ་ཆོས་ཉིད་ལ་འཁྲུལ་བའམ། མ་འཁྲུལ་བ་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཉིད་ལ་ལོག་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་ལ་རྟོག་མེད་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཆོས་ཅན། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་ལ་རྟོག་མེད་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་བཟློག་ཏུ་མེད་དོ། །དེས་ན་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ནི་སྒྲ་དོན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་དེའི་དོན་སྤྱི་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་འཛིན་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་ལ་གསལ་སྣང་ཡོད་པར་བཤད་པ་ནི། སྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་དེའི་དོན་སྤྱི་གསལ་བར་སྣང་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། མངོན་སུམ་དུ་གསལ་བར་སྣང་བའི་དོན་མིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། མཚམས་སྦྱར་ནི། ལམ་དང་པོ་པ་དེ་ལྟར་གདམས་ངག་ཐོབ་པ་ལ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཡན་ལག་འབྱུང་བས་དེའི་འོག་ཏུ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཡན་ལག་འཆད་དོ།

།རྩ་བ་ནི། ཁྱད་པར་འཕགས་སོ། །གང་ལས་ན། ཉན་ཐོས་བསེ་
རུ་ལྟ་བུ་དང་བཅས་པ་དག་གི་སྦྱོར་ལམ་ལས་སོ། །གང་ན་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་སྐྱོབ་པ་ཡི་དྲོད་སོགས་སོ། །གང་གིས་ན། དམིགས་པ་
དང་ནི་རྣམ་པ་དང་། །རྒྱུ་དང་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། །རང་གི་
བདག་ཉིད་ཇི་བཞིན་དུ་རྣམ་རྟོག་བཞི་པོ་ལྡན་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་།
ཆུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །ངག་དོན་ནི།
ཐེག་ཆེན་གྱི་དྲོད་སོགས་བཞི་ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་གྱི་དྲོད་སོགས་
བཞི་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། དམིགས་པ། རྣམ་པ། རྒྱུ།
ཡོངས་འཛིན། རྟོག་པ། དབྱེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་དག་ལས་ཁྱད་པར་
དུ་འཕགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀས་ཆུང་འབྲིང་
གི་དབྱེ་བ་ཡང་ཁྱད་ཆོས་སུ་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་སུ་
དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཆུང་འབྲིང་གི་དབྱེ་བ་ཁྱད་ཆོས་སུ་
འགྱུར་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་སྙམ་ན། འདིར་སྦྱོར་ལམ་བཅུ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ་ནི།
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་མི་འདྲ་བ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱེ་བ་
ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་དམིགས་རྣམ་མི་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་ཐེག་དམན་གྱི་
སྦྱོར་ལམ་ལ་དབྱེ་བ་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་རྣམ་པའི་ཁྱད་ཆོས་
དང་ཟློས་པར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྤྱིའི་ལྡོག་པ་ནས་བསྟན་ཞིང་། འདི་ནི་དེ་ལ་
ཡང་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་དབྱེར་ཡོད་པའི་ལྡོག་པ་ནས་ཁྱད་ཆོས་སུ་
བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ཉི་ཁྲི་སྣང་བར། རྣམ་པའི་ཁྱད་
པར་གྱིས་ནི་རྣམ་པ་ཆུང་ངུ་དང་། འབྲིང་དང་། ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ།
ཞེས་གསུངས་པས་ལེགས་པར་བཤད་པར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་འགྲེལ་
ཆུང་དུ། ཆུང་འབྲིང་གི་དབྱེ་བ་ཁྱད་ཆོས་སུ་མ་བཤད་པ་ཅི་ཞེ་ན།

ཤིན་ཏུ་འང་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ། །
ཞེས་སོགས་རྩ་འགྲེལ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི·······
དམིགས་རྣམ་མི་འདྲ་བ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས། ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་
བཅུ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་བྱེད་ཚུལ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།
། དེ་བས་ན། དེ་དག་ནི་དམིགས་རྣམ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཙམ་པོ་རྒྱས་པར་
འཆད་པ་མིན་ལ། མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་བ་ལས་ཀྱང་། དེའི་འོག་
ཏུ་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཅེས་བྱ་བ་ཞེས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ཁྱད་གཞི་བསྟན་ནས།
ཆུང་ངུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ཞེས་པ་ཡན་ཆད་
ཀྱིས་ཆུང་འབྲིང་གི་དབྱེ་བ་ཁྱད་ཆོས་སུ་སྟོན་ཅིང་། དེ་ཉིད་ཁྱད་ཆོས་
སུ་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་མཚན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ངེས་པར་
འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་རྣམས་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་འཆད་
དོ། ། དེ་ན་གཞུང་ཕལ་ཆེ་བར་ཆུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་འཆད་
པར་འགྱུར་བ་ཞེས་པ་ལས་མི་འབྱུང་ཡང་མ་དག་པར་མངོན་པས་འཆད་
པར་འགྱུར་བ་དང་། ཞེས་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་འགྲེལ་
ཆེན་དང་ཤིན་ཏུ་འགྲིག་པར་འགྱུར་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས་ངེས་པར་
འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཞི་པོ་འཇིག་རྟེན་པའི་བསྒོམས་པ་ལས་
བྱུང་བའི་དྲོ་བར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་
ལས། ཞེས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ཁྱད་ཆོས་བསྟན་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཇི་
སྐད་བཤད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་བརྟེན་པ་འདི་དག་རེ་
རེ་ཞིང་ཆུང་ངུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་
པ་ཡང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། སྔོན་
ཆད་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱི་གཞུང་འདི་དག་ཆ་ཙམ་ཡང་འཆད་ཤེས་པ་
མ་བྱུང་བར་སྣང་ངོ་། ། འགྲེལ་བ་ནི། ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་

ནོ། །ཞེས་དྲང་ངོ་། །གང་ལས་ན། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་དྲོ་བ་སོགས་ལས་སོ། །གང་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པ། ཐར་བའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་འོག་ཏུ་བྱུང་བ། འཕགས་པ་བདེན་པ་བཞི་རྟོགས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ། ངོ་བོ་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བ། དབྱེ་ན། ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཞི་པོ། དྲོ་བར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་རྩེ་མོར་གྱུར་པ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་བཟོད་པར་གྱུར་པ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཅེས་བྱ་བ་རྣམས་སོ། །ཁྱད་ཆོས་གང་གིས་ན་ཆུང་ངུ་ལ་སོགས་པ་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བས་སམ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་འབྲེལ་བ་དབང་པོ་རྟུལ་པོ་ལ་སོགས་པའི་གང་ཟག་གིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་སྲ་བ་ཆུང་ངུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་དང་། དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་བདེན་པ་བཞིའི་དངོས་པོ་མི་རྟག་སོགས་ལ་དམིགས་པ་དང་། ཆོས་སུ་ལྟ་བའི་གཉེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་རྟོགས་པ་སྟེ། མཐོང་ལམ་དུ་བདག་མེད་གསུམ་ག་རྟོགས་པའི་རྒྱུའི་ངོ་བོ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྲིད་ཞི་ལས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། མཐོང་བ་དང་སྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་བཞི་པོ་རྩེ་མོའི་སྐབས་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་དག་དང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིས་སོ། །ངག་དོན་སྦྱར་དང་འདྲའོ། །དེ་དག་གིས་ཁྱད་པར་དུ

འཕགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། ཁྱད་ཆོས་ཐ་མ་ལྔ་པོ་ཇི་སྐད་བཤད་པ་དེ་དག་གིས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཉན་ཐོས་དེ་དག་གི་དྲོ་བར་གྱུར་པ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ནི། ཐེག་དམན་གྱི་ལུགས་ལས་གཟུགས་སུ་རུང་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བདེན་པ་བཞི་ཙམ་ལ་དམིགས་པ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་གཉེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པ་དང་། རང་གི་ཐེག་པ་བདག་མེད་ཉི་ཚེ་བ་ཙམ་རྟོགས་པ་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་དང་། སྔར་བཤད་པའི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་བཞི་དང་། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་ལ་ལྡན་པའི་ཚུལ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མི་ལྡན་པར་འགྱུར་ངོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱད་ཆོས་དང་པོ་ཆུང་འབྲིང་གི་དབྱེ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་རྣམས་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བཟོད་པ་འབྲིང་གི་གནས་སྐབས་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་རྒྱུའི་སྒོ་ནས། ཆོས་མཆོག་ཆུང་ངུའི་གནས་སྐབས་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས། བཟོད་པ་ཆུང་ངུའི་གནས་སྐབས་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས། དྲོད་ཆུང་ངུ་སོགས་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་སྒོ་ནས་ཁྱད་ཆོས་ཇི་ལྟར་སྦྱིན་པ་བཞིན་ཁྱད་གཞི་བདེན་པ་བཞིའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བ་ཡིན་ཞིང་། ཉན་རང་ཐབས་མི་མཁས་པའི་སྦྱོར་ལམ་ལ་དེ་འདྲའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་དམིགས་རྣམ་མི་འདྲ་བ་བཅུ་གཉིས་པོ་དེར་ངེས་སམ་ཞེ་ན། སྔ་མ་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་བཞིན་དུ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་བདེན་པ

བཞི་ལ་ཀུན་ཏུ་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཤེས་སྒྲིབ་རིགས་ཇི་སྙེད་པའི་གཉེན་པོ་ཡང་དེ་སྙེད་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་འདིར་མི་འཆད་པ་ཅི་ཞེ་ན། མདོར་བསྡུས་ཏེ་རྣམ་པར་བཀྲལ་བ་ཙམ་དུ་བརྗོད་པར་འདོད་པས་མ་སྤྲོས་སོ། །བདེན་བཞི་ལ་རྣམ་པ་དེ་ཙམ་ཡོད་པ་མི་འཐད་དེ། བཅུ་དྲུག་ཏུ་ངེས་པར""""གསུངས་པས་སོ། །ཞེ་ན། གང་གི་ཕྱིར་འདི་ནི་ཐེག་དམན་ལས་རྣམ་པར་བཞག་པ་གཞན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་དེ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐབས་གང་དུ་ཡང་སུན"'འབྱིན་པ་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། དབྱེ་བ་དང་རྒྱུའི་ཁྱད་ཆོས། རྟོག་པའི་ཁྱད་ཆོས། ཡོངས་འཛིན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། སྤྱིའི་མཚམས་སྦྱར། སོ་སོའི་དོན་བཤད། བརྗོད་ཚུལ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། གང་གི་སྒོ་ནས་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་བཅུ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པའི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞི་ཡི་དང་པོ་རྡྲོད་ལ་གསུམ་དུ་འབྱེད་པའི་ཚུལ་ལ། རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། དམིགས་ཞེས་སོགས་སོ། །ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་ཞེས་པ་བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཇུག་ཏུ་རེ་རེ་ཞིང་སྦྱར་རྒྱུ་ཡིན་པས། རྩ་བར་དྲོད་ཆུང་ངུའི་མཇུག་ཏུ་སྦྱར་བ་ཡིན་ཀྱང་། འགྲེལ་བས་ཚིག་ཚོགས་སྐྱུངས་པའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཤད་དོ། །འགྲེལ་བ་ལ། དམིགས་རྣམ་གྱི་ཁྱད་པར་གསུམ་བཤད་པ་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དྲོད་ལ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བ་སྒྲ་དོན་དང་བཅས་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་དུཿཁ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་ལ་བརྟེན་པ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་བཅུ

བྲུག་ཆོས་ཅན། ཏྲོད་ཆུང་ངུའི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་བདེན་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲོད་ཆུང་ངུ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། ལྷག་པར་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་འགོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཏྲོད་ཆུང་ངུ་དེའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་པ་དེ་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་ཏྲོད་ཆུང་ངུའི་འཛིན་སྟངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྦྱོར་བ་འགོད་ཚུལ་འདི་གཉིས་·········

དམིགས་རྣམ་ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་ལ་རིགས་འགྲེའོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་ཏྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་རྟོགས་པ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་དུ་བདག་མེད་གསུམ་ག་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་རྒྱུའི་ངོ་བོ་ཡིན་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་ཏྲོད་འབྲིང་གི་དམིགས་པ་ནི། སོས་པ་དང་དེ་ཕོ་ན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དག་གིས་གྲངས་བཞིན་དུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སྒྲུབ་པ་བདེན་པ་བ་དང་། དེ་བཀག་པའི་དགག་པ་བདེན་པ་བ་དག་མི་དམིགས་ཤིང་མི་མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ནི། དོན་དམ་ པར་ མིང་ ཐམས་ ཅད་ མེད་ པ་ ཉིད་ ཀྱིས་ རྒྱུན་ མི་ འདྲ་ བ་ དང་། རྒྱུན་འདྲ་བ་འཇུག་པའི་མཚན་ཉིད་དག་བདེན་པར་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྟོགས་པའི་ཏྲོད་འབྲིང་གི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ནོ། །ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ནི། གཟུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྫར་བཏགས་པའི་ཆོས་ཐ་སྙད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ནི། དགེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་དོན་དམ་པར་གང་དུ་ཡང་བཟློད་དུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྟོགས་པའི་ཏྲོད་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཏྲོ་བར་

གྱུར་པ་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་དང་ལྡན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་
སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་བྲྗོད་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། རྣམ་པར་མི་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
མེའི་སྟེ་ལྟས་སུ་གྱུར་པའི་སྨོམ་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་རྩེ་མོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་རྩ་བ་ནི། གཟུགས་སོགས་མི་གནས་དེ་
དག་ནི། ཞེས་སོགས་སོ། །འགྲེལ་བ་ལ། སྤར་ལྟར་གཉིས་ཀྱི་དང་
པོ་ནི། ཆུང་ངུའི་དམིགས་པ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་དོན་དམ་
པར་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་དང་བྲལ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་
པས་རང་གི་ངོ་བོ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་བདེན་པར་
མི་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ནོ། །རྣམ་
པ་ནི། དོན་དམ་པར་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་།
སྟོང་བ་ཉིད་དག་ཕན་ཚུན་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པས་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་མི་རྟག་
པ་ལ་སོགས་པ་བདེན་པར་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་
དག་ལ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་དུ་བདེན་པར་མི་གནས
པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྩེ་མོ་ཆུང་ངུའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །འབྲིང་གི་དམིགས་པ་ནི།
ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་སྟོང་བ་
ཉིད་རྣམས་ནི་བདེན་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་མེད་པ་ཡིན་པས། མི་རྟག་པ་
ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང་སྟོང་བ་ཉིད་དག་ཕན་ཚུན་བདག་ཉིད་གཅིག་པ་
ཞེས་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ནི།
བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་བཀག་པས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་རང་གིར་མི་
བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྩེ་མོ་འབྲིང་གི་ཡེ་ཤེས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །ཆེན་
པོའི་དམིགས་པ་ནི། བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་
ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ལ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྤྲོས་པའི་མཚན་མར་
མི་མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ནོ། །རྣམ་

པ་ནི། རྩེ་མོ་ཆེན་པོའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་
པར་འབྱེད་པས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མི་དམིགས་པར་ངེས་
པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་རྩེ་མོར་
གྱུར་པ་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །ཅིའི་
ཕྱིར་རྩེ་མོར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་དགེ་པའི་རྩ་བ་
གཡོ་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་རྩེ་མོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་
པ་བཟོད་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་རྩ་བ་ནི། གཟུགས་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
ཉིད། །ཅེས་སོགས་སོ། ། འགྲེལ་བ་ལ། སྔར་ལྟར་གཉིས་ཀྱི་དང་
པོ་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་བཟོད་པ་ཆུང་ངུའི་དམིགས་པ་ནི། གཟུགས་
ནས་སོགས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། གཟུགས་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་མཚན་ཉིད་དག་གི་རང་བཞིན་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བས་
ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ནི། བདེན་པའི་
དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་སྐྱེ་བོ་དམིགས་པ་ཅན་གྱི་ངོར་གཟུགས་
ལ་སོགས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་རྟོགས་པའི་བཟོད་པ་ཆུང་
ངུའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ནོ། །འབྲིང་གི་དམིགས་པ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་མ་
སྐྱེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་ཡང་མེད་མྱ་
ངན་ལས་འདས་པ་ཡང་མེད་ཅེས་བྱ་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་
ཉིད་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས་པ་
པོ་ནས་ལུས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱུར་
གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བཟོད་པ་འབྲིང་གི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ནོ། །ཆེན་པོའི་
དམིགས་པ་ནི། དོན་དམ་པར་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་མི་འཐད་
པས། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཚན་མ་མེད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བྱ་པས་ཁྱད་པར་

དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ནི། རང་བཞིན་ཁོ་ནའི་
གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་
སྤྲོས་པའི་མཐའ་གང་དུ་ཡང་སོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་མི་སོས་ཤིང་།
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
བཟོད་ཆེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་བཟོད་པར་
གྱུར་པ་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་སོ། །
ཅིའི་ཕྱིར་བཟོད་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཕྱིན་ཆད་ངན་འགྲོར་སྐྱེ་བ་མེད་
པས་ཆོས་ཆེན་པོ་སྟོང་ཉིད་ལ་བཟོད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །བཞི་བ་ཆོས་མཆོག་ལ་གཉིས་ཀྱི་རྩ་བ་ནི། ཏིང་ངེ་འཛིན་སོགས་
སོ། ། འགྲེལ་བ་ལ། སྔར་ལྟར་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལ་ཐེག་ཆེན་ཆོས་
མཆོག་ཆུང་ངུའི་དམིགས་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་
དཔའ་བར་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་པར་བྱའོ། །
ཞེས་བྱ་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་མ་འོངས་པ་ན་བསྒོམ་བྱ་ཏིང་
ངེ་འཛིན་དེ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ནི། རང་
གི་སློན་ལམ་དང་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་དང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་
སྟོབས་ཀྱིས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་སྣལ་
བ་ཇི་ལྟ་བཞིན་དུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བྱེད་པ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་པའི་ཆེད་དུ།
དོན་དམ་པར་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་དག་དང་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་
དབྱེར་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཆོས་མཆོག་ཆུང་ངུའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ནོ། །
འབྲིང་གི་དམིགས་པ་ནི། ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་
དང་ལྡན་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ལུང་སྟོན་པར་
མཛད་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཉིད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ངེས་ནས་ལུང་སྟོན་པའི་རྒྱུའི་
ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་གང་ལ་དམིགས་པའི་ཆོས་ཉིད་དམིགས་པ་ཡིན་

ནོ། །རྣམ་པ་ནི། བདེན་པར་རྣམ་པར་རྟོགས་པ་ཐམས་ཅད་མི་
འཐད་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་མཆོག་འབྲིང་ལ་གནས་པ་ཏིང་
ངེ་འཛིན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས་པ་ལ་བདག་ནི་མཉམ་པར་བཞག་པའོ་
སྙམ་པ་ལ་སོགས་པ་འཁོར་གསུམ་དུ་རྟོགས་པ་མི་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་
ཡིན་ནོ། །ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ནི། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། དོན་
གསུམ་ཕན་ཚུན་ངོ་བོ་གཅིག་པའམ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་མཉམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་
ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་ཡོད་པ་མིན་པ་
ཉིད་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ནི་ཐབས་
དམ་པའོ་ཞེས་བྱ་བར་རྟོགས་ནས། དེ་ལྟར་མི་རྟོག་པའི་ཆོས་མཆོག་
ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཅེས་བྱ་
བ་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །ཅིའི་ཕྱིར་
ཆོས་མཆོག་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་བརྗོད་ཚུལ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ།
དགག་བཞག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྩོད་པའི་
ཡུལ་ནི་སཾ་སྐྲི་ཏའི་སྐད་ལ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་འདུ་འགོད་གནས་བྲལ།
ཞེས་སོགས་སོ། །གཞུང་ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲར་ཡོད་
པས་དེ་ལ་རྩོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བར་མི་འཐད་དེ། བོད་སྐད་ལ་
རྩོད་ཡུལ་མེད་པས་རྩོད་ལན་འདི་འབྲེལ་མེད་དུ་ཐལ་པའི་ཕྱིར་དང་།
འགྱུར་ལོག་པར་ཐལ་པའི་ཕྱིར་དང་། ལེགས་སྦྱར་ལ་གཞུང་ལྷག་མ་
ཐམས་ཅད་དོན་ལོག་པར་ཐལ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསུམ་པོ་ཕན་ཚུན་ངོ་བོ་
གཅིག། ཏིང་འཛིན་རྣམ་པར་མི་རྟོགས་པ། །ཞེས་སོགས་སུ་སྦྱར་
དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དག དམིགས་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ། །

བདེན་པའི་རྟེན་ཅན་དེ་ཡི་ནི། །ཞེས་པའི་དྲུག་སྒྲ་འདི་གཞུང་ལྷག་མ་
ཐམས་ཅད་ལའང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་པས་རྩོད་ཡུལ་དེ་ཉིད་ལ་བཞེད་
པའང་འཐད་པར་མི་སེམས་ཏེ། ཐལ་བ་ཕྱི་མ་སོ་ན་གནས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །རྒྱ་བོད་ཀྱི་བཤད་པ་བྱེད་པ་གཞན་དག་ལ་ནི་སྙིང་པོ་ཅིའང་མི་སྣང་
བས་དགག་ཡུལ་གྱི་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་དགོད་པར་མ་བྱས་སོ། །ཐམས་
ཅད་ཀུང་མཐུན་པར་དམིགས་པ་དང་པོ་སྟོན་པའི་གཞུང་ཆོས་ཅན་"
བརྗོད་པའི་སྒྲ་དང་གཞུང་ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲར་ཁས་
བླངས་ནས། ལན་གྱི་སྐབས་སུ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་འདི་
དག་ལ་ཁྱད་པར་གཞན་སྟོང་མི་སྟོང་མ་གཏོགས་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་ཁྱད་
པར་ཅིའང་མེད་དོ། ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་བབ་ཅོལ་ཏེ། སྦྱོར་ལམ་བཅུ་
གཉིས་ཀྱི་ དམིགས་ རྣམས་ ལ། ཁྱད་ པར་ ཅི་ ཡང་ མེད་ པར་ ཐལ།
གཞུང་ འདི་ དག་ གི་ བརྗོད་ བྱ་ ལ་ ཁྱད་ པར་ ཅི་ ཡང་ མེད་ པའི་ ཕྱིར།
འདོད་ ན། རྫོད་ རྩེ་ སོགས་ ཐམས་ ཅད་ ཁྱད་ མེད་ དུ་ འགྱུར་ ཞིང་།
གཞུང་ལས་དམིགས་རྣམ་གྱི་ཁྱད་པར་བཅུ་གཉིས་བཤད་པ་ལ་དངོས་སུ་
བསྟན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྣམ་འགྲེལ་སོགས་སུ་བཤད""
པའང་། བ་ལང་གི་རྟ་མིན་པ་ཞེས་པའི་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲས་བ་ལང་
ཆོས་སུ་བརྗོད་ཅིང་། བ་ལང་རྟ་མིན་པ་ཞེས་པའི་ཆོས་ཅན་བརྗོད་
པའི་སྒྲས་བ་ལང་ཆོས་ཅན་དུ་འཕངས་པས། སྒྲ་དེ་གཉིས་གཅིག་གིས
ཆོས་སུ་འཕངས་པ་དང་། གཅིག་གིས་ཆོས་ཅན་དུ་འཕངས་པ་གཉིས
ཀ་བ་ལང་གི་ལྡོག་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་པ་ཕྱིར་ཁྱད་པར་མེད་ཅེས་པ་ཡིན་གྱི་སྒྲ་
དེ་གཉིས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ལ། ཁྱད་པར་ཅིའང་མེད་ཅེས་པ་མིན་པས་རང་
ཉིད་ གསལ་ བར་ མ་ བྱེད་ ཅིག གཉིས་ པ་ རང་ ལུགས་ ལ་ རྩོད་ པ་ ནི།
སྦྱོར་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཀུང་བདེན་བཞི་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་

ཤ་སྟག་ཡིན་པས། བདེན་བཞི་རྟེན་ཆོས་ཅན་ལྟ་བུ་དང་། དམིགས་
རྣམ་ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་ལྟ་བུར་བསྟན་དགོས་ཏེ།
གཞན་དུ་ན་བདེན་བཞི་དང་མ་འབྲེལ་བའི་དམིགས་རྣམ་ཡན་གར་བ་
བསྟན་པར་འགྱུར་བས། གཞི་གང་གི་སྟེང་གི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་
སྒྲོ་འདོགས་ཇི་ལྟར་གཅོད་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལ།
འདིར་རྡོར་ཆུང་ངུའི་དམིགས་པ་སྟོན་པ་ན། བདེན་བཞི་རྟེན་དང་།
མི་རྟག་སོགས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ལྟ་བུར་བརྗོད་ནའང་།
དམིགས་རྣམ་ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་སྟོན་པ་ན། ཁྱད་གཞི་བདེན་བཞི་མ་
བསྟན་པར་ཁྱད་ཆོས་དམིགས་རྣམ་ཁོ་ན་བརྗོད་པར་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན།
ལན་ལ། དམིགས་རྣམ་ལྷག་མ་བདེན་བཞི་དང་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་
དངོས་སུ་མ་བརྗོད་པས། དེ་དག་བདེན་བཞི་ལ་མ་བརྟེན་པར་མི་
འགྱུར་པའི་ལན་དང་། རྡོར་ཆུང་ངུའི་དམིགས་པ་བདེན་བཞི་ལ་
བརྟེན་པར་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་གཞན་དག་ཀྱང་བརྟེན་
པར་འཕངས་པའི་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྦྱོར་ལམ་བདེན་པ་མངོན་
རྟོགས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ལམ་ཡིན་པས་དེ་དག་གི་དམིགས་པ་དང་
རྣམ་པ་སྟོན་པ་ན། བདེན་བཞི་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཆོས་ཅན་དེ་ཁྱད་
གཞི་དང་། དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཁྱད་ཆོས་སུ་
བརྗོད་པས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན་ཡང་། དམིགས་པ་མི་རྟག་ལ་
སོགས་པ། །བདེན་པའི་རྟེན་ཅན། ཞེས་བྱ་བ་མ་གཏོགས་པར།
དམིགས་རྣམ་ལྷག་མ་རྣམས་སྟོན་པའི་ཚེ་བདེན་བཞི་ཁྱད་གཞིར་མ་
བརྗོད་པར་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཆོས་འབའ་ཞིག་
བརྗོད་པས་ཐམས་ཅད་དུ་བརྗོད་པ་ནི་རྡོར་ཆུང་ངུའི་དམིགས་པ་བདེན་
བཞི་དང་འབྲེལ་ཞིང་། དམིགས་རྣམ་ལྷག་མ་རྣམས་བདེན་བཞི་དང་

མ་འབྲེལ་བས་མིན་གྱི་བརྗོད་ཚུལ་ཙམ་ཐ་དད་པར་ཟད་ལ། བདེན་བཞི་དང་འབྲེལ་བར་དངོས་སུ་བརྗོད་མ་བརྗོད་ཀྱིས་བདེན་བཞི་དང་འབྲེལ་མ་འབྲེལ་གྱི་ཁྱད་པར་འབྱུང་བ་མིན་ཏེ། ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲས་བ་ལང་ཁྱད་ཆོས་སུ་བརྗོད། ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲས་བ་ལང་ཁྱད་གཞིར་བརྗོད་ཀྱང་། ཁྱད་པར་གཞན་སྤྱོང་པ་དང་མི་སྤྱོང་བ་མ་གཏོགས་པར་འདི་དག་ལ་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་བ་ལང་ཙམ་བརྗོད་པ་ལ་ནི་ཁྱད་པར་འགའ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་རིག་པའི་དབང་ཕྱུག་གི་ལུགས་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་འདིས་ཆོས་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དེ་གཉིས་བརྗོད་ཚུལ་ཐ་དད་པ་ཙམ་ཡིན་ཀྱང་། དོན་བ་ལང་གི་ལྡོག་པ་བརྗོད་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་བདེན་བཞི་དང་འབྲེལ་བར་དངོས་སུ་བརྗོད་མ་བརྗོད་ཀྱི་བརྗོད་ཚུལ་ཙམ་ཐ་དད་པ་ཡིན་གྱི། དོན་ལ་བདེན་བཞི་དང་འབྲེལ་པའི་དམིགས་རྣམ་བརྗོད་པར་ཁྱད་པར་མེད་ཅེས་པ་ཡིན་གྱི། དམིགས་པ་དང་པོ་སྟོན་པ་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དང་། དམིགས་རྣམ་ལྷག་མ་སྟོན་པ་རྣམས་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་ཡིན་ཞེས་སྟོན་པ་ནི་མིན་ནོ། ། ངག་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆུང་ངུའི་དམིགས་པ་སྟོན་པ་ན། བདེན་བཞི་དང་འབྲེལ་བར་དངོས་སུ་བརྗོད་ཅིང་། དམིགས་རྣམ་ལྷག་མ་རྣམས་དེ་དང་འབྲེལ་བར་དངོས་སུ་མ་བརྗོད་པའི་བརྗོད་ཚུལ་ཐ་དད་པ་ཙམ་གྱིས་དེ་དག་ལ་བདེན་བཞི་དང་འབྲེལ་མ་འབྲེལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་མི་དགོས་པར་ཐལ། བ་ལང་ལ་ལྟོས་པའི་ཆོས་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་གཉིས་བརྗོད་ཚུལ་ཐ་དད་ཀྱང་བ་ལང་གི་ལྡོག་པ་བརྗོད་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ལན་གཉིས་པ་ནི། ལན་གྱི་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་ཚིག་ལེའུ་བྱས་པ་སྐེབས་པའི་ངོར་བརྗོད་ཚུལ་ཐ་དད་པར་བརྗོད་ཀྱང་ཐེག་ཆུང་ངུའི་

དམིགས་པ་བདེན་བཞི་དང་འབྲེལ་བར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤུགས་ཀྱི་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པར་གཏོགས་པ་ཁོ་ན་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱ་བ་ཤུགས་ལ་འཕངས་པ་ཡིན་ནོ། །མངོན་པར་ཞེན་པ་ལ་སོགས་པ་བཀག་པ་དང་ལྡན་པ་དྲོད་ཆུང་ངུའི་དམིགས་པ་བདེན་བཞི་དང་འབྲེལ་ན་དེ་ཁོ་ནར་སྒྲུབ་པ་དང་དགག་པ་དང་བྲལ་བ་དྲོད་འབྲིང་གི་དམིགས་པ་ཡང་བདེན་བཞི་དང་འབྲེལ་བར་འགྱུར་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་མངོན་རྟོགས་རིགས་རྒྱུན་གཅིག་ཡིན་པས་སོ། །འོག་མ་དྲོད་ཆེན་པོ་སོགས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁ་ཅིག སྐབས་དོན་འོག་མ་དག་ཅེས་ཟེར་རོ། །ངག་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དྲོད་ཆུང་ངུའི་དམིགས་པ་བདེན་བཞི་དང་འབྲེལ་བར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རྩ་ཚིག་གིས་སྦྱོར་ལམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་ལྷག་མའང་དེ་དང་འབྲེལ་བར་ཤུགས་ལ་འཕེན་པར་ཐལ། སྦྱོར་ལམ་བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་མངོན་རྟོགས་རིགས་རྒྱུན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞུང་སྔ་ཕྱི་འདི་དག་ཤིན་ཏུ་དཀའ་ཡང་། ཁོ་བོ་འབའ་ཞིག་ལས་གཞན་གྱིས་རྩོགས་ཙམ་དུ་ཡང་གོམ་པ་མ་དོར་རོ། །

གཟུང་འཛིན་རྟོགས་བཤད་པ།

གཉིས་པ། ཁྱད་ཆོས་རྟོགས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཚིག་གི་དོན་གཉིས། དང་པོ་ལ། ངོ་བོ་དང་། རྣམ་བཞག་དཔྱད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་སྐྱིང་པའི་རྣམ་པ་ལ་རྟོག་པར་བྱས་པ་དང་། གཉིས་སྣང་ཙམ་ལ་རྟོག་པར་བྱས་པ་དང་། སྒྲ་

དོན་ འཛིན་ པའི་ རྟོག་ པ་ གསུམ་ ལས། འདིར་ གང་ ཡིན་ ཞེ་ ན།
འདིར་བསྟན་རྟོག་པ་རྣམས་ནི་སྒྲ་དོན་འཛིན་པའི་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ།
ཐམས་ཅད་ཀྱང་དོན་སྤྱི་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་གཉིས་སྣང་དང་། སྟོང་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་
ཡིན་པར་མི་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་རྣམ་བཞག་དཔྱད་པ་ལ། དགག་
བཞག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདིར་བཤད་
རྟོག་པ་ཙམ་དགག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྦྱོར་ལམ་བཞི་
ལ་ངོ་བོར་ལྡན་པ་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་གྱིས་སྤོང་བས་ཁྱད་པར་དུ་
འཕགས་ པ་ ཡིན་ ནོ། །ཞེས་ ཟེར་ རོ། ། དེ་ ཡང་ མི་ འཐད་ དེ།
འདིར་བསྟན་རྟོག་པ་ཙམ་དགག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ན། སྐབས་ལྔ་
པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་དགག་པའི་
རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཁས་བླངས་དགོས་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་
འོག་ནས་འཆད་པའི་རྩེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པས་བསྡུས་པའི་མཐོང་
བ་དང་སྒོམ་པའི་ལམ་གྱིས་སྤང་བར་བྱ་པའི་རྣམ་པར་རྟོགས་པ་བཞི་པོ་
རྣམས་ཀྱི་གྲངས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་
པ་འདི་དག་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་བརྟེན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །
ཞེས་ བཤད་ པས་ སོ། །དེ་ ལྟར་ ཁས་ ལེན་ ན་ ཡང་ འཇུག་ པར་ བྱའོ། །
ཞེས་གཟུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དངོས་སུ་སྒྲུབ་པའི་
རྣམ་ པ་ ཅན་ དུ་ བཤད་ པ་ ཐམས་ ཅད་ དང་ འགལ་ བར་ འགྱུར་ རོ། །
རྟོག་པ་བཞི་པོ་འདི་སྦྱོར་ལམ་ལ་ངོ་བོར་ལྡན་པ་མཐོང་ལམ་གྱིས་སྤོང་
བར་ཁས་བླངས་པ་དང་། ཁྱོད་རང་གིས་རྟོག་པ་འདི་དག་ལ་མཐོང་
སྤང་སྒོམ་སྤང་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་པས་དངོས་སུ་འགལ་
ཞིང་། གཞུང་རྩ་འགྲེལ་ཐམས་ཅད་དུ། མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་

གཉིས་གཉིས་ཡོད་པར་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། གཞན་ཡང་། རྟོག་པ་བཞི་པོ་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་དེ་ལ་ལྟོན་ན། དེ་དག་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་ལ་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟ་ན་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་ཁེགས་ན་དེ་དག་ཁེགས་དགོས་པས། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཡིན་ན་སྒྲིབ་པ་ཅི་ཡང་རྒྱུད་ལ་མེད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག། རྟོག་པ་འདི་དག་དང་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་སོ། །ཞེས་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་གཉིས་འཛིན་སྟངས་མཐུན་པར་ཐལ། དམིགས་རྣམ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མིན་པར་ཐལ། བདེན་འཛིན་གྱི་རྟོགས་པ་དང་འཛིན་སྟངས་མཐུན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག སྦྱོར་ལམ་འདི་དག་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཁས་བླངས་ནས། སླར་ཡང་སྦྱོར་ལམ་བཞི་པོ་རིམ་བཞིན་རྟོག་པ་བཞི་པོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྨྲ་བ་ནི། དངོས་འགལ་སྨྲ་བ་ལ་ངང་གིས་ཆས་པ་ཞིག་གོ། ཡང་ཁ་ཅིག སྤང་བྱར་ལྡན་པས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཞེས་སྨྲ་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེའི་སྤང་བྱ་ཡིན་ན་དེའི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། མཐོང་སྒོམ་གྱི་ལམ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ཅི་སྟེ་དེའི་སྤང་བྱ་ཡིན་ཀྱང་དེས་སྤང་བའི་ཆ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་ཆོས་སུ་འཛོག་པར་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྒྲིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཟློག་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དག་སྤོང་བའི་སྒོ་ནས་དེ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་རྟོག་པ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་

པའི་ཁྱབ་ཅིང་། དེ་ཡང་ཡུལ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས། དགག་སྒྲུབ་གང་རུང་གི་རྣམ་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དག་རིམ་པ་བཞིན། གཟུང་རྟོག་དང་། འཛིན་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། གཟུང་བ་ནི་ལོངས་སྤྱད་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཡང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་བྱང་གི་གཟུང་བ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། འཛིན་པ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོ་སྟེ། དེ་ཡང་ཤེས་རིག་གིས་བསྡུས་པ་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། བདག་ཏུ་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་གང་ཟག་གི་རང་བཞིན་ནོ། ། དེ་ཡང་འདིར། ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་རྟོགས་པ་ཐམས་ཅད་སྟོན་པ་ཡིན་པས། དགག་རྟོག་དང་སྒྲུབ་རྟོག་གཉིས་ཀ་བསྟན་དགོས་ཀྱི། གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་བསྟན་པ་ཙམ་དུ་འདོད་པ་ལ་ནི་མ་ཚང་བའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ། ། སྦྱོར་ལམ་བཞི་ཡང་རིམ་པ་བཞིན་འདིར་བསྟན་རྟོག་པ་བཞི་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་སྒོ་ནས། ཉན་རང་གི་སྦྱོར་ལམ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་བྱ་བར་རྣམ་པར་བཞག་ནས། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་གྱི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་པ་དག་ཀྱང་མཛེས་པ་མིན་ཏེ། འདི་ལྟར། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འབད་པ་དུ་མའི་སྒོ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་སྤང་བར་བྱ་བའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་བྱེད་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་འཐོབ་པའི་གེགས་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་ན་ཉན་རང་གི་ལམ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་དེ་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་

ཉན་རང་གི་སྦྱོར་ལམ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཁོར་པ་བ་ཡིན་ན། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་ཐལ་ལོ། ། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། ཤེས་སྒྲིབ་མིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསལ་བ་ཁས། གང་ཟག་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། འཛིན་རྟོག་ཡིན་པར་ཐལ། འཛིན་པ་དགག་སྒྲུབ་གང་རུང་གི་རྣམ་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་དངོས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་ཐལ། འཛིན་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ག་དངོས། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་རྟོགས་པ་ཡིན་ན། སྒྲུབ་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཁྱབ་སྟེ། འདིར་བསྟན་རྟོག་པ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཁྱབ་ལ། དགག་རྟོག་ནི། དགག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པས། བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་འཛིན་སྟངས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་འདིར་བསྟན་གཟུང་རྟོག་དང་། འཛིན་རྟོག་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རིམ་བཞིན། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པས་ཞེན་པ། གཟུང་འཛིན་ནི་གོང་གི་འདོད་པ་དང་འདྲ་ཞིང་། ཁྱད་ཆོས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་ཡང་། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་གྱི་མཉམ་བཞག་ཏུ་རྟོག་པ་འདི་དག་གི་ས་བོན་ལྡན་ལ། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་མངོན་འགྱུར་ལྡན་པས་ཁྱད་པར་དུ་...... འཕགས་སོ། ཞེས་ཟེར་ལ། འདི་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་རྣམས་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་མིན་ནོ། ། ཞེས་སྨྲའོ། ། ཕྱོགས་འདི་ཡང་རྣ་བ་ལ་འབབ་པ་མིན་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཚད་ལྡན་ཡིན་ན་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་

ཤེས་དང་འཛིན་སྟངས་མཐུན་པའི་ཁྱབ་པར་ཐལ། དགག་རྟོག་ཡིན་ན་དེ་དང་འཛིན་སྟངས་མཐུན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བདེན་མེད་བདེན་པར་འཛིན་པ་སོགས་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་མིན་པར་འདོད་དགོས་པས། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་ཕྱོགས་གཅིག་སྤང་བྱའི་རྒྱ་ལས་གྲོལ་བར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཟུང་འཛིན་ལ་སྐྱུབ་པའི་རྣམ་པས་ཞེན་པའི་རྟོགས་པའི་ས་བོན་མཉམ་བཞག་ཏུ་ལྡན་ཞིང་། མངོན་གྱུར་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ལྡན་པས་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་དེ། ཐེག་དམན་སྦྱོར་ལམ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་མིན་པར་ཐལ། དེ་ཉིད་ཐེག་དམན་སྦྱོར་ལམ་ལ་ཡང་ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་དམན་སྦྱོར་ལམ་གྱི་མཉམ་བཞག་ཏུ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་ཆོས་རྣམས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ས་བོན་ལྡན་ཞིང་། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་མངོན་གྱུར་དུ་ལྡན་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་རྫས་ཡོད་དུ་ཞེན་པའི་ངར་འཛིན་ཆོས་ཅན། འདིར་བསྟན་འཛིན་རྟོག་ཡིན་པར་ཐལ། འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱུབ་པའི་རྣམ་པས་ཞེན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་དངོས། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ག་དངོས་སོ། ། ད་ནི་གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་སྐབས་འདིར་བསྟན་པའི་རྟོགས་པ་ནི། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ཡིན་གྱི། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པར་གྱུར་པའི་རྟོགས་པ་དག་ནི་འདིར་བསྟན་པ་མིན་ལ། དེ་ལྟ་བས་ན། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱིས་ཟག་བཅས་སུ་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་ཙམ་དབྱེ་གཞི། དབྱེ་ན། གཟུང་རྟོག་དང་། འཛིན་རྟོག་གཉིས་སོ། ། དེ་ལ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་ནི་གང་། ཚུལ་ཇི་ལྟར་དུ་རྟོག་ཅེ་ན།

ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་གཟུང་འཛིན་གྱི་ཚུལ་གསུམ་སྟེ། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ། གཟུགས་སོགས་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་གཟུང་བ་དང་། མིག་སོགས་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་འཛིན་པའོ། ། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ། བེམ་པོ་རྣམས་གཟུང་བ་དང་། རིག་པ་རྣམས་འཛིན་པའོ། ། བདག་དང་བདག་གི་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ། ཡོངས་སྤྱོད་པ་པོའི་བདག་འཛིན་པ་དང་། ཡོངས་སྤྱད་བྱའི་བདག་གི་བ་གཟུང་བའོ། ། དེ་དག་ལས་འདིར་ནི་ཐ་མའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། འཕགས་སེང་གི་སྒྲ་བཞི་དཔྱད་པ་དང་མི་འགྲིག་ཕྱིར་མི་འཐད་ལ། དེས་ན། འཛིན་པ་ནི་ཡོངས་སྤྱོད་པ་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་ཤེས་པ་དང་གང་ཟག་གོ། གཟུང་བ་ནི་ཡོངས་སྤྱད་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་ཡང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་དང་། རྣམ་བྱང་གི་ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་གཉིས་སོ། དེའི་ཕྱིར་འཛིན་རྟོག་ཡང་གཉིས་ཏེ། རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་དང་། བཏགས་འཛིན་རྟོག་པའོ། ། དེ་བཞིན་དུ་གཟུང་རྟོག་ཀྱང་གཉིས་ཏེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་པ་དང་། རྣམ་བྱང་གི་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྟོག་པའོ། ། འཕགས་པས་གཟུང་རྟོག་དང་པོ་འདི་དངོས་པོ་ཙམ་ལ་བརྟེན་པའི་རྟོག་པོར་བྱས་ནས་འདི་དང་རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་མི་འགལ་ཞིང་། གཟུང་རྟོག་ཐ་མ་ཡིན་ན་དང་པོའང་ཡིན་དགོས་ལ། དང་པོ་ལ་ཐ་མ་མིན་པའང་ཡོད་པར་བཞེད་དོ། ། དེ་ལྟ་ནའང་སློབ་དཔོན་གྱིས། དང་པོ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་། ཐ་མ་རྣམ་བྱང་ལ་རྟེན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པས་འགལ་བར་བཞེད་པའི་ལུགས་བཞིན་བཤད་པར་བྱའོ། ། དེ་ལ་ཡུལ་དེ་དག་ལ་ཡང་རྟོག་པའི་ཚུལ་ནི་གཉིས་གཉིས་ཏེ་སྒྲུབ་པས་རྣམ་པའི་

རྟོག་པ་དང་། དགག་པའི་རྣམ་པས་རྟོག་པའོ། ། དེ་ཡང་དེ་ལྟར། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཟུང་བ་བདེན་པར་འཛིན་པ་ནི་སྒྲུབ་རྟོག་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཟུང་བ་བདེན་པར་མེད་པ་དེ་ཉིད་བདེན་པར་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་པའི་དགག་རྟོག་ཡིན་ནོ། ། དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཟུང་བ་བདེན་པར་སྣང་བའི་རྟོག་པ་དང་། དེའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཟུང་པའི་བདེན་མེད་དེ་ཉིད་བདེན་པར་སྣང་བའི་རྟོག་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ། ། ཚུལ་འདིས་ལྷག་མ་རྣམ་བྱང་གི་ཕྱོགས་དང་། འཛིན་པ་གཉིས་ལའང་རྟོག་ཚུལ་རིགས་བསྒྲེ་བར་བྱའོ། ། དེ་ལྟ་ན། འདིར་བསྟན་གཟུང་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཟག་བཅས་གང་ཞིག རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཟུང་བ་དེ་ཉིད་དགག་སྒྲུབ་གང་རུང་གི་རྣམ་པས་བདེན་པར་སྣང་བས་རྟོག་པ། འདིར་བསྟན་འཛིན་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཟག་བཅས་གང་ཞིག རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་འཛིན་པ་དེ་ཉིད། དགག་སྒྲུབ་གང་རུང་གི་རྣམ་པས་བདེན་པར་སྣང་བའི་རྟོག་པ། དེ་དག་གི་དབྱེ་བ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་རིགས་བསྒྲེའོ། ། དེ་ལྟ་བུའི་རྟོག་པ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་མཐོང་སྤང་གི་ཟག་བཅས་དང་། སྒོམ་སྤང་གི་ཟག་བཅས་གཉིས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བས་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་དག་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཆུང་ངུ་འབྲིང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བས་དགུ་དགུ་དང་། དེ་ཡང་ཁམས་གསུམ་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་རོ། ། དེ་ལྟར་འདིར་བསྟན་རྟོག་པ་ཙམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ་བཤད་ནས། ད་ནི་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་སུ་འགྱུར་པའི་ཚུལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་། རྟོག་པ་བཞི་པོ་

འདི་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་གྱི། འདིར་བསྟན་རྟོག་པ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ནི་ཤེས་རིག་དང་ལྡན་པ་སུ་ཡང་དབང་པོ་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་པར་མི་བྱེད་ལ། གང་དག་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱང་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་ན། འདིར་བསྟན་རྟོག་པ་ཡིན་པར་ཁས་བླངས་ནས། སླར་ཡང་འདིར་བསྟན་རྟོག་པ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་དག་གིས་ནི།· ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་པར་འདོད་དགོས་པས། དུད་འགྲོ་མཐའ་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་མ་ལུས་པ་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། ཚུལ་འདི་ནི་སྐྱུགས་པའི་འཇུམ་བག་ཡིན་ནོ། ། དེས་ན་འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་གྱི་མཉམ་བཞག་གི་ཡེ་ཤེས་ཐམས་ཅད་སྒྲ་དོན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་ཀྱང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས། རང་ཡུལ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་སྟངས་མེད་ཀྱི། རང་ཡུལ་གྱི་སྟེང་གི་ཆོས་ཉིད་ལ་དངོས་སུ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། བདེན་པར་མེད་པ་འཛིན་པའི་འཛིན་སྟངས་ཙམ་ཞིག་ཡོད་དེ། དེའི་ཕྱིར་རང་གི་ཞེན་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་དེ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པས། བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ལམ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོག་པ་ཡིན་པས། རང་གི་ཞེན་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་དེའི་དོན་སྤྱི་འཆར་བ་ན། ཆོས་ཉིད་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ལྟ་བུ་སྣང་བའི་བདེན་སྣང་ཡོད་དེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོག་པ་ཡིན་ན་བདེན་འཛིན་གྱི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསླད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེའི་ཕྱིར་སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་ཞིང་།

ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཟག་བཅས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། བདེན་སྣང་དེ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་བག་
ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཆོས་
ཉིད་བདེན་པར་སྣང་བ་ཡོད་ཀྱང་། ཆོས་ཉིད་བདེན་པར་འཛིན་པའི་
འཛིན་སྟངས་ཡོད་མི་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་རང་
གི་སྣང་བ་ཕྱི་རོལ་གྱི་བུམ་པ་སྣང་བའི་སྣང་བ་ཡོད་ཀྱང་རང་གི་སྣང་བ་དེ་
ཉིད་ཕྱི་རོལ་གྱི་བུམ་པའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་སྟངས་མེད་ཀྱི།
བུམ་པའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པ་ཙམ་ཞིག་གི་འཛིན་སྟངས་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །
དེས་ན་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་དེ་ཡང་ཆོས་ཉིད་ཞེན་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་
ནས། དེ་ཉིད་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ལྟ་བུར་སྣང་བའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདིར་བསྟན་དགག་རྟོག་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཟག་བཅས་ཡིན་ཞིང་།
དེའི་སྒོ་ནས་ཉན་རང་གི་སྦྱོར་ལམ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ།
ཉན་རང་གི་སྦྱོར་ལམ་ཡིན་ན་ཆོས་ཉིད་ཞེན་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་
ཡིན་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། འོ་ན་རྣམ་པའི་ཁྱད་ཆོས་དང་ལྡན་
པར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་པ་ནི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་
ངོས་ནས་ཡིན་ལ། འདི་ནི་སྣང་ཚུལ་གྱི་ངོས་ནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
འོ་ན་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཟག་བཅས་ཡིན་ན། ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་མི་དགོས་སམ་
ཞེ་ན། མི་དགོས་ཏེ། དེ་དགོས་ན་ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་བཅས་ཡིན་
ནའང་ཉོན་མོངས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་འདོད་ན། ཉན་ཐོས་
དགྲ་བཅོམ་ལྷག་བཅས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་དག་
ཉོན་མོངས་ཡིན་པར་ཐལ་བས། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་གྱིས་ཉོན་····
མོངས་མ་སྤངས་པར་འདོད་པར་གྱིས་ཤིག གཞན་ཡང་། ཤེས··
སྒྲིབ་ཀྱི་ཟག་བཅས་ཡིན་ན་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་དགོས་ན། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་
འབྲས་བུ་ཡིན་ན་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ། གལ་ཏེ་སོ་སྐྱེའི་རྟོག་

པ་ཡིན་ན། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསླད་པའི་བདེན་སྣང་ཡོད་པས་ཁྱབ་པས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཟག་བཅས་ཡིན་དགོས་སོ། །ཞེས་སྨྲ་བ་དེ་ལྟ་ན། ཉོན་མོངས་པ་དག་ཀྱང་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཟག་བཅས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་རྣམ་རྟོག་ལས། །དེ་དག་སྤྲོས་ལས་སྤྲོས་པ་ནི། །སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་འགག་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ད་ནི་འཕགས་སེང་གིས་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ལ་མུ་བཞི་བརྩིས་པའི་དོན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་། གཟུང་རྟོག་ཡིན་ལ་འཛིན་རྟོག་མིན་པའི་མུ་ནི། གཟུགས་སོགས་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་དག་བདེན་པར་སྣང་བའི་རྟོག་པ་ལྟ་བུའོ། །འཛིན་རྟོག་ཡིན་ལ་གཟུང་རྟོག་མིན་པ་ནི། རང་གི་ཤེས་པའི་འཛིན་རྣམ་སྐད་ཅིག་མར་བདེན་པར་སྣང་བའི་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འཛིན་རྣམ་དེ་ནི། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་འཛིན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི། གཟུང་རྣམ་རྒྱུན་ལྡན་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་སྣང་བའི་རྟོག་པ་སྟེ། དེ་ནི་རང་ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། འཛིན་རྣམ་ལ་ལྟོས་ནས་དེ་ལྟར་ཕྱེ་བའི་གཟུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀ་མིན་པ་ནི། གཉིས་སྣང་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཤེར་ཕྱིན་ལྟ་བུའོ། །འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་སུ། སུ་གསུམ་པ་འདི་ལ་ཤེས་པ་རྒྱུན་ལྡན་ཞེས་སྨོས་པ་ནི། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་སོ་སྐྱེས་ངེས་མི་ནུས་པ་ལ་དགོངས་པའོ། །ཁ་ཅིག་སུ་གསུམ་པ་ལ། གང་ཟག་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་རྟོག་པ་ཞེས་སྦྱོར་བ་ནི། འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་སུ། གསུམ་པ་ནི། སྐད་ཅིག་གཞན་གྱི་དེ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྐད་ཅིག་གཞན་ཞེས་པ། དེའི་གོང་དུ

སྐད་ཅིག་གཅིག་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་པར་རིག་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལས་གཞན་སྐད་གཅིག་དུ་མ་བསགས་པའི་རྒྱུན་ལ་གསུངས་པ་མ་གོ་བར་ཟད་དོ། ། ད་ནི། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་འཕགས་དབྱེ་བས། ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་གིས། འཛིན་རྟོག་གཉིས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ལ་སོ་སོར་ངེས་པར་བཤད་པ་ལ་རྩོད་པ་བཅད་པ། འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་ཀ་ལས་མཐུན་པར་གསུངས་པ་དེའི་དོན་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་། ཉི་ཁྲི་སྣང་བ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས། ཆོས་དེ་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོས་ཀྱང་རྟོག་པ་མིན་ནམ། དེས་ན་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ནི་མ་ཁྱབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་དག་གི་དོན་ནི་ཐོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བརྗོད་པར་འདོད་པ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། ། ཞེས་དང་། འཕགས་པ་ལ་ཡང་འདི་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དགེ་སློང་དག་མཚན་མོ་འདས་ནས་ནང་བར་གྱི་དུས་སུ། ངས་ སྲོག་ཆགས་ཅེ་སྤྱང་སྐད་འབྱིན་པ་ཐོས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ང་དེའི་ཚེ་དེའི་དུས་ན་རི་དྭགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སེང་གེ་ཡན་ལག་མ་སྨད་པ་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་ཏོ། ། ཞེས་གང་གསུངས་པ་མིན་ནམ། དེ་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ནི་མ་ཁྱབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེའི་ཚིག་དེ་ནི་ཐ་སྙད་པ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པ་ནི་མིན་པ་དེས་ན་སྐྱོན་པོ་མེད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་འདི་དག་གི་དོན་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ཡང་། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་འཕགས་དབྱེ་བས། ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་གིས་རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་སོ་སྐྱེ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཅིང་། བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་འཕགས་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་བཤད་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན། བཏགས་འཛིན་རྟོག

པ་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་པ་ལ་ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་
བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་དང་ངེས་པར་འབྱེད་
པའི་ཆ་དང་། མཐུན་པ་བཞི་པོ་གྲངས་བཞིན་དུ་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་སོགས་གསུངས་ཤིང་། རྩ་བར་ཡང་། རྣམ་རྟོག་བཞི་པོ་ལྡན་བརྟེན་
པ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་ཡང་ཟུང་འཛིན་ཡོད་ཅིང་།
འཕགས་པ་ལ་ཡང་བཏགས་འཛིན་ཡོད་ཅེས་ཀྱང་བསྟན་པ་མིན་ཏེ།
དེ་ལྟ་ན། རྟོད་ལན་གོང་དུ་གྲངས་པ་འདི་དག་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར་ཏེ། སོ་སྐྱེ་ལ་ཡང་ཡོད་ན། འཕགས་པ་ལ་མེད་དགོས་ལ།
འཕགས་པ་ལ་ཡང་ཡོད་ན། སོ་སྐྱེ་ལ་མེད་དགོས་སྙམ་པའི་དོགས་པ་
འབྱུང་བ་ལ་འབྲེལ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གལ་ཏེ་དེ་འདྲའི་
དོགས་པ་བྱུང་བ་ཡིན་ནའང་། ལན་འདེབས་ཚུལ་དེ་ཉིད་ལ་འབྲེལ་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་གཞུང་གིས་དེ་གཉིས་གང་ཡང་རུང་བ་
ཞིག་བསྟན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྔ་མ་དག་གིས་འདིའི་དོན་གཏན་ལ་
འབེབས་པའི་བཤད་པ་མང་དུ་བྱས་པ་དག་ནི། རི་དྭགས་སྐྱིག་རྒྱུ་
འདེད་པ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་བས་ན་འདི་ལྟར་ཤེས་པར་
བྱ་སྟེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་འཕགས་དབྱེ་བས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས། ཟུང་
འཛིན་རྟོག་པ་ནི། སོ་སྐྱེའི་ཞེན་ངོ་དང་མཐུན་པར་བདེན་པར་སྣང་
བའི་རྟོག་པ་ཡིན་ལ། བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ནི། འཕགས་པའི་
གཟིགས་ངོ་དང་མཐུན་པར་བདེན་པར་སྣང་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བསྟན་
པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་དོགས་པ་འདི་ལྟར་འབྱུང་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་
བདག་མེད་དུ་འཛིན་པ་སོ་སྐྱེ་ལ་ཡང་ཡོད་པས། བདག་མེད་དང་
བཏགས་ཡོད་སོགས་སུ་བདེན་པར་སྣང་བ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་འཕགས་
པའི་གཟིགས་ངོ་དང་མཐུན་པ་ཁོ་ནར་བརྗོད་ཅེ་ན། སོ་སྐྱེ་འགའ་ཞིག་

ལ་སོགས་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་བདག་མེད་པ་སོགས་སུ་འཛིན་པ་
ཡོད་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་མེད་ཅིང་། འདིར་ནི་འཕགས་པས་
ཆོས་བདག་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་དེའི་གཟིགས་ངོ་དང་
མཐུན་པར་བདེན་པར་སྣང་བ་ཞེས་བརྗོད་པར་འདོད་པ་ཡིན་པས་སྐྱོན་
པ་དེ་ལ་སྐྱིང་བོ་མེད་དོ། གལ་ཏེ་འཕགས་པ་ལ་ཡང་། ང་དེའི་ཚེ་
ཞེས་སོགས་སུ་འཛིན་པ་ཡོད་པས། རྫས་འཛིན་རྟོག་པའང་འཕགས་
པའི་གཟིགས་ངོ་དང་མཐུན་པར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། འཕགས་པས་
ང་ཐ་སྙད་པ་ཙམ་གཟིགས་པས། ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ལ་འཇུག་པའི་
ཚེ། ང་དེའི་ཚེ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། ང་བདེན་པར་
གཟིགས་པ་འམ་ང་རྫས་ཡོད་དུ་གཟིགས་པ་མིན་པས། ང་རྫས་ཡོད་ལ་
དམིགས་ནས་བདེན་པར་སྣང་བའི་རྟོག་པ་ནི་འཕགས་པའི་གཟིགས་ངོ་
དང་མཐུན་པར་བདེན་པར་སྣང་བ་མིན་ནོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ཉིད
འགྲེལ་པ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཟླ་མེད་པའོ། །འོ་ན་འདིར་རྫས་འཛིན་
རྟོག་པ་གང་ཟག་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པ་ལ་བཤད་པས་གང་ཟག་གི
བདག་འཛིན་དུ་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། གང་ཟག་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་
པ་རང་སྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་
ཡིན་ཀྱང་། འདིར་གང་ཟག་རྫས་ཡོད་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་བདེན་
པར་འཛིན་པའམ། བདེན་པར་སྣང་བ་ལ་བཤད་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་
འཛིན་གྱི་ཟག་བཅས་སུ་འགྱུར་གྱི། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དུ་མི་
འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་འགྲོ་པ་ཐོགས་པ་
ལ་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པས་འཛིན་པར་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་རྫས་འཛིན་ལ་རྟོག་པ་དང་།
བཏགས་འཛིན་ལ་རྟོག་པ་ཞེས་བྱས་ནས། ཡུལ་རྫས་འཛིན་དང

བཏགས་འཛིན་གཉིས། སོ་སྐྱེ་དང་འཕགས་པ་ལ་སོ་སོར་ངེས་པར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། ཡུལ་ཅན་རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་དང་། བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་གཉིས་གང་ཟག་དེ་གཉིས་ལ་སོ་སོར་ངེས་པར་བཤད་པ་མིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཉི་ཁྲི་སྣང་བ་དང་འགྲེལ་ཆེན་དུ། སོ་སྐྱེ་ལ་ཡང་ཆོས་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པས། འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོའི་རྣམ་བཞག་མ་ཁྱབ་པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོགས་པ་བཀོད་པ་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཏགས་འཛིན་སོ་སྐྱེ་ལ་མེད་པར་བཤད་པ་ལ། འོ་ན་བཏགས་འཛིན་ལ་རྟོག་པའི་རྣམ་བཞག་མ་ཁྱབ་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ཏེ། སོ་སྐྱེ་ལ་ཡང་ཆོས་བདག་མེད་པར་འཛིན་པ་ཡོད་པས་བཏགས་འཛིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོགས་པ་འབྲེལ་མེད་འདི་ལྟ་བུ་རྟོགས་ལྡན་སུ་ཞིག་འགོད་པར་བྱེད། དེར་མ་ཟད་འདི་ལྟར་སྨྲ་བས་ནི། རྩོད་པ་དང་། ལན་གཉིས་ཀས། སོ་སྐྱེ་ལ་རྟོག་པ་དེའི་ཡུལ་མེད་ན་རྟོག་པ་དེ་ཡང་མེད་པས་ཁྱབ་པར་ཁ་འཆམ་པ་ཉིད་དུ་སྨྲ་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན། སོ་སྐྱེ་ལ་བཏགས་འཛིན་མེད་པར་བཤད་པ་ལ། འོ་ན་འཛིན་རྟོག་དང་པོའི་རྣམ་བཞག་མ་ཁྱབ་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ཞེས་པའི་རྩོད་པ་འོང་དོན་མེད་ཅིང་། ལན་གྱིས་ཀྱང་བཏགས་འཛིན་མེད་ཀྱང་དེ་ལ་རྟོག་པ་མེད་མི་དགོས་པས། བཏགས་འཛིན་རྟོག་པའི་རྣམ་བཞག་ལ་མ་ཁྱབ་པའི་སྐྱོན་མེད་ཅེས་ལན་འདེབས་པར་རིགས་ཀྱི། སོ་སྐྱེའི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་ཅེས་པའི་ལན་བཏབ་པ་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བས་ཕྱིར་རོ། ། སོ་སྐྱེ་ལ་རྟོག་པ་དེའི་ཡུལ་དེ་མེད་ན། དེ་ལ་རྟོག་པའང་མེད་པས་ཁྱབ་ན། སོ་སྐྱེ་ལ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ཐམས་ཅད་ལ་རྟོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་

རོ། ། གཞན་ཡང་། ལུགས་འདི་ནི་བཏགས་པའི་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཞེས་སོགས་ལ་མངོན་སུམ་དུ་བསྙོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་བཏགས་པའི་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལ་ཞེས་སོགས་སུ་འགྱུར་བས་སོ། ། འདི་དག་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མང་ཡང་འདིར་ཡི་གེ་མང་པར་འགྱུར་བས་མ་བྲིས་ལ། རྟོག་པའི་རྣམ་བཞག་འདི་དག་ཆེས་ཤིན་ཏུ་དཀའ་ཡང་། ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་འཆད་ཤེས་པ་གཞན་མ་མཐོང་ངོ། ། གཉིས་པ་ཚིག་གི་དོན་ལ། སྤྱིའི་མཚམས་སྦྱར། སོ་སོའི་དོན་བཤད། ལྡན་ཚུལ་གྱི་དོན་བསྡུ་བའོ། ། དང་པོ་ནི། རྣམ་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་སོགས་སོ། ། གཉིས་པ་ནི། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། གཟུང་རྟོག་མདོར་བསྟན་ལ། རྩ་བ་ནི། གཟུང་བར་རྟོག་པ་དབྱེ་གཞི། དབྱེ་ན་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། ། འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་གཞིའི་རྟེན་ཅན་དང་དེའི་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་སོ། ། གཉིས་པ་དེ་ནི་སོ་སོར་རྣམ་པ་དགུ་དགུ་སྟེ། ཉོངས་པ་དང་། རྣམ་བྱང་གི་ཕུང་པོ་སོགས་ཡུལ་དགུ་དགུའི་བྱེ་བྲག་གིས་སོ། ། འགྲེལ་པ་ནི། གཟུང་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དབྱེ་གཞི། དབྱེ་ན། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཞིའི་རྟེན་ཅན་དང་གཉེན་པོའི་རྟེན་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ལ། མ་རིག་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་གཉིས་པོ་རེ་རེ་ལའང་རྣམ་པས་དགུ་དགུའོ། །རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་ལ། ངག་དོན་ནི། གཟུང་རྟོག་ཆོས་ཅན། གཉིས་ཡོད་དེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་དང་། རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་

གཟུང་རྟོག་ཆོས་ཅན། དགུ་ཡོད་དེ། མ་རིག་པ་སོགས་ཡུལ་དགུ་ལ་
རྟོག་པ་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་ཆོས་ཅན། དགུ་
ཡོད་དེ། རྣམ་བྱང་གི་ཕུང་པོ་སོགས་ཡུལ་དགུ་ལ་རྟོག་པ་དགུ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་འཛིན་རྟོག་མདོར་བསྟན་ལ། རྩ་བ་ནི།
རྫས་དང་། ཞེས་སོགས་དང་། འགྲེལ་བ་ནི། གང་ཟག་རྫས་སུ་
ཡོད་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཏེ། ཚིག་དོན་དང་། ངག་དོན་ནི་སྔ་
མའི་རིགས་བསྒྲེའོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ལས།
མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དགུ་དགུ་ཡོད་ཅེས་བཤད་པ་དེ་
ལ་དགུ་པོ་སོ་སོའི་མིང་གི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྡུས་པའི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་
ནོ། ། གཉིས་པ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ལ་བཞི་ལས། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
གཟུང་རྟོག་རྒྱས་བཤད་ནི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཙོ་བོ་མ་རིག་པ་
དང་། དེའི་འབྲས་བུ་ཟག་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་
དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མིང་དང་གཟུགས་ལ་མངོན་
པར་ཞེན་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་བྱེད་ལས་གཞིའི་དུས་སུ་
མཐའ་གཉིས་ལ་ཆགས་པར་བྱེད་པ་དང་། ལམ་གྱི་དུས་སུ་མངོན་
མཐོའི་རྒྱུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་བླང་དོར་མི་
ཤེས་པ་དང་། ངེས་ལེགས་ཀྱི་རྒྱུ་འཕགས་པའི་ལམ་ལ་དང་པོར་མི་
གནས་པའམ་མི་འཇུག་པ་དང་། ཞུགས་ཀྱང་ལམ་གྱི་ཡུལ་དམིགས་པ་
དང་། ལམ་སྒོམ་པ་པོ་བདག་ལ་སོགས་པ་དང་། ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་
རྣམ་པར་དག་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་རྨོངས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་
ལྟར་ཡུལ་དགུ་པོ་དེ་དག་གམ། དེ་དག་གི་སྟེང་གི་བདེན་པ་བཀག་པ་
དག་བདེན་པར་སྣང་བ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཞིའི་རྟེན་ཅན་
གཟུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་རྣམ་བྱང་གཟུང་

རྟོག་རྒྱུས་བཤད་ནི། རྣམ་བྱང་གི་ངོ་བོ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཕུང་པོ་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་རྐྱེན་རྣམ་བྱང་སྐྱེ་བའི་སྒོ་དང་། སཔོན་རིགས་དང་། ཇི་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་རྣམ་བྱང་གི་སྐྱེ་བ་དང་། དེ་འདྲའི་རྣམ་བྱང་ལ་དབྱེ་ན། གཞིའི་རྣམ་བྱང་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། ལམ་གྱི་རྣམ་བྱང་ཙམ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དོན་དང་། ལམ་གྱི་རྣམ་བྱང་ཁྱད་པར་བ་མཐོང་བ་དང་། སྒོམ་པ་དང་། འབྲས་བུའི་རྣམ་བྱང་མི་སློབ་པའི་ལམ་རྣམས་ཏེ་ཡུལ་དགུ་པོ་དེ་ལ་བརྟེན་པ་གཉེན་པོའི་རྟེན་ཅན་གྱི་གཟུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དགུ་པོ་རྣམས་སོ། །གསུམ་པ་རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། བདག་རང་དབང་ཅན་དང་། གཅིག་པུ་བདེན་པར་སྣང་པ་དང་། རྒྱུ་ལས་གསོག་པ་པོའི་བདག་དང་། ཡུལ་ལ་ལྟ་པ་པོ་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཏུ་བདེན་པར་སྣང་པ་དང་། འཁོར་བ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྟེན་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་པའི་རྟེན་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་མཐོང་བ་དང་། སྒོམ་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་རྟེན་དང་། ལམ་གྱི་དོན་བྱས་པར་ཐར་བ་ཐོབ་པའི་རྟེན་རྣམས་སུ་འགྱུར་བའི་བདག་བདེན་པར་སྣང་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་གང་ཟག་རྫས་སུ་ཡོད་པའི་རྟེན་ཅན་འཛིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དགུ་པོ་རྣམས་སོ། །བཞི་བ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཙམ་གྱི་གདགས་གཞི་ཕུང་པོ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་དང་། ཁམས་དང་། སོ་སྐྱེའི་གདགས་གཞི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་། འཕགས་པ་ཙམ་གྱི་གདགས་གཞི་རྣམ་པར་བྱང་བ་དང་། འཕགས་པ་སློབ་པ་དམན་འབྲིང་མཆོག་གསུམ་གྱི་གདགས་གཞི་རིམ་གཞིན་མཐོང་པ་དང་། སྒོམ་པ་དང་། ཁྱད་པར་གྱི་ལམ

དང་། འཕགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པའི་གདགས་གཞི་མི་སློབ་པའི་ལམ་
རྣམས་ཏེ། སེམས་ཅན་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་རྣམས་གདགས་གཞི་དེ་དང་
དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་བདེན་པར་སྣང་བ་སྐྱེས་བུ་
བཏགས་པར་ཡོད་པ་ལ་རྟེན་པའི་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དགུ་པོ་
རྣམས་སོ། ། རྒྱས་བཤད་འདི་དག་ལ་མདོར་བསྟན་དུ་བཤད་པའི་
དབྱེ་སྦྱོར་དགོད་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་
པ་བཞི་དང་། ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་བཞི་པོ་གྲངས་
བཞིན་དུ་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། ངེས་ཆ་བཞི་པོ་དེ་རིམ་པ་བཞིན་དུ།
གཟུང་འཛིན་བཞི་པོ་དེ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་བདེན་
པར་སྣང་བའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ཡོངས་འཛིན་གྱི་
ཁྱད་ཆོས་ལ་གསུམ་ལས། མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། རྩ་བར། ཚིགས་
སུ་བཅད་པ་སྦྱར་བ་དང་མཐུན་པར་བྱ་པའི་ཆེད་དུ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་
རྟོག་པའི་ཐར་གསུངས་ན་ཡང་། རྒྱས་བཤད་དུ་ཡང་ཆུང་འབྲིང་གི་
དབྱེ་བ་དང་། རྟོག་པའི་འཇུག་ཐོགས་སུ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་
བཅད་པས་ཡོངས་འཛིན་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཡོངས་
འཛིན་ཕྱིས་བཤད་ཅིང་དེ་དག་དེའི་ཐར་བཤད་པ་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་དབྱེ་
བ་དང་། རྟོག་པ་ཇི་སྐད་བཤད་པ་ཡང་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་
བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་པས་སོ། །རྩ་བ་ནི། འཕགས་པ་ལྟར་ན།
རྣམ་མཁྱེན་ཡིད་བྱེད་དང་ལྡན་ཞིང་ཟབ་མོ་ལ་སེམས་མི་འགོང་བ་ཉིད་
ལ་སོགས་པ་དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཉན་རང་གི་ཡིད་བྱེད་དང་དངོས་པོར་
མངོན་ཞེན་སོགས་བོར་བས་ནི་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ནང་ཡོངས་འཛིན་ཐབས་
མཁས་ཡིན་ནོ། གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་སོགས་སྟོན་བྱེད་ཅིང་། དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྡིག་གྲོགས་པོར་བ་

རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཕྱི་ཡོངས་འཛིན་དགེ་བཤེས་ཡིན་ནོ། ། སློབ་དཔོན་ལྟར་ན་གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། སྟོང་ཉིད་ལ་སེམས་མི་འགོང་ཞིང་མི་སྐྲག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་མཁས་པས་བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་མཐའ་དག་བདག་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སེར་སྣ་ལ་སོགས་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ནི་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཡིན་པས་སོ། ། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཉན་རང་སྦྱོར་ལམ་པ་ལས་ཡོངས་འཛིན་གྱིས་ཁྱད་པར་འཕགས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་དགེ་བཤེས་དེ་ལྟ་བུས་སྲིད་ཞིར་མི་ལྟུང་བར་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར།

༩. ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་བཤད་པ།

གཉིས་པ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་པ་སྤྱིའི་རྣམ་བཞག་བཤད་པ་ལ། སྒྲུབ་པའི་རྟེན། ཡུལ། དོན་དུ་གཉེར་བྱ། རང་གི་ངོ་བོ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། སྤྱིའི་དོན་ལ། གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་གཞན་གྱི་ལུགས་བཤད་པ་དང་། དབུ་མ་བ་རང་གི་ལུགས་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དག རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་སེམས་བྱུང་མ་ཆགས་པ་འདོད་པ་ཚུང་བ་དང་། ཆོག་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ལ་འདོད་ཅིང་། དབྱེ་ན། ཆོས་གོས་དང་། བསོད་སྙོམས་དང་། གནས་མལ་ངན་ངོན་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་པ་གསུམ་དང་། སྤོང་བ་དང་སྒོམ་པ་ལ་""
དགའ་བའོ། །མཛོད་ལས། མ་ཆགས་འཕགས་རིགས་དེ་ལས་ནི། །གསུམ་ནི་ཆོག་ཤེས་བདག་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། ། དེ་ལ་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་ཚུལ་དང་། ཐ་མས་ལས་བསྟན་ཏེ། ཚུལ་འདི་ལ་གནས་

ནས་ལས་འདི་བྱས་ན་འཕགས་པའི་ཆོས་འཐོབ་པར་འགྱུར། ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། ། མཛོད་ལས། གསུམ་གྱིས་ཚུལ་བསྟན་ཐ་མས་ལས་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །མདོ་སྡེ་བ་ནི། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་ན་ཡོད་པ། འཕགས་ཆོས་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ཉིད་ལ་རིགས་སུ་འདོད་དེ།སློབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྲས་ཀྱིས། མདོ་སྡེ་བ་དག་གི་རིགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སེམས་ཀྱི་ས་བོན་ནུས་པ་ཡིན་ཏེ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་། སློབ་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་། ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ས་བོན་ལ་རིགས་ཞེས་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། རྣམ་རིག་པ་དག་གི་འདོད་པ་ནི། མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་དེ་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འོངས་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་ཁྱད་པར་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་འབྱུང་བའི་དོན་དུ་བསམ་ནས་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་ཁྱད་པར་ནི་རང་བཞིན་གནས་པའི་རིགས་དང་། རྐྱེན་གྱིས་ཡང་དག་པར་བསྒྲུབས་པའི་ས་བོན་ནི་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་སུ་བཞེད་དེ། བྱང་ས་ལས། དེ་ལ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་ཁྱད་པར་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ནི་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་དེ་འོངས་པ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་ཡང་དག་པར་བསྒྲུབ་པའི་རིགས་ནི། སྔོན་དགེ་བའི་རྩ་བར་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སྟེ། དེ་ཡང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམ་པར་བཞག་ན་དེའི་སྟེང་ན་ཡོད་པ་དང་། རྣམ་པར་མ་བཞག་ན་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་སྟེང་ན་ཡོད་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ས་བོན་རིགས་འདྲ་སྔར་མེད་གསར་དུ་རྐྱེན་གྱིས་བསྒྲུབས་པ་མིན་གྱི། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རིགས་འདྲ་བརྒྱུད་དེ་འོངས་པ་འཕགས་ལམ་སྐད་

ཅིག་དང་པོའི་ཉེར་ལེན་བྱེད་པ་ཞིག་སྟེ། གལ་ཏེ་འདི་མེད་ན་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་འདྲའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ས་བོན་དེ་ནི་གང་ལ་ལྡན་པའི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་པོ་རྣམས་ས་བོན་དེའི་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་རིགས་ཅན་སོ་སོར་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་ཁྱད་པར་ཞེས་བྱ་ལ་ཐོས་པས་གསོ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐོས་པའི་བག་ཆགས་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ཞིང་དེ་འདྲའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ས་བོན་གང་། ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་ཐོས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་གསོ་བར་བྱ་བ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཙམ་སྟོན་པའི་ཆོས་ཐོས་པས་གསོ་བར་བྱ་བ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དུ་གནས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་ལྡོག་སོགས་སྟོན་པའི་ཆོས་ཐོས་པས་གསོ་བར་བྱ་བ་རང་རྒྱལ་གྱི་འཕགས་ལམ་བསྐྱེད་རུང་གི་ངོ་བོར་གནས་པ་ནི། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཤེས་བྱ་ལ། ཟག་མེད་ཀྱི་ས་བོན་གང་། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་གང་རུང་གི་རྟོགས་པའི་རྒྱུར་ངེས་པ་ནི་ངེས་པའི་རིགས་ཞེས་བྱ་ཞིང་། རྐྱེན་དབང་གིས་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་འགྱུར་དུ་རུང་བ་ནི་མ་ངེས་པའི་རིགས་ཡིན་ལ། གང་ཟག་གང་གི་རྒྱུད་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་ས་བོན་མེད་པ་ནི་རིགས་ཆད་པ་ཞེས་བྱའོ། ། རྣམ་རིག་པ་རིགས་ཆད་མི་འདོད་དོ། ། ཞེས་སྨྲ་བ་དག་ནི་བབ་ཅོལ་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཆད་པ་མི་འདོད་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དུ་འདོད་དགོས་པས། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་འདོད་པའི་གོ་སྐབས་མེད་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཆད་པ་ཡོད་ན་དེ་བཞིན་དུ་ཉན

ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་རིགས་ཆད་འདོད་དགོས་པས།
ཐེག་པ་གསུམ་གའི་རིགས་ཆད་འདོད་པ་དང་། རིགས་ཆད་མི་འདོད་
པ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། ། དེས་ན་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།
དཀར་པོ་དམན་པ་ཡོད་པ་རྒྱུ་དང་བྲལ། ། ཞེས་པའི་འགྲེལ་བར།
གཏན་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ནི་རྒྱུ་དང་བྲལ་བ་
ཡིན་ཏེ། གང་ལ་ཡང་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་པའི་རིགས་ཉིད་
མེད་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ད་ནི་གཉིས་པ་དབུ་མ་
པ་རང་གི་ལུགས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་རིགས་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་
ཏེ། རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་། རྒྱས་པ་ལས་གྱུར་པའོ། །དང་
པོ་ནི། སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་
ཡང་གང་ཟག་གང་རང་བཞིན་གྱིས་དབང་པོ་རྟུལ་པོས་རང་གི་སེམས་ཀྱི་
ཆོས་ཉིད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཙམ་གྱི་རྟེན་དུ་རེ་
ཞིག་ངེས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ངེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གང་
ཟག་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་དབང་པོ་འབྲིང་དུ་གྱུར་པས་རང་གི་སེམས་ཀྱི་
ཆོས་ཉིད་དེ། རེ་ཞིག་བདག་མེད་ཕྱེད་དང་གཉིས་རྟོགས་པ་ཙམ་གྱི་
རྟེན་དུ་ངེས་པ་ནི། རང་རྒྱལ་དུ་རིགས་ངེས་པ་དང་། རང་བཞིན་
གྱིས་དབང་པོ་རྣོ་བས། རང་གི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་དང་པོ་ནས་
ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་པའི་རྟེན་དུ་ངེས་པ་ནི་ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་ངེས་པ་
ཞེས་བྱ་ཞིང་། རང་གི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་རྐྱེན་དང་ཕྲད་ན་ཐེག་པ་
གསུམ་གའི་རྟོགས་པའི་རྟེན་བྱེད་པ་ནི་མ་ངེས་པའི་རིགས་ཅན་ཞེས་
བྱའོ། །མཐར་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་པའི་རྟེན་དུ་
ངེས་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་
ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ། ། དེས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་དབང་པོ་རྣོན་པོའི་…

སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་དག་ནི་
ཐེག་ཆེན་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ཡིན་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཐོས་པ་དང་།
བསོད་ནམས་ཀྱིས་ཚོགས་བསགས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་བཞག་པའི་མ་འོངས་
པ་ན་གཟུགས་སྐུ་ཕུན་ཚོགས་འགྲུབ་པའི་ས་བོན་ནུས་པའི་ངོ་བོར་གནས་
པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་དག་ཏེ།
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱིས་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བར་བྱས་ནས་དྲི་མ་
མ་ལུས་པ་དག་པར་གྱུར་པ་ན་ཆོས་སྐུ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་ལ།
རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ས་བོན་གྱི་ངོ་བོ་དེ་ཉིད་ནུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་
པས་ཉེར་ལེན་བྱས་ཤིང་རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དངོས་ཀྱི་ལྷན་གཅིག་
བྱེད་རྐྱེན་བྱས་པ་ལས་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུ་དང་། དེའི་བདག་རྐྱེན་
ལས་སྤྲུལ་བའི་སྐུ་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། ། གང་དག་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་
ཐམས་ཅད་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ཡིན་ཞིང་། རྒྱུས་འགྱུར་གྱི་རིགས་
ཀྱིས་རིགས་ཀྱི་གོ་མི་ཆོད་པར་སྨྲ་བ་ནི་སྐྱུར་བ་འདེབས་པ་ཆེན་པོ་སྟེ།
དེ་ལྟ་ན་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གོ་མི་ཆོད་པར་ཐལ་
ལོ། ། ཁྱབ་སྟེ། རིགས་འདི་གཉིས་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གསུམ་
ཐོབ་པར་འདོད་པ་ཡིན། ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་སོ། ། ཁ་ཅིག་
རང་བཞིན་གནས་རིགས་འདུས་བྱས་ཀྱང་ཡོད་དེ། དྲི་བཅས་ཀྱི་....
སེམས་འོད་གསལ་བའི་བདག་ཉིད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཉེར་
ལེན་ཡིན་པས་རིགས་སུ་འདོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྨྲ་བ་
དང་། རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ནི་ལམ་ཐམས་ཅད་ལ་འདོད་ཅིང་།
དེའང་རིགས་དངོས་མིན་པར་སྨྲ་བར་བྱེད་དོ། ། འོན་ན་རྒྱུན་མཐའི་
ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པར་ཐལ།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ག་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པར་སྐབས་སྔ་ཕྱི་དག་ཏུ་ལན་མང་དུ་སྨྲས་པས་སོ། ། གཞན་ཡང་སེམས་སྐྱོང་བ་གསལ་རིག་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་ན་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་རིགས་ཞེས་བསྟན་ཏོ་ཞེས་པའི་ངེས་གཟུང་མི་འཐད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཉི་ཁྲི་སྣང་བར། རྣམ་རིག་པས་ཟག་མེད་ཀྱི་ས་བོན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་སྨྲས་པ་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་དེ་འདུས་བྱས་ཡིན་པས་རང་བཞིན་གྱི་སྒྲའི་དོན་མ་ཚང་ཞིང་། རང་བཞིན་གྱི་གནས་རིགས་དང་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་ཞེས་དགག་པ་བརྗོད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་སྐྱོ་བ་གསལ་རིག་དེ་ཉིད་བློ་བུར་གྱི་དྲི་མས་དག་པ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཡིན་པས། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་འདུས་བྱས་ཡོད་དོ། །ཞེས་སྨྲ་བ་ཡང་དགག་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་འདི་ཉེས་པ་དུ་མའི་གནས་སོ། ། ལུས་ཅན་ལ་ཡོད་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་སྦྲང་མའི་རྩི་དང་འདྲ། ། ཞེས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་རང་བཞིན་གནས་རིགས་བཤད་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་འདི་ནི་དྲི་བཅས་ཀྱི་ཁམས་ཙམ་མཚོན་པའི་དཔེ་སྟོན་པའི་སྐབས་ཡིན་པས།དྲི་བཅས་ཀྱི་ཁམས་ཙམ་ཤེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་བས། ཆོས་ཉིད་དྲི་བཅས་ལ་འདུས་བྱས་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་འགྱུར་རོ། ། དེས་ན་འདི་ནི་དྲི་མེད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟར། དྲི་བཅས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བྱས་པ་ཙམ་ཡིན་ནོ། ། འོ་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་རྣམ་དག་དེ་ཉིད་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ལ་རྒྱུ་བྱེད་པས་རིགས་སུ

འགྱུར་ཚུལ་དང་། རྐྱེན་བྱེད་པས་རིགས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་གཉིས་········
གསུངས་པ་ལས། དང་པོའི་དོན་ནི། རང་བཞིན་གནས་རིགས་
ཀྱིས་སྒྲུབ་པ་བསྐྱེད་པ་མིན་གྱི། འོན་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རང་
བཞིན་རྣམ་དག་འདི་ཡོད་ན། དྲི་མ་སེམས་རྒྱུད་ལ་གློ་བུར་བར་འགྱུར་
བས། དེ་བྲལ་བར་བྱེད་པས་སྒྲུབ་པ་འབྱུང་བ་འཐད་ལ། སེམས་ཀྱི་
ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་རྣམ་དག་མེད་ན་དྲི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་
འགྲོ་དགོས་པས། དེ་སེམས་རྒྱུད་ལ་འབྲལ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲུབ་པ་
འབྱུང་བ་མི་འཐད་ཅིང་། དེའི་ཕྱིར་རྒྱུ་དང་ཆོས་མཐུན་པས་རང་
བཞིན་གནས་རིགས་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། གཉིས་པ།
རྐྱེན་བྱེད་པས་རིགས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་ནི་ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་ཡོད་ན་རླུང་
དང་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པའི་གོ་སྐབས་འབྱེད་ལ། མེད་ན་མི་
འབྱེད་པས་དེ་དག་ནམ་མཁའ་ལ་རྟེན་པར་བཤད་པ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་ཆོས་
ཉིད་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཡོད་ན། སེམས་རྒྱུད་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་
ཡོན་ཏན་གནས་པའི་གོ་སྐབས་ཡོད་ཅིང་། མེད་ན་མེད་པས་དེའི་ཕྱིར་
རང་བཞིན་གནས་རིགས་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་
དུ། ས་ནི་ཆུ་ལ་ཆུ་རླུང་ལ། ། རླུང་ནི་མཁའ་ལ་རབ་ཏུ་གནས། །
མཁའ་ནི་ས་ཆུ་དག་དང་ནི། ། རླུང་གི་ཁམས་ལ་གནས་མ་ཡིན། །
དེ་བཞིན་ཕུང་པོ་ཁམས་དག་ནི། ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་དག་ལ་
གནས། ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཚུལ་བཞིན་མིན། ། ཡིད་བྱེད་
དག་ལ་རབ་ཏུ་གནས། ། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་ཡིད་བྱེད་ནི། །
སེམས་ཀྱི་དག་པ་ལ་རབ་གནས། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
དེ་བས་ན་རིགས་ཀྱི་དོན་མདོ་ཙམ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། གཉིས་པ་ཚིག་
གི་དོན་ལ། རིགས་ཀྱི་རང་བཞིན་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལ་རྩོད་པ་

སྟོང་ པ་ གཉིས། དང་ པོ་ ལ་ གསུམ་ ལས། མཚམས་ སྦྱར་ བ་ ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཇི་སྐད་བཤད་པ་དང་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ཡང་འབྱུང་བས་སྦྱོར་ལམ་གྱི་འོག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་འཆད་ཅིང་དེ་ཡང་རྟེན་ལ་རག་ལས་པས་ཐོག་མར་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་རིགས་འཆད་དོ། ། རྩ་བ་ནི། རྟོགས་པ་ཡི་ནི་ཞེས་སོགས་ཏེ། འགྲེལ་པར་བཤད་པས་ཤེས་སླའོ། ། འགྲེལ་བ་ལ་རྟེན་ཆོས་སྒྲུབ་པ་བཅུ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་གོ་རིམས་བཤད་པ། དེ་དག་གི་རྟེན་ཆོས་ཉིད་རིགས་སུ་བསྟན་པའོ། ། དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་ཐམས་ཅད་སྐྱོན་སེལ་པ་དང་། ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་བྱེད་པ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། དེ་ཡང་སྐྱོན་མ་བསལ་བར་ཡོན་ཏན་མི་འཐོབ་པས། དང་པོར་སྐྱོན་སེལ་ཚུལ་འཆད་ཅིང་དེ་ལ་ཡང་སེལ་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་མ་སྐྱེས་པར་སེལ་མི་ནུས་པས་གཉེན་པོ་ཐར་བཤད་ལ། གཉེན་པོ་ཡང་མངོན་གྱུར་མགོ་གནོན་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཐར་སྐྱེས་ནས་ས་བོན་སྤོང་བ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ཕྱིས་སྐྱེ་ལ། དེ་ ལ་ ཡང་ ཀུན་ བཏགས་ ཀྱི་ ས་ བོན་ ཐར་ སྤོང་ ཞིང་། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ས་བོན་ཕྱིས་སྤོང་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་རེ་ཞིག་དང་པོར་འཇིག་རྟེན་པའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་རྣམས་སོ། ། དེའི་འོག་ཏུ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་མཐོང་བ་སྒོམ་པའི་ལམ་དག་གོ། གཉེན་པོ་བསྟན་པ་དེའི་འོག་ཏུ་གཉེན་པོ་དེ་དག་གིས་སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་སྟོན་པ་ནི། གཉེན་པོ་དེ་དག་སྐྱེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་བྱ་སྤོང་ལ། ཚུལ་ཅི་ལྟར་སྤོང་ན། རྒྱུན་པོ་སླར་ནང་དུ་མི་ལྡོག་པར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱུང་བ་དང་སྒོ་འཕར་བཅད་པ་དུས་མཉམ་པ་ལྟར་གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དགག་

པ་དང་དུས་མཉམ་ཞིང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྐྱེས་པ་དང་། ངོས་སྐལ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འགག་པ་དུས་མཉམ་མོ། ། དེ་ལྟར་གཉེན་པོ་སྐྱོང་ཚུལ་བཤད་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་སྤངས་པའི་ངོ་བོ་བཤད་པ་ནི། སྤང་གཉེན་དེ་དག་བདེན་པར་མི་དམིགས་པས་དེ་དག་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤོང་བའོ། ། དེ་ལྟར་སྐྱོན་བསལ་ནས་ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་པས་དེའི་འོག་ཏུ་ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་སྟོན་ཅིང་། དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་ལ་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཐོབ་པར་དམན་པའི་གང་ཟག་ལས་མཐུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་མི་འཐོབ་པས་དེའི་འོག་ཏུ་ སྦྱིན་གྱི་སྨོན་ལམ་དང་། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་མི་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་སོ། ། དེ་ལྟར་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པ་ན། དེའི་འོག་ཏུ་དེ་དག་སྐྱེས་པས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་དང་ཐུན་མོངས་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་འཐོབ་བོ། ། དེ་ཐོབ་པ་ན་གཞན་དོན་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་བྱེད་ནུས་པས་དེའི་འོག་ཏུ་གཞན་དོན་གྱི་སྒྲུབ་པ་འཆད་ལ། དེ་ལ་ཡང་གནས་སྐབས་ཀྱི་གཞན་དོན་ཕུན་ཚོགས་སྟོན་དུ་སོང་བ་ལས་མཐར་ཐུག་གི་གཞན་དོན་ཕུན་ཚོགས་འབྱུང་དགོས་པས་དང་པོར་གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གཞུག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྷེམ་པོར་དགོངས་པའི་སྒོ་ནས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་དགོད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་གོ་རིམས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་འཆད་དོ། ། འདིར་ལྷེམ་དགོངས་རྣམ་པ་བཞི་ལས་གཞུག་པ་ལ་ལྷེམ་པོར་དགོངས་པ་ནི་ཕྱི་རོལ་པ་བསྟན་པ་ལ་གཞུག་པའི་ཕྱིར་དུ། གང་ཟག་བདེན་པར་ཡོད་པ་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། ། མཚན་ཉིད་ལ་ལྷེམ་པོར་དགོངས་པ་ནི།

སེམས་ཙམ་པ་དང་། མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་དགོངས་ནས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཚན་ཉིད་མེད་པར་བཤད་པ་ལ་འདོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་དགོངས་པ་ངེས་འགྲེལ་སོགས་སུ་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་ལ་གཟུང་དགོས་སོ། །ཁ་ཅིག་འདིར་མངོན་པ་ལས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་གསུངས་པ་ལ་འདོད་དོ། ། ཞེས་ཟེར་བ་ནི། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཁས་ལེན་པ་མི་ཤེས་པས་གྲུབ་མཐའ་ལ་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པར་གསལ་བར་བྱས་སོ། ། གཉེན་པོ་ལ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་ནི། དགོངས་པ་ཅན་བཞི་སྟེ། དེ་ཡང་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ལ་བརྙས་པའི་གཉེན་པོར་མཉམ་པ་ཉིད་གསུམ་ལ་དགོངས་ནས། ང་དེའི་ཚེ་སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་གཟིགས་སུ་གྱུར་ཏོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། ། མཉམ་པ་གསུམ་ནི། རྒྱུ་ཚོགས་གཉིས། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ། གཞན་དོན་འཕྲིན་ལས་མཉམ་པའོ། ། དོན་གཞན་ལ་དགོངས་པ་ནི། ལས་དང་སྲིད་པ་སྤང་བྱ་ཞིང་། ། སྲུར་བའི་རྣམ་ཤེས་མཆོག་འཛིན་གཉིས། ། སྐྱེ་མཆེད་ཡུལ་དང་བཅས་བཅོམ་ན། ། མི་དེ་དག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། ། ཞེས་པའི་དོན་ལ་དགོངས་ནས། ཕ་དང་མ་ནི་བསད་བྱ་ཞིང་། ། ཞེས་སོགས······གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དུས་གཞན་ལ་དགོངས་པ་ནི། བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་སྨོན་ལམ་བཏབ་པ་ཙམ་གྱིས་དེར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། ། གང་ཟག་གི་བསམ་པ་ལ་དགོངས་པ་ནི། སྦྱིན་པ་ལ་མཆོག་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོར། སྦྱིན་པ་ལ་སྨད་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་བསྔགས་པ་ལྟ་བུའོ། ། བསྒྱུར་པ་ལ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་ནི། རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་ཡི་གེ་རྣམས་མ་གྲགས་པའི་དོན་ཟབ་མོ་སྟོན་

ཁྱད་དུ་བསྒྱུར་པ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། སྙིང་པོ་མེད་ལ་སྙིང་པོར་ཤེས། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་ལེགས་པར་གནས། ། ཉོན་མོངས་པས་ནི་རབ་ཉོན་མོངས། ། བྱང་ཆུབ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ལ་སྙིང་པོ་ནི་རྣམ་གཡེང་ངོ་། ། དེ་མེད་པ་ལ་སྙིང་པོར་ཤེས། ཞེས་པས། ཞི་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་བསྟན་ཏོ། ། རྟག་སོགས་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་ལེགས་པར་གནས། ཞེས་པས་མི་རྟག་སོགས་བདེན་པའི་རྣམ་པ་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་བསྟན་ལ། ཡུན་རིང་པོར་གཞན་དོན་གྱི་དཀའ་སྤྱད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་རབ་ཏུ་ཉོན་མོངས། ཞེས་པས་སྙིང་རྗེ་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་སྒོམ་ཞིང་། སྙིང་རྗེས་གཞན་དོན་ལ་འབད་ན་བྱང་ཆུབ་དམ་པ་ཐོབ་ཅེས་པའོ། ། དེ་ཡང་དགོས་པའི་དབང་གིས་ལྡེམ་པོའི་ངག་གམ། སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མིན་པས་གསུངས་པ་ནི་ལྡེམ་དགོངས་ཡིན་ལ། དགོངས་གཞི་གཙོ་བོ་གྱུར་པ་ནི་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་ཞིང་། དགོངས་པ་ཅན་ལ་ལྡེམ་དགོངས་ཀྱིས་ཁྱབ་ལ། ལྡེམ་དགོངས་ལ། དགོངས་པ་ཅན་གྱིས་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་བཟུང་དུ་མི་རུང་བ་ལ…… དགོངས་གཞི་ཡོད་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ལྟར་གནས་སྐབས་ཀྱི་གཞན་དོན་ཕུན་ཚོགས་ལས་དེའི་འོག་ཏུ་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པར་མཚན་མ་མེད་ཅིང་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཕྱིན་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ནི་སྒྲུབ་པ་བཅུ་གསུམ་གྱི་གོ་རིམས་ཡིན་ནོ། ། གཉིས་པ་ནི། སྒོམ་བྱུང་གི་ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པ་བཅུ་གསུམ་པོ་འདིར་གྲངས་ངེས་ཏེ། འདིས་ཀྱང་རྣམ་མཁྱེན་དོན་དུ་གཉེར་པའི་སྐྱེས་བུའི་དོན་ཐམས་ཅད་མ་ཚང་བ་མེད་པར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ཡང་ཚོགས་ལམ་ནི་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་གཙོ་

ཕོར་གྱུར་པས་རིགས་སད་བྱེད་ཀྱི་རྐྱེན་ཡིན་གྱི་རིགས་སད་པའི་སྒོམ་བྱུང་གི་གནས་སྐབས་མིན་པས་འདིར་མ་སྨོས་སོ། ། འགྲེལ་གཞུང་སྔ་མ་རྣམས་ལ་ངག་དོན་སོ་སོར་འགོད་ན། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། ཉེན་ཆོས་བཅུ་གསུམ་གྱི་དང་པོར་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་བྱུང་གི་རྟོགས་པ་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་སོགས་སོ། ། སྤར་བཤད་གོ་རིམ་ལ་དཔགས་ཏེ་དགོད་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཐ་དད་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམ་པ་བཅུ་གསུམ་པོའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཞེས་བསྟན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་གཞི་གྱུར་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གཞུང་འདི་རྟེན་ལ་རིགས་ཞེས་བྱ། ཞེས་པའི་འགྲེལ་བ་ཡིན་པས་དོན་བསྡུར་འཆད་པ་ནོར་རོ། གཉིས་པ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ། རྩོད་པ་དགོད་པ་དང་ལན་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། སྔ་འགྲེལ་ནི། གལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཁོ་ན་འཕགས་པའི་ཆོས་རྟོགས་པར་འགྱུར་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོས་ཉིད་ཐ་ན་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ཡིན་ན། འོ་ན་ནི་དེའི་ཆོ་ཆོས་ཉིད་དེ་ནི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁོ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་མིན་ནོ་སྙམ་པའི་སྐྱེ་བོ་བློ་གྲོས་དམན་པའི་ངོར་དོགས་པ་བསུ་བར་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ། རྩ་བ་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་ནི་ཐ་དད་དུ་རུང་པ་མིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཁོ་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཡིན་པ་གང་ཞིག ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་

དབྱིངས་ལ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཡིན་པར་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལན་ལ། རྒྱུའི་སྒོ་ནས་རིགས་གསུམ་དུ་འབྱེད་པའི་ལན་དང་། རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་རིགས་གསུམ་དུ་འབྱེད་པའི་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟོགས་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཙམ་དང་། བདག་མེད་ཕྱེད་དང་གཉིས་དང་། འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རིམ་གྱིས་གང་ཟག་གང་ལ་རྟོགས་པ་དེ་དག་གང་དམིགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་འཕགས་པའི་ཆོས་རྟོགས་པར་བྱ་པའི་ཕྱིར་གང་ཟག་དེ་དང་དེའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་རྟོགས་པ་དེ་དང་དེའི་རྒྱུའི་ངོ་བོར་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་སྒོ་ནས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཉིད་དུ་ཐ་སྙད་འདོགས་སོ་ཞེས་བྱ་པའི་ལན་ཞིག་ཀྱང་རྗེ་བཙུན་གྱིས་གཟིགས་ཤིང་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་ཀྱི་དོན་བསྒྲུབ་པའི་རྒྱུ་བྱེད་པ་ལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ངག་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཆོས་དབྱིངས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཏུ་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིག་སོ་སོར་དབྱེར་མི་རུང་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་འཕགས་ཆོས་སོ་སོའི་རྒྱུ་བྱེད་པར་རྣམ་པར་བཞག་པའི་སྒོ་ནས་རིགས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདིར་གང་དག་ཇི་ལྟར་ཞེས་པ་དཔེ་སྟོན་པའི་གཞུང་ལ་སྦྱར་པའི་བཤད་པ་བྱེད་པ་ནི་རྣམ་པར་མ་བརྟགས་པ་སྟེ། ཉི་ཁྲི་སྣང་པ་ལས། ཇི་ལྟར་དམིགས་པ་ན་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་པ་དེ་ལྟར་རིགས་ཡིན་པར་བརྗོད་པ་དེས་ན། འདིར་ཏ་ཙང་ཐལ་པ་ཅི་སྟེ་ཚོལ་བར་བྱེད། ཅེས་གསུངས་པའང་དཔེ་སྟོན་བྱེད་དུ་ཐལ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་དང་དོན་གཅིག་པས་སོ། ། གཞན་ཡང་ཆོས་དབྱིངས་རིགས་ཡིན་ན། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་སོ་སོར་དབྱེར་

མི་རུང་ངོ་། ། ཞེས་པའི་རྩོད་པའི་ལན་འདེབས་པ་ན། རིགས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པའི་རིམ་གྱིས་རིགས་སོ་སོར་དབྱེར་རུང་བ་དཔེ་བརྗོད་དུ་བྱས་ནས་དོན་ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་ལན་དུ་སྨྲ། དེ་རུ་མ་ཟད། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དམིགས་པའི་འཕགས་པ་གསུམ་པོ་གང་གི་ཆོས་རྟོགས་པའི་རྒྱུའི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་སྒོ་ནས་ཞེས་པའི་བཤད་པ་བྱེད་པ་ནི། ཉན་རང་འཕགས་པའི་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ་དམིགས་པར་སྨྲས་པ་དང་། ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མེད་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྨྲས་པ་དངོས་སུ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། ། དེ་བས་ན་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུ་བྱེད་པ་དང་། རྟེན་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་རིགས་སུ་འཇོག་ཚུལ་གཉིས་གསུངས་པའི་ཕྱི་མ་ལ་བརྟེན་པའི་ལན་རྩ་བས་དངོས་སུ་གསུངས་ཤིང་། སྔ་མའི་སྒོ་ནས་ལན་གདབ་ཚུལ་འགྲེལ་བས་ཁ་བསྐངས་པ་ཡིན་ནོ། ། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། དེ་ལྟ་སོད་ཀྱི་སླ་ཆོས་ཉིད་དེ་གོ་སླ་བར་བྱ་བའི་དོན་དུ་འཛིག་རྟེན་པའི་དངགས་སམ་ཐ་སྙད་ཀྱིས་ལན་གཞན་དུ······ གསུངས་སོ། ། རྩ་བ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཏུ་འདྲ་ཡང་རིགས་གསུམ་དུ་དབྱེར་མི་རུང་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། དེར་འདི་ཡང་། བརྟེན་པའི་ཆོས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྟེན་ཆོས་དབྱིངས་དེ་ཡི་དབྱེ་བ་རིགས་གསུམ་དུ་ཡོངས་སུ་བརྗོད་ནུས་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པ་ནི། དཔེར་ན་འཇིམ་པའི་ཕུང་པོ་གཅིག་ལས་མངོན་པར་གྲུབ་ཅིང་མེ་ལྕེ་གཅིག་གིས་སོ་བཏང་བའི་རྟེན་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རིགས་གཅིག་ཀྱང་རྟེན་པ་སྦྲང་རྩི་དང་ཞོ་ཁ་ར་ལ་སོགས་པ་བླུག་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་དང་། དེའི་སྣོད་ཐ་དད་པར་འབྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བརྟེན་པའི་ཆོས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པ་རྟོགས་པར་བྱ་

བ་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟེན་རིགས་ཐ་དད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། ། ངག་དོན་ཚ་བ་བཞིན་ནོ། །

༥. སྒྲུབ་པའི་ཡུལ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་སྒྲུབ་པའི་ཡུལ་ལ་གསུམ་ལས། མཚམས་སྦྱར་ནི། ཇི་སྐད་ཅེས་སོགས་སོ། ། རྩ་བ་ནི། དམིགས་པ་ཞེས་སོགས་ཏེ། འགྲེལ་པ་བཤད་པས་ཤེས་སླའོ། ། འགྲེལ་པ་ལ་ཚིག་དོན་བཤད་པ་དང་། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། དེ་དག་ཀུན་སྒྲུབ་པའི་དམིགས་པར་བསྟན་པ་གྲངས་ངེས་དང་བཅས་པའོ། ། དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚེ་རེ་ཤིག་དང་པོར་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་སྟེ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ཉིད་དང་། སྲོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ལུས་ཀྱི་ལས་ལ་སོགས་པ་ལ། ཕྱེ་བྲག་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་སྤྱིར་དམིགས་ནས་རིམ་བཞིན་དུ། བླང་བྱ་དང་། དོར་བྱ་དང་། བཏང་སྙོམས་སུ་བྱ་བར་ཡོངས་སུ་གཅོད་དོ། ། དེའི་འོག་ཏུ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཉིད་འཇིག་རྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་པོའི་དབྱེ་བ་བཞི་ཉིད་ཀྱིས་དམིགས་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ཕྱེ་ནས་ཡོངས་སུ་གཅོད་དོ། ། འདི་ལྟར་གྲངས་བཞིན་དུ་བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་དང་འབྲེལ་པའི་ཕུང་པོ་ལྔས་བསྡུས་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་བསམ་གཏན་དང་། འཕགས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། ཞི་གནས་དམན་པ་དང་། ཕྱི་མ་ཞི་གནས་མཆོག་ཏུ་ཡོངས་སུ་གཅོད་དོ། ། དེའི་འོག་ཏུ་ཟག་བཅས་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་སོགས་པ་ནི་བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་

གཉེན་པོ་མིན་ཞིང་། དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བཞི་ལ་སོགས་པ་ནི་དེར་ལྟ་བའི་གཉེན་པོ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལྷག་མཐོང་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་གཅོད་དོ། ། དེ་ལྟར་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ཡེ་ཤེས་དེ་དག་གིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་གཞི་ལའང་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལ་རག་ལས་པ་འདོད་པའི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་དང་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་མི་ལྟོས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་གཅོད་དོ། ། དེའི་འོག་ཏུ་ཡེ་ཤེས་དེ་དག་གིས་གཞི་བདེན་གཉིས་ལ་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་པའི་འབྲས་བུ་ཡང་འཕགས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་བའི་བསམ་གཏན་བཞི་སོགས་ནི་ཐུན་མོང་གི་ཡོན་ཏན་དང་། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཅན་སྟོབས་བཅུ་སོགས་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་དོ། ། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་……སེམས་ཀྱི་གོང་དུ་བཤད་པ་ཇི་ལྟ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་གོ་རིམས་ཀྱིས་དམིགས་པས་ནའོ། ། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྣམ་པ་བཅུ་གཅིག་གོ། ཁྱོད་ལ་དགེ་སོགས་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་རྣམས་ཡོད་པས་སོ། ། གཞན་དག་གཞུང་འདི་དོན་བསྡུ་བྱེད་པ་དང་། རྩ་བའི་ཀ་ང་པ་དང་པོ་མདོར་བསྟན་དུ་བྱེད་པ་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་ཞེས་སོགས་འདི་ཀ་ང་པ་དང་པོའི་འགྲེལ་བ་ཡིན་པས་སོ། ། གཞན་དུ་ན་དེའི་འགྲེལ་པ་གང་ཡིན་སྨྲོས་ཤིག རྩ་འགྲེལ་ཀུན་ལ་ངག་དོན་ནི། དགེ་སོགས་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་བླང་དོར་བཏང་སྙོམས་སུ་བྱ་བ་སོགས་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། ། གཉིས་པ་

མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། རྣམ་རིག་པའི་འདོད་པ་འགོག་ཚུལ་བཤད་པ་
དང་། རིགས་དང་དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་
པོ་ནི། ཉི་ཁྲི་སྣང་བར། རྣམ་རིག་པའི་འདོད་པ་འགོག་པའི་ཚུལ་
གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་དུ་བླངས་པའི་དོན་
བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཡང་དང་པོར་རྣམ་རིག་པའི་འདོད་པ་ལ་
སྐྱོན་བརྗོད་པ་ནི། འགྲེལ་ཆེན་ལས། གང་དག་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
རྟག་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་དམིགས་པ་
ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་སེམས་པ་དེ་དག་གིས་རྟག་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། ། གོང་ནས་གོང་དུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཁྱད་པར་དུ་འགྲོ་
བ་ཇི་ལྟར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེའི་དོན་ནི། རྣམ་རིག་
པས་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་
པར་འདོད་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཐར་
དྲི་མ་དང་བཅས་པ་ལ། ཕྱིས་ལམ་སྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་དྲི་མས་དག་པ་
གོང་ནས་གོང་དུ་འཕྲོར་མེད་པར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་དེ་བདེན་པར་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དྲི་བཅས་སུ་བདེན་པར་གྲུབ་ན་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དུ་དྲི་བཅས་དེ་ཉིད་དུ་གནས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
ཆོས་ཉིད་དྲི་བཅས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དེར་བདེན་པར་གྲུབ་ན་གནས་
སྐབས་དེ་གནས་ལུགས་སུ་འགྱུར་བས་ནམ་ཡང་མི་འདོར་དགོས་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་བྱའོ། ། དེ་ལ་སེམས་ཙམ་པའི་སྐྱོན་སྤོང་པ་འགོག་པ་
ནི། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཆུ་ཁམས་གསེར་དང་ནམ་མཁའ་རྣམས། །
དག་པ་བཞིན་དུ་དག་པར་འདོད། ། ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་
ལྟ་ན་ནི་དག་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ནོ་ཞེས་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་
ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མངོན་

པར་ཞེན་པ་དོན་གྱིས་འཕངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་བས་ན་མི་མཐུན་པ་དང་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོགས་པ་སྤྲང་བ་མེད་པས་ཕྱོགས་གཅིག་ པའི་ དག་ པར་ ཐལ་ པར་ འགྱུར་ རོ། ། ཞེས་ གསུངས་ ཏེ། དེའི་དོན་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་ནི། རྒྱུ་དང་གསེར་གྱི་ངོ་བོ་བསལ་ནས་དག་པ་བྱེད་པ་མིན་གྱི་དེ་དག་རྟོག་མ་དང་དྲི་མ་སེལ་པ་ལྟར། ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་དག་དེ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་བདེན་པར་གྲུབ་ཀྱང་། དེ་ཉིད་གཉེན་པོས་སྦྱོང་པར་བྱེད་པ་མིན་གྱི་དེ་ལ་སྒྲིབ་པའི་དྲི་མ་སྦྱོང་པ་ཡིན་པས། ཆོས་ཉིད་བདེན་པར་གྲུབ་ན་དྲི་མ་སྦྱངས་པའི་དག་པ་ཁྱད་པར་དུ་འགྲོར་མེད་པར་ཐལ་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཆོས་ཉིད་ལ་སྒྲིབ་པའི་དྲི་མ་སྦྱོང་པའི་གཉེན་པོ་ཆོས་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་བདེན་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། ཡུལ་བདེན་པར་གྲུབ་ནས་དེའི་ཡུལ་ཅན་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པར་འགལ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་དྲི་མ་བདེན་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། གཉེན་པོ་ཡེ་ཤེས་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བྱ་བྱེད་གཉིས་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུང་པ་མེད་ན་དེ་འཛིན་མེད། ཅེས་ཁྱོད་རང་གིས་ཁས་བླངས་པ་དང་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཐལ་པ་དེ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་སྤྲང་གཉེན་གཉིས་ཀ་ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པར་བྱེད་ན་ནི་ཆོས་ཉིད་ལ་སྒྲིབ་པའི་དྲི་མ་དང་། ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་མི་མཐུན་པ་དང་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་དུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དྲི་མ་བདེན་པར་གྲུབ་ན་ནམ་ཡང་མེད་པར་མི་འགྱུར་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྐྱོན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤྲང་པ་མེད་པར་སོ་ན་གནས་པས་ཆོས་ཉིད་དེ་དག་པ་ཕྱོགས་གཅིག་པའི་རང་བཞིན་རྣམ་

དག་ཁོ་ནར་གནས་ནས་གློ་བུར་དྲི་བྲལ་གྱི་དག་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའོ། ། དབུ་མ་པ་རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་པ་ནི། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལྟར་ན། རབ་འབྱོར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་བྱ་བས་དམིགས་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ཉེས་པ་མེད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པར་བརྗོད་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་སྒྲིབ་པ་དེ་རིམ་གྱིས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པ་ནི་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེའི་དོན་ནི། ཁྱེད་ལྟར་ནའང་། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དམིགས་པ་དངོས་མེད་དུ་ཁས་བླངས་པས། དེ་ལ་དྲི་མ་དག་པ་མི་རུང་པའི་སྐྱོན་སྤར་བཤད་པ་རྣམས་མཚུངས་སམ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། ཁོ་བོས་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་དཔྱད་པ་ན་བདེན་པའི་དངོས་པོར་མེད་པ་དེ་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པར་ཁས་བླངས་ཀྱི། དངོས་པོ་ཅི་ཡང་མེད་པ་ཙམ་དམིགས་པར་ཁས་མ་བླངས་ལ། དེ་འདྲའི་དངོས་མེད་དེ་ཡང་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་ཀྱི། ཁྱོད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལྟར་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ལྟ་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་སྒྲིབ་པའི་བློ་ལ་ཀུན་རྫོབ་འདི་དག་བདེན་པར་སྣང་པ་རིམ་གྱིས་དག་ནས། མཉམ་བཞག་ཏུ་ཆོས་ཉིད་དེ་ལ་དམིགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཀུན་རྫོབ་འདི་དག་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པ་ཇི་ཆེར་འགྱུར་བ་ནི། རྣམ་པར་དག་པ་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། བརྒལ་ལན་འདི་དག་གི་དོན་ལ་སྔར་གཞན་དག་གིས་ཕྱོགས་ཙམ་ཡང་མ་མཐོང་བར་

སྣང་བས། ཁོ་བོ་འབའ་ཞིག་གིས་འདི་ལྟར་དུ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་བཤད་པ་ལ་འཕགས་པ་དང་སློབ་དཔོན་ཐུགས་རངས་པར་མཛོད་ཅིག
གཉིས་པ་ནི། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་བྱས་ན། རང་བཞིན་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ནི་རིགས་ཡིན་ལ་རྣམ་འགྱུར་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ནི་
དམིགས་པ་ཡིན་པས་གཉིས་ཀ་ཡང་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དགག་པ་མེད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་རིགས་ནི་ཆོས་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན་ལ།
དམིགས་པ་ལ་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པས། རིགས་དང་དམིགས་པ་མི་འགལ་ལོ་ཞེས་བྱ་པའི་དོན་ནོ། །

༨. སྒྲུབ་པའི་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་སྒྲུབ་པའི་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྤྱིའི་དོན་ལ། ངོ་བོ། དབྱེ་བ། ས་‥‥‥
མཚམས། གྲངས་དང་། གོ་རིམས་ངེས་པའོ། ། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་པའི་མཚན་ཉིད། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པ་
ཉམས་སུ་ལེན་པའི་དགོས་པ། གཉིས་པ་དབྱེ་ན། སེམས་ཆེན་པོ། སྤོང་པ་ཆེན་པོ། རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྡོ་རྗེ་ལྟ་
བུའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་འཁོར་དང་བཅས་པའོ། ། དེ་ཡང་སེམས་འདིས་
རང་ཉིད་སེམས་ཅན་གྱི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་དང་། སྡེ་ཆེན་པོ་ཀུན་གྱི་
མཆོག་ཉིད་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། ། སེམས་ཅན་གྱི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་ནི། འཁོར་པའི་སེམས་ཅན་སྤྱི་དང་། སྡེ་
ཆེན་པོ་ནི་ཞུགས་པ་དང་གནས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་སོ། ། གཉིས་
པ་ནི། བདག་གཉིས་སུ་ལྟ་བ་ཅི་རིགས་པའམ། མ་ལུས་པར་སྤངས་

པ་དང་། གསུམ་པ་ནི། བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་པའོ། ། ས་མཚམས་ནི། འདི་དག་རེ་རེ་ལ་ཡང་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གཉིས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས། དང་པོ་ཐེག་ཆེན་ཚོགས་ལམ་ནས་ཡོད་ཅིང་། གཉིས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡོད་པ་ཞེས་པར་བྱ་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་ལས་དང་པོ་པ་དང་། མོས་པ་སྤྱོད་པ་་་སོགས་ནའང་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འདི་ལ་སེམས་ཆེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། ། ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་བ་དང་། ཉི་ཁྲི་སྣང་བར་ཡང་། སེམས་ཆེན་པོ་དང་རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀ་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་ཡོད་པར་དངོས་སུ་བཤད་པས་སོ། ། བཞི་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་ཕ་རོལ་གྱི་སྡེ་གཞོམ་པར་འདོད་པ་དག མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་དགྲ་གཞོམ་པ་དང་། ཡུལ་འཁོར་ལ་སོགས་པར་ཁྱད་པར་རྟོགས་པ་བྱ་བ་ཐོབ་པ་དང་། རང་ཉིད་འགྲན་ཟླ་མེད་པའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་སྟེ། གསུམ་པོ་འདི་ཙམ་ཞིག་གི་དོན་དུ་གཡུལ་སྤྲོད་པ་ལ་འཇུག་པ་བཞིན་དུ། བྱང་སེམས་ཀྱང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་དང་། རྟོགས་བྱ་མ་ལུས་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དང་། དེའི་སྒོ་ནས་རང་ཉིད་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་སྟེ། གསུམ་པོ་འདི་ཙམ་གྱི་དོན་དུ་ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཡིན་པས། ཆེད་དུ་བྱ་བ་གསུམ་པོ་འདིར་གྲངས་ངེས་ལ། དེ་ཡང་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་སེམས་ཆེན་པོ་དང་པོར་བསྟན་ཅིང་། དེ་ཉིད་ཀྱང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་ལུས་པ་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་ཐོབ་དགོས་པས། དེའི་འོག་ཏུ་སྤོང་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་ལ། སྤང་བྱའང་རྟོགས་བྱ་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་སྤང་དགོས་པས། དེའི་འོག་ཏུ་རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་ཏོ། ། གཉིས་པ་ཚིག་དོན་ལ་གསུམ་ལས།

མཚམས་སྦྱར་ནི། དམིགས་པ་ཞེས་སོགས་སོ། ། རྩ་བ་ནི། ཤེས་པར་བྱའོ། ། གང་ན་ཆེད་དུ་བྱ་བ་འདིའོ། ། གང་གིས་ན། རང་འབྱུང་བྱང་སེམས་ཀྱིའོ། ། གང་གི་སྒོ་ནས་ན་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱིས་སོ། ། གསུམ་པོ་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་མཆོག་ཉིད་དུ་བྱེད་པའི་སེམས་ཆེན་པོ་དང་། སྤོང་པ་ཆེན་པོ་དང་། རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་དང་གསུམ་པོའོ། ། འགྲེལ་པ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་པར་འགྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། ། དེའི་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་ཆེན་པོ་ཉིད་གསུམ་དང་ལྡན་པས་སོ། ། དེར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་མཆོག་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་། སྤོང་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་། རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱང་སེམས་སྒྲུབ་པ་ལ་འཇུག་པ་དེའི་ཕྱིར། རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་ལ་ངག་དོན་ནི། ཆེན་པོ་གསུམ་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་གང་གི་དོན་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༧. གོ་སྒྲུབ་བཤད་པ།

བཞི་པ་སྒྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ལ་གཉིས་ལས། སྤྱིའི་དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད། སེམས་བསྐྱེད་ལ་གནས་ནས་རང་གཞན་གྱི་དོན་རྩོམ་ཞིང་། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་ཆེད་དུ་བརྩོན་པའི་བྱ་བ། དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། གནས་རྩོམ་འབྲས་བུ་འབྱུང་པ་ཆེ་བདག་ཉིད། ། རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པར་བརྟགས། །

ཞེས་སོ། ། དབྱེ་ན་བཞི་ལས། གོ་ཆའི་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད། རང་གཞན་གྱི་དོན་དུ་ཕྱིན་དྲུག་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བསམས་པས་གོ་བགོས་པའི་བྱ་བ། ས་མཐའ་ཚོགས་ལམ་ནས་ཡོད་དོ། ། འཇུག་པའི་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད། རྒྱུའམ་འབྲས་བུའི་ཐེག་ཆེན་ལ་སྦྱོར་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་དངོས་སུ་གཏོན་པའི་བྱ་བ། ས་མཐའ་ཐེག་ཆེན་གྱི་དྲོད་ནས་ཡོད་དེ། ཆོས་ཉིད་ལ་སྒོམ་བྱུང་གི་རྟོགས་པ་སྐྱེས་པས་སོ། ། ཚོགས་སྒྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཟག་པ་མེད་པའི་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་དཔུང་དངོས་སུ་གསོག་པའི་བྱ་བ། ས་མཐའ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ནས་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ཟག་མེད་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་ཡོད་པས། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་དངོས་སུ་གསོག་པའི་བྱ་བའི་ས་མཐའ་དེ་ནས་ཡོད་པས་སོ། ། དེས་ན་ཚོགས་སྒྲུབ་ཀྱི་གསག་བྱའི་ཚོགས་ནི་གཙོ་བོར་ཟག་མེད་ཡིན་པས་མཐོང་པ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་དང་། ཞེས་སྦྱོར་ལམ་མ་སྨོས་པ་ཡིན་ལ། དེ་དངོས་སུ་གསོག་པའི་བྱ་བ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ན་ཡོད་པས། ཐོགས་མེད་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ནི་བརྩེ་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ། གཟུངས་ཀྱི་བར་ནི་མངོན་སུམ་དུ་སྦྱོར་པའི་རང་བཞིན་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོས་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་ལ། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། ། ངེས་འབྱུང་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད། རྣམ་མཁྱེན་ནམ་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གང་རུང་དུ་དེ་མ་ཐག་ངེས་པར་འབྱིན་པའི་བྱ་བ། ས་མཚམས་ས་བཅུ་པ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་ལ། ཕྱིས་ཀྱི་ཊཱི་ཀ་བྱེད་དག་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་འབྱུང་བས་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་ཡང་། ཁྱད་པར་ལམ་ནི་དག་ས་ཙམ་མིན་གྱི། ས་བཅུ་པ་ཡིན་ཏེ། ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དང་།

རྟོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་གཞན་མ་བཤད་པས་སོ། ། ཅིའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་པ་བཞིར་ངེས་ཤེ་ན། སྦྱོར་སྒྲུབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་བསམ་སྦྱོར་གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང་། སྦྱོར་པའང་སྦྱོར་པ་ཙམ་དང་ཁྱད་པར་ཅན་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། ཁྱད་པར་ཅན་ལའང་རྒྱུ་གསོག་པ་དང་། འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་སྦྱོར་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གོ་རིམས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དམག་དཔོན་དག་ཐོག་མར་རང་ཉིད་གོ་དགོས། དེའི་འོག་ཏུ་ཕྱིར་འབྱུང་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་རྩོམ། དེའི་འོག་ཏུ་དཔུང་གསོག དེའི་འོག་ཏུ་གཡུལ་སྤྲད་དེ། ཕ་རོལ་གྱི་སྡེ་བཅོམ་ནས་ཡུལ་ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་མཐུན་པར་འདིའི་གོ་རིམས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། ། གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ། དྲི་བས་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། དེའི་ལན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་སོགས་སོ། ། གཉིས་པ་ལ། དབྱེ་གཞི། དབྱེ་བ། ས་མཚམས། ཕྱེ་པ་སོ་སོའི་ངོ་བོའོ། ། དང་པོ་ནི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ལ་དམིགས་ནས་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ནི་སྦྱོར་དགེ་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པ་ཅན་ཡིན་པས་དེ་འདྲའི་བྱ་བ་དང་། དེ་ལྟར་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བཞི་ལ། མངོན་པར་རྟོགས་པ་རེ་རེ་ཞིང་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་གི་རྟེན་ཅན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བྱ་བ་ནི་སྒྲུབ་པ་སྟེ། ། ངག་དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་ཚོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། མཁྱེན་གསུམ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་པའམ། སྦྱོར་བའི་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལྡན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྔ་རབས་པ་དག སྤྱིའི་སྒྲུབ་པ་དང་བྱེ་བྲག་གིས་སྒྲུབ་པ་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་

བྱེད་དོ། ། གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། གོ་ཆ་དང་། འཇུག་པ་དང་། ཚོགས་དང་། ངེས་པར་འབྱུང་བའོ། ། གསུམ་པ་ས་མཚམས་ནི། དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་བཞི་གོ་རིམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ས་མཚམས་དང་སྦྱར་ན། མ་མཐའ་བརྒྱད་པས་སྦྱོར་པ་ཚོགས་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་གོ་ཆ་དང་། མ་མཐའ་དངོས་སུ་སྦྱོར་པའི་སོས་སྤྱོད་ཀྱི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་འཇུག་པ་དང་། མངོན་སུམ་དུ་སྦྱོར་པ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་དང་མཐོང་པ་དང་སྒོམ་པའི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཚོགས་དང་། ས་བཅུ་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་འབྱུང་བ་རྣམས་སོ། ། འདི་ལྟར་བྱས་ན་འགྲེལ་ཆེན་དུ། དེ་ལ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། གོ་ཆ་དང་འཇུག་པའི་སྒྲུབ་པ་དག་ནི། གོ་རིམས་བཞིན་དུ་བརྒྱད་པ་དང་། དངོས་སུ་སྦྱོར་པའི་ནང་བཞིན་ཚོགས་དང་སོས་པ་སྤྱོད་པའི་སས་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཚོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ནི། བརྩེ་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ་གཟུངས་ཀྱི་བར་ནི་མངོན་སུམ་དུ་སྦྱོར་པའི་རང་བཞིན་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོས་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ། ། ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་པའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ནི། མཐོང་པའི་ལམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་ནི་སྒྲུབ་པའི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ནི་ལམ་གཉིས་ཀའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ལ། ངེས་པར་འབྱུང་པའི་སྒྲུབ་པ་ནི་སྒོམ་པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་བཤད་དོ། ། དེ་ལྟར་སྦྱོར་པ་དང་། མཐོང་པ་དང་། སྒོམ་པ་དང་། ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད། གོ་ཆ་དང་། འཇུག་པ་དང་། ཚོགས་དང་། ངེས་པར་འབྱུང་བ་རྣམས་

ཞེས་གསུངས་པ་ལེགས་པར་བཤད་པར་འགྱུར་རོ། ། དེ་ཡང་རྩ་བར་སྒྲུབ་པའི་དབྱེ་བ་བཞི་པོ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་མ་གཏོགས། དབྱེ་གཞི་དང་། ས་མཚམས་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པ་འགྲེལ་པས་ཁ་བསྐངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བཞི་བ། ཕྱི་བ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ལ་བཞི་ལས། གོ་སྒྲུབ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། བཞི་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་བསམ་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དང་པོ་གོ་ཆའི་སྒྲུབ་པ་གསུངས་པ། རྩ་བ་ནི། སོ་སོར་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་དེ་དག་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་བསྡུས་པ་ཡིས་གོ་ཆའི་སྒྲུབ་པ་གང་ཡིན་དེ་དྲུག་ཚན་དྲུག་གིས་མདོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བཤད་དོ། ། འགྲེལ་བ་ལ། སོ་སོར་འབྱེད་ཚུལ་དང་། དྲུག་ཏུ་བསྡུས་ཚུལ་ལོ། ། དང་པོ་ནི། སྦྱིན་པའི་གོ་ཆ་བཤད་པ་དང་། ཚུལ་དེ་གཞན་ལ་བསྒྲེ་བའོ། ། དང་པོ་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། དེའི་ངོ་བོ་སྦྱིན་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་སྤོང་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་སྙན་པར་སྨྲ་བ་ཉིད་བཟོད་པ་བཟོད་པ་དང་། འདུན་པ་བསྐྱེད་པ་བརྩོན་འགྲུས་དང་། ཐེག་པ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པའི་རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོ་པ་བསམ་གཏན་དང་། སྦྱིན་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བདེན་པར་མི་དམིགས་པ་ཤེས་རབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡུལ་དྲུག་ལ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ། བསམ་པའི་གོ་ཆ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་བྱེད་པ་ནི་སྦྱིན་པའི་གོ་ཆ་དྲུག་གོ། གཉིས་པ་ནི། དེ་༎ བཞིན་དུ་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལྡན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྲུང་པར་བྱེད། བཟོད་པར་རྫོགས་པར་བྱེད། བརྩོས་འགྲུས་རྩོམ། བསམ་གཏན་སྒྲུབ། ཤེས་རབ་སྒོམ་པར་བྱེད་པར་གོ་བགོས་པ་དྲུག་དྲུག་གོ། དེ་དག་གི་སྦྱིན་པ་ནི་དེ་དག་ལ་གཞན་འགོད་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སོ་སོར་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དྲུག་དྲུག་ཏུ་བསྡུས་པས་ན་དྲུག་ཚན་དྲུག་གི་རྣམ་པ་སུམ་བཅུ་རྩ་དྲུག་ཡིན་མོད་ཀྱི། གོ་ཆའི་སྒྲུབ་པ་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་བསྡུ་ཙུང་སྟེ་སྦྱིན་པའི་སྦྱིན་པ་ནས། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྦྱིན་པའི་བར་དྲུག་སྦྱིན་པ་དང་། ལ་སོགས་པ་སྦྱིན་པའི་ཤེས་རབ་ནས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བར་དྲུག་ཤེས་རབ་ཏུ་ཆོས་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་སྒོམ་པར་བྱེད་དོ། ། ཞེས་པ་ཡན་ཆད་རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་ལ། ངག་དོན་ནི། ཚོགས་ལམ་པའི་སྦྱིན་པའི་གོ་ཆ་ཆོས་ཅན། གོ་སྒྲུབ་ཡིན་ཏེ། ཕར་ཕྱིན་རེ་རེ་ཡང་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལྡན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པར་གོ་བགོས་པའི་བསམ་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༢. འཇུག་སྒྲུབ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་འཇུག་སྒྲུབ་ལ་གསུམ་ལས། མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་སོགས་སོ། ། རྩ་བ་ནི། བསམ་གཏན་ཞེས་སོགས་སོ། ། འགྲེལ་པ་ལ། དངོས་དང་། ཞར་ལ་རྟོགས་དཀའ་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། ། དང་པོ་ནི། འཇུག་པའི་སྒྲུབ་པ་རྣམ་པ་དགུའོ། ། དགུ་གང་ཞེ་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་འཇུག་བྱ་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་ཐེག་ཆེན་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། རྒྱུའི་ཐེག་ཆེན་ཡང་ཚོགས་གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ལ་ཞི་ལྷག་གཉིས་ལས། ཞི་གནས་ཀྱི་ངོ་བོ་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་དང་། ལྷག་མཐོང་གི་ངོ་བོ། མཐོང་པ་དང་། སྒོམ་པ་དང་། མི་སློབ་པ་དང་། ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་དང་། ཚོགས་གཉིས་གསོག་པའི་ཀུན་སློང་

ཚད་མེད་པ་བཞི་དང་། དངོས་གཞི་མི་དམིགས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། རྗེས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་འཁོར་གསུམ་དག་པ་དང་། འབྲས་བུའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་དབྱེ་བ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་གསུམ་དང་། ཡོན་ཏན་མངོན་པར་ཤེས་པ་དྲུག་དང་། ངོ་བོ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དག་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་པའི་སྦྱོར་བས་ཡང་དག་པར་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱ་བ་ནི་འོ། ། དེ་དག་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་འཇུག་སྒྲུབ་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་མཐའ་དག་སྦྱོར་བས་གནོན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པས་སོ། ། རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་ལ། ངག་དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་རྫོད་ཆོས་ཅན། འཇུག་སྒྲུབ་ཡིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་དགོད་དོ། ། གཉིས་པ་རྟོགས་དཀའ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། བསམ་གཏན"""""" གཟུགས་མེད་ བཤད་ པ་ དང་། ཚད་ མེད་ བཞི་ བཤད་ པ་ གཉིས། དང་ པོ་ ལ། རྒྱུ། ངོ་ བོ། འབྲས་ བུ་ གསུམ་ གྱི། དང་ པོ་ ནི། གང་གིས་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བདུན་ཏེ། འདི་ལྟར་མཚན་ཉིད་རབ་ཏུ་རིག་པ་དང་། མོས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། རབ་ཏུ་དབེན་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། དགའ་བ་སྡུད་པ་དང་། དཔྱོད་པ་དང་། སྦྱོར་བའི་མཐའ་དང་། སྦྱོར་བའི་མཐའི་འབྲས་བུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། ། དང་པོ་ནི། མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་བའི་ཡིད་བྱེད་གང་གིས་ས་འོག་མ་རྣམས་རགས་པ་དང་། ས་གོང་མ་རྣམས་ཞི་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་དཔྱོད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཐོས་བསམ་འདྲེས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་རིགས་པར་བྱའོ། ། འདི་ནི་འདོད་པའི་ཉེན་ལ་སྒོམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། གཟུགས་ཁམས་སུ་སེམས་ཡོང་མེད་པར་སེམས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་གནས་པར་འགྱུར་པས་བསམ་བྱུང་མེད་ལ། གཟུགས་མེད་ན་སྒྲ་མེད་པས

གྲོལ་བྱུང་ཡང་མེད་དོ། ། ཞེས་བཤད་ཀྱང་། གཟུགས་ཁམས་ན་བསམ་བྱུང་མེད་པ་ནི་སོ་སྐྱེའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། ། གཉིས་པ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་གྲོལ་བསམ་ལས་འདས་ཏེ། གཅིག་ཏུ་སྒོམ་པའི་རྣམ་པས་ཞི་རགས་ཀྱི་མཚན་མ་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ནི་སྒོམ་བྱུང་ངོ་། ། གསུམ་པ་ནི། ཐོག་མར་སྦྱོང་པའི་ལམ་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྟེ། དེས་ས་འོག་མ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོ་གསུམ་སྤོང་ཞིང་། དེའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་པ་དང་བྲལ་བ་འཐོབ་པོ། ། བཞི་པ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་དེ་གསུམ་སྤངས་པའི་དགའ་བདེ་ཆུང་ངུ་ལ་རེག་ཅིང་། ཉོན་མོངས་འབྲིང་གསུམ་སྤོང་པའི་གཉེན་པོ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། ། ལྔ་པ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་ཉོན་མོངས་ཀུན་སྤངས་སམ་སྙམ་པའི་རྟོག་པ་འབྱུང་བས་བརྟག་པའི་ཕྱིར་སྤྱུག་པའི་མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་སོ་སོར་རྟོགས་པ་ཡིའོ། ། དྲུག་པ་ནི། དེ་ལྟར་དཔྱད་པ་ན་ཅུང་ཟད་མ་སྤངས་པར་ཤེས་ནས། ཆུང་ངུ་གསུམ་སྤོང་པའི་གཉེན་པོ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། ། བདུན་པ་ནི། གོང་སའི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ཐོབ་པའོ། ། དེ་ལ་དང་པོ་གཉིས་ནི། སྦྱོར་བའི་ལམ་མོ། ། གསུམ་པ་དང་བཞི་བ་དྲུག་པ་རྣམས་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་མོ། ། ལྔ་བ་ནི། ཁྱད་པར་ལམ་དང་། བདུན་པ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་མོ། ། དང་པོ་དྲུག་ནི་ཉེར་བསྡོགས་ཡིན་ལ། ཐ་མ་དངོས་གཞིའོ། ། གཉིས་པ་ངོ་བོ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། རྣམ་བཞག་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་གཉིས་ལས་རྒྱུ་སྙོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་གྱི་མཚན་ཉིད། ཡན་ལག་གི་སྒོ་ནས་འོག་ས་ལས་འདའ་བའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ།

འབྲས་བུ་སྐྱེ་པའི་བསམ་གཏན་ནི། སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་སྙོམས་འཇུག་གི་
བསམ་གཏན་བསྒོམས་པའི་རྣམ་སྨིན་ནམ། རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུར་
གྱུར་པ། དེ་ཡང་ཚངས་རིས་ནས་འོག་མིན་བར་གྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་
ཀྱི་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སོ། ། རྒྱུ་སྙོམས་འཇུག་གི་གཟུགས་མེད་
ཀྱི་མཚན་ཉིད། དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་འོག་ས་ལས་འདའ་པའི་སེམས་
རྩེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ། འབྲས་བུ་སྐྱེ་པའི་གཟུགས་
མེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། སྔ་མས་འཕྲོལ་ཞིང་། གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེས་
པའི་སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སོ། ། དེ་ཡང་བསམ་
གཏན་གྱི་སྙོམས་འཇུག་རྣམས་ནི། ས་གོང་འོག་ཀུན་ཏུ་བལྟ་པའི་ཕྱིར།
དམིགས་པས་འདའ་བ་མེད་ལ། འོག་མའི་ཡན་ལག་རགས་པ་རྣམས་
ལས་ངེས་པར་འབྱུང་པའི་ཕྱིར། ཡག་ལག་མི་འདྲ་བའི་བྱེ་བྲག་ཡོད་
པས། ཡག་ལག་གིས་འདའ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། གཟུགས་མེད་རྣམས་ནི།
ཞི་གནས་སྤུ་རྩེ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་མི་འདྲ་བ་མེད་ཀྱི། དམིགས་
པ་མི་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དམིགས་པའི་
འདའ་ཞེས་བྱའོ། ། གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། བསམ་གཏན་བཞི་དང་
གཟུགས་མེད་བཞིའོ། ། དེ་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་
སྙོམས་འཇུག་ནི། གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་རྟོག་དཔྱོད་གང་རུང་གིས་
འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་
པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་གང་ཞིག སྡིག་པས་དབེན་པ་ལས་
སྐྱེས་པའི་དགའ་བདེ་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་ལྡན་པ། འདི་ལ་དངོས་
གཞི་ཙམ་པོ་དང་། ཁྱད་པར་ཅན་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། རྟོག་དཔྱོད་
གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་ལ། གཉིས་པ་ནི་རྟོག་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
ཞིང་དཔྱོད་པ་ཙམ་དང་ལྡན་པའོ། ། འདིའི་ཡན་ལག་ལྔའི་ནང་ནས་

རྟོག་པ་ནི་ཆེས་རགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བས་ཀྱང་སྤོང་ནུས་པས་ཡན་ལག་རགས་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་མ་བྲལ་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས། ཅམ་ཁྱད་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ལ། གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཡག་ལག་རྣམས་ནི་རགས་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བར་སྤོང་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཅམ་ཁྱད་ཀྱི་དབྱེ་བ་མེད་དོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་སྙོམས་འཇུག་ནི། ནང་རབ་ཏུ་དྭང་པ"" གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་གིས་རྟོག་དཔྱོད་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་པའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་གང་ཞིག ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བདེ་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་ལྡན་པ། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ནི། གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་དྲན་ཤེས་བཞིན་བཏང་སྙོམས་གསུམ་གྱིས་དགའ་བ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་གང་ཞིག དགའ་བས་དབེན་པའི་བདེ་བ་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་ལྡན་པ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ནི། གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་དྲན་པ་དང་བཏང་སྙོམས་ཡོངས་སུ་དག་པས་བདེ་བ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བས་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་གང་ཞིག་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་ལྡན་པ། དེ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ཆེན་པོ་དང་། འབྲིང་དང་། ཆུང་ངུའོ། །དང་པོ་ནི། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་རྣམ་འཚེ་སྟེ། དེ་དག་གིས་བསམ་གཏན་མ་ཐོབ་པ་འཐོབ་པ་ལ་གེགས་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་སྟེ། དེ་དག་གིས་ཐོབ་པ་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ་ལ་གེགས་བྱེད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། དགའ་བ་དང་བདེ་བ་སྟེ། དེ་དག་གིས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་

བ་ལ་གེགས་བྱེད་དོ། ། དེ་ལ་ཆེན་པོ་སྤྱངས་པ་དང་པོ་དང་། འབྲིང་དང་བྲལ་པ་གཉིས་པ་གསུམ་པ། ཆུང་ངུ་དང་བྲལ་པ་ནི་བཞི་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་བཞི་བ་སེམས་ལས་སུ་རུང་བའི་མཆོག་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་བསྐྱེད་པའི་ཚོར་བ་མཐའ་དག་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ན། རྣལ་འབྱོར་བའི་འདུ་ཤེས་ཉིད་ཡུལ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱུད་འཁྲུག་བྱེད་དུ་རྟོགས་ནས། འདུ་ཤེས་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་པའི་དོན་དུ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་རྣམས་སྒོམ་པར་བྱེད་དོ། ། དེ་ལ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་ནི། སྦྱོར་བའི་དུས་སུ་གཟུགས་དང་ཐོགས་པའི་འདུ་ཤེས་རྣམ་པར་བཤིག་སྟེ། དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་དེ་ཉིད་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའོ། ། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་ནི། སྦྱོར་བའི་དུས་སུ་ནམ་མཁའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱང་མཐའ་ཡས་སོ་སྙམ་དུ་ཡིད་ལ་བྱས་པས་དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་ཞེས་སོགས་སོ། ། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་ནི་སྦྱོར་པའི་དུས་སུ་གཟུང་བྱ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་སྙམ་དུ་ཡིད་ལ་བྱས་པས་དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་ཞེས་སོགས་སོ། ། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་ནི། འདུ་ཤེས་རགས་པ་ནི་ནད་དང་འབྲས་དང་ཟུག་རྔུའོ། ། འདུ་ཤེས་མེད་པ་ནི་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པའོ། ། འདུ་ཤེས་ཡོད་མིན་མེད་མིན་ནི་མཆོག་ཏུ་ཞི་བའོ། ། སྙམ་དུ་ཡིད་ལ་བྱས་པས་དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་དེ་ཉིད་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའོ། ། དེ་ཡང་བསམ····
གཏན་དང་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་ལ། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། དག་པ་བ་དང་། ཟག་མེད་གསུམ་གསུམ་ཡོད་ལ། སྲིད་རྩེ་ལ་ནི་ཟག་

མ་གཉིས་ཡོད་ཀྱི་ཟག་མེད་མེད་དེ། སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་ཆེས་མི་གསལ་
པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་བཤད་པའང་ཐེག་དམན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི།
ཐེག་ཆེན་ལ་ནི་འདས་ལམ་སྲིད་རྩེའི་སེམས་ལ་བརྟེན་པ་ཡོད་དོ། །
བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་ལ། དག་པ་བ་དང་ཟག་མེད་
གཉིས་ཡོད་ལ། ཉེར་བསྡོགས་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་དག་པ་བ་འབའ་ཞིག་
ཡོད་དོ། ། ཐམས་ཅད་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་མེད་དེ། འདི་དག་
ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉོན་
མོངས་ཅན་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཉེར་བསྡོགས་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཟག་མེད་མི་འབྱུང་ཞེ་ན།
གང་གིས་འོག་སའི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པར་གོང་མའི་ཉེར་བསྡོགས་ལ་
སྙོམས་པར་འཇུག་མི་ནུས་ལ། གོང་མའི་ཉེར་བསྡོགས་ཐོབ་པ་དེ་ནི་
འོག་མའི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་སྒྲུབ་ཀྱི་འོག་མའི་ཉེར་བསྡོགས་
ལ་བསྟན་པ་མིན་ཏེ། གོང་མའི་ཉེར་བསྡོགས་ལས་འོག་མའི་དངོས་
གཞི་ཆེས་ཞི་བས་ལམ་སྒྲུབ་སླ་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དང་པོའི་ཉེར
བསྡོགས་ལ་ནི་ཟག་མེད་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་
པའི་རྒྱུན་ཞུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི། དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་ཁོ་ན་
ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདས་ལམ་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་
ཡིན་ཞིང་། དངོས་གཞིའི་སེམས་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་
དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱིས། ཁམས་གསུམ་ག་ལས་འདོད་ཆགས
དང་བྲལ་བར་བྱེད་ནུས་པའི་ཕྱིར། མི་ལྕོགས་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །
དངོས་གཞི་རྣམས་ཀྱིས་འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་མི་བྱེད་
དེ། ཉེར་བསྡོགས་ཀྱིས་བྲལ་བར་བྱས་ཟིན་པས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དངོས་གཞི་ཟག་བཅས་རྣམས་ནི། རང་ས་དང་གོང་སའི་སྤང་

བྱའི་གཉེན་པོ་མི་བྱེད་དེ། རང་སའི་སྲིད་པའི་བཅིངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གོང་ས་ལས་དམན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ནི་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་གནས་ཙམ་དང་། ཡོན་ཏན་མངོན་པར་སྒྲུབ་པའི་ལམ་ཡིན་གྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་ལམ་མིན་ལ། དངོས་གཞི་ཟག་མེད་རྣམས་ནི་རང་ས་དང་གོང་སའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་ལམ་ཡང་ཡིན་ཞིང་། ཉེར་བསྡོགས་རྣམས་ནི་འོག་ས་ཁོ་ནའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་ལམ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། ཡན་ལག་གིས་མ་ཟིན་པས་ཡོན་ཏན་མངོན་པར་སྒྲུབ་པའི་ལམ་མིན་ལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤོང་བའི་རྩོལ་བ་དང་བཅས་པས་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་གནས་ཡང་མིན་ནོ། ། དེ་ལ་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་དེ་དག་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་རང་སའི་ཉོན་མོངས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པའོ། ། དེ་ལ་བཞི་ལས་སྲིད་པ་ཤས་ཆེ་བ་ནི། བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་བ་ལ་རོ་མྱང་བའི་སྲིད་པས་བཅིངས་པའོ། ། ང་རྒྱལ་ཤས་ཆེ་བ་དང་། ལྟ་བ་ཤས་ཆེ་བ་དང་། ཐེ་ཚོམ་ཤས་ཆེ་བ་རྣམས་ནི་རིམ་བཞིན་དེ་དང་དེས་བཅིངས་པའོ། ། དེ་དག་ནི་ས་བོན་རུལ་པ་བཞིན་རྣམ་སྨིན་མི་འཕེན་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་སྙོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་མིན་ལ། བསམ་གཏན་ཙམ་ནི་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་བསམ་གཏན་ཉོན་མོངས་ཅན་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། ། དག་པ་བ་ནི། རང་སའི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་མ་བསླད་པའི་དགེ་བ་རྩེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་སྟེ། དེ་ལའང་བཞི་ལས། ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་ནི། བསམ་གཏན་དག་པ་བ་གང་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་རང་སའམ་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་སྐྱེས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའོ། ། གནས་པ་ཆ་མཐུན་

ནི། གང་གི་མཇུག་ཏུ་རང་དང་ས་གཅིག་པའི་དག་པ་བ་གཞན་འདྲེན་པའོ། ། ཁྱད་པར་ཆ་མཐུན་ནི། གང་གི་མཇུག་ཏུ་ས་གོང་མའི་དག་པ་བ་གཞན་འདྲེན་པར་བྱེད་པའོ། ། ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ནི། འདས་ལམ་འདྲེན་པར་བྱེད་པའོ། ། སྲིད་རྩེ་ལ་ཁྱད་པར་ཆ་མཐུན་མེད་དེ། གོང་ན་ས་གཞན་མེད་པས་སོ། ། གཞན་རྣམས་ལ་བཞི་ག་ཡོད་དོ། ། འདས་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པའི་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ནི་ཟག་མེད་དོ། ། གསུམ་པ་རྣམ་བཞག་ལ། ཡན་ལག་དང་། གྲངས་དང་། གོ་རིམས་རྣམ་པར་བཞག་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ། ཡན་ལག་གི་དབྱེ་བ། ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན། གྲངས་ངེས་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཡན་ལག་ལྔ་དང་། གཉིས་པ་ལ་བཞི་དང་། གསུམ་པ་ལ་ལྔ་དང་། བཞི་བ་ལ་བཞི་སྟེ། སྔར་མཚན་ཉིད་སྐབས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། ། གཉིས་པ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཡན་ལག་རྟོག་པ་ནི། འདོད་པ་རགས་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནི་ཞི་བའོ། ། ཞེས་ཀུན་ཏུ་འཚོལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ནོ། ། དཔྱོད་པ་ནི། དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་ཞིབ་མོར་དཔྱོད་པའོ། ། དེ་གཉིས་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྣམས་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། མི་དགེ་བས་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བདེ་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། དེས་བསམ་གཏན་པའི་ལུས་སེམས་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་""
བརྟེན་ནས་གཉེན་པོ་དང་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་ནི་དྲན་ཤེས་བཞིན་བཏང་སྙོམས་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ནང་རབ་ཏུ་དྭང་བ་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་དང་།

ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བདེ་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ཞིང་། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལ་དྲན་ཤེས་བཞིན་བཏང་སྙོམས་ གསུམ་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ཡིན་ལ། དགའ་བ་མེད་པའི་བདེ་བ་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་གོ། བཞི་བ་ལ་དྲན་པ་དང་། བཏང་སྙོམས་ཡོངས་དག་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་དང་། ཚོར་བར་བཏང་སྙོམས་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་གོ། དེ་ཡང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་དྲན་ཤེས་བཞིན་བཏང་སྙོམས་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་རྟོག་དཔྱོད་ཀྱིས་མངོན་པར་བསྒྲིབས་པས་རང་གི་ངོ་བོ་ལས་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་ཏུ་མ་སྨོས་ལ། གཉིས་པ་ན་ལས་བྱེད་ཀྱང་དགའ་བས་ཟིལ་གྱིས་མནན་པའི་ཕྱིར། རང་གི་མིང་གིས་མ་བསྟེན་པར་ནང་རབ་ཏུ་དྭང་བ་ཞེས་པའི་མིང་གིས་སྨོས་ཤིང་། གསུམ་པར་དགའ་བའི་ཀུན་དཀྲིས་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་རང་མིང་གིས་སྨོས་ལ། བཞི་པར་བསམ་གཏན་གྱི་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་པའི་ཕྱིར་ཡོངས་དག་གིས་ཁྱད་བསྟན་ཏོ། ། འོ་ན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ དགའ་བདེ་རང་བཞིན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ནི། དགའ་བ་ནི་ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་སེམས་པ་ཡིན་ལ། བདེ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། མདོ་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་དགའ་བ་ནི་སྔ་མ་ལྟར་ཡིན་ལ། བདེ་བ་ནི་དབང་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་སེམས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། བདེ་བ་ལུས་ཀྱིས་མྱོང་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་བ་ན་ཤིན་སྦྱངས་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཀྱང་ བདེ་ བ་ ཡན་ ལག་ ཏུ་ མ་ སྨོས་ པའི་ ཕྱིར། ཞེས་ ཟེར་ རོ། ། འདིར་ནི་བསྡུ་བར་བཤད་པ་ལྟར། ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་སེམས་པ་དེ་ཉིད་ཡིད་ཤེས་འཁོར་བཅས་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ཕྱིར་དགའ་བ་ཞེས་བྱ་ལ། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པས་ཁ་ནང་དུ་ཕྱོགས་ཏེ་

དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ཕྱིར་བདེ་བ་ཞེས་བརྗོད་དོ། ། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན་ནི་ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་སིམ་པ་དེ་ཉིད་དྲན་ཤེས་བཞིན་བཏང་སྙོམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པས་སེམས་གཡོ་བའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དགའ་བ་ཞེས་མི་བརྗོད་ལ། ཁ་ནང་དུ་ཕྱོགས་ཏེ་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ཕྱིར་བདེ་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། ། གསུམ་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་འདི་དག་ཏུ་གྲངས་ངེས་ཤེ་ན། གཉེན་པོ་སྤོང་བའི་ཡན་ལག ཕན་པ་བསྐྱབ་པའི་ཡན་ལག རྟེན་གྱི་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་བཞིར་གྲངས་ངེས་ཤེ་ན། རིམ་བཞིན་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་བ་རགས་པ་དང་ཕྲ་བ་དང་། བདེ་བའི་ཚོར་བ་རགས་པ་དང་ཕྲ་བ་བཞི་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཞིར་ངེས་སོ། ། ཅིའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་བཞིར་ངེས་ཤེ་ན། གཟུགས་མེད་རྣམས་ནི་འདུ་ཤེས་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་འདུ་ཤེས་ནི་གཉིས་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གཟུགས་དང་ནང་རྣམ་ཤེས་ལ་བཀྲ་བར་འཛིན་པའོ། །. དང་པོ་ལ་ཡང་སྣང་བྱ་གཟུགས་དང་། ཐོགས་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། གཉེན་པོའི་ནམ་མཁའི་འདུ་ཤེས་སོ། ། དེ་གཉིས་ལ་རིམ་བཞིན་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི། ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་དང་། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་ཡིན་ལ། རྣམ་ཤེས་ལ་བཀྲ་པར་འཛིན་པ་ལ་ཡང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྣམ་ཤེས་ལ་ཞེན་པ་དང་། དེའི་གཉེན་པོ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་མ་གཉིས་ལས་རིམ་བཞིན་ངེས་པར་འབྱུང་བ་གཟུགས་མེད་ཐ་མ་གཉིས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་བཞིར་ངེས་སོ། ། གོ་རིམས་ནི། རྣལ་འབྱོར་བའི་རྒྱུད་ལ་

ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བའི་རིམ་པས་བཞག་གོ། གསུམ་པ་འབྲས་བུ་ནི། བསམ་
གཏན་དང་པོ་ཆུང་ངུ་དང་། འབྲིང་དང་། ཆེན་པོར་ཡོངས་སུ་
བསྒོམས་པ་ལས། གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཚངས་རིས་དང་། ཚངས་པ་
འདུན་ན་འདོན་དང་། ཚངས་ཆེན་རྣམས་སུ་སྐྱེ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་
གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པ་དང་། བཞི་པ་རྣམས་ཆུང་ངུ་དང་།
འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་བསྒོམས་པ་ལས། གོ་རིམས་བཞིན་དུ།
བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པ་དང་། བཞི་པའི་སྐྱེ་བ་
གསུམ་གསུམ་འགྲུབ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། ། གཟུགས་མེད་རྣམས་
ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་བསྒོམས་པ་ལས་ནི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་མཐོན་པོ་
དང་། དམའ་བ་དང་། ངན་པ་དང་། བཟང་པོ་ཅི་རིགས་པར་
འགྲུབ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། ། དེ་ལ་ཆུང་ངུ་ནི་ཀུན་སྦྱོར་དང་།
རྟག་སྦྱོར་གཉིས་ག་དང་མི་ལྡན་པ་དང་། འབྲིང་གང་རུང་དང་ལྡན་
པ་དང་། ཆེན་པོ་གཉིས་ག་དང་ལྡན་པའོ། ། བསམ་གཏན་དང་
གཟུགས་མེད་འདི་དག་གི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་བཤད་པར་བྱ་བ་མང་
དུ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་ནི་ཤིན་ཏུ་མདོར་བསྡུས་སོ། ། གཉིས་པ་ཚད་
མེད་བཞི་བཤད་པ་ལ། ཚད་མེད་པ་ནི་བཞི་སྟེ། བྱམས་པ་དང་།
སྙིང་རྗེ་དང་། དགའ་བ་དང་། བཏང་སྙོམས་ཚད་མེད་པའོ། །
ཅིའི་ཕྱིར་འདི་དག་ལ་ཚད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་ཚད་
མེད་པ་ལ་དམིགས་པ་དང་། ཚོགས་ཚད་མེད་པའི་རྒྱུ་དང་། ཡེ་ཤེས་
ཚད་མེད་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ལ་དང་པོ་ནི།
བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཅན་བདེ་བ་དང་
འཕྲད་པར་འདོད་པས་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་
མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི། སྡུག་བསྔལ་དང་

བྲལ་བར་འདོད་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི། བདེ་བ་དང་མི་འབྲལ་བར་འདོད་པ་དང་། བཞི་བ་ནི། ཆགས་སྡང་གི་རྒྱུ་ཉོན་མོངས་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ནོ། ། དེ་དག་རེ་རེ་ལའང་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་དང་། ཆོས་ལ་དམིགས་པ་དང་། དམིགས་པ་མེད་པའི་བྱམས་སོགས་གསུམ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་རྫས་ཡོད་ལ་དམིགས་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི། ཕུང་སོགས་ཆོས་ཙམ་དུ་བདེན་སྣང་མ་དོར་བར་དེ་འདྲའི་ཕུང་སོགས་ལ་བཏགས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི། ཕུང་སོགས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་སྟེ། དང་པོ་སོ་སྐྱེ། གཉིས་པ་ཉན་རང་འཕགས་པ། གསུམ་པ་བྱང་འཕགས་རྣམས་ལ་ཡོད་དོ། ། འདི་དག་གི་འབྲས་བུ་ཡང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི། ཚངས་པའི་གནས་སུ་སྐྱེ་བ་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ། ཚོགས་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་བདག་པོའི་འབྲས་བུ། སེམས་ཅན་སྨིན་པར་བྱེད་པ་སྐྱེས་བུ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ། རྟག་ཏུ་དེ་དག་དང་མི་འབྲལ་བ་རྒྱུ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ། གནོད་སེམས་ལ་སོགས་མི་གནོད་པ་བྲལ་འབྲས་སོ། ། མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་ནི་རྣམ་མཁྱེན་འཐོབ་པའོ། །

༨. ཚོགས་སྒྲུབ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ཚོགས་སྒྲུབ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། རྟོགས······དཀའ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་སོགས་སོ། ། རྩ་བ་ནི། བརྩེ་དང་ཞེས་སོགས་སོ། ། འགྲེལ་བ་ནི། སྙིང་རྗེ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆོས་ཅན།

ཚོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆེན་དངོས་སུ་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཚོགས་ཡིན་པས་སོ། ། དེར་ཐལ། འདི་དག་གིས་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པས་ངོ་བོ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་འཐྲས་བུར་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ནའོ། ། ཇི་ལྟར་འཛིན་ན་བདེན་པར་མི་དམིགས་པས། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལས་མི་འདའ་བར་རྒྱུའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དོན་མཐའ་དག་སྒྲུབ་པས་སོ། ཚོགས་སྒྲུབ་དེ་ཡང་དབྱེ་ན་རྣམ་པ་བཅུ་བདུན་ནོ། དེ་དག་གང་ཞེ་ན། སྙིང་རྗེ་དང་ཞེས་སོགས་སོ། ། རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་ལ་ངག་དོན་ནི། འདིར་བསྟན་སྙིང་རྗེ་སོགས་བཅུ་བདུན་ཆོས་ཅན། ཚོགས་སྒྲུབ་ཡིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་དགོད་དོ། ། འདིར་ཚིག་ལ····སོགས་པའི་གཟུངས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཞེ་ན། གཟུངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པས་དྲན་པ་དང་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ། གསང་སྔགས་ཀྱི་གཟུངས་ནི་གསང་སྔགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་གྱི་ངོ་བོ་མིན་ནོ། ། དབྱེ་བ་ནི། ཨ་ར་པ་ཙ་ན་ལ་སོགས་པའི་ཡི་གེ་ལ་དམིགས་ནས། ཨ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒོ་སྟེ། མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཡི་གེ་སྟོང་བ་ཉིད་མཚོན་བྱེད་དུ་བྱས་ཏེ་བསྒོམས་པའི་སྒོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ན། སྟོང་ཉིད་ལ་མི་སྐྲག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ནི་བཟོད་པའི་གཟུངས་དང་། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཚིག་དང་དོན་གོ་རིམས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བརྗེད་པ་མེད་པར་འཛིན་པར་ནུས་པའི་དྲན་པ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་མཚུངས་ལྡན་དང་"བཅས་པ་ནི། ཚིག་གི་གཟུངས་དང་། དོན་གྱི་གཟུངས་སོ། ། སྲིག་པ་ཞི་བ་ལ་སོགས་པ་གཞན་སྐྱོབ་པའི་གསང་སྔགས་རྩོམ་པར་ནུས་པའི་དྲན་པ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན། གསང་སྔགས་ཀྱི་གཟུངས་སོ། ། ས་མཚམས་ནི། ཚིག་དང་དོན་གྱི་གཟུངས་མ་མཐའ་ཚོགས་ལམ་ཆེན་

པོ་ནས་དང་། བཟློད་པའི་གཟུངས་སྦྱོར་ལམ་བཟློད་པ་ནས་དང་། གསང་སྔགས་ཀྱི་གཟུངས་མཐོང་ལམ་ནས་ཡོད་ཅིང་། སྒྲ་དོན་ནི་འཛིན་པར་བྱེད་པས་ན་གཟུངས་ཏེ། ཚིག་དང་དོན་འཛིན་པས་སམ། ལེགས་པའི་ལམ་ལས་མི་ཉམས་པར་འཛིན་པས་སོ། ། གཉིས་པ་རྟོགས་དཀའ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས། སའི་ཚོགས། གཉེན་པོའི་ཚོགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། ། དང་པོ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་རག་ལས་ཤིང་། དེ་ཡང་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་རག་ལས་པས། ཆོས་ཅན་ནི་ཤུ་པོ་འདིར་སྨྲས་པ། མིག་སོགས་ནང་དང་། གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་རྣམས་དང་ནི། དབང་རྟེན་སོགས་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀས་བསྡུས་པ་དང་། སྟོང་བའི་དངོས་པོ་དང་། ཕྱོགས་བཅུ་དང་། སྦྱང་ལས་འདས་པའི་ལམ་དང་། རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། ཅིག་ཤོས་འདུས་མ་བྱས་དང་། མཐའ་ལས་འདས་པའི་དབུས་དང་། ཐོག་མ་དང་མཐའ་མ་མེད་པའི་འཁོར་བ་དང་། བཏང་ཞིང་དོར་བ་མེད་པ་དང་། འཕགས་པའི་ཤེས་མཐོང་གིས་མ་མཛད་པའི་རང་བཞིན་དང་ནི། ཆོས་ཀུན་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་འགག་ལ་སོགས་དང་། འདས་སོགས་དུས་གསུམ་དང་། རྒྱུ་རྐྱེན་ལྡན་པའམ་ཚོགས་པ་དང་། ཅིག་ཤོས་ངོ་བོ་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་། ནམ་མཁའ་དང་། སྟོང་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་དང་། སྟོང་བ་ཉིད་བྱེད་པ་པོ་གཞན་གྱི་སྟོང་བ་ཆོས་ཀྱི་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། དེ་ལྟར་ཆོས་ཅན་ཉི་ཤུ་པོ་དེ་དག་དོན་དམ་པར་རང་རང་ངོ་བོའི་སྟོང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་དེ་དག་གི་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་པོ་དེ་ལ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ནང་དང་། ཕྱི་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་དང་། སྟོང་བ་དང་། ཆེན་པོ་དང་། དོན་དམ་པ་དང་། འདུས

བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་དང་། མཐའ་ལས་འདས་པ་དང་། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་དང་། དོར་བ་མེད་པ་དང་། རང་བཞིན་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་། མཚན་ཉིད་དང་། མི་དམིགས་པ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་དང་། གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་སྟེ། སྟོང་པ་ཉིད་ཉི་ཤུར་འདོད་ལ། དེ་ལྟར་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུའི་ཕྱེ་བྲག་གིས་དེ་དག་གི་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱང་ཉི་ཤུའོ། ། ངག་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ལ་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། དེའི་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ཉི་ཤུར་ངེས་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས·····མཚམས་དང་། དམིགས་པ་གང་ཡིན་བཤད་པ་སོགས་ཆེས་གལ་ཆེ་བའི་གནས་འགའ་ཞིག་མདོར་བསྡུས་ན་མཐའ་མི་ཚོད། རྒྱས་པར་བཤད་ན་མང་པར་འགྱུར་པས་འདིར་མ་བྲིས་ཀྱི། ཡོགས་སུ་བཤད་པ་འདོད་དོ། ། གཉིས་པ་སའི་ཚོགས་ཕྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། སྤྱིའི་དོན་ནི། སའི་ངོ་བོ། དབྱེ་བ། ཁྱད་ཆོས། འཕོ་ཚུལ། སྒྲ་དོན་དང་ལྔའོ། ། དང་པོ་ནི། རྟོགས་པ་དང་། ཡོན་ཏན་ཕྱི་མའི་རྟེན་བྱེད་པས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཐབས་དང་བཅས·····པའོ། ། གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། རབ་ཏུ་དགའ་བ་སོགས་བཅུའོ། ། གསུམ་པ་ཁྱད་ཆོས་ལ། ལུས་འཛིན་པའི་ཁྱད་པར་ནི། ས་བཅུ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ། འཛམ་གླིང་གི་རྒྱལ་པོ་དང་། འཁོར་ལོས་སྒྱུར་པའི་རྒྱལ་པོ་དང་། བརྒྱ་བྱིན་དང་། འཐབ་བྲལ་དང་། དགའ་ལྡན། འཕྲུལ་དགའ། གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་བཞིའི་བདག་པོ་དང་། སྟོང་གི་བདག་པོ་ཚངས་པ་དང་། སྟོང་གསུམ་གྱི་བདག་པོ་

ཚངས་པ་ཆེན་པོ་དང་། འོག་མིན་དུ་ལྷའི་རྣ་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་རྣམ་སྨིན་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ། ། ཡོན་ཏན་གྱི་གྲངས་ནི། ས་དང་པོར་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ། སྤྲུལ་སྐུའི་སངས་རྒྱས་བརྒྱ་མཐོང་། དེ་དག་གིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ཤེས། ཏིང་ངེ་འཛིན་བརྒྱ་ལ་འཇུག འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་གཡོ་ཞིང་བརྒྱར་འགྲོ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་སྣང་བར་བྱེད་སེམས་ཅན་བརྒྱ་སྨིན། བསྐལ་བ་བརྒྱར་གནས། དེ་དག་གི་སྔོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་ལ་འཇུག ཆོས་ཀྱི་སྒོ་བརྒྱ་འབྱེད། ལུས་བརྒྱ་སྟོན། ལུས་རེ་རེ་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་འཁོར་བརྒྱ་ཕྲག་རེ་རེ་སྟོན་པ་སྟེ། ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་འཐོབ་པོ། ། དེ་བཞིན་དུ་ས་གཉིས་པ་ལ་སྟོང་འགྱུར་དང་། ས་གསུམ་པ་ལ་བརྒྱ་སྟོང་འགྱུར་དང་། ས་བཞི་བ་ལ་ཁྲག་ཁྲིག་དང་། ས་ལྔ་པ་ལ་ཁྲག་ཁྲིག་ཕྲག་སྟོང་དང་། ས་དྲུག་པ་ལ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་དང་། ས་བདུན་པ་ལ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་དང་། ས་བརྒྱད་པ་ལ་སྟོང་གསུམ་འབུམ་ཕྲག་བཅུའི་རྡུལ་སྙེད་དང་། ས་དགུ་བ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གྲངས་མེད་འབུམ་ཕྲག་བཅུའི་རྡུལ་སྙེད་དང་། ས་བཅུ་བ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཇི་སྙེད་ཅིག་ཡོད་པའི་རྡུལ་གྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པ་འཐོབ་བོ། ། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཁྱད་པར་ནི། ས་བཅུ་ལ་རིམ་བཞིན། ཕར་ཕྱིན་བཅུ་རང་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་བྲལ་བའི་སྒོ་ནས་ཡོངས་སུ་དག་པ་འཐོབ་བོ། ། གཞན་ཡང་རྒྱི་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་དང་། གཟུངས་དང་། སྤོངས་པའི་ཁྱད་པར་སོགས་དུ་མ་མདོ་ལས་བཤད་དོ། ། བཞི་བ་འཕོ་ཚུལ་ནི། ས་གང་གིས་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་རྣམས་ཇི་སྲིད་མ་རྫོགས་པ་དེ་སྲིད་དུ་ས་དེ་ཡིན་ལ། རྫོགས་ནས་ནི་ས་གཞན་ཡིན་པར

ཞེས་པར་བྱའོ། ། །ས་འགྲེལ་ཆེན་ལས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། ། ལྔ་
པ་སྒྲ་དོན་ནི། རྒྱན་ལས། འབྱུང་པོ་དཔག་མེད་འཇུག་མེད་ཕྱིར། །
དཔག་ཏུ་མེད་པ་དེ་དག་ལས། ། ཕྱི་ཕྱིར་གོང་དུ་འགྲོ་ལྡན་ཕྱིར། །
དེ་དག་ཉིད་ནི་སར་འདོད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་
པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ། སྤྱིའི་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། སོ་སོའི་དོན་
བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སའི་ཚོགས་ལ་ཞེས་སོགས་གསུངས་
སོ། ། གཉིས་པ་ལ། རྒྱུའི་ས་དང་། འབྲས་བུའི་ས་གཉིས།
དང་པོ་ལ་དགུའི། ས་དང་པོའི་ཡོངས་སྦྱོང་ལ། རྩ་བ་ནི། ཡོངས་
སུ་སྦྱོང་པ་ཞེས་སོགས་གསུངས། འགྲེལ་པ་ནི། རྩ་འགྲེལ་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་སྦྱར་ན། གཞི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་ཀུ་
ཀུ་མེད་པའི་བསམ་པ་དང་། རང་དང་གཞན་གྱི་དགེ་བ་སྒྲུབ་པ་ལ་
ཕན་པ་ཉིད་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱམས་སོགས་ཀྱི་སེམས་
རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་དང་། བདོག་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་
དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མགུ་བར་བྱེད་པ་དང་། རིགས་ཅན་
གསུམ་གྱི་ཕྱིར་དུ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་གཏོགས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་····
དམིགས་པ་འདོད་པ་དང་། ཁྱིམ་ན་གནས་པ་ལ་མངོན་པར་མི་དགའ་
བ་དང་། བླ་ན་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་འདོད་ཅིང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
དང་། དམ་པའི་ཆོས་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་དང་། བདེན་པར་སྨྲ་བ་ཉིད་
ཅེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བཅུས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་
བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མི་དམིགས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་
ཀྱི་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་དག་ཁོ་ནས་ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཐོབ་ཟིན་
ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འཐོབ་པ་

ཡིན་ནོ། ། རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་ལ། ངག་དོན་ནི། ཆོས་བཅུ་པོ་
འདི་ཆོས་ཅན། ས་དང་པོའི་ཡོངས་སྦྱོང་ཡིན་ཏེ། ས་དང་པོ་ཐོབ་
ཟིན་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒོ་ནས་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ས་དང་པོའི་ཐབས་ཤེས་
ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན་འདི་ཡོངས་སྦྱོང་ལྷག་མ་
ཐམས་ཅད་ལ་རིགས་འགྲེའོ། ། གཉིས་པའི་ཡོངས་སྦྱོང་ལ། རྩ་བ་
ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་སོགས་སོ། ། འགྲེལ་བ་ནི། དགེ་བའི་ཆོས་
སྤྱད་པ་ནས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ལ་སྤྲོ་བ་ཞེས་བྱ་
བ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་སྔ་མ་བཞིན་དུ་མི་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་བྱས་པའི་ཁྱད་པར་རྣམ་པ་
བརྒྱད་ཀྱིས་ས་གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་འཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། ། ས་གསུམ་
པའི་ཡོངས་སྦྱོང་ལ། རྩ་བ་ནི། ཐོས་པས་ཞེས་སོགས་སོ། །
འགྲེལ་བ་ནི། དམ་པའི་ཆོས་ཉན་པས་ངོམས་མི་ཤེས་པ་ནས། རང་
དང་གཞན་ལ་སྟོན་ནས་མི་དགེ་པའི་ཆོས་མི་བྱེད་པ་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་
ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་རྣམ་པ་ལྔ་པོ་སྔ་མ་བཞིན་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མི་
རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་བྱས་པས་ས་
གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། ། ས་བཞི་བའི་ཡོངས་སྦྱོང་
ལ། རྩ་བ་ནི། ནགས་གནས་ཞེས་སོགས་སོ། ། འགྲེལ་བ་ནི། རྟག་
ཏུ་དགོན་པར་གནས་པ་དང་། རྙེད་པ་མ་ཐོབ་པ་ལ་མངོན་པར་
འདོད་པ་མེད་པ་དང་། རྙེད་པ་ཐོབ་པ་ལ་ལྷག་པར་དོན་དུ་གཉེར་པ་
མེད་པ་དང་། ཟས་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་བསོད་སྙོམས་པ་ཉིད་ལ་
སོགས་པ་སྟན་གཅིག་པ་དང་། ཟས་ཕྱིས་མི་ལེན་པ་གསུམ་དང་།
གནས་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་དགོན་པ་བ་དང་། ཤིང་དྲུང་བ་
དང་། བླ་གབ་མེད་པ་བ་དང་། དུར་ཁྲོད་པ་དང་། གོས་ལ་

ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་ཆོས་གོས་གསུམ་པ་དང་། ཕྱིང་པ་བ་དང་།
ཕྱུག་དར་ཁྲོད་པ་དང་། མལ་སྟན་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་ཙོག་པུ་
བ་དང་། གཞི་ཇི་བཞིན་པ་སྟེ། སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་
ཡང་དག་པར་སྡོམ་པ་དང་། བསླབ་པ་བླངས་པ་སྲོག་ལ་སོགས་པའི་
ཕྱིར་ཡང་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བ་དང་། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་ཉེས་
དམིགས་སུ་བལྟ་བས་སྨོད་པ་དང་། གདུལ་བྱ་དང་འཚམས་པར་སྨྱ་
ངན་ལས་འདས་པ་གསུམ་ལ་གཞོལ་བར་བྱེད་པ་དང་། བདོག་པ་
ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་དང་། དགེ་བ་སྒྲུབ་པ་ལ་སེམས་མི་
ཞུམ་པ་དང་། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་པར་མི་བལྟ་བ་ཞེས་བྱ་
བ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་སྔ་མ་ལྟ་བུ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པ་རྣམ་པ་
བཅུས་ས་བཞི་བ་འོད་འཕྲོ་བ་ཅན་གནོན་པ་ཡིན་ནོ། ། ས་ལྔ་བའི་
ཡོངས་སྦྱོང་ལ། རྩ་བ་ནི། འདྲིས་དང་ཞེས་སོགས་སོ། ། འགྲེལ་
བ་ནི། རྙེད་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་འགྲོགས་པ་
ལ་སོགས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་རྣམ་པར་སྤོང་ཞིང་དེ་
དག་ལས་བཟློག་པའི་ཆོས་དོན་གྱིས་འཕངས་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་རྣམ་པ་
བཅུ་གཉིས་སྔ་མ་བཞིན་དུ་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་ཡོངས་སུ་སྦྱངས་པས་ས་ལྔ་པ་སྦྱང་དཀའ་བ་འཐོབ་པ་
ཡིན་ནོ། ། ས་དྲུག་པའི་ཡོངས་སྦྱོང་ལ། རྩ་བ་ནི། སྦྱིན་སོགས་
བླང་བྱའི་ཆོས་དྲུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤིང་སློབ་མ་དང་ནི་བསེ་རུ་ལ
དགའ་བ་སོགས་སྤང་བྱ་དྲུག་སྤངས་པས་ས་ནི་དྲུག་པ་ཡང་དག་འཐོབ་
པོ། ། འགྲེལ་བ་ནི། ས་དྲུག་པར། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་
སུ་དག་པ་ཐོབ་པས་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཞེས་བྱ་ལ།
དེ་དག་གི་ནང་ནས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤོང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་གཞན་

དོན་ལ་རྩེ་གཅིག་པའི་བསམ་གཏན་རྫོགས་པས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ལ་འདོད་པའི་སེམས་སྤྱོང་བ་དང་། ཆོས་ལ་ངེས་རྟོག་གི་བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན་རྫོགས་པས་ངོ་བོ་ཉིད་མི་དམིགས་པ་ལ་སྐྲག་པའི་སེམས་སྤྱོང་བ་དང་། སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་རྫོགས་པས་སློང་བ་པོའི་སྐྱོ་བོས་བླངས་ན་ཞུམ་པའི་སེམས་སྤྱོང་བ་དང་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་རྫོགས་པས་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངང་གིས་གཏོང་པར་ཞུགས་པ་ལ་མི་དགའ་པའི་སེམས་སྤྱོང་བ་དང་། ཐབས་མཁས་ཀྱིས་ཤེར་ཕྱིན་རྫོགས་པས་རང་ཉིད་བཀྲེན་ཡང་སློང་བ་པོའི་སྐྱོ་བོ་སྤྱོང་པའི་སེམས་སྤྱོང་པ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་སྔ་མ་བཞིན་དུ་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བས་ས་དྲུག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཐོབ་ཟིན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཀུན་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། ། ས་བདུན་པའི་ཡོངས་སྦྱོང་ལ། སྤང་བྱ་ཉི་ཤུ་སྤོང་ཚུལ་དང་། གཉེན་པོ་ཉི་ཤུ་བསྟེན་ཚུལ་ལོ། ། དང་པོ་ལ། རྩ་བ་ནི། བདག་དང་ཞེས་སོགས་སོ། ། འགྲེལ་བ་ནི། བདག་དང་ཞེས་པ་ནས། འགལ་བ་བཟོད་པ་འཛིན་པ་ཡོངས་སུ་སྤོང་བ་སྟེ། ཉེས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཉི་ཤུ་དང་བྲལ་ནས་བཟློག་པའི་ཆོས་དོན་གྱིས་འཕངས་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་རྣམ་པ་ཉི་ཤུས་སྔ་མ་བཞིན་དུ་ས་བདུན་པ་རིང་དུ་སོང་བ་ཐོབ་ཟིན་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒོ་ནས་ཀུན་ཤེས་པར་འགྱུར་བར་ཡིན་ནོ། ། གཉིས་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། དོན་གྱིས་འཕངས་པའི་ཆོས་ཉི་ཤུ་པོ་ཉིད་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བ་ནི། རྣམ་ཐར་ཞེས་སོགས་སོ། ། འགྲེལ་བ་ནི། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་གྲུབ་པ་བཀག་པ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སྒྲོས་པའི་མཚན་མ་མེད་པ་དང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོས་ལ་སྨོན་པ་མེད་པ་

ཡང་དག་པར་ཤེས་པ་དང་གསུམ་ནི། གོ་རིམས་བཞིན་དུ་བདག་དང་
སེམས་ཅན་དང་སྲོག་ཏུ་འཛིན་པ་གསུམ་གྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་ནོ། །
དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ལ་བསད་པར་བྱ་བ་དང་། གསོད་པ་པོ་
དང་། བསད་པ་མི་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་
གཉེན་པོ་ཡིན་ནོ། ། སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་བརྗེ་བ་
དང་། དངོས་པོར་དམིགས་པ་མེད་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་""
མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་དང་གསུམ་ནི་རིམ་བཞིན་ཆད་པ་དང་།
རྟག་པ་དང་། མཚན་མར་འཛིན་པ་གསུམ་གྱི་གཉེན་པོའོ། །
མཐར་ཐུག་གི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པ་ནི་མཐར་ཐུག་གི""
རིགས་གསུམ་ཐ་དད་པར་འཛིན་པའི་གཉེན་པོའོ། ། མི་སྐྱེ་བ་ཡོངས་
སུ་ཤེས་པ་དང་། ཆོས་ཟབ་མོ་ལ་ངེས་པར་རྟོགས་པའི་བཟོད་པ་ཁོང་
དུ་ཆུད་པ་དང་། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཐབས་གཟུང་
འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་གསུམ་ནི་རིམ་བཞིན་ཕུང་
ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བདེན་པར་འཛིན་པ་གསུམ་གྱི་གཉེན་པོའོ། ། དེ་
བཞིན་དུ་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་གཅོད་པ་ནས་གདུལ་བྱ་དང་མཐུན་པར་
ཐམས་ཅད་དུ་བདག་གི་ལུས་རབ་ཏུ་སྟོན་པའི་བར་རྣམས་ནི། རིམ་
བཞིན་ཁམས་གསུམ་ལ་གནས་པ་ནས་འགལ་བ་བརྗོད་པ་འཛིན་པའི་
བར་གྱི་གཉེན་པོ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་པོ་འདིས་
ཀྱང་སྔ་མ་བཞིན་དུ་ས་བདུན་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །
ས་བརྒྱད་པའི་ཡོངས་སྦྱོང་ལ། རྩ་བ་ནི། སེམས་ཅན་ཀུན་ཡིད་ཅེས་
སོགས་སོ། ། འགྲེལ་བ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞེས་སོགས།
ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་ཆོས་དེ་ལྟ་བུ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་སྔ་མ་བཞིན་དུ་མི་
དམིགས་པར་རྟོགས་པས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་སྦྱངས་པ་ན་ས་བརྒྱད་པ་མི་

གཡོ་བ་ཐོབ་ཟིན་རྫོགས་པར་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ས་དགུ་བའི་ཡོངས་སྦྱོང་ལ། རྩ་བ་ནི། སྨོན་ལམ་ཞེས་སོགས་སོ། །འགྲེལ་བ་ནི། སྨོན་ལམ་མཐའ་ཡས་པ་དང་། ལྷ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐད་ཤེས་པ་དང་། སྤོབས་པ་ཆུ་བོ་ལྟར་མི་ཟད་པ་དང་། སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྔགས་པའི་མངལ་དུ་འཇུག་པ་དང་། རིགས་རྒྱལ་པོ་དང་ལ་སོགས་པ་བྲམ་ཟེར་གནས་པ་དང་། རུས་ཉེ་མ་ལ་སོགས་པ་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། ཚོ་འབྲང་མ་ལ་སོགས་པ་དང་། བདུན་བརྒྱུད་ཚུན་ཆད་དུ་ལེགས་པར་འབྲེལ་བའི་གཉེན་དམ་པ་ཕྱིན་པ་དང་། རང་དབང་པའི་འཁོར་དང་། བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་པས་མངོན་པར་བསྟོད་པར་སྐྱེ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པས་བསྐུལ་ཏེ་ཁྱིམ་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་དང་འདྲ་བའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་ཨ་ཤྭད་ཐ་དང་། ཀླུ་ཤིང་ལ་སོགས་པ་དང་། ཆོས་སྐུའི་རང་བཞིན་གྱི་སངས་རྒྱས་དང་། སྟོབས་སོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་འབྲས་བུའི་ས་ལ་གསུམ་གྱི་མཚམས་སྦྱར་ནི། རྒྱུའི་ས་རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་དེ་ལྟར་སོ་སོ་ལ་ངེས་པར་བསྟན་ནས་འབྲས་བུའི་ས་ཉིད་དུ་ཡོངས་སྦྱོང་དེ་དག་མ་བཤད་པར་ས་འོག་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསྡུ་བའི་སྒོ་ནས་ས་བཅུ་པའི་མཚན་ཉིད་འཆད་དོ། །དེ་ཡང་ས་བཅུ་བ་ལ་ཡོངས་སྦྱོང་མི་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལ། ལོ་ཙྪ་བ་ཆེན་པོ། ས་སྔ་མ་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཡོངས་སྦྱོང་སྟོན་པ་ཡིན་པ་ལ་ས་བཅུ་བ་འདི་ས་དགུ་པོ་ལས་འདས་པའི་འབྲས་བུའི་སར་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པར་ཤེས་པའི་ཕྱིར།

ཡོངས་སྤྱོད་མ་བསྟན་ཅེས་གསུངས་ཀྱང་། ཡོངས་སྤྱོད་བསྟན་པའི་
དགོས་པ་དེ་ཙམ་དུ་མ་ངེས་ལ། གཞན་དག་ས་དགུ་བའི་ཡོངས་སྤྱོད་
བཅུ་གཉིས་པོ་ཉིད་བཅུ་བའི་ཡང་ཡིན་པར་འདོད་པ་ནི། ས་དེ་དང་
དེའི་ཡོངས་སྤྱོད་མ་རྫོགས་པ་དེ་སྲིད་དུ་ས་དེ་ཡིན་པར་སྨྲས་པ་དང་ཆེས་
འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ས་བཅུ་བ་ས་དགུ་བར་ཐལ་བས་སོ། ། དེས་ན་
རང་ལུགས་ནི། ས་བཅུ་བ་ཐོབ་པ་ན་འོད་ཟེར་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐུར་
ཐོབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་སའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འབད་མེད་དུ་མངོན་དུ་གྱུར་
པས་ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱི་འབད་རྩོལ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་མ་བསྟན་པ་ཡིན་
ནོ། ། རྩ་བ་ནི། ས་དགུ་ཞེས་སོགས་སོ། ། འགྲེལ་བ་ནི། ས་
དགུ་འདས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དེ་ལ་སྨོན་ལམ་ཤེས་པ་གང་གིས་…
གནས་པའི་ས་དེ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བཅུ་བ་ཡིན་པར་ཤེས་
པར་བྱའོ། ། འོ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཡིན་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་སར་
འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། ས་བཅུ་བ་ལ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནར་བརྗོད་པར་བྱ་ཡི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་ནི་མིན་ནོ་ཞེས་མདོ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ། འདའ་བྱ་
ས་དགུ་གང་ཞེ་ན། མིང་དོན་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་བཤད་པ་ནི་ཉན་
ཐོས་ལ་སོགས་པ་ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་བཞི་ཆོས་ཅན། རིགས་ཀྱི་ས་
ཡིན་ཏེ། དམན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་རྟོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རིགས་ངེས་
པའི་སོ་སྐྱེའི་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་།
མདོ་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག། རང་བཞིན་གྱི་རིགས་ངེས་པ་མི་འདོད་ཅིང་།
རྟོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་པ་བ་རྣམས
ཐྲོད་ནས་རིགས་ངེས་པར་འདོད་དེ། མཛོད་ལས། སྟོན་དང་བསེ་
རུ་བྱང་ཆུབ་བར། ། བསམ་གཏན་མཐའ་རྟེན་གཅིག་ལ་ཀུན། །

ཅེས་པ་ལྟར་རོ། ། ཉན་ཐོས་ནི་བཟོད་ཆེན་ནས་རིགས་ངེས་པར་འདོད་ཀྱི། དེའི་སྔར་མིན་ཏེ། གཉིས་སློབ་རིགས་ལས་ལྡོག་ནས་ནི། ། སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་གཞན་གསུམ་ཡང་། ། ཞེས་བཟོད་པ་མ་ཐོབ་པར་དུ་ཐེག་ཆེན་དུ་ཡང་འཇུག་སྲིད་ལ། བཟོད་འཐོབ་མན་ཆད་དུ་རང་རྒྱལ་དུ་ཡང་ལྡོག་པར་བཤད་པས་སོ། ། དེས་ན་དེ་དག་ལྟར་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བཟོད་ཆེན་དང་ཆོས་མཆོག་གི་རིགས་ཀྱི་སར་འདོད་ལ། སེམས་ཙམ་པ་ཉན་རང་རིགས་མ་ངེས་པ་ལྟག་མེད་མ་ཐོབ་བར་དུ་ཐེག་ཆེན་དུ་འཇུག་སྲིད་པས་དེ་ལ་རིགས་ཀྱི་ས་བཞག་ཏུ་མེད་ལ། ངེས་པའི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཚོགས་ལམ་ནས་ངེས་ཀྱང་། རྟོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཆོས་མཆོག་ནས་ངེས་པས། ཆོས་མཆོག་རིགས་ཀྱི་སར་འདོད་ཅིང་། འདིར་སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པས་མ་ངེས་པའི་རིགས་ཅན་ལ་རིགས་ཀྱི་ས་མི་བཞག་ལ། ཉན་རང་མ་ངེས་པའི་རིགས་ཅན་རྣམས་རྟོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྦྱོར་ལམ་ནས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པས་སྦྱོར་ལམ་བཞི་རིགས་ཀྱི་སར་བཞག་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཅེས་བྱ་བ་ནི། ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་རྟོགས་པས་རང་བྱང་ཆུབ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའོ། ། ཞེས་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མདོའི་འགྲེལ་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པས་སོ། ། འདིར་གཞན་དག་གིས་མཛོད་''''བཞིན་དུ་རང་ལུགས་ལ་བཤད་པ་ནི། གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞི་གས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་བྱེད་པ་མ་གོ་བར་ཉན་རང་གི་ཐེག་པའི་རྣམ་བཞག་གང་བྱེད་ཐམས་ཅད་དོན་སྨྲ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་བཞིན་དུ་བྱེད་''དགོས་སྙམ་པའི་སྨུན་སྤྲུལ་གང་ཅི་ཡང་རུང་བ་ཆེན་པོའོ། ། འབྲས་བུ་དང་པོ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་བརྒྱད་པའི་ས་དང་། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ནི་མཐོང་བའི་ས་དང་། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་རྟོགས་པ་ནི་སྲབ་པའི་

ས་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་བའི་ས་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ས་དང་། དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་ནི་བྱས་པ་རྟོགས་པའི་ས་དང་། ལྷག་མ་ཞུགས་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སའོ། ། དེ་ལྟར་གསུམ་པོ་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ས་བཅུ་པའི་འདའ་བྱ་ལ་ཚུལ་ལམ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་རྣམ་པར་བཞག་པར་དགོངས་པས་བསྡུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ནི་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དང་། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་རྣམ་པ་དགུ་པོ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་ཞེས་གྲངས་འཛིན་གཅིག་ཁོ་ན་སྟེ། དེ་ལྟར་རྣམ་པ་དགུའོ། ། རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་ལ། ངག་དོན་ནི། རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ས་བཅུ་བ་ཡིན་ཏེ། དམན་པ་ས་བརྒྱད་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་འོག་མ་རྣམས་ལས་འདས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཙམ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། མཚམས་སྦྱར་ནི། གཉེན་པོའི་ཞེས་སོགས་སོ། ། རྩ་བ་ནི། མཐོང་དང་ཞེས་སོགས་སོ། ། འགྲེལ་བ་ནི། གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོགས་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་དངོས་པོ་ཙམ་དང་། གཉེན་པོའི་རྟེན་ཅན་གཉིས་དང་། འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོགས་པ་གང་ཟག་རྫས་སུ་ཡོད་པ་དང་། སྐྱེས་བུ་བཏགས་པར་ཡོད་པའི་རྟེན་ཅན་གཉིས་སོ་སོར་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ཆ་རྣམས་མཐོང་བའི་ལམ་དང་། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཆ་རྣམས་སྒོམ་པའི་ལམ་ལ་སྤོང་བས་གཟུང་པ་དང་འཛིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བརྒྱད་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་པས་བདེན་པ་གཉིས་ཀའི་རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་དུ་བྱ་དགོས་པའི་ལམ་གཉིས་པོ་ཁོ་ནའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གཉེན་པོ་

རྣམ་པ་བརྒྱད་དོ། །ངག་དོན་ནི། གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྒྲུབ་ཆོས་ཅན། བརྒྱད་ཡོད་དེ། མཐོང་སྤང་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་བཞིའི་གཉེན་པོ་མཐོང་ལམ་བཞི་དང་། སྒོམ་སྤང་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་བཞིའི་གཉེན་པོ་སྒོམ་ལམ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

༡༠. ངེས་འབྱུང་སྒྲུབ་པ་བཤད་པ།

བཞི་བ་ངེས་འབྱུང་སྒྲུབ་པ་ལ་གསུམ་ལས། མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་སོགས་སོ། ། རྩ་བ་ནི། ཆེད་དུ་བྱ་དང་ཞེས་སོགས་སོ། ། འགྲེལ་བ་ནི། མཐར་ཐུག་གི་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ངོ་བོ་ནི། ཆེད་དུ་བྱ་པ་ཇི་སྐད་བཤད་པ་དང་། དེ་ལའང་གཞན་དོན་དང་། རང་དོན་གཉིས་ལས། གཞན་དོན་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་བྱེད་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། མཚན་མ་མེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། རང་དོན་སྤངས་རྟོགས་གཉིས་ལས། ཇི་ལྟ་བ་རྟོགས་པ་རྟག་པ་དང་ཆད་པ་དང་བྲལ་བའི་ངོ་བོའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། སྤངས་པ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་དོན་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀ། སྤངས་པ་འཐོབ་པ་དང་། ཇི་སྙེད་པ་རྟོགས་པ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་རྣམ་མཁྱེན་དེའི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ཛོ་ཛེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཏེ། ངེས་པར་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་གཞི་དེ་ལྟ་བུ་དག་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པར་དེ་དག་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དེ་དག་ཏུ་ངེས་པར་འབྱུང་བར་བྱ་བ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡིན་པས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྒྲུབ་པ་ནི་རྣམ་

པ་བརྒྱད་དོ། ། ངག་དོན་ནི། ངེས་འབྱུང་སྒྲུབ་པ་བརྒྱད་དུ་ངེས་ཏེ། གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་བརྒྱད་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་སྐབས་བསྡུ་བ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་བའི་རྣམ་བཤད་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་སྣང་བ་ལས། སྐབས་དང་པོའི་འགྲེལ་བའོ། ། ༀ། །

སྐབས་གཉིས་པ། ལམ་ཤེས་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་གཅིག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རྒྱུ་ཐུན་མོང་མིན་པ་ལམ་ཤེས་ལ། མཚམས་སྦྱར། ཆོས་བཅུ་གཅིག་བཤད། སྐབས་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་འོག་ཏུ་ལམ་ཤེས་འཆད་དེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་རྟོགས་ཤིང་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ནི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་ན་མེད་པས་སོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཆོས་བཅུ་ནི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀ་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་ནའང་སྐར་ནི་རྒྱུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་འཕགས་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་ས་བཅུའི་ཡོངས་སྦྱོང་ཙམ་ཞིག་བསྟན་ཀྱང་བྱང་སེམས་ཀྱི་འཕགས་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ལམ་གསུམ་ཤེས་པར་བྱེད་ཚུལ་དང་། མཐོང་སྒོམ་ལམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལམ་དེ་དག་གི་ལྡོག་པའི་སྒོ་ནས་མ་བསྟན་པས། དེའི་ཕྱིར་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཆོས་བཅུ་ལས། རྒྱུའི་ཆོས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་སོགས་སུ་དྲངས་ཏེ་འདིར་ཁྱད་པར་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། མཐོང་བའི་ལམ་དེའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བཤད་པ་ལས་གཟུང་བར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ས་རྣམས་ཀྱང་། དེར་སྨོས་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་བསྟན་ཅེ་ན་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་མ་ལུས་པར་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་

ཉིད་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། རྒྱལ་བའི་སྲས་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ནི་དེ་ལས་""
གསུངས་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་དོགས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་ལས་རྒྱུ་
འབྲས་ཙམ་ཞིག་དྲངས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མཐོང་
བའི་ལམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་དུ་ལེགས་ཤིག་ཏུ་བཞག་
པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་སོ། །གཞན་དག་ནི་ལམ་ཤེས་མེད་ན་རྣམ་
མཁྱེན་མི་འཐོབ་པས་ལམ་ཤེས་འཆད་ཅེས་བཤད་མོད། ལམ་ཤེས་
མེད་ན་མེད་ཅེས་པར་སོང་གི་ལམ་ཤེས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་ན་མེད་
ཅེས་པར་མ་སོང་ལ། འདིར་མཁྱེན་པ་གསུམ་ནི། ཐོས་བསམ་གྱི་
གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཡུལ་དུ་བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་པས། ལམ་ཤེས་
ལས་རྣམ་མཁྱེན་སྐྱེ་བའི་གོ་རིམས་ལས། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཆོས་བཅུ་ཁོང་
དུ་ཆུད་པ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་གཅིག་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལ་ལྟོས་པའི་
གོ་རིམས་ཉིད་སྐབས་སུ་བབ་པ་ཡིན་ནོ། །

༡. ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཆོས་བཅུ་གཅིག་བཤད་པ་ལ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་
དང་། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལམ་ཤེས་གཉིས། དང་པོ་ལ། རྩ་བ་ནི།
ལྷ་རྣམས་ཞེས་སོགས་སོ། །འགྲེལ་བ་ལ། ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྟེན།
རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་གང་སྤོང་བའི་རང་བཞིན། གཞན་ཇི་ལྟར་རྗེས་སུ་
འཛིན་པའི་བྱེད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ་དངོས་ཀྱི་རྟེན་དང་།
བརྒྱུད་པའི་རྟེན་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། གེགས་དང་བྲལ་
བ་ནི། ལམ་ཤེས་གསུངས་པའི་ཚེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་
གྱི་འོད་དག་གིས་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འོད་མོག་མོག་
པོར་མཛད་པ་ནི་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ལྷ་དེ་དག་ལ་ལམ་

ཤེས་དེ་ཉིད་དེ་མ་ཐག་སྐྱེ་བར་རུང་བ་ཉིད་དུ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་།
ང་རྒྱལ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཁོ་ན་ལ་རྟོགས་པ་ལམ་ཤེས་དངོས་སུ་སྐྱེའོ་ཞེས་
བྱ་བར་ཕྱིས་ཀྱི་གདུལ་བྱས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་མཛད་པའི་ཕྱིར།
དེ་ཕྱིར་མདོ་དེའི་ཚིག་ཟུར་གྱི་ལམ་ཤེས་དེ་མ་ཐག་སྐྱེ་བའི་རྟེན་ང་རྒྱལ་
བཅོམ་པ་ཞིག་དགོས་པར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་མཐུན་རྐྱེན་
དང་ལྡན་པའི་རྟེན་ནི། ལམ་ཤེས་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་ཡུལ་སོ་སོར་
ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱང་ཆུབ་
ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བ་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་དང་། དེ་ལས་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་རྣལ་
འབྱོར་བ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་ཉན་རང་སློབ་པས་ཀྱང་སངས་
རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་
པས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་བླ་ན་
མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ཅན་ཡིན་
པ་དེའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡུལ་ངེས་པ་དང་། ཞེས་པའི་མདོར། གང་
ཡང་དག་པའི་སྐྱོན་མེད་པ་ལ་ཞུགས་པ་དེ་དག་ལ་ནི། བླ་མེད་རྫོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་མཐུ་མེད་དེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་ལམ་ཤེས་བསྒོམ་མི་སྲིད་པར་བསྟན་པ་མིན་ནམ་ཞེ་
ན། དེ་ནི་དེ་མ་ཐག་མི་སྐྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་
གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་གྱི་ངེས་དོན་མཚན་
ཉིད་པ་མིན་ནོ་ཞེས་མདོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ལུགས་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
ཅིག་ཤོས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བ་བྱང་སེམས་མིན་ཏེ། ལམ་ཤེས་སེམས་
བསྐྱེད་པ་ལ་སྐྱེ་བར་བསྟན་མ་ཐག་ཡིན་པས་སོ། །ཕྱི་རོལ་པ་ལ་བྱེད་པ་
ལ་འབྲེལ་བ་གང་ཡང་མེད་དོ། །འདིའི་མཐའ་དཔྱད་པ་ནི། མཐར་

ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་པ་དག་དགོངས་གཞི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཆོས་དབྱིངས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཏུ་ཐ་དད་མེད་པ་དང་། ལམ་བདག་མེད་རྟོགས་པ་དང་། འབྲས་བུ་རྣམ་གྲོལ་དུ་མཚུངས་པ་སོགས་ལ་དགོངས་ནས། དགོས་པ་ཉན་ཐོས་མ་ངེས་པ་ཐེག་ཆེན་དུ་དྲངས་པ་དང་། བྱང་སེམས་མ་ངེས་པའི་རིགས་ཅན་ཐེག་ཆེན་དུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། ངེས་དོན་ལ་མཐར་ཐུག་གི་ཐེག་པ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་དང་མོས་པ་དང་། སྒྲུབ་པ་དང་། འབྲས་བུ་རྣམས་གསུམ་དུ་ངེས་ཤིང་། དགྲ་བཅོམ་ལྷག་མེད་དུ་ཞུགས་པ་སླར་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འདོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་མཐར་ཐུག་གི་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་ངེས་ཏེ། མཐར་ཐུག་པའི་མྱང་འདས་ཐོབ་ན་འཇིགས་པ་མེད་པའི་གནས་ཐོབ་དགོས་པ་ལ། ཉན་རང་གི་མྱང་འདས་ཐོབ་ཀྱང་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་འཇིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་པར་མྱང་འདས་མཐར་ཐུག་མེད་པས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་ངེས་སོ། །དེས་ན་ཉན་རང་ལྷག་མེད་དུ་ཞུགས་པའང་། དག་པའི་ཞིང་དུ་པད་མའི་སྦུབས་སུ་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་བླངས་ཏེ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་སད་པར་བྱས་ནས་སླར་ཐེག་ཆེན་དུ་འཇུག་པར་ལང་གཤེགས་ལས་བཤད་ཅིང་། ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་གསུངས་པ་ནི། འཁོར་བའི་ལམ་གྱིས་དུབ་པའི་གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་རེ་ཤིག་དབུགས་དབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གང་ནས་འཇུག་ཅེ་ན། ཚོགས་ལམ་ནས་འཇུག་དགོས་ཏེ། ཆོས་ཉིད་སྒོམ་པ་དང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དུས་མཉམ་མི་འོང་བས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གོང་དུ་

ཆོས་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་བྱུང་འགྲོ་དགོས་ཤིང་། དེ་ནི་སྦྱོར་ལམ་ཡིན་ལ། དེའི་སྔོན་དུ་ཚོགས་གསོག་པ་དང་འབྲེལ་བར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་ཆོས་ཉིད་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་འགྲོ་དགོས་ཤིང་། དེ་ནི་ཚོགས་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་འཁོར་བའི་མཐའ་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འཁོར་བ་ཟད་པའི་མཐའ་ཡོད་པར་ཐལ། མྱང་འདས་ཡིན་ན་འཁོར་བ་ཟད་པའི་མཐའ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་མྱང་འདས་ཐོབ་ཀྱང་། འཁོར་བ་མ་ཟད་པར་འདོད་དགོས་པས་འཁོར་བའི་ཟད་མཐའ་མེད་དོ། །ཞེས་འདོད་པ་ནི། ཐར་བ་ལ་བསྐུར་བ་འདེབས་པའོ། །གལ་ཏེ་མྱང་འདས་ཐོབ་པ་ན་མྱང་འདས་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་རང་གི་འཁོར་བ་ཟད་པ་ཡིན་གྱི། འཁོར་བ་ཙམ་ཟད་པ་མིན་པས། དེ་ཙམ་གྱིས་འཁོར་བ་ཟད་པ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སངས་རྒྱས་པ་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་གཉིས་སྤངས་པ་ཡིན་གྱི། སྒྲིབ་གཉིས་ཙམ་སྤངས་པ་མིན་པས། སངས་རྒྱས་ཡོད་ཀྱང་སྒྲིབ་གཉིས་སྤངས་པ་ཡོད་མི་དགོས་སོ། །ཞེས་སྨྲས་ན་ལན་ཅི་ཡོད་སེམས་ཤིག །

དེས་ན་འཁོར་བའི་ཟད་མཐའ་མེད་ན་ཉོན་མོངས་ཟད་པ་མེད་དགོས་པས། སྒྲིབ་གཉིས་མ་ལུས་པ་ཟད་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་འདོད་པ་དང་། ཆེས་ཤིན་ཏུ་དངོས་སུ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འཁོར་བ་ཟད་པ་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་ཟད་པ་ཡོད་པས་སོ། །འོ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་རྒྱའམ་མི་རྒྱ་ཞེ་ན་རྒྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་རྒྱུད་ལ་སྒྲིབ་གཉིས་གློ་བུར་བ་ཡིན་པས་གཉེན་པོ་དང་ཕྲད་ན་འབྲལ་རུང་ཡིན་ཞིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་སེམས་ཅན་ཐམས་

ཅན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་རེ་རེའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་དགོས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐུགས་རྗེའི་ཡུལ་དུ་སོང་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་ཞུགས་པ་ལ་འཕྲིན་ལས་འཇུག་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དུ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་ཞེས་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་ཁོ་ནའི་ཕྱིར་དུ་ཚོགས་གཉིས་བསགས་པ་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་སངས་རྒྱས་རེ་རེ་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མྱ་ངན་ལས་མ་འདས་པའི་བར་དུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་གསུངས་པ་ལེགས་པར་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་རྒྱ་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་སྲིད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རྒྱུན་ཆད་པའི་གནས་སྐབས་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་རྒྱ་བ་ལ། སངས་རྒྱས་པའི་གནས་སྐབས་སྲིད་མི་དགོས་ཏེ། སེམས་ཅན་ལ་ཚད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ཉེས་པ་འདི་ནི། ཁྱོད་རང་ལ་ཡང་མཚུངས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་རྒྱ་མི་རྒྱ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་ལ། འཚང་རྒྱ་རྒྱུ་རྣམས་རྒྱས་ཚར་བ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རྒྱུན་ཆད་པར་ཐལ་བས་སོ། །ཁྱོད་ཀྱིས་བརྗོད་པ་འདི་ནི་ཁྱབ་པ་འགལ་བའང་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ལ་བཀོད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རྒྱུན་མ་ཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གདུལ་བྱ་སངས་རྒྱས་ལ་བཀོད་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་སོ། །གཞན་དུ་ན་དུ་བ་སྐྱེས་པ་ན། མེའི་འབྲས་བུ་རྒྱུན་ཆད་དགོས་པར་འདོད་པ

དང་ཁྱད་པར་ཅི་འདུག་སོམས་ཤིག ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་འཁོར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཁོར་བའི་མཐའ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེར་འཁོར་བ་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པར་གསུངས་པ་ནི། འགྲོ་འོང་བྲལ་ཕྱིར་རྨི་ལམ་བལྟའི་ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་། སྐྱེ་བ་སྔ་མ་ནས་འདིར་འོངས་པ་དང་། འདི་ནས་ཕྱི་མར་འགྲོ་བ་མེད་པའི་དོན་དུ་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་གཞན་དུ་ན་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་ཁོ་བོས་ཇི་སྐད་བཤད་པ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་འདི་དག་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མང་ཡང་རེ་ཤིག་བཞག་གོ །གཉིས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བྱང་སེམས་ནི་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྤྱོང་བ་མིན་པ་ཅེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་ཞུགས་པའི་སློབ་པ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དོན་དུ་ཤེས་སྒྲིབ་སྤྱོང་བ་དོན་དུ་གཉེར་གྱི། རང་དོན་དུ་ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་ཙམ་དོན་དུ་མི་གཉེར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱང་ཡིན་པས། དེ་ལ་ཞུགས་པར་བཤད་པ་ཙམ་གྱིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་ག་ལ་དགོས། དེའི་ཕྱིར་ཊཱི་ཀ་བྱེད་དག་གིས་སྨོན་སྨྲུལ་བྱས་ལ་འདིར་ཉོན་མོངས་མི་སྤོང་བར་བཤད་པའང་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུར་དགོས་ནས་མིན་ཏེ། དག་ས་ལ་གནས་པས་གཞན་དོན་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་མི་སྲིད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེ་བ་ལེན་ན་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་ལེན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་གཏན་མི་སྤོང་བར་བཤད་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་སངས་རྒྱས་ལའང་ཉོན་མོངས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཉོན་མོངས་ཀྱི་བག་

ལ་ཉལ་ས་བཅུ་བའི་བར་དུ་མི་སྤོང་བར་བཤད་པ་ཙམ་ཡང་མིན་ཏེ། བག་ལ་ཉལ་ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དམིགས་རྣམ་མི་འཛིན་པས་ཤེས་པ་མིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་སྙིང་རྗེ་དང་། སྨོན་ལམ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་སོགས་དགེ་བའི་རྩ་བ……མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཆོས་སུ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་དེ་དག་འདིར་མི་སྤོང་རྒྱུའི་ཉོན་མོངས་སུ་འདོད་ཅིང་། དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་དང་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུར་འདྲ་བས་ཉོན་མོངས་སུ་བཏགས་སོ། །ཞེས་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། ལམ་ཤེས་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་སྤོང་མི་སྤོང་གི་དོགས་པ་གླུན་པོ་གནག་རྫིའི་ངོར་ཡང་དཔྱད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིར་ནི་ཉོན་མོངས་ཙམ་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྤོང་བར་བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ལམ་ནི་རང་དོན་དུ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་དང་། གཞན་དོན་དུ་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་མཁས་པས་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་མ་བསྨིན་པ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་ལམ་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ངག་དོན་ནི། དེ་འདྲ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ཆོས་ཅན། ལམ་ཤེས་སྔ་མ་སྔ་མའི་བྱེད་ལས་ཡིན་ཏེ། དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༢. སློབ་མ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལམ་ཤེས་ལ། ཉན་ཐོས་དང་། རང་རྒྱལ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་གསུམ། དང་པོ་ལ། ལམ་ཤེས་དངོས་དང་། རྒྱུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གཉིས། དང་པོ་ལ། སྤྱིའི་དོན་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པར་བྱེད་ཚུལ་ལ།

གཞན་དག་གི་འདོད་པ་ནི་སྤྱར་བཀག་ཟིན་ལ། རང་ལུགས་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ཞིང་། ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་སྦྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་དོན་དུ་བཤད་པ་ལ། དེའི་དོན་ཡང་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྤྱིར་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི་ལམ་དེ་དང་དེའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱ་བ་ཙམ་མིན་པས། གང་ཟག་དང་གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཤེས་བར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཙམ་ཡིན་གྱི། མངོན་དུ་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་མིན་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་དུ་བདག་མེད་གཉིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། སྒོམ་ལམ་དུ་རྟོགས་ཟིན་སྒོམ་པར་བྱེད་དགོས་པ་ནི་མིན་ནོ། །འོན་སྐྱིབ་ནི། འཛིན་པ་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་སྒྲིབ་སྤྲངས་པའི་ཞར་ལ་སྤོང་བས་དེའི་གཉེན་པོར་སྒོམ་མི་དགོས་ལ། ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་ནི་མཐོང་ལམ་དུ་ཤེས་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་ཉན་རང་གི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་གཉིས་ཀྱང་མཐོང་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པ་ཡིན་པས། དེ་གཉིས་མཐོང་ལམ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་འབྲེལ་བར་བསྟན་ཅིང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ནི་མཐོང་སྒོམ་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྦྱོར་ལམ་དུ་གཞི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟུང་བ་ལྟར་ཡང་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལྟར་བསྒོམས་པས་མཐོང་ལམ་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ན། དེའི་འོག་ཏུ་རྟོགས་པ་དེའི་ཆོས་ཉིད་

ལ་མཉམ་བཞག་ཏུ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་མཉམ་
བཞག་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་
སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་དྲན་པའི་སྒོ་ནས། དེའི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་
རྟོགས་པའི་ངེས་ཤེས་འདྲེན་པར་ནུས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་མཉམ་
བཞག་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལ་སྦྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་
གཅོད་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། ཚུལ་འདི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པར་བྱེད་
ཚུལ་ཡང་རིགས་བསྒྲེའོ། །གཉིས་པ་ཚིག་དོན་ལ་གསུམ་ལས།
མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་རྟེན་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་ནས་ལམ་ཤེས་པ་
ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལམ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་སྤྱངས་རྟོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་
རྫོགས་པར་བྱ་དགོས་པས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་འཆད་དོ། །རྩ་བ་ནི།
ཤེས་པར་བྱ། གང་དུ་ན། ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ནིའོ། །གང་ན་
འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དག་གི་རྣམ་པ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་ལམ་
འདིའོ། །གང་གི་སྒོ་ནས་ན་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་ནིའོ། །འགྲེལ་པ་ནི་སྐབས་འདིར། མདོ་ལས།
བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་གསུངས་པ་དེ་ལ་སྡུག་བསྔལ་བདེན་
པའི་སོ་རིམས་བཞིན་དུ་མི་རྟག་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བ་གཉིས་ནི་
རང་མིང་གིས་བསྟན་ཅིང་། སྟོང་བའི་མཚན་ཉིད་བདག་མེད་པ་ཅེས་
པའི་མིང་གཞན་གྱིས་བཤད་ལ། བདག་མེད་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཞི་
བའི་རྣམ་པ་ཅེས་པའི་མིང་གཞན་གྱིས་བཤད་པས་དེ་ལྟར་རྣམ་པ་བཞི་
དག་དང་། གཞུང་འདི་འགྱུར་མ་དག་པས། གསེར་གླིང་པའི་.....
འགྲེལ་བཤད་དུ། སྟོང་བའི་མཚན་ཉིད་བདག་མེད་པ་དང་། དེ་
དག་གི་མཚན་ཉིད་ཞི་བའི་རྣམ་པ་བཞི་དག་དང་། ཞེས་འབྱུང་བ་
ལྟར་རོ། །ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པའི་རྒྱུ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་

དང་། རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་། རྐྱེན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་རྣམས་ནི་རིམ་བཞིན། ནད་དང་། འབྲས་དང་། ཟུག་རྔུ་དང་། སྡིག་པའི་རྣམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། །དེ་དག་ནི་སྡུག་ཀུན་སོ་སོ་བའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཞིང་། དེར་མ་ཟད་སྡུག་བསྔལ་དང་། ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་དེ་དག་ཉིད་སོ་སོ་ལ་ཡིད་འབྱུང་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱ་བ་དང་། འགོག་པར་བྱ་བའི་རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་ཡོད་ལ་དེ་དག་ནི་མདོ་ལས་རིམ་བཞིན་ཕ་རོལ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་གཉིས་དང་གཉིས་དང་གསུམ་རྣམས་ཀྱིས་མཚོན་ཏེ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་སྡུག་ཀུན་གཉིས་ཆོས་ཅན། མཐོང་ལམ་དུ་ཡིད་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་བས་ཕ་རོལ་དང་། གནོད་བྱེད་ཡོད་པས་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དག་ཏུ་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སྒོམ་ལམ་ཐ་མར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱ་བ་དག་གི་ངོ་བོ་ཡིན་ཏེ། གཡོ་བ་དང་རབ་ཏུ་འཇིག་པའི་རྣམ་པ་དག་ཏུ་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ལྷག་མེད་དུ་འགོག་པར་བྱ་བའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་ཏེ། འདི་ཕྱིའི་གནོད་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པས་འཇིགས་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་གནོད་པས་གླགས་ཐོད་པས་ནད་འགོ་བ་དང་། སེམས་ཅན་མིན་པའི་གནོད་པས་གླགས་ཐོད་པས་འཚེ་བའི་རྣམ་པ་རྣམས་སུ་ཡིད་ལ་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཕ་རོལ་སོགས་ཀྱིས་ཡིད་འབྱུང་བ་སོགས་བསྟན་པ་ཡིན་ཀྱང་ཡིད་འབྱུང་བ་སོགས་གསུམ་སྡུག་ཀུན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པར་གང་ལས་བསྟན་ཞེ་ན། སྡུག་ཀུན་ལ་ཡིད་འབྱུང་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱ་བ་དང་། འགོག་པའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་གྲངས་བསྡུ་བ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་ལུང་དོན་

བླངས་པའོ། །འགོག་པའི་བདེན་པའི་འགོག་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་བདག་མེད་པའི་མིང་གིས་དང་། ཞི་བ་རང་མིང་གིས་དང་། གྱ་ནོམ་པའི་རྣམ་པའི་བདག་ཉིད་དབེན་པ་ཞེས་པའི་མིང་གིས་དང་། ངེས་པར་འབྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་། སྨོན་པ་མེད་པ་དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་དག་གི་མིང་གིས་དང་། ལམ་གྱི་བདེན་པའི་ལམ་དང་། རིགས་པ་དང་། སྒྲུབ་པ་དང་། ངེས་པར་འབྱིན་པའི་རྣམ་པ་རྣམས་རང་གིས་མིང་གིས་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟར་མདོ་ལས་བསྟན་པའི་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་རྣམས་རྟོགས་པ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མི་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་ལ། ངག་དོན་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལམ་ལ་སྦྱོར་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པའི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་སྦྱོར་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། མཚམས་སྦྱར་ནི། བདེན་པ་ཞེས་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི། འཕགས་པ་ཞེས་སོགས་སོ། །འགྲེལ་བ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་དོན་དམ་པར་རང་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བའི་ཕྱིར། སྟོང་བ་ཉིད་རྣམས་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་པ་མེད་པ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སྒྱུ་མ་བཞིན་དུ་བདེན་པར་མི་དམིགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་རྟག་པའང་བདེན་པ་མིན། མི་རྟག་པའང་བདེན་པ་མིན་ཞེས་

བདེན་པར་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པ་བཀག་པ་དང་། གང་གི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་བདེན་པའི་ཆོས་རྣམས་མ་གཟིགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་མི་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་འཐད་པས་སརབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་བདེན་པར་མི་གནས་པ་རྒྱས་པར་མདོ་ལས་ཇི་སྐད་དུ་བསྟན་པ་ཅེས་བྱ་བའི་རྣམ་པ་རྣམས་ཀྱི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་བདེན་པ་བཞིའི་དམིགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཞི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་ལ། ངག་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་དུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་བདེན་པར་མི་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པའི་རྒྱུ་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་དུ་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་བདེན་མེད་རྟོགས་པས་ཟིན་པར་བྱས་ཏེ་སྒོམ་པའི་ཕྱིར།

༣. བསེ་རུ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ལ། རྟེན་གང་ཟག་གི་ཁྱད་པར། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་ཤེས་པར་བྱེད་ཚུལ། ལམ་ཤེས་དེའི་རྒྱུ་ངེས་ཆ་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། ཁྱད་ཆོས་དངོས་དང་། དེ་ལ་དོགས་པ་བཅད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། མཚམས་སྦྱར་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལམ་བརྗོད་པར་རིགས་སོད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལས་རང་རྒྱལ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས། གང་གིས་ན་དེ་དག་གི་ལམ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལས་གཞན་ཡིན་སྙམ་པའི་དོགས་པ་བསུ་བར་རེ་ཞིག་ཉན་ཐོས་ལས། རང་རྒྱལ་ཁྱད་ཞུགས་པ་ཉིད་དུ་སྨྲབ་པ་འཆད་དོ། །

རྩ་བ་ནི། རང་བྱུང་ཞེས་སོགས་སོ། །འགྲེལ་བ་ལ། ལམ་བགྲོད་པའི་ཁྱད་པར་དང་། ཆོས་སྟོན་པའི་ཁྱད་པར་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལུང་ལས་ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་ལ་ལྟོས་ནས། སྲིད་པ་ཐ་མའི་ཚེ་རང་གི་བྱང་ཆུབ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། གཞན་དག་ཀྱང་བརྗོད་པ་དང་བཅས་པས་ཆོས་བསྟན་པས་དགེ་བ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་སྔོན་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པ་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པས་སྲིད་པ་ཐ་མའི་ཚེ་སློབ་དཔོན་གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར། བདག་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རང་རྒྱལ་དེ་དག་ལ་སྲིད་པ་ཐ་མའི་ཚེ་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པས་བསྟན་མི་དགོས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཉན་ཐོས་ལས་ལམ་བགྲོད་ཚུལ་ཁྱད་ཞུགས་པ་ཉིད་གཅིག་ཡིན་ནོ། །འདི་ཀང་བ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒྲར་བརྗོད་པའི་ཆོས་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་ཉན་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་འཆད་པ་པོའི་ཤེས་པའི་རྩལ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ན། རང་རྒྱལ་དེ་དག་ནི་རང་གིས་ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་སྔོན་ལམ་ལ་སོགས་པའི་མཐུས་སྒྲ་མེད་པའི་ཆོས་བསྟན་པས། གཞན་དག་དགེ་བ་བཅུ་ལ་སོགས་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་དེ།དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩལ་ཉན་པ་པོས་མི་རྟོགས་པ་ཉིད་ནི་ཁྱད་ཞུགས་པ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ཀང་བ་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་བའོ། །ངག་དོན་ནི། རང་རྒྱལ་ཆོས་ཅན། ལམ་བགྲོད་ཚུལ་ཉན་ཐོས་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་ཏེ། སྲིད་པ་ཐ་མའི་ཚེ་སློབ་དཔོན་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན། ཆོས་སྟོན་ཚུལ་ཉན་ཐོས་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་ཏེ། སྒྲ་མེད་དུ་ཆོས་སྟོན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། གསུམ་ལས། མཚམས་སྦྱར་

ནི། ཆོས་སྟོན་པ་ནི་ངག་གི་ལས་ཡིན་པས་ཡང་ཇི་ལྟར་སྒྲ་མེད་པར་ཆོས་སྟོན་སྙམ་པའི་དོགས་པ་བསུ་བར། རྩ་བ་ནི། གང་གང་སོགས་སོ། །འགྲེལ་བ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མེད་པར་ཆོས་སྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་མི་འགལ་ཏེ། སྒྲ་མེད་ཀྱང་དོན་དེ་རང་རྒྱལ་གྱི་ཡིད་ལ་བསམས་པ་ཙམ་གྱིས་རང་གི་གདུལ་བྱ་གང་ཞིག་དོན་གང་ལ་རྣམ་པ་ཇི་ལྟར་ཉན་པར་འདོད་པ་དེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་དོན་དེ་རྣམ་པ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་སྣང་བར་འགྱུར་བས་སོ། །ཁྱབ་སྟེ་ཆོས་སྟོན་པའི་ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་ལྟར་སྟོན་ནུས་པ་ཅི་ཞེ་ན། རྣམ་པར་མ་བརྟགས་རྣམ་པར་མ་དཔྱད་པར་ཚིག་ཏུ་མི་སྨྲ་བས་བརྗོད་པ་ནི་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྒྱུད་འཁྲུག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་འདི་ལྟར་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་ནས་ནང་གི་བརྗོད་པ་རྣམ་རྟོག་མེད་པར་ཆོས་སྟོན་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྨོན་ལམ་བཏབ་པོ། །དེ་བས་ན་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་རྟོག་པ་མེད་པར་ཆོས་སྟོན་པ་དང་། རྒྱུའི་ཚུལ་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཇི་ལྟར་འདྲ་ན། རང་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་སྔོན་སློབ་ལམ་གྱི་ཚེ། ངག་གི་བརྗོད་པ་མེད་པར་ཆོས་སྟོན་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པའི་སྨོན་ལམ་དང་ལས་ལ་སོགས་པ་དེའི་རྒྱུར་ཚོགས་བསགས་ཤིང་ཡེ་ཤེས་བསྒོམ་པའི་མཐུས་དེ་ལྟར་ནུས་པ་ཡིན་ནོ། ། འདིར་སྨོན་ལམ་སོགས་ཀྱི་མཐུས་སངས་རྒྱས་རྟོགས་མེད་དུ་ཆོས་སྟོན་ནུས་པ་ལྟར་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱང་དེའི་མཐུས་སྒྲ་མེད་དུ་ཆོས་སྟོན་ནས་ཞེས་དཔེ་དོན་སྦྱར་བ་ཡིན་གྱི། རང་སངས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་སྒྲ་མེད་དུ་ཆོས་སྟོན་པར་འདྲའོ། ཞེས་སྦྱར་བ་ནི་མིན་ཏེ། གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། རང་སངས་རྒྱས་སྒྲ་མེད་དུ་ལུས་ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་ཅེས་འཆད་པ་དག་ནི་བབ་ཅོལ་སྟེ། ལུས་ངག་གི་

རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལ་ཀུན་སློང་དགོས་མི་དགོས་ཁྱད་པར་མེད་པས་ངག་གིས་ཆོས་བསྟན་པས་ཤེས་པའི་རྩལ་རྟོགས་ན་ལུས་ཀྱིས་བསྟན་པས་ཀྱང་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡིད་ལ་ཚོགས་སུ་བཅད་པ་བསམས་པས་ལྷའི་དབང་པོའི་ཐེ་ཚོམ་བསལ་བར་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། ཡིད་ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། ། རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་ལ། ངག་དོན་ནི། རང་རྒྱལ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མེད་དུ་ཆོས་སྟོན་ནུས་ཏེ། སྔོན་ལམ་ལ་སོགས་པའི་མཐུས་རང་གི་ཡིད་ལ་བསམས་པ་ཙམ་གྱིས་གདུལ་བྱ་ལ་དོན་དེ་གོ་བར་བྱེད་ནུས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་པའི་གཟུང་བ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། གཟུང་བ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་བདེན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་སྤོང་སྟེ། གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སློབ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། འཛིན་པ་བདེན་འཛིན་རྟོག་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་མི་སྤོང་སྟེ། ཁྱོད་འཛིན་པ་བདེན་མེད་རྟོགས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཁྱད་པར་གསུམ་པོ་དེ་དང་ལྡན་པའི་ལམ་རང་རྒྱུད་ལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཉིད་ཀྱིས། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་ལམ་གཟུང་བ་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཡང་དག་བསྡུས་པར་བདེན་པར་མི་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། ། གང་དག་འདིར་སྐབས་པ་པོ་གང་ཟག་གི་རྟེན་དང་། ཆོས་ཉིད་རིགས་ཀྱི་རྟེན་གཉིས་བྱས་ནས། དང་པོ་རང་སངས་རྒྱས་དང་། གཉིས་པ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་བྱེད་པ་ནི། སྐབས་འདིའི་རྟེན་གྱི་

གང་ཟག རྒྱལ་སྲས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པར། རྒྱལ་སྲས་
བདེན་ལ་མཁས་དང་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་བསྟན་
ཅིང་། ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་པ་གསུམ་ག་ལས། བྱང་སེམས་ཆེན་
པོར་བཤད་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་ལོ། ། གཞན་དག་ཤེས་བྱ་རང་
རྒྱལ་གྱི་ལམ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུང་བ་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་ལ་བཞེད་པ་དང་ལམ་དེའི་རྟེན་རིགས་རང་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་
བཞེད་པ་དང་འགལ་ལོ། ། ཁ་ཅིག སྐབས་འདིའི་རྟེན་རིགས་
སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ཤེས་བྱ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་རང་
རྒྱལ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་བྱང་སེམས་ཀྱི་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པར···
འདོད་པ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་ནང་འགལ་པ་ཆེན་པོའོ། ། དེས་ན་གཟུང་
བ་བདེན་མེད་རྟོགས་པ་ནི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཡིན་ཞིང་། གཟུང་བ་
བདེན་མེད་རྟོགས་པ་དེ་བྱང་སེམས་དང་། རང་རྒྱལ་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་
ལ་ཡོད་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་
ཆོས་ཉིད་ལ་བརྟེན་ཅིང་། རང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ། རང་རྒྱལ་
གྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། ། འོ་ན་རང་
རྒྱལ་ལ་ཐོས་བསམ་བྱ་བའི་གཞི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྣོད་ལས་ལོགས་པ་མེད་
ཅིང་། ཐོས་བསམ་གྱིས་ཇི་ལྟར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལྟར་སྒོམ་བྱུང་གིས་
ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཡིན་པ་ལ། ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་ལ་གཟུང་བ་
བདེན་མེད་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་ཁྱད་འབྱུང་བ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།
གཉིས་ཀས་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྣོད་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་པ་འདྲ་ཡང་།
ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྣོད་ལས་བདག་མེད་ཕྲ་རགས་གཉིས་བསྟན་ཏེ།
རགས་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། ཕྲ་བ་གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི···
བདག་མེད་དོ། ། ཉན་ཐོས་ཀྱིས་དབང་པོ་རྟུལ་པའི་ཕྱིར། ཐེག་

དམན་གྱི་སྡེ་སྣོད་ལ་ཐོས་བསམ་བྱས་ཀྱང་། བདག་མེད་རགས་པ་ཙམ་དེ་གོ་ཡི། ཕྲ་པ་མི་གོ་ལ། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་པོ་རྣོན་པོས་བདག་མེད་ཕྲ་བའང་གོ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྣོད་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་པར་འདྲ་ཡང་། གདུལ་བྱ་དབང་པོ་རྣོ་རྟུལ་གཉིས་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྣོད་ནས་གཞན་དབང་བདེན་གྲུབ་བཀག་མ་བཀག་གི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་རགས་གཉིས་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གོ་ཚུལ་གཉིས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་མིན་པར་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྣོད་ལས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལས་མ་བཤད་ཀྱང་། རང་རྒྱལ་གྱི་དབང་པོ་རྣོ་བས་དེ་ལས་བཤད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིད་ལ་བྱས་པ་ན། གཟུང་མེད་རྟོགས་ནུས་ན། བྱང་སེམས་དེ་ལས་ཀྱང་དབང་པོ་ཆེས་རྣོ་བས། དེ་ལས་བཤད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིད་ལ་བྱས་པ་ན་འཛིན་མེད་རྟོགས་ནུས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། རིགས་ཅན་གསུམ་ག་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྣོད་གཅིག་པུ་བསྟན་པས་ཆོག་པར་ཐལ་ལོ། ། འགྲེལ་བ་ནི། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པར་བྱའོ། ། སྨྲས་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སོ། ། གང་གི་ཚེད་དུ་ན། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་པའི་ཕྱིར་དུ་ཤེས་པར་བྱའི། རང་དོན་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་པར་ནི་མིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནིའོ། ཇི་ལྟར་ན། ། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ལ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་བདེན་པ་བསྒོམ་པ་ཁོ་ན་དང་། དངོས་པོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་བསྒོམས་པས་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་དོན་གྱིས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དག་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་སྤངས་པ་དང་མ་སྤངས་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པས་བསྡུས་པ་གཟུང་བ་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ལམ་དེ་གང་ལ་བརྟེན་

པའི་ཆོས་ཀྱི་གཞིའི་ཁྱད་པར་རིགས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་རྟོགས་པར་རོ། ། རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་ལ། ངག་དོན་ནི། གཟུང་བ་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྦྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པའི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་གཟུང་བ་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ལམ་ལ་སྦྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། མཚམས་སྦྱར་ནི། ངེས་པར་སོགས་སོ། ། རྩ་བ་ནི། བཏགས་པའི་སོགས་སོ། ། འགྲེལ་བ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་མིང་གིས་ཆོས་ཀྱི་བརྗོད་ལས་བྱུང་བའི་བཏགས་པའི་ཚོད་ཉིད་དང་མི་འགལ་བར་ཐ་སྙད་དུ་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་དོན་དམ་པར་འགྲིབ་པ་དང་འཕེལ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་དུ་སློབ་པ་དང་། བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བའི་ཕྱིར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ནང་དང་། ཕྱི་ལ་སོགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཚན་མར་ཡོངས་སུ་མི་འཛིན་པ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་ཅེས་བྱ་བའི་རྣམ་པ་རྣམས་ཀྱི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་བདེན་པ་བཞིའི་དམིགས་པ་ལ་དམིགས་པས་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཞི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། ། ངག་དོན་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་རིགས་བསྒྲེའོ། །

༩. ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ལ། སྤྱིའི་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། སོ་སོའི་ངོ་བོའོ། ། དང་པོ་ནི། དམན་མཆོག་གི་རིམ་པས་

རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་འཆད་དོ། ། གཉིས་པ་ལ། མཐོང་ལམ་དང་སྒོམ་ལམ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱིའི་དོན་ལ། རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཐོང་ལམ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་ལུས་རྟེན་ནི། གླིང་གསུམ་གྱི་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་འདོད་ལྷ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ནའི་རྟེན་ལ་སྐྱེ་ཡི། ཁམས་གོང་གི་རྟེན་ལ་མི་སྐྱེ་སྟེ། དེ་དག་གི་སོ་སྐྱེ་རྣམས་སྐྱོ་བ་ཤས་ཆུང་བའི་ཕྱིར། སེམས་རྟེན་ནི། ཉན་རང་གི་མཐོང་ལམ་བསམ་གཏན་ས་དྲུག་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ཅིང་། གཟུགས་མེད་ལ་མི་བརྟེན་ཏེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་ནི་ལྷག་མཐོང་ཤས་ཆུང་བའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་འདོད་ཁམས་ལ་མི་དམིགས་ལ། མཐོང་ལམ་ཁམས་གསུམ་གའི་མཐོང་སྤང་གི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་བྱང་སེམས་ནི་ཐབས་མཁས་པས་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ས་དགུ་པོ་གང་ཡང་རུང་བའི་ངོ་བོར་སྐྱེད་ནུས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ས་དགུ་ལ་ནི་ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར། ཉི་ཁྲི་སྣང་བ་དང་། འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་ཀ་རུ། ས་དགུ་ག་གཉེན་པོའི་རྟེན་དུ་བཤད་ཅིང་། འདོད་པ་ཁམས་དང་སྲིད་རྩེ་ན། ། བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་སྤངས། ། ཅེས་བཤད་པ་ཉན་ཐོས་ཐབས་མི་མཁས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས། དེ་དང་འདི་མི་འགལ་ལོ་ཞེས་འགྲེལ་ཆེན་དུ་བཤད་དོ། ། གཉིས་པ། བརྟེན་པ་མཐོང་ལམ་ལ། ངོ་བོ། དབྱེ་བ། རྣམ་བཞག་དང་···· གསུམ། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཐེག་ཆེན་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སྐྱེས་ཤིང་། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས། གཞན་དག་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ཙམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་ཆོས་ཉིད་གསར་

དུ་མཐོང་བ་ཞེས་པའི་ཚིག་ཟུར་འགོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ཡིན་ན། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་ཆོས་ཉིད་གསར་མཐོང་གི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན་མཐོང་ལམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཁས་བླངས་ནས་ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་རྣམས་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པ་དང་། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད། རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་གསར་དུ་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ། ཞེས་འདོད་པ་དག་ནི། ནང་འགལ་པའི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་སྤངས་པའོ། །དཔེར་ན། ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གོ། དེ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་བཟོད་ནི། སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་སྤོང་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་མོ། །སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་ཤེས་ནི། དེའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་མོ། །དེ་གཉིས་ཀའང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་དངོས་སུ་དམིགས་པར་ཁྱད་པར་མེད་ཅིང་། སྔ་མས་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་སྤོང་བ་དང་། ཕྱི་མས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ངེས་ཤེས་འདྲེན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །སྡུག་བསྔལ་ལ་རྗེས་བཟོད་དང་། རྗེས་ཤེས་གཉིས་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་དངོས་སུ་དམིགས་པར་ཁྱད་པར་མེད་ལ། སྔ་མས་ཤེས་བཟོད་སྔ་མ་གཉིས་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུར་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་འདྲེན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་ཅིང་། ཕྱི་མས་རྗེས་བཟོད་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ངེས་ཤེས་འདྲེན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་ལ། འདི་གཉིས་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། ཆོས་ཤེས་པས་ནི་གཟུང་

བརྟོགས་ལ། རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པས་འཛིན་པ་རྟོགས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཀུན་ལས་བཏུས་སུ། སྡུག་བསྔལ་ལ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་གང་ཞེ་ན། སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་ཤེས་པ་འདི་གཉིས་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུའོ། ། ཞེས་སོ་སོར་རང་ལ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ཡང་། ཁོ་བོས་བཤད་པ་འདི་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་སྐད་བྱས་ན། འགྲེལ་ཆེན་དུ། ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ངེས་ཤེས་འདྲེན་ཚུལ་གྱི་ནུས་པ་མི་འདྲ་པ་བཅུ་དྲུག་མཉམ་བཞག་ཏུ་རིམ་ཅན་དུ་ཐོབ་པས། མཐོང་ལམ་ལ་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་ཕྱེ་བར་བཤད་པའང་ལེགས་པར་གནས་པར་འགྱུར་རོ། ། དེ་ལྟ་མིན་པར་རྗེས་བཟོད་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ཡིན་ན། ཆོས་ཉིད་གསར་རྟོགས་སུ་ཁས་བླངས་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་ཞིང་། ཡེ་ཤེས་དེ་དག་དོན་དམ་བདེན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། ། གང་དག་ཀུན་ལས་བཏུས་སེམས་ཙམ་གྱི་བསྟན་བཅོས་སུ་ཁས་བླངས་ནས། སེམས་ཙམ་པ་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ཁོ་ན་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པར་འདོད་པ་ལ། དམིགས་པ་དག་པ་ཁྱད་པར་དུ་འགྲོ་མེད་པར་ཐལ་པ་དབུ་མ་བས་འཕེན་ནོ་ཞེས་སྨྲས་ནས། སླར་ཡང་ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་ལུགས་ལ། རྗེས་བཟོད་རྗེས་ཤེས་རྣམས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ལ་དངོས་སུ་དམིགས་པར་འདོད་པ་ནི་འགལ་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། ཀུན་ལས་བཏུས། དབུ་མ་ཆེན་པོའི་བསྟན་བཅོས་དང་། དེ་དག་གི་ལུགས་ལ་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་སྣང་མེད་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་ཁས་བླངས་ནས།

ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་ལུགས་ལ། རྗེས་བཟོད་རྗེས་ཤེས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ལ་
དངོས་སུ་དམིགས་པར་འདོད་པ་དེ་བས་ཀྱང་དངོས་འགལ་ལོ། ། ཁ་
ཅིག་ཀུན་ལས་བཏུས། མདོ་སྡེ་པའི་གྲུབ་མཐའི་དབང་དུ་བྱས་པར་
ཁས་བླངས་ནས། ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་ལུགས་ལ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་
ལམ་ཆོས་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་འདོད་པ་ནི། གྲུབ་མཐའི་རྣམ་བཞག་མ་
ཆགས་པའི་གཏམ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་བཟོད་ནི། བདེན་པ་ལྷག་མ་
རྣམས་ལའང་རིགས་བསྒྲེའོ། ། གསུམ་པ་རྣམ་བཞག་ནི། ཐེག་
ཆེན་མཐོང་ལམ་ལའང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་དང་།
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་མིན་ཏེ། ཡིན་ན་དོན་དམ་དཔྱོད་
བྱེད་ཀྱི་ཚད་མར་འགྲོ་དགོས་པ་ལ། ཁོའི་རྙེད་དོན་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གལ་ཏེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
དོན་དམ་ཡིན་ན། ཉན་རང་གིས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་
ཐལ་ལོ། །འོ་ན། མཐོང་ལམ་དེ་གཉིས་གོ་རིམས་ཅི་ལྟར་སྐྱེ་ན།
སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་བཟོད་པར་མ་
ཆད་དུ་སྐྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། མཉམ་བཞག་ཏུ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་
ལ་དམིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་བར་མ་ཆད་དུ་སྐྱེས་ནས།
དེའི་རྗེས་སུ་ཆོས་ཅན་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་མཐོང་
པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། ། འོ་ན། མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་དུ་
ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་འགྲེལ་ཆེན་དུ། འབྲས་བུའི་མངོན་པར་རྟོགས་
པ་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཡིན་ཞིང་། སོ་སོར་རྟོགས་པའི་མངོན་རྟོགས་སྐད་
ཅིག་བཅུ་དྲུག་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ལུགས་གཅིག་དང་། སོ་སོར་
རྟོགས་པའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱང་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཏུ་འདོད་པའི་ལུགས

གཉིས་བཀོད་ནས། ལུགས་ཐ་མ་ལ། ཞུགས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་མི་རུང་བའི་སྐྱོན་བརྗོད་ཅིང་། ལུགས་དང་པོའི་གཞུང་བསྒྲུགས་པར་མཛད་དོ། ། དེའི་དོན་ལ། གཞན་དག་ན་རེ། མཐོང་ལམ་དེ་འབྲས་བུའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལས་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཡིན་ལ། སོ་སོར་རྟོགས་པའི་མངོན་རྟོགས་ལས་སྐག་ཅིག་བཅུ་དྲུག་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་དོ། ། ཀྱི་མ། སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་པོ་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་མ་བཀོད་ནས་འགལ་བར་ཁས་བླངས་བཞིན་དུ། སླར་ཡང་མཐོང་ལམ་དེ་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་པ་ནི་ཆེས་ངོ་མཚར་རོ། ། གཞན་ཡང་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། སྐད་ཅིག་གཅིག་ཀྱང་ཡིན། སྐད་ཅིག་དུ་མ་ཡང་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་བུའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལས་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཡིན། སོ་སོར་རྟོགས་པའི་མངོན་རྟོགས་ལས་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཅེས་པ་ནི། སྦྱོར་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཙམ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ལ། སོ་སོར་རྟོགས་པའི་མངོན་རྟོགས་ཞེས་པ་ནི་འབྲས་བུའི་མངོན་རྟོགས་དེ་ཉིད་ཆ་སོ་སོར་ཕྱེ་བའི་མངོན་རྟོགས་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་པས་འབྲས་བུའི་མངོན་རྟོགས་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཡིན་ཞེས་པ་ནི། མཐོང་ལམ་དེ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་ཞེས་པའོ། ། སོ་སོར་རྟོགས་པའི་མངོན་རྟོགས་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་ཡིན་ཞེས་པ་ནི། མཐོང་ལམ་གྱི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་མངོན་རྟོགས་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་ཡོད་ཅེས་པའོ། ། སྐད་ཅིག་ཀྱང་རང་གྲུབ་དུས་ལས། དུས་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པ་ལ་སྐད་ཅིག་མར་བྱས་པའོ། ། དེས་ན་མཐོང་ལམ་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་དེ་རང་གྲུབ་དུས་ལས་གཉིས་པར་མི་

སྤོང་བའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལ་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པ་མི་འགལ་ཏེ། སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་པོ་རྫོགས་པར་མ་གྲུབ་པར་དུ་དེ་ཉིད་རྫོགས་པར་མ་གྲུབ་ཅིང་། བཅུ་དྲུག་རྫོགས་ནས་དུས་གཉིས་པར་མ་བསྡད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་ཟླ་བ་གཅིག་རང་རྫོགས་པར་གྲུབ་ནས་དུས་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པ་དང་། ཁོའི་ཆ་ཤས་ཞག་སུམ་བཅུ་ཡོད་པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་ནོ། ། དེ་ལྟར་མཐོང་ལམ་ལ་ཆ་ཤས་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་དབྱེ་རྒྱུ་མེད་ནཱ་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དང་། འབྲས་གནས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སོ་སོར་དབྱེ་མི་ནུས་པས། ཞུགས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་མི་རུང་བའི་སྐྱོན་འཕེན་པར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་འབྲས་བུའི་ མངོན་ རྟོགས་ ལས་ མཐོང་ ལམ་ དེ་ སྐད་ ཅིག་ གཅིག་ ཡིན་ ཞིང་། མཐོང་ལམ་དེ་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་བཤད་པ་ཟུར་ཙམ་ཡང་མེད་ཅིང་། འབྲས་བུའི་མངོན་རྟོགས་སྐད་ཅིག་གཅིག་དང་། སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ མངོན་ རྟོགས་ སྐད་ ཅིག་ བཅུ་ དྲུག་ གོ། ཞེས་ བཤད་ ལ། སྐད་ཅིག་གི་གྲངས་ལ་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་རྩོད་པ་དག་ཀྱང་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་ཡོད་མེད་རྩོད་པ་ཡིན་གྱི། མཐོང་ལམ་དེ་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་ཡིན་མིན་རྩོད་པ་ག་ལ་ཡིན། མཐོང་ལམ་དེ་འབྲས་བུའི་མངོན་རྟོགས་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་མངོན་རྟོགས་སྐད་ ཅིག་ བཅུ་ དྲུག་ ཡོད་ པ་ ལ་ དགོངས་ ནས། འགྲེལ་ ཆེན་ དུ། དགོངས་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ན་མཐོང་ལམ་པའི་ལམ་གྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་། སོ་སོར་རྟོགས་པའི་མངོན་རྟོགས་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། ། དེ་ ལྟར་ སྐད་ ཅིག་ བཅུ་ དྲུག་ མཉམ་ བཞག་ ཏུ་ རིམ་ ཅན་ དུ་ སྐྱེ་ ཡང་།

རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ངེས་པ་འདྲེན་པའི་ནུས་པ་བཅུ་དྲུག་མཉམ་བཞག་ཏུ་རིམ་གྱིས་འདྲེན་པའི་སྒོ་ནས་ཡིན་ཞིང་། སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་ཚེ་བདེན་པ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མཐོང་ཡང་། དེ་དག་ལ་སྒྲོ······འདོགས་སེལ་བའི་ནུས་པ་མེད་ན། སོ་སྐྱེ་དང་ཁྱད་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། གང་སེལ་བའི་ནུས་པ་ཐོབ་པའི་སྒྲོ་འདོགས་དེའི་ས་བོན་སྤོང་མི་སྤོང་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ། ། ཞེས་འགྲེལ་ཆེན་ལས་བཤད་དོ། ། བདེན་གཞི་ལ་སྒྲོ་འདོགས་སེལ་བའི་ནུས་པ་གོ་རིམས་དེ་ལྟར་ཐོབ་པའང་། ཚོགས་ལམ་དང་། སྦྱོར་ལམ་དུ། ནད་ནི་ཤེས་བྱ་ནད་ཀྱི་རྒྱུ་ནི་སྤང་བྱ་ལ། ། བདེར་གནས་ཐོབ་བྱ་སྨན་ནི་བརྟེན་པར་བྱ་བ་ལྟར། ། སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་དང་དེ་འགོག་པ་དང་དེ་བཞིན་ལམ། །ཤེས་བྱ་སྤང་བྱ་རེག་པར་བྱ་ཞིང་བསྟེན་པར་བྱ། ། ཞེས་པའི་གོ་རིམས་དང་མཐུན་པར་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་ཅིང་བསྒོམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིན་ནོ། ། མཐོང་ལམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་འདི་དག་ཁོ་བོ་འབའ་ཞིག་གིས་འདི་ལྟར་ལེགས་པར་བཤད་པ་ནི་མཁས་པ་དག་དགའ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུའོ། ། གཉིས་པ་ནི། ཚིག་གི་དོན་ལ་སྐད་ཅིག་མདོར་བསྟན། རྣམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད། རྣམ་པ་མ་བསྟན་པར་འདོད་པ་དགག་པའོ། ། དང་པོ་ལ། མཚམས་སྦྱར་ནི། རང་སངས་རྒྱས་ཞེས་སོགས་སོ། ། རྩ་བ་ནི། བདེན་དང་སོགས་སོ། ། འགྲེལ་བ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྒོམ་པར་བྱ་བའི་མཐོང་བའི་ལམ་ནི་ཕན་ཡོན་ཆེན་པོ་ཞེས་མདོ་ལས་བརྗོད་དེ། སྐབས་གང་དུ་ན། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུའོ། ། དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། ཆོས་ཤེས་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་དབྱེ་བ་བཟོད་པ་དང་། ཤེས་པའི་སྐད་

ཅིག་མ་བཞི་པོ་སོ་སོར་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་དང་། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་འབྲེལ་པ་དག་དང་ལྡན་པ་ཚེ་འདི་དང་གཞན་པའི་ཡོན་ཏན་དག་དང་ལྡན་པའོ། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། མཚམས་སྦྱོར་ནི། དེ་དག་རྣམ་པ་ཇི་ལྟ་བུར་བསྒོམ་པར་བྱ་ཞེ་ན། རྩ་བ་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཞེས་སོགས་སོ། ། འགྲེལ་བ་ལ། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྡུ་བའོ། དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་ནི། དོན་དམ་པའི་ཚུལ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། སངས་རྒྱས་དག་ལ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དངོས་པོར་མེད་པས། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ཕན་ཚུན་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་གནས་པར་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དེ་དག་དོན་དམ་པར་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པ་ཉིད་དང་། སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་དེ་དག་ཚད་ཀྱིས་གཟུང་དུ་མེད། ནམ་མཁའ་ཚད་མེད་པ་བཞིན་དུའོ། ། ཞེས་དེ་ལྟར་ཆོས་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། ། གཉིས་པ། ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་བཞི་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟག་པ་དང་། ཆད་པའི་མཐའ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་དང་། ཀུན་འབྱུང་ལ་ཆོས་ཤེས་ཀྱིས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་གནས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་འཛིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་ཕྱིན་དེ་ལ་གནས་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བླང་བ་དང་དོར་བ་མེད་པར་བསྒོམས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། བདེན་པའི་ངོ་པོ་ཉིད་མེད་པར་མོས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཚད་མེད་པ་བཞི་བསྒོམ་པར་བྱའོ། ། ཞེས་བྱ་བ་

དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་རྣམ་པ་དག་ཡིན་ནོ། ། གསུམ་པ། འགོག་པའི་རྣམ་པ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་དོན་དམ་པར་གཅིག་མར་རང་བཞིན་ཁོ་ནས་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་ཚད་མེད་པར་མཉམ་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཐོབ་པ་དང་། ཤེར་ཕྱིན་པར་གཉེན་པོ་རྣམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བསྡུས་པ་དང་། ཤེར་ཕྱིན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱི་དང་། ནང་གི་འཚེ་བར་རབ་ཏུ་ཞི་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུར་ཆོས་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་འགོག་པའི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་པོ་དག་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། ། བཞི་བ། ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒོམ་པ་ཁོ་ནས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་འདུས་བྱས་དང་། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འདུས་མ་བྱས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་བཞི་བ་དང་། ཤེས་རབ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ལ་ཞུགས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས། ལྷས་བྱས་པ་དང་། འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་དང་། ནང་གི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་གནོད་པ་གསུམ་ལས་རིམ་བཞིན་སྲུང་བ་དང་། སྐྱོབ་པ་དང་། སྲ་བ་དག་མཛད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཉིད་མངོན་པར་འདོད་པའི་བདག་ཉིད་སྲོག་གཅོད་པ་སྤོང་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གནས་ནས། དེ་ཉིད་ལ་གཞན་དག་འགོད་པ་དང་། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་མི་ཟད་པར་བྱེད་འདོད་པས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུར་ཆོས་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་ལམ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་པོ་དག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་པ་ཡིན་ནོ། ། གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུ་རྣམས་ནི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དག་ཡིན་ནོ། ། རྣམ་པ་འདི་དག་མཉམ་རྗེས་གང་གི་རྣམ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རྗེས་ཐོབ་སོགས་སུ་འབྱུང་བའི་ཚེ་འདི་

ཕྱིའི་ཕན་ཡོན་སོགས་དངོས་སུ་བསྟན་པས་མཚོན་ནས། མཉམ་
བཞག་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་བསྟན་
པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟར་མཚོན་ནས་བསྟན་པ་ནི། གདུལ་བྱ་ཉེ་བའི་
བསམ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་དགོས་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ལ། འགྲེལ་ཆེན་དུ།
སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་སྐྱེ་བ་ན།
རྣམ་པ་འདི་ལྟ་བུའི་ཆོས་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས། སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་
ཞེས་པ་ཡིན་གྱི་རྣམ་པ་འདི་དག་གི་མཇུག་ཏུ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་སྐྱེ་
བར་སྟོན་པ་མིན་ནོ། ། རྣམ་པ་འདི་དག་སྦྱོར་ལམ་གྱི་རྣམ་པར་
བཞེད་པ་ནི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ཉེ་བར་མཚོན་པ་ལྷུར་ལེན་པའི་གཞུང་
གིས་མཐོང་ལམ་གྱི་རྣམ་པའི་དོན་བཤད་པར་འདོད་པ་དག་གི་ཕྱོགས་སུ་
བསྣུན་པར་འགྱུར་རོ། ། ངག་དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ཆོས་
ཅན། སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ། སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་བཟོད་
ནས་ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་བར་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ།
འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག་ནི། འདིར་
མཐོང་ལམ་མདོར་བསྟན་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པའི་དོན་ཉེ་བར་མཚོན་པ་
ལྷུར་ལེན་པའི་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་གཞུང་གིས་རྣམ་པའི་དོན་མ་བཤད་པར་
མཐོང་པའི་ལམ་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་གྲངས་ཉེ་བར་མཚོན་པའི་
ཉེ་ཚེ་མཛད་པར་ཟད་དེ། བཤད་པ་དང་མ་བཤད་པའི་ངེས་པར་
འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་
རྣམས་སུའང་དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། ། ཞེར་ཟེར་རོ། །
གཉིས་པ། དེ་དགག་པ་ནི། སེང་བཟང་སོགས་གཞན་དག་ན་རེ།
དེ་ལྟ་ན་འང་གཞུང་གཞན་དེ་དག་གིས་ནི་མཉམ་བཞག་ཏུ་སྦྱོར་མཐོང་
སྒོམ་པའི་རིམ་པ་དང་། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་མངོན་རྟོགས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་

རིམ་པ་སོགས་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་ཙམ་ཟད་ཀྱང་མ་བསྟན་པར་འགྱུར་ལ། གཞན་ཡང་ཚིག་དོན་ལའང་མ་ཞུགས་ཏེ། དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་པ་དང་། ། ཞེས་བྱ་ལ་སོགས་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་དོན་ཀྱང་ཇི་ལྟར་དྲང་ཞིང་། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་ཉན་རང་གི་སྦྱོར་ལམ་ལས་དམིགས་རྣམ་གྱི་ཁྱད་པར་འཕགས་པར་བསྟན་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་ཟེར་རོ། །

༥. སྦྱོར་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ། སྦྱོར་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་དང་། བྱེད་པ་ཅན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་མཚམས་སྦྱར་ནི། མཐོང་བའི་ཞེས་སོགས་སོ། ། རྩ་བ་ནི། ཀུན་ནས་ཞེས་སོགས་སོ། ། དེ་ཡང་དང་པོ་བཞི་དང་། ལྔ་བ་དང་། དྲུག་པ་རྣམས་ནི་རིམ་བཞིན། སྦྱོར་ལམ་གྱི་བྱེད་འབྲས། རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་བདག་འབྲས་སོ། ། འགྲེལ་བ་ནི། རྒྱུགས་རྒོད་སོགས་ཞི་བས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ལ་རང་དབང་ཉིད་དུ་བྱེད་པ་དང་། ང་རྒྱལ་བཅོམ་པས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བོ་དམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འདུད་པ་དང་། དེ་ལྟར་ཕྱི་ནང་གི་མཐུན་རྐྱེན་གཉིས་དང་ལྡན་པས་ནང་གི་ཉེར་འཚེ་སྐྲོམ་སྣང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་དང་། ཕྱིའི་ཉེར་འཚེ་ཕ་རོལ་ཀྱིས་བྱས་པའི་གནོད་པ་རྗེས་སུ་སྒྲུབ་པའི་ཡུལ་མིན་པ་ཉིད་དང་། མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པ་དང་། གནས་སྐབས་སུ་རྟེན་བསྒོམ་ལམ་པ་གནས་པའི་ཡུལ་ཡང་མཆོད་པར་བྱས་པ་ཉིད་དུ་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱེད་པ་རྣམ་

པ་དྲུག་ཡིན་ནོ། ། ངག་དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་ཆོས་ཅན། དྲུག་ཡོད་དེ། སེམས་ལས་སུ་རུང་ཞིང་ཐེག་ཆེན་དགེ་བཤེས་ཀྱིས་འཛིན་པའི་བྱེད་པ་གཉིས། ཕྱི་ནང་གི་ཉེར་འཚེ་ཞི་བའི་བྱེད་པ་གཉིས། ཛོགས་བྱང་སྒྲུབ་ཅིང་རྟེན་ཡུལ་མཆོད་རྟེན་དུ་བྱེད་པ་གཉིས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

༨. མོས་པ་སྒོམ་ལམ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ། དབྱེ་བ་བསྟན་ནས་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། སོ་སོའི་ངོ་བོའོ། ། དང་པོ་ནི། བྱེད་པའི་འོག་ཏུ་སོགས་སོ། ། གཉིས་པ་ལ། ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་དང་། ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་''' གཉིས། དང་པོ་ལ། དབྱེ་བ་བསྟན་པས་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། སོ་སོའི་ངོ་བོ། བྱེད་ལས་ཀྱི་དོན་བསྡུ་བའོ། དང་པོ་ནི། གཉིས་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། སྒོམ་པའི་ལམ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་འཆད་ཅིང་། དེ་ལའང་མོས་པ་དང་བསྔོ་བ་དང་རྗེས་སུ་ཡིད་རང་བ་ཡིད་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དོ། ། དེ་ལ་མོས་པའི་ངོ་བོ་ནི། མཉམ་བཞག་ཏུ་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཡུམ་ལ་ཡོན་ཏན་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་ལྟར་ངེས་པ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པའོ། ། དེ་ཡང་ཡུམ་ལ་དོན་གསུམ་སྒྲུབ་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་ལས། ཡུམ་གྱི་རང་དོན་སྒྲུབ་ནུས་པའི་ཆ་ལ་མོས་པ་ཙུང་ཟད་ལྷག་པའི་སྒོམ་ལམ་ནི། རང་དོན་མོས་པ་ཅེས་བྱ་ལ་མ་དག་ས་བདུན་གྱི་སྒོམ་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ན་ཡོད་དེ། ས་དེ་དག་ཏུ་གང་ཟག་གི་བདག''' འཛིན་ལྷག་མ་མེད་པར་མ་སྤངས་པའོ། ཡུམ་གྱི་རང་དོན་སྒྲུབ་པ་དང་། གཞན་དོན་སྒྲུབ་པའི་ནུས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཆ་མཉམ་དུ་མོས་པ

ལྷག་པ་ནི་གཉིས་དོན་སེམས་པ་ཡིན་ཞིང་། ས་བརྒྱད་པ་དང་དགུ་བའི་རྗེས་ཐོབ་ན་ཡོད་དེ། ཉོན་ཡིད་སྤྱངས་པས་བདག་གཞན་མཉམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཡུམ་གྱིས་གཞན་དོན་བསྒྲུབ་པའི་ནུས་པ་ལ་ལྷག་པར་ཡིད་ཆེས་པའི་སེམས་པ་ནི་གཞན་དོན་སེམས་པ་སྟེ། ས་བཅུ་པའི་རྗེས་ཐོབ་ན་ཡོད་དེ། སྐབས་དེར་གཞན་དོན་སངས་རྒྱས་དང་ཆ་འདྲ་བའི་ཕྱིར། སྒོམ་ལམ་བསྔོ་བའི་མཚན་ཉིད། སེམས་པ་སོགས་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་རྩ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུར་སྒྱུར་པར་བྱེད་པའི་འདུན་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་གྱི་བསྡུས་པའོ། ། སྒོམ་ལམ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ནི། རང་གཞན་གྱི་དགེ་རྩ་ལ་དགའ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་བའི་ངོ་བོ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ། ཁ་ཅིག་སེམས་བསྔོ་ཡི་རང་གསུམ་པོ་འདི་སྒྲ་དོན་འཛིན་པའི་རྟོགས་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་སྨྲ་བ་བབ་ཅོལ་ཏེ། སྒོམ་ལམ་བསྔོ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས། བསྔོ་ས་མ་འོངས་པ་ན་འཐོབ་འགྱུར་གྱི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་། བསྔོ་བྱ་རང་གཞན་གྱིས་བསགས་པའི་དུས་གསུམ་གྱི་དགེ་རྩ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ངམ། དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་དུ་དམིགས། དང་པོ་ལྟར་ན་ཀུན་མཁྱེན་དུ་ཐལ་ལོ། ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་སྒྲ་དོན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་མིན་པ་ཉམས་སོ། ། འདིས་རྗེས་སུ་ཡིད་རང་ལའང་མཚུངས་ཤིང་། སེམས་པ་ཡུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་ལྟར། ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་སུ་བཤད་པས་བསལ་ལོ། ། འོ་ན་འདི་དག་ཟག་བཅས་སུ་བཤད་པ་ཟག་པ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཟག་བཅས་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་སྟངས་མེད་ཅིང་ཤེས་སྒྲིབ་མིན་ལ། ཞེན་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ཀྱང་། བདེན་འཛིན་གྱི་བག་ལ་ཉལ་མ་

སྤངས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོག་པ་ཡིན་པས་རང་ཡུལ་དེ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ལྟ་
བུར་སྣང་བའི་བདེན་སྣང་ཡོད་ཅིང་། དེའི་ཕྱིར་སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བ་
ཡིན་ལ། བདེན་སྣང་དེ་ཡང་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ས་བོན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་
པས། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཟག་བཅས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། ། འོ་ན་ཤེས་
སྒྲིབ་ཀྱི་ས་བོན་ལས་བྱུང་ན། ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། འོ་
ན་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་ཐལ་ལོ། ། འདི་དག་ལ་ཁ་
ཅིག་གིས་ལོག་པར་བཤད་ཅིང་། གཞན་དག་ཡིད་བརྟེན་མ་རྙེད་པར་
སྒྱུ་ཐབས་ཀྱིས་དོར་བར་སྣང་ངོ་། གཉིས་པ། སོ་སོའི་ངོ་བོ་ལ་གསུམ་
ལས། མོས་པ་ལ་དངོས་དང་། ཕན་ཡོན་གཉིས། དང་པོ་ལ།
གསུམ་ལས། མཚམས་སྦྱོར་ནི། གསུམ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་སྒོམ་
པའི་ལམ་དང་པོ་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འཆད་དོ། ། རྩ་བ་
ནི། མོས་པ་ཞེས་སོགས་སོ། ། ལུས་དང་། ཡན་ལག་དང་།
ཉིང་ལག་གི་དབྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། ། འགྲེལ་པའང་དེ་ལྟར་
གསུམ་ལས། རྩ་བའི་དབྱེ་བ་ནི། ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་ལ་གསུམ་
ཡོད་པར་མ་ཟད། མོས་པའི་ངོ་བོ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །
གསུམ་པོ་གང་ཞེ་ན། ཡུམ་གྱིས་རང་དང་། གཉིས་ཀ་དང་།
གཞན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པའི་ནུས་པ་གསུམ་ལ་རིམ་བཞིན་དམིགས་པ་ཉིད་
རང་དོན་དང་། གཉིས་དོན་དང་། གཞན་དོན་མོས་པ་གསུམ""
མོ། ། འོ་ན་ཚོགས་ལམ་སོགས་སུ"ཡུམ་ལ་ཡོན་ཏན་ཅི་ལྟར་ཡོད་པ་
ལྟར་མོས་པ་དེ་དག་ཀྱང་འདིར་བཟུང་ངམ་ཞེ་ན། འདི་ནི་རྗེས་ཐོབ་
ཏུ་ཇི་ལྟར་མོས་པ་བཞིན་མཉམ་བཞག་ཏུ་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་
པའི་དགེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ནམ། འབྲས་བུར་སྒྱུར་བ་སྒོམ་པའི་ལམ་གྱི་
དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་དང་པོར་ཚོགས་ལམ་སོགས་སུ་མངོན་དུ་མི་

བྱེད་དོ། ། ངག་དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་མོས་པ་ཆོས་ཅན། གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། མཉམ་བཞག་ཏུ་ཆོས་ཉིད་མཐོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུམ་གྱིས་དོན་གསུམ་སྒྲུབ་པའི་ནུས་པ་ལ་རིམ་བཞིན་ལྷག་པར་མོས་པའི་རང་དོན་མོས་པ་སོགས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞུང་འདིའི་ནང་ན་ཡང་ཞེས་པ་འགྱུར་མ་དག་པ་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཇི་ལྟར་མོས་པ་བཞིན་མཐོང་བའི་དགེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་སྒོམ་པའི་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས། ཞེས་པ་ལྟར་བཤད་དོ། ། ཡན་ལག་གི་དབྱེ་བ་ནི། དེ་དག་ཀྱང་ཞེས་སོགས་དང་། ཉིང་ལག་གི་དབྱེ་བ་ནི། དེ་ཡང་སོ་སོར་ཞེས་སོགས་ཏེ། ངག་དོན་དབྱེ་སྒྲུར་རོ། ། དེ་དག་གི་དོན་བསྡུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་ན་སོགས་སོ། །

༧. ཕན་ཡོན་བསྟོད་བཀུར་བསྔགས་གསུམ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་མོས་པའི་ཕན་ཡོན་ལ། མཚམས་སྦྱར་ནི། དང་པོ་སྒོམ་པའི་ཞེས་སོགས་སོ། ། རྩ་བ་ནི། ཤེས་རབ་ཅེས་སོགས་སོ། ། འགྲེལ་བ་ནི། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཡུམ་དོན་གསུམ་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་ཇི་ལྟར་མོས་པ་བཞིན་མཉམ་བཞག་ཏུ་མཐོང་བའི་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཤེར་ཕྱིན་ལ་ཞུགས་པའི་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་པོ་རང་དོན་མོས་པའི་གནས་སྐབས་དགུ་དག་ཏུ་སོ་སོར་བསྟོད་པ་རྣམ་པ་དགུ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་གོང་ནས་གོང་དུ་མངོན་པར་དགའ་པར་བྱེད་ཅིང་བསྟོད་པར་འདོད། དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་པ་གཉིས་དོན་མོས་པ་དང་གསུམ་པ་གཞན་དོན་མོས་པའི་གནས་སྐབས་དགུ་དག་ཏུ་སོ་སོར་བཀུར་བ་དང་བསྔགས་པ་རྣམ་པ་དགུ་དགུས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་གོང་ནས་གོང་དུ་མངོན་པར་དགའ་བར་བྱེད་ཅིང་བཀུར་བ་དང་བསྔགས་པར་འདོད་དེ།

དེས་ན་བསྟོད་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐོས་པ་སྒོམ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་དོན་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་ནས་ཡོན་ཏན་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་བཞིན་བརྗོད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པ་དང་མི་འཚམ་པར་བརྗོད་པའི་གཅམ་བུའམ་ངོ་བསྟོད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་མིན་ནོ། ། རྩ་འགྲེལ་ལ། ངག་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྒོམ་ལམ་ཐོས་པ་ཕན་ཡོན་ཆེན་པོ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་བསྒོམས་པའི་བྱང་སེམས་སྒོམ་ལམ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཐུགས་རངས་པའི་བསྟོད་བཀུར་བསྔགས་གསུམ་མཛད་པ་འཐོབ་པའི་ཕྱིར།

༢. བསྔོ་བ་སྒོམ་ལམ་བཤད་པ།

གཉིས་པ། བསྔོ་བ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་ཐོས་པ་ལས་དེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྒྱུར་པའི་བསྔོ་པ་འབྱུང་བས། གཉིས་པ་བསྔོ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་འཆད་དོ། ། རྩ་བ་ནི། ཡོངས་སུ་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཀྱིས་བསྔོ་བའི་ངོ་བོ་བསྟན་ཅིང་། ཁམས་གསུམ……གཏོགས་པ་མ་ཡིན་དང་ཞེས་པའི་བར་རྣམས་ཀྱིས་བསྔོ་བའི་ཁྱད་ཆོས་སྟོན་ལ། ལྷག་མའི་བསྔོ་བའི་དབྱེ་བ་སྟོན་ནོ། ། དེ་ཡང་དེ་ནི་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཅིག་གིས་བསྔོ་བྱའི་རྫས་ལ་མངོན་ཞེན་འགོག་པ་དང་། དེ་ནས་གཅིག་གིས་བསྔོ་བྱེད་ཀྱི་སེམས་ལ་མངོན་ཞེན་འགོག་པ་དང་། དཔེན་དང་ཞེས་པས། བསྔོ་བ་པོའི་གང་ཟག་ལ་མངོན་ཞེན་འགོག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་བསོད་ནམས་ཚོགས། ། རང་བཞིན་དྲན་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན། ། ཞེས་པས་བསྔོ་རྒྱུའི་དགེ་རྩ་ལ་རྟེན་གྱི་ངོས་ནས་བཟང་ངན་དུ་བདེན་ཞེན་འགོག་པ་དང་། ཐབས་བཅས་ཞེས་པས

དགེ་རྩ་ཕྱིན་དྲུག་ལ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་བཟང་ངན་དུ་བདེན་ཞེན་འགོག་པ་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་ཞེས་པས་བསྔོ་བྱེད་སོགས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་མེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པ་འགོག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་དང་། ཞེས་པས་ཇི་ལྟར་བསྔོ་བའི་ཚུལ་འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པར་བསྔོ་བ་དང་། ཁམས་གསུམ་གཏོགས་པ་མ་ཡིན''' དང་། ། ཞེས་པས་བསྔོ་བ་ཁམས་གསུམ་དུ་མི་བསྔོ་བར་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྔོ་བར་བསྟན་ནོ། །འགྲེལ་བ་ནི། བསྔོ་བ་པོ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་གདུལ་བར་བྱ་བའི་སེམས་ཅན་ལ་ལམ་གསུམ་ཉེ་བར་སྟོན་པའི་རྒྱུའི་ངོ་བོའི་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པ་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་གྱི་དགོས་པ་མི་ཟད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བསྔོ་བ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོ་བའི་ཚུལ་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་བྱེད་དོ། ། བཅུ་གཉིས་གང་ཞེ་ན། མིང་དོན་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་སྦྱར་ནས་བཤད་པ་ནི། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སོས་པའི་དགེ་བ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོ་བས་ཉན་རང་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་ཞེས་དེ་ལྟར་མདོ་ལས་མིང་དུ་བཏགས་པའི་བསྔོ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་མི་དམིགས་པ་ལ་དམིགས་པའི་བསྔོ་བའོ། ། མི་དམིགས་པའི་བསྔོ་བ་ཞེས་དེ་ལྟར་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་བསྔོ་བྱ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོར་བདེན་པར་མི་དམིགས་པ་ལ་དམིགས་པའོ། ། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ནི་བསྔོ་བར་བྱེད་པའི་སེམས་དང་། དཔེན་པ་ནི་བསྔོ་བ་པོའི་གང་ཟག་བདག་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་དངོས་པོ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་ཚོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དྲན་པའི་བསྔོ་བ་ནི་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགེ་བ་དང་། བྱང་སེམས་རང་གི་དགེ་བ་བཟང་ངན་དུ་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པ་ལ་དམིགས་

པའི་བསྔོ་བའོ། །ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་བཅས་པའི་བསྔོ་བ་ཡིད་བྱེད་ནི། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དྲུག་ལ་བཟང་ངན་གྱི་ཁྱད་པར་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པ་ལ་དམིགས་པའི་བསྔོ་བའོ། །མཚན་མ་མེད་ཅེས་པའི་མིང་དུ་བཏགས་པའི་བསྔོ་བ་ཡིད་བྱེད་ནི། བསྔོ་བྱ་སོགས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་བདེན་པའི་མཚན་མ་མི་དམིགས་པ་ལ······དམིགས་པའི་བསྔོ་བའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གནང་བའི་མིང་ཅན་ནི་འཁོར་གསུམ་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མི་དམིགས་པ་ལ་དམིགས་པའི་བསྔོ་བའོ། །བསྔོ་ས་ཁམས་གསུམ་པོར་མ་གཏོགས་པའི་མིང་ཅན་ནི། འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་བདེན་པར་མི་དམིགས་པ་ལ་··དམིགས་པའོ། །བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་ཆུང་ངུ་ཞེས་དེ་ལྟར་མིང་དུ་བཏགས་པའི་བསྔོ་བ་ནི་གདུལ་བྱ་དགེ་བ་བཅུ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ལ་བཀོད་པའི་དགེ་བ་བདེན་པར་མི་དམིགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་བསྔོ་བའོ། །བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་འབྲིང་གི་མིང་ཅན་ནི་གདུལ་བྱ་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བཀོད་པའི་དགེ་བ་མི······དམིགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་བསྔོ་བའོ། ། བསོད་ནམས་ཆེན་པོ····འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་མིང་དུ་བཏགས་པའི་བསྔོ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་གདུལ་བྱ་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་གནས་པར་བྱས་པའི་དགེ་བ་རྣམས་བདེན་པར་མི་དམིགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་བསྔོ་བའོ། །

རྩ་འགྲེལ་ལ། ངག་དོན་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཡུམ་ལ་སློས་པ་བསྒོམ་པ་སོགས་ཀྱི་དགེ་རྩ་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྔོས་པའི་བསྔོ་བ་ཆོས་ཅན། ཚུལ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་དེ། བསྔོ་བའི་རང་བཞིན་དང་། ཁྱད་ཆོས་བརྒྱད་དང་། དབྱེ་བ་གསུམ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

༩. རྗེས་སུ་ཡི་རངས་སྒོམ་ལམ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ལ་གསུམ་ལས། མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་སོགས་སོ། ། ཚ་བ་ནི། ཐབས་དང་སོགས་ཏེ། ། དང་པོས་རང་ཚུལ། གཉིས་པས་རང་ཡུལ། ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་ངོ་བོ་བསྟན་ནོ། ། འགྲེལ་བ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཐབས་ཀྱིས་དགེ་རྩ་རྣམས་དམིགས་ནས་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་ལ་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་སེམས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་བྱ་བ་དག་ཡིན་ནོ། ། ངག་དོན་ནི། ས་གཉིས་པའི་སྒོམ་ལམ་རྗེས་སུ་ཡིད་རང་ཆོས་ཅན། སྒོམ་ལམ་རྗེས་སུ་ཡིད་རང་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱི་དགེ་བ་ལ་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་དགའ་བ་བསྒོམ་པའི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། གསུམ་ཡོད་པ་དེ་ལ་སོས་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི། འབྱུང་ཁུངས་དག་ནས་གསེར་གྱི་གར་བུ་བཞིན་དུ་བསོད་ནམས་གསར་བ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དོ། ། བསྔོ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི་བསོད་ནམས་དེ་གསེར་མགར་གྱིས་གསེར་སྲམ་དུ་རྒྱན་དུ་བསྒྱུར་བ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱེད་དོ། ། རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི་རང་དང་གཞན་གྱི་བསོད་ནམས་བྱ་བ་མཉམ་པ་ཉིད་འཐོབ་ཅིང་གཞན་གྱི་དགེ་བ་འདུ་བྱས་པ་དང་། དེ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་བསོད་ནམས་མཉམ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་ས་འཐོབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །

༡༠. སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་ལ། དབྱེ་བའི་སྒོ་ནས་མཚམས་སྦྱར། སོ་སོའི་ངོ་བོ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། ། དང་པོ་ནི། ཟག་པ་

དང་བཅས་པའི་འོག་ཏུ་ཟག་པ་མེད་པའི་སྒོམ་པའི་ལམ་སྟེ། དེ་ཡང་སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་དང་། རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །འདི་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར། ཁ་ཅིག་རྟོགས་པ་དང་། སྤྱངས་པའོ། །ཞེས་སྨྲ་བ་མི་འཐད་དེ། སྤྱངས་པ་ནི་འགོག་བདེན་ཡིན་པས། སྒོམ་ལམ་དུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་མཚམས་སྦྱར་ནི། །གཉིས་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་དང་པོ་ཡོན་ཏན་མངོན་པར་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོམ་པའི་ལམ་འཆད་དོ། །རྩ་བ་ནི། དེ་ཡི་ངོ་བོ་ཞེས་སོགས་སོ། །འགྲེལ་བ་ནི། ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མཐོང་བའི་ཤེས་རབ་ཉིད་དོ། །དེས་མ་ཟིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་གཞན་གྱིས་སངས་རྒྱས་མི་འཐོབ་པ་ནི་མཆོག་ཉིད་དོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པར་སྦྱོར་བ་ནི་ཀུན་ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་རྣམ་པའོ། །གནས་སྐབས་སུ་དེ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ལམ་ཆོས་རྣམས་མི་དམིགས་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་གོང་མ་གོང་མ་རིམས་བཞིན་རྣལ་འབྱོར་བའི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་ནི་གཏོང་བར་བྱེད་པའོ། །མཐར་ཐུག་དོན་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དོན་ཆེན་པོ་ཉིད་དོ། །ངག་དོན་ནི། ས་གཉིས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་ཡིན་ཏེ། སྦྱིན་སོགས་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་བསྐྱེད་པའི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༡༡. རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ། རྒྱུ་དང་། རང་བཞིན་གཉིས། དང་པོ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་སོགས་སོ། ། རྩ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་སོགས་ཏེ།དང་པོ་གསུམ་གྱིས་མཐུན་རྐྱེན་དང་། ལྷག་མའི་འགལ་རྐྱེན་བསྟན་ནོ། ། འགྲེལ་བ་ལ་གཉིས་ལས། མཐུན་རྐྱེན་ནི། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་མཉེས་པར་བྱེད་པ་དང་། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཞི་གནས་ལ་མཁས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ལྷག་མཐོང་གི་ངོ་བོ་རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་དག་ཡིན་ནོ། ། འགལ་རྐྱེན་ནི། ནང་གི་རྐྱེན་རིགས་དམན་པས་ཆོས་ཟབ་མོ་ལ་མ་མོས་པ་དང་། དབང་པོ་དམན་པས་དངོས་པོར་འཛིན་པ་དང་། ཕྱིའི་རྐྱེན་བདུད་ཀྱིས་གནོད་པ་བྱས་པ་དང་། མི་དགེ་བའི་གྲོགས་པོ་དང་འགྲོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒོམ་ལམ་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་དག་ཡིན་ནོ། ། ངག་དོན་ནི། རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཕྱི་ནང་གི་མཐུན་རྐྱེན་ཇི་སྐད་བཤད་པ་ཚང་ཞིང་། ཕྱི་ནང་གི་འགལ་རྐྱེན་ཇི་སྐད་བཤད་པ་དེ་དག་བྲལ་དང་བ་ལས་སྐྱེ་དགོས་ཏེ། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་འཐོབ་པ་དང་མི་འཐོབ་པའི་རྒྱུ་དག་བཤད་ནས། སྐབས་སུ་བབ་པའི་རྣམ་པར་དག་པ་འཕགས་པ་སོ་སོའི་ཁྱད་པར་མ་ཕྱེ་བར་སྤྱིར་འཆད་དོ། ། རྩ་བ་ནི། འབྲས་བུ་སོགས་སོ། ། འགྲེལ་བ་ནི། འདིར་གང་དག་ཡུལ་ཅན་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དྲི་མས་དག་པ་ན། དེའི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་དྲི་མ་དེས་དག་ཅེས་འཆད་པ་མི་

འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དྲི་མས་དག་པ་ན།
ཆོས་ཐམས་ཅད་དྲི་མས་དག་དགོས་པས་དྲི་མ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པར་
འགྱུར་རོ། ། ཁ་ཅིག ཕྱོགས་དེ་ལ་དགག་པ་དེ་ལྟར་བརྗོད་ནས།
རང་ལུགས་འཛོག་པ་ན་དེས་ན་རྒྱུ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་བསལ་བའི་
དྲི་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་རྣམ་པར་དག་པས་ན།
འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དག་པས་གཟུགས་རྣམ་པར་དག་པ་བརྗོད་ཀྱི།
སྤྱིར་ཡུལ་ཅན་དག་པས་ཡུལ་དག་ཅེས་བརྗོད་པ་ནི་མིན་ནོ། ། ཞེས་
སྨྲ་པ་ནི། དེ་མ་ཐག་ཏུ་བར་མ་ཆད་པར་ནང་འགལ་དངོས་སུ་སྨྲ་བ་སྟེ།
རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་རྒྱུ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་བསལ་བའི་དྲི་
མ་དེས་རྣམ་མཁྱེན་དེའི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་དག་པར་ཐལ་ལོ། །
འདོད་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དྲི་མས་དག་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་དྲི་
མས་དག་མི་དགོས་པ་ཉམས་སོ། ། བར་ཆད་མེད་ལམ་དྲི་མས་དག
པ་ན་དྲི་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། དེའི་ཡུལ་སོགས་ཀྱང་དག་དགོས་པ་དང་།
ཡུལ་ཅན་དག་པས་ཡུལ་དག་མི་དགོས་པའང་རང་ཚིག་འགལ་བ་ཡིན་
ནོ། ། དེས་ན་འདིའི་གཟུགས་སོགས་ཞེས་པ་ནི། ཡུལ་ཙམ་ལ་ཟེར་
བ་མིན་གྱི། རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྐྱེས་པའི་གང་ཟག་གི་གཟུགས་སོགས་ཕུང་
པོ་ལྔའི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་འགྲེལ་ཆེན་དུ་ཀུན་
རྫོབ་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན། ཞེས་པའི་ལུང་དྲངས་ནས་དེ་དང་།
མཐུན་པར་བཤད་ཅིང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་གྱུར་
པའི་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཅེས་སོགས་སོ། །དེས་ན་ས་
གཉིས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་དག་པའི་དག་པ་དང་།
ས་གཉིས་པ་བའི་ཕུང་པོའི་ཆོས་ཉིད་དྲི་མས་དག་པའི་དག་པ་རིགས་ཐ་
མི་དད་དེ། གཉིས་ཀའི་དག་བྱ་ས་གཉིས་པའི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་

སྒྱུར་པའི་དྲི་མ་དེ་ཉིད་ཡིན་པས་སོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། ཚིག་དོན་ནི། འཕགས་པའི་གང་ཟག་གི་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གང་ཡིན་པ་དེ་རང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་གང་ཟག་དེའི་......གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་དེ་དག་རྣམ་པར་དག་པ་ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་ཅིང་། རིགས་སོ་སོར་བཅད་དུ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གློ་བུར་དྲི་བྲལ་དང་། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གང་གི་ཆ་ནས་ཀྱང་རིགས་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་ཉིད་མིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ས་གཉིས་པའི་འབྲས་བུ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་། ས་གཉིས་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་གཉིས་ཀ་ཡང་ས་གཉིས་པའི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་བྲལ་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རྣམ་དག་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། དེ་ལྟར་ན་གཟུགས་རྣམ་པར་དག་པས་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དག་པར་མདོ་ལས་བརྗོད་དོ། ། ངག་དོན་ནི། ས་གཉིས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་དག་པའི་དག་པ་དང་། ས་གཉིས་པ་བའི་ཕུང་པོའི་ཆོས་ཉིད་དྲི་མས་དག་པའི་དག་པ་ཆོས་ཅན། རིགས་དང་ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་དེ། ས་གཉིས་པའི་ངོ་སྐལ་གྱི་དྲི་མས་དག་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། འཕགས་བཞིའི་རྣམ་དག་གི་དབྱེ་བ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་བར་སྒྲུབ་པ། སྒྲུབ་བྱེད་ལ་ཀླན་ཀ་སྤངས་ཏེ་བཤད་པའོ། ། དང་པོ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། རྣམ་པར་སོགས་....སོ། ། ཙ་བ་ནི། ཉོན་མོངས་སོགས་སོ། ། འགྲེལ་བ་ནི། ཉན་

ཐོས་དགྲ་བཅོམ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་
དག་པའི་དག་པ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་དག་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་
ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་ཙམ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་དག་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཆོས་ཅན། རང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་དག་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་དེ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་
ཕྱོགས་གཅིག་པོ་གཟུང་བའི་དོན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོགས་པ་ཙམ་སྤངས་པས་
རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་དག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་
ཀྱི་དེ་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་དག་པ་ཡིན་ཏེ།
ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་དྲི་མ་སྟེ། རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཉོན་མོངས་དང་།
གཟུང་རྟོགས་དང་འཛིན་རྟོགས་གསུམ་ག་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་
དག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སློར་བུར་གྱི་དྲི་མ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་
རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཅན།
བླ་ན་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡིན་པར་འདོད་དེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་
ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་
པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་དག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། དྲི་བ་ནི།
ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་དག་པ་སྟོན་པའི་
ཞར་ལ་སོགས་སོ། ། ལན་ལ་གཉིས་ལས། རྩ་བ་ནི། ས་དགུ་ལ་
ནི་སོགས་སོ། ། འགྲེལ་པ་ནི། འདོད་པའི་ཁམས་དང་། བསམ་
གཏན་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དག་སྟེ། ས་
དགུ་ལ་བརྟེན་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་ལ་སོགས་
པ་རྣམ་པ་དགུ མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་
དགུའི་གཉེན་པོའི་ངོ་བོར་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་དྲི་མའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
དང་བྲལ་བའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱུ་དང་། ཉན་རང་གི་སྒོམ་

ལམ་ཅིག་ཤོས་དྲི་མ་ཟློགས་གཅིས་གིས་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་དང་ཉན་རང་གི་རྣམ་པར་དག་པ་ཤིན་ཏུ་བ་དང་ཅིག་ཤོས་ཞེས་བྱའོ། ངག་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་དང་ཉན་རང་གི་རྣམ་དག་ལ་ཤིན་ཏུ་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་བ་མིན་པའི་ཁྱད་པར་འཐད་དེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་དེ་དྲི་མ་མ་ལུས་པའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་སྒོམ་ལམ་ཤིན་ཏུ་བ་ཡིན་ཞིང་། ཉན་རང་གི་སྒོམ་ལམ་དྲི་མ་ཟློགས་གཅིག་ཙམ་གྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་སྐབས་སུ་བབས་པ་གཉེན་པོས་སྤང་བྱ་སྤོང་བའི་ཚུལ་ལ་འཐའ་དཔྱད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་སྤངས་བྱ་གང་གཉེན་པོ་གང་གིས་ཚུལ་ཇི་ལྟར་སྤོང་ཞེ་ན། སྤང་བྱ་ནི་གཉིས་ཏེ། མཐོང་སྤངས་དང་སྒོམ་སྤངས་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། བཤེས་གཉེན་ངན་པས་ཆོས་ལོག་བསྟན་པ་སོགས་ཀྱི་མཐུ་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲིབ་པ་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ཆ་དང་། གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་མཚུངས་པར་འབྲེལ་བའི་སྒྲིབ་པ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཆ་རྣམས་ཏེ། རེ་རེ་ལ་ཡང་མངོན་གྱུར་དང་། ས་བོན་གཉིས་གཉིས་སུ་ཡོད་ཅིང་། ས་བོན་ནི་དམིགས་རྣམ་མི་འཛིན་པའི་ནུས་པའི་ངོ་བོར་གནས་པ་ཡིན་ལ། ནུས་པ་དེ་ལས་དམིགས་རྣམ་འཛིན་པར་སྐྱེས་པའི་སྒྲིབ་པ་ནི་མངོན་གྱུར་རོ། །ཡང་སྒྲིབ་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། ཞི་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་སྒྲིབ་པ་དང་། ལྷག་མཐོང་ལ་སྒྲིབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་ནི། སྙོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ཞིང་དེ་ཉོན་མོངས་མིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཉན་ཐོས་ཤེས་རབ་རྒྱང་པས་རྣམ་གྲོལ་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་སྒྲིབ་མིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་དག་གིས་ཀྱང་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར་

སོ། ། དེ་ནི་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་སྦྱལ་བ་དང་། སྒོམས་པར་འཇུག་པ་སོགས་ལ་བར་དུ་གཅོད་པ་ལུས་སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་བའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའོ། ། ལྷག་མཐོང་ལ་སྒྲིབ་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའོ། ། དང་པོ་ནི། གཙོ་བོར་ཐར་བ་ཙམ་ཐོབ་པ་ལ་གེགས་བྱེད་པའི་སྒྲིབ་པ། གཉིས་པ་ནི། གཙོ་བོར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པ་ལ་གེགས་བྱེད་པའི་སྒྲིབ་པ། རེ་རེ་ལའང་མངོན་གྱུར་དང་ས་བོན་གཉིས་གཉིས་ཡོད་ཅིང་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་མངོན་གྱུར་ནི། སེར་སྣ་དང་ཕྲག་དོག་ལ་སོགས་པ་རྩ་བ་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སོ། ། དེ་དག་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་དེའི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་ནི་ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་ཀྱང་ཉོན་མོངས་མིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཡིན་པས་དམིགས་རྣམ་འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཤེས་སྒྲིབ་མངོན་གྱུར་ནི། བདེན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དག་ཡིན་ལ། ས་བོན་ནི་དེ་ཉིད་བསྐྱེད་པའི་བག་ལ་ཉལ་ནུས་པའི་ངོ་བོར་གནས་པའོ། ། དེ་ཡང་མངོན་གྱུར་དང་ས་བོན་གཉིས་ཀ་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གཉེན་པོ་ནི་བཞི་སྟེ། རྣམ་པར་སུན་འབྱིན་པའི་གཉེན་པོ་དང་། སྤོང་བའི་གཉེན་པོ། རྟེན་གཉེན་པོ། ཐག་བསྲིང་གཉེན་པོའོ། ། དང་པོ་ནི། ཐོག་མར་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་བལྟ་བ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་མི་སྡུག་པ་བསྒོམ་པ་ལྟ་བུའོ། ། ཅིའི་ཕྱིར། འདི་སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་མིན་ཞེ་ན། འདོད་ཆགས་ནི་ཡིད་དུ་འོང་བའི་རྣམ་པར་ཞུགས་ལ། མི་སྡུག་པ་ནི་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པས། རེ་ཞིག་འདོད་ཆགས་མངོན་གྱུར་ཟིལ་གྱིས་མནན་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། གཉིས་ཀའང་ཡུལ་གྱི་

གནས་ཚུལ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་དམིགས་པར་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
སྦྱོང་བའི་གཉེན་པོ་ནི། སྦྱོར་བའི་ལམ་དང་། བར་ཆད་མེད་པའི་
ལམ་སོ། ། དེ་ཡང་དང་པོ་མངོན་གྱུར་དང་། ཕྱི་མ་ས་བོན་གྱི་སྦྱོང་
གཉེན་ཡིན་ནོ། ། རྟེན་གཉེན་པོ་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དང་།
ཐག་བསྲིང་གཉེན་པོ་ནི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་སོ། ། གསུམ་པ་གཉེན་
པོས་སྤང་བྱ་ཇི་ལྟར་སྦྱོང་བའི་ཚུལ་ལ། དགག་བཞག་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤང་བྱ་མངོན་གྱུར་འདས་པ་འགགས་
པས་སྤང་མི་དགོས། མ་འོངས་བར་མ་སྐྱེས་པས་སྦྱོང་མི་ནུས། ད་
ལྟར་བ་ལམ་དང་མཉམ་དུ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ས་བོན་སྦྱོང་བ་ཡིན་
ལ། དེ་ཡང་ས་བོན་མ་འོངས་པར་སྦྱོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲའོ། ། ས་
བོན་མ་འོངས་པ་ཆོས་ཅན། སྤང་མི་ནུས་པར་ཐལ། མ་སྐྱེས་པའི་
ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས་སོ། ། སྣང་བས་སྨྲན་པ་མི་བསལ་བར་
ཐལ། སྨྲན་པ་འདས་པ་འགགས། མ་འོངས་པ་མ་སྐྱེས། སྨྲན་པ་
ད་ལྟར་བར་སྣང་བ་དང་མཉམ་དུ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཀུན་ཏུ་
མཚུངས་སོ། ། ཁ་ཅིག ཕྱུགས་དེ་ལ་གནོད་བྱེད་ཕྱི་མ་འདི་རང་
གིས་ཀྱང་བཀོད་ནས་དེ་མ་ཐག་དེ་བས་ན། མངོན་གྱུར་ལ་གནོད་པ་
བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་སྦྱོང་བ་མིན་ཏེ། འདས་པ་འགགས། མ་འོངས་པ་
མ་སྐྱེས། ད་ལྟར་བ་ནི་ལམ་དང་མཉམ་དུ་མི་འཇུག་པས་དངོས་སུ་
གནོད་པ་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར། ས་བོན་ལ་མི་མཚུངས་ཏེ། དམིགས་
རྣམ་མི་འཛིན་པས་ལམ་ད་ལྟར་བ་དང་མཉམ་དུ་འཇུག་ཏུ་རུང་བའི་
ཕྱིར་རོ། ཞེས་ཟེར་རོ། ། སྣང་བས་སྨྲན་པ་ལ་དངོས་སུ་གནོད་པ་
བྱར་མེད་པར་ཐལ། སྨྲན་པ་འདས་པ་འགགས། མ་འོངས་པ་མ་
སྐྱེས། ད་ལྟར་བ་སྣང་བ་མཉམ་དུ་མི་འཇུག་པས་དངོས་སུ་གནོད་པ་

བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཡུད་མཚམས་དང་བཅས་པ་དེ་མ
ཐག་རང་ཉིད་ལ་ལྡོག་པར་འགྱུར་བས་དྲན་པ་རྣལ་དུ་མ་བཞག་པའོ། །
ས་བོན་དང་བར་ཆད་མེད་ལམ་མཉམ་དུ་འཇུག་པའང་མིན་ཏེ། འདི་
ལྟར་མཐོང་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པའི་ཡིད་ཤེས་དེ་ལ། མཐོང་སྤང་གི་
ས་བོན་ཡོད་དམ། མཐོང་ལམ་མཉམ་བཞག་གི་ཚེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་
མཐོང་ སྤང་ གི་ ས་ བོན་ ཅན་ གྱི་ ཡིད་ ཀྱི་ རྣམ་ པར་ ཤེས་ པ་ གཞན་ ཡོད།
དང་པོ་ལྟར་ན་ཡིད་ཤེས་དེ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཀའི་གཞི་མཐུན་
དུ་ཐལ་ལོ། ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་
ཀྱི་ རྣམ་ པར་ ཤེས་ པ་ རྫས་ ཐ་ དད་ པ་ གཉིས་ དུས་ ཅིག་ ཅར་ ཡོད་ པར་
འགྱུར་ བས་ གང་ ཟག་ དེ་ རྒྱུད་ དུ་ མར་ ཐལ་ ལོ། ། གཉིས་ པ་ རང་
ལུགས་ནི། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དང་། སྒོམ་ལམ་པ་མི་རྟོག་ཡེ་
ཤེས་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པའི་རྒྱུད་ལ། དེའི་ཚེ་སྒྲིབ་པ་གཉིས་
གང་གིའང་ས་བོན་མེད་དེ། ཡོད་ན་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར། མཐོང་
ལམ་མཐོང་སྤང་གི་བག་ཆགས་བསྒོ་བཞི་ཡིན་པ་སོགས་སུ་གནོད་མི་ཟ་
བར་ཁས་ལེན་དགོས་སོ། ། དེའི་ཚེ་སྒྲིབ་པའི་ས་བོན་མེད་ཀྱང་།
སྤངས་པའི་དབང་གིས་མེད་པ་མིན་གྱི། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་དང་། སྒྲིབ་པའི་ས་བོན་ཅན་གྱི་ཡིད་ཤེས་ཟག་བཅས་གཉིས
རྒྱུད་གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་མི་རུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས། ཡིད་ཤེས་ཟག་
བཅས་དེ་རེ་ཤིག་སྐྱེ་བའི་གོ་བཀག་པའི་དབང་གིས་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །
དེས་ན་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སླར་ཡང་སྒྲིབ་པའི་ས་བོན་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །
དེའི་ཕྱིར་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཚེ་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་
མཐོང་སྤངས་མེད་ཀྱང་སྤངས་པ་མིན་ལ། སྤོང་བཞིན་པ་ཡིན་ཞིང་།
རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ཚེ་སྤངས་པ་ཞེས་བྱའོ། ། དེ་ཡང་སྤྱིར་མངོན་གྱུར

དང་། ས་བོན་གང་སྤྱོང་ཡང་། ད་ལྟར་བར་སྤྱོང་པའི་ཁྱབ་སྟེ། སྒྲིབ་པ་མངོན་གྱུར་དང་། ས་བོན་གང་ཡིན་ཀྱང་ད་ལྟར་བ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདས་མ་འོངས་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འོན་ཀྱང་གཉེན་པོ་རང་དུས་ན་འདས་པ་དང་། འགགས་པའི་ས་བོན་སྤྱོང་མི་དགོས་ལ། གཉེན་པོ་རང་དུས་ན་ལྷན་གཅིག་འཇུག་པའི་ད་ལྟར་བ་ཡིན་པའང་མི་སྤྱོང་གི དེ་གསུམ་གང་དུའང་མ་ཕྱེ་བའི་རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱའི་ས་བོན་ཙམ་སྤྱོང་པ་ཡིན་ལ། སྤངས་པའི་དོན་ས་བོན་དེ་མ་འོངས་པ་ན་རང་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་མི་རུང་དུ་ཞེས་པའོ། ། དེས་ན་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། འདས་པ་ནི་འགག་པའི་ཕྱིར་མིན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་། གཉེན་པོ་རང་དུས་ན་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་འཇུག་པ་གང་ཡང་མི་སྤྱོང་པར་བསྟན་ལ། འོན་ཀྱང་གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྣམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་སྤྱོང་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དེ་གསུམ་གང་ཡང་མིན་པའི་གནས་ངན་ལེན་ཙམ་སྤྱོང་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཞིང་། གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་སྤངས་པས་མ་འོངས་པ་ན་ཉོན་མོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་གནས་པ་དེ་ནི་སྤྱོང་བའོ། ཞེས་པ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྐྱེ་འདོད་ཉེས་པ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར། ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ས་བོན་སླར་སྐྱེ་མི་རུང་དུ་བྱས་པ་སྤངས་པའི་དོན་དུ་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། ས་བོན་མ་འོངས་པ་སྤྱོང་བར་སྟོན་པ་མིན་ནོ། ། ཚུལ་འདིས་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་ཕྱོགས་འདི་ལ་མཁས་སྙམ་དག་གིས་རང་གི་ངང་ཚུལ་གསལ་བར་བྱས་པའོ། ། གསུམ་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་ཤིན་ཏུ་བ་ཡིན་ཞེ་ན་ཞེས་པ་སྟེ། ས་དགུ་ལ་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་ཤིན་ཏུ་བ་ཡིན་པ་སངས་

རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་བ་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་དེ་ལ། འོ་ན། དེ་དྲི་མ་མ་ལུས་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་སྒོམ་ལམ་ཤིན་ཏུ་བར་ཇི་ལྟར་འགྲུབ་ཅེས་དྲིས་པ་ཡིན་གྱི། ཇི་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་པ་ནི། ས་དགུ་ལ་ནི་ཞེས་པའི་དྲི་བ་དང་ཁྱད་པར་མེད་དོ། ། ལན་ལ་གཉིས་ལས། རྩ་བ་ནི། འཕགས་པ་ལྟར་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་ཁམས་གསུམ་གྱི་དྲི་མ་མ་ལུས་པའི་གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། འཇལ་དང་གཞལ་བྱ་དག་མཉམ་པར་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། ། དེ་ལ་འོ་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་ཡིན་ན། གཉེན་པོས་སྤང་བྱ་སྤོང་བའི་རིམ་པ་མི་འཐད་པས་དྲི་མ་མཐའ་དག་གི་གཉེན་པོར་འགལ་ལོ་ཞེས་པའི་ཀླན་ཀ་དོན་དམ་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་ཡིན་པས་སྤང་གཉེན་གྱི་རིམ་པ་མི་འཐད་ཀྱང་། ཐ་སྙད་དུ་སྤང་གཉེན་གྱི་རིམ་པ་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་མེད་ཅེས་པའི་སྒོ་ནས་སྤངས་པ་ཡིས་འགལ་བར་མེད་པར་གྲུབ་བོ། ། ཞེས་པའོ། ། སློབ་དཔོན་ལྟར་ན། འགྲེལ་བ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒོམ་པའི་ལམ་ཤིན་ཏུ་བ་ཇི་སྐད་དུ་བསྟན་པ་དེ་དྲི་མ་མཐའ་དག་གི་གཉེན་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཁམས་གསུམ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་འཛིན་པ་དང་། ཤེས་བྱ་གཟུང་བ་དག་བདེན་པར་མི་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། ། འདི་རྒྱུ་མཚན་ལ་མི་སྦྱོར་བ་དག་ནི། མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་པའི་རྩ་ཚིག་ལ་མ་བརྟགས་པའོ། ། རྟགས་དེ་སྤྱིར་དྲི་མ་མ་ལུས་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་ཙམ་དུ་གྲུབ་ཏུ་ཆུག་ཀྱང་། གཉེན་པོ་བྱེད་ཚུལ་དེ་ལ་ས་དགུ་ལ་ནི་ཞེས་པར་བཤད་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཆེ་རིམ་ནས་འགག་ཅིང་། གཉེན་པོ་ཆུང་རིམ་ནས་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་དེ། འདི་ལྟར་གཉེན་པོ་ནི་

ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཆེ་རིམ་ནས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དང་པོར་སྐྱེ་བའི་ལམ་རྣམས་ནི་རྩོལ་བ་ཆེན་པོས་སྐྱེད་དགོས་པས་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་རྣམས་ནི་རྩོལ་བ་ཆུང་ངུས་སྐྱེད་པས་ཆུང་ངུ་ཡིན་པས་སོ། ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ནི་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་ལ་སོགས་པ་ཆུང་རིམ་ནས་འགག་པར་རིགས་ཏེ། དང་པོ་རྣམས་ནི་སྤང་སླ་བས་ཆུང་ངུ་དང་། ཕྱི་མ་རྣམས་ནི་སྤང་དཀའ་བས་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བའི་ཀླན་ཀ་གོས་ལ་ཆགས་པའི་དྲི་མ་རགས་པ་འབད་པ་ཆུང་ངུས་སེལ་ཞིང་། ཕྲ་མོ་སེལ་བ་ལ། བཙོ་བླག་མཁན་ཆེ་ཐང་དུ་འབད་པའི་དཔེས་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་སྤོང་ཚུལ་དེ་འཐད་པར་འགྲུབ་བོ། ། དེ་ཡང་མདོ་ལས། དོན་དམ་པར་སྤང་གཉེན་ལ་གྲུབ་པའི་ལན་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ལན་ཤུགས་ལ་འཕེན་ཅིང་། བསྟན་བཅོས་ལས། མདོའི་ཤུགས་བསྟན་ཁོང་ན་གནས་པ་དེ་ཉིད་དངོས་སུ་གསལ་བར་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་དག་གིས་གྲུབ་པའི་དོན་བསྡུ་བ་ནི། དེའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པར་དག་པ་ཤིན་ཏུ་བ་ཡིན་པར་རྣམ་པར་བཞག་གོ། གསུམ་པ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་བའི་རྣམ་བཤད་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་སྣང་བ་ལས། སྐབས་གཉིས་པའི་འགྲེལ་བའོ། །༈།

སྐབས་གསུམ་པ། གཞི་ཤེས་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་དགུ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཤད། སྐབས་བསྡུ་པའོ། ། དང་པོ་ནི། གཞི་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་པར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་མེད་པས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་འཆད་དོ། ། འདིར་གང་དག་གཞི་ཤེས་སྔར་བྱར་མ་ཤེས་པར། ལམ་ཤེས་དེའི་གཉེན་པོར་མི་ཤེས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་བྱེད་པ་ནི་མུན་སྤྲུལ་ཡིན་ཏེ། ལམ་ཤེས་གཉེན་པོར་མ་ཤེས་པ་ཡང་གཞི་ཤེས་དེའི་སྔར་བྱར་མི་ཤེས་པས་རྟོགས་པ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞི་མ་ཤེས་པར་ལམ་མི་ཤེས་ཞེས་འབྱུང་གི གཞི་ཤེས་མ་ཤེས་པར་ལམ་ཤེས་མི་ཤེས་ཞེས་མི་འབྱུང་པས། གཞུང་གི་ཚིག་དོན་ལ་མ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་ཟག་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་རྟོགས་པ་ཕན་ཚུན་སྤོང་གཉེན་དུ་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟར་ན་སྐབས་གསུམ་པའི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་མཚན་འཛིན་གཞི་ཤེས་སུ་འགྱུར་དགོས་ན་ཡང་། དེ་ནི་ཆེས་མི་འཐད་དེ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་བརྗོད་བྱ་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ཉན་རང་གིས་མ་མྱོང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་ཡང་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་སུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པས་ཟིན་པའི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཉིད་སྐབས་འདིའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ཏེ།

འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཉན་རང་ལ་སོགས་པའི་ལམ་ཡང་བཤད་པས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཁོ་ན་བཤད་པ་མིན་ནམ། ཅིའི་ཕྱིར་ཡང་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལོགས་སུ་བསྟན་ཅེ་ན། བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ། ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ནི། འཕགས་པའི་ བདེན་ པ་ བཞི་ དག་ གི། རྣམ་ པ་ མི་ དམིགས་ སྒོ་ ནས་ ནི། ། ཉན་ཐོས་ལམ་འདི་ཤེས་པར་བྱ། ། ཞེས་མི་དམིགས་པར་བསྒོམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་གྱིས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ལམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བསྒོམ་པར་བྱའོ། ། ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་བས་ན་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པས་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཞི་མ་ལུས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་དོན་དུ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལོགས་སུ་བཤད་པར་བཟུང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

༡. ཤེས་པའི་སྲིད་ལ་མི་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་སོགས་ཆོས་བཞི་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ། དངོས་དང་། ཞར་ལ་མཇུག་གསུམ་གྱི་མཇུག་བསྡུ་བའོ། ། དང་པོ་ལ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ། ཉེ་རིང་གི་མཚན་ཉིད། མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོའི་དབྱེ་བ། གཞི་ཤེས་བསྒོམ་པའི་སྦྱོར་བ། སྦྱོར་བ་དེའི་མཉམ་ཉིད། མཉམ་ཉིད་རྟོགས་པའི་འབྲས་བུ་མཐོང་ལམ་དང་དྲུག་གོ། དང་པོ་ལ། རྩ་བ་ནི། ཚུ་རོལ་ཕ་རོལ་མཐའ་ལ་མིན་ཞིང་དེ་དག་བར་ན་མི་གནས་པ་བྱང་སེམས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུའི་ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་ལ་ཉེ་བར་འདོད་དེ། དུས་རྣམས་མཉམ་པ་ཉིད་ཤེས་ཕྱིར་རོ། ། མདོ་ལས་ཀྱང་འདི་ཁོ་ན་བཞིན་བཤད་དོ། ། འགྲེལ་བ་ལ། དངོས་བསྟན་ནི། བྱང་..... སེམས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྲིད་པ་དང་ཞི་བ་ལ་མི་གནས་པ་ཡིན་

ཏེ། གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཚུ་རོལ་གྱི་མཐའ་འཁོར་བ་ཕུང་པོའི་རྒྱུན་ཏག་པ་དང་། སྙིང་རྗེའི་ཕ་རོལ་གྱི་མཐའ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སྟེ། ཕུང་པོའི་རྒྱུན་ཆད་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། དེ་དག་གི་བར་ན་ཡང་མི་གནས་པས་སོ། ། དེ་ལྟར་སྲིད་ཞི་ལ་མི་གནས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཉེ་བར་འགྱུར་བ་འདོད་དེ། དུས་གསུམ་པའི་ཆོས་རྣམས་བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་རྣམ་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པས་སོ། ། ཤུགས་བསྟན་ནི། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་རང་གིས་རྟོགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཕུང་པོའི་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་པར་བདེན་པར་དམིགས་པའི་མཚན་འཛིན་གྱི་སཾ་བོན་གྱིས་བཅིངས་པ་ཉིད་ཀྱི་འཁོར་བ་དང་། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་གནས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། ། སྙིང་བརྩེ་བ་དང་། རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཡང་དག་པའི་ཤེར་ཕྱིན་པ་དང་རིང་བར་གྱུར་ཏེ། དུས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འདི་མདོ་བསྟན་བཅོས་ལས་ཇི་ལྟར་བཤད་ཅེ་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཀུན་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོན་པའི་སྐབས་ལས་བཟློག་ཏེ་བསྟན་པས་སོ། ། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། རྩོད་པ་ནི། རྒྱུ་མཚན་དེའི་སྒོ་ནས་ཇི་ལྟར་ན་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རིང་བ་དང་ཅིག་ཤོས་སུ་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དུས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་ནི་གཞིའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པ་པོ་ན་ཡིན་ལ། གཞིའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པ་དེ་ཡང་ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་ཐམས་

ཅད་ལ་ཡོད་པ་མིན་ནམ་སྙམ། ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་ཤེས་ཡོད་པས་སོ། ཏགས་ཁྱབ་ས། དེར་ཐལ། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུགས་ལས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གང་།དེ་ཉིད་ཁྱོད་ནི་སྟོང་བར་བཞེད། །ཅེས་འབྱུང་བས་སོ།ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལན་ལ་གཉིས་ལས། རྩ་བ་ནི། དེ་ནི་སོགས་སོ། །འགྲེལ་པ་ལ། ཐེག་དམན་གྱི་གཞི་ཤེས་རིང་བའི་རྒྱུ་མཚན། བྱང་སེམས་ཀྱི་དེ་ཉེ་བའི་རྒྱུ་མཚན། ཐུན་མོང་གི་མཇུག་བསྡུད་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉན་རང་དེ་དག་ལ་ཆོས་ཅན། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རིང་བར་གྱུར་ཏེ། དུས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོའམ་གནས་ལུགས་མི་ཤེས་པས་སོ། དེར་ཐལ། དངོས་པོ་སྤྲོས་པའི་མཚན་མ་དང་ལྡན་པར་རྟོགས་པས་སོ། དཔེར་ན། སྒྱུ་མ་མཁན་གྱིས་སྤྲུལ་བའི་དངོས་པོ་རྟ་གླང་སོགས་སྣང་བ་ལ་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་མི་ཤེས་པས་རྟ་གླང་གི་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟ་གླང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་མི་སྣང་བ་བཞིན་དུའོ། རྟགས་དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་སོགས་ཐབས་མཁས་དཔག་དང་བྲལ་བས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་དེ་དག་ལ་ཡུམ་འདི་ཡང་དག་པར་ཉེ་བར་འགྱུར་ཏེ༑ བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཏེ།དེའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་ཐལ།དུས་རིང་མོ་ཞིག་ནས་ཐེག་ཆེན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཡང་དག་པར་མགུ་བར་བྱས་པའི་མན་ངག་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཅན་བདེན་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པ་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པས་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་འཁྲུལ་བའི་མཚན་མ་ཅི་རིགས་པར

བསལ་བས་སོ། ། གསུམ་པ་ནི། དེས་ན་གཞི་ཤེས་པར་འདྲ་ཡང་ཐབས་མིན་པས་ནི་རིང་བ་ཉིད་ཡིན་ལ་ཐབས་ཀྱིས་ནི་མི་རིང་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

༥. མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ལ། གཞི་ལམ་ལ་མཚན་འཛིན་གྱི་སྤང་གཉེན་དང་། འབྲས་བུ་ལ་མཚན་འཛིན་གྱི་སྤང་གཉེན་དང་། དེ་དག་གི་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་སྤང་བྱ་དང་། གཉེན་པོའོ། ། དང་པོ་ལ། གསུམ་ལས་མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་སོགས་སོ། ། རྩ་བ་ནི། གཟུགས་སོགས་སོ། ། དེ་ཡང་སྐབས་འདི་དག་ཏུ་ཉན་རང་གི་གཞི་ཤེས་ལ་མཚན་འཛིན་གཞི་ཤེས་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་སུ་བཤད་ཅིང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ལ། གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་སུ་བཤད་པའི་དོན་ནི། ཉན་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་མཚན་འཛིན་ཡིན་པ་དང་། དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱིས་སྤོང་བའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་གཞི་ཤེས་ནི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ། མཚན་འཛིན་ཡིན་ན་རྟོག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཀྱི་མཚན་འཛིན་ཡིན་ན། བདག་འཛིན་ཡིན་དགོས་ལ། ཉན་རང་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཀྱི་མཚན་འཛིན་ཡིན་ན། ཤེས་སྒྲིབ་མངོན་གྱུར་ཡིན་དགོས་པས། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་མིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་ལས་བཏུས་དང་། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ་ལས་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་མཚན་མར་འཛིན་མི་

འཛིན་ལ་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། ཉན་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་མཚན་འཛིན་སྤོང་བ་ལ་འགྲེལ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་བྱང་སེམས་གཅིག་སངས་རྒྱས་པ་ན། ཉན་རང་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་མཚན་འཛིན་ལས་གྲོལ་བར་ཐལ་ལོ། ། གལ་ཏེ་བྱང་སེམས་རང་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་བ་སྤོང་བ་ཡིན་གྱི། ཉན་རང་གི་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་བ་སྤོང་བ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་སྤོང་མི་དགོས་ཏེ། ཉན་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ནམ་ཡང་འབྱུང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཉན་རང་འཕགས་པ་གཞི་ཤེས་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་ཆོས་བདེན་འཛིན་གྱི་ས་བོན་རྒྱུད་ལ་མ་ཉམས་པར་ཡོད་ཅིང་། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་མཚན་འཛིན་མངོན་གྱུར་འདྲེན་པར་བྱེད་པས་ཉན་རང་……འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ན་ཡོད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་། ཆོས་ཀྱི་མཚན་འཛིན་གྱི་ས་བོན་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའམ། ས་བོན་དང་བཅས་པའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚན་འཛིན་གཞི་ཤེས་ཞེས་བྱ་ཞིང་། ཆོས་ལ་མཚན་འཛིན་ནི་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ཞིང་། ཉན་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་གཞི་ཤེས་ཀྱང་མཚན་འཛིན་དེའི་ས་བོན་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཞེས་བྱ་བའི་གཞི་ཤེས་པོ་རང་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་སྤོང་བ་ག་ལ་ཡིན། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ནི། ཆོས་ལ་མཚན་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོ་ཁྱད་པར་ཅན་རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པས་གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་ཞེས་བྱའོ། ། དེས་ན་ཉན་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ

རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས། ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་མེད་ཡིན་ཀྱང་ཆོས་ལ་མཚན་འཛིན་གྱི་ས་བོན་དང་བཅས་པས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཟག་བཅས་སོ། ། གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དུས་གསུམ་པའི་ཆོས་སོ་སྐྱེའི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་དགྲ་བཅོམ་པའི་ཟག་པ་མེད་པ་དང་འཕགས་པ་སློབ་པའི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཀའི་ངོ་བོ་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་གཞན་གྱིས་ཀུན་བཏགས་པའི་གང་ཟག་བདག་གིས་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་བལྟ་བ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་ན་ཡང་ཆོས་དེ་དག་བདེན་པའི་དངོས་པོར་མ་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་པའི་དངོས་པོར་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པའི་འདུ་ཤེས་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱིས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ། ། ངག་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཉན་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ཏེ། དེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཚ་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་ན་ཡང་། བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་ཆོས་ཀྱི་མཚན་འཛིན་དེའི་ས་བོན་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༨. གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་སོགས་སོ། ། རྩ་བ་ནི། སྦྱིན་ལ་སོགས་ལ་ཅེས་པ་ཁང་པ་གསུམ་མོ། ། དེའི་འགྲེལ་བ་ནི། འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པའི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་རང་དང་གཞན་སྨྱོར་བའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ

ཐམས་ཅད་དུ་གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་ཡིན་ཏེ། གནས་ལུགས་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེན་པར་ཆགས་པའི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་སམ། ས་བོན་ཐམས་ཅད་བཀག་པའམ་མེད་པས་བླང་བར་བྱ་བའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། སྤང་བྱ་སྤོང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གཉེན་པོ། རྒྱུ་མཚན་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་ནོ། ། དང་པོ་ལ། རྩ་བ་ནི། རྒྱལ་ལ་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་དད་སོགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཆགས་པ་ཕྲ་མོ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ། ། འགྲེལ་བ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱག་འཚལ་བ་ལ་སོགས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སམ་མ་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་མོད་ཀྱི་བདེན་འཛིན་གྱི་ཆགས་པ་ཕྲ་མོའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་བླང་བྱ་མིན་པས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ཏེ། འདིས་སངས་རྒྱས་ལ་མཚན་འཛིན་གྱི་སྒོ་ནས་ཕྱག་འཚལ་བ་སོགས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་བླང་བྱ་མིན་པར་བསྟན་གྱི། སངས་རྒྱས་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་སོགས་བླང་བྱ་མིན་པར་མ་བསྟན་ཏོ། ། ངག་དོན་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པས་ཕྱག་འཚལ་བ་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་ཀྱི་བླང་བྱ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། བདེན་འཛིན་གྱིས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། དྲི་བ་ནི། ཡང་ཇི་ལྟར་ཆགས་པ་ཕྲ་མོ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལན་ལ། རྩ་བ་ནི། ཆོས་ཀྱི་སོགས་སོ། ། འགྲེལ་བ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བདེན་པར་དམིགས་པ་ཡང་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ། ། གང་གི་ཕྱིར་ན་ཆོས་ཀྱི་རིགས་རྣམས་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀོ་

ནས་སྟོང་བས་ཆོས་དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་ཟབ་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། ། གསུམ་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། འོ་ན་དེ་ཇི་ལྟར་སྤྱོད་ཞེ་ན། རྩ་བ་ནི། ཆོས་རྣམས་སོགས་སོ། ། འགྲེལ་བ་ནི། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བདེན་པར་ཆགས་པ་སྤོང་བ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གཅིག་པ་པོ་ན་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་རང་བཞིན་མེད་པའོ་ཞེས་ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་གཅིག་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་ལ་ཟབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་། རྟོགས་དཀའ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གཉིས། དང་པོ་ལ...... གཉིས་ལས་དྲི་བ་ནི། ཡང་ཇི་ལྟར་སོགས་སོ། ། ལན་ལ། རྩ་བ་ནི། མཐོང་བ་ཞེས་སོགས་སོ། ། འགྲེལ་བ་ནི། རང་བཞིན་སྟོང་བ་ཉིད་དེ་ཆོས་ཅན། ཟབ་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ཉིད་དུ་མདོ་ལས་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར། རྟོགས་དཀའ་བའི་དོན་ཡང་གང་གི་ཕྱིར་ན་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཉིས་སྣང་དང་བཅས་པའི་སྒོ་ནས་དམིགས་པའི་དོན་བསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། གཉིས་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཡང་དེ་ལྟར་སོགས་སོ། ། ལན་ལ་རྩ་བ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པར་སོགས་སོ། ། འགྲེལ་བ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་རྣམ་པའི་བར་གྱི་རང་བཞིན་སྟོང་བ་ཉིད་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་སྣང་སོགས་ཀྱིས་སྤྲོས་པའི་མཚན་མ་གང་དུ་ཡང་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པའམ། ཤེས་པར་བྱར་མེད་པས་གཉིས་སྣང་གིས་བློས་བསམ་པ་ལས་འདས་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་སོགས་སོ། ། རྩ་བ་ནི། དེ་ལྟར་འདུ

ཤེས་སོགས་སོ། ། འགྲེལ་བ་ནི། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སོགས་པའི་གཞི་ཤེས་ལ་ཆོས་ཅན། གོ་རིམས་བཞིན་དུ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཤེས་པར་བྱའོ། ། གོང་དུ་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཚན་འཛིན་གྱི་ས་བོན་དང་བཅས་པ་དང་། ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་པའི་དབྱེ་བྲག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

༧. གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བ་བཤད་པ།

བཞི་བ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་སོགས་སོ། ། རྩ་བ་ནི། གཟུགས་སོགས་ཅེས་པས་གཞིའི་ངོ་བོ་ལ་ཞེན་སྤྱོད་འགོག་པ་དང་། དེ་མི་རྟག་སོགས་དང་། ཞེས་པས་གཞིའི་ཁྱད་པར་ལ་ཞེན་སྤྱོད་འགོག་པ་དང་། དེ་མ་རྫོགས་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞིའི་དབྱེ་བ་ལ་ཞེན་སྤྱོད་འགོག་པ་དང་། སྣང་བ་རྣམ་བདུན་ཤེས་བྱེད་དོ། ། ཞེས་པས་གཞི་བདེན་མེད་དུ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ལ་ཞེན་སྤྱོད་འགོག་པ་བསྟན་ནོ། ། འགྲེལ་བ་ལ། དངོས་བསྟན་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དང་། ཤུགས་བསྟན་ཉན་རང་གི་སྦྱོར་བའོ། ། དང་པོ་ནི། བསྟན་ཅེས་དྲང་ངོ་། ། གང་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཡུལ་དེ་དང་དེ་ལ་ཞེན་སྤྱོད་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་སྦྱོར་བ་རྣམ་པ་བཅུའོ། ། ཇི་ལྟར་ན་དངོས་བསྟན་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྒོ་ནས་སོ། ། བཅུ་པོ་གང་ཞེ་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གོམས་པར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། གཞིའི་ངོ་བོ་ལ་ཞེན་སྤྱོད་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲུབ་བ་རང་དབང་བར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་བསལ་བའི་སྒོ་ནས་སྦྱོར་བའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཆོས་ཅན། གཞིའི་ཁྱད་པར་ལ་ཞེན་སྒྲོད་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ།
དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་མི་རྟག་པ་དང་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལ་སྨྲབ་བའི་
ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་བསལ་བའི་སྒོ་ནས་སྦྱོར་བའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་ལ་ཞེན་སྒྲོད་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ།
སོ་སོར་མ་རྫོགས་པ་ཀུན་བཏགས་དང་། རྫོགས་པ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་
དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་མཚོན་པ་གཞན་དབང་ལ་སྨྲབ་པའི་ཞེས་སོགས་
སོ། ། སྦྱོར་བ་འགོད་ཚུལ་དེས་འགྲེའོ། ། ཆགས་པ་མེད་པ་ལ་དེ་
ལྟར་སྦྱོར་བ་གཉེན་པོ་ལ་ཞེན་སྒྲོད་འགོག་པ་དང་། གཞན་དུ་མི་
འགྱུར་བ་དང་། བྱེད་པ་པོ་མེད་པ་ཉིད་ལ་དེ་ལྟར་སྦྱོར་བ་བཞིའི་ཆོས་
ཉིད་ལ་དང་། གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་
ནང་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བདག་ཉིད་ནི་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་ཤིང་
ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་གྱིས་ཐོབ་པར་བྱ་དགོས་པས
ཆེད་དུ་བྱ་བ་བྱ་དཀའ་བ་དང་། ལམ་ཤེས་པ་ནི་དོན་དམ་པར་མི་
དམིགས་ཤིང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ལམ་གསུམ་ལ་སློབ་ཀྱང་རྫོགས་སྨིན་མ་
སྦྱངས་པར་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་པས་སྦྱོར་བ་བྱ་
དཀའ་བ་དང་། གཞི་ཤེས་ནི། དེ་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ནས་དེའི་སྒོ་
ནས་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་ཀྱང་། རང་ཉིད་ཉོན་མོངས
ཅམ་སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པས་བྱེད་པའམ་ལས་སུ་བྱ་
བ་བྱ་དཀའ་བའོ། ། དེ་དག་ལ་དེ་ལྟར་སྦྱོར་བ་ནི། བྱ་དཀའ་རྣམ་
གསུམ་སྦྱོར་བ་ལ་དང་། གདུལ་བྱའི་སྐལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འབྲས་
བུ་ཐོབ་པས་མི་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་དེ་ལྟར་སྦྱོར་བ་ནི་སྦྱོར་བའི་འབྲས་བུ་ལ་
དང་། སྨྲང་བྱེད་གཞན་གྱི་རྐྱེན་གྱིས་མི་འཕྲོ་བ་ཉིད་ལ་དེ་ལྟར་སྦྱོར་བ་
སྦྱོར་བའི་ཕན་ཡོན་ལ་དང་། ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་སོགས་བདུན་ལ་དེ་

ལྟར་སྒྱུར་བ་བཞི་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ལ་ཞེན་སྤྱོད་འགོག་པའི་སྒྱུར་བའོ། ། རྟགས་དེ་དག་གིས་ཇི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱེད་ཅེ་ན། སྣང་བ་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་བདེན་པར་མེད་དེ། གཉིས་སྣང་གི་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ཙམ་གྱི་སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྨི་ལམ་བཞིན། ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། ཇི་ལྟར་བུ་མོ་གཞོན་ནུའི་རྨི་ལམ་ན། ། བུ་པོ་བྱུང་ཞིང་ཤི་བ་དེས་མཐོང་ནས། ། བྱུང་ན་དགའ་ཞིང་ཤི་ན་མི་དགའ་ལྟར། ། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། ། ཞེས་པས་བསྟན་ཏོ། ། ཆོས་ཅན། དེ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་རྐྱེན་མཉམ་དུ་ཚོགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྣམ་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྱུ་མ་བཞིན། དེ་ལས། སྒྱུ་མ་བྱེད་པ་དག་གིས་གཟུགས་སྤྲུལ་ཏེ། ། རྟ་དང་གླང་པོ་ཤིང་རྟ་སྣ་ཚོགས་བྱས། ། དེ་ལ་ཇི་བཞིན་སྣང་བ་གང་ཡང་མེད། ། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། ། ཞེས་སོ། ། བདེན་པར་སྣང་ཡང་སྣང་བ་ལྟར་གྲུབ་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར། སྨིག་རྒྱུ་བཞིན། ཇི་ལྟར་སོ་ཀའི་ཉི་མ་ཕྱེད་དུས་སུ། ། སྐྱེས་བུ་སྐོམ་པས་གདུངས་ཤིང་འགྲོ་བ་ཡིས། ། སྨིག་རྒྱུ་དག་ལ་ཆུ་ཡི་ཕུང་པོར་སྣང་། ། ཞེས་སོགས་སོ། རྐྱེན་ལ་རགས་ལས་པའི་སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་བརྙན་བཞིན། ཇི་ལྟར་མི་དག་ནགས་ཀྱི་ཁྲོད་འདུག་སྟེ། ། སྐྱེས་བུ་གླུ་ལེན་ངུ་དང་རྒོད་པ་ལས། ། བྲག་ཆ་སྣང་ཡང་སྣང་བ་གང་ཡང་མེད། ། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། ། ཞེས་སོ། ། རང་བཞིན་ལས་མ་འདས་པའི་སྣང་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མིག་ཡོར་རམ་གཟུགས་བརྙན་བཞིན། ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་དྭངས་པར་ཟླ་ཤར་བ། ། དེ་ཡི་གཟུགས་བརྙན་དྭངས་པའི་མཚོར་སྣང་ཡང་། །

གླ་བ་ཆུ་ཡི་ནང་དུ་འཕོས་པ་མེད། ། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། ། ཞེས་སོ། ། བདེན་པའི་རྫས་ཀྱི་རྟེན་མེད་པའི་སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་བཞིན། བདེན་པའི་བྱེད་པ་པོ་མེད་པའི་སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྒྱུ་་བ་བཞིན། ཇི་ལྟར་སྒྱུ་བ་དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་དང་། ། སྨི་ལམ་ཇི་བཞིན་སྒྱུ་མ་ཇི་བཞིན་དུ། ། མཚན་མ་སྒོམ་པའང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་། ། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། ། ཞེས་སོ། ། དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་སྦྱོར་བ་འདི་དག་ཇི་སྲིད་གཞིའི་ཆོས་ལ་མངོན་ཞེན་གྱི་དྲི་མ་ཡོད་ཀྱི་བར་དུ་བསྒོམ་དགོས་པས་ལས་དང་པོ་པའི་ས་ནས་ས་བཅུ་བའི་བར་དུ་བསྒོམ་པ་ཡིན་ནོ། ། དེའི་ཕྱིར་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་མིན་ནོ། ། ཞེས་གཞན་དག་སྨྲ་བར་བྱེད་དོ། ། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། འཕགས་པ་དང་། སློབ་དཔོན་གཉིས་ཀས། སྦྱོར་གི་སྐབས་སུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ཞིང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་། སྦྱོར་གི་སྐབས་སུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དུ་སྨྲས་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་བའི་གཞི། གཟུགས་སོགས་རྣམས་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་ནས། དེ་ལྟར་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་གཞི་དེ་ཉིད་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་པར་སྒོམ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དུ་གྱུར་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཉིད་བཤད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་དགོས་པ་ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་དུ་དེ་ལྟར་བསྒོམ་པའི་མཐོང་ལམ་དུ་གཞི་ཤེས་མཚན་འཛིན་དང་མ་འབྲེལ་བར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། ཉན་རང་གིས་དེ་ལྟར་མ་བསྒོམས་པས་མཚན་འཛིན་དང་འབྲེལ་བར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། ། གཉིས་པ་ནི། ཉན་

ཐོས་ལ་སོགས་པ་ཡི་ནི། དེ་ལྟར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ན་ཇི་སྐད་བཤད་པ་ལས་བཟློག་སྟེ། གཞི་ལ་བདེན་འཛིན་མ་བཀག་པ་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་བ་ཙམ་ཞིག་བསྒོམས་ཏེ། སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ། །

༨. སྦྱོར་བའི་འཛིན་སྟངས་མཉམ་ཉིད་བཤད་པ།

ལྔ་བ་ལ།མཚམས་སྦྱར་ནི། མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་སོགས་སོ། ། རྩ་བ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་སོ། ། འགྲེལ་བ་ནི། གཟུགས་ལ་"" སོགས་པའི་ངོ་བོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་དེའི་མཚན་མའམ་ཁྱད་ཆོས་དང་། རབ་དབྱེ་དུ་མའི་སྤྲོས་པ་དང་། དེ་དག་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་བདེན་པར་རློམ་པ་རྣམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་དམིགས་པ་ནི་ཐེག་ཆེན་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་མཉམ་པ་ཉིད་དང་འཛིན་སྟངས་ཡིན་པས་མཉམ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། ཉན་རང་གི་དེ་མཉམ་ཉིད་བཞི་དང་མི་ལྡན་པར་ཤུགས་ལ་ཤེས་སོ། ། ངག་དོན་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཆོས་ཅན། ཉན་རང་གི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལས་ཁྱད་ཞུགས་ཏེ། གཟུགས་སོགས་ལ་མངོན་ཞེན་འགོག་པས་མཉམ་ཉིད་བཞི་ལྡན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༩. འབྲས་བུ་མཐོང་ལམ་བཤད་པ།

དྲུག་པ་མཉམ་ཉིད་རྟོགས་པའི་འབྲས་བུ་མཐོང་ལམ་ལ། སྐད་གཅིག་མ་མདོར་བསྟན། རྣམ་པ་སྒོམ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད། ཞར་བྱུང་སྒོམ་ལམ་མི་སྟོན་པས་རྒྱུ་མཚན་ནོ། ། དང་པོ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། སྦྱོར་བའི་སོགས་སོ། ། རྩ་བ་ནི། སྡུག་བསྔལ་སོགས་སོ། །

འགྲེལ་བ་ནི། འདིར་བསྟན་སྐད་གཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཅུ་དྲུག་གང་ཞེ་ན། བདེན་པ་སོ་སོ་ལ་སོགས་སོ། ། གཉིས་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། བདེན་པའི་རྣམ་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། རྩ་བ་ནི། གཟུགས་རྟག་མིན་སོགས་སོ། ། འགྲེལ་བ་ལ། དངོས་བསྟན་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ། ཤུགས་བསྟན་ཉན་རང་གི་མཐོང་ལམ། དང་པོ་ལ། སྐད་ཅིག་མའི་རྣམ་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྡུ་བའོ། ། དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་ནི། བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པར་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་བྲལ་བས་ན། རྟག་པ་ཡང་མིན་མི་རྟག་པ་ཡང་མིན་པ་དང་། དོན་དམ་པར་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་མིན་པ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱུང་པོའི་རྒྱུན་རྟག་པ་དང་། རྒྱུན་ཆད་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་དང་། དོན་དམ་པར་སྟོང་བ་དང་མི་སྟོང་བ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། དོན་དམ་པར་བདག་དང་བདག་མེད་པས་ངོ་བོ་ཉིད་མིན་པས་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་འགགས་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མིན་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་མིན་པ་དང་། ཉམས་འཕེལ་མེད་པ་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་མཐོང་ལམ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་སོགས་བཞི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་མངོན་སུམ་དུ་གསར་དུ་མཐོང་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་ནི།

སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་མིན་པ་གསོག་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དོན་དམ་པར་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་བ་དང་། དོན་དམ་པར་སྡུག་བསྔལ་རྫས་རིགས་ཀུན་འབྱུང་བ་དང་ཀུན་འབྱུང་བ་མེད་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་གདོད་མ་ནས་སྤྱངས་པ་དང་། དོན་དམ་པར་སྡུག་བསྔལ་དྲག་ཏུ་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་རབ་ཏུ་མི་སྐྱེ་བ་དང་མ་འདྲེས་པས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ལས་གྲོལ་བ་དང་། དོན་དམ་པར་སྡུག་བསྔལ་བརྒྱུད་མར་བསྐྱེད་པའི་རྐྱེན་དང་རྐྱེན་མིན་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་རང་གི་ངོ་བོར་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་རྣམ་པ་དག་ཡིན་ནོ། ། སྤྱིར་བ་འགོད་ཚུལ་སྔ་མས་འགྲེའོ། ། གསུམ་པ་འགོག་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ནི། གང་གི་ཕྱིར་དོན་དམ་པར་ཉོན་མོངས་འགོག་པའི་འགོག་པ་དང་འགོག་པ་མེད་པ་དང་མ་འབྲེལ་བ་དེའི་ཕྱིར་འགོག་པའི་བདེན་པའི་དོན་ཚིག་ཏུ་བརྗོད་པས་རྒྱུད་གཞན་ལ་སྦྱིན་དུ་མེད་པ་དང་། དོན་དམ་པར་སྡུག་བསྔལ་ཞི་བ་དང་མ་ཞི་བ་མེད་པས་དམིགས་པ་མེད་པར་བྱེད་པ་དང་། དོན་དམ་པར་འདོད་ཆ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་གྱ་ནོམ་པ་དང་གྱ་ནོམ་པ་མིན་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་མཐའ་གཉིས་ལས་འདས་ཤིང་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། དོན་དམ་པར་རྟག་པའི་གནས་སུ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མེད་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ནད་ཐམས་ཅད་མི་སྐྱེ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་ནི་འགོག་པའི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། ། བཞི་བ་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་ནི། དོན་དམ་པར་ལམ་དང་ལམ་མིན་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ངན་སོང་ཆད་པ་དང་། དོན་དམ་པར་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་རིགས་པ་དང་རིགས་པ་མིན་པ་དང་མ་འདྲེས་པའི་ཕྱིར་འཐས་བུ་མངོན་

དུ་བྱ་བའི་དོན་གྱིས་ཐབས་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོགས་པ་ཉིད་དང་། དོན་དམ་པར་སེམས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྒྲུབ་པ་དང་སྒྲུབ་པ་མིན་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚན་མ་དག་དང་མ་འབྲེལ་བ་དང་། དོན་དམ་པར་ངེས་པར་འབྱིན་པ་དང་ངེས་པར་འབྱིན་པ་མིན་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་དང་རྗོད་པར་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་མཚན་ཉིད་ཤེས་བྱ་དང་སྒྲ་གཉིས་ལ་གཉིས་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་ལམ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་དག་ཡིན་ནོ། ། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཀུན་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དག་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་ནོ། ། གཉིས་པ་ནི། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ནི་ཆོས་ཅན། ཀུན་ཤེས་པ་ཉིད་སྟོན་པའི་སྐབས་འདིར་ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱིས་ཟིན་པ་དེ་ལས་བཟློག་པ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དག་ཏུ་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་མཚན་འཛིན་དང་འབྲེལ་བའི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྒོམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ནི། ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་ལྟར་འདིར་ཡང་སྒོམ་ལམ་ལོགས་སུ་ཅིའི་ཕྱིར་མ་བསྟན་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་བྱེད་པའི་སྒོམ་པའི་ལམ་ནི་སྐབས་འདིར་མ་བསྟན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་ཕྱིར་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་

བྱ་ཙམ་ཡིན་གྱི། རང་ཉིད་དེའི་འབྲས་བུ་ཉོན་མོངས་ཙམ་སྤོང་ས་པ་
མངོན་དུ་བྱ་ཕྱིར་དུ་གོམས་པར་བྱེད་པ་ནི་མིན་པས་དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་
མ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདིར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
གོམས་ པར་ བྱེད་ པའི་ སྒོམ་ ལམ་ བསྟན་ མ་ བསྟན་ དཔྱོད་ པ་ ཡིན་ གྱི།
ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མཚན་འཛིན་གཞི་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་སྒོམ་ལམ་དང་།
བྱང་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གོམས་པར་བྱེད་པའི་སྒོམ་ལམ་བསྟན་
མ་བསྟན་དཔྱོད་པ་གང་ཡང་འབྲེལ་མེད་དེ། མཚན་འཛིན་གཞི་ཤེས་
སུ་གྱུར་པའི་མཐོང་ལམ་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་
མིན་ ལ། ཆོས་ ཀྱི་ བདག་ མེད་ གོམས་ པར་ བྱེད་ པའི་ སྒོམ་ ལམ་ ནི།
བྱང་ སེམས་ ཀྱིས་ མངོན་ དུ་ བྱ་ བའི་ མངོན་ རྟོགས་ ཀྱང་ ཡིན་ པས་ འདིར་
ཤེས་ པར་ བྱ་ བའི་ མངོན་ རྟོགས་ ཡིན་ གྱི། མངོན་ དུ་ བྱ་ བའི་ མངོན་
རྟོགས་མིན་ཞེས་པས་རྒྱུ་མཚན་བཀོད་པ་དག་དང་། རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་
དང་ཚུར་རོལ་བཞིན་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཁ་ཅིག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་
མཐོང་བྱེད་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དངོས་སུ་བསྟན་པས་མཐོང་བྱ་
བཟློག་པའི་སྒོ་ནས་ཤུགས་ལ་འཕངས་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི། སྐབས་འདིར་
ཉན་ ཐོས་ ཀྱི་ ལམ་ མཐོང་ བྱེད། བྱང་ སེམས་ ཀྱི་ མཐོང་ ལམ་ མཉམ་
བཞག་ཡེ་ཤེས་སུ་སྨྲས་པ་དང་། གོང་དུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཚུལ་
བྱང་ སེམས་ ཀྱི་ རྗེས་ ཐོབ་ ཀྱི་ ཆོས་ ཀྱི་ སྤྱན་ གྱིས་ ཤེས་ པར་ སྨྲས་ པ་ ཆེས་
འགལ་ བའི་ ཁུར་ བླངས་ པ་ རང་ ཉིད་ ཀྱིས་ མ་ མཐོང་ བར་ ཟད་ དོ། །
གཞན་ ཡང་ དེ་ ལྟ་ ན་ ལམ་ ཤེས་ ཀྱི་ མཐོང་ ལམ་ གྱིས་ ཀྱང་ མཐོང་ བྱ་ ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ལམ་བཟློག་པའི་སྒོ་ནས་ཤུགས་ལ་འཕེན་ནུས་པར་མཚུངས་པས།
སྐབས་འདིར་མཐོང་ལམ་ཡང་བསྟན་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །

མཁྱེན་གསུམ་མཇུག་བསྡུ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་རྒྱས་པར་བསྟན་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་མཇུག་བསྡུ་བར···· མཛད་དེ། མངོན་རྟོགས་ཀྱི་དོན་མཐའ་དག་སྡུད་པར་བྱེད་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་སོ། ། རྩ་བ་ནི། འཕགས་པ་ལྟར་ན། རབ་འབྱོར་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ནི་ཆོས་གང་ཡང་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་མིན་སྟོན་པར་བྱེད་པ་མིན། ཞེས་པ་འདི་དང་། རབ་འབྱོར་ཤེས་ཕྱིན་འདི་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ལས་ཤིན་ཏུ་འདའ་བར་བྱེད་པའམ་གནས་པར་བྱེད་པ་མིན་ཞེས་པ་འདི་དང་། ཡང་རབ་འབྱོར་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སྟེར་བར་བྱེད་པའམ་འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་མིན་ཞེས་པ་འདི་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་གནས་སྐབས་སམ་མདོ་ཚན་གསུམ་པོ་དག་གིས་མཁྱེན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་འདི་ནི་མཇུག་བསྡུས་ཏེ་རྫོགས་པར་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་མདོ་དང་པོས་གཞི་ཤེས། གཉིས་པས་ལམ་ཤེས། གསུམ་པས་རྣམ་མཁྱེན་མཇུག་བསྡུས་ལ། དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པས་གཞི་ཤེས་ནས་མས་རིམས་སུ་བསྡུ་བར་མཛད་པ་ནི། ཉི་ཁྲི་དང་མཐུན་པར་མཛད་པ་ཡིན་ཞིང་། སློབ་དཔོན་གྱིས་རྣམ་མཁྱེན་ནས་ཡས་རིམས་སུ་བསྡུ་བར་མཛད་པ་ནི་བརྒྱད་སྟོང་པ་དང་མཐུན་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། ། ངག་དོན་ནི། མདོ་ཚིག་གསུམ་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། རབ་འབྱོར་གྱི་ལེའུ། མཐའ་གཉིས་རྣམ་དག་གི་ལེའུ། སྤྱོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ལེའུ་གསུམ་གྱིས་མཇུག་བསྡུས་པ་ཡིན་ཏེ། ལེའུ་གསུམ་པོ་དེས་མཁྱེན་གསུམ་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་མཇུག་ཏུ་ཁྱོད་ཀྱིས་མཁྱེན་གསུམ་མདོར་བསྡུས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་དག་ལེའུ་དེ་གསུམ་གྱིས་རྫོགས་པར་བསྟན་ཅེས་སྦྱོར་བ་ནི་བབ་ཅོལ་

ཡོ། ། འགྲེལ་བ་ནི། གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པའི་ཚུལ་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་པོ་འདི་དང་། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་གཅིག་པོ་འདི་དང་། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་དགུ་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་ལྟར་ལེའུ་གསུམ་གྱིས་རྣམ་མཁྱེན། ལམ་ཤེས། གཞི་ཤེས་རྣམ་གསུམ་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། ། གཞན་དག་གིས་བཤད་མ་ཐག་པའི་ཚུལ་དུ་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་ཞེས་པས་འགྲེལ་བར་མ་གོ་བར་སྐྱོན་སྤོང་ལ་སྦྱོར་བ་སོགས་ལྷུན་སྦྲུལ་བྱས་སྣང་ངོ་། ། གསུམ་པ་སྐབས་བསྡུ་བ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་བའི་རྣམ་བཤད་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་སྣང་བ་ལས། སྐབས་གསུམ་པའི་འགྲེལ་བའོ། ། ༈ ། །

སྐབས་བཞི་བ། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་གཅིག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཉམས་སུ་བླང་བྱ་སྦྱོར་བ་བཞི་བཤད་པ་ལ། དབང་དུ་བྱེད་པ་རྒྱུ་འབྲས་དང་། བརྟན་པ་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས། དང་པོ་ལ་དབང་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་རྣམ་ཀུན་དང་། དབང་ཐོབ་པ་རྩེ་མོའི་སྦྱོར་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། འབྲེལ་བ་བཀོད་པས་མཚམས་སྦྱར། འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་རབ་དབྱེ་བཤད། སྐབས་བསྡུ་བའོ། ། དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་འོག་ཏུ་རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐམས་ཅད་"" མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་སྒོམ་པར་བྱེད་པས་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་གི་ཕྱིར་སྒོམ་ན་ཐོས་བསམ་གྱིས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པའི་མཚན་ཉིད་སོགས་ཤེས་པར་མ་ཟད་དེ་དག་གི་རྟོགས་པ་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱོང་བའི་སྒོ་ནས་དབང་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡང་ངོ་། ། ཇི་ལྟར་སྒོམ་ན། རྣམ་པ་དང་ལམ་དང་གཞི་ཤེས་པ་རྣམས་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བའི་དང་རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་སྤྲོས་པ་མེད་པར་ཡེ་ཤེས་རང་རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་བདུན་བཅུ་རྩ་གསུམ་དུ་བསྡུ་བའི་སྒོ་ནས་སོ། ། དེའི་དགོས་པ་ཡང་ཡེ་ཤེས་འདི་དག་བསྒོམ་པ་ན། འདིའི་མཚན་ཉིད་ནི་འདིའོ། ། དབྱེ་ན་འདི་སྙེད་ཅིག་གོ་སྙམ་པ་སོགས་སུ་སྒོམ་པ་ཡང་མིན་ལ། ལྟ་སྒོམ་པ་ལྟ་བུ་ཡང་མིན་གྱི། རྣལ་འབྱོར་བའི་ཤེས་པ་ཡེ་ཤེས་དེ་དང་དེའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་

ནས་སྒོམ་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྙིང་རྗེ་སྒོམ་པ་བཞིན་ནོ། །

༡. སྦྱོར་བའི་སྒོམ་བྱའི་རྣམ་པ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ། རྣམ་པ། སྦྱོར་བའི་སྒོམ་ཚུལ། སྦྱོར་བ་དང་པོར་སྐྱེས་པའི་གནས་སྐབས། སྐྱེས་པ་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པའི་རྟགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ། ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་གི་སྒོམ་རིམས་བཤད་པའོ། ། དང་པོ་ལ། བསྒོམ་བྱ་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ། སྒོམ་པ་པོ་རྟེན་གྱི་གང་ཟག གང་གིས་བསྒོམ་པའི་སྦྱོར་པའི་དབྱེ་བ། སྦྱོར་བ་བསྒོམས་པའི་ཕན་ཡོན་ཡོན་ཏན། སྦྱོར་བ་བསྒོམས་པའི་ཚེ་དོར་བྱའི་གོལ་ས་སྐྱོན། སྦྱོར་བའི་རང་བཞིན་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། སྒོམ་བྱུང་གི་སྦྱོར་བའི་རྒྱ་ཁྱབ་བ་ཆ་མཐུན་བཤད་པའོ། ། དང་པོ་ལ། སྤྱི་དོན་དང་། ཚིག་གི་དོན་ནོ། ། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག རྣམ་པ་ལ་དོན་རྣམ་དང་ཤེས་རྣམ་གཉིས་ལས། འདིར་བསྟན་བཛོད་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་དོན་རྣམ་ཉིད་ཡིན་ལ། མདོར་བསྟན་དུ་ཤེས་རྣམ་དངོས་སུ་བསྟན་ཅིང་། རྒྱས་བཤད་དུ་དོན་རྣམ་དངོས་སུ་བསྟན་ཏོ། ། ཞེར་སྨྲར་བར་བྱེད་ལ། དོན་རྣམ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་པའི་བྱ་བའི་ཡུལ་དང་། ཤེས་རྣམ་ནི་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ལ་འདོད་དོ། ། དེ་ཡང་འཐད་པ་མིན་ཏེ། འདིར་བསྟན་བཛོད་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བསྒོམ་བྱ་རྣམ་པ་ཡིན་ན་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོར་བསྟན་གྱི་ཚ་འགྲེལ་འདི་དག་བསྒོམ་བྱ་རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གཞན་ཡང་། གཞི་ཤེས་དང་། ལམ་ཤེས་དང་། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་བདུན་བཅུ་ཙ་གསུམ་པོ་འདི་ལས་གང་ཡང་མིན་པའི་བསྒོམ

བྱའི་རྣམ་པ་སྐབས་འདིར་བྲུར་ཙམ་ཡང་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་དེ་ཉིད་སླ་བ་ནི་གཞུང་རྩ་འགྲེལ་ལ་དངོས་སུ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་བས་ན་འདིར་བསྟན་བསྒོམ་བྱའི་རྣམ་པ་ནི་ཤེས་རྣམ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས་ཀྱང་། རྣམ་པ་རྣམས་ལ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྒྲས་གསུངས་ཤིང་། མདོར་བསྟན་གྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོར་བསྟན་དུ་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་འཆད་པ་མིན་ན། ལུས་དང་ཡག་ལག་མི་མཐུན་པས་སྐྱོན་ཆགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ། འོ་ན་མེད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་སོགས་བཤད་པ་ཅི་ཞེ་ན། མེད་པ་དང་མེད་པའི་རྣམ་པ་ལ་ཁྱད་པར་ཆེ་སྟེ། མེད་པ་ཞེས་པས་ཡུལ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བསྟན་ཀྱང་། མེད་པའི་རྣམ་པ་ནི་དེ་རྟོགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟ་མིན་ན་མིག་ཡོར་གྱི་རྣམ་པ་ཡང་མིག་ཡོར་ཉིད་ལ་འདོད་དགོས་ན་ཡང་། མིག་ཡོར་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་གི་གཉེར་པོར་ཇི་ལྟར་འགྱུར། གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའང་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་འདོད་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ལམ་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །དེས་ན་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་སྒོམ་པ་ན་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་མཁྱེན་པ་གསུམ་དང་། འཛིན་སྟངས་ཀྱི་རིགས་མཚུངས་པའི་ཡེ་ཤེས། ད་ལྟ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ནས་སྒོམ་པ་ལ་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། རྣམ་མཁྱེན་དང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་ཁྱད་མེད་པ་གཞན་དག་གི་ལྟར་ན་ནི། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་སྒྲོར་བས་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ནས་བསྒོམས་པ་ན་རྣམ་མཁྱེན་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ནས་སྒོམ་དགོས་པས་ཚོགས་ལམ་ནའང་རྣམ་མཁྱེན་ཡོད་པར་ཐལ་བ་བཟློག་ཏུ་མེད་དོ། ། གཉིས་པ་ཚིག་དོན་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད། དོན་བསྡུ་བའོ། ། དང་པོ་ལ། རྩ་

བ་ནི། གཞི་བདེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་རྣམས་ལ་རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྣམ་པ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དོ། ། དབྱེ་ན་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། རྣམ་པ་དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདོད་དེ། འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན། ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ངེས་ན་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་མཚན་གཞི། སྐབས་འདིར་བསྟན་བསྒོམ་བྱའི་རྣམ་པ་མཚོན། བདེན་པའི་རྣམ་པ་ལ་དམིགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས། ཞེས་དགོད་པར་བྱའོ། ། འགྲེལ་བ་ནི། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། ། དང་པོ་ནི། རྟག་པ་དང་བདེ་བ་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་རྣམས་བསྒོམ་བྱ་རྣམ་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་རིག་པ་ནི་འདིར་བསྟན་རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། ། གཉིས་པ་ནི། དེ་དག་ཀྱང་རྣམ་པ་གསུམ་ཁོ་ནར་བཞེད་དོ། འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན། ཐམས་ཅད་······མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་སོ། ། མཚོན་སྦྱོར་སྔར་ལྟར་རོ། ། གཉིས་པ་ལ་སྤྱིའི་མཚམས་སྦྱར། སོ་སོའི་དོན་བཤད·······པའོ། ། དང་པོ་ནི། རྣམ་པ་རྣམས་སྤྱིར་བསྟན་ནས། ད་ནི་ཁྱད་པར་དུ་ཕྱེ་ནས་འཆད་དོ། ། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ། རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ལས། རྩ་བ་ནི། རྐང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནི་མ་མཆིས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། ། ཞེས་པ་ནས་མི་གཡོ་བའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། ། ཞེས་པའི་བར་གྱི་མདོ་དགོད་པའོ། ། རྐང་པ་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས····མདོའི་མཚམས་ཕྱེ་ནས་འཆད་པའོ། ། འགྲེལ་བ་ལ། བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པ་སོ་སོར་བཤད། གྲངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དོན་བསྡུ་བའོ། །

དང་པོ་ལ། བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བཤད་པ་དང་། ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཤད་པའོ། ། དང་པོ་ནི། མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་ལ་རེ་ཞིག་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྣམ་པ་ཉེར་བདུན་གསུངས་པ་དེ་དང་པོར་འཆད་དོ། ། དེ་ཡང་སྐབས་འདིའི་མདོ་ལས། མེད་པའི་རྣམ་པ་ལ་སོགས་པ་བཤད་པ་རྣམས་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་རྣམ་པ་དག་དང་སྦྱར་ནས་བཤད་ན་རྟག་ཏུ་མེད་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ་བ་དང་། དོན་གཞན་གྱིས་བདག་གིས་དབེན་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་བདག་ཏུ་རྟོགས་པས་མི་བཟླ་བ་རྣམས་ནི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པའི་མི་རྟག་སྡུག་བསྔལ་སྟོང་བ་བདག་མེད་བཞིའི་མཚན་ཉིད་དག་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་དག་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། འདིར་བསྟན་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན་ནི་རིགས་འགྲེའོ། ། དོན་དམ་པར་སྡུག་བསྔལ་བསྐྱེད་པའི་གནས་མེད་པ་དང་། ནམ་མཁའ་ལྟར་སྐྱེ་འགག་མེད་པ་དང་། སྒྲ་རྫོད་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་རྟོག་དཔྱོད་མེད་པ་དང་། མིང་གཞིའི་ཕུང་པོ་བདེན་པར་མེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཀུན་འབྱུང་གི་རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དག་ཡིན་ནོ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མངོན་དུ་བྱེད་དགོས་ཀྱི། ཁང་གིས་སོང་ནས་ཐོབ་བྱ་མིན་པས་འགྲོ་བ་མེད་པ་དང་། གཉིས་སྣང་གི་རྣམ་པའི་སྒོ་ནས་མི་འཕྲོགས་པ་དང་། དོན་དམ་པར་དྲི་མ་མི་ཟད་པ་དང་། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་རྣམས་ནི་འགོག་པའི་བདེན་པའི་འགོག་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་རྟེན་ལམ་གྱི་དབྱེ་བ། བརྟེན་

པ་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ། གྲངས་ཀྱི་དོན་བསྡུ་བའོ། ། དང་པོ་ནི།
ཐམས་ཅད་ཤེས་པས་བསྡུས་པའི་ལམ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། ། གསུམ་པོ་
གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་
ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་
དང་། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་གི་གཉེན་པོ་སྒོམ་པའི་ལམ་གཟུང་རྟོག་གི་
ཟག་པ་དང་བཅས་པ་རྗེས་ཐོབ་དང་། མཉམ་བཞག་དེའི་ཟག་པ་མེད་
པ་གཉིས་ཡིན་པས་སོ། ། ཟག་མེད་དེས་མཉམ་བཞག་མཐོང་སྒོམ་
གཉིས་ཀ་བསྡུས་སོ། ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་
སྟོན་པ་མ་འབྲེལ་ལོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་
ཀྱིས་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱང་བསྡུས་པས་དེའི་ཕྱིར་རང་སངས་རྒྱས་
དེ་དག་གིས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་གཟུང་རྟོག་གི་གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་གཞི་ཤེས་
བསྒོམས་པས་སོ། ། ངག་དོན་ནི། གཞི་ཤེས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ལམ་
བདེན་ཆོས་ཅན། གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་མེད་
དང་། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་གི་ཟག་བཅས་གཅིག་དང་། ཟག་མེད་
གཅིག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་རང་སངས་རྒྱས་གཟུང་
རྟོག་གི་གཉེན་པོར་གཞི་ཤེས་བསྒོམ་པ་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་གི་གཉེན་
པོར་གྱུར་པའི་གཞི་ཤེས་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་ཡིན་གྱི།
སྐབས་འདིའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པའི་རྟེན་ལམ་གསུམ་པོ་དེ་ཉན་རང་གི་
རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པར་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་སྐབས་འདིར་བསྟན་
གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་རྣམས་ཀྱང་ཉན་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་ཁོ་ནར་
འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་བཅུ་རྩ་གསུམ་པོ་སྒོམ་པའི་
རྟེན་གྱི་གང་ཟག སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་བྱས། ། ཞེས་
སོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གང་ཟག་དགོས་པར་བཤད་པ

དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་འདི་དག་སྒོམ་པའི་
རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཉན་རང་ལའང་ཡོད་པར་ཐལ་ཞིང་། དེ་ལྟ་ན་རྩེ་
སྦྱོར་སོགས་ཀྱང་ཡོད་དགོས་པས་ཉན་རང་ལ་སྦྱོར་བ་བཞི་ཀ་ཡོད་པར་
ཐལ་བས་སོ། ། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། ལམ་དང་པོའི་རྣམ་པ་
ནི། ལམ་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ལམ་དང་པོའི་རྣམ་པ་ལ་བྱེད་པ་པོའི་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་དང་། ཤེས་པ་པོའི་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་པ་དང་། གོང་དུ་འཕོ་བ་པོའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་དང་།
ཉོན་མོངས་འདུལ་བ་པོའི་གང་ཟག་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པ་ཞེས་མདོ་
ལས་གསུངས་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ནི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ལམ་རིགས་པ་ལ་
སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། ། ལམ་
གཉིས་པའི་རྣམ་པ་ལ་རྨི་ལམ་དང་། སྒྲ་བརྙན་དང་། མིག་ཡོར་
དང་། སྨིག་རྒྱུ་དང་། སྒྱུ་མའི་རྣམ་པ་སྟེ་ལྔ་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་
དོན་ནི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་དཔེ་དེ་དག་གིས་མཚོན་པ། ཕྱིའི་གཟུང་བ་
དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། མ་སྐྱེས་པ་དང་། མ······
འགགས་པ་དང་། གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས··
ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པས་མཚན་ཉིད་དག་རྟོགས་པའི་དབང་དུ་
བྱས་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་སྤྱིར་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་གཟུང་རྟོག་ཙམ་གྱི···
གཉེན་པོར་གྱུར་པ་དག་ཡིན་ནོ། ། ལམ་གསུམ་པའི་རྣམ་པ་ལ་ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་པ་དང་།
གོས་པ་མེད་པ་དང་། སྤྲོས་པ་མེད་པ་དང་། རློམ་པ་མེད་པ་དང་།
མིག་གཡོ་བའི་རྣམ་པ་སྟེ་དྲུག་མདོ་ལས་གསུངས་པ་དག་གི་དོན་ནི་གོ་
རིམས་བཞིན་དུ་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་གཟུང་རྟོག་ཆགས་སོགས་ཀྱིས་ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། དད་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་བྱང་བ་དང་།

ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་གཉིས་སྣང་གིས་སྤྲོས་པ་དང་། རང་གི་རྟོགས་པ་ཐོབ་པ་དང་། ཐོབ་ཟིན་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་རྣམས་ལ་བདེན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དྲུག་པོ་རྣམས་ཀྱི་སོ་སོར་ངེས་པའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པ་དག་ཡིན་ནོ། ། གཞུང་ཚན་གསུམ་ལ། ངག་དོན་ནི། རིམ་བཞིན། བྱེད་པ་པོ་གང་ཟག་གིས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་པ་པོའི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། གཟུང་བ་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་མཉམ་བཞག་གི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་རྣམ་པར་རྟོགས་པའི་གཟུང་རྟོག་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་མེད་རྟོགས་པའི་མི་གཡོ་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་བར་དུ་དགོད་པར་བྱའོ། ། གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་རྣམ་པ་བཅོ་ལྔ་སྟེའོ། ། གཉིས་པ་ནི་སྤྱིར་ན་སོགས་སོ། ། གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། མཚམས་སྦྱར་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་འཆད་དོ། ། རྩ་བ་ནི། མདོ་ལས། ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནས། ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ནོ། ། ཞེས་པའི་བར་རྣམ་པ་སུམ་བཅུ་རྩ་དྲུག་གསུངས་པ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདིས། བདེན་པ་བཞི་པོ་ལ་སྦྱར་ནས་འཆད་དོ། ། འགྲེལ་བ་ལ། སྤྱིར་བསྟན། སོ་སོར་བཤད། གྲངས་ཀྱིས་དོན་བསྡུ་བའོ། ། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། རྣམ་པ་སུམ་བཅུ་རྩ་དྲུག་གསུངས་པ་དེ་དག་ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། ལམ་དང་། སྡུག་བསྔལ་དང་། འགོག་པའི་བདེན་པ་ལ་གྲངས་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་བརྒྱད་དང་ཞེས་བྱ་བ་དང་ལ

སོགས་པ་བདུན་དང་ལྔ་དང་བཅུ་དྲུག་གི་དབང་དུ་བྱས་པར་ཁོངས་སུ་ཆུད་པར་བྱའོ། ། བདེན་བཞིའི་གོ་རིམས་སྐབས་གཞན་དང་མི་མཐུན་པ་ཅི་ཞེ་ན། གཞན་དུ་བཤད་པ་ཡུལ་ཅན་རྟོགས་པའི་གོ་རིམས་ཡིན་ལ། འདིར་དོན་གྱིས་རིམ་པའི་སྒོ་ནས་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་དག་ནི་རྒྱུ་ཡིན་ལ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་དག་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཞིང་ཅིག་ཤོས་རྣམ་བྱང་གི་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དག་ནི་རྒྱུ་ཡིན་ལ་འགོག་པའི་བདེན་པ་དག་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་སོ། ། ངག་དོན་ནི། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཆོས་ཅན། སུམ་བཅུ་ཙ་དྲུག་ཡོད་དེ། ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་བརྒྱད། ལམ་གྱི་བདུན། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པའི་ལྔ། འགོག་ བདེན་ གྱི་ བཅུ་ དྲུག་ རྣམས་ སུ་ ཡོད་ པའི་ ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་སྤྱངས་གཉེན་དང་། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་དམ་བཅའ་དང་གཏན་ཚིགས་དང་། དྲུ༔ཁའི་རྣམ་པ་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང་། འགོག་པའི་རྣམ་པ་ཕན་ཡོན་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་པའོ། ། དང་པོ་ནི། བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་དེ་ལ་རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡིན་ནོ། ། རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་རབ་སྐྱེ་རྐྱེན་གྱི་གཉེན་པོར་གྱུར་པ་གསུམ་དང་གསུམ་དང་། གཅིག་དང་གཅིག་སྟེ་དེ་ལྟར་ནའོ། ། གང་ཞིག་གང་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཞེ་ན། ད་ལྟར་བའི་ཕུང་པོ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། མ་འོངས་པའི་ཕུང་པོ་ལ་འདུན་པས་མི་གནས་པ་དང་། ཡང་སྲིད་ལ་དགའ་བར་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་གང་ཡིན་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཏེ། འདུན་པ་དང་འདོད་ཆགས་ལ་དགའ་བའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ཆགས་མེད་པ་དང་། ཞི་སྡང་

མེད་པ་དང་། གཏི་མུག་མེད་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་དག་ནི་ཆོས་
ཅན། ཀུན་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཏེ། འདོད་
ཆགས་དང་། ཞེ་སྡང་དང་། གཏི་མུག་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། རབ་
ཏུ་སྐྱེ་བ་གང་ཡིན་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་ཏུ་རྟོག་པའི་གཉེན་པོ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདེན་པའི་སེམས་ཅན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་
ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། རྒྱུན་གང་ཡིན་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་
ཏེ། སེམས་ཅན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེ་ཡང་ཀུན་འབྱུང་སྤང་བྱར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་སྤང་གཉེན་གྱི་སྒོ་ནས་
བསྟན་ཏོ། ། གཉིས་པ་ནི་ལམ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ནི་བདུན་ཡིན་
ནོ། ། ལམ་རིགས་པ་སྒྲུབ་པ་ངེས་འབྱིན་དེ་རྣམས་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་
གཉིས་དང་གཉིས་དང་གཉིས་དང་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ནའོ། ། དེ་
དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། དམ་བཅའ་དང་འཐད་པའི་ཚུལ་དུ་གོ་རིམས་
བཞིན་དུ་སྦྱར་ནས་བཤད་པ་ནི། ཚད་མེད་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་
དག་ནི་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གོ་སྐབས་འབྱེད་པའི་
ལམ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གོ་སྐབས་འབྱེད་པའི་
ཚུལ་འཁོར་འདས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་མ་འབྲེལ་པའི་སྒོ་ནས་འབྱེད་
པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་དབྱིངས་ཐ་མི་དད་པ་རྟོགས་པའི་ལམ་
ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། རིགས་པ་གང་ཡིན་པའི་རྣམ་པ་
ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་རིགས་པ་ཡིན་པའི་ཚུལ་ཉན་རང་ལ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་
པ་མེད་པས་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་
མི་རྟོག་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། སྒྲུབ་པ་གང་ཡིན་
པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཚུལ་གཞལ་དུ་མེད་

པའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པས་སེམས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདེན་པར་ཆགས་པ་མེད་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། ངེས་པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལམ་རིགས་པ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྔ་མ་རྣམས་ཕྱི་མ་འདིའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་ནས། འདི་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་ལོགས་པ་མ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། གསུམ་པ་ནི། མི་རྟག་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། སྟོང་བ་དང་། བདག་མེད་པ་དང་། ལྔ་པ་མཚན་ཉིད་མེད་པ་རྟོགས་པའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པའི་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པ་ལྔ་ཡིན་ནོ། ། བཞི་བ་ནི། མདོ་ལས་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་གསུངས་པ་འགོག་བདེན་གྱི་མཚན་ཉིད་བཞི་དང་སྦྱར་པ་ནི། ནང་དང་ཕྱི་དང་གཉིས་ཀ་སྟོང་བ་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་གསུམ་ཆོས་ཅན། འགོག་པ་རྟོགས་པའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ནང་དང་ཕྱི་དང་གཉིས་ཀའི་དངོས་པོ་རྣམས་སུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་དྲི་མ་དགག་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོང་བ་དང་། ཆེན་པོ་དང་། དོན་དམ་པ་དང་། འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་དང་།མཐའ་ལས་འདས་པ་དང་། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་དང་། དོར་བ་མེད་པ་སྟོང་བ་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་སྟེ་བརྒྱད་ནི་ཆོས་ཅན། ཞི་བ་རྟོགས་པའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བཏགས་པས་བདག་གིས་སྟོང་བ་དང་སྟོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དང་། དོན་དམ་པ་དང་། འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་དང་། རྟག་པ་དང་། ཆད་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་དང་།

འཁོར་བ་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་དང་། རྟོགས་པའི་ཆོས་དོར་བ་མེད་པ་རྣམས་ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དགག་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་ཆོས་ཅན། གྱུ་ནོམ་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱིས་ཀུན་བཏགས་པའི་བྱེད་པ་པོར་ཞེན་པ་དགག་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་དེ་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་ངེས་པར་འབྱུང་བ་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་བདག་ཉིད་བདེན་པའི་ཡུལ་དུ་འཁྲུལ་བ་དང་། མཚན་ཉིད་དུ་འཁྲུལ་བ་དང་། དུས་སུ་འཁྲུལ་བ་རྣམས་དགག་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་རྟོག་པའི་རྣམ་པ་གཅིག་པོ་ཆོས་ཅན། ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ངོ་བོ་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཞེན་པ་དགག་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་འགོག་པའི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཡིན་ནོ། ། ལམ་བསྟན་བྱར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་འཐད་པའི་སྒོ་ནས་དང་། སྡུག་བསྔལ་ཤེས་བྱར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང་། འགོག་པ་ཐོབ་བྱར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཕན་ཡོན་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་ཏོ། ། གསུམ་པ་ལ་ནི། སྦྱོར་ནི་སོགས་སོ། ། གསུམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་སོགས་སོ། ། རྩ་བ་ནི། ཀང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས། མདོ་ལས་ཡུམ་འདི་ནི་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། ། ཞེས་པ་ནས། ཡུམ་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕ་རོལ་

ཏུ་ཕྱིན་པའོ། ། ཞེས་པའི་བར་བཤད་བྱའི་མདོ་དགོད་པའོ། །
ལྷག་མས་དེ་འཆད་པར་བྱེད་དོ། ། གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ལ། མདོར་
བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། ། དང་པོ་ནི། དྲན་པ་ཉེ་
བར་བཞག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པའི་མཐར་ཐུག་པ་བརྒྱ་
དང་བཅུ་མདོ་ལས་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་
གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ལམ་ཡིན་པས་སྒོ་ནས་གྲངས་བཞིན་དུ་སངས་
རྒྱས་དང་། ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་
རྩ་བདུན་དང་། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་
ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་སུམ་བཅུ་རྩ་བཞི་དང་། སངས་རྒྱས་
རྣམས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་སུམ་བཅུ་རྩ་དགུར་བཞེད་དོ། །
རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་སྟོན་པ་ན་ཉན་རང་བྱང་སེམས་དང་ཐུན་མོང་
པའི་རྣམ་པ་དེ་དག་ཅིའི་ཕྱིར་སྟོན་ཅེ་ན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པ་ཉིད་ཀྱིས་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་ཡར་
ལྡན་དུ་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་མེད་དོ། ། དེ་ཡང་གཞི་ཤེས་དང་།
ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉན་རང་དང་། བྱང་སེམས་དང་། སངས་རྒྱས་
ལ་རིམ་བཞིན་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་སྟོན་པ་ན་དེ་
དག་དང་ཐུན་མོང་བའི་རྟོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡང་དབྱེ་དགོས་
སོ། ། ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་
བརྒྱ་དང་བཅུའི་ནང་ནས་འདི་དག་ཉན་རང་དང་ཐུན་མོང་བའི་རྟོགས་
རིགས་ཡིན་ལ། འདི་དག་བྱང་སེམས་དང་ཐུན་མོང་བའི་རྟོགས་
རིགས་ཡིན་ཞིང་། འདི་དག་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་རྟོགས་རིགས་ཡིན་ནོ་
ཞེས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་སློབ་མ་རྣམས་ལ་ཞེས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་ལ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་

ཤེས་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཤེས་སུ་སྟོན་པ་ནི་མིན་ནོ། །
གཞན་དག་གིས་ནི་ཕྱོགས་མ་མཐོང་བར་སྣང་ངོ་། ། ངག་དོན་ནི།
རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཆོས་ཅན། བརྒྱ་དང་བཅུ་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས
དང་ཐུན་མོང་བའི་རྟོགས་རིགས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སོ་བདུན། བྱང་
སེམས་དང་ཐུན་མོང་པའི་རྟོགས་རིགས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སོ་བཞི།
སངས་རྒྱའི་ཁོ་ནའི་རྟོགས་རིགས་ཐུན་མོང་མིན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ
པ་སོ་དགུ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས།
གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ། སོ་སོར་བཤད། སྤྱིའི་དོན་བསྡུ་བའོ། །
དང་པོ་ནི། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཐམས་ཅད
ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་བདུན་ལས། དང་པོ་དངོས་པོ་ལ་ཡོངས་སུ
རྟོགས་པའི་ལམ་ལ་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པའི་རྣམ་པ་བཞིའོ། །
འདི་ལ་དམིགས་པ། རྣམ་པ། ངོ་བོ། དགོས་པ། ས་མཚམས
དང་ལྔ་ལས། དམིགས་པ་ནི། ལུས་དང་། ཚོར་བ་དང་།
སེམས་དང་། ཆོས་རྣམས་ལ་དམིགས་སོ། ། ཅིའི་ཕྱིར་འདི་དག
དམིགས་པར་བཞག་ཅེ་ན། བྱིས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བློ་ཅན་རྣམས་ལུས
ལ་བདག་གི་གནས་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་། ཚོར་བ་ལ་བདག་གི་ལོངས
སྤྱོད་ཀྱི་གཞི་དང་། སེམས་ལ་བདག་གི་དངོས་པོ་དང་། ཆོས་ལ
བདག་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་རྒྱུར་རྟོག་པ་དེ
ལས་ལོག་པར་བྱ་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ལ་ལུས་ནི་གསུམ་སྟེ། རང་
རྒྱུད་ཀྱི་མིག་སོགས་ནང་དང་། གཟུགས་སོགས་ཕྱི་དང་། གཞན་གྱི
དབང་པོ་དང་། རང་གི་དབང་རྟེན་སོགས་གཉིས་ཀའི་ལུས་སོ། །
ཚོར་བ་སོགས་གསུམ་ལའང་། རྟེན་དང་དམིགས་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དེ
བཞིན་དུ་གསུམ་གསུམ་མོ། ། རྣམ་པ་ནི། ལུས་མི་གཙང་བ།

ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ། སེམས་མི་རྟག། ཆོས་བདག་མེད་པར་སྒོམ་པའོ། ངོ་བོ་ནི། ལུས་ཚོར་སོགས་ལ་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྟོག་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་དང་། དེའི་དམིགས་རྣམ་མི་བརྗེད་པའི་དྲན་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའོ། ། དགོས་པ་ནི། བདེན་པ་བཞི་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་དང་པོའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་ལ་འཇུག་སྟེ། ལུས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ། གཉིས་པས་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ལ་འཇུག་སྟེ། ཀུན་འབྱུང་གི་གཙོ་བོ་སྲིད་པ་གསུམ་དུ་རྟོགས་ནས་སྤོང་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གསུམ་པས་འགོག་པའི་བདེན་པ་ལ་འཇུག་སྟེ། བདག་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་ཤེས་སྐད་ཅིག་མར་རྟོགས་པས་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཚེ་བདག་ཆད་ཀྱི་དོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བཞི་པས་ལམ་བདེན་ལ་འཇུག་སྟེ། ཆོས་ཆགས་སོགས་སྤང་བྱ་དང་། རྣམ་བྱང་བླང་བྱར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ས་མཚམས་ནི་ཚོགས་ལམ་ཆུང་ངུ་ནས་སོ། ། ངག་དོན་ནི། ཚོགས་ལམ་ཆུང་ངུའི་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་བཞི་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཚོར་སོགས་ལ་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་དྲན་པ་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གཉིས་པ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ལ་ཞུགས་པ་ལ་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་འབྱུང་བས་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལམ་འཆད་ལ། དེ་ཡང་ཚོགས་ལམ་འབྲིང་གིས་བསྡུས་པའི་ཡང་དག་པར་སྤོང་བ་བཞི་ཆོས་ཅན། རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། མི་དགེ་བ་སྐྱེས་པ་དང་། མ་སྐྱེས་པ་དག་ལ་དམིགས་ནས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པར་སྤོང་བ་དང་། མི་བསྐྱེད་པ་དང་།

དགེ་བ་སྐྱེས་པ་དང་། མ་སྐྱེས་པ་དག་ལ་དམིགས་ནས་གོ་རིམས་
བཞིན་དུ་འཕེལ་བ་དང་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་བླང་དོར་ལ་སྦྱོ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒོམ་ཚུལ་ནི་དེ་ལྟར་བླང་དོར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་འདུན་
པ་བསྐྱེད། འབད། བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ། སེམས་རབ་ཏུ་འཛིན།
རབ་ཏུ་འཛོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དགོས་པ་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
ཉམས་ཤིང་གཉེན་པོ་འཕེལ་བའོ། གསུམ་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡོངས་སུ་
སྦྱོང་པའི་ལམ་ནི། བླང་དོར་བྱེད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་ལྡན་པ་ནི་
སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་ཉིད་དུ་བྱེད་པས་དེའི་འོག་ཏུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་
ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་ལམ་འཆད་དོ། དེ་ཡང་ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོས་
བསྡུས་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་བའི་རྣམ་པ་ཆོས་ཅན། ཏིང་ངེ་འཛིན་
ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བྱ་བ་
སྤྲུལ་བསྒྱུར་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་དང་ལྡན་
པའི་སྒོ་ནས་སྒོམ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་གྲོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཞིའོ། བཞི་གང་ཞེ་ན།
འདུན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་གུས་སྦྱོར་དང་། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་
འཛིན་ནི་རྟག་སྦྱོར་དང་། སེམས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་སྔོན་གོམས་པའི་
ས་བོན་བརྟས་པ་དང་། དཔྱོད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་གཞན་གྱིས་
བསྟན་པའི་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་རིམ་བཞིན་
སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་ལ་རེག་པའོ། ། དེ་ལ་ཡང་དབུས་མཐར།
ལེ་ལོ་དང་ནི་གདམས་ངག་རྣམས། ། བརྗེད་དང་བྱིང་དང་རྒོད་པ་
དང་། ། འདུ་མི་བྱེད་དང་འདུ་བྱེད་དེ། ། འདི་དག་ཉེས་པ་ལྔར་
འདོད་དོ། ། ཞེས་པ་ལྟར། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལྔ་ཡོད་ཅིང་། དེའི་
གཉེན་པོར་སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་སྒོམ་སྟེ། དེ་ལ་ལེ་ལོ་གཉེན་པོ་

དངོས་ནི་རྩོལ་བའོ། ། དེའི་གནས་ནི་འདུན་པའོ། ། རྒྱུ་ནི་དད་
པའོ། ། འབྲས་བུ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའོ། ། གདམས་ངག་བརྗེད་
པའི་གཉེན་པོ་དྲན་པའོ། ། བྱིང་རྒོད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཤེས་བཞིན་ནོ། །
བྱིང་རྒོད་སོགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་འདུ་མི་བྱེད་པའི་གཉེན་པོར་སེམས་མངོན་
པར་འདུ་བྱེད་པའི་སེམས་པའོ། ། བྱིང་རྒོད་ཞི་བ་ན་སེམས་འདུ་
བྱེད་པའི་གཉེན་པོར་བཏང་སྙོམས་སོ། ། དགོས་པ་ནི། རྫུ་འཕྲུལ་
སོགས་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་མངོན་དུ་གྱུར་པའོ། ། བཞི་བ་ནི།
ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་སེམས་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་བྱས་པ་ལ་དྲོ་བ་དང་རྩེ་མོའི་
སྦྱོར་བ་འབྱུང་བས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་སྦྱོར་བའི་ལམ་འཆད་ལ།
དེ་ཡང་དྲོ་བ་དང་རྩེ་མོ་གང་རུང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་བདེན་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་
དད་པ་དང་། བླང་དོར་བྱེད་པར་སྤྲོ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་།
བདེན་པའི་དམིགས་པ་མ་བརྗེད་པའི་དྲན་པ་དང་། དམིགས་པ་ལ་རྩེ་
གཅིག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། བདེན་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱི་དབང་པོའི་རྣམ་པ་ལྔ་ཆོས་ཅན། མངོན་པར་རྟོགས་པར་སྦྱོར་
བའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ལ་དབང་བྱེད་པའི་རྣམ་
བྱང་དབང་པོ་གང་ཞིག སྟོབས་ཀྱི་ངོ་བོར་མ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། ལྔ་བ་
ནི། དྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་པ་ལ་བཟོད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་མཆོག་
འབྱུང་བས་དེའི་འོག་ཏུ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་འབྲེལ་པའི་ལམ་"
འཆད་ལ། དེ་ཡང་བཟོད་པ་དང་ཆོས་མཆོག་གང་རུང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་
དད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་དང་། དྲན་པ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་
དང་། ཤེས་རབ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་
དང་འབྲེལ་པའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། རང་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་བཟི་
བར་མི་ནུས་པའི་སྟོབས་སུ་གྱུར་པའི་སྒོམ་བྱུང་གི་དད་སོགས་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དྲུག་པ་ནི། དྲི་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་རྟོགས་པ་ལ་བདེན་པ་མཐོང་པའི་ལམ་འབྱུང་བས་དེའི་འོག་ཏུ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་འཆད་ལ། དེ་ཡང་བདེན་པའི་རང་བཞིན་ལ་དམིགས་ནས། དེ་ལས་སེམས་མི་གཡེང་བར་བྱེད་པའི་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་དྲན་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་ཡན་ལག་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། མཐོང་སྤྱང་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་བརྩོན་འགྲུས་དང་། ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་དགའ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་གཞི་དང་། གནས་དང་། ངོ་བོའི་ཡན་ལག་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། བཏང་སྙོམས་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་གི་རྣམ་པ་བདུན་ཆོས་ཅན། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་གསར་དུ་མཐོང་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་སྒོམ་པའི་ཚུལ་ནི། དྲན་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གིས་སྡུག་བསྔལ་ལ་དམིགས་ནས་དེས་དབེན་པ་ཚོལ་ཞིང་གནས། ཀུན་འབྱུང་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་ཚོལ་ཞིང་གནས། འགོག་པ་ལ་དམིགས་ནས་དེར་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཚོལ་ཞིང་གནས། ལམ་ལ་དམིགས་ནས་ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་སྤོང་བས་ཡོངས་སུ་བསྒྱུར་པ་ཚོལ་བ་སྟེ། ལྷག་མ་དྲུག་སྒོམ་ཚུལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། ། ཅིའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། དབུས་མཐའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། ། དེ་ལ་དྲན་པ་ལ་སོགས་པ་བདུན་ནི་བྱང་ཆུབ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དེའི་ཡན་ལག་གོ། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ནི་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་ན་བྱང་ཆུབ་སྟེ། དེ་དག་གིས་གྲོགས་སུ་གྱུར་པའི་ན་ཡན་ལག་གོ ཞེས་པ་ལྟར་རོ། ། བདུན་པ་ནི། བདེན་པ་མཐོང་

བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་སྒོམ་པའི་ལམ་འབྱུང་བས་དེའི་འོག་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པར་ངེས་པར་འབྱིན་པའི་ལམ་འཆད་ལ། དེ་ཡང་དམིགས་པ་དང་སྒོམ་ཚུལ་གོང་དང་འདྲ་ཞིང་། ངོ་བོ་ནི་མཐོང་ལམ་མཉམ་བཞག་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་། རང་གིས་རྟོགས་པ་ལྟར་གཞན་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ངག་ཀུན་ལས་སློང་བ་ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་དང་། དེས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ་རང་གིས་རྟོགས་པ་ལྟར་གཞན་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡང་དག་པའི་ངག་དང་། སྲོག་གཅོད་སོགས་ལུས་ཀྱི་ལས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡང་དག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་། ཁ་གསག་དང་ཚུལ་འཆོས་སོགས་མེད་པས་ཡང་དག་པའི་འཚོ་བ་དང་། སྒོམ་སྤང་མ་ལུས་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དུ་དེའི་གཉེན་པོ་ལ་རྩོལ་བ་ཡང་དག་པའི་རྩོལ་བ་དང་། ཞི་གནས་དང་རབ་ཏུ་འཛིན་པ་དང་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་མ་བརྗེད་པའི་དྲན་པ་དང་། མངོན་ཤེས་སོགས་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྒྲིབ་པ་སེལ་བའི་ཆེད་དུ་སྒོམ་པ་ཡང་དག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་རྣམས་སོ། དེ་ལྟ་བུའི་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཆོས་ཅན། རྣམ་པར་དག་པར་ངེས་པར་འབྱིན་པའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། སྒོམ་སྤང་རྣམ་པར་དག་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་དང་སློབ་མ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པ་ཀུན་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་ནོ། ། གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་དྲུག་ལས། དང་པོ་གཉེན་པོའི་ལམ་ལ། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་གསུམ་སོ། ། གསུམ་པོ་གང་ཞེ་ན། གོ་རིམས་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པ་ནི། སྡུག་བསྔལ་གྱི་མཚན་ཉིད་སྟོང་བ་དང་། བདག་མེད་

པ་རྟོགས་པའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་པར་ཐར་པའི་
སྒོ་དང་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཏུ་ལྟ་བས་བྱས་པའི་
གཉེན་པོ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགོག་པ་དང་ལམ་གྱི་བདེན་པའི་
མཚན་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་པར་
ཐར་པའི་སྒོ་གཉིས་པ་མཚན་མ་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་ལྟ་
དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མི་རྟག་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བའི་
བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཅན།
གསུམ་པ་སྨོན་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་གསུམ་པོ་ལ་མླང་
བྱར་སྨོན་པའི་གཉེན་པོ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོང་པ་ཉིད་དང་།
སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྟོང་པ་
ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་མདོ་ལས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི།
བསྟུ་པར། གང་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་།
སྨོན་པ་མེད་པ་བྱེ་བྲག་མེད་པར་གསུངས་པ་དེར་ནི་དེ་དག་ཐོས་པ་དང
བསམ་པ་དང་སྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་ཡིན་པར་བལྟ་པར་བྱའོ། །
གང་དུ་དེ་དག་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒྲ་ཁོ་ནར་གསུངས་པ་དེ་ནི་དེ་དག་སྒོམ་
པ་ལས་བྱུང་བ་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཉིད་ཡིན་
པར་བལྟ་པར་བྱའོ། ། གང་དུ་དེ་དག་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོའི་སྒྲར་
གསུངས་པ་དེ་ནི། དེ་དག་འཇིག་རྟེན་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཉིད་ཡིན་
པར་བལྟ་བར་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། ། གཉིས་པ་སྤྱིལ་བའི་ལམ་ལ་རྣམ་
པར་ཐར་པ་གསུམ་སོ། ། རྒྱུ་མཚན་ནི་ནང་གཟུགས་ཅན་དང······
གཟུགས་ཅན་མིན་པས་ཕ་རོལ་གྱི་གཟུགས་ལ་བལྟ་བ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་
པར་ཐར་པ་འདི་གཉིས་དང་། སྡུག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་གཅིག་སྟེ་

དེ་ལྟར་ནའོ། ། རྣམ་ཐར་འདི་དག་ས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་
གང་གིས་སྒོམ་ཞེ་ན། གང་ཟག་ནི་ཐེག་ཆེན་པ་ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོས་
ཀྱང་སྒོམ་སྲིད་ལ། ཉན་ཐོས་ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་བྱེད་དང་།
དགྲ་བཅོམ་པ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་རྣམས་ཀྱིས་སྒོམ་པར་བྱེད་
ཅིང་། རྣམ་ཐར་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་སྔ་མ་སྔ་མ་ཐོབ་པ་རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་
ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མཛོད་ལས། གཟུགས་མེད་ཅེས་བྱ་ཁམས་གསུམ་
གྱི། རྟེན་ཅན་ལྟག་མ་མི་ལས་སྐྱེ། ། ཞེས་པ་ལྟར་མིའི་རྟེན་ལ་སྒོམ་
པར་བྱེད་དོ། ། སེམས་ནི་མཛོད་ལས། མི་སྡུག་བསམ་གཏན་
གཉིས་ན་ཡོད། ། ཅེས་པ་ལྟར། རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས།
འདོད་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་བསྡུས་པའི་ཁ་དོག་ལ་
ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་རིམ་བཞིན་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་
ལ་བརྟེན་པར་བཤད་ལ། ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། བསམ་གཏན་
བཞི་པའི་རབ་མཐའ་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་ཅིང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས།
གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ནང་གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་ཅན་མིན་པའི་
བདག་ཉིད་བསམ་གཏན་ནམ། གཟུགས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་
པ་ལ་བརྟེན། ཞེས་གཟུགས་མེད་ལ་ཡང་བརྟེན་པར་བཤད་པ་དང་།
ཉི་སྣང་དུའང་དེ་དང་མཐུན་པར་བཤད་པ་ནི། མཛོད་ཀྱི་དེ་ཉན་ཐོས་
པའི་ལུགས་དང་། ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་དེ་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་གི་རྣམ་
བཞག་ཡིན་ལ། འདིའི་སྤྲུལ་བའི་ལམ་ནི་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་བྱང་
སེམས་ཕོ་ནས་སྒོམ་པ་ཡིན་ཞིང་། བྱང་སེམས་ཐབས་ལ་མཁས་པས།
གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་གཟུགས་ལ་བལྟ་ནུས་ཏེ།
འདོད་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་འདས་ལམ་མངོན་དུ་བྱེད་ནུས་པ་བཞིན་
སྐབས་སུ་དགོངས་ནས་འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་སུ་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། ། དེ་

ཡང་རྣམ་ཐར་དང་པོ་སྒོམ་པ་པོ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་ཐོབ་ན་
རང་ལ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཡོད་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་བཞག་ལ།
རྣམ་ཐར་གཉིས་པ་སྒོམ་པ་པོ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་ཐོབ་ན།
དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ལ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཤིག་ཅིང་། མ་ཐོབ་
ན་རང་ལ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཡོད་བྱེད་ཀྱིས་བཤིག་ནས་སྒོམ་
སོ། ཚུལ་ཇི་ལྟར་སྒོམ་ཞེ་ན། རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་སྒོམ་པའི་ཚུལ་
ནི་བལྟའོ། ། དམིགས་པ་གང་ལ་ཞེ་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཆུང་
ངུ་ཆེན་པོ་ཁ་དོག་བཟང་པོ་དང་ངན་པ་རྣམས་ལའོ། ། ཆེ་ཆུང་ནི་
སྡོད་བཅུད་ཀྱི་གཟུགས་དང་། བཟང་ངན་ནི་མཛེས་མི་མཛེས་སོ། །
ཇི་ལྟར་བལྟ་ན་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་རྣམ་ཐར་དང་པོས་ནི། ནང་ལྟ་བ་
པོ་རང་ལ་གཟུགས་ཅན་དང་། རྣམ་ཐར་གཉིས་པས་གཟུགས་ཅན་
མིན་པའི་འདུ་ཤེས་ཉེ་བར་བཞག་པས་ལྟ་ལ། གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཆེ་ཆུང་
སོགས་དེ་དག་ལ་དེ་བས་ཀྱང་ཆེ་བའམ་ཆུང་བ་སོགས་གང་དང་གང་དུ་
སྤྲུལ་འདོད་པ་དེ་དང་དེར་མོས་པར་བྱེད་པའོ། ། ངེས་ཚིག་ནི་ཅིའི་
ཕྱིར་གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་ཅན་མིན་པའི་རྣམ་ཐར་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན།
རིམ་བཞིན། རང་ལ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་རྣམ་པར་མ་བཤིག་པ་དང་།
རྣམ་པར་བཤིག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དགོས་པ་ནི་ཇི་ལྟར་འདོད་པ····
བཞིན་སྤྲུལ་པའི་སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོར་རོ། ། གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་
བཤིག་མ་བཤིག་གཉིས་ཀྱི་དགོས་པ་ནི། སྤྲུལ་བ་བྱེད་པའི་ཚེ། སྤྲུལ་
བ་པོ་སྣང་བ་དང་མི་སྣང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། རྣམ་ཐར་གསུམ་པ་
བསྒོམ་ཚུལ་ནི། གནས་སོ། ། གང་ལ་སྡུག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་
ལའོ། ། དགོས་པ་ནི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་གཟུགས་སྡུག་པ་སྤྲུལ་བ་ལ་
དགའ་བ་དང་། མི་སྡུག་པ་སྤྲུལ་བ་ལ་མི་དགའ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་

སོང་ས་དེ་དག་གི་གཉེན་པོར་རོ། ། ཇི་ལྟར་ན་སྦྱོར་བའི་དུས་སུ་སྡུག་མི་སྡུག་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པའི་འདུ་ཤེས་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་འདུ་ཤེས་དང་། དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་སྡུག་པར་རོ་གཅིག་པའི་འདུ་ཤེས་གསུམ་གྱིས་སྒོ་ནས་སྒོམ་མོ། ། འདི་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྣམ་ཐར་གསུམ་གྱི་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འཕགས་པ་རྣམས་འདི་ལ་ལན་མང་དུ་གནས་པས། མདོ་ལས་ལུས་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ནས་རྫོགས་པར་བྱས་ཏེ་གནས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། རྣམ་ཐར་འདི་དག་ལ་སྒོ་ཞེས་པའི་ཚིག་འགྱུར་མ་དག་པའོ། ། ངག་དོན་ནི། ལམ་ཤེས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྣམ་ཐར་གསུམ་པོ་འདི་ཆོས་ཅན། སྤྲུལ་བའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་གཞན་དོན་དུ་སྤྲུལ་པ་སྣ་ཚོགས་ལ་དབང་འབྱོར་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་གཙོ་བོར་སྒོམ་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་ལམ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་གཟུགས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ཆོས་ཅན། ཐར་པ་དང་། མཐུན་པར་གནས་པའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། རང་སའི་རོ་མྱང་གི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་ཕྱིར་སྒོམ་པའི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་འདུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་ཆོས་ཅན། ཞི་བར་གནས་པའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། འདུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པ་ལྔའོ། ། ཞེས་དོན་བསྡུ་བའོ། །
བཞི་བ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ལ་ཆོས་ཅན། དགུ་ཡོད་དེ། འདས་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་པ་བཞི་དང་། འདས་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་འགོག་པའི་སྙོམས་

པར་འཇུག་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདིར་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་གི་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། སློབ་དཔོན་ཟླ་མའི་ལུགས་དགོད་པ་དང་། འདིར་སློབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་གང་ཡིན་དཔྱད་པའོ། ། དང་པོ་ནི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ལྟར་ན། ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ལ་སྲིད་པའི་རྩེ་མོ་ལས་ཀྱིན་དུ་བསྐྱོད་པའི་ཞི་བར་གནས་པའི་འདུ་ཤེས་སྔོན་དུ་བཏང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་བརྟན་པ་མིན་པ་རྣམས་དང་། བརྟན་པ་དེ་དག་ལས་ཀྱང་ཁ་ཅིག་འགོག་པ་ལ་འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཞེས་གདགས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཞི་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་སྲིད་རྩེའི་སེམས་དང་། ལྷག་མཐོང་ཁྱད་པར་ཅན་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས། ཉན་རང་འཕགས་པ་དག་ཚོར་འདུ་རགས་པ་སོ་སོ་མི་གསོད་པ་ཞི་བར་གནས་པའི་འཕགས་པའི་གནས་པ་མཆོག་ལ་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་གཞན་དོན་དུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་རྩལ་སྦྱོང་བའི་ཕྱིར་དུ། དགག་བྱ་སེམས་དང་སེམས་ལ་བྱུང་བའི་ཆོས་བརྟན་པ་མིན་པ་ཚོགས་དྲུག་འཁོར་དང་བཅས་པ་རྣམས་དང་། བརྟན་པ་ཀུན་གཞི་དང་། ཉོན་ཡིད་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཉོན་ཡིད་འཁོར་དང་བཅས་པ་བཀག་ཅིང་། རེ་ཤིག་སྐྱེ་བ་དང་མི་མཐུན་པར་བྱས་པ་ལ། འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཞེས་བཞེད་ལ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་ལ་སོགས་པའི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པ་དག་ནི་སྤྲོས་པའི་མཚན་མ་མ་ལུས་པ་འགོག་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཡང་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཏུ་བཞེད་དོ། ། གཉིས་པ་ནི།

འདིར་འཕགས་སེང་གཉིས་ཇི་ལྟར་བཞེད་ཅེ་ན། ཁ་ཅིག་སྤྲོས་པ''
བཀག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་འཕགས་སེང་གི་དགོངས་
པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་འདིར་འདས་ལམ་དངོས་སུ་
འཆད་པར་རིགས་པ་ལ། ཉི་ཁྲི་སྣང་བར། འགོག་པའི་སྙོམས་པར་
འཇུག་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཞེས་འདས་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པས་འདས་ལམ་དུ་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། ། དེར་མ་ཟད། ཉན་རང་འཕགས་པ་སྤྲོས་པ་བཀག་པའི་
མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཡོད་དགོས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་རྟོགས་པའི་ཉན་རང་འཕགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། ། དེ་བས་
ན། ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མེད་པར་འདོད་བཞིན་
དུ་ཚུལ་འདི་ཁས་བླངས་ན་འགལ་བར་འདུ་བར་འགྱུར་རོ། ། ཁ་
ཅིག་གཞུང་གི་དགོས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་དུ''''
གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྡེ་ཚན་གྱི་སྐབས་སུ་
ཡེ་ཤེས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མ་
ངེས་ཏེ། བོད་རྒྱལ་གྱི་སྲིལ་ཆོས་སུ་བཤད་པས་དེར་འགྱུར་ན།
འདོད་སེམས་ཀྱང་དེར་ཐལ་ཞིང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྡེ་ཚན་དུ་
བཤད་པས་དེར་ཁས་ལེན་ན། ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཀྱང་སྤྲོས་
པ་བཀག་པའི་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལ་འདོད་དགོས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་བས་ན་འཕགས་སེང་གི་དགོངས་པ་ནི། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་
ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བཤད་པ་དང་མཐུན་པར་གསལ་ལོ། ། གལ་ཏེ།
དེ་ལྟ་ན་ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ལ་དབུ་མ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་པ་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། དབུ་མ་བ་ཡིན་པས་ཀུན་
གཞི་ཁས་མི་ལེན་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་

དབུ་མ་བ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་སེམས་ཙམ་པ་དང་མཐུན་པར་གྲུབ་པའི་མཐའ་
རྣམ་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉི་ཁྲི་སྣང་བར། སློབ་དཔོན་
བཟང་སྐྱོང་གིས་སྐབས་སུ་བབས་པ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་
སོགས་པ་ཤེས་བྱ་རྣམ་པ་བཅུས་བསྡུས་པའི་སྙིང་པོ་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཆེས་ལེགས་
ཏེ། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ལ་དམིགས་པའོ། ། ཞེས་ཐེག་བསྡུས་སུ་ཀུན་
གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་གནས་བཅུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་གནས་དེ་
དག་མཁྱེན་པ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དོན་དུ་གསུངས་པས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་
བཞེད་པར་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། ། ཚིག་མངས་པས་འཇིགས་ཏེ་
མདོར་བསྡུས་པར་བཀོད་དོ། ། ལྔ་བ་སྦྱོར་བའི་ལམ་ལ་ཡུལ་བདེན་
པ་བཞིས་བསྡུས་པ་ཉོན་མོངས་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་མཚན་ཉིད་བཟློད་པ་
བཞི་ཆོས་ཅན། སྦྱོར་བའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་
རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པ་ནི། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕ་རོལ་
ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམ་པ་བཅུ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ཏེ།
རྫོགས་བྱང་གི་རྒྱུ་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་གཙོ་བོ་མ་ཚང་བ་མེད་པའི་བྱང་
སེམས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་
སོགས་སོ། ། གསུམ་པ་ལ་མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད།
དོན་བསྡུ་བའོ། ། དང་པོ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་
ཀྱི་རྣམ་པ་སྟོབས་སོགས་སོ་དགུ་ནི་ཆོས་ཅན། ཐུན་མོང་མིན་པའི་ལམ་
གཅིག་པུ་པོ་ན་ཡིན་ཏེ། སློབ་ལམ་དུ་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བའི་རྟོགས་
རིགས་སྐྱེ་མི་སྲིད་པའི་སྒོ་ནས་ཤིན་ཏུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་རྟོགས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། བརྟེན་པ་ཡོན་ཏན་དང་། རྟེན་ཡེ་ཤེས་
སོ། ། དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། སྟོབས་བཅུ་ནི། ཐུན་མོང་མིན་པའི་

རྣམ་པ་དེ་ལ་ནི་བཞི་ཡོད་པ་ལས་རེ་ཤིག་སྟོབས་བཅུ་དང་པོར་འཆད་ལ། དེ་ཡང་སྨིན་པ་ལས་ལོངས་སྤྱོད་འབྱུང་བ་གནས་དང་དབུལ་པོ་འབྱུང་བ་གནས་མིན་པ་སོགས་དང་། ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་དང་གདུལ་བྱའི་བྱང་ཆུབ་གསུམ་ལ་མོས་པ་སྣ་ཚོགས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སམ་རིགས་དུ་མ་དང་། དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་མིན་པ་དང་། མཐོ་རིས་དང་ཐར་བ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་དང་། བསམ་གཏན་དང་སྙོམས་འཇུག་གིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་དང་། སྔོན་གྱི་གནས་ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང་། འཆི་འཕོ་དང་། སྐྱེ་བ་དང་། ཟག་པ་ཟད་པ་རྣམས་ལ་ཆགས་"" ཐོགས་མེད་པར་འཇུག་པའི་མཁྱེན་པ་རྣམ་པ་བཅུ་ཆོས་ཅན། སྟོབས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་འཇོམས་པ་ལ་མཐུ་དང་ལྡན་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་མཁྱེན་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མི་འཇིགས་པ་བཞི་ནི། ང་ནི་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་བདག་ཉིད་ཞལ་གྱིས་འཆེས་པ་དང་། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་བར་ཆད་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ལམ་བྱང་ཆུབ་གསུམ་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་དུ་རབ་ཏུ་བསྟན་པ་དང་། བདག་ཉིད་ཀྱི་ཟག་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པ་ཉིད་དུ་ཞལ་གྱིས་འཆེས་པ་ལ་རྒོལ་བ་པོ་མེད་པར་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་བཞི་ཆོས་ཅན། མི་འཇིགས་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་དོན་སྤངས་རྟོགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་དམ་བཅས་པ་དང་། གཞན་ལ་ལམ་དང་དེའི་བར་ཆད་བསྟན་པ་ལ་ཆོས་མཐུན་གྱིས་རྒོལ་པའི་བག་ཚ་བ་མེད་པར་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་སོ་སོར་ཡང་དག་པར་རིགས་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ནི། ཐུན་མོང་མིན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན།

ཆོས་དང་། དོན་དང་། ངེས་པའི་ཚིག་དང་། སྤོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། གོ་རིམས་བཞིན་དུ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དང་། ཆོས་ཀྱི་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཡུལ་གྱི་སྐད་སོ་སོ་དང་། ཆོས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཡུལ་ལ་ཆགས་ཐོགས་མེད་པ། ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་མ་འདྲེས་པའི་རྣམ་པ་ནི། སྐུ་ལ་འཁྲུལ་བ་དང་། གསུང་ཅ་ཅོ་དང་། ཐུགས་ལ་དྲན་པ་ཉམས་པ་དང་། ཐུགས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་། འཁོར་འདས་ལ་བདེན་པའི་ཐ་སྙད་པ་ཉིད་ཀྱིས་འདུ་ཤེས་དང་། སོ་སོར་མ་བརྟགས་པར་གདུལ་བྱ་ཡལ་བར་འདོར་བའི་བཏང་སྙོམས་མི་མངའ་བའི་སྤྱོད་པ་རྣམ་པ་དྲུག་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་པ་མ་འདྲེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རིགས་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་མངའ་བའི་སྤྱོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དོན་ལ་འདུན་པ་དང་། དེ་ལ་སྦྱོར་བའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་། དེའི་ཐབས་མི་བརྗེད་པའི་དྲན་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། མཁྱེན་པ་ཟད་མི་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པར་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བའི་རྣམ་པ་དྲུག་ཆོས་ཅན། རྟོགས་པ་མ་འདྲེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རིགས་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་མངའ་བའི་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རྣམ་པ་གསུམ་ཆོས་ཅན། འཕྲིན་ལས་མ་འདྲེས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་དུས་ཀྱི་ཀུན་སློང་ཡེ་ཤེས་སྔོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་། དེ་དུས་ཀྱི་ཀུན་སློང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་འཕྲིན་ལས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུས་གསུམ་གཟིགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཡེ་ཤེས་མ་འདྲེས་པ་ཡིན་ཏེ། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ལ་

འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་ཤེས་པས་མ་ཆགས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པས་མ་ཐོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་བསྡུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་པ་དག་གོ། གཉིས་པ་རྟེན་ཡེ་ཤེས་ལ་གསུམ་ལས། ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཇི་ལྟ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གནས་ལུགས་སུ་མཐུན་པར་བཤད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་བྱུང་གི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྙེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རང་དབང་དུ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་སྒོ་ནས་མངའ་བསྒྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དེ་གཉིས་ཀ་ཆ་ཤས་སུ་ལྡན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟ་ཇི་སྙེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་སོགས་སོ། ། ཅི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་འདི་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བསྒོམ་པའི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྦྱོར་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒོམ་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྒོམ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྒོམ་དང་། མཚན་ཉིད་རྗེས་སུ་དཔྱོད་པའི་སྒོམ་དང་། སྨོན་ལམ་གྱི་སྒོམ་མོ། ། དང་པོ་ནི། གང་བསྒོམས་པ་ན་བློ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བར་མི་སྐྱེ་བར། རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཙམ་དུ་སྐྱེ་བ་སྟེ། དཔེར་ན་ཚོགས་ལམ་དུ་དབང་པོ་ལྷ་བསྒོམས་པ་ལྟ་བུའོ། ། གཉིས་པ་ནི། གང་བསྒོམས་པ་ན་བློ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བར་སྐྱེ་བ་སྟེ། དཔེར་ན་ཚོགས་ལམ་དུ་

བྲན་པ་ཉེར་བཞག་བསྒོམས་པ་ལྟ་བུའོ། ། གསུམ་པ་ནི། མ་འོངས་པ་ན་རང་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དེ་དང་དེའི་མཚན་ཉིད་འདི་དང་འདིའོ་ཞེས་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱོད་པར་བྱེད་པའོ། ། བཞི་བ་ནི། གོ་འཕང་དེ་དང་དེ་ཐོབ་པར་ཡིད་ཀྱིས་སྨོན་པར་བྱེད་ཅིང་། དེའི་ཆེད་དུ་ཚོགས་གསོག་པར་བྱེད་པའོ། ། ལས་དང་པོ་བ་ཉིད་ནས་ཚུལ་བཞི་པོ་འདིས་སྒོམ་ཕྱིར་མ་གྱུར་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་མེད་དོ། ། དེ་ལ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་འདི་དག་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་ཐུན་མོང་གི་རྣམ་པ་སུམ་བཅུ་བདུན་དང་སུམ་བཅུ་བཞི་ནི་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་སྒོམ་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་དེ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་སྦྱོར་གཞི་ཤེས་ལམ་ཤེས་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བར་སྐྱེ་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ལམ་ཤེས་དང་། རྟོགས་རིགས་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཙམ་སྐྱེའི། མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བར་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། སྟོབས་སོགས་སོ་དགུ་ནི་རྗེས་མཐུན་པ་ཙམ་ཡང་མི་སྐྱེ་བས་མཚན་ཉིད་རྗེས་སུ་དཔྱོད་པ་དང་སྨོན་ལམ་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྒོམ་པར་བྱེད་ལ། ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་དུ་ནི་སྟོབས་སོགས་ཀྱང་རྗེས་མཐུན་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་བསྒོམས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། ། གསུམ་པ་ལ། ཟག་བཅད་ཟག་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་དང་། གྲངས་ཀྱིས་མཇུག་བསྡུ་བའོ། ། དང་པོ་ནི། རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་བཅུ་རྩ་གསུམ་པོ་དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉེར་བདུན་ནི། ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཡོད་པས་བྱེ་བྲག་གིས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་པ་མེད་པ་དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དག་ཀྱང་ཡིན་ནོ། ། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་

པ་སོ་དྲུག་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་ཤེན་ཏུ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་པོ་ན་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་འདི་དག་དགོས་པའི་དབང་གིས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་རང་རྒྱལ་གྱི་ཉོན་མོངས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྤོང་པའི་གཉེན་པོར་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་གང་ཡང་སྒོམ་པར་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་སྤྱིར་བྱང་སེམས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བས་སོ། ། ཡང་ན་གཞུང་ཚན་གསུམ་པོ་འདིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གཞི་ཤེས་ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་བཅས་མེད། བྱང་སེམས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ལམ་ཤེས་གཉིས་ཀ་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་བཅས་ཡོད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་གསུམ་གང་ལ་ཡང་། སྒྲིབ་གཉིས་གང་གི་འང་ཟག་བཅས་མི་སྲིད་བཅས་བསྟན་པ་ཡིན་པར་བཤད་པར་བྱ་ཞིང་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་པོ་ནའོ། ། ཞེས་པའང་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་པོ་ནའོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་ཟག་པ་དང་བཅས་པས་ཁྱབ་པ་པོ་ནའོ། ། ཞེས་བྱ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་བཤད་ན་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དག་ནི་སྐབས་འདིར་རང་གི་ངང་ཚུལ་གསལ་བར་བཤད་དོ། ། གཞུང་ཚན་གཉིས་ལ་ངག་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་བཅས་མེད། བྱང་སེམས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ལམ་ཤེས་གཉིས་ཀ་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་བཅས་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་ཉོན་མོངས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྤོང་བས་ཁྱབ། བྱང་སེམས་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་གང་ཡང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ཆེད་དུ་

གཉེར་ནས་མི་སློམ་གྱི་གཙོ་བོར་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོར་ལམ་བསྒོམ་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་བཅུ་བོ་ནི་ཟག་པ་མེད་པ་ཁོ་ན་དག་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་ཏེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མངའ་བརྙེར་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གཉིས་པ་ནི། རྣམ་པ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་བསྡོམས་ན་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་བཅུ་རྩ་གསུམ་ཡོད་དོ། །

༣. སྦྱོར་བ་སྒོམ་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་སློམ་པ་པོ་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ལ་གསུམ་ལས། མཚམས་སྦྱར་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཁྱད་པར་ཅན་དག་གིས་རྣམ་པ་རྣམས་སློམ་དགོས་ན་དེ་དག་ཀྱང་སྦྱོར་བ་པོ་ཁྱད་པར་ཅན་བརྟེན་པ་མེད་པར་བརྗོད་པར་མི་ནུས་པས་སྦྱོར་པའི་སྔོན་དུ་ཡུམ་ཉན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྣོད་སྦྱོར་བ་པོ་འཆད་དུའོ། ། རྩ་བ་ནི། སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ཞེས་སོགས་སོ། ། དགེ་བའི་བཤེས་ཀྱི་མགོན་བཅས་པ། ཞེས་པས་འདི་རེ་རེ་ཞིང་གི་མཇུག་ཏུ་སྦྱར་ནས་འབྲེལ་བའི་ཁྱད་པར་བཤད་དོ། ། འགྲེལ་བ་ནི། ཐེག་ཆེན་ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གོ་རིམས་ཇི་ལྟ་བུར་རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཡུམ་འདིའི་གཞུང་ཉན་པའི་སྣོད་ཉིད་ཡིན་པར་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དེ། ཁྱོད་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་སྤྱིར་དགེ་བའི་རྩ་བ་དང་པོར་བསྐྱེད་ཅིང་། ཕྱིས་གོང་ནས་གོང་དུ་སྦྱང་བ་ཐེག་ཆེན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དག་གིས་བྱིན་གྱིས་རླབས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན།

དེའི་ཚིག་འཛིན་པའི་སྟོད་ཉིད་ཡིན་པར་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་ལུས་ལ་སོགས་པའི་བསྙེན་བཀུར་གྱིས་མཉེས་པར་བྱས་པ་ཐེག་ཆེན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དག་གིས་བྱིན་གྱིས་རླབས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། དེའི་དོན་མི་བརྗེད་པར་འཛིན་པའི་སྟོད་ཉིད་ཡིན་པར་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དེ། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་ལ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་དོན་ཡོངས་སུ་འདྲི་བ་ཐེག་ཆེན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དག་གིས་བྱིན་གྱིས་རླབས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། དེའི་དོན་བསྒོམ་བྱུང་གིས་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སྟོད་ཉིད་ཡིན་པར་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དེ། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཅུ་སྒྲུབ་པ་དང་ལྡན་པ་ཐེག་ཆེན་དགེ་བའི་ བཤེས་ གཉེན་ དག་ གིས་ བྱིན་ གྱིས་ རླབས་ པ་ ཡིན་ པའི་ ཕྱིར། གསུམ་ པ་ གང་ གིས་ བསྒོམ་ པའི་ སྦྱོར་ བའི་ དབྱེ་ བ་ ལ་ གསུམ་ ལས། མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་སྦྱོར་བ་པོ་བསྟན་ནས་སྦྱོར་བ་འཆད་དོ། །

རྩ་བ་ལ། རང་བཞིན་གྱི་སྦྱོར་བ། གནས་སྐབས་ཀྱི་སྦྱོར་བ། དེ་གཉིས་འགྲུབ་བྱེད་རྒྱུའི་སྦྱོར་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། ཞེན་སྤྱོད་འགོག་ཚུལ་གྱིས་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བ་དང་། ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་ལ་མི་གནས་ཕྱིར། ། ཞེས་པས་ཡུལ་ལ་ཞེན་སྤྱོད་འགོག་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། དེ་ལ་སྦྱོར་བ་བཀག་པའི་ཕྱིར། ། ཞེས་པས་ཡུལ་ཅན་ལ་ཞེན་སྤྱོད་འགོག་པའི་སྦྱོར་བ་བསྟན་ནོ། ། གཉིས་པ་ནི། གཞིའི་ཆོས། དེ་ཡི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཟབ་ཕྱིར། ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྒོམ་པ་ཟབ་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། ལམ་གྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་རྣམས་གཏིང་དཔག་དཀའ་པའི་ཕྱིར་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྒོམ་པའི་སྦྱོར་བ་ནི་གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་སྦྱོར་བ་དང་། རྣམ་པ་

དེ་དག་ཚད་ནི་མེད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་སྒོམ་པའི་སྦྱོར་བ་ནི་
ཚད་མེད་པའི་སྦྱོར་བའོ། ། སྦྱོར་བ་ལྔ་པ་འདི་ལས་དང་པོའི་ས་ནས་
ས་བཅུ་བའི་བར་གྱི་ས་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱི་སྦྱོར་
བ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ནས་སྦྱོར་བ་བཅུ་བཞི་ནི་སའི་གནས་སྐབས་སོ་སོ་ལ་
རིས་སུ་ཆད་པའི་ཕྱིར་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཞེས་བྱ་ཞིང་སྦྱོར་བ་ཐམ་
ནི་སྦྱོར་བ་འདི་གཉིས་ཀའི་འགྲུབ་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་སྦྱོར་བའོ། ། ས་
མཚམས་གང་ན་གང་ཡོད་པ་ནི་འགྲེལ་བ་འཆད་པ་ན་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་
བཤད་པར་བྱའོ། ། གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། རང་བཞིན་གྱི་སྦྱོར་བ་
ལྔ་དང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་བཅོ་ལྔ་སྟེ་ཉི་ཤུ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་
ཀྱང་གང་ཞེ་ན། རང་བཞིན་གྱི་སྦྱོར་བ་ནི་མང་དོན་གྲངས་བཞིན་དུ་
སྦྱར་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་
ཆོས་ཅན། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་གནས་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ།
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཉིད་
ཀྱིས་བདེན་པར་མི་གནས་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་སྦྱོར་བའི་
སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་བདེན་པར་མི་སྦྱོར་བ་ཉིད་སྦྱོར་བ་ཡིན་
པར་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟབ་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ།
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཟབ་
པར་རྟོགས་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་
སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། གཏིང་དཔག་དཀའ་བ་ལམ་གྱི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་
རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚད་མེད་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་
ཆོས་ཉིད་ཚད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལ། དོན་དང་མིང་གོ་
རིམས་བཞིན་དུ་སྦྱར་བ་ནི། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་དབང་རྟུལ་གྱི་

ཉིང་ངེ་འཛིན་ཆོས་ཅན། ཚོགས་ཆེན་པོ་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ནས་མངོན་པར་ཛོགས་པར་འཚང་བརྒྱ་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྒྲག་པ་མངོན་གྱུར་སྐྱེ་སྲིད་པའི་སྒྲུབ་པ་དང་ལྡན་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་དྲོད་ཆོས་ཅན། ལུང་བསྟན་པ་ཐོབ་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། ཡུམ་ལ་མི་སྒྲག་པའི་སྒྲུབ་པ་དང་ལྡན་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་རྩེ་མོ་ཆོས་ཅན། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། ཡུམ་ཐོས་སོགས་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་འཛིན་པའི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་བཟོད་པ་ཆོས་ཅན། ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། རྟག་ཏུ་ཟབ་མོ་དེའི་ཆོས་བསྒོམ་པའི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་ཆོས་མཆོག་ཆོས་ཅན། བར་ཆད་མེད་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། བདུད་བཞི་དང་ས་གཉིས་ཀྱི་བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་སྤོང་པའི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། ཡང་དག་པར་མངོན་པར་ཛོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཉེ་བའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གསར་དུ་སྐྱེས་པའི་རྟེན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་གཉིས་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མྱུར་དུ་མངོན་པར་ཛོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། མྱུར་དུ་འབྲས་བུ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། གཞན་གྱི་དོན་དང་། འཕེལ་བ་དང་། འགྲིབ་པ་མེད་པ་དང་། ཆོས་དང་ཆོས་མིན་པ་ལ་སོགས་པ་མི······ དམིགས་པ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་རྣམ་པ་འགོག་པ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རབ་ཏུ་བསྐོར་པ་དང་། དོན་དམ་པར་འཕེལ་པ་དང་འགྲིབ་པ་མི་

མཐོང་བ་དང་། འདོད་པའི་ཁམས་སུ་མི་དམིགས་པ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་རྣམ་པར་བདེན་པའི་རློམ་པ་མེད་པ་དང་། གཟུགས་དང་དེའི་མཚན་མ་དང་། དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་བདེན་པར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་དགུ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་རིན་པོ་ཆེ་སྦྱིན་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་དང་པོ་མཐོང་བའི་ས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་སྒྲུབ་པ་དང་ལྡན་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་བཅུ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྣམ་པར་དག་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པའི་སྒྲུབ་པ་དང་ལྡན་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚོགས་ལམ་ནས་ས་བདུན་པའི་བར་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་པ་ཆོས་ཅན། ས་མཚམས་ལ་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། ལོ་སྐོར་དང་ཟླ་བ་སོགས་སུ་ས་མཚམས་བཅད་ནས་བརྩོན་པའི་ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པ་དང་ལྡན་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༣. སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།

བཞི་བ་སྦྱོར་བ་བསྒོམ་པའི་ཕན་ཡོན་ཡོན་ཏན་ལ་གསུམ་ལས། མཚམས་སྦྱར་ནི། ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་སྟོན་དུ་བཏང་ན་སོགས་སོ། རྩ་བ་ནི། བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཅོམ་ལ་སོགས་པ་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་བཅུ་བཞིའོ། ། འགྲེལ་བ་ལ། འབྲས་བུ་དང་རྒྱུ་གྲངས་བཞིན་དུ་སྦྱར་ནས་བཤད་པ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཅོམ་པའི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུའི་གནས་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་རླབས་པ་ཐོབ་པས་སོ། དེ་ཆོས་

ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་ཤིང་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པ་དང་། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཉེ་བར་གྱུར་པ་དང་། དོན་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་དང་འཕྲད་ཅིང་མཐོ་རིས་སུ་སྐྱེ་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང་། རང་གང་དུ་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དཔྱད་ཅིང་ལུང་བསྟན་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པ་དང་། ཡུམ་དོན་སློབ་བའི་སྐྱེས་བུ་ཉིད་དང་། བདུད་ལས་ཀྱིས་མི་ཕྱེད་པ་ཉིད་དང་། དགེ་བའི་རྩ་བ་ཉན་རང་དང་ཐུན་མོང་མིན་པ་སྐྱེ་བ་དང་། དམ་བཅས་པའི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་པ་དང་། འབྲས་བུ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། མ་འོངས་པ་ན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བསྒྲུབས་པ་དང་། ཚེ་རབས་གཞན་དུ་འང་ཤེར་ཕྱིན་ཚང་བར་ངེས་པར་འཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་འབྱུང་སྟེ། རིམ་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཁྱེན་ཅིང་ཤའི་སྤྱན་གྱིས་གཟིགས་པ་དང་། བྱང་ཆེན་ལ་ཉེ་བར་གྱུར་པ་དང་། ཕན་ཡོན་ཆེན་པོ་དང་ཤེར་ཕྱིན་སྟོན་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་། གཉེན་པོའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་གཏམ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གྲོགས་མཛད་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་འཚོལ་བའི་དགའ་བ་རྒྱ་ཆེན་སོགས་བསྐྱེད་པ་དང་། དེའི་དམ་བཅས་པའི་ཚིག་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ཟབ་མོ་མངོན་པར་འདོད་པ་དང་། ད་ལྟ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་དང་། ད་ལྟ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཚང་པར་རྙེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་དག་ཐོབ་པས་སོ། །

༩. སྨྲོར་བའི་སྐྱོན་བཤད་པ།

༈ བ་སྦྱོར་བ་སྒོམ་པའི་ཚེ་དོར་བྱའི་གོལ་ས་སྐྱོན་ལ་གསུམ་ལས། མཚམས་སྦྱར་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་སོགས་སོ། ། རྩ་བ་ནི། སྐྱོན་ནི་ཞེས་སོགས་ཏེ། ། འདི་དག་ལས་དང་པོ་པོའི་ས་ན་ཤས་ཆེ་བ་དང་། སྦྱོར་ལམ་བཞིན་ཆ་མྲ་བ་དང་། མ་དག་ས་བདུན་ན་ཤིན་ཏུ་ཆ་མྲ་བར་ཡོད་ལ། མདོ་ལས་འདི་ཐམས་ཅད་བདུད་ལས་སུ་གསུངས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་བདུད་ལས་དངོས་དང་། ཁ་ཅིག་བདུད་ལས་དང་འདྲ་བ་དང་། ཁ་ཅིག་དེ་ལྟར་སྤྱོད་ན་བདུད་ཀྱིས་གླགས་རྙེད་པར་འགྱུར་པས་བདུད་ལས་སུ་བཞག་གོ། འགྲེལ་བ་ལ། སྦྱོར་བའི་འགལ་རྐྱེན་རང་ལ་གནས་པ་ཉི་ཤུ། རང་གཞན་གང་རུང་ལ་གནས་པ་མཐུན་རྐྱེན་མ་ཚང་བ་ཉེར་གསུམ། གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་རྐྱེན་གསུམ་མོ། ། དང་པོ་ལ་སྤོབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི། ཚོགས་ཆེན་པོས་ཐོབ་པ་དང་། སྤོབས་པ་ཏ་ཅང་སྨྲར་པའོ། ། གནས་ངན་ལེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི། ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་། སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་། རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པའི་ཁ་ཏོན་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་པའོ། ། ཐེག་ཆེན་ལས་ཉམས་པའི་རྒྱུ་བདུན་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྣོད་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་འཛིན་པ་ཉིད་དང་། ཤེར་ཕྱིན་པོར་ནས་དམན་པའི་སྡེ་སྣོད་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཉམས་པ་དང་། དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ཡུམ་གྱི་ནོམ་པའི་རོ་མྱངས་པ་ཉམས་པ་དང་། དེ་ལྟར་བྱེད་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཐེག་པའི་མཆོག་ཀུན་ཏུ་འཛིན་པ་ཉམས་པ་དང་། དེ་ལྟར་བྱེད་པ་རྟག་ཏུ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་རྣམ་མཁྱེན་ལས་ཉམས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཅུ་ཚན་དང་པོའོ། དམན་པའི་སྡེ་སྣོད་ལས་རྣམ་མཁྱེན་འཚོལ་བ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་འབྲེལ་

བ་ཉམས་པ་དང་། དེ་ལྟར་ཚོལ་བ་གོང་ན་མེད་པ་ཆོས་སྐུ་ལས་ཉམས་པའི་ཐེག་ཆེན་ལས་གཡེང་བའི་རྒྱུ་ནི་ཡུལ་རྣམ་པ་མང་པོ་ལ་རྣམ་པར་རྟོགས་པའི་སྤྲོབས་པ་འབྱུང་བ་དང་། ཡུམ་ཡི་གེར་འབྲི་བ་ལ་ཡུམ་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་ཡུམ་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། ཡི་གེ་ལ་ཡུམ་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། ཡི་གེ་མེད་པ་ཙམ་ལ་ཡུམ་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། ཡུལ་དང་གྲོང་ལ་སོགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། རྙེད་པ་དང་། བཀུར་སྟི་དང་། ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་རོ་མྱང་བ་དང་། ལམ་མ་ཡིན་པ་བདུད་ཀྱིས་བསྟན་པས་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཚོལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཅུ་ཚན་གཉིས་པའོ། །
གཉིས་པ་སྐྱོན་སློབ་དཔོན་ལ་བརྟེན་པ། རང་ཉིད་ལ་བརྟེན་པ། གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པའོ། ། དང་པོ་ནི། གྲངས་བཞིན་དུ་ཉན་པ་པོ་སྦྱོ་མ་དང་འཆད་པ་པོ་ཕྱི་མ་དང་མངོན་པར་འབྲེལ་བས་ཚོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལས་ཉམས་པ་སྟེ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞེས་པ་ནི། བཟློག་ན་ཡང་ཉེ་བར་འགྱུར་པར་བསྟན་པའོ། ། ཞེས་ཟེར་པ་བབ་ཅོལ་སྟེ། སློབ་དཔོན་འདུན་པ་ཆེ་ཞིང་སློབ་མ་སྙོམས་ལས་ཆེ་བ་སོགས་སྐྱོན་ཡིན་ནོ། ། སྐྱོར་བའི་སྐྱོན་མེད་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དཔོན་སློབ་བློ་མཉམ་དགོས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སློབ་མ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པས་ཁྱབ་" དགོས་པར་ཐལ་ལོ། ། དེས་ན་གང་ཡང་རུང་བ་ཞེས་པ་ནི། ཉན་པ་པོ་ཕྱི་མ་དང་མ་འབྲེལ་ཞིང་། འཆད་པ་པོ་སྔ་མ་དང་མ་འབྲེལ་བར་ཅིག་ཅར་སྟོན་པ་སྟེ། འོག་མ་ལ་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱའོ། ། དེ་ཡང་ཉན་པ་པོ་འདུན་པ་དང་འཆད་པ་པོ་སྙོམས་ལས་ཆེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཚོགས་པའི་ཆོས་ལས་ཉམས་པ་དང་། ཞེས་སོགས་སུ་དཔྱད་པར་བྱ་སྟེ་གོ་སླའོ། ། གཉིས་པ་ནི། གཞན་དོན་དུ་ངན་སོང་གི་འགྲོ་བ་ལས་

ཡིད་ཕྱིར་ཕྱོགས་པ་དང་། རང་དོན་དུ་བདེར་འགྲོར་འགྲོ་བ་ལ་ཡིད་བདེ་བ་སྟེ་གཉིས་སོ། ། གསུམ་པ་ནི། འཆད་པ་པོ་དང་ཉན་པ་པོ་དག་ཅེས་སོགས་ཏེ་གོ་སླའོ། ། གསུམ་པ་གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་རྐྱེན་གསུམ་ནི། ཆོས་དང་གང་ཟག་ལ་བདུད་ཀྱིས་འབྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། མི་སྡུག་པ་སྒོམ་པ་སོགས་གནས་ལུགས་སྒོམ་པར་སྟོན་པ་བཅོས་མ་ཉེ་བར་བསྒྲུབས་པ་དང་། ཡུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་བདུད་སངས་རྒྱས་སུ་སྤྲུལ་བ་སོགས་ལ་དགའ་བ་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་གཞན་གསུམ་སྟེ། དོན་བསྡུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་ན་སྐྱོན་བཞི་བཅུ་རྩ་དྲུག་ཡིན་ནོ། ། ངག་དོན་ནི། འདིར་བསྟན་སྦྱོར་བའི་སྐྱོན་ཆོས་ཅན། བཞི་བཅུ་རྩ་དྲུག་ཡོད་དེ། རང་ལ་གནས་པའི་འགལ་རྐྱེན་ཉི་ཤུ། མཐུན་རྐྱེན་མ་ཚང་བ་ཉེར་གསུམ། འགལ་རྐྱེན་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་གསུམ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། .

༥. སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ།

དྲུག་པ་སྦྱོར་བའི་རང་བཞིན་མཚོན་བྱེད་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ལ། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཚིག་གི་དོན་ནོ། ། དང་པོ་ལ། གཞན་གྱི་འདོད་པ་བརྗོད་ཅིང་དེ་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་བཞག་པའོ། ། དང་པོ་ནི། བོད་ཀྱི་བླ་མ་སྔ་མ་དག། འདི་ལྟར་བཞེད་དེ། སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད། མཚོན་བྱ་མཚོན་ཚུལ། མཚོན་པའི་དགོས······པའོ། ། དང་པོ་ལ་ཤེས་ཁྱད་བྱེད་པ་གསུམ་ལས། ཤེས་མཚན་ནི། སྐབས་འདིར་མདོ་བསྟན་བཅོས་ལས་ཤེས་པ་བཅུ་དྲུག་པ་ཕྲག་གསུམ་དངོས་སུ་གསུངས་པ་ནི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། སྦྱོར་བའི་མཚན་

ཉིད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཤེས་པ་དེ་དག་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་བཅུ་དྲུག་པ་ཕྲག་གསུམ་སྦྱོར་བ་ལ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་སྐབས་འདིར་ཤེས་པ་བཅུ་དྲུག་པ་ཕྲག་གསུམ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ནི། ནུས་པ་ལ་ཤེས་པའི་སྒྲ་ཉེ་བར་བཏགས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། འབྲས་བུ་རྒྱུ་ལ་བཏགས་པའོ། ། དགོས་པ་ནི་ནུས་པ་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་ནི། ཤེས་པ་འདི་དག་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བསྡུས་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་བསྡུས་པ་དང་…གཡེང་པ་མཁྱེན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཤེས་པར་…བཤད་པས་གནོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ཡང་བཅུ་དྲུག་པ་ཕྲག་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བ་ནི་གདུལ་བྱ་ཉེ་བའི་བསམ་པ་ལ་བལྟོས་པ་ཡིན་གྱི། ཡང་དག་པར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་གསུམ་མོ། ། ཁྱད་མཚན་ནི། བསམ་མི་ཁྱབ་སོགས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་བཅུ་དྲུག་ཡིན་ལ། བྱེད་མཚན་ནི། སྦྱོར་བ་རང་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྟོགས་པ་གཞན་འགོད་པའི་ནུས་པའོ། མཚོན་བྱ་ནི་མཁྱེན་གསུམ་སྦྱོར་པས་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ཡིན་ལ། ནུས་པ་དེ་དག་གང་ལ་ལྡན་པའི་མཚན་གཞི་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གོ། མཚོན་ཚུལ་ནི། ཤེས་མཚན་གྱིས་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་བ་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པའི་ནུས་ལྡན་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་མཚོན་པར་བྱེད་ལ། ཁྱད་མཚན་གྱིས་ནུས་པ་དེ་གཞན་ལ་བཀག་ནས་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་པ་ཁོ་ན་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་བྱེད་དུ་མཚོན། ཞེས་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་མཚོན་ཞིང་། བྱེད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

འཕྲིན་ལས་ཕུན་ཚོགས་སྐྱེད་བྱེད་དུ་མཚོན་པར་བྱེད་དོ། ། མཚོན་པའི་དགོས་པ་ནི། བྱང་སེམས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། སངས་རྒྱས་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡིན་པས་ཤེས་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་མཚོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པ་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པའི་ནུས་ལྡན་དུ་ཤེས་ནས་འཇུག་པར་འགྱུར་ལ། ཁྱད་མཚན་གྱིས་ནུས་པ་དེ་གཞན་ལ་ཡོད་པ་བཀག་པས་ཐེག་དམན་ལ་འཇུག་པ་སོགས་ལམ་གྱི་གོལ་ས་སྤོང་། བྱང་སེམས་སངས་རྒྱས་དོན་དུ་གཉེར་བའང་གཞན་དོན་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་པ་ལ་བྱེད་མཚན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་སྐྱེད་བྱེད་དུ་མཚོན་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བྱང་སེམས་རང་གི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ཐམས་ཅད་བསྒྲུབས་པའི་ནུས་པ་ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཤེས་ནས་ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་གུས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཞེད་དོ། དེ་ལྟ་ན་ཤེས་ཁྱད་བྱེད་པ་གསུམ་པོ་གང་ཡང་ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པའི་ནུས་ལྡན་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཞུང་གི་ཚིག་དོན་ལ་མ་ཞུགས་ཤིང་ སྐབས་སུ་བབ་པའི་དོན་ལས་ཉམས་སོ། །

ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པ་མཚན་གཞི། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པའི། ནུས་ལྡན་དུ་མཚོན་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་དང་ལྡན་པ་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ཉིད་ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན། བུམ་པ་མཚན་གཞི། དངོས་པོར་མཚོན་པ་ལ། དོན་བྱེད་ནུས་པ་མཚན་ཉིད་དུ་སྦྱར་བའི་ཚེ། དོན་བྱེད་ནུས་པ་དེ་བུམ་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་། སྒྲུབ་པའི་ནུས་པ་ལ་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཤེས་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ལ་ཤེས་བྱེད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡིད་བརྟན་པར་དཀའོ། །

ཡང་ཕྱི་རབས་ཀྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཤེས་པ་བཅུ་དྲུག་པ་ཕྲག་གསུམ་པོ་དག་ནི། སངས་རྒྱས་པའི་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པས་ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། འདི་དག་གིས་མཚོན་པའི་ཚུལ་ནི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཁྱེན་པས་རྒྱུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་པ་མཚོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་ན་སྒྲུབ་པ་ཉེ་ཤུ་པོ་མཚན་གཞི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྒྱུར་མཚོན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་རུང་དང་ལྡན་པ་མཚན་ཉིད་དོ། །མཁྱེན་གསུམ་སྒྲུབ་པ་མཚན་གཞི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཁྱེན་པའི་རྒྱུར་མཚོན། དེ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་ལྡན་མཚན་ཉིད་དེ་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་ལྡན་གྱིས་འབྲས་བུ་རྒྱུར་མཚོན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པ་མཚན་གཞི་དང་། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པའི་ནུས་ལྡན་མཚོན་བྱར་སོང་གི ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པ་མཚོན་བྱར་མ་སོང་བས་འདི་དག་ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་མིན་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་སོ་ན་གནས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཁྱེན་པའི་རྒྱུ་དང་། དེ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་ལྡན་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་གྱི། རྒྱུ་འབྲས་མིན་པས་འབྲས་བུ་རྒྱུ་མཚོན་དུ་སྨྲས་པ་དང་། མཚོན་སྒྲུབ་དེ་ལྟར་སྨྲས་པ་ཁས་བླངས་ནང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་པ་འདི་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པ་ལ་ཤེས་བྱེད་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་མདོ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སེམས་བསྡུས་པ་དང་གཡེངས་པ······མཁྱེན་ཞེས་སོགས་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མདོ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཤེས་པ་བཅུ་དྲུག་པ་ཕྲག་གསུམ་སྨྲས་ཟིན་ལ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་དེའི་ཤུགས་ལ་རྒྱུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཁྱེན་པའི་ཤེས་པ་བཅུ་དྲུག་པ་ཕྲག་གསུམ་སྦས་དོན་གྱི་ཚུལ་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཞིང་། བསྟན་

བཅོས་སུ་མདོའི་སྦས་དོན་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་
ཡིན་པས་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཁྱེན་པར་གྱུར་བའི་ཤེས་པ་བཅུ་དྲུག་པ་ཕྲག་
གསུམ་བསྟན་གྱི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཁྱེན་པ་མཚན་ཉིད་དུ་
བསྟན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་བསྟན་བཅོས་སུ་ཡང་ཐུབ་པས་དེ་བཞིན་
ཉིད་རྟོགས་ཏེ་ཞེས་བཤད་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། ཐུབ་པ་ཞེས་པ་འབྱུང་
ཡང་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། བྱང་སེམས་ལ་ཡང་
ཐུབ་པའི་སྐབས་བསྟན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐུབ་པའི་སྐད་ཅིག་གཅིག་
པ་ཡིས་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་ལ།
མཚན་ཉིད། མཚོན་བྱ། མཚན་གཞི། མཚོན་ཚུལ། མཚོན་
པའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་པ། ཁྱད་པར། བྱེད་པ་
རྣམས་ཏེ། ཤེས་པ་ལ་ཡང་གཞི་ཤེས། ལམ་ཤེས། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་
ཤེས་མཚན་གསུམ་མོ། །དེ་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་གང་། གཞི་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས
ཟིན་པ་ནི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་མཚན་ཡིན་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་
གང་ལམ་གསུམ་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྒོ་ནས་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་
དུ་རྟོགས་པ་ནི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་མཚན་ཡིན་ཞིང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་གནས་སོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཤེས་རྣམ་
དག་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་ནས་དེ་དག་དང་དམིགས་རྣམ་
རྗེས་སུ་མཐུན་པར་སྒོམ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ནི། རྣམ་མཁྱེན་
གྱི་ཤེས་མཚན་ཡིན་ནོ། །ཁྱད་མཚན་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་མཁྱེན་པས
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ཏེ། སྡེ་མ་གསུམ་དང་འདི་ཉིད་ལ་
བཅུ་དྲུག་བཅུ་དྲུག་ཏུ་ཕྱེ་བ་ནི་གདུལ་བྱ་ཉེ་བའི་བསམ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་
ཡིན་ནོ། །བྱེད་མཚན་ནི། བྱང་སེམས་སྦྱོར་བས་དཔྱ་རང་རྗེས་སུ

མཐུན་པའི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་ལ་གདུལ་བྱ་གཞན་འགོད་པའི་བྱེད་པ་སྟེ། བཅུ་གཅིག་ཏུ་ཕྱེ་བ་ནི་གདུལ་བྱ་ཉེ་བའི་བསམ་པ་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །མཚོན་བྱ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དང་། ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དང་། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྦྱོར་བ་གསུམ་ཡིན་ལ། མཚན་གཞི་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་སྟེ། དེ་ཡང་མཚོན་པའི་ཚུལ་ནི། ཉོན་མོངས་རྟག་སོགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་པོ་བཞི་པོ་དེ་མཚན་གཞི། ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱིས་སྦྱོར་བ་ཡིན་པར་མཚོན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་སོགས་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་གཞི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་བཅུ་དྲུག་གི་ངོ་བོར་གྱུར་ཞིང་། གདུལ་བྱ་མྱང་འདས་ལ་འགོད་པའི་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པ། དེ་བཞིན་དུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་དཀའ་བ་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་བར་བ་ལྔ་པོ་དེ་མཚན་གཞི། ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པར་མཚོན། རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་ཤེས་པ་སོགས་ལམ་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་བཅུ་དྲུག་གི་ངོ་བོར་གྱུར་ཞིང་། ཕན་བདེ་སྒྲུབ་པ་སོགས་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་ལ་འགོད་པའི་བྱེད་པ་བདུན་དང་ལྡན་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པ། ངོ་བོ་ཉིད་ཐ་མ་བདུན་པོ་དེ་མཚན་གཞི། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པར་མཚོན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་གནས་སོགས་འབྲས་བུའི་ཤེས་རྣམ་དག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་བཅུ་དྲུག་གི་ངོ་བོར་གྱུར་ཞིང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་རྟེན་མཛད་པའི་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པ། ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཤེས་མཚན་རིམ་པ་གསུམ་གྱིས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་གསུམ་པོ་དེ་ཉིད་རིམ་པ་བཞིན་རང་བཞིན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཚོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་རྣམས་ཇི་ལྟ

བ་བཞིན་མཚོན་པར་བྱེད་པས་ན་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཤེས་
པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་རྣམས་ལེགས་
པར་བཤད་པར་འགྱུར་རོ། །ཁྱད་མཚན་གྱིས་མཚོན་པའི་ཚུལ་ནི།
ལམ་ཤེས་དང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྦྱོར་བ་མཚན་གཞི། ཉན་རང་གི་སྦྱོར་བ་
ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་མཚོན། བསམ་མི་ཁྱབ་སོགས་ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་རྟོགས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པ། འོ་ན་
ངོ་བོ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་དག་མཚན་གཞི་ཡིན་གྱི། མཚོན་བྱ་མིན་ན།
ངོ་བོ་ཉིད་གང་མཚོན་བྱ་ཡང་ཞེས་གསུངས་ཅི་ཞེ་ན། ངོ་བོ་ཉིད་བཅུ་
དྲུག་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་གཞིར་བྱས་ནས་སྦྱོར་བ་གསུམ་དུ་མཚོན་
པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན། ངོ་བོ་ཉིད་གང་མཚོན་བྱ་ཡང་། ཞེས་
གསུངས་པ་ཡིན་ཞིང་། འདི་དག་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་བ་
དག་མཚོན་པའི་བྱ་བ་འཇུག་པའི་གཞི་ཡིན་པས་འདི་དག་ལ་མཚན་ཉིད་
ཀྱི་སྒྲ་སྦྱར་བ་དེ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་ལས་ལ་འཇུག་པར་བསྒྲུབ་པའི་དབང་
དུ་བྱས་པ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་འཐད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།
།འོ་ན་ལམ་ཤེས་དང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཉན་རང་གི་སྦྱོར་བ་ལས་ཁྱད་
པར་དུ་འཕགས་པར་ཁྱད་མཚན་གྱི་སྐབས་སུ་དངོས་སུ་བསྟན་ཅིང་།
ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དེ་ལྟར་མ་བསྟན་པ་ཅི་ཞེ་ན། འདི་ལ་
མཁས་པ་དུ་མ་དག་གཞི་ཤེས་ཙམ་གྱི་ལྡོག་པ་ཉན་རང་ལ་ཡང་ཡོད་ཅིང་།
བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ནི། ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་
ཁོངས་སུ་འདུ་བས་འདིར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཞེད་
པ་མི་འཐད་དེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་བྱེད་པ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་པ་ཙམ་ཉན་རང་ལ་ཡང་ཡོད་
ཅིང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་པ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་

པའི་ཁོངས་སུ་འདུ་བས་སོ། །དེས་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་ཐམས་ཅད་ཉན་རང་གི་སྦྱོར་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཙམ་དུ་འདྲ་ཡང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཚུལ་མི་འདྲ་སྟེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ནི་ཁོ་རང་གི་ངོ་བོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ཀྱང་ཁོ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཆ་ནས་ཉན་རང་གི་སྦྱོར་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ལ། སྦྱོར་བ་གཞན་གཉིས་ནི་རང་གི་ངོ་བོའང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པས། ཉན་རང་གི་སྦྱོར་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཁྱད་པར་འཕགས་ཚུལ་ཐ་མ་ནི། སྐབས་གསུམ་པར། བྱང་སེམས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དེ་མཉམ་ཉིད་བཞིའི་སྒོ་ནས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པར་བསྟན་ཟིན་པས་འདིར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཁྱད་མཚན་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ་མཐོང་ལམ་ཁོ་ན་ལ་དངོས་སུ་སྦྱར་ནས་གསུངས་པ་ནི་མཚོན་པའི་དོན་དུ་ཡིན་གྱི། མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་ཁོ་ན་ཁྱད་མཚན་དུ་སྟོན་བཞེད་པ་མིན་ལ། ཊཱིཀ་བྱེད་གང་དག་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཉན་རང་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་ནས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་མཚན་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱིས་མཁྱེན་པ་དང་། དེས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་མཚོན་ཚུལ་འབྲས་བུ་རྒྱུ་མཚན་དུ་སྨྲ་བ་ནི་ནང་འགལ་བའི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། གང་དག་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་མཚན་ཡང་ཉན་རང་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་དུ་སྨྲ་བ་ནི་གཞུང་དུ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་མཚན་བཅུ་དྲུག་པོ་དག་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་

བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པ་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དངོས་བསྟན་པ་དང་
འགལ་ཞིང་། ཁ་ཅིག ཤེས་མཚན་གྱིས་སྦྱོར་བ་སངས་རྒྱས་སྐྱེད་
བྱེད་དུ་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་མཚོན་པ་དང་། ཁྱད་མཚན་
གྱིས་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་མཚོན་པ་མི་འཐད་པར་སླས་ནས།
སླར་ཡང་ཤེས་མཚན་གྱིས་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་བ་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱིས་
མཚོན་པར་བྱེད་ལ། ཁྱད་མཚན་གྱིས་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱིས་
མཚོན་པར་བྱེད་པས་ཁྱད་མཚན་ལ་གཞི་ཤེས་ཀྱིས་ཁྱད་མཚན་མ་བསྟན་
པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་དངོས་སུ་འགལ་བ་ངོ་མི་ཤེས་པར་ཟད་དོ།
། ལྷ་བ་མཚོན་པའི་དགོས་པ་ནི། སྦྱོར་བའི་རང་བཞིན་ཇི་ལྟ་བར་མ་
ཤེས་ན་སྒོམ་མི་ནུས་པས་དེའི་ཕྱིར་སྦྱོར་བ་བསྒོམ་པའི་སྔོན་དུ་རང་
བཞིན་བདེ་བླག་ཏུ་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། ། གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་
དོན་ལ། སྤྱིའི་མཚམས་སྦྱར། སོ་སོའི་དོན་བཤད་པའོ། ། དང་པོ་
ནི། གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་བླང་བ་དང་སྐྱོན་དོར་བས་སྦྱོར་བ་
རྣམས་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ནི་ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་མདོར་བསྟན།
རྒྱས་པར་བཤད། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ། རྩ་བ་ནི། བྱེད་
པ་གང་གིས་སྦྱོར་བའི་རང་བཞིན་མཚོན་པར་བྱེད་པ་དེ་སྦྱོར་བའི་མཚན་
ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། ། དེ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ཤེས་པ་དང་།
ཁྱད་པར་དང་། བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། ། ངོ་བོ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་པོ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སྦྱོར་བར་མཚོན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་
མཚན་ཉིད་ཅེས་པའི་སྒྲ་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སྔ་མ་ནི། མཚན་
ཉིད་ཀྱི་སྐད་དོད། ལྕུགས་ཞེས་པ་དེ་བྱེད་པ་ལ་འཇུག་པར་སྒྲུབ་པའི་
དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། ཕྱི་མ་ནི་ལས་ལ་འཇུག་པར་སྒྲུབ་པའི་དབང་
དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། ། གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་ལ། བྱེད་པར་སྒྲུབ་པའི་

མཚན་ཉིད་དང་། ལས་སུ་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་བྱེད་པར་སྒྲུབ་པ་འདིས་སྦྱོར་བ་རྣམས་མཚོན་པར་བྱེད་པས་ན་མཚན་ཉིད་ཅེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཤེས་པ་དང་ཁྱད་པར་དང་། བྱེད་པ་རྣམས་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཞིང་ལས་སུ་སྒྲུབ་པས་དེ་རྣམས་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་བར་མཚོན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ་དེ་ལྟར་ན་མཚན་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་བཞིར་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་ལ། ངག་དོན་ནི། ཤེས་ཁྱད་བྱེད་པ་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་སྦྱར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་བྱེད་པར་སྒྲུབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཁྱོད་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་སྦྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངོ་བོ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་སྦྱར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་ལས་སུ་སྒྲུབ་པའི་དབང་བྱས་ནས་ཁྱོད་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་སྦྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ཤེས་པ། ཁྱད་པར། བྱེད་པ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ལ་གཞི་ཤེས། ལམ་ཤེས། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་མཚན་གསུམ། དང་པོ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། མཚན་ཉིད་བཞི་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཞེས་སོགས་སོ། རྩ་བ་ནི། སྡེ་མ་"རྣམས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་ཅིང་། ཀང་བ་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་དོན་བསྡུས་སོ། །འགྲེལ་བ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་དེ་ཁོ་ནར་འཇིག་པ་མེད་པར་ཤེས་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་། སེམས་ནང་དུ་བསྡུས་པ་དང་། སེམས་ཕྱིར་རྣམ་པར་གཡེངས་པ་དང་། སེམས་ནམ་མཁའ་ལྟར་མི་ཟད་པའི་རྣམ་པ་དང་། སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། རྩ་བའི་སོགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲས་བསྡུས་པ་སེམས་འདོད་

ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཆོས་དབྱིངས་ཡིན་པས་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། སེམས་བདེན་མེད་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་དུ་མཉམ་པས་ཆེན་པོར་གྱུར་བ་དང་། དོན་དམ་པར་སོ་སོར་ངེས་པའི་རྟེན་མེད་པས་སེམས་ཚད་མེད་པ་དང་། སེམས་དབང་པོ་ལ་བསྟན་དུ་མེད་པ་དང་། སེམས་སྤྱན་ལྔས་བལྟར་མེད་པ་དང་། སེམས་གཡོ་བ་དང་ལ་སོགས་པ་འདུ་བ་དང་། བསྐུམ་པ་དང་། བཅུམ་པ་རྣམས་འབྲུལ་གཞི་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འཕྲུལ་བར་ཤེས་པ་དང་ཞེས་པ་སྟེ། འདིར་ལྟ་བ་བཞིའི་མཐའ་དཔྱད་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་བའི་དྲང་སྲོང་འགའ་ཞིག་གིས་ལྟ་བ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཐམས་ཅད་བཅུ་བཞིར་བསྡུས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཞུས་པ་ན། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཁྱད་གཞི་མེད་པའི་ཁྱད་ཆོས་ལས་བརྩམས་ཏེ། འདྲི་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་དགོངས་ཤིང་། ཁྱད་གཞི་བདག་བཀག་ན་དོན་དུ་མི་འགྱུར་བར་དགོངས་ནས་དེའི་ཚེ་གང་དུ་ཡང་ལུང་མ་བསྟན་པས་ན། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ལྟ་བ་བཅུ་བཞི་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། སྔོན་གྱི་མཐའ་དང་། ཕྱི་མའི་མཐའ་དང་། མྱང་འདས་ལ་བརྟེན་པ་བཞི་བཞི་དང་། ལུས་སྲོག་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་རྣམས་ཏེ། དང་པོ་གསུམ་ནི་རིམ་པ་བཞིན། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་དང་། གྲོལ་བའི་བདག་གི་གནས་སྐབས་ལ་རྟོག་པ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ནི་ལུས་སྲོག་གི་གནས་སྐབས་ལ་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རྟག་པ་དང་། མི་རྟག་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མིན་པའི་ཕྱུང་སུམ་དུ་བདེན་པར་ལྟ་བ་ནི། སྔོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་བཞིའོ། །བདག་དང་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མིན་པ་བདེན་པར་ལྟ་བ་རྣམས་ནི། ཕྱི་མའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་

པ་བཞིའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གྲོངས་ཕན་ཆད་འབྱུང་བ་དང་། མི་འབྱུང་བ་དང་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མིན་པར་ལྟ་བ་རྣམས་ནི་མྱང་འདས་ལ་རྟེན་པ་བཞིའོ། །ལུས་སྲོག་གཅིག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། ཐ་དད་དུ་བདེན་པར་ལྟ་བ་ནི་ལུས་སྲོག་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་སོ། །དེ་ལ་བདག་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་དང་། འཇིག་རྟེན་ནི་དེའི་གདགས་གཞི་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་། ལུས་ནི་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་སྐྱེས་བུའི་ལུས་ཡིན་ལ། སྲོག་ནི་བདག་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་དེ་ཉིད་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་མེད་གང་ལས་ཀྱང་གསར་དུ་སྐྱེས་པ་མིན་གྱི། གདོད་མ་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དུ་ལྟ་བ་ནི་རྟག་པར་ལྟ་བའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་མེད་དུ་གསར་དུ་སྐྱེས་པར་ལྟ་བ་ནི་མི་རྟག་པར་ལྟ་བའི་དོན་ཡིན་ཞིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་གདོད་མ་ནས་ཡོད་པ་དང་། གནས་སྐབས་གསར་དུ་སྐྱེས་པར་ལྟ་བ་ནི་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་གཉིས་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པར་ལྟ་བ་ནི་གཉིས་ཀ་མིན་པར་ལྟ་བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་དེ་དག་ཤི་འཕོས་པའི་འོག་ཏུ་རྒྱུན་ཆད་པར་འདོད་པ་ནི། མཐའ་དང་ལྡན་པར་ལྟ་བ་དང་། ཚེ་འདིའི་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་དེ་དག་མ་འགྱུར་བར་ཚེ་ཕྱི་མར་འཇུག་པར་འདོད་པ་མཐའ་དང་མི་ལྡན་པར་ལྟ་བ་དང་། དེ་དག་གི་རང་བཞིན་འཇུག་ཅིང་གནས་སྐབས་མི་འཇུག་པར་འདོད་པ་གཉིས་ཀར་ལྟ་བ་དང་། དེ་གཉིས་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པར་འདོད་པ་གཉིས་ཀ་མིན་པར་ལྟ་བའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཕུང་པོ་ལྷག་མེད་དུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚེ་གྲོལ་བའི་བདག་ཡོད་པར་ལྟ་བ་དང་། སྔར་བདག་ཡོད་པ་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚེ་རྒྱུན་ཆད་པར་ལྟ་བ་དང་། རང་བཞིན་ཡོད་ཅིང་གནས་

སྐབས་རྒྱུན་ཆད་པར་ལྟ་བ་དང་། དེ་གཉིས་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པར་ལྟ་བ་རྣམས་ནི་མྱང་འདས་ལ་བརྟེན་པ་བཞིའོ། །འདི་དག་ལས་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རྟག་པ་དང་། མཐའ་དང་མི་ལྡན་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གྲོངས་ནས་འབྱུང་བར་ལྟ་བ་རྣམས་ནི། གྲངས་ཅན་སོགས་རྟག་པར་ལྟ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བ་ཡིན་ཞིང་དེ་ཡང་ཡུལ་ལ་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པའི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་གཡོ་བའི་ལྟ་བ་ཞེས་བྱའོ། །མི་རྟག་པ་དང་མཐའ་དང་ལྡན་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གྲོངས་ནས་མི་འབྱུང་བར་ལྟ་བ་རྣམས་ནི་རྒྱང་འཕེན་སོགས་ཆད་པར་ལྟ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཡུལ་ལ་དགག་པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་འདུ་བའི་ལྟ་བ་ཞེས་བྱའོ། །འདིར་ཁ་ཅིག འགྲེལ་ཆེན་དུ་བཞི་ཚན་དང་པོ་ལ། དང་པོ་གྲངས་ཅན་གྱི་ལྟ་བ་གཡོ་བ། གཉིས་པ་རྒྱང་འཕེན་གྱི་ལྟ་བ་འདུ་བ་ཞེས་གསུངས་ནས། ལྷག་མ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །ཞེ་གསུངས་པས། བཞི་ཚན་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་མཐའ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་ཞེས་གོ་རིམས་བསྒྱུར་དགོས་པར་སྣང་ལ། ཁ་ཅིག གོ་རིམས་བསྒྱུར་མི་དགོས་ཏེ། ཚེ་ཕྱི་མའི་ཐོག་མ་དེ་ཚེ་འདིའི་མཇུག་གམ་མཐའ་ཡིན་པས་མཐའ་དང་ལྡན་དུ་ལྟ་བ་གྲངས་ཅན་ལ་ཐུང་ཛོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །མཐའ་ལྡན་གྲངས་ཅན་ལ་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་དེ། དབུ་མ་རྩ་བ་ལས། གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་མཐའ་ཡོད་ན། །འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ཇི་ལྟར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཐའ་ལྡན་གྱི་དོན་ཤེ་བའི་འོག་ཏུ་རྒྱུན་ཆད་པ་དང་མཐའ་དང་མི་ལྡན་པའི་དོན། ཚེ་འདིའི་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་གཉིས་ཀ་ཕྱི་མར་འཇུག་པ་ལ་བྱས་ནས་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་མི་ཐུང་བའི་སྐྱོན་བརྗོད་པར་མཛད་པས་སོ། །དེས་ན་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་དེ་ནི་ཅི་རིགས་པར་སྦྱར་བར་བྱའོ་ཞེ་

པའི་དོན་ནི། །གསུམ་པ་རྣམས་ནི་གཅེར་བུ་བའི་ལྟ་བ་ཡིན་ལ། ཆ་གཅིག་དགག་པ་དང་ཆ་གཅིག་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པ་ཆ་མཉམ་དུ་ཡོད་པས་བཀྲམ་པ་ཅེས་བྱའོ། །བཞི་བ་རྣམས་ནི་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་བདག་ཁས་ལེན་པ་གནས་མ་བུ་བའི་ལྟ་བ་ཡིན་ཞིང་། དགག་སྒྲུབ་གཉིས་ཀ་འགོག་པའི་རྣམ་པས་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་བཅུམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ལུས་སྲོག་གཅིག་ཏུ་ལྟ་བ་བྱེ་བྲག་པ་དང་། ཐ་དད་དུ་ལྟ་བ་གྲངས་ཅན་གྱི་ལྟ་བར་སའི་དངོས་གཞི་ལས་བཤད་ཅིང་། ཕྱི་མ་གཡོ་བ་དང་། ཕྱི་མ་འདུ་བའི་ལྟ་བའོ། །གཡོ་བ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་དོན་དམ་པར་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པ་དེ་གཞན་ལ་བསྟན་ཅིང་མིང་གི་བརྡར་བཏགས་པ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། མདོར་ན་ཇི་སྐད་བཤད་པ་འདི་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་བཅུ་དྲུག་པོ་འདི་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དཔེན་པ་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་དང་པོ་བཞི་པོ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་རྣམས་སུ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། །དེའི་འོག་ཏུ་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི་སྟོང་ཉིད་སོགས་སོ། །འགྲེལ་བ་ནི། རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། རྒྱུའི་མཚན་མ་མེད་པ་དང་། འབྲས་བུ་ལ་སྨོན་པ་མེད་པ་དང་། བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། འགག་པ་མེད་པ་དང། རྩ་བའི་སོགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲས་བསྡུས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་པ་དང་། སྤང་བྱའི་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རྟེན་མེད་པ་དང་། རང་བཞིན་མི་འགྱུར་བས་ནམ་མཁའི་

མཚན་ཉིད་དེ་དྲུག་དང་། ཆོས་ཉིད་སུས་ཀྱང་རྣམ་པར་འཁྲུག་པ་མེད་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་གཞན་གྱིས་བློ་སྔོན་དུ་བཏང་སྟེ་འདུ་མི་བྱེད་པ་དང་ཆོས་ཉིད་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་མ་བྱས་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཆོས་ཉིད་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་བར་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། དོན་དམ་པར་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དེ་དག་ཀྱང་མཚན་ཉིད་མེད་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། མདོར་ན་ཇི་སྐད་བཤད་པ་འདི་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་བཅུ་དྲུག་ཆོས་ཅན། ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དཀའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལྔ་པོ་དེ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དག་ཏུ་མཚོན་པས་ན་འོ། །གསུམ་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི། དེ་ནི་སོགས་སོ། །འགྲེལ་བ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་རྣམ་མཁྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་དང་གུས་པར་བྱ་བ་དང་། བླ་མར་བྱ་བ་དང་། མཉེས་པར་བྱ་བ་དང་། མཆོད་པར་བྱ་བ་དང་། བདེན་པའི་བྱེད་པ་པོ་མེད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་དང་། སྲིད་པའི་མཐའ་གང་དུ་ཡང་མ་མཐོང་བ་དེ་ཁོ་ན་མཐོང་བའི་དོན་དུ་སྟོན་པར་མཛད་པ་དང་། སྐྱེར་འཇིག་རྟེན་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་སྟོན་པ་ཤེས་པ་དང་ཞེས་པ་སྐྱེར་བསྟན་ནས། དེ་ཉིད་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་འཆད་པ་ནི། གདུལ་བྱ་འཁོར་དུ་མ་བསྡུས་པ་རྣམས་ཡང་དག་པར་བསྡུས་ནས་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་དོན་དུ་འཇིག་རྟེན་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པར་མཛད་པ་དང་། བསྡུས་པ་རྣམས་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་ནས་སྨིན་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་འཇིག་རྟེན་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་མཛད་པ་དང་། སྨིན་པ་རྣམས་འཇིག

རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་ནས་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་
དོན་དུ་འཇིག་རྟེན་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་མཐོང་བར་མཛད་པ་དང་། ཞེས་
པའམ། ཡང་ན་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་རྣམས་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་
ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཇིག་རྟེན་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པར་མཛད་པ་དང་།
ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལ་ཞུགས་པ་བྱང་འཕགས་རྣམས་ལ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་
ནས་འཇིག་རྟེན་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་མཛད་པ་དང་། ཆེད་དུ་བྱ་
བའི་དོན་མཐར་ཕྱིན་པ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྒོ་ནས་
འཇིག་རྟེན་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་མཐོང་བར་མཛད་པ་དང་། ཞེས་བཤད་
པར་བྱ་སྟེ། སྔ་མ་ནི་ཡུམ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གཞན་དོན་
མཛད་པ་དང་། ཕྱི་མ་ནི་ཡུམ་ཉིད་ཀྱིས་འཕགས་པའི་བཞེད་དོན་
སྒྲུབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཉིད་བསམ་གྱིས་མི་
ཁྱབ་པ་ཉིད་དུ་སྟོན་པ་དང་། སྤྲོས་པ་ཞི་བ་ཉིད་དུ་སྟོན་པ་དང་།
འཇིག་རྟེན་རང་བཞིན་གྱིས་འགོག་པ་དང་། མཚན་འཛིན་གྱི་འདུ་
ཤེས་འགོག་པ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་ཏེ། མདོར་ན་ཇི་སྐད་བཤད་
པ་འདི་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཅུ་དྲུག་ཚོས་ཅན།
ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་
ཡིན་ཏེ། དམིགས་པ་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་ཐ་མ་བདུན་པོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་
དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དག་ཏུ་མཚོན་པར་བྱེད་
པས་ནའོ། །གཉིས་པ་ཁྱད་མཚན་ལ། འཚམས་སྦྱར་བ་དང་དོན་
དངོས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་
བཅད་པ་དགུས་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་དག་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་དེ་
དང་དེར་འཛོག་པ་ཙམ་གྱི་སྤྱིའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་བརྗོད་ནས་ཤེས་པའི་རྣམ་
པས་སོ་སོར་ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་རྣམས་ཀྱི་ཉན་

རང་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པར་འཇོག་བྱེད་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་
པས་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་འོག་ཏུ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པས་
ཁྱད་པར་གྱི་མཚན་ཉིད་འཆད་དོ། །དེ་ཡང་ཤེས་མཚན་གསུམ་གྱིས་ནི་
རིམ་བཞིན་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་ཙམ་དུ་མཚོན་པར་བྱེད་པས་སྤྱིའི་ངོ་
བོ་ཉིད་དུ་མཚོན་ཞེས་བྱ་ལ། ཁྱད་མཚན་གྱིས་ཉན་རང་གི་རྟོགས་པ་
ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་འཇོག་བྱེད་ཡིན་པས་ཁྱད་པར་དུ་མཚོན་
པ་ཞེས་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ་མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད།
དམན་ལམ་དངོས་སུ་མ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་རྩ་བ་ནི།
བསམ་མི་ཁྱབ་ཅེས་སོགས་སོ། །འགྲེལ་བ་ནི། མདོ་ལས། སྡུག་
བསྔལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པའི་ཡུལ་ཅན་ཆོས་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་
བཟོད་པ་དང་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གིས་མཚོན་ནས་བསྟན་པ།
བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང་མི་མཉམ་པ་ལ་སོགས་པའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་
ཁྱད་པར་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སློབ་ལམ་གྱི་མངོན་རྟོགས་ཆོས་ཅན།
ཁྱད་པར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། ལ་སོགས་
པ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྦྱོར་བ་དག་ཉན་རང་གི་སྦྱོར་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་
འཕགས་པར་མཚོན་པས་ནའོ། །གཉིས་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི།
ཡང་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི་བསམ་མི་ཁྱབ་དང་། ཞེས་སོགས་སོ། །
འགྲེལ་བ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། ལ་
སོགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྦྱོར་བ་གཉིས་ནི་ཆོས་ཅན།
ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ཡིན་ཏེ། ཁྱད་པར་བཅུ་དྲུག་གང་གིས་ཉན་ཐོས་ལ་
སོགས་པའི་ལམ་རྣམས་ལས་ཁྱད་ཞུགས་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁྱད་པར་བཅུ་དྲུག་གང་ཞེ་ན། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
ལ་སོགས་པས་ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་གཟུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་

རྟོག་གེ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཉིད་དང་། ཟླ་དང་མི་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། ཚད་ མས་ གཞལ་ བ་ ལས་ ཡང་ དག་ པར་ འདས་ པ་ དང་། གྲངས་ཀྱིས་བགྲངས་པ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་དང་བཞི་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པའི་སྐད་ཅིག་མ་བཞིས་མཚོན་ནས་བསྟན་པའི་ཁྱད་པར་དག་ཡིན་ནོ། །འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྡུད་པ་དང་སྐྱེས་བུ་ཛེ་ལྷ་ཛེ་སྙེད་ལ་མཁས་པས་རིགས་པར་བྱ་བ་ཉིད་དང་། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན་པའི་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་རང་གི་ལུགས་ལ་ལྟོས་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཉན་རང་ལས་ཤིན་ཏུ་མྱུར་བའི་ཤེས་པ་དང་བཞི་ནི་ལ་སོགས་པ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་སྐད་ཅིག་མ་བཞིས་མཚོན་པའི་ཁྱད་པར་དག་ཡིན་ནོ། །ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་ཕྲི་བ་མེད་པ་དང་གང་བ་མེད་པའི་ངོ་བོ་རྟོགས་པ་དང་། འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྟག་ཏུ་རབ་ཏུ་སྒྲུབ་པ་དང་། ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བས་བསྐལ་བ་དུ་མར་བསྒྲུབས་པའི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པ་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་ཐབས་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་ནི་འགོག་པའི་སྐད་ཅིག་མ་བཞིས་མཚོན་པའི་རྣམ་པ་དག་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་གྱི་རྟེན་རིགས་དང་ལྡན་པ་དང་། སྨོན་ལམ་ལ་སོགས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྒྱུ་ཚོགས་དང་ལྡན་པ་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ཐབས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་གཞན་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རོ་མྱང་བ་མེད་པ་རྣམས་ནི་ལམ་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་བཞིས་མཚོན་པའི་ཁྱད་པར་

དག་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། གང་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཉན་རང་གི་ལམ་མ་བཤད་ན་དེ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་མི་ཤེས་སོ། །ཞེ་ན། ཉན་རང་དེ་དག་གི་ལམ་ནི་ཆོས་ཅན། འདིར་དངོས་སུ་མ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། གོ་སླ་བས་མ་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོ་སླ་བར་ཐལ། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཁྱད་པར་དང་བྲལ་བའི་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལ་སོགས་པས་བཅིངས་པར་སྐྱེ་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་སྔར་བཤད་པ་དེ་དག་གི་ཤུགས་ལ་ཤེས་ནུས་པའི་ཕྱིར། གང་དག་སྐབས་གསུམ་པའི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོའི་གཞི་ཤེས་དང་། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉེར་བདུན་སོགས་ཉན་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོགས་པར་འདོད་པ་དག་གིས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཉན་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཁྱད་མཚན་གྱིས་ལམ་ཤེས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྦྱོར་བ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་མཚོན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཁྱད་པར་འཕགས་ཡུལ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པ་ཉམས་སོ། །དེས་ན་ལུན་སྤྲུལ་ཆེན་པོའོ། །གསུམ་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། ཁྱད་པར་གྱི་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི་ཕན་དང་། སོགས་སོ། །འགྲེལ་བ་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གཞི་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་པ་ནི། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱེད་པ་ཆོས་ཅན། གསུམ་ཡོད་དེ། གདུལ་བྱ་རྒྱུད་ལྡན་འགྲོ་བ་ལས་བཏོན་ནས་མྱང་འདས་ལ་འགོད་པ་མ་འོངས་པའི་ཕན་པ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བཀྲལ་ནས་མྱང་འདས་ལ་འགོད་པ་ཚེ་འདིའི་བདེ་བ་དང་། ཡང་སྲིད་མི་ལེན་པར་བྱེད་པས་སྡུག་བསྔལ་མེད་པའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མིན་པའི་ཆོས་ཉིད་ཉེ་བར་བསྒྲུབ་པའི་དོན་གྱིས་རིམ་བཞིན་ཕན་དང་། བདེ་དང་། སྐྱོབ་པའི་བྱེད་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་

པ་ནི། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱེད་པ་ཆོས་ཅན། བདུན་ཡོད་དེ། ལྷག་མེད་ཀྱི་མྱང་འདས་ལ་འགོད་པས་གཏན་དུ་ཕན་པ་དང་འདྲེ་བ་མེད་པར་ཆོས་བསྟན་པས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་བཟློག་པ་དང་། འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་དང་། སྲིད་པའི་བརྙན་དང་བྲལ་བའི་མྱང་འདས་སྟོན་པས་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་རྟོགས་པའི་རྟེན་གྱི་ངོ་བོ་དང་། གཞན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇུག་པ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱིས་རང་རང་གི་སྤང་བྱ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་ཡང་དེའི་འབྲས་བུ་ཡང་དག་མཐའ་ཇོགསསྐྱིན་མ་སྨྱུངསཔར་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་རྣམས་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་དུས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པར་ཉེ་བར་སྒྲུབ་པའི་དོན་གྱིས་རིམ་བཞིན་སྐྱབས་དང་གནས་དང་། དཔུང་གཉེན་དང་། གླིང་དང་། ཡོངས་འདྲེན་དང་། ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་བྱེདཔ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་བྱེད་པ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། བྱེད་པ་གཅིག་ཡོད་དེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོན་པ་དེ་ཉེ་བར་སྒྲུབ་པའི་དོན་གྱིས་རྟེན་གྱི་མཛད་པ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདིར་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉེ་བར་སྒྲུབ་པ་རྣམ་མཁྱེན་སྦྱོར་བའི་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་རིམ་པ་གསུམ་པོ་དག་ཆོས་ཅན། བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གོ་རིམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་དག་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་མཛད་པའི་ཆ་ཡིན་པའི་ནོར། །

བཞི་བ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ། མཚམས་སྦྱར་ནི། བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་སོགས་སོ། །ཚ་བ་ནི་སྐྱེ་མ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱེ་བ་བསྟན་ནས། ཀང་བ་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་དག་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་སྦྱོར་བའི་རྒྱུ་མཚན་བསྟན་ནོ། །འགྲེལ་བ་ལ་དབྱེ་བ་དང་། དེ་དག་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་སྦྱོར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པས་དབེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཆོས་ཅན། བཞི་ཡོད་དེ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་དང་། དེའི་རྟགས་ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་། དེའི་མཚན་མ་ཚུལ་བཞིན་མིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་འདོད་ཆགས་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་དག་གི་རྣམ་རྟོག་གི་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་དབེན་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པས་སོ། །གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ཆོས་ཅན། ལྔ་ཡོད་དེ། དོན་དམ་པར་མེད་པའི་སེམས་ཅན་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་གོ་གྱོན་པས་བྱ་དཀའ་བ་དང་། ཐེག་པ་གཞན་དུ་མ་ལྷུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རྣམ་མཁྱེན་དུ་ངེས་པ་དང་། ཡུན་རིང་པོ་ནས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མཆོག་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་གསུམ་དང་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་དང་། སྒོམ་པ་པོའི་ཆོས་མི་དམིགས་པ་དང་། བདེན་པའི་ངོ་བོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་མཐའ་དག་བཀག་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་དག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ཆོས་ཅན། བདུན་ཡོད་དེ། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་དང་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་དུ་བསྡུས་པའི་དངོས་པོའི་ཁྱད་པར་ལ་དམིགས་ནས་སྒོམ་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་

སྒྲུབ་པར་རང་དབང་བར་བདེན་པར་འཛིན་པ་ལས་བཟློག་སྟེ་བསྟན་པས་མི་མཐུན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་གྲོགས་པ་མེད་པར་ཤེས་པ་དང་། ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་པ་བདེན་པར་མི་དམིགས་པས་གཞི་མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་འགྲོ་བ་མེད་པའི་ངོ་བོ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། དངོས་པོ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་གཉིས་ཀ་མིན་པ་དང་། གསུམ་གྱི་དངོས་པོ་དེ་བཞིན་ཉིད་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་ངོ་བོ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞེད་དོ། །ཞེས་རྩ་བར་ཁྱད་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་སྦྱར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱད་གོ་རིམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་དག་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་གཞན་དུ་མཚོན་པའི་གཞིར་གྱུར་བའི་ལས་སུ་བྱ་བ་ཡིན་པས་རྒྱུ་མཚན་དེ་ལྟར་ན་ཁྱད་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་སྦྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དོན་བསྡུ་བ་ནི། ཤེས་མཚན་ཞེ་བརྒྱད། ཁྱད་མཚན་བཅུ་དྲུག བྱེད་མཚན་བཅུ་གཅིག ངོ་བོ་ཉིད་མཚན་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ན་སོགས་སོ། །

༨. ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་བཤད་པ།

བདུན་པ་སྒོམ་བྱུང་གི་སྦྱོར་བའི་ཉེ་རྒྱུ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་བཤད་པ་ལ། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ། རྟེན། མཚན་ཉིད། སྒྲ་དོན། དབྱེ་བའོ། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེ་རུང་བའི་རྟེན་ཀུན་ལ་འདིའང་རུང་ཞིང་། དེའང་ཐེག་ཆེན་

གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནི། གླིང་གསུམ་གྱི་མི་དང་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་དང་། ངན་སོང་གསུམ་གྱི་འགྲོ་བ་འགའ་ལའང་སྐྱེར་རུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐར་ཆའང་དེ་དག་ལ་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །སེམས་རྟེན་ནི། འགའ་ཞིག་ན་རེ། འདོད་སེམས་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ཏེ། འདི་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་གཙོ་བོར་གྱུར་བ་ཡིན་ཞིང་། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་སྒོམ་བྱུང་དུ་འགྱུར་བས་སོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོ་བའི་ཆོས་རྒྱུན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐེག་ཆེན་ཐར་ཆ་ནི་འདོད་སེམས་དང་བསམ་གཏན་ས་དྲུག་གཞན་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཚོགས་ལམ་ན་ཐོས་བསམ་གཙོ་ཡི་སྒོམ་བྱུང་མེད་ཅེས་པའང་། ཆོས་ཉིད་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཕེབས་པ་ཡོད་ཀྱང་། སྒོམ་བྱུང་གིས་ཆོས་ཉིད་ལ་གསལ་སྣང་སྐྱེས་པ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་སྤྱིར་ཚོགས་ལམ་ན་སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་གཏན་མེད་དུ་འཆད་པ་མིན་ལ། སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཡིན་ན་ཆོས་ཉིད་ལ་དམིགས་པས་ཁྱབ་ན། ཉན་རང་ལ་སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །སྒྲ་དོན་ནི་ཉི་ཁྲི་སྣང་བ་ལས། ཐར་བ་ནི་གྲོལ་བའི་ཁྱད་པར་ཞིག་སྟེ། ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། ཐར་བ་ནི་འཁོར་བའི་སྐྱེ་བ་མ་ལུས་པ་ཟད་པའི་གྲོལ་བ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆ་ནི་སྦྱོར་ལམ་དུ་མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་ཟད་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་། དེ་དང་མཐུན་པའམ་དེའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་ཐར་བའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཞེས་བྱའོ། །གསུམ་པ་མཚན་ཉིད་ནི། རང་འབྲས་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཚོགས་ལམ་གྱི་དགེ་བ། བཞི་བ་དབྱེ་ན། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཐར་ཆ་གསུམ་མོ། །དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་གོ་རིམས་བཞིན། རང་འབྲས་ཉན་

ཐོས་ཀྱི་ངེས་ཆའི་རྒྱུའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་གྱི་
དགེ་བ། ཞེས་སོགས་སུ་འདོན་པ་བསྒྱུར་ཞིང་བཤད་པར་བྱའོ།
གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། དོན་དངོས
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐར་བའི་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་ངོ་
བོ་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ། རྩ་བ་ནི། མཚན་མེད་སོགས་
སོ། །འགྲེལ་བ་ནི། བདེན་པའི་མཚན་མ་མེད་པར་དམིགས་པའི་
ཤེས་པའི་རྣམ་པས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནས་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་ཐུག་པ་རྣམས་རང་རྒྱུད་ལ་ས་བོན་ནུས
ལྡན་བཞག་ཅིང་། རིགས་སད་པར་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་བསྐྱེད་པར
མཁས་པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་ནི་ཆོས་ཅན།
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་འདི་ལ་ཐེག་ཆེན་
ཐར་བའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །རང་འབྲས་ཐེག་ཆེན་
ངེས་ཆའི་རྒྱུར་གྱུར་བའི་ཚོགས་ལམ་གྱི་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། མཚམས་སྦྱར་ནི། མཁས་པ་དེ་གང་
ཡིན་ཞེ་ན་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི། སངས་རྒྱས་སོགས་སོ། །འགྲེལ་
བ་ལ། མཁས་པའི་དབྱེ་བ་དང་། དེ་དག་ཆུང་འབྲིང་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་
པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡུལ་ཅན་དད་པ་དང་། བརྩོན་
འགྲུས་དང་། དྲན་པ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་ཁྱད་
པར་ཅན་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ལ་དབང་བྱེད་པའི་སྒོམ་བྱུང་མིན་པས
དབང་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་མིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་གྲངས་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས
དང་། སྦྱིན་སོགས་དང་། བསམ་པ་ཕུན་ཚོགས་སེམས་བསྐྱེད་དང་།
རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་རྣམ་པ་ལྔ་ལ་མཁས་པ་

ཡིན་ནོ། །ངག་དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་ཐར་ཆ་ཆོས་ཅན། ཕྱོད་ལ་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ལྡོར་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་དད་སོགས་ལྡོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་ཐར་ཆ་ཡུལ་ལྡོ་ལ་མཁས་པ་དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐེག་པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་འཐོབ་པས་ཁྱབ་པ་མིན་ཏེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་སྤྱིར་ཐེག་ཆེན་ཐར་ཆ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཇོགས་བྱང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐར་ཆ་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་ཇོགས་བྱང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐར་ཆ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཐེག་ཆེན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐར་ཆ་གསུམ་ཡོད་ལ། གསུམ་པ་ལ་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་དབང་པོ་རྣོ་འབྲིང་རྟུལ་གསུམ་གྱི་ཐར་ཆ་གསུམ་མོ། །དེ་ལ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དད་པ་ལ་སོགས་པ་གང་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཇོགས་བྱང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པས་ཆེན་པོ་དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་པོ་རྣོན་པོའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པས་ནི་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་ཇོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐེག་པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་རྟོགས་སླ་ཞིང་ཚོགས་ཆུང་ངུས་རྟོགས་ནུས་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཇོགས་བྱང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཐར་ཆ་ཆེན་པོ་དེ་དག་ཉིད་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་བྱང་སེམས་དབང་པོ་རྟུལ་པོའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པས་ནི་ཇོགས་བྱང་ཐེག་པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་རྟོགས་པར་དཀའ་བའམ་ཚོགས་ཆེན་པོས་རྟོགས་ཤིང་འཐོབ་པར་བྱེད་དགོས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་གྱིས་འབྲས་བུ་ལ་འཐོབ་དཀའ་སླའི་ཁྱད་པར་འབྱུང་བ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་གདོན་མི་ཟ་བར་ཁས་བླངས་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་

རྫོགས་བྱང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དབང་པོ་འབྲིང་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐར་ཆ་ནི་སྤྱི་མ་བས་རྟོགས་དཀའ་ཞིང་། ཕྱི་མ་བས་རྟོགས་སླ་བར་དོན་གྱིས་ཤེས་སོ། །དེ་ལྟར་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་རྫོགས་བྱང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་དབང་རྟུལ་གྱིས་ཀྱང་རྫོགས་བྱང་ཐེག་པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་ཐོབ་པར་དཀའ་བར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ན་རང་རྒྱལ་དུ་རིགས་ངེས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་སུ་རིགས་ངེས་པ་རྫོགས་བྱང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐར་ཆས་རྫོགས་བྱང་ཐེག་པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་འཐོབ་པའི་རྒྱུ་མི་བྱེད་པར་བསྟན་ཅིང་། འོ་ན་གང་ཟག་དེ་དག་གིས་རྫོགས་བྱང་ཐེག་པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་མི་འཐོབ་ན་གང་འཐོབ་ཅེ་ན། སྐབས་འདིར་བསྟན་ཐར་ཆ་འབྲིང་པོ་རང་རྒྱལ་དུ་རིགས་ངེས་པ། རྫོགས་བྱང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དད་སོགས་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྫོགས་བྱང་གི་གོང་དུ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་རྟོགས་དཀའ་བར་བྱེད་ལ། སྐབས་འདིར་བསྟན་ཐར་ཆ་ཆུང་ངུ་ཉན་ཐོས་སུ་རིགས་ངེས་པ་རྫོགས་བྱང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དད་སོགས་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྫོགས་བྱང་གི་སྔ་རོལ་དུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་རྟོགས་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་དོན་གྱིས་འཕངས་པ་ཡིན་ནོ། །ངག་དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་ཐར་ཆའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དད་སོགས་ལྡན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རྫོགས་བྱང་ཐེག་པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་འཐོབ་པའི་རྒྱུ་བྱེད་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཁྱོད་རང་རྒྱལ་དུ་རིགས་ངེས་པ་རྫོགས་བྱང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པས་རྫོགས་བྱང་གི་སྔ་རོལ་དུ་རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་དང་། ཁྱོད་ཉན་ཐོས་སུ་རིགས་ངེས་པ་རྫོགས་བྱང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པས། དེའི་སྔ་རོལ་དུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་འཐོབ་པའི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདིར་གཞན་

དག་སྐབས་འདིའི་ཐར་ཆ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་དང་། རྒྱལ་འབྲིང་རྣོ་གསུམ་ཁྱད་མེད་དུ་བྱས་ནས། དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་ཆ་གསུམ་ལ་འཆད་པ་ནི་རྣམ་པར་འཁྲུམས་ཏེ། མདོ་དང་འགལ། བསྟན་བཅོས་དང་འགལ། འགྲེལ་བའི་ཚིག་དོན་ལ་མ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། མདོ་དང་ཇི་ལྟར་འགལ་ན། སྐབས་འདིའི་ཐར་ཆ་ཆུང་དུ་སྟོན་པའི་མདོར། བྱང་ཆེན་ཐོག་མར་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་བཟུང་སྟེ། རྣམ་མཁྱེན་དང་ལྡན་པས་སྦྱིན་པ་གཏོང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པས། ཆུང་ངུའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་བྱང་སེམས་ཡིན་པར་བསྟན་མི་ནུས་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉི་སྣང་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་མཚན་མར་མི་བྱེད་པར་ཡང་དག་པར་བསྒྲུབས་པས་ནི་ཆུང་ངུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་བསླབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པས་ནི་འབྲིང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་ཤིང་། ཉན་རང་གི་ཐར་ཆ་ཡིན་ན། མཚན་མ་མེད་པའི་རྣམ་པས་སྦྱིན་སོགས་བསྒྲུབ་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པས་སློབ་པ་སོགས་སུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བསྟན་བཅོས་དང་ཇི་ལྟར་འགལ་ན། རྩ་བར་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་དད་སོགས་ལྔ་པོ་ཡུལ་རྣམ་པ་ལྔ་ལ་མཁས་པར་བཤད་ཅིང་། ཉན་རང་གི་ཐར་ཆ་ཡིན་ན་བསམ་པ་ཕུན་ཚོགས་ལ་མཁས་པ་སོགས་སུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འགྲེལ་བའི་ཚིག་གི་དོན་ལ་མ་ཞུགས་ཏེ། ཆེན་པོ་དང་རྣོན་པོ་ལ་ཁྱད་མེད་ན། ཆེན་པོ་རྣོན་པོས་ཞེས་བཟླས་ནས་སྨོས་པ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ཆེན་པོ་དང་རྣོན་པོ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་རྫོགས་བྱང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཐར་ཆ་དང་། འབྲིང་ནི་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་རྫོགས་བྱང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཐར་

ཆ་དང་། ཆུང་ངུའམ་རྟུལ་པོ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྫོགས་བྱང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཐར་ཆ་ལ་འཆད་པའང་མི་འཐད་དེ། མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་རབ་ཏུ་སེམས་པ་ན། བྱང་ཆེན་གང་གི་སེམས་མི་ཞུམ། མི་འགོང་ཡིད་ལ་འགྱོད་པ་མེད་ཅིང་། མི་དངང་། ཀུན་ཏུ་མི་སྐྲག ཀུན་ཏུ་སྐྲག་པས་ཟིན་པར་མི་འགྱུར་ན་བྱང་ཆེན་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་མི་ཞུམ་མི་དངང་བ། རྟུལ་པོའི་ཐར་ཆའི་རྟགས་དང་། མི་འགོང་ཞིང་མི་སྐྲག་པ། འབྲིང་གི་རྟགས་དང་། མི་འགྱོད་ཅིང་ཀུན་ཏུ་སྐྲག་པས་ཟིན་པར་མི་འགྱུར་བ་རྣོན་པོའི་རྟགས་སུ་བཤད་ལ། ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་རྫོགས་བྱང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ལས་དང་པོ་བ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་ཟབ་མོ་ལ་སེམས་མི་ཞུམ་པ་དང་མི་དངངས་པ་སོགས་སུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་ཕོ་བོས་བཤད་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱོས་ཤིག

༧. ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་སྦྱོར་བ་དང་པོར་སྐྱེས་པའི་གནས་སྐབས་ལ། དངོས་དང་། ཀློས་སྤོང་གཉིས། དང་པོ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། ཐར་བའི་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི། དྲོ་བ་སོགས་སོ། །འགྲེལ་བ་ལ་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་དྲོད་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་འདི་ལ་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ནི་དྲོ་བར་གྱུར་པ་ཡིན་པར་བཞེད་དོ། །རྣམ་པ་གང་གིས་ཤེ་ན། ཆགས་སྡང་མེད་པའི་མཉམ་པའི་རྣམ་པ་དང་། ཚེ་འདིའི་བདེ་བ་སྒྲུབ་པའི་བྱམས་པ་གཉིས་ནི་ཆུང་ངུ་དང་།

ཕྱི་མའི་བདེ་བ་སྒྲུབ་པའི་ཕན་པ་དང་། ཁོང་ཁྲོ་བ་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་འཚེ་བ་མེད་པའི་སེམས་ནི་འཕྲིན་སྟེ་དེ་ལྟར་རྣམ་པ་གསུམ་དང་། སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་ཀན་པ་རྣམས་ལ་ཕ་དང་མའི་སེམས་དང་། མཉམ་པ་རྣམས་ལ་སྤུན་དང་སྲིང་མོའི་སེམས་དང་། གཞོན་པ་རྣམས་ལ་བུ་དང་བུ་མོའི་སེམས་དང་། ཕན་འདོགས་པའི་བཤེས་དང་། ཡིད་བརྟན་པའི་གྲོགས་དང་། ཟུས་གཅིག་པའི་གཉེན་དང་། མི་གཅིག་པའི་སྣག་གི་གཉེན་མཚམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཆུང་འབྲིང་ལས་གཞན་རྣམ་པ་ལྔའོ། །ལྔ་ཚན་གཉིས་སུ་བྱས་པ་ནི། ལྔ་ཚན་དང་པོ་ལ་རེ་རེ་དང་། ཕྱི་མ་ལ་གཉིས་གཉིས་བགྲང་བར་ཤེས་པའི་ཆེད་དོ། །གཉིས་པ་རྩེ་མོ་ནི། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ན་རྩེ་མོར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་གང་གིས་ཤེ་ན། མདོར་ན་མི་དགེ་བ་ལ་གྲངས་བཞིན་དུ་སྤྱོང་བའི་སྒོ་ནས་ལྡོག་པ་དང་གཞན་བདག་ཉིད་ཅན་དེའི་སྒོ་ནས་གཞན་རྣམས་སྡིག་པ་ལས་ལྡོག་པ་དང་། གཞན་བདག་ཉིད་མ་བསླུ་བར་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་ཞུགས་པ་ལ་བསྔགས་པ་བརྗོད་པ་དང་མཐུན་པར་བྱེད་པ་ཆུང་ངུའི་རྣམ་པ་དང་། དགེ་བ་ལ་གྲངས་བཞིན་ལེན་པའི་སྒོ་ནས་ཞུགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་དེའི་སྒོ་ནས་གཞན་དགེ་བ་ལ་གནས་པ་དག་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། གཞན་བདག་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་ཞུགས་པ་ལ་བསྔགས་པ་བརྗོད་པ་དང་མཐུན་པར་བྱེད་པ་ནི་འབྲིང་གི་རྣམ་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་ནང་གསེས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ནི་རྣམ་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །གསུམ་པ་བརྟན་པ་ནི། རྩེ་མོར་གྱུར་པ་ལ་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་དག་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་གང་གིས་ཤེ་ན། རྩེ་མོར་གྱུར་པ་ལ་རང་དང་

གཞན་གྱི་རྟེན་གྱི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་དག་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་རང་གི་རྟེན་ཅན་ཞེས་པ། རང་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པ་ལ་གནས་ནས་གཞན་གྱི་རྟེན་ཅན་ཞེས་པ་གཞན་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། བསྔགས་པ་བརྗོད་པ་དང་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །དེས་ན་རྩེ་མོར་ཕྱུར་པ་ལ་དམིགས་པ་དག་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་པས་སེམས་ཅན་དམིགས་པར་བསྟན་ཅིང་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་པའི་······ དམིགས་པ་ཞེས་པ་དེ། ཤེས་པ་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བ་ཡིན་པ་ལ། དེ་ལྟར་མ་གོ་བར་བོད་དག་སློབ་དཔོན་ལ་བདེན་པ་དམིགས་པར་བཤད་པ་ནོར་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བ་འཆད། གང་ལ་སྦྱོར་བའི་ཡུལ་ངོས་མ་གཟུང་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རང་གི་བློ་སྐྱོན་གྱིས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ལ་སྐུར་བ······ འདེབས་པར་བྱེད་པའོ། །བཞི་བ་ཆོས་མཆོག་ནི། སྔ་མ་བཞིན་དུ་རང་དང་གཞན་གྱི་རྟེན་ཅན་ཁོ་ནས་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་གྲོལ་བར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དག་གིས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །གཞུང་རིམ་པ་བཞི་ལ། ངག་དོན་ནི་རིམ་པ་བཞིན། རྟོད་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འདིར་བསྟན་རྟོད་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་མཉམ་པའི་སེམས་སོགས་བཅུས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩེ་མོ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ཆོས་ཅན། འདིར་བསྟན་རྩེ་མོ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་དགེ་སྡུག་ལ་བླང་དོར་བྱེད་པ་ལ་རང་གནས་ནས་གཞན་དེ་ལ་སྦྱོར་བ་སོགས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་བ་སོགས་སོ། །བཟོད་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མངོན་

རྟོགས་ཆོས་ཅན། འདིར་བསྟན་བཟློད་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ལ་དམིགས་པ་ལ་གནས་ནས། གཞན་དེ་ལ་སྦྱར་བ་སོགས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་སོགས་སོ། །ཆོས་མཆོག་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ཆོས་ཅན། འདིར་བསྟན་ཆོས་མཆོག་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་རང་སེམས་ཅན་སྨིན་གྲོལ་བྱེད་པ་ལ་གནས་ནས། གཞན་དེ་ལ་འགོད་པ་སོགས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི་དེ་ལྟར་ན་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། རྩོད་པ་དང་། ལན་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྐབས་དང་པོ་དྲུག་ཐལ་ཆེ་བར། སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་གསུམ་ག་བསྟན་པ་མི་འཐད་དེ། ཟློས་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལན་ལ། དགག་བཞག་གཉིས་ལས། དང་པོ་གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐྱོན་མེད་དེ། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་ལྡོག་པ་མི་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་སྟོན་ཚུལ་ཐ་དད་པ་ཡོད་ལ། སྦྱོར་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་དག་སའི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ལ་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་པའི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བར་ཆོས་མཐུན་པས་སོ། །བཏགས་པའི་དགོས་པ་དག་སར་འབད་རྩོལ་ཉེ་བར་ཞི་བས་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་སྐྱེའམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་དགག་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་ཟློས་པར་འགྱུར་བའོ། །ཞེས་ཟེར་ལ། ཁ་ཅིག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱད་པར་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པ་ཞེས་པ་དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །བཏགས་པ་བར་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་འདི་ཙམ་ཞིག་ལ་མཐུན་ལ། འོ་ན་དག་སའི་ཡེ་ཤེས་གང་

དང་གང་ལ། སྐབས་གང་དང་གང་གི་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་པའི་མིང་གིས་
བཏགས་ཤེ་ན། འདི་ལ་མི་མཐུན་ཏེ། དེ་ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ས་
བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། དགུ་བ་དང་བཅུ་བའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ལ་
རིམ་བཞིན་རྣམ་ཀུན་གྱི་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་པའི་མིང་གིས་བཏགས་ལ།
དེ་བཞིན་དུ་ཡེ་ཤེས་དེ་གསུམ་ལ་རྩེ་སྦྱོར་དང་མཐར་གྱིས་པའི་སྐབས་སུ་
ཡང་ལམ་གསུམ་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མི་
འཐད་དེ། སྦྱོར་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཉོན་སྒྲིབ་ཆགས་པར་
ཐལ། དག་སའི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་པོ་དེ་མཚན་ཉིད་པ་ལན་གསུམ་བསྟན་
པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན་སྐབས་དེ་དག་ཏུ་བསྟན་པའི་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་
གསུམ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ན་ཉོན་སྒྲིབ་འབྱུང་བ་བྱུད། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་
རེ། ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆུང་དུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ལ་རྣམ་ཀུན་
གྱི་སྐབས་སུ་དང་། ས་དགུ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཆུང་དུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་
ལ་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་སྐབས་སུ་དང་། ས་བཅུ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཆུང་དུ་འབྲིང་ཆེན་
པོ་གསུམ་ལ་མཐར་གྱིས་པའི་སྐབས་སུ་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་པའི་མིང་གིས་
བཏགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ས་བརྒྱད་པ་མན་ཆད་དང་།
ས་བཅུ་བ་ན་རྩེ་སྦྱོར་མི་སྲིད་པར་ཐལ། སྦྱོར་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་དང་མཐོང་
ལམ་རྩེ་སྦྱོར་དང་། སྒོམ་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་གང་ཡིན་ཀྱང་། ས་དགུ་བའི་
ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ས་དེ་དག་ན་མཁྱེན་གསུམ་
བསྡུས་སྒོམ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་ཕྱིར་སྒོམ་པའི་སྦྱོར་བ་མེད་པར་ཐལ་ཞིང་།
འགྲེལ་ཆེན་ལས། མཐོང་ལམ་པ་དང་སྒོམ་ལམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་
གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འདི་དག་ཀྱང་ས་བཅུ་བ་
དང་འབྲེལ་བའི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ལ་སྦྱོང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་
མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་དང་། སྒོམ་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་

རྟོག་པ་དེ་དག་གི་བག་ལ་ཉལ་ཕྲ་ཞིང་ཕྲ་བ་སྤོང་བའི་དངོས་གཉེན་ས་བཅུ་བའི་ཡེ་ཤེས་སུ་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྤུད་འགྲེལ་ལས། ལེགས་པའི་བློ་གྲོས་ལ་སོགས་པ་གཉིས་ལ་ནི་རྩེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་རྩེ་སྦྱོར་ཁྱད་པར་ཅན་ས་དགུ་བ་དང་བཅུ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཐོབ་པའི་གོང་དུ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་འཐོབ་པར་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དོན་བསྟུ་དང་། སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་མཚམས་སྦྱོར་ལས་ཤེས་ལ། སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་འཐོབ་པས་ཁྱབ་ཅིང་། ཁྱོད་རང་གིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ཀུན་གྱི་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་ཐམས་ཅད་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ཁོ་ན་ལ་སྦྱ་བའི་འདོད་པ་སླ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་ལ་ཆེས་གནོད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆུང་ངུ། ས་དགུ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཆུང་ངུ་ས་བཅུ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཆུང་ངུ་གསུམ་ལ་རྣམ་ཀུན་གྱི་སྐབས་སུ་དང་། ས་གསུམ་པོ་དེའི་ཡེ་ཤེས་འབྲིང་གསུམ་ལ་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་སྐབས་སུ་དང་། ས་གསུམ་པོ་དེའི་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་གསུམ་ལ་མཐར་གྱིས་པའི་སྐབས་སུ་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་པའི་མིང་གིས་བསྟན་ཏོ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དང་པོ་ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆུང་ངུ། དེ་ནས་ས་དགུ་བ་དང་བཅུ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཆུང་ངུ། དེ་ནས་ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྲིང་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པར་ཐལ། གདགས་གཞིའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་དང་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་པའི་ལམ་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བར་ཆོས་མཐུན་པ་གང་ཞིག གདགས་གཞི་དེ་ལྟར་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་གཉིས་ཀ་ཁས་བླངས་སོ། །ཁ་ཅིག་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ནི་དག་སའི་བྱང་སེམས་དབང་པོ་རྟོ་འབྲིང་རྟུལ་གསུམ

ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ལ་འདོད་པའང་མི་འཐད་དེ། གང་ཟག་གསུམ་པོ་དེའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བའི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་སྦྱོར་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ཀྱི་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་བཏགས་པ་བར་འདོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་། བཏགས་པའི་དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཀུང་འཐད་པ་མིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དག་སའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ཅིག་ཆར་སྐྱེ་བར་དོགས་པའི་གོལ་བའི་ངོར། དེ་གསུམ་ཅིག་ཅར་མི་སྐྱེ་བར་སྒྲུབ་པ་ན། གོལ་ཕྱི་གོལ་གྱིས་རྗོད་གཞི་ཡེ་ཤེས་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ཚད་མས་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་བམ་མ་གྲུབ། ཕྱི་མ་ལྟར་ན་གོལ་བ་དེའི་ངོར་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་རོ། །མ་གྲུབ་ན་ཆོས་ཅན་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ན་བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་དང་། ས་དགུ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་དང་། ས་བཅུ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་ངེས་ནས། ཡེ་ཤེས་དེ་དག་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བའི་དོགས་པ་མཆེད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ངེས་ཀུང་དེ་འདྲའི་དོགས་པ་མི་ཆོད་ན་སྦྱར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་ངེས་པས་ཀུང་དོགས་པ་དེ་མི་ཆོད་པར་ཐལ་ལོ། །དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་ཀུང་མི་འཐད་དེ། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་ཡང་བློས་པར་ཐལ། དངོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བརྗོད་ན་ལན་ཅི་ཡོད། གལ་ཏེ་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཀུང་སྟོན་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པས་བློས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། སྦྱོར་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའང་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཀུང་། བློས་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། སྟོན་ཚུལ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དག་སའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའང་དངོས

ལ་གནོད་བྱེད་དུ་སྨྲ་བ་ནི་བབ་ཅོལ་ཏེ། དག་སའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་མིན་
རྩོད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩོད་པའི་སྐབས་ཡིན་ཀྱང་གནོད་
བྱེད་དུ་འགྱུར་ན། སྦྱོར་ལམ་ཡིན་པའང་དག་སའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་ལ་
གནོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་བར་མཚུངས་པས་སྦྱོར་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་
མཐོང་སྒོམ་གསུམ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པ་དང་། དག་སའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་
པ་གཉིས་ཀའང་དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་ཡོད་སྙམ་དུ་འགྱུར་རོ། །ཐག་ལ་
ཉལ་ཀུན་འཇོམས་པ་དང་། །ཞེས་པ་དང་། ཆོས་མཆོག་གི་སྐབས་
སུ་མདོ་ལས། རང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ལ་གནས་ནས་
གཞན་དེ་ལ་འགོད་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གནོད་དོ། །ཞེ་ན།
མི་འཐད་དེ། ཐག་བ་ཉལ་མ་ལུས་པ་བཅོམ་པ་ས་བརྒྱད་པ་ནའང་
མེད་ཅིང་། འཇོམས་པའི་བྱ་བ་རྗེས་མཐུན་པ་ཙམ་སྦྱོར་ལམ་ནས་ཀྱང་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིའང་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པ་
ས་བརྒྱད་པ་ནའང་མེད་ཅིང་། བརྒྱུད་ནས་བསྐྱེད་པ་སྦྱོར་ལམ་ནའང་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་སྦྱོར་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ལམ་གསུམ་
བཏགས་པ་བར་འཕགས་པ་མི་བཞེད་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་གྱི་གཞུང་
འདིའི་བློས་སྦྱོང་གི་དགོངས་པ་ལམ་གསུམ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་
བ་ནི། སློབ་དཔོན་གྱི་གཞུང་ལ་འདྲིས་པར་མ་བྱས་པའི་བབ་ཅོལ་ཆེན་
པོ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ནའང་། བློས་སྦྱོང་གི་གཞུང་ཚིག་འདི་ཇི་ལྟ་
བ་བཞིན་དུ་ཡོད་པས་འགྲེལ་བ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་ལམ་
གསུམ་བཏགས་པ་པར་འགྱུར་ནའང་དེ་ནི་མིན་ཏེ། སྦྱོར་བ་དང་པོ་
གསུམ་གྱི་ལམ་གསུམ་བཏགས་པ་བར་བཞེད་ན། སྦྱོར་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་
ལྡོག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་ཏུ་སྒྲུབ་དགོས་ཀྱི་བྱང་སེམས་
ཡིན་ན། ས་བརྒྱད་པར་འགྲེལ་བ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་བཞེད་

རིགས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། འགྲེལ་ཆེན་དུ་ལ་ལ་རིགས་མ་ངེས་པ་
ཡིན་ཀྱང་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་
ཐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་
པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྦྱོར་ལམ་པ་རིགས་མ་ངེས་པ་དབང་
རྣོན་ཕྱིར་མི་ལྡོག་ཏུ་རྟགས་འདི་དག་གིས་སྒྲུབ་ཀྱི་དབང་རྒྱལ་སྒྲུབ་མི་
ནུས་པར་གསུངས་ལ། ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ས་བརྒྱད་པ་ལ་ནི་
ཐམས་ཅད་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་ངེས་པ་ཉིད་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
སོགས་ཀྱི་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་དབང་པོ་རྣོན་པོ་འབྲིང་རྒྱལ་གསུམ་
ཐམས་ཅད་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། སྦྱོར་
ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་གི་རྟགས་སུ་བཤད་པ་འདི་དག་ས་བརྒྱད་པ་ཁོ་ནའི་
རྟགས་མིན་པར་བཞེད་པ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །དེའི་ཕྱིར་སྦྱོར་བ་
དང་པོ་གསུམ་གྱི་ལམ་གསུམ་ཡང་བཏགས་པ་བར་མི་བཞེད་པར་གྲུབ་ལ།
དེ་ལྟར་མིན་པར་བཞེད་ན། ཟླས་སྟོང་གི་གཞུང་གིས་བཏགས་པ་པར་
སྨྲས་པ་དང་། དྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞིའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པར་ཁོང་དུ་
ཆུད་པར་བཤད་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་པར་སྨྲས་པ་
རང་ཚིག་དངོས་སུ་འགལ་བར་ཡང་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་སྒོམ་ལམ་
པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་སུ་སྒོམ་ལམ་གྱི་ཐ་སྙད་
ཀྱིས་བསྟན་པའི་དག་སའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དག་སྒོམ་ལམ་དངོས་ཡིན་པ་ལ་
གནོད་བྱེད་སོགས་ཆོས་གསུམ་ཚང་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་སྒོམ་ལམ་མིན་
པར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་སྒོམ་ལམ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཞེས་པ་ནི། ས་
དགུའི་དབྱེ་གཞིར་གྱུར་པའི་སྒོམ་ལམ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པ་ལ་བྱེད་དོ་
ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་སྦྱོར་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྒོམ་ལམ་གྱི་ཐ་སྙད་
ཀྱིས་བསྟན་པའི་དག་སའི་ཡེ་ཤེས་དང་། སྐབས་གཉིས་པར་བཤད་

པའི་ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་གསུམ་པོ་དེ་ལ་སྒོམ་ལམ་དངོས་བཏགས་ཀྱི་
ཁྱད་པར་འབྱེད་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ས་དགུའི་
དབྱེ་གཞིར་གྱུར་པའི་སྒོམ་ལམ་མ་ཡིན་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
པ་ཁས། འདོད་ན། ཁྱེད་རང་གིས་ཁྱད་པར་དངོས་སུ་ཕྱེ་བ་དང་
དངོས་སུ་འགལ་ལོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྦྱོར་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་
ལམ་གསུམ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པ་མི་འཐད་པས། སློབ་དཔོན་གྱི་ཟློས་
སྒྲོང་གི་གཞུང་གི་དགོངས་པའང་ལམ་གསུམ་མཚན་ཉིད་པར་སྨྲ་ལ།
དེའི་ཚུལ་ཡང་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གསུམ་
རྟོགས་པའི་དོན་དུ། རྣམ་ཀུན་གྱི་སྐབས་སུ་ལམ་གསུམ་དང་། ས་
དགུ་བ་དང་། ས་བཅུ་བའི་དཀྱིལ་སྟོད་ཀྱི་ཆ་གཉིས་རྟོགས་པའི་དོན་
དུ་རྩེ་མོའི་སྐབས་སུ་དང་། ས་བཅུ་བའི་དཀྱིལ་སྨད་ལ་ཆ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་
བ་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་མཐར་གྱིས་པའི་སྐབས་སུ་ལམ་གསུམ་མཚན་ཉིད་
པ་དག་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དང་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དག་སར་
འབད་རྩོལ་ཉེ་བར་ཞི་བས་དག་སའི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཅིག་
ཅར་སྐྱེའམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་ལམ་གསུམ་པོ་མཚན་
ཉིད་པ་དག་བསྟན་པས། དག་སའི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་
གསུམ་དག་མཚོན་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །མཚོན་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན།
དམིགས་རྣམ་མཚུངས་ཤིང་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བར་ཆོས་མཐུན་པས་སོ་ཞེས
ཟེར་རོ། །དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐབས་དང་པོ་
གསུམ་དུ་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་ལན་གསུམ་བསྟན་པས་ཀྱང་དག་སའི་
ཡེ་ཤེས་ཟག་མེད་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་དེ་དག་མཚོན་ནུས་པར་ཐལ།
དེ་དག་དང་དམིགས་རྣམ་མཚུངས་ཤིང་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བར་ཆོས་མཐུན་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་ཁས། འདོད་ན། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་

སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་དེ་དག་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བའི་དོགས་པ་ཁེགས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ན་དོགས་པ་དེ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་སྦྱོར་བ་དང་པོ་གསུམ་དུ་ལམ་གསུམ་བསྟན་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་ལམ་གསུམ་དང་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བར་ཆོས་མཐུན་པས་ཡེ་ཤེས་དེ་དག་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བའི་དོགས་པ་གཅོད་པའང་མི་འཐད་པར་བཤད་ཟིན་ཅིང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆུང་ངུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཞེས་པའང་ས་བཅུ་བའི་དཀྱིལ་སྟོད་དཀྱིལ་སྨད་དུ་ཕྱེ་བའི་ཆ་སོགས་ལ་བྱེད་པའང་། རྒྱུ་མཚན་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་ངོ་། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་ལམ་གསུམ་བསྟན་པ་རྣམས་མི་ཟློས་པར་བསྟན་པ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་པའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་མཐོང་བའི་ལམ་དང་སྒོམ་པའི་ལམ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ཅི་རིགས་པར། ལན་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཀྱང་ཟློས་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། ཉན་རང་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་དང་། ལམ་གསུམ་དང་། གཞི་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་རྣམ་པར་བསྒོམས་པའི་དབྱེ་བས་དགོས་པ་དང་སྟོན་ཚུལ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། སྦྱོར་བ་དང་པོ་གསུམ་དུ་ལམ་གསུམ་བསྟན་པ་མི་ཟློས་པར་བསྟན་པ་ནི། རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པ་སྦྱོར་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ལ་ནི་ལན་གསུམ་བསྟན་ཀྱང་ཟློས་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། འདི་ལྟར་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སྦྱོར་བ་གསུམ་གོམས་པར་བྱས་ནས། སྒོམ་པ་གོང་ནས་གོང་གི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འཇིག་རྟེན་པ་ལས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་
འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཟག་པ་མེད་པ་
ཚུང་དུ་མཐོང་ལམ་དང་། འབྲིང་མ་དག་ས་བདུན་དང་། ཆེན་པོ་
དག་སའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་སྦྱོར་བ་རྣམས་སྐྱེ་བའི་སྒོ་ནས་སྦྱོར་བ་
གསུམ་པོ་རེ་རེའང་ལམ་གསུམ་གའི་གནས་སྐབས་སུ་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་
པས་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཐམས་ཅད་སྦྱོར་ལམ་ལྟ་བུའི་གནས་སྐབས་སུ་
རྒྱུན་གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་རྫོགས་པར་སྐྱེས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་རྩེ་སྦྱོར་ཐམས་
ཅད་མཐོང་ལམ་ལྟ་བའི་སྐབས་སུ་རྒྱུན་གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་རྫོགས་པར་
སྐྱེས། དེའི་རྗེས་སུ་མ་དག་བདུན་ལྟ་བའི་སྐབས་སུ་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་
ཐམས་ཅད་རྒྱུན་གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་རྫོགས་པར་སྐྱེས་པའི་ལམ་གསུམ་པོ་
རེ་རེའི་སྐབས་སུའང་། སྦྱོར་བ་གསུམ་ག་ཚང་བར་སྐྱེ་བ་མིན་ནམ་
སྙམ་པའི་དོགས་པ་སྐྱེ་བ་དགག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྦྱོར་བ་
གསུམ་པོ་སྟོན་པ་ན་རེ་རེའི་སྐབས་སུའང་ངེས་པར་འཇོག་པའི་ཚ་ལ་
སོགས་པ་ལམ་གསུམ་གའི་ཐ་སྙད་དངོས་སུ་སྨོས་པའི་སྒོ་ནས་གསུངས་པ་
ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོ་ན་མཐར་གྱིས་པའི་སྦྱོར་བའི་སྐབས་སུ་
ཐ་སྙད་དངོས་སུ་ཇི་ལྟར་སྨོས་ཞེ་ན། མིང་གི་ཐ་སྙད་དངོས་སུ་མ་སྨོས་
ཀྱང་། ལམ་དེ་དང་དེ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྒྲའི་ཐ་སྙད་
དངོས་སུ་སྨོས་པ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །ངག་དོན་ནི། རྗེ་བཙུན་
ཆོས་ཅན། སྦྱོར་བ་དང་པོ་གསུམ་གའི་སྐབས་སུ་ལམ་གསུམ་ག་སྟོན་
པའི་སྒྲའི་ཐ་སྙད་དངོས་སུ་སྨོས་པའི་སྒོ་ནས་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་
ཡོད་དེ། ལམ་གསུམ་པོ་རེ་རེའི་གནས་སྐབས་ནའང་སྦྱོར་བ་གསུམ་ག་
ཡོད་པ་མིན་པར་ལམ་རེ་རེ་ཁོ་ནའི་སྐབས་སུ་སྦྱོར་བ་རེ་རེ་ཁོ་ན་རྒྱུན་
གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་རྫོགས་པར་སྐྱེའམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་འཕྲུང་བ་

དགག་བའི་ཆེད་དུ་དེ་སྐད་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་བོ་འབའ་ཞིག་གིས་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་བཤད་པ་ལ་བློ་གྲོས་ལྡན་པ་དག་དགའ་བར་བྱོས་ཤིག

༨. ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་བཤད་པ།

གསུམ་པ་སྐྱེས་པ་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པའི་རྟགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་ལ་སྤྱིའི་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དོན་ནི་གང་། དེར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་kྱང་ཇི་ལྟ་བུ། རྟགས་དེ་དག་གིས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་སྒྲུབ་ཚུལ་ཡང་དག་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། བསམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་དང་། སྦྱོར་བ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་དོན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་བློ་ནམ་ཡང་མི་སྐྱེ་བར་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། སྦྱོར་བས་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་ལ་སློབ་མི་སྲིད་པའོ། །ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་གང་ཟག་kྱང་གཉིས་ཏེ། རིགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་དང་། རྟོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་ངེས་པས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཙམ་ནས་ཛོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའོ། །དེ་ལ་རིགས་ངེས་པ་ནི། སྦྱོར་བའི་སྔོན་དུ་སྙིང་རྗེ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་རྟགས་ལས་ཤེས་ལ། རྟོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ནི་འདིར་བཤད་པའི་རྟགས་རྣམས་ཀྱིས་དཔོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འདིར་བཤད་པའི་རྟགས་རྣམས་ནི་རྟོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རིགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཡིན་kྱང་། རྟོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཀྱང་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཐོབ་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དེ། དེ་ལྟར་

ན་སྦྱོར་ལམ་དུ་ངན་འགྲོ་རྒྱུན་ཆད་པའི་བརྟགས་མན་འགོག་པ་ཐོབ་ཀྱང་། སླར་ཡང་མཐོང་ལམ་དུ་ངན་འགྲོའི་ས་བོན་བཅོམ་པའི་སྒོ་ནས་བརྟགས་འགོག་ཐོབ་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བས་ན་རིགས་སྟོབས་ཀྱིས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཡིན་ཀྱང་ཇི་སྲིད་རྟོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་འདིར་བཤད་པའི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་གི་རྟགས་འདི་དག་འཐོབ་པ་མིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འདིར་བཤད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་དཔག་པར་བྱ་བའི་གང་ཟག་ནི་རིགས་ངེས་པ་དང་། མ་ངེས་པའི་བྱང་སེམས་རྟོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཐོབ་པ་དག་གོ །དེ་ཡང་རྟོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་གང་ཟག་ནི་གསུམ་སྟེ། སྦྱོར་ལམ་པ་དང་། མ་དག་ས་པ་དང་། དག་ས་ལ་གནས་པའོ། །དེ་དག་ལས། མངས་པའི་རིགས་ཅན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་པ་དབང་རྣོན་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་གྱི། དབང་འབྲིང་དང་དབང་རྟུལ་སྒྲུབ་མི་ནུས་པ་དང་། ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་དབང་པོ་རྣོ་རྟུལ་ཐམས་ཅད་ཕྱིར་ཅི་མི་ལྡོག་པར་འགྲེལ་ཆེན་ལས་གོང་དུ་དྲངས་པ་ལྟར་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་མཐོང་ལམ་སོགས་མ་དག་ས་ལ་གནས་པ་དབང་འབྲིང་དང་དབང་རྣོན་སྒྲུབ་ནུས་ཤིང་དབང་རྟུལ་སྒྲུབ་མི་ནུས་པར་ཤུགས་ལ་ཤེས་སོ། །དེ་དག་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ནི་མདོ་ལས་ཉི་ཤུ་དང་བཅུ་དྲུག་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་གདུལ་བྱ་ཉེ་བའི་བསམ་པ་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་གྱི་ཡང་དག་པར་ན་འབྲས་བུ་བྱང་ཆེན་བསྐྱེད་པ་ལ་ནུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་། དེས་ཀུན་ནས་བསླང་བའི་ལུས་ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཁྱད་པར་ཅན་དག་ཡིན་ནོ། །གཞན་དག་ན་རེ། ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་ཕ་རོལ་པོས་མ་གྲུབ་པས་ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་ཁོ་ན་རྟགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

།དེ་ལྟ་ན་ཐབས་ཤེས་ཕ་རོལ་ཕོས་ལུས་ངག་གི་རྟགས་ལས་ཀྱང་རྟོགས་མི་ནུས་སམ་ནུས། དང་པོ་ལྟར་ན་ལུང་ངག་གི་རྟགས་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་ཡང་སྒྲུབ་མི་ནུས་པར་ཐལ་ལོ། །ནུས་ན་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་ན་ཕྱི་རོལ་གྱིས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཐབས་ཤེས་ཕྱི་རོལ་གྱིས་ལུས་ངག་གི་རྟགས་ལས་རྟོགས་ནུས་ཀྱང་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་གྲུབ་པས་དེ་ཉིད་ཕྱིར་མི་ལྡོག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་སོ་སོར་རང་གིས་རིག་པའི་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་ཇི་ལྟར་གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་དག་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་དྲང་ཞེ་ན། དེའི་དོན་ནི། རྣལ་འབྱོར་བ་བྱང་འཕགས་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་ནི། སེམས་ཅན་གདུལ་བའི་དགོས་པའི་དབང་མ་གཏོགས་པར་ཐམས་ཅད་དུ་མཉམ་བཞག་གི་རྟོགས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་མིན་ན། དེ་དག་གི་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་དེ་དག་ཇི་ལྟར་གཞན་བྱང་འཕགས་ལ་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་དག་ཡིན་ཏེ་མིན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་པའོ། །རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་དབང་རྣོན་ཡིན་པ་ལ། ཕྱི་རོལ་གྱིས་སྦྱོར་ལམ་པ་དབང་རྣོན་ཡིན་པར་མ་ངེས་ཤིང་། བྱང་སེམས་ཙམ་ཡིན་པར་ངེས་པའམ། སྦྱོར་ལམ་པ་དབང་རྣོན་ཡིན་པར་ངེས་ཀྱང་དེ་ཉིད་ལ་ཇོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པས་ཁྱབ་པར་མ་ངེས་པར་འདི་བླ་མེད་ཛོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་ལྡོག་གམ་མི་ལྡོག་སྙམ་དུ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ངོར་སྔ་རོལ་བྱང་སེམས་དེ་ཉིད་དམ། གང་ཟག་གཞན་གྱིས། བྱང་སེམས་དེ་ཆོས་ཅན། བླ་མེད་ཛོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་སྟེ། རང་དོན་ཡིད་བྱེད་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་མེད་པའི་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་། འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན

ལ་གནོད་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་དུ་གྱུར་པའི་སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་པར་བྱེད་ལ། དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་རྟགས་ལས་བསྒྲུབ་དགོས་སོ། ཁྱབ་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་རྫོགས་བྱང་བསྐྱེད་པ་ལ་འགལ་རྐྱེན་གྱིས་གེགས་བྱེད་མི་ནུས་ཤིང་། གེགས་མ་བྱས་ན་རྫོགས་བྱང་བསྐྱེད་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་ལ། གེགས་བྱེད་མི་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན། རྫོགས་བྱང་བསྐྱེད་པའི་གེགས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་མི་སྤྲོ་བ་དང་། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་སུ་ཟད་ལ། དང་པོ་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་མི་སྲིད་ཅིང་གཉིས་པས་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གོམས་བྱ་ལ་གསལ་སྣང་རབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བའི་ནུས་པ་ཉམས་པར་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གང་དག་ཕྱིར་མི་ལྡོག་གི་རྟགས་ཀྱི་ཁྱབ་འབྲེལ་ལུང་ཁོ་ནས་སྒྲུབ་དགོས་པར་འདོད་པ་དེ་དག་གིས་ནི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་བདག་འཛིན་སྤོང་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་བློ་འགོག་པ་ཙམ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ནུས་པ་མཐུ་ཅན་ལས་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་ཙམ་ཡང་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲུབ་མི་ནུས་པར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་པས། གང་ཟག་དེ་དག་གིས་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཤེས་བྱ་ལ་སྲིད་པ་ཙམ་དུའང་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་མི་ནུས་སོ། །དེ་ཡང་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་འགྲུབ་པ་ལ། ཕྱིར་ལྡོག་མི་སྲིད་པར་སྒྲུབ་དགོས་ཀྱི་འཆང་རྒྱ་རུང་ཙམ་དུ་སྒྲུབ་པས་ཅི་ལའང་མི་ཕན་ཏེ། སངས་རྒྱས་སྲིད་ན་ཕྱིར་ལྡོག་མི་སྲིད་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་ཏུ་འགྲུབ་པ་ལ། དམན་

པའི་བསམ་སྦྱོར་གང་གིས་ཀྱང་བར་མ་ཆོད་པར་འཚང་རྒྱ་ངེས་སུ་སྒྲུབ་དགོས་སོ། །འོ་ན་འགྲེལ་ཆེན་ལས་ཉུང་བ་ཉིད་རྗེས་སུ་དཔག་པར་ངེས་པར་གཟུང་བར་བྱའོ། །ཞེས་བཤད་པ་ཅི་ཞེ་ན། གདོན་མི་ཟ་བར་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་ཏུ་ཉུང་བ་ཁོ་ན་དཔོག་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། འཚང་རྒྱ་སྲིད་པ་ཙམ་དུ་སྒྲུབ་ཅེས་པ་མིན་ནོ། །དེ་ལ་ཇི་སྐད་བཤད་པ་ནི་གཞན་ངོར་སྒྲུབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། སྤྱར་ཚོགས་ལམ་དུ་ཁྲིབ་འབྲེལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་ངེས་པ་མ་བརྟེད་པར་ཡོད་པ་ལ་ཕྱིས་ཕྲོགས་ཆོས་རང་ལ་སྐྱོང་བས་སླུབ་པ་ན། ཁོ་བོ་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་ངེས་ཤེས་སྐྱེས་པའི་སྒོ་ནས་བློ་བུར་བའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བའང་སྲིད་དོ། །གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ། སྤྱིའི་མཚམས་སྦྱར་ནི། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཐོབ་པ་ལ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་འདུན་འབྱུང་བས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་འདུན་གྱི་མཚན་ཉིད་འཆད་དོ། །འགྱུར་འདི་ལྟར་གདོན་ནོ། །གཉིས་པ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་ལ། བྱང་སེམས་གསུམ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དམ་བཅའ་དགོད། དེ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་བཤད། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ། རྩ་བ་ནི། ངེས་འབྱེད་སོགས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི་སྲིད་ཞིའི་དགྲ་ལས་རྒྱལ་བའི་དཔའ་བོ་གང་དག་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཞི་དང་། མཐོང་བ་དང་སྒོམ་པའི་ལམ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལ་གནས་པ་དེ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སློབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དགེ་འདུན་ཡིན་ཏེ། འོག་ནས་འཆད་པའི་རྟགས་དེ་དང་དེ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་སྦྱོར་ལམ་དང་། མཐོང་ལམ་དང་། སྒོམ་ལམ་ལ་གནས་

པའི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་སོ། །དང་པོ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། མཚམས་སྦྱར་ནི། གསུམ་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་མཚན་ཉིད་མ་འདྲེས་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན་རེ་ཞིག་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཞེས་སོ། །འགྲེལ་བ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལས་ལྡོག་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ལ་གནས་པ་དབང་རྣོན་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། ཡང་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་ལས། ཞེས་སོ། འགྲེལ་བ་ནི། ཐྲོད་དང་། རྩེ་མོ་དང་། བཟོད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དབང་རྣོན་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཡིན་པར་རྟགས་ཉི་ཤུ་པོ་འདི་དག་གིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཉི་ཤུ་པོ་གང་ཞེ་ན། བཞི་ལས། དང་པོ་ཐྲོད་ཀྱི་རྟགས་ནི། བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལས་བདེན་ཞེན་ལྡོག་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པས་ཐེ་ཚོམ་ཟད་པ་དང་། སྨོན་ལམ་གྲུབ་པ་ལས་འབྲས་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་ལོག་པར་ལྟ་བ་ཅན་དང་། དམྱལ་བ་དང་། ཡི་དྭགས་དང་། དུད་འགྲོར་སྐྱེ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་མི་ཐོས་པ་དང་། འཁོར་རྣམ་བཞི་མེད་པའི་ཡུལ་མཐའ་འཁོབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་། ཡིད་དང་ལྷའི་དབང་པོ་མ་ཚང་བ་རིམ་བཞིན་གླེན་པ་དང་ལྐུགས་པའི་དངོས་པོ་དང་། ལྷ་ཚེ་རིང་པོ་འདུ་ཤེས་མེད་པར་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་ཟད་པ་དང་། སྙིང་རྗེས་བདག་དང་གཞན་དགེ་བའི་

ཆོས་ལ་སྤྱོར་བ་དང་། བདག་དང་གཞན་དུ་བརྗེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་
ཅན་གཞན་གྱི་ཡུལ་ལ་ཡོངས་སུ་བསྔོས་པས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་།
དེ་ར་མ་ཟད་ཆོས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པས་སྟོང་ཉིད་ཟབ་
མོའི་དོན་ལ་སོམ་ཉི་མི་བྱེད་པ་དང་། གཅིག་ཏུ་གཞན་ལ་ཕན་པ་ཉིད་
དུ་ཞུགས་པས་བྱམས་པའི་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་དང་།
བསླབ་པ་གསུམ་གྱི་སྤྱོར་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་སྒྲིབ་པ་ལྷ་བོ་ཚུལ་
ཁྲིམས་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་གནོད་སེམས།
ཞི་གནས་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་གཉིད་དང་རྨུགས་པ། ལྷག་མཐོང་ལ་
བར་དུ་གཅོད་པའི་རྒོད་པ་དང་། ངན་པ་བྱས་པ་ལ་ཡིད་ལ་བཅག་
པའི་འགྱོད་པ་དང་། བཏང་སྙོམས་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་ཐེ་ཚོམ་དག་
དང་མི་འགྲོགས་པ་དང་། ཞེས་ཏེ། དེ་ལ་གཉིད་རྨུགས་གཉིས་དང་།
རྒོད་འགྱོད་གཉིས་སྒྲིབ་པ་རེ་རེར་བྱས་པ་ནི། རྒྱུ་དང་བྱེད་ལས་དང་
གཉེན་པོ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉེན་པོ་སྟོང་ཉིད་རྣམ་པར་སྒོམ་པ་
ཉིད་ཀྱིས་མ་རིག་པའི་དང་། ལྟ་བའི་བག་ལ་ཉལ་ཐམས་ཅད་འཇོམས་
པ་དང་། གླང་དོར་གྱི་གནས་ལ་སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མ་གཡེངས་
པར་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཉིད་ཀྱིས་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་དང་
ལྡན་པ་དང་། ཕྱི་ནང་གི་གཙང་སྦྲ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གོས་ལ་
སོགས་པ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པ་གཙང་བ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པ་བཅུ་གཅིག་གོ
། ངག་དོན་ནི། སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དབང་རྣོན་
ཆོས་ཅན། རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་སྟེ། གཟུགས་ལ་སོགས་
ལས་ལྡོག་པ་ལ་སོགས་པ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རྟགས་བཅུ་གཅིག་དང་ལྡན་
པའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་ལས་
མི་འབྲུལ་བའི་རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་བཅུ་གཅིག་མཐོང་བས་སོ།

། གཉིས་པ་རྩེ་མོའི་རྟགས་ནི། དགེ་བའི་རྩ་བ་འཛིག་རྟེན་ཐ་མལ་བ་ལས་མངོན་པར་འཕགས་པ་ཐོབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལུས་ལ་སྲིན་བུའི་རིགས་བརྒྱད་ཁྲི་མི་འབྱུང་བ་དང་། དགེ་བའི་རྩ་བ་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་རྣམ་པར་དག་པས་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་སེམས་གྱ་གྱུ་མེད་པ་དང་། རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་ལྟ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྲུག་དར་ཁྲོད་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡང་དག་པར་ལེན་པ་དང་། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཕྱིན་དྲུག་འཛིག་རྟེན་པ་དང་ཉན་རང་ལས་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་བ་བསྒྲུབས་པས་དེ་དག་དང་འགལ་བ་སེར་སྣ་དང་འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཉིད་དུ་ཡང་དག་པར་སྟུད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་དང་མི་འགལ་བར་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་རྣམ་འབྱོར་དང་ལྡན་པར་འགྲོ་བ་དང་། སྙིང་རྗེས་འགྲོ་བ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་གྱི་དོན་དུ་དམྱལ་བར་ཡང་འགྲོ་འདོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པ་དྲུག་གོ །ངག་དོན་ནི། རྩེ་མོ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དབང་རྣོན་ཆོས་ཅན། རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་སྟེ། དགེ་རྩ་འཛིག་རྟེན་ལས་མངོན་པར་འཕགས་པ་སོགས་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རྟགས་དྲུག་དང་ལྡན་པའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བཟོད་པའི་རྟགས་ནི། རང་གི་རྟོགས་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་བདུད་སོགས་གཞན་གྱིས་ལམ་གཞན་དུ་བཀྲིར་མི་བཏུབ་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་པ་ལ་མཁས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱིན་དྲུག་དང་འགལ་བ་ལམ་ལྟར་བཅོས་པ་ཉེ་བར་སྟོན་པའི་བདུད་ལ་བདུད་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །ངག་དོན་ནི། བཟོད་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དབང་རྣོན་ཆོས་ཅན། རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་སྟེ། གཞན་གྱིས་བཀྲིར་མི་

གཏུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་ཆོས་མཆོག་གི་རྟགས་ནི། ཆོས་མཆོག་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དབང་རྣོན་ཆོས་ཅན། ཟློག་པ་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་སྟེ། འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པས་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་དགེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྟགས་རྣམ་པ་གཅིག་དང་ལྡན་པའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད་······པའོ། ། དང་པོ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། ངེས་པར་འབྱེད་པའི་སོགས་སོ། །ཚ་བ་ནི། མཐོང་བའི་སོགས་སོ། །འགྲེལ་བ་ནི། སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པའི་སྒོ་ནས་ཆོས་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་མིང་ཅན་རྒྱས་བཤད་ནས་འཆད་པའི་རྟགས་བཅུ་དྲུག་ནི་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ······སེམས་དཔའ་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། སྐད་ཅིག་མ་སོགས་སོ། །ཚ་བ་ནི། གཟུགས་སོགས་ཞེས་སོ། །འགྲེལ་བ་ལ་རྟགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་དང་། རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་དོགས་པ་བཅད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་རྣམ་པ་ནི་དོན་དམ་པར་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སུ་བདེན་པར་རྟོག་པ་ལས་ལྡོག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པས་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མི་གཡོ་བར་བརྟན་པ་ཉིད་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཁྱད་པར་ཅན་བསྒྲུབས་པས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་སེམས་རྣམ་པར་ལོག་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མཐུས་བསམ་

གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པར་སྐྱེ་བའི་ཡན་ལག་ཡོངས་སུ་ཟད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཀུན་འབྱུང་གི་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་ནི། མཐོང་སྤང་གི་མི་དགེ་བ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ལུས་དང་སེམས་ཡང་ཞིང་ལས་སུ་རུང་བ་ཉིད་དང་། སེམས་ཅན་གདུལ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མཐུས། མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པར་འདོད་པ་ལ་ཉེ་བར་སྤྱད་པ་དང་། ཡུལ་གྱི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་བས་རྟག་ཏུ་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ཉིད་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མི་བརྗེད་པ་ལ་དབང་བའི་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཡང་དག་པར་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་བཞི་ནི་ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་འགོག་པའི་རྣམ་པ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་མིང་གིས་བསྟན་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ནི། སྟོང་བ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་གནས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕུང་པོ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་དང་། ཁམས་རྣམས་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ་དག་ཏུ་མི་བྱའོ་ཞེ་མདོ་ལས་གསུངས་པ་དེ་ལྟར་དང་པོར་ཞེན་པས་སྦྱོར་བ་དང་། རྒྱུན་དུ་ཞེན་པས་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བའི་གནས་པ་སོ་སོར་བཀག་པའོ། །གཉིས་པ་འགོག་པ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་མིང་གིས་བསྟན་པའི་རྣམ་པ་ནི། མཐོང་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་བསལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་ལམ་གྱི་རྟོགས་པའི་བར་ཆད་བྱེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སྔ་མ་བཞིན་དུ་སྦྱོར་བ་དང་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བའི་གནས་པ་སོ་སོར་བཀག་པའོ། །གསུམ་པ་འགོག་པ་ལ་རྗེས་བཟོད་ཀྱི་མིང་གིས་བསྟན་པའི་རྣམ་པ་ནི། རྣམ་པར་དག་པའི་སྨོན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཚོགས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྔ་མ་བཞིན་དུ་སྦྱོར་བ་དང་། རྗེས་སུ་སྦྱོར་བའི་

གཏམ་ལ་གནས་པ་སོ་སོར་བཀག་པའོ། །དེ་ཡང་གཏམ་ཞེས་པའི་དོན་ནི། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དངོས་པོའི་རྣམ་རྟོག་སྡུག་ཀུན་ཤེས་པའི་དུས་སུ་བཅོམ་པས་འདིར་འགོག་པ་ཤེས་པ་གཏམ་ཙམ་གྱིས་གཉེན་པོར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤང་གཉེན་གྱི་དོན་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་མཐོང་སྤང་སྤྱར་བཅོམ་ཟིན་པས་འདིར་སྤང་གཉེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་མཐོང་སྤང་གི་སྦྱོར་པ་ཙམ་འགོག་པར་སྟོན་པའོ། །བཞི་བ་འགོག་པ་ལ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་མིང་གིས་བསྟན་པའི་རྣམ་པ་ནི། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་ཞེན་པ་མཐའ་དག་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་སྤང་གི་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཆར་གྱུར་པའི་དབང་པོ་དང་། རྟེན་གྲོང་ཁྱེར་ལ་སོགས་མཐོང་བ་དང་། མཐོང་ལམ་གྱིས་རྣམ་སྨིན་དེ་དག་གི་རྒྱུ་མཐོང་སྤང་འཇིག་ལྟ་སྤོང་བའི་གཡུལ་འགྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་མིང་ལ་སྒྲ་མ་བཞིན་དུ་དང་པོར་ཞེན་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། རྒྱུན་དུ་ཞེན་པའི་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བའི་གནས་པ་རྗེས་སུ་བཀག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཇི་སྐད་བཤད་པ་བཞི་ནི་འགོག་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །འདིའི་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། མདོ་ལས། གཡུལ་དང་། གྲོང་དང་། གྲོང་ཁྱེར་དང་། གྲོང་བརྡལ་དང་། དམག་གི་གཏམ་གྱི་སྦྱོར་བ་དང་། རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ་ལ་བརྟེན་པར་མི་གནས། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། མཐོང་ལམ་གྱིས་འཇིག་ལྟ་མཐོང་སྤང་སྤོང་བཞིན་པ་ནི་གཡུལ་འགྱེད་པའི་སྐབས་བསྟན་ལ། འཇིག་ལྟ་མཐོང་སྤང་གི་འབྲས་བུ་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཆར་གྱུར་པའི་ཕུང་པོ་ཟག་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་བཅུ་བཞི་དང་། དེ་དག་གི་རྟེན་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་དང་། གཟུགས་སོགས་ཡུལ་དྲུག་པོ་རྣམས་ནི་གྲོང་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་བསྟན་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་དབང་པོ་རྣམས་གྲོང་གི་སྐབས་བསྟན་པའི་

རྒྱུ་མཚན་ནི། གྲོང་སྐྱེས་བུའི་རྟེན་ཡིན་པ་ལྟར་དབང་པོ་འདི་དག་ཀྱང་
རང་འབྲས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་པས་སོ། །དབང་པོའི་རྟེན་འབྱུང་བ་
དང་འབྱུང་གྱུར་རྣམས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་སྒྲས་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། གྲོང་
ཁྱེར་གྲོང་གི་རྟེན་ཡིན་པ་ལྟར་འདི་དག་ཀྱང་དབང་པོའི་རྟེན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཡུལ་དྲུག་པོ་གྲོང་རྡལ་གྱི་སྒྲས་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི།
ཚོང་འདུས་དང་བཅས་པའི་གྲོང་ནི་གྲོང་རྡལ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཉིད་སྐྱེས་
བུའི་འཇུག་ལྡོག་གི་གཞི་ཡིན་པ་ལྟར་འདི་དག་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་འཇུག་ལྡོག་
བྱེད་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འཇིག་ལྟ་མཐོང་སྤང་གཞི་
དང་། འཇིག་ལྟ་དེས་མཐོང་སྤང་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཆ་འདི་དག་སྐྱེད་པའི་
ནུས་པ་སོགས་སྡུག་ཀུན་ཤེས་པའི་དུས་སུ་བཅོམ་ཟིན་ཅིང་། དེ་དག་
དང་མཐོང་ལམ་ལ་ཡང་སྤང་གཉེན་དུ་ཞེན་པའི་མཐོང་སྤང་ཡང་སྔར་
བཅོམ་ཟིན་ལ། འདིར་ནི་སྤང་གཉེན་དེ་དག་གཡུལ་འགྱེད་པའི་མིང་
ཙམ་ལ་ཞེན་པའི་མཐོང་སྤང་འགགས་པར་སྟོན་པ་ཉིད་སྐབས་ཀྱི་དོན་
ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སྐབས་འདིར་མིག་དབང་ནས་ལུས་དབང་གི་བར་
ལྔ། ཕོ་མོའི་དབང་པོ་གཉིས། སྲོག་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་གཉིས།
ཚོར་བ་བདེ་སྡུག ཡིད་བདེ་ཡིད་མི་བདེ། བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དབང་
པོ་ལྔ་སྟེ། བཅུ་བཞི་པོ་དག་འགགས་པའི་འགོག་པ་དུ་ཐོབ་དཔྱོད་པ་
དང་། དབང་པོ་ཉི་ཤུ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་རྒྱ་ཆེར་འཆད་པ་དག
ནི་སྐབས་སུ་བབ་པའི་དོན་མིན་པས། འདིར་དེ་དག་འཆད་པའི་སྤྲོས་
པ་མ་བྱས་སོ། །བཞི་བ་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ནི། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་
ཁྱད་པར་འཁོར་གསུམ་རྣམ་དག་རྟོགས་པས་སེར་སྣ་དང་འཆལ་བའི་
ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། རྗེས་སུ་སྦྱོར་བའི་གནས་པ་
སོ་སོར་བཀག་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་ཐར་བའི་སྒོ་གསུམ་

གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན་པས་དོན་དམ་པར་བྱང་ཆུབ་སོགས་རྟོགས་པའི་ཆོས་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མི་དམིགས་པ་དང་། རང་ཉིད་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་མངོན་པར་ཡིད་ཆེས་པ་ཐོབ་པས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་ཐོབ་པའི་ས་གསུམ་ལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་དང་། གཅིག་ཏུ་གཞན་དོན་ལ་གཞོལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་དུ་སྲོག་གཏོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་བཞི་ནི་ལམ་གྱི་རྣམ་པའི་མིང་ཅན་དག་ཡིན་ནོ། །ངག་དོན་ནི། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དབང་འབྲིང་ཆོས་ཅན། རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་སྟེ། ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མའི་མིང་གིས་མདོ་ལས་བསྟན་པའི་རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་རྟགས་ཁྱད་པར་ཅན་ཇི་སྐད་བཤད་པ་བཅུ་དྲུག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་ལ་སོ་སོར་འགོད་ན། ཆོས་ཅན་དང་སྒྲུབ་ཆོས་འདྲ། རྟགས་བསྒྲལ་ལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་མིང་གིས་བསྟན་པའི་གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་པར་རྟོག་པ་ལས་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་སུ་དགོད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་དོགས་པ་བཅད་པ་ནི། གལ་ཏེ་འདིར་བཤད་པའི་རྟགས། ཆོས་ཀྱི་དོན་དུ་སྲོག་གཏོང་བ་སོགས་ཕལ་ཆེ་བ་ནི་རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་དུ་སྣང་བ་ལ། ཙ་བར། དེ་འདྲའི་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་ནི། །ཞེས་མཉམ་བཞག་གི་སྐད་ཅིག་མར་གསུངས་པ་ཅི་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་ལ་མཉམ་བཞག་སྐད་ཅིག་མའི་མིང་གི་ཉེ་བར་བཏགས་ནས་བཤད་པའོ། །འོ་ན་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་། བཏགས་པའི་དགོས་པ་གང་ཞེ་ན། རྒྱུ་མཚན་ནི་དེ་ལྟར་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གིས་བསྡུས་པའི་འདི་རྣམས་མཉམ་བཞག་ཏུ་ཡང་

དག་པར་ཐོབ་པ་ན་དག་པ་འཇིག་རྟེན་པ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་རྗེས་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་སྐྱེ་ཞིང་། དེས་ཀུན་ནས་བསླང་ནས་རང་དང་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་འདུ་ཤེས་ལྡོག་པ་ལ་སོགས་པ་ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་བཅུ་དྲུག་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མིང་འབྲས་བུ་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་མཉམ་བཞག་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་བཅུ་དྲུག་པོ་རྣམས་སྐབས་འདིར་བསྟན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་མཚན་ཉིད། དག་ཡིན་ནོ། །ངག་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་གཟུགས་ལ་སོགས་ལས་ལྡོག་པ་ལ་སོགས་པའི་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་བཅུ་དྲུག་ལ་མཉམ་བཞག་སྐད་ཅིག་མའི་མིང་གིས་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། མཉམ་བཞག་དེས་བསྐྱེད་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསླང་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགོས་པ་ནི་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བདེན་པ་མཐོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་ནི་སེམས་ཅན་གདུལ་བའི་དགོས་པའི་དབང་མ་གཏོགས་པར་ཐམས་ཅད་དུ་མཉམ་བཞག་གི་རྟོག་པ་དང་མཐུན་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་བཏགས་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། བཟློག་པ་ལ་གནོད་བྱེད་སྟོན་པ་ནི། འཕགས་པའི་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་དེ་དག་མཉམ་བཞག་གི་རྟོགས་པ་དང་མཐུན་པ་དེ་ལྟ་མིན་ན་དེ་དག་རྣལ་འབྱོར་བ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་སོ་སོར་རང་གི་རིག་པའི་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་ཡོད་པར་ཇི་ལྟར་གང་ཟག་ཕ་རོལ་པོ་གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་དག་ཡིན་ཏེ། མ་ཡིན་

པར་ཐལ་ལོ། །འདིར་དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་ནི་བསྟན་མི་དགོས་ཏེ། དོགས་པ་སླ་བ་པོ་རང་གིས་དངོས་མིན་པར་གྲུབ་ཟིན་པས་རྩོད་པ་སླས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དག་གིས་གཞུང་འདི་ཡོག་པ་ཉིད་དུ་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་ལ། སྒོམ་ལམ་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། སྒོམ་ལམ་ལ་གནས་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་དངོས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། སྒོམ་ལམ་གྱི་ཁྱད་ཆོས། ཁྱད་གཞི། སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་ཉིད་དེ་ལྡན་གྱི་དབྱེ་བ། དེ་དག་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། དཀྲུས་མའི་དོན་ལྟར་ན། དེའི་འོག་ཏུ་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི། ཀྱང་བ་དང་པོས་སྒོམ་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ཟབ་པར་བསྟན། གཉིས་པས་ཟབ་མོའི་མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་། ཀྱང་བ་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་མཚན་གཞི་དེ་ཟབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་བསྟན་ཏེ། །འགྲེལ་བ་ནི། ཐེག་ཆེན་སྒོམ་པའི་ལམ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་གནས་ལུགས་ཟབ་མོ་ཉིད་དུ་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གནས་ལུགས་ཟབ་མོ་གང་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཟབ་མོ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་གཟུགས་མེད་ཅིང་གཟུགས་སོགས་དོན་དམ་དུ་མ་གྲུབ་པས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་སྟོང་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་། སྟོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་ལས་གཞན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་སྐུར་བའི་མཐའ་ལས་གྲོལ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཟབ་མོ་ཡུལ་དུ་ལྡན། ཅེས་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་དངོས་པོ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྩོད་ལན་རྣམས་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བས་སོ། །དེ་ནི་ཡུལ་ཅན་སྒོམ་ལམ་ལ་ཡུལ་ཟབ་མོའི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་བརྗོད་ཚུལ་

ལ་རྟོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ན། དེ་ལྟ་ན་རྟོད་པ་དེའི་ལན་དུ་ཡུལ་ཅན་
ལ་ཡུལ་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ལན་འདེབས་པར་རིགས་ཀྱི།
དོན་དམ་དུ་ཉམས་འཕེལ་མི་བྱེད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བྱེད་པའི་ལན་འབྲེལ་
བ་མེད་དོ། །འོ་ན་ཁྱེད་རང་ལའང་སྟོང་ཉིད་རང་བཞིན་དུ་ལྡན་པས་
ཉན་རང་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་མི་འཐད་དེ། ཉན་རང་གི་སློམ་
ལམ་ལའང་སྟོང་ཉིད་རང་བཞིན་དུ་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན། འདི་
ནི་སློམ་ལམ་ཟབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཉན་རང་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་
པར་སྒྲུབ་པ་མིན་ཏེ། སྐབས་འདིར་ཐེག་ཆེན་སློམ་ལམ་ཉན་རང་གི་
སློམ་ལམ་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་འབྲེལ་བ་གང་ཡང་མེད་
ཅིང་། དགོས་པའང་མེད་དེ་སྔར་ནས་རིམ་པར་བསྒྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་བས་ན་སློམ་ལམ་ལ་དོན་དམ་པར་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་ལ་
སོགས་པ་བྱར་མེད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བྱེད་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ།
སློམ་པའི་ལམ་ནི་ཟབ་པ་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སློམ་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་
སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བསྟན། ཤེ་ལོ་ཀ་འོག་མ་གཉིས་པོས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་
མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་བྱེད་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་
ལ། མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་སོགས་སོ། །ཚ་བ་ནི། ཀང་བ་
དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བསློམ་བྱ་དང་། ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་སློམ་ཚུལ་དང་
ངོ་བོ་བསྟན་ཏོ། །འགྲེལ་བ་ནི། ས་གཉིས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན།
ཐེག་ཆེན་སློམ་པའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་སློམ་པ་
ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་དག་གོ །ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྦྱོར་བ་དང་དངོས་
དང་རྗེས་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་གང་རུང་གིས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ངེས་
པར་འབྱེད་པའི་ཡན་ལག་དང་། ལ་སོགས་པ་མཐོང་ལམ་དང་།
རང་གི་སྔ་ལོགས་ཀྱི་སློམ་ལམ་གསུམ་གང་རུང་གི་གནས་སྐབས་ལ་ངེས་

པར་མཐོང་བའི་དོན་ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་པ་དང་འཇལ་བ་དང་ངེས་
པར་རྟོགས་པ་གང་རུང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
སྒོམ་ལམ་དེ་ཉིད་དེའི་ཡུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། རྒྱུན་ཆགས་པའི་ཕྱིར་
སྔ་མ་སྔ་མ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི།
དེ་རྣམ་པ་དུ་ཞིག་ཅེ་ན། རྩ་བ་ནི། སྒོམ་ལམ་དེ་ནི་ས་བཅུར་རྒྱུན་
ཆགས་སུ་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་དགུར་དབྱེར་རུང་བར་བཞེད་
དོ། །གང་གི་སྒོ་ནས་ན། ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་ཆུང་དང་འབྲིང་དང་
ཆེན་པོ་རྣམས་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་སོགས་སུ་སྤྱང་བྱའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ཡི་
རྣམ་པས་རྣམ་པ་དགུར་དབྱེའོ། །འགྲེལ་བ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་
ལྟར་ན་སྒོམ་ལམ་དོན་དམ་པར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་
ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྒོམ་པའི་ལམ་དགུ་ཡིན་ནོ། །ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྣམ་པའི་སྒོ་
ནས་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོའི་དབྱེ་བ་ལས་གྲངས་བཞིན་དུ་འདོད་
པའི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་ས་དགུ་དག་ཏུ་སྒོམ་ལམ་དགུ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ས་དགུ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་པའི་སྒོམ་ལམ་
དགུ་རྣམ་རྟོག་དགུའི་གཉེན་པོར་གྲངས་བཞིན་དུ་འབྱུང་ཞེས་པ་ཡིན་གྱི་
ས་དགུ་དང་སྒོམ་ལམ་དགུ་གྲངས་བཞིན་དུ་སྦྱོར་བ་མིན་ཏེ། དང་པོའི་
ཉེར་བསྡོགས་ལ་བརྟེན་པའི་སྒོམ་ལམ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་ག་སྲིད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །རྣམ་རྟོག་གི་དབྱེ་བས་ཇི་ལྟར་དབྱེ་ཞེ་ན། སྒོམ་སྤང་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་ཆེན་པོ་དང་འབྲིང་དང་ཆུང་ངུ་རྣམས་རེ་རེ་ཞིང་ཆེན་པོ་
དང་། འབྲིང་དང་ཆུང་ངུའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་
གི་གཉེན་པོ་ཆུང་ངུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་རེ་རེ་ཞིང་ཆུང་
ངུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤང་
གཉེན་གྱི་རིམ་པ་དེ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། སྨན་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ནི་སྣང་

བ་ཆུང་ངུས་སེལ་ལ་ཆུང་ངུ་ནི་ཆེན་པོས་སེལ་ཏོ་ཞེས་བྱ་བའི་དཔེས་
འཐད་དོ། །སྤང་བྱ་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་མི་འབྱེད་པ་ཅི་ཞེ་ན། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྤང་བྱའི་ཉོན་མོངས་
པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ་ཞེས་འབྱུང་བས་སོ། །ངག་དོན་ནི། ས་
དགུ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་པའི་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་
སོགས་དགུར་དབྱེར་རུང་སྟེ། སྤང་བྱ་རྣམ་རྟོག་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་
སོགས་དགུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་ལ་གྲངས་ངེས་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ།
རང་བཞིན་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ། བྱེད་ལས་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །
དང་པོ་ལ་རྩོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་
གསུམ་པོ་དེ་དང་དེ་ལས་སྒོམ་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་རེ་རེའི་དབང་དུ་མཛད་དེ་
འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་གྲངས་མེད་པ་དང་གཞལ་དུ་མེད་པ་དང་ཚད་
མེད་པ་སྐྱེ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒོམ་ལམ་རེ་རེས་བསོད་ནམས་
གྲངས་མེད་བསྐྱེད་པ་བཞིན་དུ་སྤང་བྱ་རྣམ་རྟོག་ཀྱང་གྲངས་མེད་སྤོང་
དགོས་པས། སྒོམ་ལམ་རེ་རེས་སྤོང་བའི་རྟོག་པའི་བྱེ་བྲག་རྣམ་པ་མང་
བ་མ་ཡིན་ནམ། ཇི་ལྟར་རྟོག་པའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་དགུ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན་
ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཊཱི་ཀ་བྱེད་གཞན་དག་འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་
གྲངས་མེད་སོགས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་ཤིང་འབྲས་བུའི་མང་ཉུང་རྒྱུའི་
མང་ཉུང་ལ་རག་ལས་པས་སོ། །ཞེས་འགོད་པ་ནི་ཆེས་མི་འཐད་དེ།
རྒྱུ་སྒོམ་ལམ་རེ་རེས་ཀྱང་འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་གྲངས་མེད་སོགས་
བསྐྱེད་པར་ངེས་ནས་རྒྱུ་གཅིག་གིས་འབྲས་བུ་དུ་མ་བསྐྱེད་མི་སྲིད་དམ་
སྙམ་པའི་དོགས་པ་འབྱུང་བའི་གོ་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལན་ལ།
རྩ་བ་ནི། འཕགས་པ་ལྟར་ན། གྲངས་མེད་ལ་སོགས་བསྟན་པ་དེ་
རྣམས་དམ་པའི་དོན་དུ་བཟོད་པ་མ་ཡིན་པས་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན།

དོན་དམ་པར་མི་འཐད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་ཐུགས་བརྩེ་བས། རྒྱུ་མཐུན་གྱི་གསུང་དེ་དག་ཐུབ་པའི་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་ལ། སློབ་དཔོན་ལྟར་ན་འགྲེལ་བས་འཆད་པ་ནི། རྩོད་པ་དེ་ལ་དོན་དམ་པར་འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་གྲངས་མེད་སོགས་བསྐྱེད་པ་རྟགས་མ་གྲུབ་ཅེས་ལན་འདེབས་པ་ནི། མདོ་ལས། སྒོམ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་གྲངས་མེད་པ་དང་གཞལ་དུ་མེད་པ་དང་ཚད་མེད་པ་སྐྱེ་བར་བསྟན་པ་ཚིག་ཏུ་བརྗོད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། དོན་དམ་པར་ན་རྒྱུ་སྒོམ་ལམ་དོན་གཅིག་ཏུ་རབ་ཏུ་སྦྱར་བའི་རྣམ་པ་གཅིག་ཉིད་ཀྱང་། འབྲས་བུ་བསྐྱེད་ཚུལ་གྱི་ལྡོག་པ་ལ་ལྟོས་ནས། བསོད་ནམས་གྲངས་མེད་སོགས་ཉེ་བར་བསྐྱེད་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོས་དབྱེ་བ་བྱ་བར་བཟོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སྒོམ་པའི་ལམ་ནི་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་གནས་ལུགས་སུ་ལྡན་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན་ནི། སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་ཁྱོད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་གྲངས་མེད་སོགས་བསྐྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་གནས་ལུགས་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཁྱབ་བ་མ་ངེས་པར་བསྟན་པ་ནི། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་མདོ་ལས་བཤད་པའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་སྒོམ་ལམ་ལས་འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་གྲངས་མེད་སོགས་སྐྱེ་བར་ཇི་སྐད་བཤད་ཅིང་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་སྒོམ་ལམ་ལས་འབྲས་བུ་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བར་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་ལ་སྤྲོད་པ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ། དམིགས་པ་མེད་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་སྐུ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱུ་མཐུན་པར་གྱུར་པའི་གསུང་ཡིན་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཞེད་པས་དེ་ཙམ་གྱིས་སྒོམ་ལམ་སྤང་བྱའི་ངོས་ནས་དགུ་ལས་མང་བ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་མི

འགྱུར་རོ། །ངག་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་
རེ་རེས་འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་གྲངས་མེད་སོགས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་
པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས། སྒོམ་ལམ་དེ་རྟོག་པའི་ངོས་ནས་དགུར་གྲངས་མ་
ངེས་མི་དགོས་པར་ཐལ། རྣམ་རྟོག་ཆེན་པོའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་
སྒོམ་ལམ་ཆུང་ངུ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་
གྲངས་མེད་སོགས་བསྐྱེད་པར་གདུལ་བྱའི་ཆེད་དུ་ཐུབ་པས་གསུངས་པ་
ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞུང་འདི་དག་ལ་ཊཱི་ཀ་བྱེད་གཞན་དག་གིས་མ་
རྟོགས་པའི་ང་རོ་ཅི་ཡང་བསྒྲགས་མོད་ཀྱི་མངས་སུ་དོགས་པས་འདིར་
དགག་བཞག་མ་སྤྲོས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་རྩོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །
དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། མཚམས་སྦྱར་ནི། སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་སོགས་སོ།
།རྩ་བ་ནི་དངོས་པོ་སོགས་སོ། །འགྲེལ་བ་ནི་གང་ལ་རྩོད་ན། སྒོམ་
པའི་ལམ་ནི་ཟབ་པ་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྒོམ་གྱི་རང་བཞིན་སྟོང་བ་
ཉིད་དུ་སྨྲས་པ་ལ་རྩོད་དོ། །ཇི་ལྟར་རྩོད་ན། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་རང་
གི་ངོ་བོར་འདོད་པའི་ལམ་གྱི་དངོས་པོ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
ཉིད་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་ན་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དང་གཉིས་ཀ་དང་
གཉིས་ཀ་མིན་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལ་གོམས་པ་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་པར་
བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་དག་གོ་
རིམས་བཞིན་དུ་འབྲལ་བ་དང་སྐྱེ་བར་མི་རུང་ངོ་། །དེ་བས་ན་སྒོམ་པ་
ཞེས་བྱ་བའི་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་ཅི་ཞིག་
བོར། གཉེན་པོ་རྣམ་པར་བྱུང་བ་ནི་ཅི་ཞིག་འཐོབ་སྟེ། བོར་ཐོབ་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པ་ཉིད་པས་ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་རྣམ་རྟོག་གི་
གཉེན་པོར་ཉེ་བར་དགོད་པར་མི་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ་ཞེ་ན། རྩ་འགྲེལ་ལ།
ངག་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་གྱིས་རྣམ་རྟོག་

ཉམས་པ་དང་། གཉེན་པོ་འཕེལ་བའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་སྟོང་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ལན་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། སྟོང་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་ཉམས་འཕེལ་མི་བྱེད་པ་དེ་ལྟ་མིན་ཏེ། འདི་ལྟར་རྩ་བ་ནི། བྱང་ཆུབ་སོགས་སོ། །འགྲེལ་བ་ལ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མ་ངེས་པ་དང་། དོན་དམ་དུ་འདོད་པའི་ལན་ནོ། །དང་པོ་ལ་དཔེ་དགོད་པ་ནི། ཇི་ལྟར་རྐྱེན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱར་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བྱང་ཆུབ་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བདག་པོ་ཙམ་གྱིས་གདུལ་བྱའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཆེ་ཆུང་གི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར། དོན་ཁྱད་པར་ཅན་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱའི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཞེས་པ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་དེ་བཞིན་ཉིད་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་། ཇི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བའོ། །དོན་ལ་སྦྱར་བ་ནི་བསྒོམས་པས་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་སྒོ་ནས་མངོན་དུ་བྱས་པའི་སྒོམ་ལམ་འདི་དོན་དམ་པར་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྤང་བྱ་ཉམས་པ་དང་གཉེན་པོ་འཕེལ་བ་སོགས་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་དེའི་མཚན་ཉིད་བཞེད་ཀྱང་། འདི་ནི་འདོད་པའི་དོན་སྒྲུབ་བྱེད། ཅེས་པའི་འགྲེལ་བའོ། །དཔེ་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་ངག་དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོང་བ་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་། ཉམས་འཕེལ་མི་བྱེད་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། ཁྱོད་དོན་དམ་པར་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཁྱོད་བསྒོམས

པས་ སྤྱང་ བྱ་ ཉམས་ ཤེང་ གཉེན་ པོ་ འཕེལ་ བའི་ བྱ་ བ་ བྱེད་ པའི་ ཕྱིར། དཔེར་ན། བྱང་ཆུབ་དོན་དམ་པར་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ ཆོས་སྐུའི་བདག་རྐྱེན་ལས་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ཀྱིས་གདུལ་བྱའི་དོན་བྱེད་ པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དོན་དམ་པར་ན་ཉམས་པ་དང་འཕེལ་ བ་དགག་ པའི་ ཚུལ་ དུ་ བཞེད་ པས་ དེའི་ ཚེ་ བདེན་ པར་ སྦྱོར་ བ་ མེད་ པ་ ཉིད་ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ངག་དོན་ ནི། ཐལ་འགྱུར་དེ་དོན་དམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་གནོད་བྱེད་ཡང་དག་ མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ལན་དོན་མཐུན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར། འདི་ མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། བརྗོད་ དུ་མེད་པའི་ཆོས་ལ་ཡོངས་སུ་འཕེལ་བའམ་འགྲིབ་པ་མེད་དོ། །ཞེས་ པས་བསྟན་ལ། རྩ་བའི། དེ་ཡང་དེ་ཡི་མཚན་ཉིད་བཞིན། །ཅེས་ པས་ ཤུགས་ ལ་ འཕངས་ ཤིང་། དེ་ ཉིད་ འགྲེལ་ བས་ རྣུས་ པ་ ཕྱུང་ སྟེ་ བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ། རྩོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་ པོ་ལ་ མཚམས་སྦྱར་ ནི། དེ་ལྟར་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི། ཀང་བ་ གཉིས་ སོ། །འགྲེལ་ བ་ ནི། ཇི་ ལྟར་ དོན་ ཁྱད་ པར་ ཅན་ སྣང་ བའི་ སེམས་ བསྐྱེད་ པའི་ སྒོ་ ནས་ བྱང་ ཆུབ་ བསྐྱེད་ པའི་ དོན་ བྱེད་ དེ་ བྱེད་ མི་ རིགས་པར་ཐལ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྔ་ཕྱི་རེ་རེ་ཁོ་ན་དང་། སྔ་ཕྱི་ ལྷན་ ཅིག་ ཚོགས་ པ་ དང་། སྔ་ ཕྱི་ རིམ་ གྱིས་ འབྱུང་ བ་ གང་ གི་ སྒོ་ ནས་ ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་བསྐྱེད་པར་མི་རིགས་པ་དེ་བས་ན་འོ། །རྟགས་ གསུམ་ རིམ་ བཞིན་ སྒྲུབ་ པ་ ནི། སྔ་ ཕྱི་ རེ་ རེ་ ཁོ་ ནས་ བྱང་ ཆུབ་ བར་ ནི་ རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སྔ་ཕྱིར་གྱུར་བའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རེ་རེ་ལ་ སངས་རྒྱས་ཀྱི་ བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ ཉིད་ ཀྱི་ ཆོས་ བཅུ་ ལ་ སོགས་ པའི་ རྒྱུ་ ཚོགས་ ཀྱི་ དོན་ མཐའ་ དག་ མི་ སྣང་

བའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པའི་དོན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པར་སྣང་བའི་སེམས་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་མང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་མིན་ཏེ་གཙོ་བོ་སེམས་རིགས་མཐུན་དུ་མ་རྒྱུད་གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་ཐལ། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུད་རེ་རེ་བའོ། །ཞེས་འབྱུང་བས་སོ། །བླ་ན་མེད་པའི་ཞེས་པ་ནས། སྔ་ཕྱིར་གྱུར་བའི་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་མང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་མིན་ཏེ། ཕྱི་མ་དེ་བྱུང་མ་ཐག་ཏུ་སྔ་མ་ཕྱི་མ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པ་ཉིད་དུ་འཇིགས་པས་ན་སྔ་ཕྱི་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་གཞན་དག གཉིས་པས་ཅིག་ཅར་ འབྱུང་ བའི་ མང་ པོ་ འདུས་ པས་ བསྐྱེད་ པ་ བཀག་ པ་ ཡིན་ ལ། གསུམ་པས་ནི། རིམ་གྱིས་འབྱུང་ཡང་། སྔ་མ་རྣམས་ཕྱི་མ་མ་སྐྱེས་ཀྱི་ བར་ དུ་ གནས་ ནས་ སྔ་ ཕྱིར་ སྐྱེས་ བ་ མང་ པོ་ ལྷན་ ཅིག་ ཚོགས་ པས་ བསྐྱེད་པ་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྨྲ་བ་མི་འཐད་དེ། བྱང་ཆུབ་བསྐྱེད་ཚུལ་གསུམ་པོ་འདིར་མཐའ་ཚོད་ན། གསུམ་པོ་གང་ཡང་མི་འཐད་པས་བྱང་ཆུབ་བསྐྱེད་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །མཐའ་མ་ཚོད་ན། མཐའ་མ་ཚོད་པའི་དོགས་པ་བསུ་ནས། སློབ་དཔོན་དོགས་པ་བསུ་བ་ལ་མི་མཁས་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ཞིང་། དོགས་གཅོད་བྱས་ཀྱང་དོགས་པའི་མཐའ་མ་ཚོད་པས་དགོས་ནུས་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྒྲུབ་བྱེད་གསུམ་པོ་དེར་མཐའ་ཚོད་དམ། མ་ཚོད། ཚོད་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་པར་མི་འཐད་ལ། མ་ཚོད་ན་སློབ་དཔོན་དོགས་པ་བསུ་བ་ལ་མི་མཁས་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་བཟློག་ན། འཁོར་གསུམ་ག་དངོས་སུ་ཁས་ལེན་པས་དེ་ནི་སུན་འབྱིན་ཡང་དག་མིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ནི་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སུ་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་བསྐྱེད་ཚུལ་གསུམ་པོ་དེར་མཐའ་ཚོད་ཅིང་། གསུམ་པོ་གང་ཡང་

མི་འཐད་ན། བྱང་ཆུབ་མི་བསྐྱེད་དགོས་ལ། བྱང་ཆུབ་མི་བསྐྱེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་གསུམ་པོ་དེར་མཐའ་ཚོད་ཅིང་། གསུམ་པོ་གང་ཡང་མི་འཐད་ན་བྱང་ཆུབ་སྐྱེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཁས་པ་རང་གི་སླས་སོ་ཅོག་འདི་དང་མཚུངས་པར་ཡིད་བརྟན་མེད་པ་གསལ་བར་མ་བྱེད་ཅིག

འདི་ལའང་ཁ་ཅིག་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་ལ་རྒྱུ་རེ་རེ་བ་དང་ཚོགས་པ་གཉིས་སུ་དངོས་སུ་དངོས་ལ། མ་ཚོགས་པར་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་མི་སྲིད་ཅིང་། ཚོགས་པ་ལ་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་མང་པོ་ཚོགས་པ་དང་། རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་མང་པོ་ཚོགས་པ་གཉིས་སུ་ངེས་སོ། །ཞེས་པའི་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས་བཤད་ནུས་པས་སྲུན་འབྱིན་དེས་སྲུན་མི་འབྱིན་ནོ། །ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་བབ་ཅོལ་ཏེ། རྒྱུ་རེ་རེ་བ་དང་། ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་ཚོགས་པ་དང་། རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་ལྷན་ཅིག་ཚོགས་པས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་གསུམ་དུ་མཐའ་ཚོད་ཅིང་། གསུམ་པོ་དེ་གང་ཡང་མི་འཐད་པས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་བཟློག་ཏུ་མེད་པར་སོ་ན་གནས་པས་སོ། །དེས་ན་འགྲེལ་ཆེན་ལས་སྔར་བཤད་པའི་ཕྱོགས་མངོན་པར་འདོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་ཕྱི་མ་ལ་རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་དཔེའི་ཚུལ་གྱིས་ལན་གདབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བས་མི་བསྐྱེད་པ་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་པའི་ལན་དང་། དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་མ་ངེས་པའི་ལན་འདེབས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལན་ལ། མཚམས་སྦྱར་ནི། བསྐྱེད་ཚུལ་གསུམ་པོ་གང་གི་སྒོ་ནས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་མི་བསྐྱེད་པར་བརྗོད་པ་དེ་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པས་ལན་འདི་ལྟར། རྩ་བ་ནི། འཕགས་པ་ལྟར་ན། མར་མེའི་དཔེ་ཡི་ཚུལ་གྱིས་ནི། །སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་བསྐྱེད་ཚུལ་དེ། ཟབ་མོའི་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བ

ཡིན་པས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པོ། ། ཞེས་འཆད་དོ། །སློབ་དཔོན་ལྟར་ན། བྱང་ཆུབ་བསྐྱེད་ཚུལ་དང་ཟབ་མོ་བརྒྱད་དོན་རེ་རེར་བྱས་ནས་མར་མེའི་དཔེས་དེ་གཉིས་ཀ་མཚོན་པར་བཞེད་དོ། །འགྲེལ་བ་ལ། དཔེ་སྦྱར་བ། དཔེ་དོན་སྦྱར་བ། དོན་གཞན་ཡང་མཚོན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་མི་སྲེག་པ། ལྟོས་ནས་སྲེག་པ། དེ་གཉིས་ཀའི་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ། སྐད་ཅིག་དང་པོས་ལྟོས་མེད་དུ་མི་སྲེག་པ་ནི། ཇི་ལྟར་མེ་ལྕེ་དང་སྙིང་པོ་ཕྲད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་ལྕེའི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་མེད་པར་རྒྱུའི་མཚན་ཉིད་སྲེག་པར་བྱེད་པ་དང་། འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད་བསྲེག་པར་བྱ་བ་ཚིག་པ་མེད་དེ། རང་གི་རྒྱུས་ཁྱོད་སྙིང་པོ་དང་ཕན་ཚུན་གྱི་སྒོ་ནས་དུས་མཉམ་དུ་ཕྲད་ཙམ་དུ་སྐྱེད་པས་སྙིང་པོ་སྲེག་པ་ལ་ནུས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་མེ་ལྕེ་དང་སྙིང་པོ་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེ་བ་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ཡང་ཆོས་ཅན། སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད་སྲེག་པར་བྱེད་པ་དང་བསྲེག་པར་བྱ་བ་མེད་དོ། །སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་མེད་པར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྒྱུ་མེད་ན་རྟག་ཏུ་ཡོད་པའམ་གཏན་ནས་མེད་པ་ལ་སོགས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི་གང་གི་ཕྱིར་སྔ་ཕྱི་ལྟོས་མེད་དུ་མི་སྲེག་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མར་མེའི་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་སྙིང་པོ་སྲེག་པར་བྱེད་པ་དང་བསྲེག་པར་བྱ་བ་ཚིག་པ་ཡོད་དེ། མར་མེ་དང་སྡོང་བུ་གཉིས་ཀ་ཕྲད་པའི་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་ལྟོས་ནས་མེ་ལྕེ་དང་པོ་དེ་བྱས་པ་སྡོང་བུ་སྲེག་པ་ལ་སྔ་མ་ལས་མཐུ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་ལྡན་པའི་ཁྱད་པར་ཅན་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་

ན། དེའི་ཚེ་ཕྱི་མ་སྐྱེས་པ་ན་སྔ་མ་འཇིག་རྒྱུ་དོན་གཞན་མེད་པར་ཞིག་
ཀྱང་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་རྒྱུ་མེ་ལྟེ་ཐ་མ་སྐྱེ་བ་དང་འབྲས་བུ་སྙིང་པོ་རྫོགས་
པར་འཇིག་པའམ་ཆོག་པ་དུས་མཉམ་དུ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཚེ་
རྒྱུ་མེད་པར་ཞིག་ཀྱང་། ཞེས་པ་རྫོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཕྱི་མ་ཁྲབ་བ་མ་
ངེས་པར་སྟོན་པའི་ཚིག་གོ །སྔ་མ་ལ་ལྟོས་ནས་ཕྱི་མ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་
མཚན་ཡོད་དེ། གང་གི་ཚེ་རྐྱེན་ཉིད་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་བདག་ཉིད་ཀྱི་
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་མ་བརྟགས་གཅིག་པུར་
ཉམས་དགའ་བ་ཉིད་དུ་སྔ་ཕྱི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་
སྟོབས་ཀྱིས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་བས་ན་ཞེས་པ་ནས། ཞེས་བྱ་
བའི་བར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སེམས་བསྐྱེད་སྔ་
ཕྱི་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་རིགས་ཏེ། མར་མེའི་སྐད་
ཅིག་མ་སྔ་མ་བཞིན་དུ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་སོགས་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པར་
བྱེད་པ་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་ཚད་ཡོད་པ་ཞིག་སྣང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྔ་
མ་ལ་བརྟེན་ནས་སྔ་མ་དེ་ལ་སྣང་བའི་དོན་གྱིས་དབེན་པ་སྔ་མ་བས་ལྷག་
པར་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་དོན་སྣང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་སྐྱེ་
བའི་རིམ་པས་བྱང་ཆུབ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། འདིར་ནི་མར་མེའི་དཔེས་ཤེས་
ཏེ། མར་མེའི་དཔེའི་ཚུལ་གྱིས་སེམས་བསྐྱེད་སྐད་ཅིག་མ་སྔ་ཕྱིར་གྱུར་
བ་གཉིས་ཡུལ་བྱང་ཆུབ་བསྐྱེད་པ་གཅིག་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བར་ཤེས་པ་
ལྟར་ལེན་པས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཇི་ལྟར་སྨོས་པའི་དཔེ་པོ་ནས་
བྱང་ཆུབ་བསྐྱེད་ཚུལ་འགལ་འགལ་འདྲ་ཡང་མི་འགལ་བར་ཤེས་པར་
བྱེད་པ་ལྟར་དཔེ་དེས། ཟབ་མོའི་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱང་འགལ་
འགལ་འདྲ་ཡང་མི་འགལ་བར་གོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །ཡིན་པས་ཞེས་
པ་འགྱུར་མ་དག་ཅིང་། འགྲེལ་ཆེན་དང་འགྱུར་སྙིང་ལས། བྱའོ་

ཞེས་རྫོགས་ཚིག་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་འོག་མའི་མཚམས་སྦྱར་དུ་བྱེད་པ་ནོར་བ་ཆེན་པོ་སྟེ། ཟབ་མོའི་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པ་བརྒྱད། །ཅེས་པའང་འོག་མའི་མཚམས་སྦྱར་དུ་ཐལ་བས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། སྒོམ་པའི་ལམ་ལ་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི་སྐྱེ་བ་སོགས་སོ། །འགྲེལ་བ་ལ་ཟབ་མོའི་དབྱེ་བ་དང་། ཟབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་སྐད་ཅིག་མ་སྔ་མ་དང་ཕྱི་མ་དག་རེ་རེ་བོ་ནས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན། དེ་གཉིས་གང་གི་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བསྒོམས་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་བསྐྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན། འགག་པ་ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་ཉིད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་དོན་དམ་པར་འགག་པ་མེད་ལ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་འགག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་ཚུལ་ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་བཞིན་ཉིད་གོམས་པར་བྱས་ཀྱང་ཐབས་ཀྱིས་རྫོགས་སྨིན་མ་སྦྱངས་པར་དེ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་རྣམས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་དུ་མ་རྗེས་སུ་སྒྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བདེན་པར་མཐོང་བ་མེད་པ་ཉིད་དེ་གནས་ལུགས་མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་

ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་རྣམས་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་ལ་མཚན་མར་སྤྱོད་པ་མེད་པ་ཉིད་སྤྱོད་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་ཀྱི་གཉིས་སུ་མེད་པ་རྟོགས་པ་ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་རྣམས་མཚན་མ་ཡོད་མེད་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་དོན་དམ་དུ་དེའི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཉིད་མི་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་བ་སོགས་བརྒྱད་པོ་དེ་རྒྱུ་མཚན་དེ་དག་གི་སྒོ་ནས་ཟབ་པ་ཉིད་ཡིན་པ་འཐད་དེ། རྒྱུ་མཚན་དེ་དག་གི་སྒོ་ནས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་ཐོབ་པའི་སྒོ་ནས་ཕན་ཚུན་འགལ་བ་ལྟར་སྣང་བའི་དོན་མི་འགལ་བར་སྒྲུབ་པས་སོ། །ཐམས་ཅད་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ངག་དོན་ནི། བྱང་སེམས་སྒོམ་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་སྟེ། ཟབ་མོ་བརྒྱད་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཊཱིཀ་བྱེད་གཞན་དག་ཟབ་མོ་བརྒྱད་རྟོགས་པ་རྟགས་སུ་སྦྱོར་བ་དང་། གོང་དུ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་གི་རྟགས་ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་ཁོ་ནར་བཤད་པ་དངོས་སུ་འགལ་ལོ། །གསུམ་པ་ནི། སློབ་པ་སོགས་སོ། །

༧. ཆོས་སྐུའི་ཉེ་རྒྱུ་སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་གང་ཟག་གི་སྒོམ་རིམ་ལ། ཆོས་སྐུའི་ཉེ་རྒྱུ་སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད། གཟུགས་སྐུའི་ཉེ་རྒྱུ་ཞིང་དག་སྦྱོར། འཕྲིན་ལས་ཉེ་རྒྱུ་ཐབས་མཁས་སྦྱོར་བའོ། །དང་པོ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི།

ཕྱིར་མི་ལྡོག་གི་རྟགས་ཀྱི་འོག་ཏུ་ཆོས་སྐུའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་
མཚན་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་
འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། འབད་རྩོལ་གྱིས་སློབ་པའི་ཚོགས་ཀྱི་
ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
དུ་དེའི་ཉེ་རྒྱུ་ལ་འབད་པས་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བ་ནི།
དངོས་དང་། ཀླན་ཀ་སྤང་བ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། དག་སའི་ཡེ་
ཤེས་ཆོས་ཅན། སྲིད་དང་ཞི་བ་ལ་བླང་དོར་དུ་བདེན་པར་མི་རྟོག་སྟེ།
འཁོར་འདས་ཀྱི་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རྨི་ལམ་འདྲ་བར་བདེན་མེད་དུ་མཉམ་
པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་མདོ་ལས། ཤཱ་རིའི་བུས་རབ་འབྱོར་
ལ་སྨྲས་པ། རབ་འབྱོར་རྨི་ལམ་དུ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་
མེད་པ་དང་། སྨོན་པ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་
ན། ཅི་ཤེར་ཕྱིན་རྣམ་པར་འཕེལ་ལམ། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྨྲས་པ།
ཉིན་པར་བསྒོམས་པས་འཕེལ་ན་རྨི་ལམ་དུ་བསྒོམས་པས་ཀྱང་འཕེལ་ལོ།
།དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྨི་ལམ་དང་ཉིན་པར་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་
པས་སོ། །ཞེས་པའི་དོན་བསྡུས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚུལ་དེ་ལ་
ལས་མེད་པར་ཐལ་བ་ལ་སོགས་ཡི་ཀླན་ཀའི་ལན་ནི་མདོ་ལས། ཇི་
སྐད་བཤད་པར་ཟད་དོ། །མདོ་ལས་བཤད་པ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། འདི་
ལ་ལས་མེད་པར་ཐལ། རྨི་ལམ་དམིགས་བཅས་སུ་ཐལ་བ། ལུང་
དང་འགལ་བར་ཐལ་བ། ཧ་ཅང་ཐལ་བའ་ཀླན་ཀ་སྤང་བའོ། །དང་
པོ་ལ་ཀླན་ཀ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཤཱ་རིའི་བུས་རབ་
འབྱོར་ལ་སྨྲས་པ། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་
ཆེན་པོས་རྨི་ལམ་དུ་ལས་གང་ཞིག་བྱས་པའི་ལས་དེ་གསོག་པའམ་འཕྲི་
བར་འགྱུར་བ་ཡོད་དམ། ཞེས་པས་ཏེ་འདི་ནི་སྔར་རྨི་ལམ་དང་ཉིན་

པར་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའོ། །ཞེས་སོགས་རབ་འབྱོར་གྱིས་སྨྲས་
པ་ལ་རྗོད་པའོ། ། དོན་ནི་སད་པ་ན་དགེ་སྡིག་གི་ལས་གསོག་པ་མེད་
པར་ཐལ། བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར། རྨི་ལམ་བཞིན་
ཞེས་པའོ། ། གཉིས་པ་ལན་ནི། ཤཱ་རིའི་བུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྨི་ལམ་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་དེ་ལྟར་ན། དེ་ལས་
གསོག་པའམ་ཕྲི་བ་མེད་དོ། ། ཞེས་པས་དོན་དམ་དུ་འདོད་པའི་ལན་
དང་། འོན་ཏེ་སད་ནས་རྣམ་པར་རྟོག་ན་ནི་དེ་ལས་གསོག་པའམ་ཕྲི་
བར་ཡང་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་པས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དཔེ་མ་གྲུབ་ཅིང་རྟགས་
མ་ངེས་པས་སྟོན་ནོ། ། འདིའི་མཇུག་ཏུ་ཉེ་ཁྲིར། རབ་འབྱོར་གྱིས་
སྨྲས་པ། ཉིན་པར་སྲོག་གཅོད་པ་དང་། རྨི་ལམ་ན་སྲོག་གཅོད་པ་
དེ་ལ་དེ་བདག་གིས་བསད་དོ། ། དེ་བདག་གིས་བསད་པ་ལེགས་སོ་
ཞེས་པ་དེ་རྣམ་པར་རྟོག་ན། ཤཱ་རིའི་བུ་ཁྱོད་དེ་ལ་ཇི་སྙད་ཟེར་ཅེས་
འབྱུང་ལ། འདི་ཊཱི་ཀ་བྱེད་གཞན་དག་ཤཱན་ཀ་གཉིས་པར་བྱས་ནས
ཤཱན་ཀ་གཉིས་པ་སྨྲ་བ་པོ་རབ་འབྱོར་དང་། ཤཱན་ཀ་གསུམ་པ་སྨྲ་བ་པོ་
ཤཱ་རིའི་བུར་འཆད་པ་མི་འཐད་དེ། ཤཱན་ཀ་འདི་དག་ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་
ལན་ལ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་རྒོལ་བའི་ཕྱིར་ན། རབ་འབྱོར་རང་ཉིད་ཀྱི་དམ་
བཅའ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཀག་པ་དང་། ཤཱ་རིའི་བུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྨྲས་
པའི་ལན་ལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཤཱན་ཀ་འཕངས་པར་ཐལ་བས་སོ། ། དེས་
ན་འདིའི་དོན་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས་ཤཱ་རིའི་བུ་ལ་ཁོ་བོ་ནི། རྨི་ལམ་
དུ་བསད་པ་སོགས་རྨི་བ་ལ་རྗེས་ཀྱིས་གསོས་བཏབ་ན་ལས་གསོག་པས་
དཔེ་མ་གྲུབ་པར་སྨྲ་ལ། ཁྱོད་རྨི་ལམ་དུ་བསད་པ་སོགས་རྨི་བ་ལ་རྗེས་
ཀྱིས་གསོས་བཏབ་ན་ལས་གསོག་མི་གསོག་ཇི་ལྟར་སྨྲ། ཞེས་དྲིས་པའོ།
། དེས་ན་འདི་ནི་ཤཱན་ཀ་དང་པོའི་ལན་གྱི་འཕྲོ་ཡིན་ལ། ཤཱན་ཀ་གཉིས

པ་འདི་ལས་འཕྲོས་པའོ། །སླན་ཀ་གཉིས་པ་ལ་རྩོད་པ་ནི། ཤྭ་རིའི་བུས་སྨྲས་པ། རབ་འབྱོར་དམིགས་པ་མེད་པར་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ། ལས་ནི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པར་སྐྱེའོ། །དམིགས་པ་མེད་པར་སེམས་མི་སྐྱེ་སྟེ། སེམས་ནི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ནར་སྐྱེའོ། །ཞེས་པ་སྟེ། དོན་ནི། རྨི་ལམ་ཆོས་ཅན། གསད་བྱ་གསོད་བྱེད་སོགས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་བདེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ལས་གསོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སད་པའི་གནས་སྐབས་བཞིན། ཞེས་ཁོ་བོ་ནི་སད་དུས་སུ་ལས་གསོག་པ་ཡོད་ཅིང་རྨི་ལམ་ན་མེད་པར་འདོད་དེ། །དེ་ལྟ་མིན་ན་སྐྱོན་དེ་ཡོད་དེ། །ཞེས་པའོ། །ལན་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྨྲས་པ། ཤྭ་རིའི་བུ་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། དམིགས་པ་མེད་པར་ལས་མི་སྐྱེའོ། །དམིགས་པ་མེད་པར་སེམས་པ་མི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་སོགས་ཏེ། དོན་ནི་ལས་གསོག་པ་ལ་དམིགས་ཡུལ་ཀུན་རྫོབ་པ་ཙམ་དགོས་པར་ཁོ་བོ་ཡང་འདོད་ལ། དེའི་ཕྱིར་རྨི་ལམ་དུ་བསད་པ་སོགས་རྨི་བ་ལ་རྗེས་ཀྱིས་གསོས་བཏབ་པའི་ཚེ་ན་ཡང་དམིགས་ཡུལ་རྟོག་པས······བཏགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་ཡོད་ལ། དོན་དམ་པར་སད་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་དམིགས་ཡུལ་མེད་པར་དཔེ་མ་གྲུབ་ཅིང་། ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པ་ཞེས་པའོ། །གསུམ་པ་ལ། སླན་ཀ་ནི་ཤྭ་རིའི་བུས་སྨྲས་པ། རབ་འབྱོར་ལས་དང་སེམས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་དབེན་པའོ། །ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་ན། ཇི་ལྟར་དམིགས་པ་དང་བཅས་པར་ལས་སྐྱེ་སྟེ། དམིགས་པ་མེད་པར་མིན་ཞེས་སོགས་ཏེ། དོན་ནི་ཊཱི་ཀ་བྱེད་གཞན་དག་འདིར་ཤྭ་རིའི་བུ་ལས་དང་སེམས་པ་ཐམས་ཅད་དབེན་པར་ཁས་བླངས་པར་འཆད་པ་ནི་ཚེས་མི་རིགས་ཏེ། སླན་ཀ་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་ཤྭ་རིའི་བུ་རང་གིས་ལས་བདེན་གྲུབ་

ཏུ་ཡང་ཡང་ཁས་བླངས་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདི་ཡིན་ཏེ་རབ་འབྱོར་ཁྱོད་ཀྱིས་སྔར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྨི་ལམ་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་དེ་ལྟར་ན། ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལས་དང་སེམས་པ་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་གྲུབ་པས་དབེན་པར་གསུངས་པར་ཁས་བླངས་ལ། འདིར་ལས་དང་སེམས་པ་ཐམས་ཅད་དམིགས་བཅས་སུ་ཁས་བླངས་པས་དེ་གཉིས་ཁས་བླངས་འགལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །གཉིས་པ་ལན་ནི། ཤཱ་རིའི་བུ་མཚན་མར་བྱས་ནས་དམིགས་པ་དང་བཅས་པར་ལས་སྐྱེ་སྟེ་དམིགས་པ་མེད་པར་མིན་ཞེས་པ་སྟེ། དོན་ནི། དམིགས་བཅས་སུ་ཁས་བླངས་པ་ནི། བདེན་པའི་དམིགས་བཅས་མིན་གྱི། མཚན་བཅས་ཀྱི་རྟོག་པས······བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་དམིགས་བཅས་སུ་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་པས་དེ་དང་མི་འགལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །བཞི་བ་ལ། ཀླན་ཀ་ནི་ཤཱ་རིའི་བུས་སྨྲས་པ། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་རྨི་ལམ་དུ་སྦྱིན་པ་བྱིན་པ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བར་བསྒོམས་ཏེ། དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་ཡང་ཞེས་སོགས་ཏེ། དོན་ནི། འོ་ན་རྨི་ལམ་དུ་དགེ་རྩ་བསྔོས་པས་བསྔོ་བ་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ། རྨི་ལམ་ན་ཡང་ལས་གསོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལས་དང་སེམས་པ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ཁས་བླངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་པའོ། །ལན་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས་བྱམས་པ་ལ་ཁ་འཕངས་ཤིང་བྱམས་པས་བྱམས་པའི་མིང་ལན་ལོན་ནམ། ཞེས······སོགས་ཀྱིས་འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པས་བསྔོས་ན་བསྔོ་བ་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཤུགས་ཀྱིས་བསྟན་ཅིང་། དངོས་སུ་བྱམས་པས་ཀྱང་ལན་མ་བསྟན་པ་ནི་དབུ་མ་པ་ལ་བདེན་གཉིས་འགལ་བར་བརྩད་པའི་དོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཁོ་བོས་ཀྱང་བཅད་མི་ནུས་ཀྱི་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མ་

འོངས་པའི་སངས་རྒྱས་བརྒྱད་མར་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཀླན་ཀ་དང་ལན་འདི་དག་གཞན་དག་གིས་ཡང་དག་པར་མ་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ལ་དངོས་དང་། ཀླན་ཀ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དག་སའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དག་ལ་བླང་དོར་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་བདེན་པར་མི་རྟོག་པའི་དག་སའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པས་ནའོ། །དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཡང་འཁོར་བ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་མི་མཐུན་པ་དང་གཉེན་པོ་རྣམས་སྣང་བཞིན་ཙམ་གྱི་ངོ་བོས་རྨི་ལམ་དང་འདྲ་བ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ཀླན་ཀ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གཉིད་མ་ལོག་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་ཆོས་ཅན། མི་དགེ་བ་བཅུ་དང་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བ་མིན་ནམ་སྙམ་ཡིན་པར་ཐལ། རྨི་ལམ་དང་འདྲ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིད་ལོག་པའི་གནས་སྐབས་བཞིན་དུའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཀླན་ཀ་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་འགྲེལ་བའི་རྣམས་ཞེས་པ་ཙ་བའི་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པས་སོགས་ཁོངས་ནས་ཀླན་ཀ་ལྷག་མ་གསུམ་སྡུད་ལ། དེ་ཡང་ཀླན་ཀ་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མ་གྲུབ་ན་དགེ་སྡིག་དང་བསྔོ་བ་སོགས་མི་རུང་བར་རྩོད་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས་མདོའི་ལན་ཐམས་ཅད་རེ་རེ་ནས་དངོས་སུ་མ་བཀྲལ་ཡང་། དོན་དམ་དུ་ལས་མེད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ལས་འབྲས་འཇོག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ལན་བཏབ་པ་གཅིག་པུ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་བདེན་གཉིས་འགལ་བར་བཤད་པའི་ཀླན་ཀ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལན་ཐེབས་པར་དགོངས་ནས། ལན་གཞན་རྣམས་རེ་རེ་ནས་དངོས་སུ་མ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་ལན་ལ། རྟགས་མ་ངེས་པར་བསྟན།

དཔེ་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ། དེས་གྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ། དོན་སྨྲ་བ་ལ་གྲགས་པའི་དཔེ་སྒྲུབ། དེ་དབུ་མ་བ་ལའང་མཚུངས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་དགག་བཞག་གཉིས་ལས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། ཊཱིཀ་བྱེད་ ཐམས་ ཅད་ ཁ་ མཐུན་ པར་ འདི་ སྐད་ དུ། དོན་སྨྲ་བ་སྡེ་གཉིས། དོན་དམ་སྐད་ཅིག་མ་ལ་གསད་བྱ་གསོད་བྱེད་སོགས་མེད་པས། ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས། རང་ལུགས་ལའང་མི་དགེ་བ་བཅུ་དང་སྦྱིན་སོགས་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པར་འདོད་ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རགས་རྒྱུན་ལ་གསད་བྱ་གསོད་བྱེད་སོགས་སྒྲོ་བཏགས་ནས། ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་མི་དགེ་བ་བཅུ་དང་། སྦྱིན་སོགས་སུ་འཇོག་པ་ལྟར་ཞེས་འཆད་དོ། །དེ་ནི་ཆེས་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་དབུ་མ་བས། ལས་འབྲས་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་ཁས་བླངས་པ་ལ། དངོས་སྨྲ་བས་ཉིན་པར་ཡང་ལས་གསོག་པ་མེད་པར་ཐལ། ལས་བདེན་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཕངས་པའི་ཐལ་བ་འདི། དེ་མ་ཁད་བཟློག་ན་འཁོར་གསུམ་ག་དོན་སྨྲ་བས་དངོས་སུ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལས་འབྲས་བདེན་མེད་དུ་རང་ཡང་ཁས་ལེན་བཞིན་དུ། དབུ་མ་བས་དེ་ལྟར་ཁས་བླངས་པ་ལ་ཐལ་བ་འཕེན་པའི་དོན་སྨྲ་དེ་གཉིས་གང་ན་བཞུགས་ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོན་ཅིག གཞན་ཡང་། འཇིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་ལས་ལས་སྐྱེས། །ཞེས་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་པར་ཁས་བླངས་པས། དོན་སྨྲ་ལས་རྫས་གྲུབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པར་སྨྲས་ལ། དེ་མ་ཐག་ཏུ་དོན་སྨྲ་གཉིས་ལས་རགས་རྒྱུན་ལ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་འདོད་པར་སྨྲས་པས་དངོས་སུ་འགལ་བ་བར་མ་ཆད་དུ་སྨྲས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་། དངོས་སྨྲ་བ་རགས་རྒྱུན་ལ་གང་འཇོག་སྒྲོ་བཏགས་སུ་སྨྲ་བར་འདོད་པ་འདི་ནི། དངོས་སྨྲ་བའི་ལུགས་འཛིན་པ་

ན། དངོས་པོ་ཡིན་ན་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་དང་། རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་གང་རུང་ཡིན་དགོས་ཞེས་པའི་ཟློལ་གྱིས། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་འཇིག་པར་བྱེད་ཅིང་སྐྱུར་བ་འདེབས་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་མི་བཟད་པའི་གདོན་སྙིང་ལ་འོངས་པ་ཡིན་སྙད་ཀྱི། གཞན་དུ་རྒྱས་པར་བཀག་ཟིན་ཅིང་། དཀྲུས་མ་འཆད་པའི་གེགས་སུ་འགྱུར་བས་འདིར་མ་བྲིས་སོ། །རང་ལུགས་ནི་ཇི་ལྟར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་སྨྲ་བའི་རང་སྡེ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་འདི་ལྟར་འདོད་དེ། གསད་བྱ་གསོད་བྱེད་སོགས་གཉིས་ཆོས་སོ་སོར་ཕྱེ་བའི་རྣམ་བཞག་བྱེད་པ་པོའི་རྟོག་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་གྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་དོན་དམ་པར་སུས་ཀྱང་སུ་ཡང་བསད་པ་ཡང་མེད། མ་བསད་པ་ཡང་མིན། སུས་ཀྱང་སུའི་ནོར་བླངས་པ་ཡང་མེད་མ་བླངས་པ་ཡང་མིན། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་གྲུབ་ན། རྟོག་པ་དེ་དག་སྣང་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་བས། གསད་བྱ་གསོད་བྱེད་སོགས་ཀྱི་སྔ་ཕྱི་ཐམས་ཅད་དུས་འདྲེས་པར་གནས་དགོས་པ་ལ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱིས་རྒྱུ་མེད་པར་འཇིག་པ་ཡིན་ལ་གཞན་ཡང་རྟོག་པ་དེ་དག་སྣང་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་ན་གསད་བྱ་དེ་ཡང་གསོད་པ་པོས་མཚོན་བསྣུན་པ་སོགས་ཁོ་ནའི་རྐྱེན་གྱིས་ཤི་བ་དང་། ཀུན་པོས་ཕྲོགས་པ་ཁོ་ནའི་དབང་གིས་ནོར་དང་བྲལ་བ་སོགས་སུ་འགྱུར་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ལས་ལ་མི་ལྟོས་པ་དགོས་པ་ལ་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལས་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་ལས་ལས་སྐྱེས། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ལས་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་གསད་བྱ་གསོད་བྱེད་སོགས་ཀྱི་གཉིས་སོ་སོར་ཕྱེ་བའི་རྣམ་བཞག་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་ཀྱང་། གསད་བྱའི་སྲོག་གི་རྒྱུན་འཇུག་པ་དང་འགལ་བའི་དངོས་པོ་བསྐྱེད་པ་ལ་གསོད་པ་ལ་སོགས

པར་ རྟོག་ པའི་ སྒོ་ ནས་ རྟོག་ པས་ གསད་ བྱ་ གསོད་ བྱེད་ སོགས་ གཉིས་
གཉིས་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་རྣམ་བཞག་བྱས་པ་ལྟར་དུ་སྲོག་གཅོད་པ་ལ་
སོགས་པ་མི་དགེ་བར་རྣམ་པར་འཇོག་པ་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་
ཚུལ་བཞིན་མིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་མི་དགེ་བ་
ལ་སོགས་པར་འཇོག་པ་དང་འདྲ་བར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་
དངོས་སྨྲ་བ་ཁྱོད་རང་གི་ལུགས་ལ་གསད་བྱ་གསོད་བྱེད་སོགས་གཉིས་
ཆོས་སོ་སོར་ཕྱེ་བའི་རྣམ་བཞག་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་
མ་གྲུབ་ཀྱང་། རྟོག་པ་དེས་མི་དགེ་བ་དང་དགེ་བའི་རྣམ་བཞག་བྱས་
པ་ལྟར་འཇོག་པ་རུང་བ་དེ་བཞིན་དུ། ངེད་དབུ་མ་བའི་ལུགས་ལ་
ཡང་དངོས་པོ་རྨི་ལམ་དང་འདྲ་བར་བདེན་མེད་ཡིན་ཡང་བྱིས་པ་ཕྱིན་
ཅི་ལོག་གི་འཆིང་བ་མཐའ་དག་མ་ཉམས་པ་རྣམས་ལ་དགེ་མི་དགེ་དེ་
དང་མཐུན་པའི་དོན་གྱི་དངོས་པོ་ལ་སོགས་པ་སྣང་བ་ལ་མངོན་པར་
ཞེན་པས་དགེ་མི་དགེའི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པ་དང་མཐུན་པར་བློ་ཀུན་རྫོབ་
པ་དེས་རྣམ་བཞག་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་
དགེ་ མི་དགེའི་ ལས་ སུ་ འཇོག་ པ་ འགལ་ བ་ མེད་ དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པའི་ལན་དེ་དང་དེ་དངོས་སྨྲ་བ་ངེས་དོན་དུ་འདོད་པའི་གསུང་
རབ་ལས་ཕྱོགས་གཞན་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་གསུངས་སོ་ཞེས་ཁོང་དུ་
ཆུད་པར་བྱའོ། །ཁ་ཅིག་ཕྱོགས་གཞན་འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ་ལ་སོགས་པ་
མདོ་འགྲེལ་བྱེད་པའི་སློབ་དཔོན་གཞན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལས་ཁོང་དུ་
ཆུད་པར་བྱའོ། །ཞེས་འཆད་པ་ནི། རྩ་འགྲེལ་ཙམ་ཡང་སྦྱོར་བ་མ་
ཤེས་པ་སྟེ། འདི་ཉིད། ལན་ནི་ཇི་སྐད་བཤད་པར་ཟད། ཅེས་
པའི་འགྲེལ་བ་ཡིན་པས་སོ། །གཞན་དུ་ན། རྩ་བ་དེའི་འགྲེལ་བ་
ཆད་པའམ། ཡང་ན་ལན་ནི་འཕགས་གྲོལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལས་ཇི་

སྐད་བཤད་པར་ཟད་ཅེས་བྱམས་མགོན་གྱིས་འཕགས་གྲོལ་སོགས་ཀྱི་
བསྟན་བཅོས་ལ་ཁ་འཕངས་པར་ཐལ་ལོ། །ངག་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་
ཆོས་ཅན། དོན་དམ་དུ་ལས་མེད་ན་དགེ་མི་དགེའི་རྣམ་གཞག་མི་རུང་
བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། དོན་དམ་དུ་མེད་ཀྱང་བློ་ཀུན་རྫོབ་པ་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་
རྣམ་གཞག་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་དགེ་མི་དགེའི་
རྣམ་གཞག་བྱེད་པ་འཐད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དངོས་སྨྲ་བའི་ལུགས་
ལ་རྟོག་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་ཀྱང་། རྟོག་པས་ཐ་སྙད་བྱས་
པ་དང་མཐུན་པར་གསད་བྱ་གསོད་བྱེད་སོགས་གཉིས་ཆོས་སོ་སོར་ཕྱེ་
བའི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པ་མི་འགལ་བར་འདོད་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་
ལ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་དཔེ་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་དང་།
མདོ་ལ་བརྟེན་ནས་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་
ཡང་རྨི་ལམ་གྱིས་འབྲས་བུ་མི་བསྐྱེད་པའི་དཔེ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཉི་
ཤུ་པ་ལས། རྨི་ལམ་སེམས་ནི་གཉིད་ཀྱིས་ཉམས། །དེས་ན་འབྲས་བུ་
འདྲ་མ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བས་རྨི་ལམ་གྱི་ལས་ཀྱིས་སད་དུས་ལས་འབྲས་
བུ་དམན་པ་ཙམ་ཞིག་བསྐྱེད་པར་བཤད་པ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདིར
ནི་ཤུ་བའི་ལུང་ཇི་ལྟར་འགྲེལ་ཞེ་ན། སློབ་དཔོན་ཐ་སྙད་དུ་རྣལ་
འབྱོར་སྤྱོད་པའི་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་བཞག་དང་མཐུན་པར་ཞལ་གྱིས་
བཞེས་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་མདོ་ལས་རྨི་ལམ་
ན་ཡང་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་སྤྱད་པ་ནི་སད་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཀྱེ་མ་
བྱས་སོ་ལེགས་པར་བྱས་སོ་ཞེས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ནས་རྗེས་ཀྱི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་མངོན་པར་ཞེན་པའི་གསོས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་གསོས་
ཏེ་དགེ་མི་དགེ་འཕེལ་བར་གསུངས་པ་དེའི་ཕྱིར་དཔེ་མ་གྲུབ་པོ། །
གསུམ་པ་ནི། དེས་ན་ཨཱན་ཀ་མེད་ཅིང་། ལུང་རིགས་ཀྱིས་གྲུབ་པས་འཁོར་

བ་དང་སྨྱུ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་བདེན་མེད་དུ་མཉམ་པ་ཉིད་དོ། །

༡༠. གཟུགས་སྐུའི་ཉེ་རྒྱུ་ཞིང་དག་སྦྱོར་བ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། གཉིས་ཀ་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི། སེམས་ཅན་སོགས་སོ། ། འགྲེལ་བ་ནི། ས་དགུ་བའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཕྱིན་དྲུག་གི་སྦྱོར་བ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྣམ་པར་དག་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་དང་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་བཅུད་བཀྲེས་པ་དང་། སྐོམ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྣོད་རྫོ་བ་དང་། ཚེར་མ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མ་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་གཉེན་པོར་རང་འཚང་རྒྱ་བའི་ཞིང་གི་བཅུད་ལ། ལྷའི་ཉེ་བར་སྤྱད་པ་དང་། སྣོད་ལ་གསེར་གྱིས་སྦྱོགས་ལ་སོགས་པ་དག་བསྐྱེད་པའི་སྨོན་ནས་རྣམ་པར་དག་པར་བྱེད་པའི་ཉེ་རྒྱུར་གྱུར་བའི་དག་སའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༡༡. འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཉེ་རྒྱུ་ཐབས་མཁས་སྦྱོར་བ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། རང་གི་སོགས་སོ། ། རྩ་བ་ནི། འཕགས་པ་ལྟར་ན། ཡུལ་དང་ཞེས་པས་སྦྱོར་བའི་ཡུལ་དང་། སྦྱོར་བ་ཅན་འདི་ནི་ཞེས་པས་ངོ་བོ་བསྟན་ལ། ལྷག་མས་དབྱེ་བ་བསྟན་ཞེས་འཆད་ཅིང་། ཐྲ་མ་གཉིས་ལའང་མདོ་སོ་སོར་སྦྱོར་རོ། ། སློབ་དཔོན་དེ་གཉིས་ལ་མདོ་སོ་སོར་མི་སྦྱོར་བར་དགྲ་རྣམས་ལས་ནི་འདས་པའི་ཡུལ་ལ་སྦྱོར་བ་ཅན་ཞེས་སོགས་སུ་སྦྱར་ནས་འཆད་དོ། ། འགྲེལ་བ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་མདོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་ལ་དུས་དང་དུས་མིན་པ་ཤེས་པའི་དག་སའི་སྦྱོར་བ་ནི་ཐབས་ལ་

མཁས་པའི་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ། །བཅུ་གང་ཞེ་ན། ས་བཅུ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ལྟ་ལ་སོགས་པའི་བདུད་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། མྱང་འདས་ལ་བར་ཆད་བྱེད་པའི་ཆོས་ལས་ཡང་དག་པར་བརྒལ་བའི་དག་སའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བདུད་བཞིའི་ངོ་བོ་གང་ཞེ་ན། ཕུང་པོའི་བདུད་ནི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔའོ། །ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་སོ། །འཆི་བདག་གི་བདུད་ནི་རང་དབང་མེད་པར་སྲོག་དགག་པའོ། །ལྷའི་བུའི་བདུད་ནི། བདུད་གཞན་གསུམ་ལས་འདའ་བར་བྱེད་པའི་དགེ་བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པ་གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་ལྷའི་རིས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་བདུད་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། འཆི་བ་མེད་པའི་མྱང་འདས་ལ་གེགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞིར་ཕྱེ་བ་ནི། བསྡུ་བ་ལས། གང་འཆི་བ་དང་། གང་གིས་འཆི་བ་དང་། འཆི་བའི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དང་། འཆི་བ་ལས་འདའ་བ་ལ་གེགས་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་བཤད་དོ། །འདི་དག་ལས་ས་གང་དུ་འདའ་ཞེ་ན། ཉན་རང་གི་མཐོང་ལམ་ནས་ལྷའི་བུའི་བདུད་ལས་འདའ་སྟེ། ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པས་སོ། །དགྲ་བཅོམ་ལྷག་བཅས་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ལས་འདའ་ཞིང་། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་ཚེ་བྱིན་གྱིས་རློབས་ནུས་པའི་འཆི་བདག་གི་བདུད་ལས་ཀྱང་འདའ་ལ། ལྷག་མེད་དུ་ཕུང་པོའི་བདུད་ལས་འདའོ། ། ཐེག་ཆེན་པ་སྦྱོར་ལམ་དུ་ལྷའི་བུའི་བདུད་ལས་འདའ་སྟེ། ཕྱིར་མི་ལྡོག་ཐོབ་པས་སོ། །ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཉོན་མོངས་དང་ཕུང་པོའི་བདུད་ལས་འདའ་སྟེ། ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པར་སྤངས་ཤིང་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ཐོབ་པས་སོ། །ས་དེར་ཚེ་ལ་དབང་ཐོབ་པས་འཆི་བདག་ལས་ཀྱང་འདའོ། །ཆོས་ཅན། མི་གནས་པར་གནས་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ཏེ།

ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་མཉམ་པ་ཉིད་རྣམ་པར་སྨོམ་པའི་དག་
སའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཅན། གཞན་གྱི་དོན་སྟོན་
གྱི་སྨོན་ལམ་གྱི་ཤུགས་ཀྱིས་འཕངས་པ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྨོན་ལམ་གྱི་
ཕྱིར་ན་གྲུབ་པས་སོ། །ཆོས་ཅན། ཉན་རང་དང་ཐུན་མོང་མིན་པའི་
ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དཀའ་བ་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་
ཤིན་ཏུ་གོམས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཆོས་ཅན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་
འཛིན་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་དཀར་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་རོ་མྱང་གི་དྲི་
མས་རྣམ་པར་དག་པས་སོ། །ཆོས་ཅན། བདག་གི་ངོ་བོ་མི་དམིགས་
པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་ཐར་བའི་སྒོ་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་གནས་པས་སོ། །
ཆོས་ཅན། སྤྲོས་པའི་མཚན་མ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་ཐར་བའི་
སྒོ་མཚན་མ་མེད་པ་ལ་གནས་པས་སོ། །ཆོས་ཅན། འཁོར་བ་ལ་
སྨོན་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་ཐར་བའི་སྒོ་སྨོན་པ་མེད་པ་ལ་
གནས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ལྡན་ཕྱིར་མི་ལྡོག་ཏུ་
གཞན་གྱིས་གོ་བར་བྱེད་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ཏེ།
གཞན་གྱིས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ལས་བརྩམས་ཏེ། དྲི་བ་སྟོན་དུ་
བཏང་བ་ཅན་ལ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟོགས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་
ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཆོས་བརྗོད་པའི་ནུས་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན།
ཚད་མེད་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ཏེ། རིག་པའི་གནས་ལྔ་ལ་
སོགས་པའི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པའི་དག་སའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་
སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་
བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་བའི་
རྣམ་བཤད་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་སྣང་བ་ལས་སྐབས་བཞི་བའི་འགྲེལ་
བའི་བཤད་པའོ། །༈། །

སྐབས་ལྔ་བ། རྩེ་སྦྱོར་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱད་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དབང་ཐོབ་པ་རྩེ་མོའི་སྦྱོར་བ་ལ། འབྲེལ་དགོད་པས་མཚམས་སྦྱར། འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་རབ་བྱེད་བཤད། སྐབས་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བའི་མཇུག་ཏུ། རྟགས་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྒོ་ནས་རྩེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་ཐོབ་པ་ལ་དེ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྩེ་མོའི་རྟོགས་པ་འབྱུང་བས་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྩེ་སྦྱོར་གོ་སླ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

༡. རྟོད་རྩེ་སྦྱོར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་སྦྱོར་ལམ་རྩེ་མོ་དང་། མཐོང་ལམ་རྩེ་མོ་དང་། སྒོམ་ལམ་རྩེ་མོ་དང་། བར་ཆད་མེད་པའི་རྩེ་མོའོ། །དང་པོ་ལ། སོ་སོའི་རང་བཞིན་དང་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་རྟགས་དང་། རྣམ་འཕེལ་དང་། བརྟན་པ་དང་། སེམས་ཀུན་ཏུ་གནས་པའི་རྩེ་སྦྱོར་རོ། །དང་པོ་ལ་རྩ་བ་ནི། དྲོད་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དབང་རྣོན་ཆོས་ཅན། རྩེ་མོར་ཕྱིན་པའི་སྦྱོར་བ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། རྨི་ལམ་ན་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀུན། །རྨི་ལམ་ལྟ་བུར་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་ རྣམ་ པ་ བཅུ་ གཉིས་ ཐོབ་ པའི་ བྱང་ སེམས་ ཡིན་ པའི་ ཕྱིར། འགྲེལ་བ་ནི། རྩེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཐོབ་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་

ཁྱད་པར་གྱི་རྟགས་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྤྱིར་བཤད་པ་ནི། རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཙམ་གྱིས་རྟགས་ཡིན་ལ། འདི་རྩེ་སྦྱོར་ཐོབ་པའི་རྟགས་ཡིན་པས་ཁྱད་པར་གྱི་ཞེས་སྨོས་སོ། །རྟགས་གང་ཞེ་ན། རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ནི་འོ། །བཅུ་གཉིས་པོ་གང་ཞེ་ན། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་འབྲས་བུའི་རྟགས་བརྒྱད་དང་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་བཞིའམ། དུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྨི་ལམ་གྱི་རྟགས་དྲུག་དང་། སད་པའི་རྟགས་དྲུག་གོ །དང་པོ་ནི། ཆོས་ཅན། རྩེ་སྦྱོར་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཤིན་ཏུ་གོམས་པའི་ཕྱིར་རྨི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྨི་ལམ་དང་འདྲ་བ་ལ་སོགས་པར་ལྟ་བའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོག་མ་རྣམས་ལའང་འདི་བཞིན་སྦྱར་རོ། །རྨི་ལམ་ན་ཡང་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ས་ལ་དགའ་བའི་སེམས་མི་བསྐྱེད་པ་དང་། རྨི་ལམ་ན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཟབ་མོའི་ཆོས་སྟོན་པ་མཐོང་བ་དང་། རྨི་ལམ་ན་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་རྣམ་པར་འཕྲུལ་བ་དམིགས་པ་དང་། རྨི་ལམ་ན་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བ་ན་སད་པའི་ཚེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྨི་ལམ་དང་འདྲ་བར་སྟོན་པའི་སེམས་སྐྱེ་བ་དང་། རྨི་ལམ་དུ་དམྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་མཐོང་བ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བས་རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་ངན་སོང་སྤོང་བ་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི། བདག་རྫོགས་བྱང་དུ་ལུང་བསྟན་ན་མེ་འདི་ཞི་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་པས་གྲོང་ཁྱེར་ལ་སོགས་པ་ཚིག་པ་རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་བདེན་པའི་བྱིན་གྱིས་བརླབས་གྲུབ་པ་དང་། བདག་དེ་ལྟར་ལུང་བསྟན་ན་མི་མ་ཡིན་པས་བཟུང་བ་འདི་བཏང་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་པས་གནོད་སྦྱིན་ལ་སོགས་པ་མི་མ་ཡིན་པ་མེད་པར་བྱེད་པའི་བདེན་པའི་ཚིག་གྲུབ་པ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་བདུད་ལས་མངོན་པར་ཤེས་

པས་ཕ་རོལ་བདུད་དང་ཕྱིག་གྲོགས་ཟླ་ཡི་གྱིས་གནོན་པའི་དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པ་དང་། གཞན་དོན་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སློབ་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་
པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་དང་། བདེན་མེད་དུ་སྤྱོད་པས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཉེ་བར་གྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་སོ། །

༡. རྩེ་མོའི་རྩེ་སྦྱོར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་སོགས་སོ། །ཚ་བ་ནི།
མདོ་ལས་རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་འཛམ་བུ་གླིང་གི་སྐྱེ་བོ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་དེ་
དག་ཅེས་སོགས་ཀྱིས་འཛམ་བུ་གླིང་གི་སྐྱེ་བོ་ཇི་སྙེད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་
མཆོད་པའི་དགེ་ལ་སོགས་རྣམ་མང་དུ་ནི་དང་པོར་དཔེར་མཛད་ནས་དེ་
དག་ལས་བསོད་ནམས་གོང་ནས་གོང་དུ་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་བཅུ་དྲུག་
གིས་མཚོན་ནས་བསྟན་པའི་སྦྱོར་ལམ་རྩེ་མོའི་བདག་ཉིད་ནི་རྣམ་འཕེལ་
གྱི་རྩེ་སྦྱོར་རོ། ། འགྲེལ་བ་ནི། རྣམ་པར་འཕེལ་བ་ཡིན་ནོ། །
གལ་ན་རྩེ་མོའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་བཅུ་དྲུག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་
ནི་འོ། ། ཅིའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། མེ་ཏོག་ལ་
སོགས་པས་སངས་རྒྱས་མཆོད་པའི་དགེ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་མང་པོ་
བསྟན་པ་དང་པོ་དཔེར་མཛད་ནས་དེ་ལས་གོང་ནས་གོང་དུ་བསོད་
ནམས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །བཅུ་དྲུག་གང་ཞེ་ན།
འཛམ་བུ་གླིང་ལ་སོགས་པ་སྟོང་གསུམ་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་
ཅན་ཇི་སྙེད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མཆོད་པ་བས་རྩེ་སྦྱོར་བསྒོམས་
པ་བསོད་ནམས་ལྷག་པ་དང་། དེ་ལས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་རྩེ་མོའི་ཤེར་
ཕྱིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལྷག་པ་དང་། དེ་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་མོས་

པའི་བཟློད་པ་ཐོབ་པ་དང་། དེ་ལས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་བྱང་ཆུབ་པར་
བྱ་བ་དང་བྱང་ཆུབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་བདེན་པར་མི་དམིགས་པ་དང་།
དེ་ལས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་འཛམ་བུ་གླིང་གི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དགེ་
བ་བཅུ་ལ་སོགས་པ་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཐོབ་པ་
ལས་རྗེ་སྦྱོར་བསོད་ནམས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་། ལྷའི་རིགས་
ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་འོང་ཞིང་བྱང་ཆུབ་ལ་བསྐུལ་བ་དང་། བདུད་ལས་
ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་དང་། སྟོན་པ་དང་འདྲ་བར་ཐེག་པ་
གཅིག་ལ་ཞུགས་པའི་སྐྱེ་བོ་ལ་མཚུངས་པར་གནས་པ་ཅེས་བྱ་བ་ཕྱི་གཙོ་
བོར་གྱུར་བའི་བསོད་ནམས་རྣམ་པ་བརྒྱད་དང་། ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དུ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་ཐོབ་ཀྱང་དེར་མི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་
ཐབས་ལ་མཁས་པས་བསླབ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། རྗེ་མོ་ཐོབ་
ནས་གདོན་མི་ཟ་བར་སངས་རྒྱས་སུ་ངེས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་
ཉིད་དང་། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་སེམས་
བསྐྱེད་སོགས་ཀྱི་ནུས་པ་གཞན་ལས་ལྷག་པ་དང་། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སེམས་མི་སྐྱེ་བ་དང་། བདེན་པའི་
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པར་རྟོག་པའི་སེམས་རབ་ཏུ་མི་སྐྱེ་བ་
དང་། ཤེར་ཕྱིན་དུ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཀུན་བསྡུས་པ་ཤེས་པ་དང་།
ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་འཐོབ་པ་དང་། ལྷ་
བ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཉེ་
བར་གྱུར་བ་ཅེས་བྱ་བ་ཕྱི་ལས་གཞན་ནང་གཙོ་བོར་གྱུར་བའི་བསོད་
ནམས་རྣམ་པ་བརྒྱད་དོ། །ངག་དོན་ནི། རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་ལ།
ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་རྗེ་མོ་ཆོས་ཅན། རྣམ་འཕེལ་གྱི་རྗེ་སྦྱོར་ཡིན་ཏེ།
མདོ་ལས། བསོད་ནམས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་བཅུ་དྲུག་གིས་

མཚོན་ནས་བསྟན་པའི་སྦྱོར་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༣. བཟོད་པའི་རྩེ་སྦྱོར་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་ཆོས་ཅན། བརྟན་པའི་རྩེ་སྦྱོར་ཡིན་ཏེ། རང་དོན་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་གསུམ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བླ་ན་མེད་པ་དང་། གཞན་དོན་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་དོན་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བ་གཉིས་ཀྱིས་མཚོན་ནས་མདོ་ལས་མངོན་པར་བརྗོད་པའི་སྦྱོར་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བ་ནི། གཞན་དོན་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་བསོད་ནམས་འཕེལ་བའི་ཡང་དག་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་རྟོགས་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ངོ་བོས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བའི་མཚན་ཉིད་རང་དོན་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཆོས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་གོང་དུ་སྨོས་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བླ་ན་མེད་པ་ནི་ངེས་པར་བརྟན་པའི་རྩེ་མོ་ཡིན་ནོ། །ངག་དོན་ནི་རྩ་བ་ལྟར་རོ། །

༤. ཆོས་མཆོག་གི་རྩེ་སྦྱོར་བཤད་པ།

བཞི་པ་ལ། མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི། ཤུགས་ལ་ཡོངས་སུ་བསྔགས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ན་སེམས་ཀུན་ཏུ་གནས་པའི་རྩེ་མོའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་འོ། །གང་གིས་ན། མི་ཟློག་བྱང་ཆུབ་

མཆོག་ལ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པ་ཡི། །སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་བསམ་པ་ཐག་པས་ཡི་རང་བ། །སྟོང་གསུམ་རི་རབ་སྲང་ལ་གཞལ་བས་ཚད་བཟུང་རུང་། རྗེས་སུ་ཡི་རང་དགེ་བ་དེ་ནི་དེ་ལྟ་མིན། ཞེས་པའི་མདོ་ཚིག་གིས་སོ། །ཇི་ལྟར་ན་གླིང་བཞི་བ་དང་། སྟོང་སྤྱི་ཕུད་དག་དང་། སྟོང་གཉིས་པ་བར་མ་དང་། སྟོང་གསུམ་གྱི་འཇིག་རྟེན་དག་གི་ས་རྒྱུ་སོགས་བཅལ་བའི་སྲང་གྲངས་དཔེར་མཛད་ནས་དཔེ་དེས་དངོས་སུ་བྱང་སེམས་བཞིའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ཡི་རང་བའི་དགེ་བའི་བསོད་ནམས་མང་བར་བསྟན་ནས་ཤུགས་ལ་རྗེ་བོ་དེའི་བསོད་ནམས་མང་པོ་མཚོན་ནས་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནིའོ། །འདིར་ནི་ཤུགས་བསྟན་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་ཉིད་སྐབས་སུ་བབ་པ་ཡིན་པས་དངོས་བསྟན་གྱི་དཔེ་དང་། ཤུགས་བསྟན་གྱི་དོན་གཉིས་སྦྱར་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །བྱང་སེམས་བཞི་ནི་འཕགས་པས་རྣམ་རྟོག་བཞིའི་གཉེན་པོ་མཐོང་སྒོམ་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པར་བཤད་པས། ས་དང་པོ་དང་། ས་བདུན་པའི་བར་དྲུག་དང་། ས་བརྒྱད་པ་དང་། ས་བཅུ་པ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ལ་རིམ་བཞིན་བཞེད་པར་གསལ་ལོ། རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་ཡུལ་ནི། བྱང་སེམས་དེ་དག་གི་དགེ་བའོ། །རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་པོ་ནི། ཆོས་མཆོག་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་སོ། །དེས་ན་དཔེ་དེས། མདོར་དངོས་སུ་ཆོས་མཆོག་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་གཞན་བཞི་པོ་དེའི་དགེ་བ་ལ་ཡི་རང་བའི་བསོད་ནམས་མཆོན་ནས་ཤུགས་ལ་བྱང་སེམས་ཆོས་མཆོག་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསོད་ནམས་མཆོན་པ་ཡིན་ནོ། །མཆོན་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན། དངོས་བསྟན་ཡི་རང་གི་དགེ་བ་དང་། ཤུགས་བསྟན་རྩེ་མོའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་གཉིས་གྲོགས་དང་གྲོགས་ཅན་ཡིན་པས་སོ། །

འགྲེལ་བ་ནི། མདོ་ལས། གླིང་བཞི་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོང་གསུམ་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་ཀྱིས་རྡོ་ཆུ་སོགས་བཅལ་བའི་སྲང་གྲངས་སོ་སོར་དཔེར་མཛད་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དཔེ་དེ་དག་ལས་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་བསོད་ནམས་མང་བོར་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་མཆོག་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཤུགས་ལ་བརྗོད་པ་ནི་སེམས་ཀུན་ཏུ་གནས་པའི་རྩེ་སྦྱོར་ཡིན་ནོ། །དཔེ་དེ་ལས་དོན་དེ་ཚད་མང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཚད་སྲིད་པ་ནི་སྲང་ཚད་ཀྱིས་གཞལ་བར་ནུས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོང་གསུམ་གྱི་ཚད་གཟུང་བར་ནུས་ལ། ཚོགས་གཉིས་དེ་དག་ཚད་ཅན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཤིང་ཚད་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩ་འགྲེལ་ལ། ངག་དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་ཆོས་མཆོག་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཆོས་ཅན། སེམས་ཀུན་ཏུ་གནས་པའི་རྩེ་སྦྱོར་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། སྟོང་གསུམ་སྲང་ལ་བཅལ་བའི་ཚད་ལས་བསོད་ནམས་མང་བར་བསྟན་པས་མཚོན་ནས་གསུངས་པའི་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དོན་བསྡུ་བ་ནི། དྲོད་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ནི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་དྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཞིའི་ངོ་བོ་ཡིན་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །

༥. མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་ལ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། སོ་སོའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་འོག་ཏུ་མཐོང་བའི་ལམ་བསྟན་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པ་ཡིན་

ཏེ། དེ་ལས་དེ་སྐྱེ་བས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། གཉེན་པོའོ། །དང་པོ་ལ་མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད་པ། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ། གཟུང་རྟོག་དང་། འཛིན་རྟོག་མདོར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལ་སོགས་སོ། ཚ་བ་ནི། ཀུན་བ་དང་པོས་ཡུལ་གཟུང་བའི་རྣམ་རྟོག་ཅེས་པས་ངོ་བོ། སོ་སོར་དེ་དགུའི་བདག་ཉིད་ཅེས་པས་དབྱེ་བ། ལྷག་མས་རྟོག་པར་འཛོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་བསྟན་ཅིང་། དེ་ཡང་། མདོ་ལས་གཉིས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་བ་དང་། ཞི་སོགས་ཀྱིས་གཉེན་པོ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་རྟོག་པ་ཤུགས་ལ་འཕངས་ཤིང་འདིར་རྟོག་པའི་དབྱེ་བ་དངོས་སུ་བསྟན་ཏོ། །འགྲེལ་བ་ལ། ངོ་བོ། དབྱེ་བ། རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འཇུག་པ་མཚན་མར་མི་དམིགས་པ་དང་། ལྡོག་པ་མཚན་མར་དམིགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དག་ལ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལེན་པ་དང་འདོར་བའི་སྒོ་ནས་གཟུང་བའོ་ཞེས་བདེན་པར་སྣང་བའི་གཟུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱེ་བའི་གེགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་པ་དང་འདྲ་བར་རོ། །གཉིས་པ་ནི་དེ་དག་ལ་སོ་སོར་རྣམ་པ་དགུ་དགུ་ཡོད་དེ། ཡུལ་དགུ་དགུའི་དབྱེ་བས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། རྟོག་པ་དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཡུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མིན་པར་སྣང་བའི་རང་གི་ངོ་བོ་དག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་དང་མ་འབྲེལ་བར་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱིས། རང་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྣང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་སོགས་སོ། །ཚ་བ་ནི། ངོ་བོ། དབྱེ་བ། རྟོག་པར་འཛོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

འཛིན་རྟོག་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་དོན་དམ་པའི་རྫས་དང་བཏགས་
ཡོད་དུ་བདེན་པར་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་འཛིན་པ་གཉིས་
ཡོད་པ་དག་ཏུ་འདོད་རིགས་ཏེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་འཛིན་ཚུལ་ལྟར་བདེན་
པར་སྣང་བ་དང་། འཕགས་པའི་གཟིགས་ཚུལ་ལྟར་བདེན་པར་སྣང་
བའི་རྟོག་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་དབྱེ་བས་སོ། །དེ་དག་སོ་སོར་དགུ་
དགུའི་བདག་ཉིད་དུ་དབྱེར་ཡོད་དེ། ཡུལ་དགུ་དགུ་ཡོད་པས་སོ། །
གསུམ་པ་ནི། རྟོག་པ་དེ་དག་འཛིན་པ་ཡང་དག་པ་ཡི་ངོ་བོས་སྟོང་
བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཡུལ་ཡང་དག་པ་གང་གི་འཛིན་པར་
འདོད་དེ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གལ་ཏེ་དེ་དག་གི་
ཡུལ་དེ་དེ་དག་གིས་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་དེ་བཞིན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར།
འགྲེལ་བ་ལས། གསུམ་ལས། ངོ་བོ་ནི་འཛིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
ཆོས་ཅན། གཉིས་ཡོད་དེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དག་གི་འཛིན་སྟངས་དང་
མཐུན་པར་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་སྐྱེས་བུ་རྫས་སུ་བདེན་པར་ཡོད་པར་སྣང་
བ་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་དང་། འཕགས་པའི་གང་ཟག་དག་གིས་གཟིགས་
ཚུལ་དང་མཐུན་པར་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་སྐྱེས་བུ་བཏགས་པར་ཡོད་པར་
བདེན་པར་སྣང་བ་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་གྱི་འཛིན་པ་དག་ཡོད་པས་སོ། །
དེ་འདྲའི་འཛིན་རྟོག་ཀུན་བཏགས་གཉིས་ཆོས་ཅན། མཐོང་ལམ་རྩེ་
སྦྱོར་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱེ་བ་ལ་གེགས་བྱེད་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། སོ་སོར་རྣམ་པ་དགུ་
དགུ་ཡོད་དེ། ཡུལ་དགུ་དགུ་ཡོད་པའི་དབྱེ་བས་སོ། །གསུམ་པ་ནི།
རྟོག་པ་དེ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། ཡུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་སྣང་
བའི་རང་གི་ངོ་བོ་དག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འཛིན་པ་ཡང་དག་པའི་ངོ་
བོས་དབེན་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས། རང་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྣང་བའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྣང་ཡུལ་ཡང་དག་པ་གང་གི་ཡང་འཛིན་པ་མིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་གི་ཚེ་དེ་དག་གི་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོར་གྱུར་བའི་བཟུང་བའི་དོན་དག་དེ་དག་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་དེ་བཞིན་དུ་གྲུབ་པའི་གཟུང་བའི་ངོ་བོ་ཡོད་པ་མིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེའོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། གཟུང་རྟོག་དང་། འཛིན་རྟོག་རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ་ལ་འཇུག་པ་དང་། ལྡོག་པ་གཟུང་རྟོག་གོ །དང་པོ་ལ། མཚམས་སྦྱར་ནི། གཟུང་བའི་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ལ། རྟོག་པའི་ཡུལ། ངོ་བོ། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་དང་། ལམ་གྱི་འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་ལ། ལམ་གྱི་རང་བཞིན། ལམ་གྱི་རྒྱུ། ལམ་གྱི་རྐྱེན། དམིགས་པ། བྱེད་པ་སྟེ་ལྔ་ཡོད་ལ། དེ་དག་ཀྱང་ཁང་བ་དང་པོ་བཞིས་བསྟན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་རང་དོན་གཉིས། གཞན་དོན་གཉིས་ཏེ། ཁང་བ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་ནོ། །དེ་ནས་ཕྱེད་དང་གཉིས་ཀྱིས་ངོ་བོ་དང་། ཕྱེད་ཀྱིས་དབྱེ་བ་བསྟན་ཏོ། །འགྲེལ་བ་ལ། དབྱེ་བ་དང་། གཉེན་པོའོ། ། དང་པོ་ནི། དོན་དམ་པར་ཕྱིན་དྲུག་དབེན་པས་དབེན་པ་བྱང་ཆུབ་མ་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སངས་རྒྱས་སུ་བསྒྲོད་བྱེད་ཡིན་པས་ཡུལ་དེ་ལ་སྐྱོན་མེད་པ་གཉིས་ཀྱིས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འཇུག་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བར་བདེན་པར་སྣང་བའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་འཇུག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་བླང་བྱར་བདེན་པར་སྣང་བའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྦྱོར་བ་འགོད་ཚུལ་འདིས་འགྲེའོ། །ས་མི་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་རིམ་གྱིས་འཇུག་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་སུ་ངེས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་གྱིས་ཆོས

རྣམས་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པས་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པ་དང་། དམིགས་པ་སྣང་བརྟན་ཙམ་དུ་ཟད་པས་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་ཤེས་པའི་དམིགས་པ་མ་འཁྲུལ་བ་དང་། ཡོན་ཏན་དང་སྐྱོན་མཐོང་བ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་བླང་བར་བྱ་བ་དང་དོར་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་གཉེན་པོ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལེན་པ་དང་འདོར་བ་དང་། དྲི་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གིས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱུ་དམན་ཞིང་འབྲས་བུ་གྱུ་ནོམ་པ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ས་ཐག་བསྲིང་བར་བྱེད་པ་དང་། གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་དང་མཐུན་པར་སྤྲུལ་བས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་གྱི་ལས་དང་། ཡང་དག་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་དགོད་པར་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་ལ་སྐྱོན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འཇུག་པར་བྱའོ་ཞེས་བདེན་པར་སྣང་བའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་འཇུག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་བླང་བྱར་བདེན་པར་སྣང་བའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་འདྲའི་རྟོག་པ་ཀུན་བཏགས་རྣམ་པ་དགུ་པོ་དེ་ཡང་མངོན་གྱུར་རྣམས་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སྦྱོར་བ་ཆོས་མཆོག་གི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་བར་བྱ་བར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི། ལྡོག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་རྣམ་རྟོག་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བས་དགུའི་བདག་ཉིད་འདི་དག་གི་ལྡོག་ཡུལ་རྣམས་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་ཡིད་ལས་འབྱུང་ངོ་། །ཡུལ་དགུ་པོ་གང་ཞེ་ན། རྟོག་པ་དང་། ཡོངས་འཛིན་དང་། ལམ་དང་།

དབང་པོ་དང་། ཐབས་དམན་པ་སྟེ། ལམ་གྱི་ངོ་བོ་དམན་པའི་
དབང་དུ་བྱས་པ་ལྔ་ནི། ཀྱང་བ་དང་པོ་རྣམ་གྱིས་བསྟན་ནོ། །
སྤངས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་དང་། གཞན་དོན་དང་། སྤྱང་འདས་
དམན་པ་སྟེ། ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་དམན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་བཞི་ནི་
ལྷག་མས་བསྟན་ཏོ། །འགྲེལ་བ་ལ། རྟོག་པའི་དབྱེ་བ་དང་།
གཉེན་པོའོ། །དང་པོ་ནི། འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་གང་
ཡང་རུང་བ་ཞིག་ཏུ་ལྷུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པ་དམན་པ་ཉིད་ལ་ཉེས་པ་
དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་
བྱའོ་ཞེས་བདེན་པར་སྣང་བའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། གཟུང་བའི་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་ལྡོག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཉན་རང་
གི་ལམ་ལྡོག་བྱར་བདེན་པར་སྣང་བའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྦྱོར་བ་
འདིས་འགྲེའོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་བྲལ་
བ་ཉིད་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་
སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་གི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྫོགས་བྱང་སྒྲུབ་
པའི་ལམ་མ་ཚང་བ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པའི་་་་་་
གདམས་ངག་ལ་ལྟོས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་གྱི་རྐྱེན་གྱིས་འགྲོ་
བ་ཉིད་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལོག་པ་དང་།
ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་འབའ་ཞིག་གི་གཉེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ཉེ་ཚེ་བའི་
ལམ་གྱི་བྱེད་པ་དང་། མཚན་མར་དམིགས་པས་བཅིངས་པ་དང་་་་
བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་པ་ཐ་དད་པ་
ཉིད་དང་། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་ཀྱང་མ་རིག་པའི་བག་ལ་ཉལ་མ་
སྤངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་དོན་དུ་མཉམ་བཞག་ལ་གནས་པ་དང་།
གཞན་དོན་ལ་འགྲོ་བ་ཡང་དག་པར་མི་ཤེས་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་

ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སྡུད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འོག་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐུག་ཏུ་འགྲོ་དགོས་པས་ཉན་རང་གི་མྱང་འདས་ཉེས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བླང་བར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འཇུག་པའི་ཡུལ་དེ་དག་ལྡོག་ཕྱིར་བདེན་པར་སྣང་བའི་རྟོག་པ་ཀུན་བཏགས་རྣམ་པ་དགུ་པོ་དེ་ཡང་ཐེག་ཆེན་མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་འཇུག་པ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་བར་བྱ་བ་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་འཛིན་རྟོག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་རྒྱས་བཤད་ལ། མཚམས་སྦྱར་ནི། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ལ། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ལས། ཡུལ་ལ་གཙོ་བོ་ཤེར་ཕྱིན་དང་། ཕལ་བ་ཕར་ཕྱིན་གཞན་ལྔའོ། །དང་པོའི་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ། རྟོགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ། སྤྱོད་པ་དང་ནུས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་རེ་རེ་རྣམས་ནི། རྐང་བ་དང་པོ་དྲུག་གིས་སོ། །གཞན་ལྔའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་འདོད་བཞིན་འགྲོ་ཉམས་ལ། ཞེས་པའོ། ཡུལ་ཅན་ནི། རྐང་བ་ཐ་མའོ། །འགྲེལ་བ་ལ་དབྱེ་བ་དང་། གཉེན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཤེར་ཕྱིན་གྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྒྱུ་མ་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་འཛིན་པ་དང་སྐྱོན་གཏོང་བ་ལ་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོར་སྣང་བས་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་སྐྱེས་བུ་རྫས་སུ་ཡོད་པའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ཏེ། སོ་སྐྱེའི་ཞེན་ཚུལ་ལྟར་སྣང་བའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྦྱོར་བ་འདིས་འགྲེའོ། །ཡང་དག་པར་བདེན་པ་ཉིད་དུ་ཡོད་ལ་མི་བྱེད་པར་བདེན་མེད་དུ་ཡོད་ལ་བྱེད་པ་དང་།

བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཁམས་གསུམ་ཅར་དང་ཉེ་བར་
འབྲེལ་བ་དང་། ཆོས་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ནས་བདེན་པར་མི་
གནས་པར་གནས་བ་དང་། དངོས་པོ་ལ་མངོན་པར་མ་ཞེན་པས་
ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་མེད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། བདེན་པའི་
རྫས་སུ་ཡོད་པ་མེད་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྡར་བཏགས་པ་དང་། དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པའི་མ་ཆགས་པས། མངོན་པར་མ་ཞེན་པ་སྔོན་དུ་
འགྲོ་བའི་ཆགས་པ་དང་། འཁོར་འདས་མཉམ་པ་ཉིད་སྒོམ་པའི་
གཉེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས། བླང་དོར་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་གཉེན་པོ་དང་།
ཤེར་ཕྱིན་དང་བྲལ་བའི་ཕར་ཕྱིན་ལྔ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པ་ཡང་དག་པར་མ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་
ཐོགས་པ་ལ་དོན་དམ་པའི་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རྣམ་པ་དགུ་
པོ་དེ་ཡང་། མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་བཏགས་
འཛིན་རྟོག་པ་རྒྱས་བཤད་ལ། མཚམས་སྦྱར་ནི། འཛིན་པར……
སོགས་སོ། །རྩ་བ་ལ། ཡུལ་དང་། ངོ་བོ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ།
ཉན་རང་གི་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་གྱི་དབང་
དུ་བྱས་པ། ལམ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། རིམ་
པ་ལྟར་རྐང་བ་གཉིས་དང་། བཞི་དང་གཅིག་གིས་སོ། །ངོ་བོ་ནི་
ཐམས་སོ། །འགྲེལ་བ་ལ། དབྱེ་བ་དང་། གཉེན་པོའོ། །དང་
པོ་ནི། ཉན་རང་གི་ལམ་གྱིས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་
ངེས་པར་མི་འབྱུང་བ་ལ་བཏགས་པའི་དངོས་པོར་བདེན་པར་སྣང་བའི་
སྒོ་ནས་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། འཛིན་པའི་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་སྐྱེས་བུ་བཏགས་པར་ཡོད་པའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ཏེ།

འཕགས་པའི་གཟིགས་ཚུལ་ལྟར་བདེན་པར་སྣང་བའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྦྱོར་བ་འདིའི་འགྲེལ། །ཐེག་དམན་རང་གི་མངོན་པར་འདོད་པའི་ལམ་མེད་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གཞན་ལ་ལམ་མ་ཡིན་པར་ངེས་པར་འཛིན་པ་དང་། བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་རྒྱུ་དང་། འབྲས་བུ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ངོ་བོས་སྐྱེ་བ་དང་། འགག་པ་དང་། དག་པ་དང་མ་དག་པར་རིམ་བཞིན་མཚན་འཛིན་གྱི་བར་ཆད་མེད་པ་དང་དེ་ལས་བཟློག་པའི་ཅིག་ཤོས་སུ་སྣང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ལམ་གྱི་དངོས་པོ་མཐའ་དག་རྗེས་ཐོབ་ཏུའང་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་པ་དང་། ནམ་མཁའ་ལ་གནས་པའི་བྱ་དང་འདྲ་བ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་གནས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ནས་འཇིག་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་འདོད་བྱའི་ཆོས་མེད་པས་དོན་དམ་པར་འདོད་པ་མེད་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུ་མེད་པ་དང་། སེར་སྣས… མཚོན་པ་ཕྱིན་དྲུག་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཤིན་ཏུ་གོམས་པར་བྱས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་བདུད་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་རོལ་བའི་དངོས་པོ་དམིགས་པ་ལ…… བཏགས་པའི་དངོས་པོར་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རྣམ་པ་དགུ་པོ་དེ་ཡང་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་དོན་བསྡུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དགུས་དངོས་སུ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་བཞི་ཉིད་ལ་སོ་སོར་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྣམ་པ་དགུ་དགུར་ཕྱེ་བ་ཡིན་ལ། དེའི་ཤུགས་ཀྱིས་དེ་དག་སྤངས་པ་ཉིད་དུ་གཉེན་པོ་སྦྱོར་བ་དང་འཇུག་པ་རྣམ་པ་བཞི་ཡང་སྤང་བྱ་དེ་བཞིན་དུ་ནང་སེལ་གྱི་དབྱེ་བས་རེ་རེ་ལ་དགུ་དགུར་ཐ་དད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་གཉེན་པོ་ལ་གསུམ།

མཐོང་ ལམ་ གྱིས་ བྱང་ ཆེན་ བསྐྱེད་ པའི་ ལྷན་ ཅིག་ བྱེད་ པའི་ རྐྱེན། འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་ཉེར་ལེན་མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་རོ། །དང་པོ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི། གཞན་འབྲས་བུ་ རྟོགས་ པའི་ ཆོས་ ལ་ འགོད་ པ་ དང་། རྒྱུ་ ལུང་ གི་ ཆོས་ ལ་འགོད་པ་དང་། རང་ཉིད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་སྦྱོར་བ་གསུམ། རིམ་བཞིན་ཁང་བ་གཅིག་དང་གཅིག་དང་གཉིས་ཀྱིས་སོ། །འགྲེལ་བ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་གདུལ་བྱ་གཞན་དག་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པས་རབ་ཏུ་འགོད་པ་ནི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་གཅིག་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་ཁོ་ནར་དེ་དག་ལ་ཡང་དག་པའི་ཚིག་དང་དོན་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་གཏོད་པ་ནི་རྐྱེན་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་རྒྱུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རང་གིས་བསྒོམ་པ་ལ་སོགས་པ་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་བའི་མཚན་ཉིད་ནི་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །ངག་དོན་ནི། གཞན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུ་ལུང་རྟོགས་ལ་འགོད་པ་དང་རང་ཉིད་བྱང་ཆེན་གྱི་རྒྱུ་ཚོགས་གཉིས་ལ་སློབ་པ་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆེན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་གྱིས་བྱང་ཆེན་ བསྐྱེད་ པའི་ ལྷན་ ཅིག་ བྱེད་ རྐྱེན་ ཡིན་ པའི་ ཕྱིར། གཉིས་ པ་ ལ། དབུ་མ་པའི་བྱང་ཆེན་ངོས་བཟུང་། དངོས་སྨྲ་བའི་བྱང་ཆེན་དགག ཐར་བ་ཁས་ལེན་ན་སྟོང་ཉིད་ཀྱང་ཁས་བླང་རིགས་པར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། གང་གི་དོན་དུ་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི། དྲི་མ་ཟད་པ་དང་། མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་བྱང་ཆུབ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མདོ་ལས་བརྗོད་དེ་དེ་ཡི་དོན་ཡང་དངོས་སྨྲ་བ་དག་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་བ་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཟད་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་བ་

གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་མེད་མི་སྐྱེ་བར་བྱས་པ་ལ་དེ་ལྟར་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འདོད་ཀྱང་དེ་ཉིད་འོག་ནས་འགོག་ལ། འདིར་རང་ལུགས་ལ་དྲི་མ་བདེན་པ་བ་སྤང་ཡོད་ཟད་པར་བྱར་མེད་ཅིང་སྤང་མེད་སྐྱེ་བར་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་གདོད་མ་ནས་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བར་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་དེ་དག་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འགྲེལ་བ་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་ཇི་ལྟ་བཞིན་རྟོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་བརྗོད་དེ། དྲི་མ་རྣམས་གདོད་མ་ནས་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ལ་དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ཕྱོགས་ཆོས་སྒྲུབ་པ་ལ་ལུང་རིགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་དྲི་མ་དངོས་སླ་བས་བདེན་པ་སྤང་ཡོད་སྐྱེས་པ་དང་། སྤང་མེད་མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་དུ་བཏགས་པ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་འགག་པ་དང་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ནམ་མཁའ་བཞིན་དུའོ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དབུས་མཐའ་ལས། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་མ་གཏོགས་པར། ། འདི་ལྟར་ཆོས་ཡོད་མ་ཡིན་ཏེ། ། ཞེས་འབྱུང་བས་སོ། ། གཉིས་པ་ནི། ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་འགག་པ་དང་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། གཅིག་དང་དུ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་བ་དང་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་མཐའ་བཞི་འགོག་པའི་ཚད་མ་ལ་སོགས་པས་བདེན་པར་འཐད་པའི་དངོས་པོ་མེད་པས་སོ། ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའི་པད་མ་བཞིན་དུའོ། ། གཉིས་པ་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་བསྟན་པ་དང་། ཁས་བླངས་ནང་འགལ་བསྟན་པའོ། ། དང་པོ་ལ། མཚམས་སྦྱོར་ནི། གང་གི་

ཕྱིར་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་དངོས་སྨྲ་བ་གང་དག་ཀུན་འབྱུང་གི་དངོས་
པོ་བདེན་པ་བ་སྟར་ཡོད་འཇིག་པའི་བསམ་པས་ཟད་པ་ལ་ཟད་དོ་སྙམ་
པའི་ཤེས་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་གྱི་དངོས་པོ་བདེན་པ་བ་སྟར་མེད་མི་
སྐྱེ་པའི་བསམ་པས་མི་སྐྱེ་བ་ལ་མི་སྐྱེའོ་སྙམ་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཟད་པ་དང་མི་
སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་ཅིང་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་དེ་འདྲའི་ཟད་པ་དང
མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པ་དེ་དག་ལ་དྲི་མ་བདེན་པ་བ་གཉེན
པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བའི་མེད་པ་ཁོ་ནས་ཤེས་པ་དེ་རུང་བ་
མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པས་གསུངས་པ། རྩ་བ་
ནི། འགོག་པ་སོགས་སོ། འགྲེལ་བ་ནི། དངོས་པོ་ལ་ལོག་པར་
མངོན་པར་ཞེན་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་འདོད་པ་ལྟར་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སྟོབས
ཀྱིས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་སྟར་ཡོད་
སྐྱེས་པ་ནི་ཅི་ཞིག་ཟད་ཅིང་། མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་མ་སྐྱེས་པའི་སྤྱངས
པ་ནི་ཅི་ཞིག་སྐྱེས་ཏེ་ཟད་ཐོབ་བདེན་པ་བ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ཁོ་ན
ཡིན་པར་ཐལ། དྲི་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་དག་གོ་རིམས་བཞིན་དུ
དོན་དམ་པར་ཟད་པ་དང་སྐྱེ་པའི་གེགས་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་འགོག
པ་དང་བྲལ་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར
དབུ་མ་བ་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་སྟར་བཤད་པའི་གཞུང་ལུགས་ཁོ་ན་ཁས
བླངས་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །

རྣལ་འབྱོར་གྱིས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟ་མིན་ཏེ་ཆོས་ཡང་དག་པར
ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ན། བདེན་པར་གྲུབ་པ་སུས་ཀྱང་མེད་པར་བྱ་མི
ནུས་པས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ

རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤྱངས་པ་ངོ་མཚར་ཆེ་བའི་
གནས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར། བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པས་
གསུངས་པས་སོ། རྩ་བ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཤེས་སྒྲིབ་
གཉེན་པོས་སྤྱངས་པ་འགལ་པར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་བདེན་པར་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར། ཅེས་པའོ། ། འགྲེལ་བ་ལ། ཤེས་སྒྲིབ་གཉེན་པོས་
སྤོང་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་བཤད་པ་དང་། ཚུལ་དེ་དངོས་སྨྲ་བ་ལ་མི་འཐད་
པར་བསྟན་པའོ། དང་པོ་ལ་མཐའ་དཔྱད་པ་དང་། ཚིག་དོན་
བཤད་པའོ། ། དང་པོ་ནི། རྣལ་འབྱོར་གྱིས་ས་འདི་དག་སྤང་བྱ་
གང་གི་གཉེན་པོར་ཚུལ་ཇི་ལྟར། གང་ཟག་གང་གིས་དགོས་པ་གང་གི་
ཕྱིར་བསྒོམ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཕྱིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིད་
ལ་བྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་། སྙིང་པོའི་དོན་སྒོམ་པའི་རིམ་པ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། གཞུང་གི་ཚིགས་སྐབས་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་འཆད་ལ། འདིར་ཕྱི་མ་ཉིད་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ཡང་
སྙིང་པོའི་དོན་སྒོམ་པའི་རིམ་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་དག་ཞི་བ་ཙམ་དོན་དུ་མི་གཉེར་བས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་ཆེད་
དུ་གཉེར་ནས་སྤོང་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འཕགས་ལམ་མི་སྒོམ་ཀྱང་
ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་མགོ་མ་མནན་ན་སེམས་རྒྱུད་རབ་ཏུ་མ་ཞི་ཞིང་
ལས་སུ་མི་རུང་བར་གྱུར་པས་རང་གི་དོན་ཙམ་ཡང་མི་འགྲུབ་ན།
གཞན་གྱི་དོན་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་པར་མཐོང་སྟེ། ཚོགས་ལམ་དུ་
དང་པོར་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་མགོ་གནོན་པ་ལ། ཉན་ཐོས་ལས་
ཀྱང་བརྒྱར་འགྱུར་གྱིས་བརྩོན་པར་གསུངས་སོ། ། དེའི་ཕྱིར་ཚོགས་
ལམ་དུ་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་མགོ་མནན་པ་ཙམ་གྱིས་ཆེད་དུ་བདག་
མེད་ལ་དམིགས་པ་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་བསྒོམས་ཏེ། དེ་བས་ན་འདི་ནི་

ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོར་བསྒོམ་པ་ལ་རྒྱུད་སྦྱོང་དུ་རུང་བ་ཙམ་དུ་བྱེད་
པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཇི་ལྟར་སྒོམ་པའི་ཚུལ་ནི། དང་
པོར་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་རྟག་གཅིག་རང་
དབང་ཅན་གྱི་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པའི་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་ནས།
དེའི་རྗེས་སུ་ངེས་ཤེས་དེའི་རྒྱུན་རྩེ་གཅིག་པའི་ཞི་གནས་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་
གོམས་པར་བྱེད་ཅིང་། འཛོག་པར་བྱེད་པའོ། ། དེ་ཡང་གང་ལ་
འཛོག་པའི་ཡུལ་ནི། དགག་གཞི་ཕུང་པོ་སོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་དགག་བྱ་
གང་ཟག་རང་རྐྱ་བ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་དེ་ལའོ། །
གང་གིས་འཛོག་པ་ནི་དེ་ཉིད་རིགས་པས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ངེས་ཤེས
བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་གང་ཟག་གིས་སོ། ། གང་འཛོག་ན། ཞི་
གནས་མཚན་ཉིད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའམ་རྗེས་མཐུན་པ་ཙམ་གྱི་ངོ་
བོར་སྐྱེས་པའི་སེམས་སོ། ། ཚུལ་ཇི་ལྟར་འཛོག་ན། དམིགས་པ་དེ་
ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་ལ་ཡང་དཔྱོད་པར་མི་བྱེད་ན་གཞན་ལ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་
དགོས། དེའི་ཕྱིར་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་གཡོ་བར་
བྱེང་རྒོད་དང་བྲལ་བར་འཛོག་གོ། །དེས་ན་བདག་མེད་ལ་སེམས་མི་
གཡོ་བར་འཛོག་པ་མེད་ན། བདག་འཛིན་མགོ་གནོན་ཡང་མི་ནུས་ལ།
མི་གཡོ་པར་འཛོག་པ་ལ་གང་འཛོག་པའི་སེམས་དེ་ཞི་གནས་རྗེས་མཐུན་
པ་ཙམ་ཞིག་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་ཞིག་མེད་ན་ད་ལྟའི་སེམས
རང་དགའ་བ་བཞིན་དུ་དམིགས་པ་ལས་གཞན་དུ་མི་གཡོ་བར་རྒྱུན་ལྡན་
དུ་འཛོག་མི་ནུས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ལྷག་མཐོང་སྒོམ་པའི་སྔོན་དུ་ཞི་
གནས་བསྒོམ་པ་འགྲོ་དགོས་པའི་དོན་ནི་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། དེ་འོག་
ཏུ་ཤེས་སྒྲིབ་སྤོང་པའི་ཚེད་དུ་རྣལ་འབྱོར་ལྷག་མ་གསུམ་ལ་འཇུག་གོ།
དེ་ཡང་བོད་གང་དག་རྣལ་འབྱོར་དང་པོ་ཉན་ཐོས་པའི་རྣལ་འབྱོར།

གཉིས་པ་སེམས་ཅམ་རྣམ་བདེན་པ་དང་རང་རྒྱལ་གྱི། གསུམ་པ་རྣམ་བརྫུན་པའི། བཞི་བ་དབུ་མ་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པ་ནི་ཆེས་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་དངོས་སྨྲ་བ་ལ་གྲིབ་པ་སྦྱོང་པ་འཐད་པའི་ཚུལ་རང་གིས་རྣམ་པར་བཞག་ནས། ཡང་དངོས་སྨྲ་བ་ལ་དེ་མི་རུང་བར་སྨྲ་བ་དངོས་སུ་འགལ་བར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣལ་འབྱོར་བཞི་སྟོན་པའི་གཞུང་གི་མཐའི་ཚིག་རྣམས་དང་། ལང་གཤེགས་ཀྱིས། སེམས་ཙམ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་ཀྱང་། ། སྣང་བ་མེད་ལ་བརྟག་བར་བྱ། ། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཐོག་མཐའི་ཚིག་གི་ནུས་པ་ལས། འདི་དག་གང་ཟག་གཅིག་གིས་རིམ་ཅན་དུ་བསྒོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་དུ་ཆེས་གསལ་བའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཙམ་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་བཀའ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པའི་མཐའ་རྣམ་པར་འཇོག་པ་དང་། རང་རྒྱལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྣོད་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་བྱེད་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཙམ་རྣམ་བརྫུན་པ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཤེས་པ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ཡང་ཕྱིས་ཀྱི་ཊཱིག་བྱེད་དག རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གཉིས་པ་ནི། དྲོད་རྩེའི་ངོ་བོ་སྟེ། དེར་གཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་གསལ་སྣང་ལྷག་པའི་ཕྱིར། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པ་ནི། བཟོད་མཆོག་སྟེ། དེར་འཛིན་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་གསལ་སྣང་ལྷག་པའི་ཕྱིར། ཅེས་འཆད་པའང་ལེགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དྲོད་རྩེར་ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ལས་ཕྱི་དོན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལྟར་གཟུང་བ་མེད་ན་དེར་འཛིན་མེད་པའི་རྟགས་ལས་གཟུང་རྣམ་བདེན་པར་མེད་པར་རྟོགས་པར་ཡང་ཁྱད་པར་མེད་ལ། བཟོད་མཆོག་ཏུ། རིགས་པ་དེ་ལས

གཟུང་རྣམ་བདེན་མེད་དུ་ངེས་པ་ལྟར་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ལས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཤེས་པ་སྒྱུ་མ་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པས་ཀྱང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚོགས་ལམ་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་ཟིན་མ་བཟེད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འདིའི་རྟོགས་པ་ནི། སྒོམ་བྱུང་གིས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྒོམ་བྱུང་གིས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ" གསལ་སྣང་ཐོབ་པ་ཙམ་གྱི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པས་ཀྱང་ཆོག དང་པོ་ལྟར་ན། རྣལ་འབྱོར་བར་པ་གཉིས་སྦྱོར་ལམ་ཡིན་པ་འགལ་ལོ། ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་བདེན་མེད་ལ་གསལ་སྣང་མ་ཐོབ་པར་ཐལ་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་གསུམ་པས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཉིད་ནི་བཟོད་མཆོག་རྣམས་ལ་བརྗོད་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འདོད་ན། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཤེས་པ་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག དང་པོའི་དངོས་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ། གཞན་ཡང་འདི་ལྟར་ན། བྱང་སེམས་ཀྱིས་གཟུང་བ་བདེན་མེད་ལ་གསལ་སྣང་མ་ཐོབ་པར་དུ་འཛིན་པ་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་སྒོམ་པར་མི་བྱེད་པར་ཐལ་ཞིང་། དེ་ལྟ་ན་གཟུང་བ་བདེན་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་སྐྱེས་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་བདེན་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་འབད་པས་བསྐྱེད་དགོས་པར་མཚུངས་ཤིང་། རྗོད་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་སྒོམ་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། དེ་བས་

ན་འདི་ཡིན་ཏེ། ཚོགས་ལམ་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྒོམས་ནས་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་མགོ་གནོན་པ་ཙམ་བྱས་ནས། ཤེས་སྒྲིབ་སྤོང་པའི་ལམ་སྒོམ་པ་ལ་རྒྱུད་ལས་སུ་རུང་བར་བྱས་ཏེ། གདོད་ཤེས་སྒྲིབ་སྤོང་པ་ལ་འཇུག་པ་ན། དང་པོར་ཤེས་སྒྲིབ་ཀུན་བཏགས་མངོན་གྱུར་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་མགོ་མནན་པ་ཙམ་གྱི་སྒོ་ནས་སྤོང་པའི་བྱ་བ་མ་བྱས་པར། བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་མངོན་གྱུར་མགོ་གནོན་པ་ཙམ་གྱི་སྒོམ་བྱུང་ཡང་སྐྱེ་མི་ནུས་ཏེ། སྒྲ་རྟག་འཛིན་ཀུན་བཏགས་མངོན་གྱུར་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་བར་ལ། སྒྲའི་སྤྲ་བའི་མི་རྟག་པ་ལ་གསལ་སྣང་སྐྱེ་མི་སྲིད་པ་བཞིན་ནོ། ། དེ་ཡང་བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་མངོན་གྱུར་མགོ་གནོན་པ་ཙམ་ནི། རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་པའི་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་བྱེད་དེ། དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་ཀྱི་བར་ལ། སྒྲ་རྟག་འཛིན་ཀུན་བཏགས་མངོན་གྱུར་མི་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། ། འོན་ཀྱང་བདེན་མེད་ལ་སྒོམ་བྱུང་གི་གསལ་སྣང་མ་སྐྱེས་ན་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་མངོན་གྱུར་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་ངེས་ཤེས་ཙམ་གྱིས་མགོ་གནོན་མི་ནུས་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ཙམ་གྱིས་ཁ་སང་གི་སྒྲ་དེ་འདིའོ་སྙམ་དུ་དུས་འདྲེས་པར་འཛིན་པའི་རྟག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་མངོན་གྱུར་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པར་སྐྱེ་བ་འགོག་མི་ནུས་པ་བཞིན་ནོ། ། དེས་ན་ཚོགས་ལམ་དུ་བདེན་འཛིན་ཀུན······བཏགས་མངོན་གྱུར་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་མགོ་མནན་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་མངོན་གྱུར་སྒོམ་བྱུང་གིས་བདེན་མེད་ལ་གསལ་སྣང་སྐྱེས་པའི་སྒོ་ནས་མགོ་གནོན་པའི་སྦྱོར་ལམ་ལ་འཇུག་ཅིང་། དེའི་འོག་ཏུ་བདེན་མེད་མངོན་གྱུར་དུ་

རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་བདེན་འཛིན་གྱི་ས་བོན་སྤོང་པའི་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་
མཐོང་ལམ་དང་སྒོམ་ལམ་དག་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལ།
ཚོགས་ལམ་དུ་བདེན་མེད་རྟགས་ལས་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ན་ཡང་སྒྲོ་
འདོགས་རགས་པའི་རིམ་པས་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས། ལྷན་
ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ལས་ཕྱི་དོན་ལ་བདེན་འཛིན་བཀག་སྟེ།
ཕྱི་དོན་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་རྣལ་འབྱོར་
གྱི་ས་གཉིས་པའི་གཞུང་གིས་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། ། དེའི་འོག་ཏུ་མིག་
ཤེས་ལ་སྔོན་པོ་སྣང་བ་དེ་ཉིད་ཕྱི་རོལ་ཏུ་བདེན་པ་ཁེགས་པ་ན་ཡུལ་མི་
བདེན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་མིག་ཤེས་ཉིད་བདེན་པར་གྲུབ་པ་
འགོག་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པའི་སྟོན་ནོ། ། དེ་ཡང་རྣལ་
འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་འཛིན་པའི་རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་
པར་རིག་པ་ཙམ་དེ་ཡང་གསལ་ཏེ། ཞེས་དང་། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་
གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ལ་མངོན་པར་
ཞེན་པ་ཡོངས་སུ་མ་བོར་བས། ཞེས་གསུངས་པས་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་
ཞེས་པ་ནི། མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་གཟུང་རྣམ་དང་འཛིན་རྣམ་
གཉིས་སུ་ཕྱེ་པའི་འཛིན་རྣམ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་
གཉིས་པར་དེར་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པར་བཤད་པས། གཉིས་སྣང་
དང་བྲལ་པའི་རང་རིག་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ལ།
གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་འདི་ཡང་དག་པར་ཡོད་པའི་ངོ་
བོ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་ངེས་པར་བྱས། ཞེས་པས་གཉིས་སྣང་དང་བྲལ་པའི་
རང་རིག་བདེན་པར་གཟུང་བར་བཤད་པས་དེ་གཉིས་དངོས་སུ་འགལ་
བར་འགྱུར་རོ། ། དེས་ན་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཅེས་པ་ནི།
གང་གཟུང་བར་བྱ་པ་སྔོན་པོ་དང་། དེའི་བློ་དག་ཅེས་པ་སྔོན་པོ་ཞེས་

པ་དང་སྒྲིལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། འདི་ལྟར་སྔོན་པོ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་མིག་ཤེས་ལ། ཞེས་བཤད་པར་བྱ་ཞིང་དེས་ན་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པར་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ཀྱང་གཉིས་སྣང་དང་བྲལ་བའི་རང་རིག་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ། འོ་ན་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་ས་གསུམ་པར་གཟུང་བ་མེད་ན་དེ་འཛིན་མེད་པའི་རིགས་པས་མིག་ཤེས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གཉིས་པར་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྔོན་པོ་སོགས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་གཟུང་བ་མེད་ན་ཞེས་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། སྔ་མས་ཡུལ་དང་། ཕྱི་མས་ཡུལ་ཅན་ལ་བདེན་འཛིན་འགོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། གལ་ཏེ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྔོན་པོ་སོགས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ནུས་ན་ནི། སེམས་ཙམ་པས་ཀྱང་སྔོ་སོགས་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཀུན་བཏགས་ཆོད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་དོགས་ན། དེའི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྔོན་པོ་ཕྱི་དོན་དུ་བདེན་པར་ཁེགས་པ་ན། དེ་ཉིད་རྟགས་སུ་བྱས་ནས། འདིར་སྔོན་པོ་བདེན་པར་གྲུབ་ན། རང་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་བདེན་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་རང་གནས་ཚུལ་གཞན་དུ་གནས་ནས། རང་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྣང་ཚུལ་གཞན་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་རྫུན་པ་བསླུ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་གི་བདེན་པར་གྲུབ་པར་འགལ་ལོ། ། དེ་ལྟར་ན་ཡང་སྔོན་པོ་ནི་རང་འཛིན་མིག་ཤེས་ལས་གཉིས་སུ་ཆད་པར་སྣང་ཡང་གཉིས་སུ་བདེན་པ་ལྷ་གཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། བདེན་པར་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ངེས་པ་ནི། མིག་ཤེས་དེ་

ཡང་བདེན་པར་གྲུབ་ན་དོན་དམ་པར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའམ། ཡང་
དག་འགྲུབ་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཡང་མིག་ཤེས་ནི་རང་ཡུལ་དེ་རང་
ལ་སྣང་བ་ལྟར་མི་བདེན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱང་
དོན་དམ་པར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མ་ཡིན་པས་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པོ་ཞེས་
ངེས་པར་བྱེད་པ་ནི། གཟུང་བ་མེད་ན་འཛིན་པ་མེད་དོ་སྙམ་དུ་ངེས་
པར་བྱས་ནས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནོ། ། དེའི་ཕྱིར་དོགས་པ་དེ་དག་
གི་གླན་ཀའི་སྐབས་མེད་དོ། ། དེའི་འོག་ཏུ་གཉིས་སྣང་དང་བྲལ་
བའི་རང་རིག་ཙམ་ཡང་བདེན་མེད་དུ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་ངེས་
པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་ཞེས་པ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སྟེ།
ཞེས་པའི་བར་རོ། ། དེས་ན་འདི་དག་གིས་ནི་ཚོགས་ལམ་དུ་ཆོས་ཀྱི་
བདག་འཛིན་ཀུན་བཏགས་མངོན་གྱུར་མགོ་གནོན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རགས་པ་དང་ཕྲ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ་གསུམ་པོ་དེ་
རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་
ནོ། ། ཡང་དག་པར་ན། ཞེས་པ་ནས་སྙམ་དུ་དགོངས་པས་ཞེས་
པའི་བར་གྱིས། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་མངོན་གྱུར་མགོ་
གནོན་པའི་ཆེད་དུ་སྦྱོར་ལམ་དུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྒོམ་ཚུལ་བསྟན་པ་
ཡིན་ནོ། ། སྒོམ་པའི་སྟོབས་གྲུབ་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་ནི། ཆོས་ཀྱི་
བདག་འཛིན་གྱི་ས་བོན་གྱི་གཉེན་པོ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དག་
སྦྱོར་ལམ་དེའི་རྗེས་སུ་རིམ་པས་སྐྱེས་ནས་མཐར་རྣལ་འབྱོར་བས་ཤེས་
བྱའི་སྒྲིབ་པ་སྤོང་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ། འོ་ན་དེ་ཡང་ཞེས་པ་ཡན་
ཆད་ལ་ཚོགས་ལམ་དུ་རྟགས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱེད་ཚུལ། སྦྱོར་ལམ་དུ་
བསྒོམ་ཚུལ། འཕགས་ལམ་མངོན་དུ་འགྱུར་ཚུལ་གསུམ་སྟོན་པའི་ཚ་
གསུམ་ཡོད་ཀྱང་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་ལ། རྣལ་འབྱོར་གྱི་

བར་པ་གཉིས་ལ་རྟགས་ཀྱིས་ཚོགས་ལམ་དུ་བདེན་མེད་ངེས་པར་བྱེད་
ཚུལ་གྱི་ཆ་རེ་རེ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་རེ་རེར་བགྲངས་པ་ཅི་ཞེ་ན། བར་བ་
གཉིས་ནི། རྟགས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱ་བ་ཕྲ་རགས་ཐ་དད་པའི་ཁྱད་པར་
ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་རྟགས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱེད་པ་ལ་ཡང་།
རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གཉིས་སུ་བྱས་ལ་དེ་ཡང་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན་
པའི་ཚོགས་ལམ་དུ་ངེས་བྱ། སྦྱོར་ལམ་དུ་སྒོམ་བྱ། འཕགས་ལམ་དུ་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་བྱ་གསུམ་ག་ཡང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་རགས་ཀྱི་
ཁྱད་པར་དེ་ལྟ་བུ་མེད་པར་གཅིག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་རྟོགས་པའི་
རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གཅིག་ཏུ་བྱས་སོ། ། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་ལྷག་མ་དག་
གི་རྟགས་ཡང་དག་གིས་ངེས་པའི་དོན་རྣམས་ཇི་ལྟར་བསྒོམས་པའི་ཚུལ་
ཡང་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དང་པོ་ལ་བཤད་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །
རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་འདི་དག་ཆེས་ཤིན་ཏུ་དཀའ་ཞིང་དོན་ཆེ་བའི་གནས་
ཡིན་ཀྱང་། གཞན་དག་ལ་ཡིད་བརྟན་ཅི་ཡང་མི་སྣང་བས་འདིར་ཙུང་
ཟད་ཙམ་ཞིག་ཕྱོགས་མཚོན་པར་བྱས་པ་ཡིན་ལ། མངས་པས.......
འཇིགས་ཏེ་མ་བྲིས་སོ། ། གཉིས་པ་ཚིག་གི་དོན་ལ། རྣལ་འབྱོར་
གྱི་ས་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ་བསམ་བྱུང་གི་རིགས་པ་ནི། དེ་ལ་ཞེས་
པ་དག་ཉེ་བར་འགོད་པའི་ཚིག་ཕྲད་དོ། ། ཕུང་སོགས་ཆོས་ཅན།
གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྟག་རྫས་སུ་གྲུབ་པའི་བདག་གིས་སྟོང་སྟེ།
སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ངེས་པར་བྱེད་
པའོ། ། སྒོམ་བྱུང་གི་རྣལ་འབྱོར་ནི། བདག་དེས་དབེན་པའི་ཕུང་
པོ་ལ་སོགས་པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་པ་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པའི་
ཆོས་ཅན་ལ་ཡང་དག་པར་དམིགས་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དོ་
སྙམ་དུ་སྒོམ་པའོ། ། སྒོམ་པའི་འབྲས་བུ་ནི། ཚོགས་ལམ་དུ་དེ་ལྟར་

བསྒོམས་པས་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཀུན་བཏགས་
མངོན་གྱུར་མགོ་མནན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོངས་སུ་བོར་ནས་ཆགས་སྡང་ལ་
སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པས་སེམས་རྒྱུད་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བར་བྱེད་པ་རྩེ་
གཅིག་ པར་ གྱུར་ བའོ། ངག་ དོན་ ནི། བྱང་ སེམས་ ཆོས་ ཅན།
ཚོགས་ལམ་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཐོས་བསམ་གྱིས་ངེས་པར་བྱས་
ནས་སྒོམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཀུན་
བཏགས་མངོན་གྱུར་མགོ་མནན་པའི་སྒོ་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་སེམས་རྒྱུད་
རབ་ཏུ་མ་ཞི་བར་བྱེད་པ་རྩེ་གཅིལ་པའི་ཆེད་དུ་དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གཉིས་པ་ནི། སྔོན་པོ་དང་དེ་འཛིན་པའི་བློ་དབང་
ཤེས་དག་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར། སྔོན་པོ་འདི་ནི་སེམས་
ཀྱི་བདག་ཉིད་ཙམ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་
ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་ངེས་པར་བྱེད་ལ། དེ་ལྟར་ངེས་པའི་བྱེད་ལས་ནི།
དེའི་ཚེ་སྔོན་པོ་དེ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་སྔོ་འཛིན་དབང་
ཤེས་ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡོངས་སུ་མ་བོར་ཡང་། སྔོན་
པོ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཀུན་བཏགས་མངོན་གྱུར་
མགོ་གནོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤངས་པའོ། །དེ་ཅེས་པ་ནི། དེ་ནས་རྣལ་
འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པ་ལ་འཇུག་ཅེས་པའི་གོ་རིམས་སྟོན་པའི་ཚིག་གོ།
ངག་དོན་ནི། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ལས་སྔོན་པོ་སྔོ་སྣང་
དབང་ཤེས་དང་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པར་ངེས་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ཀྱིས་སྔོན་པོ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་ཞེན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཀུན་བཏགས་མངོན་
གྱུར་མགོ་གནོན་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་སྔོན་པོ་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་
པར་ངེས་པའི་བློ་ཚད་མ་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་འདྲེན་ནུས་པའི་ཕྱིར།
རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པ་ནི། སྔོན་པོ་དེ་བདེན་པར་གྲུབ་ན། རང་

སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་གྲུབ་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ན་སྔོ་སྣང་དབང་ཤེས་ལ་རྒྱངས་ཆད་དུ་སྣང་བ་ལྟར་བདེན་པར་གྲུབ་དགོས་པ་ལ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། སྔོན་པོ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་ཅིང་། གཟུང་བ་སྔོན་པོ་བདེན་པར་མེད་ན་དེ་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་ཀྱང་བདེན་པར་མེད་དགོས་ཏེ། ཕན་ཚུན་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ་སྙམ་དུ་ངེས་པར་སེམས་པས་སྔོན་པོ་སོགས་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་སྐྱེ་བའི་མཚན་ཉིད་གཉིས་སྣང་གི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དེ་ཡང་བདེན་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཀུན་བཏགས་མངོན་གྱུར་མགོ་མནན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསལ་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཡང་དེའི་ཚེ་གཉིས་སུ་སྣང་བ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་རང་རིག་པ་འབའ་ཞིག་འདི་བདེན་པ་ཡང་དག་པར་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་སྙམ་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་ཀུན་བཏགས་ཀྱང་མགོ་མནན་པའི་སྒོ་ནས་ངེས་པར་བྱས་ནས་སོ། །ངག་དོན་ནི། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། གཉིས་སྣང་གི་ཤེས་པ་བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་མངོན་གྱུར་མགོ་གནོན་ནུས་ཏེ། སྔོ་སོགས······བདེན་མེད་དུ་ངེས་ཤིང་དེ་དག་བདེན་པར་མེད་ན་བདེན་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་ཡང་བདེན་པར་མེད་དགོས་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར། རྣལ་འབྱོར་གྱིས་བཞི་བ་ལ། བསམ་བྱུང་གི་རིགས་པ། སྒོམ་བྱུང་གི་ཉམས་ལེན། བསྒོམས་པས་ཤེས་སྒྲིབ་སྤོང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྔོ་སོགས་དང་གཉིས་སྣང་གི་ཤེས་པར་མ་ཟད། གཉིས་མེད་ཀྱི་རང་རིག་དེ་ཡང་། བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སྟེ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྒྱུ་མ་བཞིན་དུའོ་ཞེས་ངེས་པར་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་ན་གཅིག་ཏུ་བདེན་པའི་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་སོགས་པར་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་བ་

ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་བསྒོམས་པས་ཉམས་སུ་ལེན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་བསྒོམས་པའི་སྟོབས་གྲུབ་པ་ན་བློ་གསལ་བ་ཁ་ཅིག་གིས་ནོར་བུ་ཆུ་ཤེལ་དང་དངུལ་ལ་སོགས་པ་ཕན་ཚུན་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ཕྱིར་སྒྲོ་འདོགས་པར་ཇི་ལྟ་བུར་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་བདེན་སྣང་གི་འཁྲུལ་བའི་མཚན་མ་མཐའ་དག་སྤངས་པ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་སྣང་བའི་བློ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་རང་གི་སྤྱོད་བ་ལྟར་གཞན་ལ་བརྗོད་ཀྱང་བརྗོད་པ་ཙམ་གྱིས་གཞན་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་བ་སྐྱེ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་བ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ་ཇི་ཞིག་ལྟར་ཡང་དག་པར་སྐྱེས་པ་ན་དེ་ཉིད་གོང་ནས་གོང་དུ་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ས་བོན་རིམ་གྱིས་སྤངས་ཏེ། མཐར་རྣལ་འབྱོར་བས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་སྤོང་ངོ་། །ངག་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་མཐར་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་འཐོབ་ནུས་ཏེ། དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་རིགས་པས་གཏན་ལ་ཕབ་ཅིང་། སྒོམ་བྱུང་གིས་ཉམས་སུ་བླངས་པས……འཕགས་ལམ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེས་ཏེ་བདེན་འཛིན་གྱིས་ས་བོན་མ་ལུས་པར་སྤོང་ནུས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཚུལ་དེ་དངོས་སྨྲ་བ་ལ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་ནི། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་དོན་དམ་དུ་མེད་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་མའི་ཆོས་ཤེས་པ་ཙམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་གཟུགས་སོགས་ཤེས་བྱའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་ན། དེའི་ཚེ་དྲི་མ་དེ་དག་ལ་ཆོས་ཅན། གཉེན་པོ་སྒོམ་པས་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་གནོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པར་ཐལ། སེམས་རྒྱུད་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་གཉེན་པོ་བསྐྱེད་དུ་མེད་པ་དང་།

ཁྱོད་སྤྱང་དུ་མེད་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་སྒོ་ནས་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ནམ་མཁའ་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་རྫས་མེད་པ་ཙམ་གྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པས་དེ་ཉིད་ནམ་མཁའ་ལ་མེད་པར་གཉེན་པོས་བྱེད་མི་ནུས་པ་བཞིན་དུའོ། །དེའི་ཕྱིར་དངོས་སྨྲ་བ་གཞན་དག་གིས་འདོད་པ་ལྟར་ན། དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནམ་ཡང་མི་ལྡོག་པས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤྱངས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱང་བདེན་པར་ཡོད་པ་ཁས་ལེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཕན་ཚུན་འགལ་བའི་དོན་ཁས་ལེན་པས་བྱམས་པ་ཁོ་བོས་མཚར་དུ་བསྒོས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ངག་དོན་ནི། དྲི་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སེམས་རྒྱུད་ལ་སྤྱང་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་སེམས་རྒྱུད་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཐུབ་པས་ཤེས་སྒྲིབ་སྤྱངས་པ་འགལ་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཐར་པ་ཁས་ལེན་ན་སྟོང་ཉིད་ཀྱང་ཁས་ལེན་རིགས་པར་བསྟན་པ་ལ། མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་དངོས་པོ་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་བསལ་ནས་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ལ། ལྟ་བས་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ། བསྒོམས་པས་གནས་ལུགས་མཐོང་ཚུལ། མཐོང་བས་གྲོལ་བ་ཐོབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་འདི་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དངོས་པོ་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་སྒོ་ནས་བསལ་བར་བྱ་བ་ཅི་ཡང་མེད་ཅིང་དོན་དམ་གྱི་དངོས་པོ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒོ་ནས་བཞག་པར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་དག་པར་ཡོད་པ་ཉིད་ལ། དོན་དམ་དུ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོར་ཡང་དག་པར་བལྟའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྒོ་བསྐུར་དང་བྲལ་བའི་ལྟ་བས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་དེ་ཉིད

གོམས་པར་བྱས་ན་ཡང་དག་པའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར་
རོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་དེ་སྐྱེས་ནས་རིམ་གྱིས་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །འགྲེལ་བ་ལ་རྩ་བ་ལྟར་
གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། གང་གི་ཕྱིར་དངོས་པོར་ཞེན་པ་ལས་གྲོལ་
བར་མི་འཐད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཆོས་གང་ལ་ཡང་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་ངོ་
བོས་བསལ་བ་མ་བྱས་པར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འབྱུང་བ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་དག་པར་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་འདི་ཉིད་ལ་ཀུན་
རྫོབ་ཙམ་དུ་ཡོད་པར་བརྟག་པར་བྱ་ཞིང་། ཆོས་གང་ལ་ཡང་སྒྲོ་
འདོགས་པའི་ངོ་བོས་བཞག་པར་མ་བྱས་པར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་འདི་
ཉིད་ལ་བདེན་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་བརྟག་པར་
བྱས་ཏེའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ལྟ་བས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དེ་
བཞིན་དུ་གོམས་པར་བྱས་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་
འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། ཡེ་ཤེས་དེ་སྐྱེས་པ་ན་རིམ་གྱིས་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་བཟློག་པས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །ངག་དོན་ནི། ཤེས་
བྱ་ཆོས་ཅན། བདེན་གཉིས་སྒྲོ་སྐུར་དང་བྲལ་བར་ལྟ་བས་གཏན་ལ་
ཕབ་པའི་དོན་གོམས་པར་བྱས་ན་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་ནས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཟློག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
བདེན་པར་མེད་ཀྱང་སྣང་གཉེན་འཐད་དེ། སྒྱུ་མའི་གླང་པོས་སྒྱུ་མའི་
གླང་པོ་གཞན་ཞིག་ཕམ་པར་བྱས་པ་བཞིན་དུའོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས།
མཐོང་ལམ་དངོས་དང་། དེའི་སྟངས་པ་ལ་དབང་དུ་བྱེད་པའི་སྒོམ་
ལམ་མོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་
སོགས་སོ། རྩ་བ་ནི་སྤྱིན་པ་སོགས་སོ། །འགྲེལ་བ་ལ་ངོ་བོ་དང་བྱེད་
ལས་གཉིས། དང་པོ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པ་སྟུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་ཤེས་

པའི་བཟོད་པས་བསྡུས་པ་འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་པོ་དེ་དག་སོ་སོར་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་རེ་རེར་སྒོ་མ་གོ་སྐབ་ཏུ་བཤད་པ་བཞིན་དུ་ཕན་ཚུན་བསྡུས་པ་གང་ཡིན་པའི་སྒོ་ནས་ངོ་བོ་གཅིག་ཉིད་ཀྱང་ལྡོག་པའི་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་ཅན་སྐྱེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྩེ་མོ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་འདིར་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །འདིར་ཞེས་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་བའི་དོན་ནི། རྩེ་སྦྱོར་གྱི་སྐབས་སུ་ཕར་ཕྱིན་རེ་རེར་དྲུག་དྲུག་བསྡུས་པའི་སྒོ་ནས་མཐོང་ལམ་བསྟན་ནས། སྐབས་གཞན་དུ་ནི་མཐོང་ལམ་དེ་ཉིད་སྟོན་ཚུལ་གཞན་གྱིས་བསྟན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ངག་དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་སྦྱུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ཡིན་ཏེ། ཕར་ཕྱིན་རེ་རེར་ཡང་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལྡན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་དེ་རྫོགས་པར་སྐྱེས་པ་ན་མཐོང་སྤང་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་དེ་དག་གིས་བསྡུས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་སྤངས་པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་འཐོབ་སྟེ། འབྲས་བུ་མཐོང་སྤང་གི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་སྤངས་པས་སོ། །རྣམ་རྟོག་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་དུ་དབྱེར་རུང་སྟེ། གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་པོ་སོ་སོར་རྣམ་པ་དགུ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །དགུ་ཏུ་ཡོད་པ་དེ་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་སོ་དྲུག གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་སོ་དྲུག གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ཀྱི་སོ་དྲུག་རྣམས་སུ་དབྱེ་བས་སོ། །

རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། མཐོང་ལམ་གྱི་རྟོག་པའི་རྒྱུ་དེ་ལ་དབང་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ལ། མཉམ་གཞག་སེང་གེ་རྣམ་བསྒྲིངས་དང་། རྗེས་ཐོབ་རྟེན་འབྲེལ་ལ་རྟོག་པ་གཉིས། རིམ་བཞིན་རྐང་པ་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་ལ། དང་པོ་ནི་མདོ་ལས། དེ་རྣམ་ཐར་བརྒྱད་དང་སྙོམས་འཇུག་དགུ་པོ་དེ་དག་རྣམ་པར་ཕྱེ་ཞིང་སེང་གེ་རྣམ་པར་བསྒྲིངས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་གོ་ཞེས་སོགས་དང་། གཉིས་པ་ནི། མདོ་ལས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལུགས་དང་མཐུན་པ་དང་ལུགས་དང་མི་མཐུན་པ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པར་བྱེད་ཅེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། །འགྲེལ་བ་ལ་ཡང་སྔར་ལྟར་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་དེ་རྣམ་ཐར་བརྒྱད་དང་སྙོམས་འཇུག་དགུའི་རང་བཞིན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སེང་གེ་རྣམ་པར་བསྒྲིངས་པ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་ནས་དེ་ལས་ལངས་ཏེ་རྗེས་ཐོབ་ལ་འཇུག་གོ །ཅིའི་ཕྱིར་ཏིང་ངེ་འཛིན་སེང་གེ་རྣམ་པར་བསྒྲིངས་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སེང་གེ་བསྒྲིངས་པ་རི་དྭགས་གཞན་གྱིས་བག་ཚ་བ་མེད་པ་ལྟར་མཐོང་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་འཇིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། མཉམ་བཞག་དེ་ལས་ལངས་པའི་དུས་ཕྱིས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཡང་དག་པར་རྟོག་གོ །གང་ལ་ན། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལའོ། །ཇི་ལྟར་ན། མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་''' སོགས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ལུགས་དང་མཐུན་པ་དང་། སྐྱེ་བ'''''' འགགས་པས་རྒ་ཤི་འགག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་བྱང་གི་ལུགས་དང་མི་མཐུན་པར་རོ། །དེ་ལ་ཐ་མས་མ་རིག་པ་འགགས་པས་འདུ་

བྱེད་འགག་ཅེས་སོགས་རྣམ་བྱང་ལུགས་འབྱུང་དང་། གཉིས་པས་རྒ་ཤི་གང་ལས་བྱུང་ཞེས་སོགས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ལུགས་མི་མཐུན་མཚོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཤུགས་ལ་འཕེན་པར་བྱེད་དོ། །དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་དུ་རྟོག་ཅེ་ན། འཁོར་བའི་འཇུག་པ་རྒྱུ་འབྲས་སྡུག་ཀུན་གྱི་བདེན་པ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ལུགས་མཐུན་དང་ལུགས་བཟློག་སྒོམ་པར་བྱེད་ལ། འཁོར་བའི་ལྡོག་པ་རྒྱུ་འབྲས་འགོག་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་རྣམ་བྱང་ལུགས་མཐུན་དང་ལུགས་བཟློག་ཏུ་སྒོམ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་མཐུན་དུ་བསྒོམས་པས་ནི་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པའི་རང་བཞིན་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ལས་ཉོན་གྱི་གཙོ་བོ་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་གཉིས་འཁོར་བའི་རྩ་བར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ལུགས་བཟློག་ཏུ་བསྒོམས་པས་ནི། སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པའི་རང་བཞིན་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེ་བ་དང་རྒ་ཤི་དག་ལས་ཉོན་གྱི་འབྲས་བུ་སྨིན་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ངོ་བོར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་བྱང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་མཐུན་དུ་བསྒོམས་པས་ལམ་བདེན་གྱི་རང་བཞིན་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། མ་རིག་པའི་གཉེན་པོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྲིད་པའི་རྩ་བ་གཅོད་ནུས་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལུགས་བཟློག་ཏུ་བསྒོམས་པས་འགོག་བདེན་གྱི་རང་བཞིན་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་པ་ནི། སྐྱེ་བ་དང་རྒ་ཤི་འགགས་པ་ཉིད་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ངག་དོན་ནི། ས་གཉིས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། མཉམ་བཞག་ཏུ་སེང་གེ་རྣམ་པར་བསྒྲིངས་ལ་སྙོམས་པར་

ཞུགས་ནས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་རྟེན་འབྲེལ་ལ་རྟོག་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་རྟོགས་པའི་རྒྱུན་ལ་དབང་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་ནང་གི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་སོ་སོའི་ངོ་བོ། ཚེ་དུ་ཞིག་ལ་རྫོགས་པ། ས་མཚུངས་དཔྱད་པའོ། །དང་པོ་ལ། མ་རིག་པ་ནི། གང་གི་དབང་གིས་བདེན་པ་དང་ལས་འབྲས་སོགས་ལ་རྨོངས་པར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ཉོན་མོངས་ཅན། རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སོ། །འདི་མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྒོམ་སྤང་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། མཐོང་སྤང་གི་མ་རིག་པས་ལས་འབྲས་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་ལྟ་བ་ངན་པ་བསྐྱེད་དེ་ངན་འགྲོའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་གསང་མཁན་པོ་སོགས་མཐོང་སྤང་ཁོ་ནར་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ན་དགྲ་བཅོམ་ཡང་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ན་མཐོང་སྤང་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་བྱུང་། དེ་བས་ན། འདི་ལ་མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་གི་ཆ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་འཐད་ལ། དེའི་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པས་ཡན་ལག་དུ་སྤངས་ཞེ་ན། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་སྟེ་གང་ཡང་རིལ་གྱིས་སྤངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོགས་སོ། །འདུ་བྱེད་ནི། མ་རིག་པ་དེའི་དབང་གིས་བསགས་པའི་ཡང་སྲིད་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་སོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི། འདུ་བྱེད་དེས་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་གང་ལ་བགོས་པའི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །

མིང་དང་གཟུགས་ནི་རྣམ་ཤེས་མའི་མངལ་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནུར་ནུར་པོ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་བྱུང་བའི་ཕུང་པོ་ལྔའོ། །སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ནི། མིང་གཟུགས་འཕེལ་བ་ལས་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་དྲུག་དོད་པའོ། །རེག་པ་ནི། ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ཕྲད་པ་ལས་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་བར་མ་གསུམ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའོ། །ཚོར་བ་ནི། རེག་པས་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་དང་མཐུན་པར། སིམ་གདུང་བར་མ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའོ། །སྲེད་པ་ནི། ཡང་སྲིད་དོན་དུ་གཉེར་བའི་འདོད་ཆགས་སོ། །ལེན་པ་ནི། སྲེད་པ་ཆེ་ཐག་པ་འཆི་ཁའི་གནས་སྐབས་སུ་བྱུང་བ་ཕྱི་མའི་ཕུང་པོ་ལ་ཞེན་པར་ཆགས་པའོ། །སྲིད་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་ལེན་པས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་གི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་དེ་ཉིད་གསོས་བཏབ་སྟེ། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལ་ནུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་པའོ། །སྐྱེ་བ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་བག་ཆགས་ཅན་གྱི་རྣམ་ཤེས་མའི་མངལ་དུ་ཞུགས་ནས་ཕུང་པོ་རིམ་གྱིས་གྲུབ་པའོ། །ཀ་ཤི་ནི། ན་ཚོད་དང་སྲོག་འགྱུར་པའོ། །ཀ་ཤི་གཉིས་ཡན་ལག་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་ནི། མ་ཀས་པར་འཆི་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་མ་རིག་པ་ལ་རྐྱེན་གཞན་མེད་ན་རྒྱུ་མེད་དུ་འགྱུར་ལ། ཡོད་ན། མ་རིག་པ་ཡན་ལག་དང་པོ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ཡན་ལག་སྔ་མ་སྔ་མ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་རྐྱེན་དུ་བཞག་པ་ནི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བྱེད་ཀྱི་རྐྱེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། མ་རིག་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བྱེད་ཀྱི་རྐྱེན་ནི་མ་རིག་པ་སྔ་མ་ཉིད་ལས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་འདི་དག་ཀྱང་དུས་ཇི་སྲིད་གཅིག་ལ་ཚར་གཅིག་རྫོགས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཚེ་གསུམ་ལ་རྫོགས་དགོས་ཏེ། དེ་ཡང་

འདི་ལྟར་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ནི།
སྔོན་གྱི་སྐྱེ་བ་ལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཏེ། དེ་དག་ནི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་དང་། ལས་བསགས་པའི་ཚེ་དེ་ལ་ཚེ་རབས་གཞན་གྲུབ་པ་
མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། མིང་གཟུགས་ནས་ཚོར་བའི་བར་ནི་ཚེ་བར་
བ་ལ་རྫོགས་ཏེ་དེ་དག་ནི་སྔོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་
རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྲེད་པ་དང་ལེན་པ་དང་སྲིད་པ་
གསུམ་ཡང་ཚེ་བར་བ་ལ་རྫོགས་ཏེ། ཚེ་རབས་སྔ་མའི་ལས་ཀྱིས་་་་
འཕངས་པའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུན་ཅན་ཡིན་ཞིང་། ཚེ་རབས་ཕྱི་མའི་སྐྱེ་
བ་འགྲུབ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེ་བ་དང་ རྒ་ཤི་ནི་ཚེ་ཕྱི་མ་ལ་རྫོགས་
ཏེ། ཚེ་འདིའི་ཐ་མ་སྲིད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་རྒྱུན་ལས་སྐྱེ་བ་འགྲུབ་
པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་ལས་ཀྱང་རྒ་ཤི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ལ་སྐྱེ་བ་དང་པོ་གཉིས་ནི་བར་མ་ཆད་དུ་འབྱུང་བའི་ངེས་པ་མེད་དེ།
དེ་ལྟར་གྱི་མིང་གཟུགས་འདི་དག་བསྐལ་བ་བརྒྱའི་སྟ་རོལ་གྱི་མ་རིག་པ་
དང་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་འཕངས་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེས་ནས་མྱོང་
འགྱུར་གྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་ཡིན་ན། དེའི་ཚེ་ཚེ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱང་
བར་མ་ཆད་དུ་འབྱུང་བ་སྲིད་ལ། ཚེ་ཐ་མ་གཉིས་ནི་བར་མ་ཆད་ཁོ་
ནར་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ཚེ་འདིའི་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་ཤི་རྣམས་ནི།
ཚེ་འདིའི་མིང་གཟུགས་སོགས་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་པ་མིན་གྱི།
སྐྱེ་བ་སྔ་མའི་མིང་གཟུགས་སོགས་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ།
དེ་དག་ཚེ་འདིའི་སྲེད་ལེན་སྲིད་པའི་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་གྱི། ཚེ་
སྔོན་མའི་སྲེད་ལེན་སྲིད་པའི་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་
བྱིས་པ་རྣམས་ལ་ཚེ་གཅིག་ཉིད་ལ་ཡང་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་
ཅད་ཚང་བ་ཡོད་མོད་ཀྱི། དེའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་

རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི།
ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ས་མཚུངས་པ་ཡང་ཡོད་དེ།
གང་གི་ཚེ་འདོད་པ་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཚེའོ། །
འགའ་ཞིག་མི་མཚུངས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ཁམས་དང་ས་གཞན་ནས་ཤི་
འཕོས་ནས་གཞན་དུ་སྐྱེ་བ་དེའི་ཚེའོ། །དེ་ལ་འདུ་བྱེད་དང་། མིང་
གཟུགས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ནས་སྲིད་པའི་བར་གང་ཡིན་པ་དེ་དག
ནི་གང་དུ་སྐྱེ་བའི་ས་བ་ཁོ་ནར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་ས་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ།
ས་གཞན་གྱི་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་ས་གཞན་གྱི་རྣམ་སྨིན་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་
དང་། ས་གཞན་ཆོར་བ་ལ་ས་གཞན་གྱི་སྲིད་པ་མི་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་རོ།
།མ་རིག་པ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་གང་དུ་ལས་གསོག་པའི་རྟེན་དེའི་
རྣམ་པར་སྨིན་པའི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་རིག་
པ་ཡང་ཤས་ཆེར་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ
ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གང་དུ་སྐྱེས་པ་དེ་ཡི་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལེན་
པ་དང་སྲིད་པ་ནི་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་ཤི་གང་དུ་གཏོགས་པ་དེའི་ས་པ་ཡིན་ཏེ།
དེ་དག་ནི་གང་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕུང་པོ་ལ་ཆགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་སྐྱེ་བ
དང་རྒ་ཤི་མངོན་པར་གྲུབ་པའི་ཉེ་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

༨. སྒོམ་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་བཤད་པ།

གསུམ་པ་སྒོམ་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་ལ། གཉེན་པོ་སྒོམ་ལམ། སྤང་བྱ་
རྣམ་རྟོག གཉེན་པོས་སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་ཕན་ཡོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་
མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་མཐོང་བའི་ལམ་བརྗོད་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་
རྟེན་སྒོམ་པའི་ལམ་འཆད་དོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། མི་མཐུན་པའི་
ཕྱོགས་སྤོང་བ་དང་། ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་བརྟེན་པ་ནི་རྟེན་གྲུབ་པ

སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་པས་ནའོ། །དགོས་པ་ནི་གོ་སླ་བས་སོ། །རྩ་བ་
ལ་མཐའ་དཔྱད་པ་དང་། ཚིག་གི་དོན་གཉིས། དང་པོ་ལ་མདོ་ལས་
བསྟན་ཚུལ། བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་བསྡུས་ཚུལ། ཐོད་རྒལ་གྱི་རང་
བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། རབ་
འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སེང་གེ་རྣམ་པར་
བསྒྲིངས་པ་གང་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་འདོད་པས་
དབེན། སྡིག་པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་དབེན་པ་རྟོག་པ་དང་བཅས་
དཔྱོད་པ་དང་བཅས། དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་
ཅན་དུ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཉེ་བར་བསྒྲུབས་ཏེ་གནས་སོ་ཞེས་པ་ནས་
འདུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་འགོག་པ་ཉེ་བར་བསྒྲུབས་ཏེ་གནས་སོ་ཞེས་པའི་
བར་གྱིས་མཐར་གནས་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་དགུ་ལ་ལུགས་མཐུན་དང་
ལུགས་མི་མཐུན་དུ་སོང་ཞིང་འོངས་པ། སྒྱུར་བ་སེང་གེ་རྣམ་བསྒྲིངས་
ཕྱུགས་གཉིས་དང་། ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་གྱི་ཏིང་
ངེ་འཛིན་ཐོད་རྒལ་དེ་གང་ཞེ་ན། ཞེས་པ་ནས། འདུ་ཤེས་དང་ཚོར་
བ་འགོག་པ་ཉེ་བར་བསྒྲུབས་ཏེ་གནས་སོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྙོམས་
འཇུག་དགུ་ལ་ལུགས་མཐུན་དུ་ཡར་སོང་བ་བར་དུ་གང་ཡང་མ་སྲིལ་
བའི་དངོས་གཞི་ཐོད་རྒལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཕྱུགས་གཅིག་དང་། ཡང་
མདོ་ལས། འགོག་པ་ལས་ལངས་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལའོ། །
དེ་ལས་ལངས་ནས་འགོག་པ་ལའོ། །ཞེས་པ་ནས། སྲིད་རྩེའི་བར་ལ་
སྙོམས་པར་འཇུག་སྟེ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཡར་སོང་སྙོམས་འཇུག་
བརྒྱད་ལ་འགོག་པ་སྲིལ་བ་དང་། ཡང་མདོ་ལས། མཉམ་པར་མ་
བཞག་པའི་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་དོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་མར་འོང་སྙོམས་
འཇུག་དགུ་ལ་འདོད་སེམས་སྲིལ་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཕྱུགས་ལྔ་མདོ་ལས

བསྟན་ཏོ། །དེ་ལ་སེང་གེ་རྣམ་བསྒྲིངས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་མཐར་
གནས་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་དགུ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་
དང་། འདིའི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་ཐུགས་དང་པོ་གཉིས་སེང་གེ་རྣམ་
བསྒྲིངས་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་པར་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་། སྔ་མ་ནི་
རྟེན་འབྲེལ་ལ་རྟོག་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ནི་ཐོད་རྒལ་ལ་འཇུག་
པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དགོས་པ་ལ་ཆེས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་
དོ། །འོ་ན་ཐུགས་དང་པོ་དང་གསུམ་པ་མཐར་གནས་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་
དགུ་ལ་ལུགས་ མཐུན་ དུ་ ཡར་ སོང་ བ་ ཙམ་ དུ་ ཁྱད་ པར་ མེད་ པ་ ལ།
སྦྱོར་བ་དང་དངོས་གཞིའི་ཁྱད་པར་འབྱུང་བ་ཅི་ཞེ་ན། རང་གི་མཇུག་
ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྙོམས་འཇུག་བརྒྱད་དམ་དགུ་ལ་སྤེལ་ཚེས་མི་འདྲ་
བ་གཞན་སྤེལ་བའི་སྒོ་ནས་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ནུས་པ་ཐོབ་པ་དང་
མ་ཐོབ་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྩལ་འབྱོངས་པ་དང་མ་འབྱོངས་པའི་ཁྱད་
པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། རྩ་བའི་ཀྲང་བ་དང་
པོ་གཉིས་ཀྱིས་སྦྱོར་བ་ཐུགས་གཉིས་དང་། ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཐུགས་
ཐ་མ་དངོས་སུ་བསྟུས་ཤིང་། བར་བ་གཉིས་དང་མཐའ་བསྡུས་པའི་
ཤུགས་ཀྱིས་གོ་སླ་བར་དགོངས་ནས་དངོས་སུ་མ་བསྡུས་པར། ནས་
ཞེས་པའི་སྒྲས་ཁོང་ནས་འདྲེན་པ་ཡིན་ལ། འགྲེལ་བར་ཐུགས་བཞི་བ་
ཡང་དངོས་སུ་བསྟན་ཅིང་། ཐུགས་གསུམ་པ་ཐུགས་དང་པོ་དང་
སྙོམས་པར་འཇུག་ཚུལ་ཁྱད་པར་མེད་པས་གོ་སླ་བར་དགོངས་ཏེ་དངོས་
སུ་མ་བསྡུས་སོ། །འདི་དག་ལ་ཤཱནྟི་པ་སོགས་ཀྱིས་འཆད་ཚུལ་མི་འདྲ་
བ་མང་དུ་ཡོད་མོད་ཀྱི། འདིར་སེང་གེ་བཟང་པོའི་གཞུང་ལུགས་
འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་མཐུན་པ་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་
གཅིག་ཏུ་སྒྲིག་པ་ལ་ངལ་བ་མ་བྱས་སོ། །གསུམ་པ་ལ། གང་ལ་སྤེལ་

བའི་ གཞི། གང་ སྤྱོལ་ བའི་ དངོས་ པོ། ཇི་ ལྟར་ སྤྱོལ་ བའི་ ཚུལ། དགོས་པ། ས་མཚམས་སོ། །དང་པོ་ནི། མཐར་གྱིས་གནས་པའི་ སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ་སྟེ། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་དུ་བྱ་ བའི་སེམས་གནས་པའི་ཐབས་ནི་དེ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་ པ་ནི། འགོག་པ་དང་འདོད་སེམས་གཉིས་ཏེ། དེ་དག་གོ་རིམས་ བཞིན་དུ་སེམས་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཞི་བ་དང་མ་ཞི་བའི་ མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པས། འདི་དག་དང་སྤྱོལ་ཏེ་སྒོམ་པ་ན་ཏིང་ངེ་ འཛིན་གྱི་རྩལ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བས་སོ། །དེ་ཡང་བསམ་གཏན་བཞི་ དང་གཟུགས་མེད་བཞི་ལ་འགོག་པ་སྤྱོལ་གྱི་སྙོམས་འཇུག་དགུ་ག་ལ་ནི་ མིན་ཏེ། འགོག་པ་དང་འགོག་པ་རིགས་མི་འདྲ་བ་མེད་པས། ཐོད་ རྒལ་གྱི་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་སེམས་ནི་སྙོམས་འཇུག་དགུ་ག་ དང་སྤྱོལ་ལོ། །གསུམ་པ་ནི། དངོས་གཞི་ཕྱུགས་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ རྫོགས་པའི་རྗེས་སུ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་གོ །དེ་ ལས་ལངས་ནས་འགོག་པ་ལའོ། །ཞེས་པ་ནས་སྲིད་པའི་རྩེ་མོ་ལ་ སྙོམས་པར་འཇུག་གོ །དེ་ལས་ལངས་ནས་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་ འཇུག་གོ་ཞེས་པའི་བར་ནི། ཡར་སོང་འགོག་པ་སྤྱོལ་བའི་འཇུག་ཚུལ་ ཡིན་ལ་དེས་ན་ཡར་སོང་འདི་ལ་གནས་བཅུ་དྲུག་ལས་མེད་དོ། །འོ་ན་ སྲིད་རྩེའི་རྗེས་ཀྱི་འགོག་པ་ལས་ལངས་ནས་ཡང་སྲིད་རྩེ་ལ་སྙོམས་པར་ ཞུགས་ཏེ། དེའི་ རྗེས་ སུ་ འདོད་ སེམས་ མངོན་ དུ་ བྱེད་ པ་ མིན་ ནམ། ཇི་ལྟར་ན་གནས་བཅུ་དྲུག་ལས་མེད་ཅེ་ན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་སྲིད་རྩེའི་ མཇུག་གི་འགོག་པ་ལས་ལངས་ནས་སྲིད་རྩེར་ནུད་ཆུང་བྱས་པའི་དགོས་ པ་ནི། འགོག་པ་དང་འགོག་པ་སྤྱོལ་དགོས་ལ། ནུད་ཆུང་མ་བྱས་ན་ དེ་མི་ནུས་པས་དེའི་ཕྱིར་ནུད་ཆུང་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེས་ན་ནུད་ཆུང་

བྱས་པའི་སྲིད་རྩེའི་སེམས་དང་དེའི་རྗེས་སུ་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་
ཞུགས་པ་གཉིས་ཀ་ཡར་སོང་གི་གནས་སུ་བགྲང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འགོག་པ་དང་འགོག་པ་སྤྱིལ་དགོས་ན་
བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་སྤྱིལ་དགོས་པ་སོགས་སུ་
རིགས་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གོང་དུ་བཤད་པས་ཀྱང་གནོད་པའི་
ཕྱིར་དང་། ཡར་སོང་གི་རྗེས་སུ་འགོག་པ་དང་འགོག་པ་སྤྱིལ་བ་མདོ་
དང་བསྟན་བཅོས་རྩ་འགྲེལ་གང་དུའང་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་
ཁ་ཅིག་ཉུང་ཆུང་བྱས་པའི་དགོས་པ་ནི། སྲིད་རྩེའི་རྗེས་ཀྱི་འགོག་པ་
དེ་འགོག་པ་གཞན་ལས་ཀྱང་ཆེས་ཞི་བ་ཡིན་པས་དེ་དང་བར་མ་ཆད་དུ་
འདོད་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་སྲིད་རྩེར་ཉུང་ཆུང་བྱས་
ནས་དེའི་རྗེས་སུ་མཚམས་འཛིན་གྱི་འདོད་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་
ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འདོད་སེམས་ནི་ཡར་སོང་མར་འོང་གཉིས་ཀྱི་མཚམས་
འཛིན་ཡིན་ཞིང་། དེའི་སྔ་རོལ་གྱི་སྲིད་རྩེ་ནི་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཐབས་
ཡིན་པས་འདི་གཉིས་ཡར་སོང་མར་འོང་གང་གི་ཡང་གནས་སུ་འགྲང་
བར་བྱ་བ་མིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ། །ཉུང་ཆུང་གི་དགོས་པ་དེ་ཡང་མི་
འཐད་དེ། ཡུམ་རྒྱས་པ་དང་། འབྲིང་དང་། ཉི་ཁྲི་ལས་ཉུང་ཆུང་
མེད་པར་སྲིད་རྩེའི་རྗེས་ཀྱི་འགོག་པའི་མཇུག་ཐོགས་དེ་ཉིད་དུ་འདོད་
སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་
དང་བོར་སྦྱོང་བའམ། དབང་པོ་རྟུལ་པོ་ལ་ཉུང་ཆུང་བྱེད་དགོས་ལ།
ལེགས་པར་བྱེད་པ་དང་། དབང་པོ་རྣོན་པོ་ལ་ཉུང་ཆུང་བྱེད་མི་
དགོས་སོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ཡང་། སྦྱོང་བ་དང་དབང་རྟུལ་ལ་ཉུང་ཆུང་བྱེད་
དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རྫུན་གྱི་རིབ་མ་ཙམ་དུ་
ཟད་དོ། །དེས་ན་རང་གི་ལུགས་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་འགའ་

ཞིག་སྲིད་རྩེའི་རྗེས་ཀྱི་འགོག་པ་ལས་ལངས་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་རྩལ་
སྦྱོང་བའི་ཆེད་དུ་སླར་ཡང་སྲིད་རྩེར་ལོག་སྟེ། དེ་ནས་འདོད་སེམས་
མངོན་དུ་བྱེད་པ་དེ་ལྷ་བུ་སྲིད་པ་ཙམ་ཡིན་པས་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་བ་འབའ་
ཞིག་ཏུ་དེ་ལྟ་བུའི་སྙོམས་པར་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་
ཕལ་ཆེ་བ་ནི་དེ་ལྟར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཡུམ་རྒྱས་
འབྲིང་བསྡུས་པ་གང་དུ་ཡང་སྲིད་རྩེའི་རྗེས་ཀྱི་འགོག་པ་ལས་ལངས་ནས།
འདོད་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་བཤད་པ་མ་གཏོགས། སྲིད་རྩེར་
ཉུད་ཚུང་བྱེད་པར་བཤད་པ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཅིང་། བསྟན་བཅོས་
རྩ་འགྲེལ་དུ་ཡང་དེ་དང་མཐུན་པར་བཤད་པ་ཡིན་པས། སྲིད་རྩེར་
ཉུད་ཚུང་བྱས་པ་དེ་གང་གི་གནས་སུ་བགྲང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཞེས་རྩོད་
པའི་གཞི་མེད་དོ། །འོ་ན་འགྲེལ་བར་དེ་ལས་ལངས་ནས་དེ་མ་ཐག་
པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་དམིགས་ཏེ། ཞེས་པས་ཉུད་ཚུང་བྱེད་
པར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་གྱི་དེའི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ།
ཡར་སོང་གི་མཇུག་གི་འགོག་པ་དེ་ལས་ལངས་ནས་སླར་ཡང་སྙོམས་
འཇུག་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་མར་འོང་གི་ཐོག་མའི་
འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་དམིགས་ཏེ།
འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་དེ་ཉིད་མཚམས་སྦྱོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འདོད་
པ་ན་སྤྱོད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཤེས་པ་མཚམས་ཀྱི་ངོ་བོར་བཞག་ཅེས་པའི་
དོན་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འདོད་སེམས་དེ་ནི་ཡར་སོང་དང་མར་འོང་
གཉིས་ཀྱི་མཚམས་འཛིན་ཡིན་པས། གང་གིའང་གནས་སུ་བགྲང་
བར་བྱ་བ་མིན་ནོ། །དེ་ནས་མར་འོང་གི་ཐོག་མ་འགོག་པ་ལའོ། །དེ་
ནས་འདོད་སེམས་ལའོ། །ཞེས་པ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལའོ། །
དེ་ནས་འདོད་སེམས་ལའོ། །ཞེས་པའི་བར་དུ་སྟེ། དེ་ནས་མར་འོང་

འདི་ལ་གནས་བཅོ་བརྒྱད་འོང་ངོ་། །འོ་ན་འདོད་སེམས་ཞེས་པ་འདི་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཅེ་ན། གསེར་གླིང་བས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཤེས་པའོ། །ཞེས་དང་། འདོད་པ་ནི་མི་དགེ་བའོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ཆོས་ཤེས་ཀྱིས་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་རིགས་པ་དང་། ཐ་བ་དང་། ངན་པ་དང་། རྗིག་པ་སྡུག་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་སྣ་མ་ཙམ་དུ་ལྟ་བའམ། སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་རྣམས་སྣ་མ་ཙམ་དུ་ལྟ་བའོ། །ཞེས་བཤད་ཅིང་། བོད་ཁ་ཅིག་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྨྲ་བ་དང་། ཁ་ཅིག་འདོད་པའི་སེམས་རང་དགའ་བ་ལ་སྨྲ་བ་ནི་ཆེས་ནོར་བ་སྟེ། དེ་དག་གང་ཡིན་ཡང་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་འགལ་བས། ཐོད་རྒལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་གནས་སུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བགྲང་བ་དང་ཁས་བླངས་ནང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཐོད་རྒལ་སྙོམས་འཇུག་སྒོམ་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཤེས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ན་ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་འདོད་སེམས་སུ་ཐལ་ཏེ། འདོད་པའི་རྣམ་ཤེས་སྣ་མ་ལྟ་བུར་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་ཀྱི་སོ་སྐྱེ་དམྱལ་བ་སྡུག་བསྔལ་བ་དམིགས་ཤིང་། དྲན་པའང་འདོད་སེམས་སུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རང་ལུགས་ནི་འདོད་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཞི་གནས་ཀྱི་ཚར་གྱུར་པའོ། །འོ་ན་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སེམས་སུ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མཉམ་བཞག་མིན་པ་བཅས་གསུངས་པ་ནི། མཉམ་རྗེས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་རྗེས་ཐོབ་ཡིན་གྱི་མཉམ་བཞག་མིན་ཞེས་པ་མ་ཡིན་གྱི། སྙོམས་འཇུག་དགུ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་བ་དང་། དེ་ལས་བཟློག་པ་ལ་མཉམ་བཞག་མིན་པའི་ས་བར་བྱས་པ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་བ་མ་ཡིན་ཞེས་པའོ། །

ཐོད་རྒལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་འདི་དག་སྒོམ་ལམ་དངོས་སམ་དངོས་མིན་ཞེ་ན། དངོས་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སྤྱིར་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ཟུང་དུ་འཇུག་ཅེས་པའི་དོན་ནི། ཕྱོགས་གཉིས་གཉའ་ཤིང་གཅིག་གིས་སྦྲེལ་བ་ལྟ་བུ་ནི་མིན་གྱི། ཡུལ་ཅན་ཞི་གནས་ཀྱི་སེམས་སུ་སྐྱེས་པས་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །འདིར་ཡང་སྒོམ་ལམ་པའི་སེམས་འདོད་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་དང་། །བསམ་གཏན་བཞི་བ་དང་གཟུགས་མེད་བཞི་གང་རུང་གི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་ལ། དམིགས་ནས་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། དེ་འདྲའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་འགོག་སྙོམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །བཞི་བ་དགོས་པ་ནི། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་རྩལ་སྦྱང་བ་དང་། དག་སར་ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་འཇུག་གོ །ལྔ་བ་ས་མཚམས་ནི། ས་གཉིས་པ་ནས་འཇུག་སྟེ། མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་དབང་དུ་བྱེད་པ་སེང་གེ་རྣམ་བསྒྲིངས་ཡིན་ཞིང་། སེང་གེ་རྣམ་བསྒྲིངས་མཉམ་རྗེས་ཀྱི། རྗེས་ཐོབ་ནས་ཐོད་རྒལ་ལ་འཇུག་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐོད་རྒལ་གྱི་སྙོམས་འཇུག་གི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བ་ཁོ་བོ་འབའ་ཞིག་གིས་གསལ་བར་བྱས་སོ། །གཉིས་པ་ཚིག་གི་དོན་ལ། སྦྱོར་བ་ཕྱོགས་གཉིས་ནི། འགོག་དང་བཅས་པའི་སྙོམས་འཇུག་དགུར་ལུགས་མཐུན་དང་ལུགས་བཟློག་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཡར་སོང་ཞིང་མར་འོང་ནས་དངོས་གཞི་ལ་འཇུག་གོ །དངོས་གཞི་ཕྱོགས་གསུམ་ནི། སྙོམས་འཇུག་དགུ་ལ་བར་དུ་གང་ཡང་མ་སྦྲེལ་བའི་ཡར་སོང་གཅིག་དང་། དེ་ནས་ཡར་སོང་སྙོམས་འཇུག་བརྒྱད་ལ་འགོག་པ་སྦྲེལ་བ་གཅིག་རྫོགས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་འདོད་པར་གཏོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྩེ་གཅིག་པ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་བ་མིན་པ་

གཅིག་གིས་མཚམས་གཟུང་སྟེ་མར་འོང་ལ་ཐོད་རྒལ་དུ་ནི་སྙོམས་པར་
འཇུག་གོ། ། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། མཚམས་འཛིན་གྱི་འདོད་སེམས་དེའི་
འོག་ཏུ་འགོག་པ་ལའོ། ། དེ་ནས་འདོད་སེམས་ལའོ། ། དེ་ནས་
འགོག་པ་གཅིག་ཕུ་རྒལ་ནས་སྲིད་རྩེ་ལ་དེ་ནས་འདོད་སེམས་ལ། དེ་
ནས་འགོག་པ་དང་སྲིད་རྩེ་གཉིས་རྒལ་ཅི་ཡང་མེད་ལ། དེ་ནས་འདོད་
སེམས་ལ་དེ་བཞིན་དུ་གསུམ་རྒལ་རྣམ་ཤེས་ལ། བཞི་རྒལ་ནམ་མཁའ་
ལ། ལྔ་རྒལ་བསམ་གཏན་བཞི་བ་ལ། དྲུག་རྒལ་གསུམ་པ་ལ།
བདུན་རྒལ་གཉིས་པ་ལ། བརྒྱད་རྒལ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ། དེ་
ནས་འདོད་སེམས་ལའོ། ། ཅིའི་ཕྱིར་འདི་དག་ལ་ཐོད་རྒལ་གྱི་སྙོམས་
འཇུག་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་འགོག་པའི་བར་དུ་
སྤྲིལ་གཞི་དང་སྤྲིལ་ཆོས་རིགས་མི་འདྲ་བར་སྤྲིལ་ནས་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་དེ་
སྐད་ཅེས་བྱའོ། །འགྲེལ་པ་ལ་སྦྱོར་བ། དངོས་གཞི། མིང་དོན་གྱི་
སྒོ་ནས་མཇུག་བསྡུ་བའོ། . ། དང་པོ་ནི། སོང་ཞིང་འོངས་ནས་ཞེས་
དྲང་ངོ་། ། སུ་ཞིག་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒོམ་ལམ་པ་རྣམས་
ནིའོ། ། གང་ལ་ན་བསམ་གཏན་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་པ་བཞི་
དང་། འགོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ་ལའོ། །
ཇི་ལྟར་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་བཟུང་སྟེ་འགོག་པའི་བར་དུ་སོང་
ནས། དེའི་འོག་ཏུ་འགོག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་
བར་དུ་འོངས་ཏེ་ཚུལ་དེ་ལྟར་ལུགས་དང་མཐུན་པ་དང་ལུགས་དང་མི་
མཐུན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་སོ། ། གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ལ་ཆུང་ངུ་ནི་
གོ་སླའོ། ། འབྲིང་ནི། ཡང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྙོམས་པར་
ཞུགས་ཏེ། དེ་ལས་ལངས་ནས་འགོག་པ་ལའོ། ། དེ་བཞིན་དུ་འདུ་
ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་ལས་རེ་རེའི་མཇུག་ཏུ་

འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་ཏེ་མར་འོང་རྫོམ་མོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། ཡར་སོང་གི་མཐའི་འགོག་པ་དེ་ལས་ལངས་ནས་དེ་དང་སྙོམས་འཇུག་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པའི་དེ་མ་ཐག་པ་མར་འོང་གི་ཐོག་མའི་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་དམིགས་ཏེ། ཡར་སོང་གི་མཐའ་དང་། མར་འོང་གི་ཐོག་མའི་འགོག་སྙོམས་དེ་གཉིས་མཚམས་སྦྱོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྩེ་གཅིག་པ་མཚམས་ཀྱི་ངོ་བོར་བཞག་ནས་བྱང་སེམས་ཐབས་མཁས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡར་སོང་གི་མཐའ་འགོག་པ་ལས་ལངས་ཏེ། མཚམས་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ས་བ་དེ་ལྟ་བུ་དེ་མངོན་དུ་བྱས་ནས་འདོད་སེམས་དེའི་འོག་ཏུ་མར་འོང་གི་ཐོག་མའི་འགོག་པ་ལའོ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་དུ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་བོར་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལའོ། །དེ་ནས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ལའོ། །རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་ལ་ངག་དོན་ནི། བྱང་སེམས་སྒོམ་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱད་མཐར་གནས་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་དགུ་ལ་གཞན་མ་སྤེལ་བར་ལུགས་འབྱུང་དང་ལུགས་བཟློག་ཏུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་སྦྱོར་བ་ཕྲུགས་གཉིས་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་ཡར་སོང་གཅིག་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་ཡར་སོང་སྙོམས་འཇུག་བརྒྱད་ལ་འགོག་པ་སྤེལ་བ་གཅིག་དང་། དེ་འོག་ཏུ་མར་འོང་སྙོམས་འཇུག་དགུ་ལ་འདོད་སེམས་སྤེལ་བ་གཅིག་རྣམས་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཉིད་ངེ་འཛིན་ལ་རྩལ་སྦྱང་ཞིང་ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་དེ་ལྟར་འཇུག་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ས་གཉིས་པའི་ཐོད་རྒལ་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཆོས་ཅན། མི་འདྲ་བར་འགྲོ་བ་ཐོད་རྒལ་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་གཅིག་ལ་སོགས་པ་བོར་ནས་བསམ

གདན་དང་པོ་ནས་འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ་
སྤྱིལ་གཞི་དང་སྤྱིལ་ཆོས་རིགས་མི་འདྲ་བ་སྤྱིལ་བའི་སྒོ་ནས་འགྲོ་བའི་
ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་པས་ནའོ། །ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། སྒོམ་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་
ཡིན་ཏེ། སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ་ལ་དབང་བ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
ཐོད་རྒལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་
མངོན་རྟོགས་ཡིན་པས་ནའོ། །གཉིས་པ་སྤང་བྱ་རྣམ་རྟོག་ལ་སྤྱིའི་
མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྡུ་བའོ།
།དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། གཟུང་རྟོག་དང་
འཛིན་རྟོག་གོ །དང་པོ་ལ། འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་དང་། ལྡོག་པ་
གཟུང་རྟོག་གཉིས། དང་པོ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། རེ་ཤིག་སོགས་སོ།
།རྩ་བ་ནི། ཁང་བ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
གསུམ། དེ་ནས་གཉིས་ཀྱིས་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དྲུག་སྟེ་དགུ་
དང་། དེ་ནས་གཅིག་གིས་ཡུལ་ཅན་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་དང་། ཁང་བ་
ཐ་མས་གཉེན་པོ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འགྲེལ་བ་ནི། མདོར་བསྡུས་པ་
ལ་དགའ་བའི་སེམས་ཅན་རྗེས་སུ་འཛིན་པས་སྟོན་པས་ཆོས་མདོར་
བསྡུས་པ་གསུངས་པ་དང་། རྒྱས་པ་ལ་དགའ་བའི་སེམས་ཅན་རྗེས་སུ་
འཛིན་པས་ཆོས་རྒྱས་པ་གསུངས་པ་དང་། སྟོན་པས་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་
བཞིན་ཆོས་ཀྱི་དོན་ལ་ནན་ཏན་མི་བྱེད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བཏང་སྟེ་
ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་བ་དང་། སྦྱང་བ་འགོག་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་ལམ་
གྱི་དུས་སུ་སྦྱོར་བའི་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་མེད་པ་དང་། ཡང་དག་པར་
བྱང་ཆུབ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་དང་མི་ལྡན་པས་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་
བདེན་པར་མེད་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དངོས་པོར་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་
མཐོང་ལམ་གྱི་དུས་སུ་སྒོམ་པའི་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་མེད་པ་དང་། ཕྱིན་

ཅི་ཡོག་ཞི་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་
སྦྱོར་བའི་ལམ་དང་། སྟོང་བ་ཉིད་གསར་དུ་མངོན་པར་བསྒྲུབ་པ་ཉིད་
ཀྱིས་མཐོང་བའི་ལམ་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་མཐོང་ཟིན་སྒོམ་པར་བྱེད་
པ་ཉིད་ཀྱིས་སྒོམ་པའི་ལམ་སྟེ་མདོར་ན་དངོས་དང་ལྡོག་པ་ཅི་རིགས་
པའི་སྒོ་ནས་སྐབས་འདིར་བསྟན་པའི་ཡུལ་དགུ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་
པར་སྣང་བའི་རྟོག་པ་ལྷན་སྐྱེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྒོམ་སྤང་གཟུང་བའི་
རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འཇུག་བྱར་
བདེན་པར་སྣང་བའི་རྟོག་པ་ལྷན་སྐྱེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉེན་པོ་གང་
གིས་སྤོང་ཞེ་ན། སྒོམ་སྤང་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་རྣམ་པ་དགུ་ཆོས་ཅན།
སྒོམ་པའི་ལམ་གྱི་སྦྱོར་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྦྱོར་
བའི་གནས་སྐབས་འདིར་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་
མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི། ཐང་བ་དང་པོ་
གཉིས་ཀྱིས་གཉེན་པོ་དང་། ལྷག་མས་ལྡོག་བྱ་ཉན་རང་གི་ལམ་གྱི་
དབང་དུ་བྱས་པའི་ཡུལ་དགུ་བསྟན་ཏོ། །འགྲེལ་བ་ནི། ཉན་རང་གི་
ཚོགས་ལམ་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་སོགས་པ་དང་བྲལ་
བས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མི་སྐྱེ་བ་དང་། གཞན་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ལ་
དམིགས་པའི་བསོད་ནམས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་མེད་པས་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སྙིང་པོ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དང་། སྦྱོར་ལམ་དུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སོགས་
དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སོགས་དང་། མཐོང་ལམ་དུ་ཐབས་ཁྱད་
པར་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སོགས་དང་། སྒོམ་ལམ་དུ་
མཚན་མར་དམིགས་པ་སོགས་དང་། མི་སློབ་ལམ་དུ་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་
དམིགས་པ་སྒོམ་པ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྒོམ་པ་མེད་པ་དང་།
ཆོས་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ཡང་མེད། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་མ་

དམིགས་པ་ཡང་མེད་པས། གནས་ལུགས་སྒོམ་པ་ཡང་མེད་གཏན་
ནས་སྒོམ་པ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མངོན་པར་
ཞེན་པས་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་རྣམས་ལ་⋯⋯
དམིགས་པའི་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་རྣམ་པ་དགུའོ། །
དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་གང་ཞེ་ན། གནས་སྐབས་དེ་ནི་སྤྱང་བར་བྱ་བ་
ཉིད་ཀྱིས་སྒོམ་པའི་ལམ་གྱི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་འཇུག་པ་བར་
ཆད་མེད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ནམ་གཉེན་པོ་ཅན་ཡིན་ནོ། །
ངག་དོན་ནི། ཉན་རང་གི་ལམ་འབྲས་ལྷོག་བྱར་བདེན་པར་སྣང་བའི་
རྟོག་པ་ལྡན་སྐྱེས་ཆོས་ཅན། སྒོམ་སྤང་ལྡོག་པ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་ཏེ།
སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དངོས་ཀྱི་སྤང་བྱ་གང་ཞིག་ཐེག་དམན་
ལ་ལྷོག་བྱར་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་འཛིན་རྟོག་ལ།
རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་དང་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ་
མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི། ཀང་བ་དང་པོ་
ཐྲུག་གིས་ཡུལ་དང་། ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་སྟོན་
ནོ། །ཡུལ་ལ་ཡང་ཤེས་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ། ཉན་ཐོས་དང་
བྱང་སེམས་ཀྱི་ཤེས་རབ་གཉིས། ཐབས་གཉིས། སོ་སྐྱེའི་ལྟ་སྤྱོད་
གཉིས་རྣམས་རིམ་བཞིན་ནོ། །འགྲེལ་བ་ནི། ཕུང་པོ་ལས་མ⋯
གཏོགས་པའི་རྫས་སུ་ཡོད་པར་ཡང་མ་སྐྱེས་པས་སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་
པ་དང་། བློ་འཁྲུལ་བ་ལ་སྣང་བ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་ཆོས་སུ⋯⋯
བཏགས་པ་དང་། ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་པར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པས་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ཐ་སྙད་
དུ་སྟོང་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་
ཞེན་པ་མ་སྤངས་པས་ཉན་རང་གི་ཤེས་རབ་ཆོས་ལ་ཆགས་པ་དང་།

བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཆོས་
ཇི་ལྟ་བར་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། ཉན་རང་ཆེན་པོ་གསུམ་
གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་མི་བྱེད་པས་རང་དོན་དུ་དངོས་པོར་འཛིན་པའི་ཆེད་དུ་
བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་། བྱང་སེམས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་མཚན་མར་
མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་།
བྱིས་པ་རྣམས་འཕགས་ལམ་ལ་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་མ་ཞུགས་པ་ཉིད་
ཀྱིས་ཡོན་ཏན་མ་དག་པ་དང་། བདེན་པའི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་
མཚན་མར་དམིགས་ཏེ་བསྒྲུབས་པས་སྤྱོད་པ་རྣམ་པར་འགྲུབས་པ་སྟེ་
མདོར་ན་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཡུལ་དགུ་ལ་སྤྲོ་མ་མཐོང་སྤང་དུ་བཤད་པ་
བཞིན་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་ལྷན་སྐྱེས་རྣམ་པ་དགུ་ཆོས་ཅན།
སྒོམ་སྤང་འཛིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་ཡིན་ཏེ། སྒོམ་པའི་ལམ་
གྱི་སྤྱོར་བ་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ནམ་གཉེན་པོ་ཅན་
གང་ཞིག་རང་ཡུལ་གྱི་འཛིན་པ་བདེན་པར་སྣང་བའི་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ལ། མདོར་བསྟན།
རྒྱས་བཤད་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་སོགས་སོ།
། རྩ་བའི་ཚིག་དོན་འགྲེལ་བས་འཆད་པ་ནི་སྒོམ་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་པའི་
ཕྱོགས་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་པ་
དང་སེམས་ཅན་དེར་རྣམ་པར་བཞག་པའི་རྒྱུ་ཕུང་པོ་དག་བདེན་པར་
སྣང་བ་ཙམ་གྱི་ཡུལ་ཅན་རྣམ་པ་དགུ་ཆོས་ཅན། སྒོམ་ལམ་དེ་དང་
སྤང་གཉེན་དུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྒོམ་པའི་ལམ་གྱིས་ཡང་དག་པར་
སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། ཇི་
ལྟར་ཞེས་སོགས་སོ། ། རྩ་བ་ནི། ཀུང་བ་དང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཡུལ་
དང་། ཐ་མས་ཡུལ་ཅན་བསྟན་ཏོ། །འགྲེལ་བ་ནི། རྒྱུ་འབྲས་ངོ་བོ་

མ་ལུས་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སོགས་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་སོགས་དང་། གཞི་ཕུང་པོ་སོགས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་སོགས་དང་། གཉེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་སྤང་བྱ་ཐམས་ཅད་སོགས་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་བྱ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་དག་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་སོགས་དང་། བདུད་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་ཐེག་དམན་དང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ལམ་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་དང་། དོན་ལ་སོགས་དང་། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་སྟོང་བ་ཉིད་སོགས་དང་། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་བདེན་པས་སྟོང་བའི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་གཉིས་སུ་མེད་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་སྟེ། མདོར་ན་ཡུལ་དགུ་པོ་དེ་དག་ལ་དམིགས་ནས་སྒྱུ་མ་བཞིན་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་བདེན་པར་སྣང་བའི་རྟོག་པ་ལྷན་སྐྱེས་རྣམ་པ་དགུ་ཆོས་ཅན། སྒོམ་སྤང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐ་མར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྒོམ་པའི་ལམ་གྱི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་འཇུག་པ་བར་ཆད་མེད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ནམ་གཉེན་པོ་ཅན་གང་ཞིག་རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་འཛིན་པ་བདེན་སྣང་གི་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དོན་བསྡུ་བ་ནི། སྒོམ་པའི་ལམ་གྱི་ཞེས་སོགས་ཏེ། ངག་དོན་ནི། གཉེན་པོ་སྒོམ་ལམ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། སྒོམ་སྤང་རྟོག་པ་རིགས་མི་འདྲ་བ་བཞི་ཡོད་པས་སོ། །གསུམ་པ་ཕན་ཡོན་ལ། མཚམས་སྦྱར་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒོམ་པའི་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། ཡོན་ཏན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་བརྟེན་ཏེ། སྔ་མ་མཐོང་སྤང་སྤོང་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྒོམ་སྤང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་སྤངས་པ་དང་དུས་

མཉམ་པ་ཁོ་ནར་དེ་དག་གིས་བསྡུས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་སྤངས་པས་སོ། །རྩ་བའི་ཚིག་དོན་འགྲེལ་བས་འཆད་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒོམ་པའི་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྤང་རྟོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་འཐོབ་པ་དེ་དག་གིས་མཛོས་པར་གྱུར་པ་ལ་ཆོས་ཅན། སྙིང་རྗེའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་བདེ་བ་བསྐྱེད་པར་མཁས་པའི་ཡོན་ཏན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འབད་རྩོལ་མེད་པར་མངོན་དུ་འོང་བའི་རྣམ་པས་རྟེན་པར་བྱེད་དེ། སྒོམ་པའི་ལམ་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གོམས་པས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རིགས་བཞི་པོ་འཚེ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡམས་ཀྱི་ནད་དུ་གྱུར་པ་འདི་རྣམས་ཟད་ནས་ཡོན་ཏན་གྱི་གེགས་བྱེད་པ་མེད་པས་སོ། །དཔེར་ན་ནད་ཟད་ཅིང་ལུས་རྒྱས་ཏེ་དགའ་བས་དབུགས་འབྱིན་པ་ཐོབ་པ་བཞིན་དུའོ། །ཡོན་ཏན་ཇི་ལྟར་མངོན་དུ་འོང་ཞེ་ན། །རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལ་ཆུ་བོ་བཞི་བོ་དག་བཞིན་དུའོ། །

༧. བར་ཆད་མེད་པའི་རྩེ་སྦྱོར་བཤད་པ།

བཞི་བ་བར་ཆད་མེད་པའི་རྩེ་མོ་ལ། །ངོ་བོ། དམིགས་རྣམ། དམིགས་པ་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། སྒོམ་པའི་ལམ་གྱི་སོགས་སོ། །རྩ་བའི་ཚིག་དོན་འགྲེལ་བས་འཆད་པ་ནི། འདིར་བར་ཆད་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཅེས་བྱའོ། །གང་ཞེ་ན། རང་གི་དངོས་འབྲས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཡིན་པས། སངས་རྒྱས་ཉིད་འཐོབ་པ་ལ་ལམ་གཞན་གྱིས་བར་ཆད་པ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནིའོ། །འདི་

མདོ་ནས་ཇི་ལྟར་བསྟན་ཅེ་ན། འགའ་ཞིག་ནས་དཔེར་མཛད་ནས། དེ་བས་བར་ཆད་མེད་རྩེ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཤིང་བསོད་ནམས་མང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་ནས་བསྟན་ནོ། ། དག་དོན་ནི། རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། བར་ཆད་མེད་པའི་རྩེ་སྦྱོར་ཡིན་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་བསོད་ནམས་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་མདོ་ལས་བསྟན་པའི་རྩེ་སྦྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། དེའི་དམིགས་པ་བཅས་སོགས་སོ། །རྩ་བའི་ཚིག་དོན་འགྲེལ་པས་འཆད་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། བར་ཆད་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་འདིའི་དམིགས་པའི་རྐྱེན་དུ་ཐ་སྙད་བྱ་སྟེ། དེས་བདེན་པའི་དངོས་པོ་མེད་པར་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་མ་བརྗེད་པའི་དྲན་པ་ཆོས་ཅན། རང་འབྲས་བར་ཆད་མེད་རྩེའི་བདག་པོའི་རྐྱེན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་གྱི་སྤྲོས་པ་མ་ལུས་པ་ཞི་བའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཆོས་ཅན། དེའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་འཛིན་སྟངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། འདི་ལ་ནི་ཅེས་སོགས་རྩ་བའི་ཚིག་དོན་འགྲེལ་བས་འཆད་པ་ནི། གནས་འདི་ལ་ནི། ཅེས་སོགས་ཏེ། དག་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བར་ཆད་མེད་རྩེའི་དམིགས་པ་ལ་བདེན་གཉིས་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པས་བདེན་གཉིས་འགལ་བར་རྟོད་པའི་ལྷན་ཀ་བསལ་བར་བྱས་ཏེ། མ་བསལ་ན། དམིགས་པའི་རང་བཞིན་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། བར་ཆད་མེ་རྩེ་ཆོས་ཅན། ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། བདེན་གཉིས་ལ་མི་མཁས་པས་ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་པ་རྟོགས་དཀའ་བའི་ཕྱིར།

༤. བསལ་བྱ་ལོག་སྒྲུབ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། ཐྭའི་ནོར་ཅན་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི། ཀྱང་བ་དང་པོ་དགུས་ཡུལ་དང་དེ་ནས་ཕྱེད་ཀྱི་རྗེན་གང་ཟག་དང་། དེ་ནས་ཕྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། དེ་ནས་གཉིས་ཀྱིས་དབྱེ་གྲངས་བསྟན་ནོ། །འགྲེལ་བ་ལ། བསལ་བྱ་ཀླན་ཀ་དང་། དེ་བསལ་ནས་ཉིད་ངེ་འཛིན་བསྐྱེད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ལོག་པར་རྟོག་པ་བཅུ་དྲུག་གོ །གང་ཟག་གང་གིས་ཞེ་ན། སྐྱེ་བོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་མི་ཤེས་པ་དངོས་པོར་རབ་ཏུ་སྨྲ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལོག་པར་རྟོག་པའོ། །ངོ་བོ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཕན་ཚུན་འགལ་བ་ལྟར་སྣང་བའི་དོན་གཞི་གཅིག་ལ་བསྒྲུབས་པས་མི་འཐད་པར་སེམས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པ་ཅན་མཐའ་གཞན་དུ་དོགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ། །ཡུལ་གང་ལ་ལོག་པར་རྟོག་ཅེ་ན། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡུལ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཅན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྗེན་ཅན་ཞེས་སོགས་སོ། །བཅུ་དྲུག་པོ་གང་ཞེ་ན། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དམིགས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཁམས་དག་དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཞེས་དོན་དམ་གྱི་ཁས་བླངས་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་བཞག་སུན་འབྱིན་པ་དོན་དམ་སྨྲ་ཅན་གྱི་ཀླན་ཀ་ནི་དམིགས་པ་འཐད་པ་ལ་ལོག་པར་རྟོགས་པའོ། ། དེ་བཞིན་དུ་དབུ་མ་བའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཁས་བླངས་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་དོན་དམ་གྱི་རྣམ་གཞག་སུན་འབྱིན་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་སྨྲ་ཅན་གྱི་ཀླན་ཀ་ཞེས་བྱའོ། །འོ་ན་དེ་དག་ལ་ལན་ཇི་ལྟར་གདབ་པར་བྱ་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་དོན་དམ་སྨྲ་ཅན་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྟགས

མ་གྲུབ། ཀུན་རྫོབ་སྔོ་ཙན་ལ་དོན་དམ་དུ་རྟགས་མ་གྲུབ་ཅེས་མཐའ་
གཅིག་ཏུ་རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་འདེབས་པར་འདོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་
དོན་དམ་སྔོ་ཙན་གྱི་སྐབས་ཀ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྟགས་མ་གྲུབ། དོན་དམ་
དུ་འདོད། དོན་དམ་དུ་དེའི་ཕྱིར་ན། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དེར་ཐལ་ཁྱབ་པ་
མ་ངེས་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ལན་འདེབས་པར་འདོད་པ་ནི་ཆེས་མི་འཐད་
དེ། ཁོས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དམིགས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ཞེས་བརྗོད་
པའི་ཚེ། དོན་དམ་དུ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དམིགས་པ་མི་འཐད་པའམ། ཀུན་
རྫོབ་ཏུ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དམིགས་པ་མི་འཐད་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་
ངེས་པར་ཐལ་ཆོས་སུ་འགྲོ་དགོས་སམ། དེ་གཉིས་གང་ཡང་མ་སོང་
བར་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དམིགས་པ་མི་འཐད་པ་ཙམ་ཐལ་ཆོས་སུ་སོང་།
དེ་བཞིན་དུ་རྟགས་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ། །དེ་ལ་ཕྱི་མ་ལྟར་ན་ལན་འདེབས
ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་དང་འགལ་ལོ། །དང་པོ་ལྟར་ན། སྒྲ་མི་རྟག་
པར་སྒྲུབ་པའི་ཚེ། སྒྲའི་མི་རྟག་པའམ་བུམ་པའི་མི་རྟག་པ་གང་ཡང་
རུང་བ་ཞིག་ངེས་པར་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་འགྲོ་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །
ཅི་སྟེ་མི་རྟག་པ་ཐམས་ཅད་དེ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་མ་ཆོད་ཅིང་། རྣམ་
མཁྱེན་གྱི་དམིགས་པ་བདེན་གཉིས་གང་རུང་དུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་པས་མི་
མཚུངས་སོ་ཞེས་བདེན་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་པ་ཙམ་གྱིས་དམིགས་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དམིགས་པ་མི་འཐད་
པ་དང་། དོན་དམ་དུ་དམིགས་པ་མི་འཐད་པ་གང་རུང་ཐལ་ཆོས་སུ་
ངེས་པར་འགྱུར་དགོས་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚེ། དོན་དམ་
དུ་མི་རྟག་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མི་རྟག་པ་གང་རུང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་
ངེས་པར་འགྱུར་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་རང་ལུགས་ནི་དོན་དམ་
སྔོ་ཙན་གྱི་སྐབས་ཀ་ལ། བདེན་དངོས་མེད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དམིགས་པ་

འཐད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་བ་མ་ངེས་སོ་ཞེས་པ་ལྷ་བུ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཁྱབ་བ་མ་ངེས་པའི་ལན་དང་། ཀུན་རྫོབ་སྒོ་ཅན་གྱི་ལྐན་ཀ་ལ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དེ་ལྟར་འཐད་ཀྱང་། བདེན་དངོས་མེད་པའི་ཕྱིར་དོན་དམ་དུ་མི་འཐད་པས། ཁྱབ་བ་མ་ངེས་སོ་ཞེས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཁྱབ་བ་མ་ངེས་པའི་ལན་གདབ་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། དམིགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ངེས་པར་གཟུང་དུ་མེད་པར་ཐལ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དམིགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ངེས་པར་གཟུང་བ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་ཐལ་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་མི་དམིགས་པས་སོ། །ཞེས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་དང་། བདེན་གཉིས་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སོ་ཞེས་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ལ་དང་། སྦྱོར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་པས་སོ་ཞེས་སྦྱོར་བ་ལ་དང་། སངས་རྒྱས་མེད་པར་ཐལ། རྟོགས་པར་བྱ་བ་མེད་པས་སོ། ། ཞེས་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ལ་དང་། ཆོས་མེད་པར་ཐལ། མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པས་སོ། ། ཞེས་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ལ་དང་། དགེ་འདུན་མེད་པར་ཐལ། གཟུགས་ལ་སོགས་པར་དམིགས་པ་བཀག་པས་སོ་ཞེས་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ལ་དང་། ཐབས་མཁས་པ་མེད་པར་ཐལ། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་པས་སོ་ཞེས་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ལ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་མེད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་གཉིས་ཀའི་ངོ་བོ་རྟོགས་པ་བཀག་པས་སོ་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་དང་། རྟག་སོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མིན་པར་ཐལ། མི

རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡང་སྤྲོས་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ་ཞེས་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ལ་དང་། ལམ་སྒོམ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལམ་རྣམ་པར་བསྒོམ་པ་འབྲས་བུ་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་པས་སོ་ཞེས་ལམ་ལ་དང་། སྤང་བྱ་མེད་པར་ཐལ། ངོར་བྱ་མེད་པས་སོ། །གཉེན་པོ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བླང་བྱ་མེད་པས་སོ་ཞེས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་གཉིས་དག་དང་། མཚན་ཉིད་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྟེན་ཆོས་ཅན་མེད་པས་སོ་ཞེས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་དང་། ཡུམ་སྒོམ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བསྒོམ་བྱ་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་མི་འཐད་པས་སོ་ཞེས་སྒོམ་པ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། བར་ཆད་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །སུ་ཞིག་གིས་ཤེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དགེ་བ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །ཐབས་གང་གིས་ཤེ་ན། འགལ་རྐྱེན་ལོག་རྟོག་དེ་ལྟ་བུ་རྣམ་པ་སྟོང་དུ་བསལ་བ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྒོ་ནས་མཐུན་རྐྱེན་དམིགས་རྣམ་ལ་ངེས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་དག་པར་བསྐྱེད་ནས་སོ། །ལོག་རྟོག་ཇི་ལྟར་སེལ་ཞེ་ན། བདེན་པ་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པས་སེལ་དགོས་ཏེ། རྩོད་པའི་ཚུལ་བདེན་གཉིས་གང་རུང་རེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཁས་བླངས་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་ཅིག་ཤོས་སུན་འབྱིན་པར་བྱེད་པ་དེ་བས་ན་ཀུན་རྫོབ་སྒོ་ཅན་གྱི་སྐྱོན་ཀ་ལ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་དོན་དམ་དང་། དོན་དམ་སྒོ་ཅན་གྱི་སྐྱོན་ཀ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པའི་ལན་གདབ་དགོས་པས་སོ། །ངག་དོན་ནི། བར་ཆད་མེད་རྩེ་བསྐྱེད་པར་འདོད་པའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་རྩེ་བསྐྱེད་པའི་འགལ་རྐྱེན་ལོག་རྟོག་སེལ་ཞིང་མཐུན་རྐྱེན་ངེས་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་བདེན་གཉིས

རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཐབས་ལ་མཁས་དགོས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བདེན་གཉིས་འགལ་བར་བརྗོད་པའི་དོན་དམ་སྒོ་ཅན་གྱི་ལྐན་ཀ་ལ་ཀུན་རྫོབ་དང་། ཀུན་རྫོབ་སྒོ་ཅན་གྱི་ལྐན་ཀ་ལ་དོན་དམ་གྱི་སྒོ་ནས་ལན་གདབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་སྐབས་བསྡུ་བ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་བའི་རྣམ་བཤད་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་སྣང་བ་ལས་སྐབས་ལྔ་བའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ། །༔། །

སྐབས་དྲུག་པ། མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ ཆོས་བཅུ་གསུམ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་སྒོམ་པ་མཐར་གྱིས་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་གསུམ། འགྲེལ་བཀོད་པས་མཚམས་སྦྱར། འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་རབ་བྱེད་བཤད། སྐབས་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྩེ་སྦྱོར་གྱི་འོག་ཏུ་མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རྩེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་སོགས་སོ་སོ་བ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དང་། མཁྱེན་གསུམ་རྣམ་པར་བསྡུས་པ་ཉམས་སུ་བླངས་པའི་སྐབས་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་དོན་རྣམས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བླགས་ནས་བརྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། རྩ་བ་ནི། སྦྱོར་བ་ཕྱུན་ཚོགས་སྦྱིན་པ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བར་དག་དང་། བསམ་པ་ཕྱུན་ཚོགས་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དྲུག་དང་། དེ་དག་རྣམ་པར་དག་བྱེད་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྡུར་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་དེ་ཆོས་ཅན། མཐར་གྱིས་བའི་བྱ་བར་བཞེད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐབས་ཤེས་ཀྱིས་སྡུར་ཐོབ་ཟིན་རྣམས་བརྟན་པོར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྒོམ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བ་ལ་གསུམ་ལས། སྦྱོར་བ་ཕྱུན་ཚོགས་ནི། སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་དྲུག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ས་

བཅུ་ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གིས་ཐར་ཐོབ་ཟིན་པའི་ཐབས་ཤེས་རྣམས་ཁྱད་པར་དུ་འཕུར་བའི་སྒོ་ནས་བརྟན་པོར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྒོམ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་བཅུ་རྫོགས་པ་ལ་ཕར་ཕྱིན་བཅུ་རྫོགས་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལྷག་མ་བཞི་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་བསམ་པ་ཕྱུན་ཚོགས་ལ། རྟེན་དཀོན་མཆོག་དྲན་པ་ནི། དྲན་པ་ཉེར་བར་བཞག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་རྣམ་པ་དང་། འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་སྟེ་ལམ་གསུམ་དོན་དམ་པར་དྲན་པ་མེད་ཅིང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྒྱུ་ལམ་གསུམ་པོ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་དང་མཐོང་བ་དང་སྒོམ་པའི་ལམ་རྫོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ངག་དོན་ནི། དྲན་པ་ཉེར་བཞག་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་དྲན་པར་བྱེད་པའི་སྦྱོར་ལམ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཆོས་རྟགས་སྦྱར་དང་འདྲ། འོག་མ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་ངག་དོན་འདི་བཞིན་དུ་སྦྲེལ་ཏེ་དགོད་པར་བྱའོ། །དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཆོས་སྤྱར་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་པར་དྲན་པ་མེད་ཅིང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང་། སྔ་མ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དགེ་འདུན་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལམ་གྱི་གཞི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ལམ་གྱི་ཡན་ལག་གཏོང་བ་དང་། ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་

པའི་དབང་པོ་ལྟར་སྐྱེས་པའི་འཕགས་པ་དོན་དམ་པར་དྲན་པ་མེད་ཅིང་
ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྗེས་སུ་དྲན་པའོ། །གསུམ་པ་དེ་
དག་རྣམ་པར་དག་པར་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་སྔར་ཁོང་
དུ་ཆུད་པས་ཕྱིས་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་
ཅན། སྐབས་འདིར་མཐར་གྱིས་པའི་བྱ་བར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ།
རྟགས་ནི་སྔར་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་
དོན་གསལ་བའི་རྣམ་བཤད་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་སྣང་བ་ལས་སྐབས་
དྲུག་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ། །༈། །

སྐབས་བདུན་པ། སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་བཤད་པ།

བཞི་པ་བརྟན་པ་ཐོབ་ནས་སྒོམ་པ་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་ལ།
འབྲེལ་བཀོད་པས་མཚམས་སྦྱར། འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་རབ་བྱེད་བཤད།
སྐབས་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། མཐར་གྱིས་པའི་འོག་ཏུ་སྐད་ཅིག་མ་
གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྦྱོར་བ་འཆད་པའི་རྒྱུ་
མཚན་ཡོད་དེ། མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྣམ་པར་སྒོམ་
པ་ནི། སྔར་ཐོབ་པ་དེ་དག་ཉིད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་བསྒོམས་པས་
དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་སྒོམ་ནུས་ཏེ། བརྟན་
པ་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་ཤིན་ཏུ་གོམས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་
ལ་སྤྱིའི་དོན་དང་། ཚིག་གི་དོན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྐད་
ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་བཞི་པོ་འདི་དག་དབྱེ་གཞི་གང་ལ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་དབྱེ་ཞེ་

ན། དབྱེ་གཞི་ནི་ས་བཅུ་རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །དབྱེ་ན་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མིན་པ་དང་། རྣམ་པར་སྨིན་པ་དང་། མཚན་ཉིད་མེད་པ་དང་། གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་བཞིའོ། །ཇི་ལྟར་འབྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཉིད་ཀྱང་ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་དང་། ཡུལ་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་ལྡོག་པས་བཞིར་ཕྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ནི་འབད་རྩོལ་གྱིས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་སྨིན་པ་མིན་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་དག་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ལྡོག་པ་ནས་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་ཞེས་བྱའོ། །དག་སའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ནི་འབད་མེད་དུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་དག་གི་རིགས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ལྡོག་པ་ནས་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་ཞེས་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་བྱང་གི་ཆོས་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་མེད་པར་ཤེས་པའི་ལྡོག་པ་ནས་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྡོག་པ་ནས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་ཞེས་བྱའོ། །མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་ནི་རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཐར་སློབ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཐོབ་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་གཅིག་མངོན་དུ་བྱས་པའི་དུས་དེའི་ཚེ་སློབ་ལམ་དུ་ཐོབ་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་ཅིང་། དེའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དེ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་སུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་མདོ་ལས་སྐད་ཅིག་གཅིག་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་མངོན་དུ་བྱེད་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་སོགས་ནི་ཚིག་དོན་གྱིས་རྟོགས

པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། སྦྱོར་བ་དེ་ཡང་ལྷག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་ལ། དངོས་དང་། དེ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་གཉིས། དང་པོ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། དང་པོ་སོགས་སོ། །རྩ་བའི་ཚིག་དོན་འགྲེལ་བས་འཆད་པ་ནི། ཐུབ་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྒྱུན་མཐའ་པའི་རྟོགས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྦྱོར་བ་དང་པོར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྣམ་པར་སྨིན་པ་མིན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་རིགས་གཅིག་མངོན་དུ་བྱས་པའི་དུས་སུ་ཀུན་མངོན་དུ་བྱེད་ནུས་པའི་སློབ་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་ཇི་ལྟར་མངོན་དུ་བྱེད་ན། མང་པོ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པས་གཅིག་ཡུལ་དུ་བསྡུས་པ་ཡོད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་གཅིག་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དུ་མ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་དེ། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་དམིགས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་རྒྱུན་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་སོ་སོར་ངེས་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་བྲལ་བའི་ངོ་བོས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུའི་བར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཡུལ་དུ་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞུང་འདིའི་དོན་ནི་འདི་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། ཡུལ་ཅན་གྱིས་གཅིག་མངོན་དུ་བྱས་པ་ན་ཀུན་མངོན་དུ་བྱེད་ནུས་ཏེ། ཡུལ་གཅིག་གིས་ཀུན་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་ཅེས་པ་ལ་སྦྱོར་བ་ནི། བློ་ཆོས་དང་དོན་ཆོས་ཁྱད་པར་མེད་པར་འཁྲུལ་བའི་ནོར་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་མངོན་དུ་བྱས་ན་ཀུན་མངོན་དུ་བྱེད། ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཞུང་འོག་མ་རྩ་འགྲེལ་གྱིས་འཆད་པ་ཡིན་ཞིང་། འདིར་ནི་

དེའི་བསྒྲུབ་བྱ་ཉིད་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་གཅིག་ཡུལ་དུ་བྱེད་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཀུན་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་པར་ལུང་གིས་ཀྱང་འགྲུབ་སྟེ།
འཕགས་པ་ལྷའི་གཞུང་ལུགས་ལས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་
གཅིག་པ་ལ་དགོངས་ནས། ཆོས་དབྱིངས་དེ་དངོས་པོ་གཅིག་གི་དེ་
བཞིན་ཉིད་ཡིན་པར་མ་ཟད་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ལ།
དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པར་མ་ཟད་དངོས་པོ་གཅིག་གི་ངོ་
བོ་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་པས་གང་གི་དངོས་པོ་གཅིག་གི་གནས་ལུགས་སུ་གྱུར་
པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དེ་ཡིས་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་དེ་
བཞིན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་ལུང་འདིས་ཆོས་ཉིད་དངོས་པོ་གཅིག་གི་གནས་ལུགས་ཡིན་པ་
ལྟར་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་གནས་ལུགས་ཡིན་ཞེས་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། ཊཱི་ཀ་
བྱེད་གཞན་དག་གིས་འཆད་པ་ལྟར་དངོས་པོ་གཅིག་གི་ཆོས་ཉིད་དེ་
དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ཅེས་པར་བཤད་ན། བུམ་པའི་སྟེང་དུ་
བདེན་པར་གྲུབ་པ་བཀག་པའི་ཆ་དེ་ཀ་བའི་སྟེང་དུ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་
བཀག་པའི་ཆ་ཡིན་པ་སོགས་སུ་འགྱུར་བས་གྲངས་ཅན་གྱི་སྤྱི་གཙོ་བོ་
དང་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ལ། ཁ་ཅིག་དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་
གཅིག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་འདུས་ཞེས་འཆད་པ་
ཡང་མི་འཐད་དེ། དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་གཅིག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་གཞི་
མ་གྲུབ་པས་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་འདུས་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ།
།གཉིས་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། ཡང་ཇི་ལྟར་སོགས་སོ། རྩ་བའི་ཚིག་
དོན་འགྲེལ་བས་འཆད་པ་ནི། བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་
དམིགས་ན་དེ་དང་རིགས་མཐུན་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་བྱེད་ནུས་པའི་

རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྔོན་གྱི་སྨོན་ལམ་གྱི་འཕེན་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་རོ་གཅིག་པར་གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་མཐུས་དེ་ལྟར་ནུས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྐྱེས་བུ་ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་ལ། མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་སོགས་སོ། །རྩ་བའི་ཚིག་དོན་འཆད་པ་ནི། རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྦྱོར་བ་གཉིས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཐོབ་པར་གྱུར་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པའི་སློབ་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ནམ་གྱི་ཚེ་རྟོགས་ཤེ་ན། གང་གི་ཚེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཉེན་པོ་བསྒོམས་པས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ན་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཕྱོགས་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་སྟོན་ཀའི་ཟླ་བའི་འོད་བཞིན་དུ་དཀར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེས་པ་དེའི་ཚེའོ། །གསུམ་པ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་ལ། མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་སོགས་སོ། །རྩ་བའི་ཚིག་དོན་འཆད་པ་ནི། རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྦྱོར་བ་གསུམ་པ་ཡིན་ཏེ། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཅེས་པ་ནས་མཚན་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པའི་སློབ་ལམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་ཡིན་པས་ནའོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྔོན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་ནས་སྒྲུབ་པས་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་ཤེས་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་

གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་ལ། མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་སོགས་སོ། །རྩ་བའི་ཚིག་དོན་འཆད་པ་ནི། རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྦྱོར་བ་བཞི་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཚུལ་དུ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ནས་རྟོགས་པའི་སློབ་ལམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་ཡིན་པས་ནའོ། །དེ་ལྟར་རྟོགས་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། །ཡུན་རིང་མོ་ཞེས་པ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀུང་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་བདེན་པ་དང་བྲལ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྟོགས་ནུས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་སྐབས་བསྡུས་པ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་བའི་རྣམ་བཤད་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་སྣང་བ་ལས་སྐབས་བདུན་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ། །༈། །

སྐབས་བརྒྱད་པ། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཞི་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ། འབྲེལ་བཀོད་པས་མཚམས་སྦྱར། འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་རབ་བྱེད་བཤད། སྐབས་བསྡུ་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྐད་ཅིག་སྦྱོར་གྱི་འོག་ཏུ་ཆོས་སྐུ་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་རྣམ་པར་བསྒོམས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ། ཆོས་ཀྱི་སྐུར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ་ཕྱིར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་སྤྱི་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་སྐུ་དང་། ཡེ་ཤེས་དང་། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ལ་དབྱེ་བ་དང་། ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་དང་། དངོས་བཏགས་དཔྱད་པ་དང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་དག་ན་རེ། འཕགས་པ་ལྟར་ན། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་དང་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་སྟེ་གསུམ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ཡིན་ལ། སློབ་དཔོན་ལྟར་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉེར་གཅིག་པོ་རྣམས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་སྐུ་ལ་སོགས་པར་རྣམ་པར་བཞག་ནས་སྐུ་བཞི་ཁོ་ནར་བཞེད་ཀྱི། སྐུ་གསུམ་དུ་མི་བཞེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། སློབ་དཔོན་སྐུ་གསུམ་དུ་མི་བཞེད་ན། འགྲེལ་ཆེན་དུ་རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ལྡན་སྐུ

ཎི་གསུམ་པོ་ངེས་པར་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཅེས་གསུངས་པ་དང་དགོངས་སུ་འགལ་ལོ། །འཕགས་པ་ཡང་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་དང་། གཟུགས་སྐུ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སྐུ་ལོགས་པར་བཞེད་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་མཁྱེན་ལ་སོགས་པའི་རྟོགས་པའི་ཆ་ཐམས་ཅད་སྐུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་འཕགས་པ་ལྟར་ན། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ཞིང་། ཡོན་ཏན་ཡང་ཡོན་ཏན་ཅན་གྱི་ཁོངས་སུ་འདུས་པས་སྐུ་ལོགས་པར་མི་འཐད་པ་ཡིན་ནོ་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ཀྱང་སྐུ་ལོགས་པར་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་དང་། གཟུགས་སྐུ་རང་བཞིན་དང་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པས་ཁོངས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས་སོ། །གཞན་ཡང་འཕགས་པ་ལྟར་ན། ཆོས་སྐུ་ཡིན་ན་སྐུ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ཏེ། ཆོས་སྐུ་ཡིན་ན་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་བཞེད་ཅིང་སྐུའི་དོན་ནི་ལུས་ཀྱི་དོན་ནམ་བསགས་པའི་དོན་ཡིན་པས། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ལ་སྐུ་ཞེས་པའི་སྒྲ་སྦྱོར་བ་དེ་བཏགས་པ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་ཁྲི་སྣང་བར། དེ་ལ་སྐུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི། སྔོན་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་བས་ན་འཕགས་པ་དང་སློབ་དཔོན་གཉིས་ཀ་ཡང་། མདོར་བསྡུ་ན་རང་དོན་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་། གཞན་དོན་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་གཉིས་སུ་བསྡུ་བ་དང་། གཟུགས་སྐུ་ལ་ལོངས་སྤྲུལ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བས་སྐུ་གཉིས་དང་། ཆོས་སྐུ་ལ་སྟོང་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་དང་རྟོགས་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བས་སྐུ་བཞིར་དབྱེར་རུང་བར་བཞེད་པ་ལ་ནི་ཁྱད་པར་

ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ལ། འོན་ཀྱང་སྐབས་འདིའི་གཞུང་གི་འཆད་ཚུལ་
ལ་མི་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་འཕགས་པ་ལྟར་ན། བྱང་ཆུབ་
ཕྱོགས་མཐུན་ཚད་མེད་དང་། ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི། ཐུབ་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྒྱས་བཤད་ཡིན་པས། གཞུང་
དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཆོས་སྐུར་བཞག་པའི་སྐུ་དང་།
ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་གཉིས་ལས་གང་རུང་ཞིག་བསྟན་ན། བསྟན་མཐུན་དུ་
འདོད་དགོས་ལ། དེའི་ཕྱིར། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཚད་མེད་"
དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྐུ་ལ་སོགས་པར"
བཞག་པའི་ཆོས་སྐུར་འཆད་པ་ཡིན་ན། ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ནི།
། སོགས་ཀྱང་དེ་ཉིད་འཆད་པར་འགྱུར་བས། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་མ་བསྟན་
པར་འགྱུར་རོ། ། དེའི་ཕྱིར་གཞུང་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀས་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་
ཁོ་ན་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་བཞེད་ལ་སློབ་དཔོན་ནི་གཞུང་དེ་གཉིས་
མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་མིན་གྱི། དང་པོས་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་དང་།
གཉིས་པས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཆོས་སྐུར་བཞག་པ་དེ་ཉིད་འཆད་པ་
ཡིན་པས་འདིར་སྐུ་བཞིར་ཕྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་
བཞེད་པ་ཙམ་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་གི་བཀལ་ལན་ནི་ཚིག་དོན་གྱི"
རྟོགས་པར་ནུས་སོ། ། གཉིས་པ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུའི་
མཚན་ཉིད། སྟོབས་སོགས་བྲལ་འབྲས་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང་ལྡན་
པའི་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུའི་
མཚན་ཉིད། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་
པའི་ངེས་པ་ལྔ་ལྡན་གྱི་གཟུགས་སྐུ་མཐར་ཐུག སྤྲུལ་སྐུའི་མཚན་ཉིད།
བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་བདག་འབྲས་གང་ཞིག་སོ་སྐྱེ་ལས་དག་ལ་ཡང་
དངོས་སུ་སྣང་བའི་གཟུགས་སྐུའོ། ། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཚད་མེད་

དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཆོས་སྐུའི་མཚན་ཉིད། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་གོ །འདི་དག་གི་སྒྲོས་པ་རྒྱས་པར་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་འདིར་མངས་པས་འཇིགས་ཏེ་མ་བྲིས་སོ། །གསུམ་པ་དངོས་བརྟགས་དཔྱད་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱ་མི་མཁྱེན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་བབ་ཅོལ་ཏེ། མཁྱེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་རམ། མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར། དང་པོ་ལྟར་ན་མ་གྲུབ་སྟེ། སྟོབས་སོགས་བྲལ་འབྲས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འདི་ལ་མངའ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་འདིའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་འགོག་བདེན་དེ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱུད་བླར། ཇི་ལྟར་བཻཌཱུར་ས་གཞི་གཙང་མ་ལ། །ལྷ་དབང་ལུས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་སྣང་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་འགྲོ་སེམས་ས་གཞི་གཙང་མ་ལ། །ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་སྐུ་ཡི་གཟུགས་བརྙན་འཆར། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་ཕྱུང་བའི་མཚམས་མེད་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཡིན་ན། དངོས་སུ་ཆོས་འཁོར་མི་བསྐོར་བས་ཁྱབ་པར་ཐལ་བ་དང་། བྱང་

སེམས་ལ་དངོས་སུ་སྣང་བའི་སངས་རྒྱས་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །རྒྱུད་བླའི་ལུང་དེ་ནི། ཇི་ལྟར་བཻཌཱུརྱའི་ས་གཞི་གཙང་མ་ལ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་འཆར་གྱི། ས་ཐལ་བ་ལ་མི་འཆར་བ་ལྟར། གདུལ་བྱའི་སེམས་ལས་དག་ཅིང་གཙང་བ་ལ་གཟུགས་སྐུའི་གཟུགས་བརྙན་ནམ་རྣམ་པ་འཆར་གྱི་མ་དག་པ་ལ་མི་འཆར་ཞེས་པ་དང་། རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་དོན་བྱེད་པའི་དཔེ་ཙམ་ཡིན་གྱི་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་བརྒྱ་བྱིན་མིན་པ་ལྟར། གཟུགས་སྐུ་སངས་རྒྱས་མིན་ཞེས་སྟོན་པ་མིན་པས་སྙིང་པོ་མེད་པའི་ཚིག་གིས་རྒྱུད་མ་རྡུངས་པར་མ་བྱེད་ཅིག གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ནི། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡང་སོ་སོར་ཕྱེ་ན་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པ་དང་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །དང་པོ་ནི། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཆོས་ཉིད་འཇལ་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། འཇིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཆོས་ཅན་སྣ་ཚོགས་པ་འདི་འཇལ་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཇི་སྙེད་པ་དངོས་སུ་འཇལ་བ་མ་ཡིན་ལ། ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཇི་ལྟ་བ་དངོས་སུ་འཇལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ཇི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་མིན་པར་འཇལ་ན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དོན་དམ་བདེན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མས་དངོས་སུ་རྙེད་དོན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་བདུད་དོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན། དེས་དངོས་སུ་

ཉེད་དོན་ཡིན་དགོས་པར་སོང་བས། སྨྱུ་གུ་དང་བདེན་མེད་ཀྱི་ཚོགས་
དོན་དེ་སྨྱུ་གུ་བདེན་མེད་དུ་འཇལ་བའི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གི་དངོས་
སུ་ཉེད་དོན་དུ་ཐལ། དེའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན་དོན་དམ་བདེན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། འདི་
ལྟར་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གིས་དངོས་སུ་ཉེད་
དོན་དུ་ཐལ། དེའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དོན་དམ་བདེན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་དོན་
དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་
ལ་དེའི་དངོས་ཀྱི་ཉེད་དོན་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་ཅིང་། དོན་དམ་དཔྱོད་
བྱེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཚད་མས་དངོས་སུ་གཞལ་ན་དེས་དངོས་
སུ་ཉེད་དོན་ཡིན་པའི་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེར་ཐལ། དོན་དམ་
དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་པ་ལ། རང་གི་དངོས་ཀྱི་
གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་སྒོ་ནས་འཇལ་བས་མ་ཁྱབ་ཅིང་།
དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་རང་གི་དངོས་ཀྱི་
གཞལ་བྱར་གང་སོང་ཐམས་ཅད་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་སྒོ་ནས་འཇལ་
བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡུལ་དེ་ལ་གཉིས་སྣང་ཡོད་ན་ཡུལ་དེ་ལ་
དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མར་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་དམ་
བདེན་པ་ནི་གཉིས་སྣང་གི་སྦྲུས་པ་མ་ལུས་པ་ཡང་ཞི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།
། དེས་ན་དེ་འདྲའི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་དེ་ཡང་སྨྱུ་གུའི་སྟེང་དུ་བདེན་
པ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་ལ་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ཀྱང་།
དེ་ལ་གཉིས་སྣང་མེད་ལ། སྨྱུ་གུ་དང་བདེན་མེད་ཀྱི་ཚོགས་དོན་ལ་
གཉིས་སྣང་ཡོད་ཀྱང་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ། །
འདི་དག་གི་དགག་སྒྲུབ་རྒྱས་པར་གཞན་དུ་འཆད་པར་འདོད་དོ། །

གཞན་ཡང་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དང་། ཀུན་རྫོབ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མི་འགལ་ན། དེ་དག་གི་དངོས་སུ་རྟེན་དོན་གཉིས་ཀྱང་མི་འགལ་བར་ཐལ་ཞིང་། འགལ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་འགལ་ལོ། །འོ་ན་རྣམ་མཁྱེན་གང་ལ་བྱ་ཞེ་ན། ཡེ་ཤེས་དེ་གཉིས་ཀ་ཚ་ཤེས་སུ་ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེས་ཇི་ལྟ་བ་ཡང་འཇལ་ལ་ཇི་སྙེད་པ་ཡང་འཇལ་མོད་ཀྱི། ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། ཁྲ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྔོན་པོ་འཛིན་ཡང་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཡིན་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས་དབྱིངས་རྟོགས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་ལ། ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཡུལ་འཇལ་ཚུལ་གྱི་ལྡོག་པའི་སྒོ་ནས་ཡེ་ཤེས་བཞིར་ཕྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར་ཡེ་ཤེས་དེས་ཆོས་ཅན་མཐའ་དག་ལ་རིས་སུ་མ་ཆད་པར་དམིགས་པའི་ལྡོག་པ་ནས་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་དང་། བདག་གཞན་མཉམ་ཉིད་དུ་དམིགས་པའི་ལྡོག་པ་ནས་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཆོས་ཅན་མཐའ་དག་གི་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མ་འདྲེས་པར་རྟོགས་པའི་ལྡོག་པ་ནས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། སྒོ་ལྔའི་སྣང་བ་ལ་འདོད་དགུར་དབང་བསྒྱུར་བའི་ནུས་པ་དང་ལྡན་པའི་ལྡོག་པ་ནས་བྱ་བ་གྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་བཞག་པའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་མ་ཏི་ཙི་ཏྲས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །འོ་ན་ཡེ་ཤེས་དེ་དག་གིས་ཡུལ་རྣམ་པ་དང་བཅས་པའམ། འོན་ཏེ་རྣམ་པ་མེད་པར་འཇལ་ཞེ་ན། འདི་ལ་སྔོན་གྱི་སློབ་དཔོན་དག་གི་འཆད་ལུགས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་འབྱུང་མོད་ཀྱི་གཞུང་འདིར་

འཐད་པའི་ཕྱོགས་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་སྟོང་བ་གསལ་རིག་གི་ཆ་དང་། ཡུལ་རྟོགས་པའི་ཆ་གཉིས་དབྱེར་མི་རུང་ན། སངས་རྒྱས་ལ་རང་རིག་མེད་པར་འགྱུར་ལ། ཡོད་ན་གཟུང་རྣམ་དང་འཛིན་རྣམ་གྱི་ཆ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་འཆར་བར་གྲུབ་བོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་འཐད་དོ། །དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་གཉིས་པོ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཡང་ཡིན། ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡང་ཡིན་པ་སྲིད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། གདུལ་བྱ་སོ་སྐྱེས་ཀྱང་རྣམ་མཁྱེན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་སྲིད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་པོ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཡིན་གྱི་རྫས་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྫས་གཞན་ཡིན་ན་རྣམ་མཁྱེན་དང་དུས་མཉམ་ཞིང་རྫས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་ལ། དེས་ན་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མིན་ཡང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་མི་འགལ་ཏེ། རྟོག་པ་དང་དེ་སྟོང་རང་རིག་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་འཕྲིན་ལས་ལ་བྱ་བ་ལས་ལ་ཡོད་པ་དང་། བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བའི་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་མཐོ་འམ་ངེས་ལེགས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་དགེ་ལེགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཡོད་པའི་དེ་དག་སྒྲུབ་པའི་ནུས་པའོ། །དེ་ལ་སྔ་མ་དངོས་དང་། ཕྱི་མ་བཏགས་པའོ། །

༡. ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་བཤད་པ།

གཉིས་ པ་ ཡན་ ལག་ གི་ དོན་ ལ། རྟེན་ སྐུའི་ དབྱེ་ བ་ དང་། བརྟེན་པ་འཕྲིན་ལས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་པ་ལས། དང་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་འཆད་དོ། །དེ་ལ་རྩ་བ་ནི་འཕགས་པ་ལྟར་ན་ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ནི་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་ཅིང་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གང་དག་ཐོབ་པར་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ནམ་གནས་ལུགས་སུ་གྱུར་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནོ། །ཞེས་འཆད་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཞེས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། །སློབ་དཔོན་ལྟར་ན། ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ནི་སློབ་ལམ་དུ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་དག་བསྒོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིང་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པ་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་གདོད་མ་ནས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཆོས་དབྱིངས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ། །འགྲེལ་བ་ལ་དངོས་དང་། ཆོས་ཅན་གྱི་སྐུ་གསུམ་ལོགས་སུ་བཞག་པའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ནི་ཆོས་ཅན། ཟག་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་ལ་སོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་འདི་ཡིན་ཏེ། དྲི་མ་རྣམས་གློ་བུར་བ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པར་དག་ཅིང་། རང་བཞིན་གྱིས

དྲི་མས་དབེན་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་འགོག་བདེན་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་མངོན་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་འཐོབ་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་གསར་དུ་བསྐྱེད་ཅིང་བྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པས་ཆོས་ཉིད་ལ་དྲི་མ་བསལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཐོབ་པ་ཡིན་ཞིང་། རང་ཉིད་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པའི་གནས་ལུགས་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་ལ་སོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅེས་སོགས་སྨོས་པ་ལ། སྐུ་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ལས་སྐུ་ལོགས་པར་འཇོག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐུ་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་དེ་དང་ཐ་མི་དད་ཀྱང་། ཐ་དད་པར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དོན་དམ་པར་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྣང་བ་གང་ཟག་སོ་སོའི་ཇི་ལྟར་མོས་པས་ཐ་དད་དུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྣང་ཚུལ་ཐ་དད་པ་ཇི་ལྟར་ཕྱེ་ན། སྐུ་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་རིམ་པ་བཞིན་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་དམ་པར་ཐ་མི་དད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལུགས་ལས། སྟོང་ཉིད་ཅེས་བྱ་ཤེས་པ་ལས། །གཞན་ནི་འགའ་ཡང་ཡོད་མིན་ཏེ། །གང་ཕྱིར་དབེན་པའི་དབེན་འགྱུར་ལས། །ཐ་མི་དད་པ་ཉིད་དུ་འདོད། །ཅེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

༣. ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ། དངོས་ཀྱི་དོན། ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། གཞུང་འདིས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་བསྟན་པར་བཤད། མ་བསྟན་པར་འདོད་པ་དགག བསྟན་པར་འདོད་པ་ལ་རྩོད་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་སོགས་སོ། །ཙ་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཅེས་སོགས་སོ། །འགྲེལ་བ་ལ། ཡོན་ཏན་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་བསྡོམས་ཏེ་སྐུར་བཞག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཡོན་ཏན་འདི་དག་ཕལ་ཆེར་སྔར་བཤད་ཟིན་པས་ཡང་མི་འཆད་ཅིང་། སྔར་མ་བཤད་པ་རྣམས་འདིར་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་སྔེ་ཚན་ཉེར་གཅིག་གི་ལྡེ་བ་ཟད་པར་ལ་བརྒྱད་ལས། མཚན་ཉིད་ནི། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་དམིགས་པའི་སྣང་བ་མཐའ་ཡས་པ་སྒྲོ་བར་བྱེད་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའོ། །གཉིས་པ་སྒྲ་དོན་ནི། རྒྱུན་མི་འཆད་པར་ཁྱབ་པར་སྒྲོ་བའི་ཕྱིར་ཟད་པར་ཞེས་བྱའོ། །གསུམ་པ་རྟེན་ལ་ལུས་རྟེན་ནི། མཛོད་ལས། གཟུགས་མེད་ཅེས་བྱ་ཁམས་གསུམ་གྱི། །རྟེན་ཅན་ལྷག་མ་མི་ལས་སྐྱེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། སེམས་རྟེན་ནི། ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། ཐམས་ཅད་ཀྱང་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་ལ། མཛོད་ལས། དང་པོ་བརྒྱད་བསམ་གཏན་བཞི་བ་དང་། ཐ་མ་གཉིས་ནམ་མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་དོ། །བཞི་བ་དམིགས་པ་ལ། སའི་དམིགས་རྟེན་མ་བཤད་ཅིང་། གཞན་རྣམས་ཀྱི་རིམ་པ་ལྟར། སྔོད་ཆུ་གཙང་མས་བཀང་བ་དང་། མེ་སྦར་བ་དང་། རླུང་ལུས་ལ་

ཕོག་པ་དང་། ཆོན་སྔོན་པོས་དཀྱིལ་འཁོར་བྱས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སེར་པོ་དང་། དམར་པོ་དང་། དཀར་པོས་བྱས་པ་དང་། མཐོ་གང་སོར་བཞི་ཙམ་གྱི་བྲུ་ག་ནས་ནམ་མཁའི་མཐོངས་གཏོད་པ་དང་། བྲུམ་པའི་ནང་དུ་མར་མེ་བཞག་པའི་འོད་བྲུ་གའི་ངོས་ནས་སྟིག་པ་ལ་ཕོག་པ་རྣམས་སོ། །ལྟ་བ་སྦྱོང་བའི་ཚུལ་ནི། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་དམིགས་རྟེན་དེ་དག་ཡུལ་དུ་བྱས་ཏེ། རྒྱ་ཞེས་སོགས་སོ་སོའི་མིང་ཙམ་ལས་དམིགས་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གོམས་པར་བྱེད་པས་སོ། །དེ་ཡང་སྦྱངས་པ་མ་བྱས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། སྔར་སྦྱངས་པ་བྱས་པ་ལ་ནི་དམིགས་རྟེན་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་ངེ་འཛིན་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ། འཕགས་པ་ལེགས་མཐོང་བཞིན་ནོ། །དྲུག་པ་མཚན་མ་ལ། འཛིན་པའི་མཚན་མ་ནི། སྤྲ་མ་བརྒྱད་ལ་དམིགས་རྟེན་གཡོ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་རིམ་བཞིན། བསྐྱེད་ཅིང་མི་འཕེལ་བ་དང་། ཐོགས་བཅས་སུ་སྣང་བ་སྟེ་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་སོ། །སྣང་བའི་མཚན་མ་ནི། ནམ་མཁའ་ལ་གནས་པའི་ནོར་བུའི་རླུང་གཡབ་ལྟར་མི་གཡོ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྣང་བ་དང་། ནམ་མཁའ་ལ་གནས་པའི་ཟླ་བ་དམར་པོ་ལྟ་བུ་དང་། འདུག་པ་ལྟར་མི་གཡོ་བ་དང་། སྔོན་པོ་སོགས་བཞིའི་དམིགས་རྟེན་ནམ་མཁར་འཕགས་ནས་ནོར་བུའི་རླུང་གཡབ་ལྟར་སྣང་བ་དང་། ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྟར་གྱུར་ནས་གནས་ཤིང་བསྐྱེད་ན་འཕེལ་བ་དང་། སྣང་བའི་ཚོགས་སྤུག་པོ་རབ་ཏུ་དྭང་བ་དང་འདྲ་བར་ཐམས་ཅད་ལ་གསལ་བ་རྣམས་ཏེ། གྲུབ་པའི་རྟགས་སོ། །བདུན་པ་བྱེད་ལས་ནི། རིམ་པ་ལྟར་རྒྱ་སར་སྤྲུལ་ནས་གོམས་པ་འདོར་བ་སོགས་དང་། ས་རྒྱུར་སྤྲུལ་བ་སོགས་དང་། ཕུང་པོ་སྒྱུར་བ་སོགས་དང་།

རླུང་ལྟར་མགྱོགས་པར་འགྲོ་བ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་སྔོན་པོ་སོགས་ཀྱི་ས་གཞིར་བསྒྱུར་བ་སོགས་དང་རྩིག་པ་སོགས་ལ་ཐོགས་མེད་དུ་འགྲོ་བ་དང་། རྫུགས་པ་དང་། གཉིད་རྒྱུང་རིང་དུ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའོ། །བརྒྱད་པ་དབྱེ་བ་ནི། ཟད་པར་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྣམ་པ་བཅུ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་དབྱེ་ན་བདག་རྐྱེན་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་དམིགས་ཡུལ་ས་དང་ཆུ་དང་མེ་དང་རླུང་དང་སྔོན་པོ་དང་སེར་པོ་དང་དམར་པོ་དང་དཀར་པོ་དང་ནམ་མཁའ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་ལ་སོ་སོར་དམིགས་ནས་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་ཁྱབ་པར་སྒྲུབ་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅིའི་ཕྱིར་སྐྱེ་མཆེད་གཞན་ལ་ཟད་པར་མ་བཞག་ཅེ་ན། དབང་པོ་རྣམས་ནི་ཕྱི་རོལ་དུ་སྒྲོ་མི་ནུས་ལ། སྒྲ་ལ་རྒྱུན་མེད་ཅིང་། དྲི་རོ་གཟུགས་ཁམས་ན་མེད་པས་ཁྱབ་པར་སྒྲོ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟེན་འབྱུང་བ་མེད་པར་བརྟེན་པ་འབྱུང་འགྱུར་ཁྱབ་པར་སྒྲོ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དྲུག་པ་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལ། ནང་གཟུགས་སུ་འདུ་ཤེས་པ་དག་གིས་སོ་སོར་ཆུང་ངུའི་རྣམ་པ་དག་ཏུ་ཕ་རོལ་གྱི་གཟུགས་རྣམས་ལ་བལྟ་བ་དང་། ཆེན་པོའི་རྣམ་པ་དག་ཏུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་རྣམས་ལ་བལྟ་བ་གཉིས་དང་། ནང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པ་དག་གིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བལྟ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དམིགས་པ་དེ་དག་ཟིལ་གྱིས་མནན་ནས་ཤེས། ཟིལ་གྱིས་མནན་ནས་མཐོང་ཞེས་བྱ་བ་བཞི་ནི། རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཞིང་། ཆེ་ཆུང་ནི་སྟོད་བཅུད་དང་། བཟང་ངན་ནི་ལྷ་མི་དང་། མཛེས་མི་མཛེས་ནི་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་ཡིན་ལ། ཤེས་པ་ནི་ཞི་གནས་ཀྱིས་དང་། མཐོང་བ་ནི་ལྷག་

མཐོང་གིས་སོ། །ཡང་ནང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པ་དག་ཁོ་ནས་ཕྱིའི་གཟུགས་སྔོན་པོ་ཁ་དོག་སྔོན་པོ་སྔོན་པོ་ལྟ་བུར་སྣང་། འོད་སྔོན་པོ་འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་བལྟ་ཞིང་དེ་དག་ཟིལ་གྱིས་མནན་ནས་ཤེས། ཟིལ་གྱིས་མནན་ནས་མཐོང་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སེར་པོ་དང་། དམར་པོ་དང་། དཀར་པོ་དག་ཟིལ་གྱིས་མནན་ནས་ཤེས་ཤིང་མཐོང་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཞི་སྟེ། སྡུག་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་རྒྱུ་ལས་འབྱུང་བའོ། །དེ་ཡང་མདོ་ལས། ནང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་སྔོན་པོ། ཁ་དོག་སྔོན་པོ། སྔོན་པོ་ལྟ་བུར་སྣང་བ། འོད་སྔོན་པོ་འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་བལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ཟར་མའི་མེ་ཏོག་གམ་ཡུལ་བ་ར་ན་སེའི་རས་ཤུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྔོན་པོ། ཁ་དོག་སྔོན་པོ། སྔོན་པོ་ལྟ་བུར་སྣང་བ། འོད་སྔོན་པོ་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་ནང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་སྔོན་པོ། ཁ་དོག་སྔོན་པོ། སྔོན་པོ་ལྟ་བུར་སྣང་བ། འོད་སྔོན་པོ་འབྱུང་བའི་གཟུགས་དེ་དག་ཟིལ་གྱིས་མནན་ནས་ཤེས། ཟིལ་གྱིས་མནན་ནས་མཐོང་སྟེ། དེ་ལྟར་འདུ་ཤེས་པ་འདི་ནི་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལྔ་པའོ། །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སེར་པོ་ལ་དོང་ཀའི་མེ་ཏོག་དང་། དམར་པོ་ལ་བན་རྗུ་ཛི་བ་ཀའི་མེ་ཏོག་དང་། དཀར་པོ་ལ་སྐར་མ་པ་བསངས་དང་སྦྱར་ནས་གཞན་གསུམ་ག་ལ་ཡང་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ནི་སྔོན་པོ་ནི་མདོར་བསྟན་པའོ། །ཁ་དོག་སྔོན་པོ་ཉིད་ནི་ལྷན་སྐྱེས་སོ། །སྔོན་པོ་ལྟ་བུར་སྣང་བ་ནི་སྦྱར་བ་ལས་བྱུང་བའོ། །འོད་སྔོན་པོ་འབྱུང་བ་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་སྔོན་པོའི་མདངས་ཡོད་པའོ། །མེ་ཏོག་ནི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དཔེའོ། །རས་ནི་སྦྱར་བྱུང་གི་དཔེའོ།

།ཡུལ་བ་ར་ཎ་སེའི་རས་དཔེར་མཛད་པ་ནི་ཁ་དོག་ཆེས་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམ་པ་བརྒྱད་དོ། །ངག་དོན་ནི། ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། དབྱེབས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་བཞི་དང་། ཁ་དོག་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་བཞི་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བདུན་པ་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ནི། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་ཕ་རོལ་གྱི་སོགས་སོ། །བརྒྱད་པ་སྨོན་གནས་མཁྱེན་པ་ནི། ཡང་དག་པར་སོགས་སོ། །བཅུ་གཅིག་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་ལུས་འདོར་ལེན་དང་། དམིགས་པ་སྤྲུལ་བ་སྒྱུར་དང་བཅས། ས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྲངས་མེད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་གཟུགས་ཀྱི་སྒོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བཅུ་གཉིས་པ་ནི། ཆོས་ཅན། དབང་བཅུ་ཐོབ་སྟེ། ཚེ་ལ་དབང་བ་སོགས་བཅུ་ཡི་ནུས་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཚེ་ལ་དབང་བ་ནི། ཚེ་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་བྱིན་གྱིས་རློབ་ནུས་པའོ། །སེམས་ལ་དབང་བ་ནི། ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ནུས་པའོ། །ཡོ་བྱད་ལ་དབང་བ་ནི་ནོར་གྱི་ཆར་འབེབས་ནུས་པའོ། །ལས་ལ་དབང་བ་ནི། ས་གོང་མར་སྐྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ས་འོག་མར་སྨིན་པར་བསྒྱུར་ནུས་པའོ། །སྐྱེ་བ་ལ་དབང་བ་ནི། བསམ་གཏན་ལས་མ་ཉམས་བཞིན་དུ་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་ནུས་པའོ། །མོས་པ་ལ་དབང་བ་ནི། ས་ལ་སོགས་པ་ཇི་ལྟར་མོས་པ་བཞིན་བསྒྱུར་ནུས་པའོ། །སྨོན་ལམ་ལ་དབང་བ་ནི། གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་སྨོན་ལམ་གྲངས་མེད་པ་འགྲུབ་པའོ། །རྫུ་འཕྲུལ་ལ་དབང་བ་ནི། གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་རྫུ་འཕྲུལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྟོན་ནུས་པའོ། །ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བ་ནི།

སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་ཐུལ་དུ་བྱུང་བ་ཐོབ་པའོ། །ཆོས་ལ་
དབང་བ་ནི། གསུང་རབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་
བཞིན་དུ་སྟོན་ནུས་པའོ། །ལྷག་མ་ནི་གོ་སླའོ། །གཉིས་པ་བསྡོམས་
ཏེ་སྨྲར་བཞག་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ལ་སོགས་པ་
སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཟག་བཅས་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་
པས་ཟག་མེད་དུ་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ལས་ཐ་དད་པའི་
ཆོས་ཀྱི་སྐུར་མངོན་པར་བརྗོད་པ་ཡིན་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སེང་གེ་བཟང་པོ་ལ་
སོགས་པ་ཁ་ཅིག་གི་བཞེད་པའོ། །གང་དག་དེ་ཉིད་མཁན་པོ་རྣམ་
སྣང་མཛད་ལ་སོགས་པའི་འདོད་པ་བཀོད་པ་ཙམ་དུ་སྨྲ་བ་ལ་ནི་ཤེས་
བྱེད་ཀྱི་ལུང་རིགས་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡིད་བརྟན་མེད་དོ། །
གཉིས་པ་མ་བསྟན་པར་འདོད་པ་དགག་པ་ལ། འདོད་པ་བརྗོད་པ་
དང་། སུན་འབྱིན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདི་ལྟར།
གཞུང་ཐ་ཕྱི་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་དུ་འདོད་པ་གཞན་དག་ནི།
ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ནི། །ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གང་དག །ཐོབ་
གྱུར་རྣམ་ཀུན་རྣམ་དག་པ། །དེ་དག་རང་བཞིན་མཚན་ཉིད་ཅན། །
ཞེས་བྱ་བའི་རྐང་བ་གཉིས་པ་དེ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ཉིད་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས
ཁོ་ན་སྟོན་པར་ཁས་བླངས་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ནི་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་
ནམ་ཆོས་ཉིད་དུ་གྱུར་བ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེའི་མཚན་ཉིད་
ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན། དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཞེས་
སྨྲེལ་ལོ། །འོ་ན་ཆོས་ཉིད་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་ཅི་སྟེ་བརྗོད་ཅེ་ན། དེ་
ཉིད་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཡིན་པ་ལས་སྦྱོར་གྱི་དབང་གིས་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱི་རྐྱེན་ཕྱིས་ཏེ་མི་མངོན་པར་བྱས་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་བསྟན་

ཏོ། །ཞི་རྣམ་པར་བཤད་ནས་འོ་ན་ཆོ་ཀྱི་སྐུ་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་གང་དག་གི་རང་བཞིན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པ་ཆོས་ཅན། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་དེ་དག་ཀྱང་གང་དག་ཅིག་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཚད་མེད་དང་། ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་དང་། ། ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ། ། ཞེས་ཟེར་རོ། ། གཉིས་པ་ནི། གཞུང་སྔ་ཕྱི་དེ་གཉིས་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་དུ་མི་འདོད་པ་གཞན་དག་ན་རེ། སྐུ་གསུམ་པོ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སྐུ་བཞི་བ་རྒྱན་གྱི་རྩ་ཚིག་གིས་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པར་འདོད་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་སྐྱོན་འདི་ཡོད་དེ། རྣལ་འབྱོར་བའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དོན་ཁྱད་པར་ཅན་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ཀྱི་སྣང་བ་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་དོན་གྱི་བྱ་བ་མཛད་པ་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་བས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སེམས་དང་། སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཚན་ཉེར་གཅིག་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཇི་ལྟར་སྐུ་གསུམ་དུ་བསྡུ་སྟེ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་དང་། ལོངས་སྐུ་དང་། སྤྲུལ་སྐུ་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་གང་ཡང་མིན་པའི་སྐུ་སྐབས་འདིར་མ་བསྟན་པ་གང་ཞིག ཁྱོད་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པར་གདོན་མི་ཟད་པར་ཁས་བླངས་དགོས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། ། གསུམ་པ་བསྟན་པར་བཤད་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ། རྩོད་པ་དགོད་པ་དང་། ལན་གཉིས། དང་པོ་ནི་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ངོ་བོ་ཉིད་ལོངས་རྫོགས་བཅས་དང་། ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་སྒྲའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་དུ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ

སྟོན་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་སྟོན་པའི་
ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་འབྱུང་བར་མི་རིགས་སོ། །དེ་བས་ན་སྐབས་
འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྐུ་ནི་གསུམ་པོ་ནའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་
པ་ལན་ནི། གཞན་དག་ན་རེ། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཚད་མེད་
དང་། ། ཞེས་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་སྐུ་འཆད་པའི་
ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ཡིན་ཀྱང་། འདིའི་ལུས་རྣམ་བཞག་མ་ཚང་བའི་
སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། ཆོས་སྐུ་མཛད་པ་དང་བཅས་པ། །ཞེས་པའི་
ཆོས་སྐུ་ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་འདིའི་ལུས་རྣམ་བཞག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལྟར་ན་ཡང་ཚིག་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་མ་སྨོས་པའི་རྒྱུ་
མཚན་ཡོད་དེ། ཡེ་ཤེས་པོ་ན་དང་མཛད་པ་སྦྱར་བའི་ཆེད་དུ་དེ་ལྟར་
གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་སྦྱར་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་
ལྟར་སྦྱར་བའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་པོ་ན་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་གཙོ་
བོར་རྟོགས་པའི་དགོས་པ་ལ་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འོ་ན་ཆོས་སྐུ་དང་མཛད་པ་གཉིས་ཀ་ལྷན་ཅིག་སྦྱར་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་
པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྨོས་པས་ཆོག་མོད་ཅེ་ན། ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་སྦྱར་
བདེ་བའི་དོར་མཐའ་ཉིད་དུ་སྨོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གསུང་རབ་
ཀྱི་ཕྱོགས་གཞན་ནས་སྐུ་བཞིར་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆོས་སྐུ་ལ་
འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་
པས་ཚུལ་འདི་དང་མི་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་
ལ་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཁྱད་པར་དང་། སྨོན་གནས་མཁྱེན་པའི་
ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། ཉན་ཐོས་སོགས་སོ། །
ཙ་བའི་ཚིག་དོན་འགྲེལ་བས་འཆད་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་བ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་ཆོས་ཅན། ཉན་

ཐོས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་བདག་མཐོང་བ་ལས་འགའ་ཞིག་གི་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བར་གྱུར་ན་མི་རུང་ངོ་ཞེས་བསམས་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཞུགས་ནས། བདག་ལ་དམིགས་ནས་ མིའི་ ཉོན་ མོངས་ པ་ སྐྱེ་ བ་ ཡོངས་ སུ་ སྤོང་ བ་ ཉིད་ ཙམ་ ཡིན་ ལ། ཁྱོད་གྲོད་ལ་སོགས་པར་གདུལ་བྱའི་སྐྱེ་བོ་མཐའ་དག་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུན་ རྟུངས་ འབྱིན་ པར་ མཛད་ པ་ ཡིན་ པའི་ ཕྱིར། གཉིས་ པ་ ལ། མཚམས་སྦྱར་ནི། ཉན་ཐོས་སོགས་སོ། །ཙ་བའི་ཚིག་དོན་འགྲེལ་བས་འཆད་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྨོན་གནས་མཁྱེན་པ་ནི་ཆོས་ཅན། ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། མཚན་མེད་པ་ཉིད་དུ་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ལ་མངོན་པར་མ་ཞེན་པས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་མཁྱེན་པ་ཐོགས་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་ཏེ་སྤངས་པས་སོ། །རྒྱུན་རྟག་ཏུ་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པར་གནས་པའི་ཕྱིར། འདྲི་བ་ཀུན་གྱི་ལན་འདེབས་པར་མཛད་པ་ཡིན་པར་བཞེད་དེ། ཡང་དག་པའི་སོ་སོར་རིག་པ་བརྙེས་པས་སོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྨོན་གནས་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྨོན་གནས་ཤེས་པ་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་ཏེ། ཁྱོད་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པ་ལྔ་དང་ལྡན་ཞིང་། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ཡི་ནི་ཇི་སྐད་བཤད་པ་ལས་བཟློག་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལྟ་མིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་རྫོད་པ་སྤང་བ་ལ། བསྟན་བཅོས་སྔ་ཕྱི་ལ་འགལ་བ་སྤང་བ་དང་། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ལ་འགལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་རྩོད་པས་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། དེའི་ལན་ནོ། །

དང་པོ་ནི། གང་ལ་རྫོང་ན་ཐར། སྐྱེ་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ཆོས་སྐུ་སྐྱེ་བོ་མཐའ་དག་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་དུ་ཁས་བླངས་པ་དང་། རྟག་གནས་དང་། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ཆོས་སྐུ་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པར་རྒྱུན་རྟག་པར་ཁས་བླངས་པ་ལ་རྫོད་དོ། །ཇི་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་དེ་རྟག་ཏུ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་བཞུགས་ན་ཡང་རྟག་ཏུ་ཇི་ལྟར་དོན་མཛད་དེ། རེས་འགའ་སེམས་ཅན་འགའ་ཞིག་གི་དོན་མི་འཛད་པར་སྣང་བ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་ལན་གདབ་འི་ཕྱིར་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ། གཉིས་པ་ལན་ལ། སྐལ་ལྡན་དངོས་སུ་སྣང་བའི་ལན་དང་། སྐལ་མེད་ལ་མི་སྣང་བའི་དཔེས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་རྩ་བའི་ཚིག་དོན་འགྲེལ་བས་འཆད་པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། སྐལ་ལྡན་གྱི་ གདུལ་བྱ་གང་གིའང་དོན་མི་མཛད་པ་མི་སྲིད་དེ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་སོགས་པ་དང་འཕྲད་པས་སྔོན་བསྐྱེད་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་ས་བོན་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་པའི་རྒྱུ་ཡོངས་སུ་བརྟས་པར་གྱུར་ནས་སེམས་ཅན་གང་ལ་གང་གི་དུས་སུ་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་མཛད་ནས་ཡུན་དུ་འཕྲད་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ་དེའི་དོན་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྔོན་གྱི་སྨོན་ལམ་གྲུབ་པས་གདུལ་བྱ་ལ་དེ་དང་དེར་སྣང་བ་དང་འཚམ་པར་དོན་གྱི་བྱ་བ་མཛད་པས་ཁྱབ་པས་སོ། །འོན་ཀྱང་སྐལ་མེད་ཀྱི་དོན་དངོས་སུ་མི་མཛད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ལྟར་ཉེ་བར་གནས་ཀྱང་། རང་གི་ལས་ཀྱི་ཉེས་པས་བསྐྱེད་པ་ལ་སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་སྣང་བའི་རྒྱུ་མ་ཚང་བས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་པའི་འབྲས་བུ་དངོས་སུ་སྨིན་པར་རེ་ཤིག་མཛད་པར་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ་སྙམ་དུ་བྱམས་པས་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ།

།གཉིས་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་སོགས་སོ། །ཚ་བའི་ཚིག་དོན་འགྲེལ་བས་འཆད་པ་ནི། དཔེར་ན་སོགས་ཏེ་གོ་སླའོ། །གཉིས་པ་ལ་རྩོད་པ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྩོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་ཅེས་ཆོས་སྐུ་ལ་སྦྱོར་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལ། ཆོས་སྐུ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་ཡིན་པར་སྤར་ཚ་བའི་སྐབས་གང་དུའང་དགོས་སུ་མ་སྨོས་པས། རྩོད་པ་འདི་བསྟན་བཅོས་རང་གི་རྩོད་སྤོང་ལ་སྦྱར་ན་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཆོས་སྐུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་ན། རྣལ་འབྱོར་བ་སོ་སོར་ངེས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། ཇི་ལྟར་ཆོས་སྐུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་ཅེས་ཀྱང་བརྗོད་དེ། དེ་དང་འགལ་ལོ། །ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འབྱུང་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་མདོ་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་རྟག་པ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་དེ། དེ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ལན་ལ། ཚ་འགྲེལ་གཉིས་ཀའི་ངག་དོན་ནི། དེ་གཉིས་འགལ་བའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། མདོ་ལས། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་མཛད་པས་ཁྱབ་པ་དང་། རྒྱུན་མི་འཆད་པ་ཙམ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚིག་དོན་གོ་སླའོ། །དོན་འདིའི་ཕྱིར་ཉི་ཁྲི་སྣང་བ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་ན་དགོངས་པ་འདིས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་དང་རྟག་པ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

༣. ལོངས་སྐུ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་ལ་རང་བཞིན་དང་། ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་

ལྟར་སོགས་སོ། །རྩ་བའི་ཚིག་དོན་འགྲེལ་བས་བཤད་པ་ནི། བསོད་ནམས་ཀྱི་སོགས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང་། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུས་སྤྲས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་སྐུ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་་་་་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ས་བཅུ་ལ་བཞུགས་པ་རྣམས་དང་། ཐབས་གཅིག་ཏུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ཤིན་ཏུ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ཉེ་བར་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་དངོས་དང་། དེའི་རྒྱུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། མཚན་ཅེས་དང་། རྩ་བའི་དོན་འགྲེལ་བས་རྒྱུ་དང་བཅས་ཏེ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཆད་པར་བྱེད་ལ། རྩ་འགྲེལ་གྱི་ཚིག་དོན་གོ་སླའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་མཚན་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། འདི་དག་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོར་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། མདོར་བསྟན་ལ། མཚམས་སྦྱར་ནི། རྒྱུ་གྲུབ་པས་ཞེས་སོགས་དང་། རྩ་བའི་དོན་འགྲེལ་བས་འཆད་པ་ནི། མཚན་གང་གི་ཞེས་སོགས་ཏེ། དེ་ཡང་གོང་དུ་བཤད་པའི་རྒྱུ་དེ་རྣམས་བསྐལ་བ་གྲངས་མེད་གཅིག་ཏུ་གོམས་པར་བྱས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་གྱིས་ནུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་བྱས་པ་ལས་འདི་དག་འགྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །རྒྱུས་བཤད་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། རྒྱུ་དེ་སོགས་དང་། ཚིག་དོན་ནི། རྒྱུ་ནི་བླ་མ་སྐྱེལ་བ་སོགས་ཏེ། སྤར་བཤད་ཟིན་ཏོ་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་དཔེ་བྱད་བཤད་ལ། མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་སོགས་སོ། །རྩ་བའི་ཚིག་དོན་ཕལ་ཆེ་བ་གོ་སླ་ཞིང་། ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེས་པ་ནི་སྦོམ་ཕྲ་སོགས་འཚམ་པའོ།

། དཀྲུ་ཀླུམ་པ་ནི། ལྟེ་བའི་འོག་ཕྱོགས་དབྱིབས་ཀླུམ་པའོ། ། དཀྲུ་སྐབས་ཕྱིན་པ་ནི་རྐེད་པ་སྐབས་ཕྱེད་པའོ། ། དཀྲུ་མ་རྙོངས་པ་ནི་ན་ཙང་མི་རིང་བའོ། ། ཕྱལ་ཕྱང་ངེ་བ་ནི་མཐོ་དམའ་དང་། རྫིང་རྫིང་བོར་གྱུར་པ་མིན་པའོ། །ལྟེ་བ་ཟབ་པ་ནི་གཏིང་རིང་བའོ། །དཔལ་བེའུ་སོགས་ཀྱི་བརྒྱན་པ་ནི། ཕྱག་ཞབས་ལ་དེ་འདྲའི་རི་མོ་ཡོད་པའོ། །འདི་དག་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་དབྱེ་བྱེད་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། འདི་དག་གང་ལ་ཡོད་པའི་ནང་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཞན་ལ་གོ་བར་བྱེད་པའི་དཔེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཡོན་ཏན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སེན་མོ་ཟངས་ཀྱི་མདོག་ལྟ་བུས་ནང་གི་ཡོན་ཏན་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་མཚོན་པ་ལྟ་བུའོ། ། ཞེས་སོགས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

༩. སྤྲུལ་སྐུ་བཤད་པ།

བཞི་བ་སྤྲུལ་བའི་སྐུ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་སོགས་སོ། ། རྩ་བའི་ཚིག་དོན་འགྲེལ་བས་འཆད་པ་ནི། ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་གང་གིས་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཅད་དུ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པའི་དོན་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མཛད་པའི་སྐུ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྤྲུལ་བའི་སྐུ་ཡིན་ཏེ། རིགས་ཅན་གསུམ་ག་ལ་དངོས་སུ་སྣང་བའི་གཟུགས་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྲུལ་སྐུ་ཆོས་ཅན། རྒྱུན་མི་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་དུ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་སྟོན་པ་རྒྱུན་ཆགས་པའི་ཕྱིར།

བརྟེན་པ་འབྲིན་ལས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་འཕྲིན་ལས་ལ་གསུམ་ལས། མཚམས་སྦྱོར་ལ་བཤད་ཟིན་གྱི་མཚམས་སྦྱར་དང་། འཆད་འགྱུར་གྱི་མཚམས་སྦྱར་རོ། ། དང་པོ་ནི། གོང་དུ་ཇི་སྐད་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུའི་བདག་ཉིད་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་དེ་བསྐལ་བ་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་དུ་བསྒོམས་པའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བ་སངས་རྒྱས་ནང་པ་ནའི་དངོས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཉིད་དུ་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཚན་ཉེར་གཅིག་ལ་ལྟོས་ནས་ཆོས་སྐུར་རབ་ཏུ་བརྟགས་ཤིང་ངེས་པར་གཟུང་བ་དང་། ལ་སོགས་པ་ས་བཅུའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་མཚན་དཔེ་ལ་ལྟོས་ནས་ལོངས་སྐུར་རབ་ཏུ་བརྟགས་པ་དང་། ལ་སོགས་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཡང་དངོས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཉིད་དུ་ལ་སོགས་པ་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པར་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་སྟོན་པ་ལ་ལྟོས་ནས་སྤྲུལ་སྐུར་རབ་ཏུ་བརྟགས་ཤིང་ངེས་པར་གཟུང་བའི་སྐུ་གསུམ་བསྟན་ནས་ཞེས་པའོ། ། གཉིས་པ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་འཕྲིན་ལས་གསུངས་སོ། ། དགོས་པ་གང་གི་ཆེད་དུ་ན། གདུལ་བྱའི་སྐྱེ་བོའི་སྣང་བ་ལ་བརྟེན་པའི་འཕྲིན་ལས་ཐམས་ཅད་གཙོ་བོར་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་ཡིན་ནོ། ། ཆོས་སྐུ་དེའི་བདག་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་དུའོ། ། དེའི་བདག་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུ་ལ་སོགས་པར་སྣང་བ་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་དོན་བྱ་བ་མཛད་པའོ། ། རྩ་བ་ནི། དེ་བཞིན་ཅེས་སོགས་སོ། །དེའི་དོན་འགྲེལ་བས་འཆད་པ་ལ། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་དབྱེ་བ། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་དུས། དེས་གོ་རིམས་གཞན་མཚོན་ཚུལ་ལོ། ། དང་པོ་ལ་ལམ་གྱི་རྟེན་མངོན་མཐོ་ལ་འགོད་

པ་དང་། ངེས་ལེགས་ཀྱི་རྒྱུ་ལམ་ལ་འགོད་པ་དང་། ངེས་ལེགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། གདུལ་བྱ་ངེས་ལེགས་ལ་འགོད་པའི་དང་པོར་མངོན་མཐོ་ལ་འགོད་པར་མཛད་དེ། འགྲོ་བ་བཟང་པོ་ལྷ་མི་དང་བཟང་པོ་མིན་པ་ངན་འགྲོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པར་གནས་པའི་མཚན་ཉིད། ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བ་རབ་ཏུ་ཞི་བའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་ཚོགས་ལམ་འགོད་པ་དང་། སྦྱོར་ལམ་དང་། མཐོང་ལམ་དང་། སྒོམ་ལམ་ལ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། ལྟ་བ་དང་སྤྱོད་པ་རྣམ་དག་ལ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྦྱོར་བ་རྣམ་དག་ལ་འགོད་དེ། སྦྱིན་པ་དང་། ལ་སོགས་པ་སྙན་པར་སྨྲ་བ་དང་། དོན་སྤྱོད་པ་དང་། དོན་མཐུན་པ་སྟེ་བསྡུ་བའི་དངོས་པོ་བཞི་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི་ལྟ་བ་རྣམ་དག་ལ་འགོད་པར་བྱེད་དེ། ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་ལས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་དོར་བ་དང་། བླང་བར་བྱ་བའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་གཞན་དོན་གྱི་སྤྱོད་པ་དང་། རང་དོན་གྱི་སྤྱོད་པ་དང་། གཉིས་དོན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་དོན་གྱི་སྤྱོད་པ་རྣམ་དག་ལ་འགོད་པར་བྱེད་དེ། སྒྱུ་མ་མཁན་སྤྲུལ་མའི་སེམས་ཅན་ལ་ཆགས་སྡང་མེད་པ་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་དབེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཏེ་གཞན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བའི་བདག་ཉིད་ལ་དགོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི་རང་དོན་གྱི་སྤྱོད་པ་རྣམ་དག་ལ་འགོད་དེ། དེའི་རྗེས་ལ་རང་གི་དོན་འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ལ་གོམས་པར་བྱེད་

པ་ལ་འགོད་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་
གཉིས་དོན་གྱི་སྦྱོད་པ་རྣམ་དག་ལ་འགོད་དེ། རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་
གྱི་མཚན་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་སྟེ། དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ལ་
འགོད་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ནས་སྦྱོར་ལམ་ལ་
འགོད་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་
ཚུལ་གྱིས་གོམས་པར་བྱེད་པ་ལ་འགོད་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་
པ་ནི། དེའི་རྗེས་ལ་མཐོང་ལམ་ལ་འགོད་དེ། སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་ལྷག་པར་གྱུར་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ས་དང་པོ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀུན་
ཏུ་འགྲོ་བ་རྟོགས་པའི་མཚན་ཉིད་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཆོས་
དང་པོར་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་སྒོམ་ལ་འགོད་
པ་དྲུག་ལས། དང་པོ་ནི། ས་གཉིས་པ་ནས་ལྔ་བའི་བར་ལ་རིམ་
གྱིས་འགོད་དེ། དེ་ནས་ཚོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྒྱུར་གྱུར་བས་ས་
གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིར་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པ་བཞིའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྫར་བཏགས་པར་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་རྣམ་
པར་དག་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེའི་རྗེས་ལ་སྒྱུ་མ་
དེ་བཞིན་དུ་རིམ་གྱིས་ས་དྲུག་པ་ལ་འགོད་དེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོར་མངོན་པར་མ་
ཞེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཆོས་ཐམས་ཅད་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་
འགོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་ས་བདུན་པ་ལ་འགོད་
དེ། ཐབས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལྷག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་
ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱེད་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་ནི། དེ་ནས་
ས་བརྒྱད་པ་ལ་འགོད་དེ། སྟོབས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལྷག་པའི་
སྟོབས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱང་ཆུབ་

སེམས་དཔའི་ལམ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ནས་ས་བརྒྱད་པ་དེ་ཉིད་ལ་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤངས་པའི་སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་
སྦྱོར་བ་ལ་འགོད་དོ། །ལྔ་བ་ནི། དེའི་རྗེས་ལ་ས་དགུ་བ་ལ་འགོད་དེ།
སྨོན་ལམ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལྷག་པའི་མཐུས་བྱང་ཆུབ་མྱུར་དུ་འཐོབ
པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པ་ས་བཅུ་པ་ལ་འགོད་པ་ལ། ས་བཅུ་
ཐོབ་མ་ཐག་པ་དང་། སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་དང་། སྲིད་པ་ཐ་
མ་ལ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་ས་བཅུ་ལ་འགོད་དེ།
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལྷག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྣ་
ཚོགས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཡང་ས་
དེ་ཉིད་ལ་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་ལ་འགོད་དེ། རང་གི་ངོ་བོ་ཚེ་ཕྱི་
མ་ལ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སོ་སོར་ངེས་པ་ལ་འགོད་
པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་
དོན་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དྲུང་དུ་ཉེ་
བར་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ།
ཉུས་པ་དང་། སྤྱངས་རྟོགས། དག་པའི་རྒྱུའི་ཚོགས་སོ། །དང་པོ་
ནི། ས་བཅུ་ཐོབ་མ་ཐག་དང་། ༎ སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་ལ་བཀོད་
ཟིན་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རིམ་པས་ཡང་ས་བཅུ་བ་དེ་ཉིད་ལ་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱི་
རང་གི་ངོ་བོ་བྱང་ཆུབ་མཐའ་དག་གི་ཡོན་ཏན་འདྲེན་པར་བྱེད་པའི་
ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་ལས
དང་འབྲས་བུར་འབྲེལ་བ་ཆུད་མི་ཟ་བ་དང་། ཇི་སྙེད་པའི་རྟོགས་པ
དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པ་དང་"
སྤངས་བ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མངོན་གྱུར་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་དང་། ཕྱིན་
ཅི་ལོག་གི་གཞི་ས་བོན་གཏན་མེད་པར་སྤངས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་།

དག་པའི་རྒྱུ་ཚོགས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམ་པར་བྱང་བ་དང་། གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་
ཐམས་ཅད་དང་འབྲལ་བའི་རྒྱུ་ཚོགས་དང་ཇི་ལྟ་བའི་རྟོགས་པ་སྟོང་བ་
ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་དོན་དམ་པར་
ཐ་མི་དད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་བཀོད་ནས་སོ། །གསུམ་པ་
ནི། དེ་བཞིན་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་སོགས་སོ། །
གསུམ་པ་ནི། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་རང་ལ་བརྟེན་པའི་
རྒྱུའི་གཙོ་བོ་དོན་བདུན་ཅུའི་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པ་སྟོན་པ་ན།
གྲོགས་ཅན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཉེར་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས། ལས་དང་
པོའི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་བསྟན་
པའི་གོ་རིམས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རིམ་པས་ལྷག་མ་བར་གྱི་ཚིག་གི་
དོན་གྲོགས་སུ་གྱུར་པའི་ལམ་རྣམས་ཀྱིས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གོ་རིམས་
ཀྱང་ཤུགས་ལ་ཐོབ་ཏུ་ཆུད་པར་བྱ་ཞིང་། གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་རྐྱེན་
གྱི་གཙོ་བོ་དོན་བདུན་ཅུའི་ཐ་མ་འཕྲིན་ལས་སྟོན་པ་ན་གདུལ་བྱ་མངོན་
མཐོ་ལ་འགོད་པ་ནས་མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་ལ་འགོད་པའི་བར་
བསྟན་པའི་གོ་རིམས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རིམ་པས་ལྷག་མ་བར་གྱི་ཚིག
དོན་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱི་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་ཚུལ་གྱི་གོ་
རིམས་ཀྱང་ཤུགས་ལ་ཐོབ་ཏུ་ཆུད་པར་བྱ་སྟེ་འོན་ཀྱང་དངོས་སུ་བཀོད་
ན་ཚིགས་མངས་སུ་དོགས་ནས་སེང་བཟང་བདག་གིས་ནི་མ་བྲིས་སོ། །
ངག་དོན་ནི། སེང་བཟང་ཆོས་ཅན། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་གྲོགས་ལམ་
རྣམས་ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གོ་རིམས་དང་། འཕྲིན་ལས་ལ་
བརྟེན་ནས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་ཡོན་ཏན་སྐྱེ་ཚུལ་གྱི་གོ་རིམས་དངོས་སུ་
མ་བྲིས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་

དང [illegible] མས་དངོས་སུ་བཀོད་པའི་
ཤུགས་ཀྱིས་གོ་ནུས་ཤིང་། དེ་དག་དངོས་སུ་བཀོད་ན་ཚིག་མངས་སུ་
དོགས་ནས་མ་བཀོད་པའི་ཕྱིར། ཊཱི་ཀ་བྱེད་གཞན་དག་དོན་བདུན་
ཅུའི་དང་པོ་དང་ཐ་མ་ལ། གོ་རིམས་སམ་ས་མཚམས་བསྟན་པའི་
ཤུགས་ཀྱིས་ལྷག་མ་དོན་རེ་བརྒྱད་ཀྱི་གོ་རིམས་སམ་ས་མཚམས་ཀྱང་ཁོང་
དུ་ཆུད་པར་བྱ། ཞེས་འཆད་མོད། ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་ཚུལ་རྫུན་གྱི་
རིབ་མ་མ་བྱེད་པར་གསལ་པོར་སྨྲས་ཤིག་དང་། ཁོ་བོས་ནི་སྨྲ་ལ་ཡང་
སྨྲ་བའི་ནུས་པ་ཡོད་པར་མ་མཐོང་ངོ་། །གསུམ་པ་སྐབས་བསྡུ་བ་ནི།
ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་
རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་བའི་རྣམ་བཤད་རྟོགས་པར་
དཀའ་བའི་སྣང་བ་ལས་སྐབས་བརྒྱད་པའི་འགྲེལ་བའོ། །ཀྵ། །

མཇུག་བསྡུ་བ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་བར་མ་ལ་དད་པ་ལ་ཐུག་ཏུ་བསྡུ་བ་ལ། མཚམས་
སྦྱར་ནི་རྒྱས་པ་ལ་སོགས་སོ། །ཅ་བའི་ཚིག་དོན་འགྲེལ་བས་འཆད་པ་
ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པ་ཉིད་གསུམ་ནི་ཆོས་ཅན། གདན་ལ་དབབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ།
དང་པོར་ཐོས་བསམ་གྱི་ཚེ་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཆོས་སུམ་ཅུས་མངོན་
པར་མཚོན་པའི་གནས་ཡིན་པས་སོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་
རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་
གྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། མཁྱེན་གསུམ་ཐོས་བསམ་གྱི་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་
རྗེས་དེ་ནས་རྟོགས་པ་ལ་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དུ་འདིས་ཐམས་ཅད་

མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་རྣམ་པའི་སྒོ་ནས་སྒོམ་པ་ལ་སྦྱོར་བས་སོ། །རྩེ་
མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་
གསུམ་སྒོམ་པའི་རྟོགས་པ་རབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཡིན་ཏེ། མཁྱེན་""
གསུམ་རྣམ་པའི་སྒོ་ནས་སྒོམས་པ་དེ་ནས་ཤིན་ཏུ་གོམས་པ་ཕུལ་དུ་བྱུང་
པར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་ཆོས་
ཅན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་གོ་རིམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་
ཡིན་ཏེ། དབང་ཐོབ་པ་དེ་ནས་སྔར་རྟོགས་པའི་དངོས་པོ་བརྟན་པ་
ཐོབ་པའི་སྒོ་ནས་ངེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སོ་སོ་བ་དང་མཐའ་དག་ཏུ་
རྣལ་འབྱོར་བསྒོམས་པའི་དོན་སླར་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྒོ་
ནས་གཞུང་སྦྱོང་བར་བྱེད་པས་སོ། །ཡང་དག་པར་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་
པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ནི་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་མཐའ་ཐུག་པའི་གནས་སྐབས་ཏེ། གོ་
རིམས་ཀྱིས་གོམས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་རྗེས་དེ་ནས་སླར་སྦྱོར་བ་ཁྱད་པར་
དུ་འགྱུར་མེད་པས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་མཛད་པ་དང་བཅས་པ་ཆོས་ཅན།
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡིན་ཏེ། སྦྱོར་བ་
མཐར་ཐུག་པ་དེ་ནས་སྦྱོར་བ་དེའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པས་སོ།
།དེ་ལྟར་ན་སོགས་སོ། །ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ནི་སྤྱི་མ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་
བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་བསྡུས་པ་ལ་དད་པ་ལ་མངོན་
པར་རྟོགས་པ་གསུམ་དུ་བསྡུ་བ་ལ། མཚམས་སྦྱར་ནི་བར་མ་ལ་སོགས་
སོ། །རྩ་བ་ནི་ཡུལ་ནི་སོགས་སོ། །འགྲེལ་བ་ནི། དང་པོར་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་
གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཅན། འཇུག་པའི་ཡུལ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། ཐོས་
བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་རྗེ་

ལྟར་རབ་ཏུ་སྦྱོར་ཞེ་ན། དེའི་འོག་ཏུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བཞི་ནི་ཆོས་ཅན། སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། མཁྱེན་གསུམ་རྣམ་པས་སྒོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པས་སོ། །སྦྱོར་བ་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པའི་རྒྱུ་དེའི་འབྲས་བུ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་འོག་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། སྦྱོར་བཞི་བསྒོམས་པས་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་དོན་བསྡུས་པ་བརྒྱད་དང་། དྲུག་ཏུ་ཕྱེ་བ་ལས་གཞན་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། རྒྱས་བཤད་ནི་བརྒྱད་དུ་ཕྱེ་བའི་སྐབས་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་པའི་ཁྱད་པར་གཉིས་ལས། ཚིག་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་པ་ནི་ཡུམ་གསུམ་སྟེ། གདུལ་བྱ་དབང་པོ་རྟུལ་འབྲིང་རྣོ་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དོན་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་པ་ནི། མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་དང་། དྲུག་དང་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བ་སྟེ། ཡུམ་གསུམ་པོ་རེ་རེས་ཀྱང་འདི་གསུམ་ག་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གདུལ་བྱ་རེ་རེ་ལ་ཡང་སྤྲོ་བ་དང་། བསྡུ་བའི་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་སླད་དུ་གསུམ་ག་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བདག་གི་བླ་མ་བཞེད་དོ། །གསུམ་པ་བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བ་ལ། ཡུམ་གསུམ་བརྗོད་བྱ་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པ་དང་། འགྲེལ་བ་ཇི་ལྟར་བྱས་པ་དང་། བྱས་པའི་དགེ་བ་བསྔོ་བ་དང་། ཁྱངས་བསྐྱུང་ཞིང་དགའ་བ་རྗེས་སུ་བསྒྲགས་པའོ། །དང་པོ་ནི་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་དོན་བརྒྱད་དང་། དྲུག་དང་གསུམ་ལ་བདུན་ཅུར་ཕྱེ་བ་ཐམས་ཅད་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་པ་ཀུན་གྱི་བསྡུས་དོན་དུ་ཁྱོད་ཀྱིས་བཤད་ན། ཅི་ཡུམ་ཀུན་བརྗོད་བྱ་གཅིག་པ་ཞིག་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་སྨྲ་སྟེ། དེ་ཡང་ལ་ལ་བརྒྱད་སྟོང་བ་ལས། མངོན་པར་རྟོགས་པ་

བརྒྱད་ཀྱི་དོན་ཚང་བ་ཙམ་དང་། གཞན་བར་མ་ཉི་ཁྲི་ལས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྣམས་དོན་བདུན་ཅུར་ཕྱེ་བ་རེ་རེ་ནས་རྫོགས་པར་སྟོན་པའི་ཚིག་ཀྱང་ཚང་བ་ཙམ་དང་། གཞན་རྒྱས་པ་ལས་དོན་རེ་རེ་ལ་ཡང་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དུ་མས་བཤད་དེ། དེའི་ཕྱིར། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡུམ་གསུམ་པོ་ཀུན་ལའང་དོན་བསྡུས་དེ་ཙམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་མིན་ན་ཡུམ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྐྱེས་བུ་གཅིག་འཚང་རྒྱ་བའི་ཆ་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་ཐམས་ཅད་ཚང་བར་ལེགས་པར་བསྡུས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་ཀློས་པའི་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། ཡུམ་གསུམ་པོ་དེ་ལ་ཚིག་བསྡུས་པ་དང་། རྒྱས་པ་སོགས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་ཟད་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚིག་ལེའུར་བྱས་པའི་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་བ་འདི་ནི་བྱས་སོ། །སུས་ན། སེང་གེ་བཟང་པོས་སོ། །གང་གི་སྒོ་ནས་ན། འཕགས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་སྡེ་ཡི་མཐུ་ཡིས་ཡུམ་གྱི་དོན་མཐོང་བའི་སྒོ་ནས་ནའོ། །དགོས་པ་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་གོ་བར་སླ་ཕྱིར་རོ། །ཚུལ་ཇི་ལྟར་ན། མདོའི་ཚིག་དང་ནི་བཀལ་ལན་གྱི་ངག་སོགས་དང་རེ་རེ་ནས་སྦྱོར་བ་མ་བྱས་པར་མཁན་པོ་ཡང་དག་རྣམ་སྣང་མཛད་བླ་མ་བཟང་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཞིང་གནང་བ་ཐོབ་ནས་སོའོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་སྐབས་ཅེས་སོགས་ཏེ་གོ་སླའོ། །བཞི་བ་ལ། ཁེངས་བསྐྱུང་ཞིང་བཟོད་པར་གསོལ་བ་ནི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ཀུན་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་བདག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་གང་ན་ཞིག་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཤེས་རབ་མི་གསལ་བ་དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་རང་གི་བློ་ལས་ཕྱིར་རོལ་གྱུར་པས་སོ། །དེས་ན་འདི་ནི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བློའི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་བསྟན་

བཅོས་དོན་ནི་མ་ལུས་པ་དེ་ལས་གཞན་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་གང་ན་ཡིན། བདག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་འོན་ཀྱང་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ངོར། བདག་གིས་འབད་པ་བགྱིས་པ་ལ་ནོངས་པ་ཡོད་ན་སྐྱེ་བོ་མཁས་པ་རྣམས་བཟོད་པར་མཛོད་ཅིག དགའ་བ་རྗེས་སུ་བསྒྲགས་པ་ནི་ཀྱེ་མ་ནི་ངོ་མཚར་བའི་ཚིག་གོ །དངོས་པོར་སྨྲ་བའི་གཞུང་ལུགས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ལོག་ཤེས་དང་ཐེ་ཚོམ་གྱི་མྱ་ངམ་གྱི་ཐང་ལ་ཡུན་རིང་དུ་འཁྱམ་པར་བྱས་ནས་རབ་ཏུ་དུབ་པར་གྱུར་བའི་བློ་གྲོས་ཀྱི་ངལ་གསོའི་བསྟི་གནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལུགས་འདི། ཐེག་ཆེན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མགུ་བར་བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ནས་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་བསྟན་བཅོས་མཐའ་དག་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཀྰོ། ། དཔལ་ལྡན་མཁའ་ལ་རང་གི་འོད་ཟེར་གྱིས། །ལེགས་པར་བྱུགས་པའི་མདངས་བཟང་ཉི་མའི་འོད། །ཕམ་བྱས་ཐུན་མཚམས་མཛེས་པའི་ཟླ་གོས་ཅན། །སྨྲ་བའི་ཏོག་དེར་སྣར་ཡང་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །མགོན་པོ་འཁོར་བའི་ཟམ་སྟེགས་ལ། །རིངས་པར་ཆས་པ་དེ་ཡི་ཞལ། །འཇམ་དཀར་ཟླ་འོད་བྱུ་རུ་ཡི། །ཡལ་འདབ་ངོས་ལ་རབ་བཀྲར་ནས། རབ་དཀར་ལེགས་བཤད་མེ་ཏོག་གི །དོག་པ་ཤེས་བྱའི་མེ་ལོང་ལ། །མཁྱེན་པ་བཞིན་དུ་འགྲེམས་མཛད་ཅིང་། །འགྲོ་ལ་གསུང་གི་བདུད་རྩི་ཡི། །བགོ་སྐལ་མཛད་པ་གང་ལགས་པ། །དེ་དག་ཀུན་ལས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི། །གཏམ་འདི་པོ་ན་སྙིང་པོར་བསྙད། །སྙིང་པོ་ལས་ཀྱང་སྙིང་པོར་ནི། །གཅེས་པར་སྤྲས་པའི་རིམ་པ་འདི། །རིན་ཆེན་མར་གད་ཆུ་བོ་ཅན། །གསེར་གྱི་པནྟའི་ཁོང་གནས་པ། །དྲི་བཟང་རྫོགས་པའི་སྙིང་པོ་ཅན། །ལེགས་བཤད་རྟུལ་ཚོགས་ཐིག་ལེ་ལ། །མ་ཕམ་ཆོས་ཀྱི་བླ་མ་དེས། །སྤྲང་

རྩེའི་རྒྱལ་མཚན་མཛད་པར་འགྱུར། །དེ་ཉིད་རིང་ལུགས་གངས་ཀྱི་
སྲུལ། ། བཤད་པ་ཀུན་གྱི་སྤྱི་བོ་ལ། ། བཟང་པོ་རི་དྭགས་དབང་
པོ་ཡི། ། སྒྲར་མོ་ངལ་བསོ་བགྱིས་པ་ལགས། ། བྱང་ཕྱོགས་རྒྱུད་
འདིར་དེ་ཡི་གཞུང་། ། སླ་བ་རྒྱ་མཚོའི་རྦ་ལ་སྙེད་ཀྱིས། ། སྨྲས་པ་
ཡི་གེ་འཐར་བའི་ཚིག། འགྲན་པ་བཞིན་དུ་ཆླས་གར་བྱས། ། དེ་
ལྟ་མེད་ཀྱི་སྟོན་སྤྱད་པ། །བྱེད་པོ་ལས་ཀྱང་བསོ་སྐལ་ནི། །མི་མཉམ་
རྣམ་དཔྱོད་བྱིན་པའི་དཔལ། །བཟང་པོའི་དཔལ་འབྱོར་མཚུངས་པ་
ཐོབ། །འདི་ན་མི་ཕམ་ཞལ་གྱི་བཅུད། །ག་བུར་ཐིགས་རྒྱུན་མ་
ཉམས་པ། །བསིལ་བུའི་མཐུ་ལས་གདུང་བྲལ་ཞིང་། །སྙིང་ལ་མཛའ་
གཙུགས་སྤྲིན་པར་བྱེད། །དེ་ཕྱིར་བདག་གིས་བློ་ལྡན་རི་དྭགས་མིག
།སྐལ་བཟང་གཞུང་ལུགས་ནགས་མཐར་རྩེ་བ་ལ། །སྟོན་མེད་དྲི་བཟང་
རྫོགས་པའི་མེ་ཏོག་ཕྲེང་། །གཏམ་འདི་རྣ་ཡོང་མཛེས་པའི་རྒྱན་དུ་
བྱས། །ཚུལ་འདིར་འབད་ལས་རབ་དཀར་དགེ་བའི་དཔལ། །གང་
ཞིག་ཐོབ་དེས་དགའ་ལྡན་གཞལ་མེད་ཁང་། །རྒྱལ་ཚབ་ཞལ་གྱི་དགའ་
སྟོན་གྱིས་མཐོ་བར། །ཤེར་ཕྱིན་དམ་པའི་དཔལ་ལ་སྤྱོད་པར་ཤོག །
ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མང་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་
རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་བའི་རྣམ་བཤད་རྟོགས་པར་
དཀའ་བའི་སྣང་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། འཇིག་རྟེན་གསུམ་ན་འགྲན་
པའི་ཟླ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་རྒྱལ་བའི་རིང་ལུགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
གཙུག་གི་ནོར་བུ་དོན་གྱི་སླད་དུ་མཚན་ནས་སྨོས་ཏེ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ཀུ་
མ་ར་མ་ཏིའི་ཞལ་སྔ་ནས་དང་། འགྲོ་བ་མ་ལུས་པའི་མིག་གཅིག་པུ།
རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་དམ་པའི་ཆོས་མ་ལུས་པ་འཛིན་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་དང་མི་གཉིས་པ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བློ་

བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ལ་སོགས་པ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་
ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་རྡུལ་སྤྱི་བོས་ལེན་པ།
རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་དགོངས་དོན་འབྱེད་པ་ལ་མི······
འཇིགས་པའི་སྤོབས་པ་དགེ་བ་ཅན། མང་དུ་ཐོས་པའི་དགེ་སློང་དགེ་
ལེགས་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བས། གཙང་ཉང་སྟོད་རིག་པའི····
འབྱུང་གནས་ཀྱི་སའི་ཆ་དགེ་སྦྱོང་དང་བྲམ་ཟེ་ཆོས་དང་དོན་ཡོངས་སུ་
ཚོལ་བ་ལ་ཞུགས་པ་དག་གིས་བསྟེན་པར་བྱ་བའི་གནས་རྫོང་རྗེའི་གདན་
དུ་སྦྱར་བའོ། །ཨོཾ་སྭ་སྟི། རྒྱལ་བསྟན་པད་ཚལ་ཕན་བདེའི་དྲི་བསུང་
ཅན། །བཤད་སྒྲུབ་འདབ་རྒྱས་རྣམ་གྲོལ་སྦྲང་རྩིའི་བཅུད། །འགྲོ་
ཀུན་སྤྱོད་ཕྱིར་སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་། །ཆོས་སྡེ་ཆེ་ནས་ཆོས་སྦྱར་
ཆར་འདི་སྤེལ། །སརྦ་མ་ངྒལཾ། །